הארץ

4.20 שקלים, יום ראשון י' בכסלו התשנ"ה, 13 בנובמבר 1994 VOL 76/22889 NOVEMBER 13 1994

כולל מע"מ. באילת 3.60 שקלים

פתרונות בזמן!!!

לביא

* שעוני נוכחות ותוכנה * לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג. טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

3 קצינים נהרגו בפיצוץ בצומת נצרים. רבין דורש מערפאת לעצור את ראשי ה"ג'יהאד"

• ראש הממשלה: המחבלים המתאבדים הם חיות טרף. הרשות הפלשתינית: הג'יהאד האיסלאמי מתכנן מתקפה על ישראל

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

שלושה קציני צנחנים במילואים נהרגו שלשום בצהריים בפיגוע התאבדות בצומת נצרים שברצועת עזה. המחבל נסע אל תוך הצומת על אופניים, התקרב למרחק של כמטר מהקצינים, שעמדו ליד עמדת צה"ל במקום, עצר את אופניו ופוצץ את המטען שהוסתר על גופו.

ראו עמודים 2א–4א, 6א

ההרוגים הם סרן דרור אלעד, בן 24 מקיבוץ נחשון, שהלווייתו תתקיים היום ב־2.30 בצהריים בבית העלמין בקיבוץ נחשון; סרן יחזקאל ספיר, בן 36 מכפר סבא, שהלווייתו תיערך היום ב־1 בצהריים בבית העלמין בקריית שאול, וסגן יותם רהט, בן 31 מתל אביב. הלווייתו של סגן רהט תתקיים היום ב־3 אחר הצהריים בבית הקברות [illegible].

בפיצוץ נפצעו ששה אנשי כוחות הביטחון – ארבעה חיילים ושני שוטרי מג"ב. שניים נפצעו בפיגוע באורח קשה: מצבו של אחד־מהם, דן גורן, קשה; מצבו של לוי יצחק השתפר, ומוגדר בינוני. השניים מאושפזים בבית החולים סורוקה בבאר שבע.

בפיגוע נפצע באורח קל קצין קישור פלשתיני בדרגת אלוף משנה, וארבעה בני משפחה פלשתינית. אב המשפחה נפגע מכדור בחזהו. יתר בני המשפחה נפצעו קל.

מבצע הפיגוע, הישאם חמד, תושב שכונת שייח רדואן בעזה, בן 21, נהרג בפיצוץ. הלווייתו נערכה אמש ללא השתתפות משפחתו.

ארגון הג'יהאד האיסלאמי קיבל עליו את האחריות לפיגוע, והכריז כי הוא בוצע כנקמה על רצח ראש הזרוע הצבאית של הארגון, האני עאבד, לפני כשבוע וחצי.

ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין הגדיר אמש את המחבלים המבצעים פיגועי התאבדות "חיות טרף". רבין אמר ש"לא המתנחלים שומרים על החיילים, אלא להפך, החיילים נהרגו כשהם שמרו על תנועתם החופשית והבטוחה של אנשי נצרים. יכלו להיות גם קרבנות אחרים".

לדבריו, רוב ההרוגים והפצועים בשנה האחרונה נפגעו מפעולות טרור שבוצעו על ידי מתאבדים – "טרור מטורף ולא אנושי, הקשה ביותר שידענו בשנים האחרונות".

גורמי צבא בכירים, ביניהם חברי ועדת הקישור הביטחונית הישראלית בראשות תת אלוף דובי גזית, קיימו אמש דיונים במטרה לנסות ולסכל פיגועים דוגמת הפיגוע שלשום בצומת נצרים. פעילים רבים בג'יהאד האיסלאמי נמלטו מבתיהם מאז הפיגוע, מחשש שייעצרו. המשטרה הפלשתינית וגורמי המודיעין המסכל הפלשתיני עצרו מאז הפיגוע יותר מ־100 מאנשי ארגון הג'יהאד האיסלאמי. ראשי הארגון נמלטו מבתיהם, ולא נעצרו.

מקור ישראלי בכיר אמר כי למשטרה הפלשתינית אין יכולת לבצע מעצרים נרחבים בקרב אנשי הג'יהאד האיסלאמי והחמאס, בגלל חששו של יו"ר הרשות

(סוף בעמוד 2א)

חבלן משטרה אוחז בלוח גלגל של האופניים עליהם רכב המחבל, הישאם חמד, שביצע את הפיגוע בצומת נצרים ביום שישי בצהריים

צילום: איי־פי

סגן ספיר יחזקאל

סגן יותם רהט

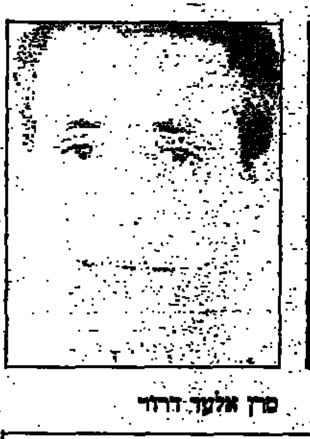

סרן אלעד דרור

פרשנות / זאב שיף

היו התרעות על הפיגוע

העובדה שהיו לאחרונה התרעות כי אנשי הג'יהאד האיסלאמי עלולים לפעול נגד מטרות ישראליות באזור רצועת עזה, מבליטה את הקושי הבסיסי שבהתמודדות עם מחבלים מתאבדים, כמו זה שהפעיל שלשום את מטען הנפץ בצומת נצרים.

קנאי האיסלאם הוכיחו שהם פועלים ללא הבחנה. מלבד שלושה הרוגים וששה פצועים לכוחות צה"ל גרם המחבל המתאבד לפציעתם של חמישה פלשתינאים, וביניהם קצין של המשטרה.

בעקבות ההתרעות צה"ל תיגבר את כוחותיו באזור גוש קטיף. אנשי הג'יהאד האיסלאמי בחרו הפעם כמטרה לפיגוע עמדה של צה"ל באזור סואן שבו נעים ישראלים ופלשתינאים רבים. כפעולתם הקודמת ברצועת עזה בחרו בעמדה של צה"ל ליד מחסום ארז והרגו בירייה שני חיילי צה"ל. באותה פעולה היה מעורב ראש הזרוע הצבאית של הארגון, האני עאבד, שנהרג מפיצוץ במכוניתו. פעולת התנקשות זו נוצעה לטענת הפלשתינאים על ידי ישראל.

העמדה שנגדה פעל הפעם המתאבד נמצאת על הצומת המקשר את הדרך הסואנת, החוצה את הרצועה מצפון לדרום, עם התנחלות נצרים ממערב. ליד עמדה זו נערכה לפני כשבועיים הפגנה של החמאס שבעקבותיה עזבו אנשי צה"ל, על פי הוראה, את העמדה. על אף שקיבלו היתר לכך לא הקפידו אז החיילים ושכחו במקום ציוד צבאי.

האיש שנבחר על ידי הג'יהאד האיסלאמי לבצע את הפעולה היה ידוע לשירותי הביטחון אך הוא מעולם לא נעצר. כאשר נסע לכיוון עמדת צה"ל והתקרב לקצינים שעמדו לידה הוא לא עורר כל חשד. בצמתים סואנים כאלה לא ניתן לעשות הפרדה בין ישראלים לפלשתינאים ומשום כך לא נתפש המקרה כהתרשלות של כוחות צה"ל.

הגבירה את עוצמת המכה העובדה שהמחבל הפעיל את המטען כשבמקום נערך סיור של קציני יחידת מילואים, שקיבלה את האחריות לאזור יומיים קודם לכן. בה בעת הגיע לקרבת העמדה הקצין הפלשתיני שביקש להתייעץ עם קציני צה"ל במטרה לפתור בעיה כלשהי.

ישראל באה בטענות אל הרשות הפלשתינית משום שהמתאבד והמתכננים פעלו מרצועת עזה, אך הפלשתינאים מזכירים כי גם לישראל יש קושי למנוע פעולת מתאבד כמו זה שפעל ברחוב דיזנגוף בתל אביב.

אך הפלשתינאים מתקשים להשיב על טענה בסיסית אחרת הקשורה לפעילות השוטפת נגד פעילי הזרוע הצבאית של החמאס והג'יהאד האיסלמי. ישראל טוענת כי שירותי הביטחון הפלשתיניים יכולים לעשות יותר אפילו שאין ברשותם את כל האמצעים הטכניים. הדרג המדיני הפלשתיני הוא שמונע בדרך כלל לפגוע בארגונים אלה משום שהוא מקווה עדיין למנוע מעשי טרור נגד ישראל באמצעות הידברות.

כשאנשי הרשות הפלשתינית מבצעים מעצרים הם לוכדים בדרך כלל את דגי הרקק וגם אלה משוחררים, על פי הוראה מגבוה, אחרי כמה ימים.

(סוף בעמוד 2א)

"ג'יינס" מפרסם פרטים רבים על תעשיית האטום הישראלית

"רפא"ל מרכיבה פצצות גרעין ליד יודפת; בסיס טילים – בהרי ירושלים"

מאת זאב שיף

ישראל מרכיבה את פצצות הגרעין שלה במפעל של רפא"ל ליד יודפת שבגליל, הנשק הגרעיני הטקטי שלה מאוחסן ברונקרים ליד עילבון שבגליל ואילו טילים עם נשק גרעיני אסטרטגי מוחזקים ברובם בבסיס צבאי ליד כפר זכריה שבהרי ירושלים. בבסיס חיל האוויר בתל־נוף לעומת זאת חונים רוב מטוסי הקרב שהותאמו לשאת פצצות גרעיניות – אלה הם רק חלק מהפרטים המתפרסמים בגיליון החדש של "ג'יינס אינטליג'נס רוויו" במאמר על התשתית הגרעינית של ישראל.

המאמר מתבסס בעיקרו על פענוח צילומי לוויינים רוסיים ולוויין המסחרי הצרפתי ספוט. למאמר מצורפים שמונה צילומי לוויין של "אתרי התשתית הגרעינית" בישראל, כפי שמכנה אותם המאמר, ושתי מפות. על המאמר חתום הארולד יו, מומחה אמריקאי לצילומי לוויינים שפרסם כבר מאמר על בסיס טילים ישראלי בהרי ירושלים.

המאמר מונה את האתרים העיקריים של התשתית הגרעינית הישראלית: במקום ראשון נמצא הכור הגרעיני בדימונה, שבו נמצא גם מפעל להפרדת פלוטוניום. מהצילום של אתר זה מתברר כי סביב אתר הכור נפרסו צידי סיורים, וצמחיה מסתירה את המבנים מהכביש הראשי.

האתר השני הוא מעבדות נחל שורק שבהן נערך, על פי המאמר, המחקר לתכנון הנשק הגרעיני. האתר השלישי הוא מפעל בבאר יעקב שבו מיוצרים טילי יריחו 2 וטילי החץ. באתר הרביעי, "אגף 20" שביודפת השייך לרפא"ל, מרכבות פצצות הגרעין. בחלקים אחרים של המפעל מיוצר טיל הפופאיי שנמכר גם לארצות הברית.

האתר החמישי נמצא בעילבון וכאן מחזיקה ישראל, לפי המאמר, בעיקר נשק גרעיני טקטי. ההערכה היא כי לישראל יש נשק גרעיני טקטי המתאים גם לארטילריה בקוטר גדול. כל פגז כזה הוא בעוצמה של 3 קילוטון ויכולת קרינה רבה. האתר השישי נמצא בבסיס גדול ליד כפר זכריה. זהו בסיס הטילים הגרעיני. כאן איתרו הלוויינים 50 בונקרים תת־קרקעיים שבהם מוחזקים כנראה טילי יריחו 2, המסוגלים לשאת ראשים גרעיניים.

מבסיס זה נערך הניסוי של יריחו 2 בתקופת מלחמת המפרץ. במאמר מוזכר גם בסיס פלמחים, שממנו נערכו רוב ניסויי הירי של טילי יריחו. לפי המאמר, מצילומי הלוויין עולה שישראל ממשיכה להרחיב את הבסיס בהרי ירושלים.

אתר חשוב אחר הוא בסיס חיל האוויר בתל־נוף. כאן חונים מטוסי פאנטום ואף 16 שהותאמו לנשי־

(סוף בעמוד 10א)

מתה הילדה הירדנית שהגיעה לישראל לניתוח השתלת מוח עצם
עמ' 8א

הביטוח הלאומי שולל ממרבית הקשישים את גמלת הסיעוד
עמ' 11א

אלוני מתנגדת לחוק שיחייב את רשות השידור להפיק הפקות מקוריות
עמ' 11א

בגליון זה 36 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9980	0.13%-
שחור	3.00	—
סל יציג	3.3707	0.16%-

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות
אל גסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל: 02-821777

שופטים יודיעו מראש ליועץ המשפטי על כוונתם לפסול חוק המנוגד לחוק יסוד

מאת גדעון אלון

נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר והיועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן־יאיר סיכמו ביניהם כי שופטי בתי המשפט בכל הערכאות בארץ יתבקשו להודיע מראש ליועץ המשפטי לממשלה בכל מקרה בו הם מתכוונים לפסול במסגרת פסק הדין שלהם חוק שנחקק על ידי הכנסת, משום שאינו עולה בקנה אחד עם חוקי היסוד.

הסיכום שהושג בין שמגר ובן־יאיר נועד לאפשר ליועץ המשפטי לממשלה להתערב מבעוד מועד, להביע את עמדתו, ולא לעמוד בפני עובדה מוגמרת כפי שאירע באחרונה בשני מקרים, בהם שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב הגיה שטיין ושופט בית המשפט המחוזי בחיפה סלים ג'בראן פסלו חוק בנימוק שאינו חוקתי והוא עומד בסתירה לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

בן־יאיר עומד להציע שבחוק יסוד החקיקה ייקבע במפורש שכל אימת שתועלה טענה על אי חוקתיות של חוק מסוים, יודוע על כך ליועץ המשפטי לממשלה כדי שיביע את עמדתו.

שבועון גרמני: חמאס וחיזבאללה מתכננים לפגוע במוסדות יהודיים וישראליים בברלין

מאת יהודית וינקלר
שליחות "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). שירותי הביטחון הגרמניים חשפו תוכניות סודיות של החמאס, החיזבאללה והארגון "האחים המוסלמים" הסורי, לפגוע במוסדות ישראליים ויהודיים בברלין – כך טוען שבועון החדשות הגרמני "פוקוס" בגיליונו החדש, היוצא מחר לאור.

על־פי השבועון, פגישה סודית של מנהיגי החמאס, החיזבאללה וארגון "האחים המוסלמים" התקיימה במסגד שברובע קרויצברג בברלין. להערכת שירותי הביטחון הגרמניים, בפגישה זו הוחלט לפעול נגד מוסדות ישראליים ויהודיים בהזדמנות הראשונה.

כזכור, בספטמבר נעצרו בברלין שבעה ערבים בעלי דרכונים ירדניים, ככל הנראה מזויפים, בחשד שהשתייכו לחוליה של ארגון אבו־נידאל, אשר תיכננה לפגוע במוסדות ישראליים ויהודיים ברחבי גרמניה. הם שוחררו, וגורשו מגרמניה.

בעקבות זאת, התגברו אמצעי הביטחון ליד נציגויות ישראל בברלין, בון ובערים נוספות וכן ליד מוסדות ישראליים ויהודיים, לרבות בתי כנסת, גני ילדים ובתי אבות. בספטמבר אף הוגברו אמצעי הביטחון בגלל התקופה שנתגלה בברלין, לקראת נחיתתו של מטוס אל־על, אשר על־פי הידיעות עמד להיות מטרה לפיגוע.

דפנה ורדי מוסרת: גם שירותי הביטחון בבריטניה סבורים כי ארגוני טרור מוסלמיים עלולים לתקוף מוסדות יהודיים וישראליים. שירותי הביטחון ראו בשני הפיגועים שהיו בלונדון ביולי '94 שלב ראשון במתקפת טרור שמתכוננים הארגונים לנהל, עם התקדמות תהליך השלום.

למי שחוכר בדעתו רכב:

רווח נקי

אמינות ומקצועיות

ההצלחה של עיסקת הליסינג שלך תלויה בעיקר ברמת המקצועיות והאמינות של חברת הליסינג שבחרת.
כרמל ליסינג מבטיחה לך עסקת ליסינג מהירה, נקיה, אמינה ומקצועית השומרת עליך לאורך זמן ועומדת איתן בכל מבחן

הרצינות שבבחירה מקצועית

כרמל ליסינג
המסגר 52, ת"א 67214 פקס. 03-5610383
סניף חיפה ט.ל. 850-293473

משרד הקליטה מחייב עולים הנוסעים לחו"ל בהפקדת כספים כערובה לשובם

עולה ששבה ביוני טרם קיבלה את כספה בחזרה

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעלייה וקליטה

משרד הקליטה דורש מעולים היוצאים מהארץ לבקר את קרוביהם בחו"ל, להפקיד בידיו כספים כערובה לשובם. גובה הערבות עשוי להגיע לכ־6,000 שקל. העולים מורשים לצאת את הארץ לארבעה חודשים בלבד, כתנאי להשבת הערבות הכספית.

עם שובו של העולה לארץ, יושבו לו כספי הערבות אך רק בתנאי שיוכיח למשרד הקליטה את רצינות כוונותיו להישאר בארץ שלוש שנים לפחות. לפיכך, כדי לקבל בחזרה את הכסף, על העולה להפקיד את דרכונו, או להחתים שני ערבים.

מאז פברואר '94, אחראית חברת "עידוד להשקעות בע"מ", חברה־בת של הסוכנות היהודית, על גביית הערבויות מעולים היוצאים לחו"ל. אם העולה אינו שב מחו"ל לאחר ארבעה חודשים, מעבירה החברה את כספי הפיקדונות למשרד הקליטה, ועל העולה לתבוע את כספו מידי המדינה בהליך ארוך ומסורבל.

ח"כ אליעזר זנדברג, מצומת, הפנה לא מכבר שאילתא לשר הקליטה, יאיר צבן, בעניינה של העולה ראיסה חפץ, שהפקידה בחברת "עידוד להשקעות" 5,965 שקל לפני צאתה לחו"ל. חפץ שבה לארץ ב־8 ביוני, אך כספי הפיקדונות לא הושבו לה עד היום, חמישה חודשים לאחר שובה. בחברה אמרו לה, כי "השבת הכספים מתעכבת בהעדר מדיניות ברורה של משרד הקליטה". כמו כן הובהר לה, כי הכספים יושבו לה ללא הפרשי ריבית והצמדה.

מנהלת חברת "עידוד להשקעות", אסתר לוי, מסרה בתגובה כי משרד הקליטה הוא האחראי על השבת כספי הפיקדונות. "מאחר שמדובר בכספים שלו, החברה רק מבצעת הנחיות בנושא". לדברי לוי, היא העבירה את כספי הפיקדון של חפץ למשרד הקליטה לפני חודשים אחדים, ואף פנתה בעניין זה למשרד הממשלתי.

מנהל מחלקת תיעוד תכנון במשרד הקליטה, יעקב בלום, אמר בתגובה כי "בגלל טעות מחשב התעכבה השבת הכספים לחפץ זמן כה ממושך". בלום הסביר, כי חפץ היתה בין העולים הראשונים

(סוף בעמוד 10א)

ארה"ב הודיעה כי ספינותיה יפסיקו לאכוף את אמברגו הנשק על בוסניה

חשש באירופה כי ההחלטה תביא להתגברות הלחימה ברפובליקה

מאת סוכנויות הידיעות

וושינגטון. ארה"ב הודיעה שלשום כי תפסיק, החל מאתמול בחצות, לאכוף את אמברגו הנשק על המוסלמים בבוסניה. ארה"ב מקווה כי שינוי זה במדיניותה לגבי האמברגו יפעיל לחץ על הסרבים־הבוסנים, ויגרום להם להסכים לאימוץ פתרון דיפלומטי לסכסוך בבוסניה. לעומתה טוענות בעלות בריתה האירופיות, כי הפעולה עשויה דווקא להגביר את הלחימה ברפובליקה.

ראו עמוד 14א

בהתאם להחלטה, יפסיקו ספינות מלחמה אמריקאיות, המשתתפות בים האדריאטי במסגרת כוח ימי של נאט"ו, לעכב לבדיקה ספינות החשודות בהעברת משלוחי נשק לבוסניה. כך מסרו שלושה פקידים אמריקאים בכירים. פרשנים מעריכים, כי ההשפעה המיידית של ההחלטה האמריקאית תהיה מזערית, משום שרוב כלי הנשק מגיעים לאזור בדרך האוויר. הפקידים ציינו, כי מתוך 42 אלף ספינות שעוכבו לחקירה מאז שהחל המצור הימי על בוסניה לפני 17 חודשים נתגלו רק שלוש שנשאו נשק המיועד לבוסניה.

ארה"ב טוענת, כי האמברגו האוסר על מכירת נשק לכל הצדדים היריבים בבוסניה מפלה לרעה את המוסלמים לעומת הסרבים־הבוסנים, שבידיהם מצבורי נשק גדולים בהרבה. הצעת החלטה אמריקאית להסיר כליל את אמברגו הנשק על ממשלת בוסניה הוגשה למועצת הביטחון של האו"ם, ותידון בה בקרוב.

לפני מספר חודשים דחו הסרבים תוכנית שלום שגובשה על ידי "קבוצת קשר" בינלאומית – שבה חברות ארה"ב, בריטניה, צרפת, גרמניה ורוסיה. לפי התוכנית נדרשו הסרבים להעביר לידי פדרציה מוסלמית־קרואטית כשליש מהשטחים שכבשו, כך ש־49% משטחה של בוסניה יישארו בידי הסרבים ו־51% יהיו בידי פדרציה של המוסלמים והקרואטים. כיום שולטים המוסלמים בכ־70% משטחה של בוסניה.

הצעד החדש "מאותת שארה"ב אינה תומכת בהמשך האמברגו", אמר פקיד בכיר בוושינגטון. לדבריו, גישה זו רק תתחזק בעקבות ההשתלטות הרפובליקאית על הקונגרס. מנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט, רוברט דול, קרא לארה"ב לפעול לבדה ולהסיר את האמברגו באופן חד צדדי.

בחודש שעבר העבירה בקונגרס האמריקאי הצעת חוק, לפיה יבוטל כל המימון לאכיפת אמברגו הנשק על בוסניה החל מה־15 בנובמבר, אם עד תאריך זה לא יאמצו הסרבים־הבוסנים את תוכנית השלום הבינלאומית שגובשה לפתרון הסכסוך. הנשיא קלינטון אישר שלשום ליישם צעד זה כבר עתה, שלושה ימים לפני תאריך היעד. ההחלטה שהתקבלה על ידי הקונגרס גם אוסרת על ארה"ב להעביר לממשלות זרות מידע מודיעיני הנוגע לאספקת נשק לממשלת בוסניה.

דוברת הבית הלבן, די־די מאיירס, אמרה כי פעולתו של הנשיא תואמת את החלטת הקונגרס, אך הוסיפה כי קלינטון עדיין מאמין שעדיף שארה"ב תפעל בנושא יחד עם בעלות בריתה, ולא באופן חד צדדי.

בריטניה, צרפת ומדינות אירופיות אחרות מעוניינות להמשיך באמברגו, מתוך חשש שכניסה של כלי נשק נוספים לאזור רק תגביר את הלחימה ברפובליקה ותסכן את שלום חייליהן, המשרתים ביוגוסלביה במסגרת כוחות האו"ם. לארה"ב אין חיילים המשרתים בבוסניה־הרצגובינה.

רוסיה, בעלת ברית מסורתית של הסרבים, מתנגדת גם היא לכל הקלה באמברגו נגד המוסלמים. משרד החוץ הרוסי אמר בהודעה שפירסם שלשום, כי האמברגו הוכח כדרך היעילה ביותר "לעצור את שפיכות הדמים בבוסניה ולקדם את השלום והיציבות בכל שטחה של יוגוסלביה לשעבר. ההחלטה האמריקאית להפסיק את אכיפת האמברגו על אספקת נשק מעוררת צער ודאגה".

هكذا من الأصل

פיגוע בצומת נצרים

המחבל התקרב על אופניו אל הקצינים, עצר ופוצץ את עצמו

מאת איתן רבין ואמנון יוסף

שלושה קציני צנחנים במילואים נהרגו שלשום בצהריים בפיגוע התאבדות שביצע פלשתינאי שרכב על אופניים סמוך לעמדה של צה"ל בצומת נצרים.

המחבל נסע לכיוון עמדה של צה"ל, המוצבת במקום להגנת ההתנחלות נצרים, במרחק של כק"מ מההתנחלות. במחסום בצומת עמדו קציני צנחנים במילואים, שהתגייסו ביום רביעי שעבר לשירות מילואים בן חודש.

המחבל נכנס עם אופניו לצומת, התקרב אל הקצינים הישראלים, עצר עם אופניו במרכז הכביש, כמטר מגושי הבטון המגינים על החיילים, ופוצץ את מטען הנפץ שהוסתר מתחת לחולצתו. להערכת קציני חבלה, המחבל נשא מטען במשקל כעשרה ק"ג.

כתוצאה מהפיצוץ נפצעו באורח קשה סרן דרור אלעד, בן 24 מקיבוץ נחשון, סרן יחזקאל ספיר, בן 36 מכפר סבא, וסגן יותם רהט, בן 31 מתל אביב. השלושה מתו מפצעיהם כעבור זמן קצר.

בפיצוץ נפצעו עשרה – ששה אנשי כוחות הביטחון וחמישה פלשתינאים. מצב שני חיילי צה"ל שנפצעו קשה מאוד. שני חיילים נפצעו באורח קל, ושני אנשי משטרה – שוטר משמר הגבול ושוטר משטרת ישראל – נפצעו באורח קל.

ארבעת הפצועים הפלשתינאים היו במכונית פז'ו אדומה שנסעה מאחורי המחבל. הארבעה, בני משפחה ממחנה הפליטים ג'באליה, נפצעו באורח קל. בפיגוע נפצע גם אלוף משנה סעיד אל רייס מהמשטרה הפלשתינית.

התראות על הפגנות

חיילי מילואים של הצנחנים ושוטרי משמר הגבול התמקמו שלשום ב־1 בצהריים בצומת נצרים שברצועת עזה, כדי לאבטח את ציר התנועה לנצרים ואת ההתנחלות נצרים. שוטרים פלשתינאים כיוונו את התנועה בצומת, בו עברו כמה עשרות מכוניות של פלשתינאים.

למקום הגיעו קצינים ישראלים ופלשתינאים, לאחר שהתקבל מידע על אפשרות שיתקיימו הפגנות בציר התנועה. הקצינים, ובהם קצין פלשתיני בדרגת אלוף משנה, סעיד אל רייס, שנפצע באורח קל בפיגוע, שוחחו מחוץ לעמדה של צה"ל הנמצאת בצומת על האפשרות למנוע את קיום ההפגנות.

ב־1.40 בצהריים יצא מביתו בשכונת שייח רדואן שבעזה הישאם חמד, בן 21, חייט במקצועו. הוא נישק את אמו והשאיר מכתב בו הודיע כי הוא יוצא לבצע פיגוע התאבדות, כנקמה על הריגת ראש הזרוע הצבאית של הג'יהאד האיסלאמי, האני עאבד, בשבוע שעבר. מתחת לחולצתו הסתיר חמד מטען חומר נפץ. הוא נסע באופניו מאזור חאן יונס לצומת נצרים, שם פוצץ את המטען.

לפני הפיגוע הגיע לאזור הצומת אוטובוס שהסיע ילדים מהתנחלות נצרים. האוטובוס נעצר לפני הצומת, בגלל ההתראות על הפגנות. נהג האוטובוס: "היינו בדרכנו לכיוון נצרים עם אוטובוס ילדים ותושבי נצרים ושתי מכוניות של אנשי היישוב. החיילים אמרו לנו שאי אפשר לעבור בצומת בגלל שיש חשש להתפרעות של תושבים מקומיים. המתנו בצומת. אחרי כמה דקות שמענו בום אדיר. ראינו עשן מיתמר מהצומת, ואחרי שלוש דקות ראינו אמבולנסים ומסוקים מגיעים לאזור".

"שרידי מכוניות"

מתנחלים מנצרים יצאו לאזור, וחלקם החל לסייע בפינוי. "המקום היה מרוסק לגמרי. העמדה, הבנויה מאבני בטון, נהרסה כליל, ומסביב היו מפוזרים שרידים של מכוניות וחלקי אופניים שנאספו בשקית ניילון על ידי כוחות צה"ל והמשטרה", סיפר חייל.

למקום הוזעקו ארבעה מסוקים של חיל האויר, כדי לפנות את הפצועים לבתי חולים. הצוותים הרפואיים ביצעו בפצועים קשה ניסיונות החייאה במשך כשעה וחצי, עד שהתייצב מצבם. לאחר מכן הם הועברו במסוק לבית החולים סורוקה בבאר שבע. שני פצועים הועברו לבית החולים שיבא ברמת גן, ושניים הועברו לבית החולים ברזילי באשקלון. ארבעת הפצועים הפלשתינאים הועברו לבית החולים שיפא בעזה.

גופות הקצינים ההרוגים פונו רק בשעות אחר הצהריים.

למקום הפיגוע הגיעו כוחות גדולים של צה"ל, כוחות הביטחון והמשטרה הפלשתינית, שסגרו את האזור לתנועה והכריזו עליו שטח צבאי סגור.

למקום הגיעו הרמטכ"ל אהוד ברק, סגנו אמנון שחק, אלוף פיקוד הדרום הנכנס שאול מופז, מפקד הגזרה, אל"מ שאול אריאלי, מפקד מג"ב ניצב יצחק אהרונוביץ וקצינים בכירים נוספים.

קצין בכיר בגזרה אמר כי "אין אפשרות למנוע פיגוע כזה, אלא אם אתה מבחין במחבל כמה שניות לפני כן ויורה בו. הכל התרחש כאן במשך שניות. צריך לזכור שמאות רוכבי אופניים עוברים כאן יום יום".

"רק שלשום הגענו לכאן. חשבנו שזה יעבור בשלום. עדיין לא הספקנו להתארגן, וכבר שילמנו מחיר כבד" אמר אחד מחיילי הגדוד שמפקדיו נרצחו. החיילים אמרו שלא ברור להם מדוע צריך לשמור על נצרים. "מי צריך את נצרים. לא חבל על כך שאיבדנו את החברים שלנו בשביל לשמור על כמה עקשנים?" אמר חייל.

החיילים טענו שההוראות שקיבלו בנוגע לאבטחה בצומת לא היו מספיק ברורות.

שלוש שעות לאחר הפיגוע נשטפו שרידי הפיצוץ במים ובמקום הוקמה עמדה חדשה.

לאחר שהפצועים פונו והצומת נחסמה לתנועה, הגיעו למקום עשרות מפגינים פלשתינאים בשלושה אוטובוסים. המפגינים, המזוהים עם ארגוני הג'יהאד האיסלאמי והחמאס, הביעו תמיכה בפיגוע. הם נשאו תמונות של האני עאבד וקראו "היום נקמנו בראשונה שאהיד האני עאבד".

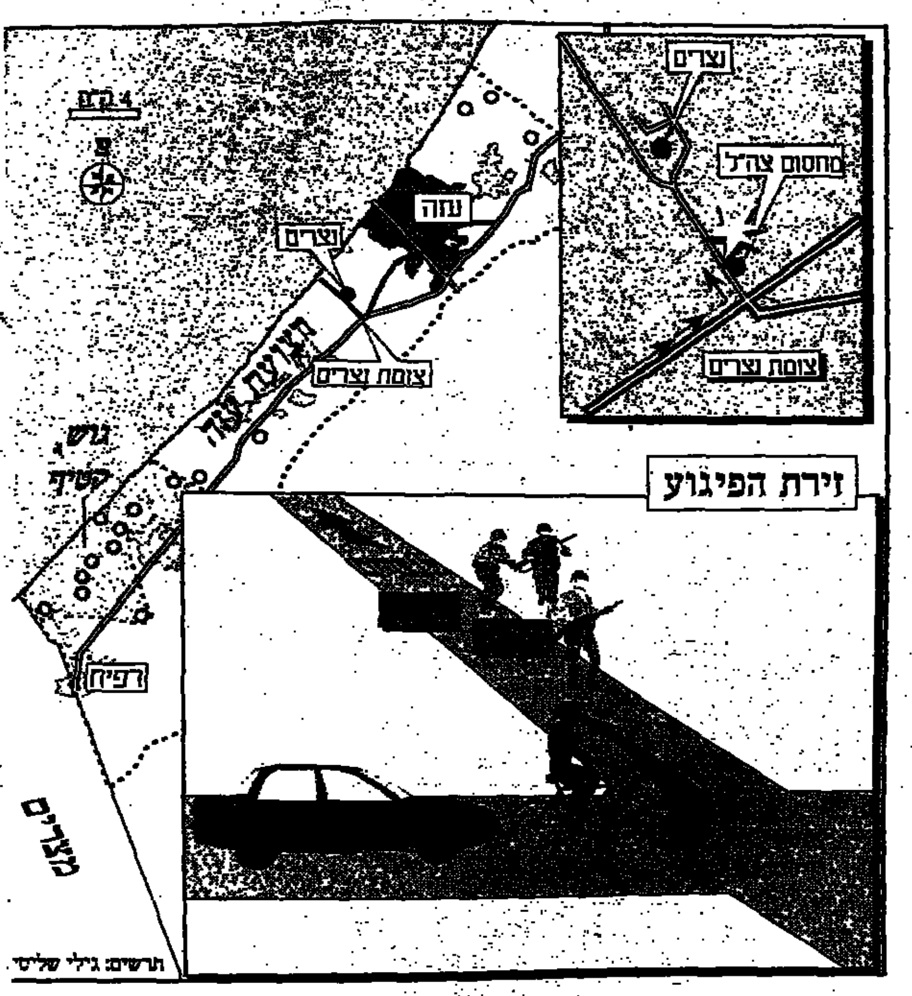

תרשים: גילי שליט

איש המשטרה הפלשתינית ליד מכוניתו של תושב עזה, שנהרסה בפיצוץ בצומת נצרים
צלום: אלברטו דנקברג

הרמטכ"ל ברק: הרשות הפלשתינית אחראית למניעת פיגועים בשטחה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

הגורם האחראי למניעת פעולות טרור דוגמת הפיגוע שלשום בצומת נצרים היא הרשות הפלשתינית. כך אמר שלשום הרמטכ"ל ברק במסיבת עיתונאים שערך זמן קצר לאחר הפיגוע. לדבריו, הפלשתינאים אחראים לאיתור סוג כזה של טרור בשטחם.

"הרשות הפלשתינית אחראית לכך שאנשים כאלה לא יוכלו להגיע למקום בו הם מסוגלים לנסות להפעיל את המטענים האלה. צריך לדעת שאם הרשות לא תעמוד על כך, אנחנו עלולים להיתקל בניסיונות דומים", אמר הרמטכ"ל ברק.

ברק אמר כי "נבחן את רצינות כוונות הפלשתינאים לעתיד".

"אין תשובה הולמת"

הרמטכ"ל אמר כי הפיגוע תבע מחיר כבד, אך "יחד עם זאת, נשב עם הפלשתינאים ונתפוש כל דרך אפשרית כדי לצמצם אפשרות שאנשים וכלי רכב שלא נבדקו יגיעו למקום שבו החיכוך רב. אנחנו יודעים, לצערנו, שבגלל היקף התנועה שורמת פה, לא יהיה פתרון מלא", אמר.

ברק. נקודות חיכוך

ברק אמר כי התאורך בעזה ובריחו, והאופן שבו הרשות הפלשתינית מבצעת את חלקה בו, בכל מקרה נבחן לגופו בשיחות הביטחוניות עם הפלשתינאים. לדבריו, "בשיחות נבחנת רצינות הפלשתינאים, והדבר ישפיע על אופיים ורצינותם של הדיונים העתידיים איתם".

"נגד מתאבדים אין תשובה הולמת", אמר ברק, "כאשר מתאבדים חומר נפץ עליהם מוכנים להפעיל אותו במחיר איבוד חייהם, לא פשוט למנוע זאת".

ברק אמר כי הוועדות הביטחוניות הישראליות־הפלשתיניות ייפגשו וידונו בתוכנית להקטנת הסיכון להתרחשות פיגועים דומים ולהקטנת החיכוך בין ישראלים לפלשתינאים ברצועה.

הרמטכ"ל קיים תחקיר לנסיבות הפיגוע, שמע סקירה מהמפקדים בשטח הגזרה את הכוונות לגלות יותר ערנות.

הוועדות המשותפות לישראלים ולפלשתינאים התכנסו שלשום לדון בפיגוע ובהשלכותיו. הבוקר יתכנסו שוב הוועדות כדי לקבל החלטות.

מקור צבאי בכיר אמר אתמול כי הפלשתינאים מעוניינים למנוע פיגועים, אך "קשה להם עדיין להשתלט על השטח".

ברק מסר בשידור על מות 3 הקצינים בטרם קיבלו משפחותיהם הודעות

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק הודיע על מות שלושת הקצינים במסיבת עיתונאים שקיים שלשום כשעה לאחר הפיגוע בצומת נצרים, בטרם נמסרה הודעה למשפחות ההרוגים ובטרם הותר פרסום הדבר.

דובר צה"ל תת אלוף עמוס גלעד אמר בתגובה כי אין שינוי במדיניות הפרסום של צה"ל. לדבריו, הרמטכ"ל הוטעה, ולכן הודיע על מות הקצינים לפני שהותר פרסום הדבר.

תא"ל גלעד אמר כי על פי סיכום בין צה"ל לוועדת העורכים, ב־3 החודשים הקרובים תיבחן מחדש מדיניות צה"ל בעניין. עפ"י ההוראות הקיימות בצה"ל, אין צה"ל מפרסם את דבר מותם של חיילים בטרם נודע הדבר למשפחותיהם בקרבה ראשונה.

הפעם הרביעית

יצוין כי זו הפעם הרביעית בשלוש השנים האחרונות שהרמטכ"ל מודיע על אירועים עם נפגעים בטרם אישרה זאת הצנזורה הצבאית, ובטרם הועברה הודעה בעניין למשפחות הנפגעים.

היו התרעות

(סוף מעמוד 1א)

אחרי הפיגוע ליד נצרים נערך דיון בין ערפאת ומפקדיו על דרכי התגובה. ערפאת אישר אמנם לבצע מעצרים נרחבים. עכשיו לא נותר אלא לראות מי יהיו העצורים, מה ייחשף בחקירות וכמה זמן יוחזקו במעצר.

ישראל נמנעה הפעם מלהטיל סגר נוסף על רצועת עזה והיא מצפה לראות כיצד יפעל ערפאת. לתגובתו חשיבות רבה בפרט לקראת חידוש השיחות על השלב הבא של ההסכמה המוקדמת, הכולל את היערכות של צה"ל בגדה המערבית. הדרישה הישראלית מהפלשתינאים היא להגביר את הפעילות נגד אלה הפועלים נגד תהליך השלום.

הפלשתינית יאסר ערפאת מעימות מתמשך עם ארגונים אלה, העלול לערער את שלטונו באזור.

בעקבות הפיגוע בצומת נצרים דנו אנשי הוועדה הביטחונית הישראלית בראשות תת אלוף דדי בי גזית עם קצינים פלשתינאים בכירים בדרכים למנוע פיגועים. כשלב ראשון הוחלט לסגור את הציר מנצרים לכיוון חוף הים, כולל צומת נצרים, לתנועת פלשתינאים; הפלשתינאים הקימו שתי עמדות סמוך לצומת נצרים, ותגברו את כוחותיהם באיזור.

בסיום הישיבה דרשה ישראל מהרשות הפלשתינית לעצור את כל ראשי הג'יהאד האיסלאמי ברצועה, כולל השייח עבדאללה שאר

3 קצינים

(סוף מעמוד 1א)

מי: לנקוט את כל הצעדים למניעת פיגועים; ולמנוע הסתה נגד ישראל בשטחה.

עם זאת הוחלט שלא לצאת למתקפה נגד יו"ר הרשות הפלשתינית יאסר ערפאת, ולאפשר לו "מרווח נשימה" לפעילות נגד הארגונים האיסלאמיים.

עזה (ע"צ). הרשות הפלשתינית גינתה אתמול את הפיגוע בו נהרגו שלושה קצינים ישראלים, ומסרה כי הג'יהאד האיסלאמי מכין התקפה חדשה נגד ישראל.

אמנון יוסף מוסר: כ־1,300 פעילי המטה המשותף של הימין בדרום הפגינו אמש ב־20 צמתים מרכזיים בדרום הארץ במחאה על הפיגוע בצומת נצרים.

מפקד מג"ב: אין צורך לשנות את הנהלים בעקבות הפיגוע

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

"מהתחקיר שערכתי עולה שאין מקום לשנות את דפוסי ההתנהגות או את הנהלים אחרי פיגוע כזה. צוותי משמר הגבול בסיורים המשותפים עם מג"ב היו במקומם, וביצעו את משימתם כיאות". כך אמר אתמול מפקד משמר הגבול, ניצב יצחק אהרונוביץ.

ניצב אהרונוביץ תחקר שלשום בלילה את כוחותיו, ובדק אם נקטו את הצעדים הנדרשים בעת הפיגוע. לדבריו, שני שוטרי מג"ב שנפצעו בפיגוע השתתפו בסיורים המשותפים עם המשטרה הפלשתינית.

ניצב אהרונוביץ דחה את ההשערה כי סיור המשטרה הפלשתינית הבחין ברוכב האופניים, אך לא עצר אותו. לדבריו, יש להשאיר את החקירה בעניין לצה"ל ולמשטרה. מהחקירה עולה כי הסיור הישראלי של מג"ב היה ליד העמדה בצומת נצרים בזמן הפיגוע, והסיור של המשטרה הפלשתינית היה ליד הצומת.

מפקד מג"ב אמר כי אין אפשרות למנוע פיגוע התאבדות כזה שהיה שלשום בצומת נצרים. "יש כאן תנועה של מכוניות ואופניים, ולא ניתן למנוע ממפגע כזה לבצע פיגוע", אמר.

ההנחיות שניתנו לכוחות הן להמשיך בפעילות, לגלות ערנות ולמנוע חיכוך בין ישראלים לפלשתינאים, בעיקר בצמתים, אמר אהרונוביץ. לדבריו, מזמן שהחלו לפעול הסיורים המשותפים למג"ב ולמשטרה הפלשתינית לא היו תקלות בפעילותם, והוא שבע רצון מתפקודם.

אהרונוביץ. שיתוף פעולה

"שיתוף פעולה"

"הסיורים המשותפים עובדים בצורה טובה. יש בעיות מקומיות שאנחנו מנסים לפתור בדרכים של המשטרה הפלשתינית, אך באופן כללי העבודה מתבצעת בהתאם לכללים ולנהלים. מדי פעם, כשאר נתנו נעים בקרבת ציר התנועה, יש זריקות אבנים על שני הכוחות, אבל בדרך כלל השוטרים הפלשתינאים פותרים את הבעיה. הסיורים המשותפים נותנים שירותים גם ליהודים וגם לפלשתינאים המתגוררים כאן, ולא שמענו על כל בעיות מצד שני הצדדים", אמר מפקד מג"ב.

במשטרה חוששים מפני פיגועי התאבדות נוספים

מאת ראובן שפירא

בעקבות פיגוע ההתאבדות הקטלני בצומת נצרים ביום שישי, גבר חששם של גורמי הביטחון והמשטרה מפני ניסיונות נוספים של מתאבדים להפעיל מטעני נפץ בתחומי מדינת ישראל. כבר אחרי פיגוע ההתאבדות באוטובוס בקו 5 ברחוב דיזנגוף בתל אביב, נערכו כוחות הביטחון והמשטרה לאפשרות שהדבר יעודד מחבלים מתאבדים לפעול ביתר שאת.

קציני משטרה בכירים הבהירו אז, וגם אתמול, כי אי אפשר למנוע פיגועי התאבדות של בודדים, גם לא על ידי סגירת השטחים ומניעת כניסתם של פלשתינאים לתחומי הקו הירוק. במשטרה הדגישו כי מדינת ישראל אינה סגורה הרמטית בפני הסתננות מהשטחים.

המשטרה ומשמר הגבול הגבירו בשבועות האחרונים את פעולתם באזורי התפר. יחידות נוספות הוצבו לצורך ביצוע מחסומים, סיורים ובדיקות באזורי התפר ובמקומות רגישים אחרים שעלולים לשמש יעד לפיגועי מחבלים. בשבועות האחרונים יש בידי המשטרה וכוחות הביטחון התרעות רבות על ניסיונות וכוונות לבצע פיגועים בתוך תחומי הקו הירוק, בין השאר באמצעות מכוניות תופת ומחבלים מתאבדים עם מטעני נפץ על גופם.

מטענים רבי עוצמה

יחידות המשטרה ומג"ב מקיימות פעילות מורכבת למניעת הפיגועים אבל קציני משטרה בכירים אמרו אתמול כי המשטרה אינה יכולה לספק "ביטחון של מאה אחוז" למניעת פיגועים וכי יש חשיבות רבה לערנות הציבור ולדיווח של אזרחים על מכוניות, חפצים ואנשים חשודים.

המשטרה וכוחות הביטחון מוטרדים גם מהעובדה שבחודשים האחרונים יש בידי המחבלים חומרי חבלה ואמצעי לחימה תקניים, מהסוג הנמצא בשימוש בידי יחידות צבא. מדובר בחומרי נפץ ואמצעי חבלה שכנראה נגנבים מצה"ל או מוברחים דרך הגבול המצרי. חומרי החבלה האלה מאפשרים למחבלים להכין מטעני נפץ רבי עוצמה וקטלניים הרבה יותר ממטעני הנפץ המאולתרים שבהם השתמשו המחבלים בעבר.

אתמול

טלוויזיה

דרעי מציג: אברון וצרור

דרעי מדבר עם שאול אברון ורינו צרור; ערוץ 2, שידורי קשת; מוצ"ש 20:30

שני העיתונאים נצמדו לאריה דרעי וניסו לחשוף משהו שעדיין לא ידוע עליו. משימה קשה: דרעי, נער הזהב של הפוליטיקה החרדית, יוחצ"ן, תוקשר ופורסם בשנותיו המעטות בפוליטיקה יותר מרבים וותיקים ממנו. מה חדש יספר האיש הממולח הזה למראיינים בלתי חקרניים, מעבר לחיבתו לאתרוגים ופרטי השתטחותו זה לא כבר על קבר ר' נחמן מברסלב באומן?

לדרעי סודות למכביר – אבל הוא לא ינדב אותם למראייניו. הוא יעסיק אותם בעניינים שוליים (שיטת הגמ"חים ואיך משיגים מוצץ לתינוק חרדי בלילה) וידאג שיציירו את דמותו כפי שרצוי לו: עקבי בדרכו (מאז השתחרר משבי הליטאים וחזר לדרך הישר המזרחית), מתחזק באמונתו, מתרושש בהונו (תורמים, העזורדה) ומוכן לכל, גם לכלא (שופטים יהודים, ירחמו רחמו).

לא קיבלנו הסבר איך התגלגל הנער המרוקאי לעולם הליטאי ואיך חזר משם והיה לשפוטו של עובדיה יוסף (צרור: "אז הוא נכנס באיזושהי דרך לשביל שמוביל אותו לרב עובדיה יוסף": באיזו דרך?). את האמירה של דרעי "אתרוג שצריך לשאול עליו... (הוא מפוקפק)", מחמיץ אברון, כי "לא העזתי לשאול, אם גם בפוליטיקה". בשביל מה עשיתם סרט, אם לא כדי לשאול שאלות כאלה?

אם היה למראיינים סיכוי לחשוף דרעי אחר, שלא לדבר על האמיתי, היא הוחמצה: לא רק משום שהקיף עצמו חומה חלקלקה שקשה להבקיעה, אלא גם מפני שהמראיינים היו עסוקים מדי בעצמם: גיבורים שותפים בסרט, סוחרים הגיגים על שולחן עמוס בקבוקי בירה לאמור, ראו כמה מקודיים, מחוכמים ומבריקים אנו (ולא במיוחד). לא פחות משיחצ"נו אברון וצרור את דרעי, יחצ"נו את עצמם באמצעותו.

אברהם טל

בגנות הפאניקה

"יומן", ערוץ 1; "החדשות", ערוץ 2

הבניין ברוממה היה הראשון שנכנע ללחץ הטרור החמאסי, ושינה את תוכניות השידורים בליל שישי: היומן ארך למעלה משעה ורבע, לא שודרו כתבות שתוכננו וביניהן כתבה על נשים מוכות, ואף בוטל שידור הסיאנס של דן בן אמוץ.

וכל זאת לטובת מה? לטובת עימותים שחוקים בין אפרים סנה, ששוב הטיל את האחריות על יאסר עראפת, לבין בנימין נתניהו, ששוב חיסל את הטרור במחי־אגרופו.

מהדורת "החדשות" של הערוץ השני, לעומת זאת, דחתה את הפאניקה. ירון לונדון, שהכין את שתי הכתבות המרכזיות, לא התבייש לסחוט מהשר בנימין בן אליעזר, דווקא בערב הפיגוע, הצהרה נגד אהוד ברק (שאמר כי אם יימשכו ניסיונות הפיגוע – ייפסקו השיחות עם הפלשתינאים).

בכתבה על האוריינט האוס, פיקפק לונדון בהצהרותיו של ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, בשאלת העיר שמעולם לא חוברה לה יחדיו. לונדון אינו קונה את הצהרת אולמרט, בסיור בעיר העתיקה, כי הוא "חש ריבון" במקום.

בעוד שהערוץ הראשון התעסק רק עם הטרור של סרבני השלום, הערוץ השני עסק גם בטרור שהפגינה משטרת חיפה נגד המיעוט ההומוסקסואלי בעיר. בכתבה על ישעיהו דמנר, המרצה חולה האיידס מהטכניון, מצייר לונדון תמונה מבהילה של ציד מכשפות, של "רשימה ורודה", חקירות וקללות מצד חוקרי המשטרה נגד ההומוסקסואלים.

דווקא בימים של פיגועים נוראים יש מקום לכתבה מהסוג הזה. ומאחר שהטרור יעשה איתנו עוד כברת דרך לא מבוטלת, כלל ראשון בהתמודדות עם מציאות כזו הוא סיקור הפיגועים, אבל גם הצמדות לאירועי השגרה, לאיפוק ולקור רוח. הערוץ הראשון לא עמד במבחן הזה.

חנה קים

מחול

כשהגורל שותה קפה

קרולין קרלסון ולהקת המחול של הלסינקי; היכל התרבות. מוצ"ש 20:30

בסוף שנות השבעים הופיעה לראשונה קרולין קרלסון בארץ עם להקתה, שהיתה בזמנו קשורה לבית האופרה של פאריס. מופעים אלה זכורים לי כחדשניים, עתירי דימיון ומופלאים. לראות כיום את המחול "ספטמבר, כשהגורל שותה ספל קפה" שיצרה עבור להקת המחול של הלסינקי לפני כשלוש שנים, זו אכזבה קשה.

כמו בעבר, מנסה קרלסון ליצור עולם של חלום, קולאז' של סצנה ללא היגיון פנימי. ההתחלה היתה מבטיחה. הרקדנים הפשילו מעליהם את התלבושות הצבעוניות ואת הפיאות ונותרו בבגדים שחורים פשוטים. מעין הצהרה של קרלסון שעכשיו, בניגוד לעבר, אין היא מתכוונת להיעזר בתלבושות מהממות ואפקטים ויזואליים. אבל מופע שמנסה להעביר אווירה של חלום ואין בו קסם נשאר קר, מרוחק ומנוכר. כנר היושב על ארון ובנגן מוסיקת קולאז' מופלאה של מיקרוזיל ולואליאדביקולה שמבליטה את הדימיון, והדיסים מיושנים ומוחרים, כל אלה לא יכולים למלא את החסר העיקרי, חוז כוריאוגרפיה שמעבירה את היצירה בתמורות התנועתיים שלה.

דווקא קרלסון בת החמישים פלוס נשארה מרתקת כרקדנית הסבים אפילו הסביחו אותה. כיום היא איננה רקדנית צעירה ויפה שרוקדת אל אנרגיה שנעה בחלל, והתנועה שלה איננה צורנית יותר, אלא איפטולפים שמעוררים דימויים מאלפים. למעשה, איך שלא תזוז היא תהיה מרתקת ואולי כאן נעוצה הבעיה הכוריאוגרפית של העבודה. נראה שקרלסון ניסתה להלביש את ההוברים התנועתיים הכל כך אישיים שלה על הרקדנים, שזו איננה השפה שלהם. מאחר שבתנועה הוויזואלית שלה אין עוצר ועניין צורני, הרי מה שהרקדנים רוקדים הוא דל ולא מעניין.

רות אשל

5 או 7 ימים מהגלעד לים סוף עם מדריכי החברה הגאוגרפית-נאות הכיכר

מגיעים רחוק - גם בירדן

גם כל כך קרוב לבית אפשר להגיע רחוק. לטייל ברחבי ארץ אדום, מואב וגלעד, להשקיף מהר נבו ולהבין באמת את תרבות הנבטים בסלע האדום, ב-5 או 7 ימים של טיול אמיתי בתפיסת העולם שלנו.

החברה הגאוגרפית • נאות הכיכר מגיעים רחוק ביחד

פרטים והרשמה אצל
כל סוכני הנסיעות

هكذا امن الأجل

הג'יהאד האיסלאמי: נמשיך בפיגועים נגד ישראל

תצלום: עדי סהר

שר הבריאות, אפרים סנה (משמאל), משוחח עם רופאים בבית החולים תל־השומר, אחרי שביקר את הפצועים בפיגוע

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

בכרוז רשמי של הג'יהאד האיסלאמי שהופץ שלשום ברצועה קיבל על עצמו הארגון את האחריות לפיגוע ההתאבדות בצומת נצרים. לפני הפצת הכרוז הצהירו שני רעולי פנים בעצרת שנערכה לזכר האני עאבד, ראש הזרוע הצבאית של הארגון שנרצח לפני שבוע חסין, כי הג'יהאד האיסלאמי אחראי לפיגוע.

שלשום בצהריים, לאחר התפילה במסגדים, השתתפו אלפי צעירים פלשתינאים בעצרת לזכר עאבד, שהתקיימה בשכונת שייח רדואן בעזה, שם התגורר. על המדרגות שהובילו לבימת העצרת נפרש דגל ישראל, עליו דרך כל נואם בדרך לבימה. לאחר מכן שרפו צעירים את הדגל.

עבדאללה אלשאמי, מבכירי הג'יהאד האיסלאמי, המוצג בדרך כלל כדובר הארגון, קרא להמשך המלחמה נגד ישראל ולנקמה על מות עאבד. איש החמאס, השייח אחמד באחר, קרא לרשות הפלשתינית לחזור בה מהחתימה על הסכם אוסלו. בעוד האלפים קוראים קריאות נגד ישראל עלו על הבמה שני רעולי פנים, ובלוויית יריות באוויר הודיע אחד מהם על הפיגוע בנצרים.

"כל ציוני הוא מטרה לירייתינו"

בכרוז הג'יהאד שפורסם שלשום נכתב שמבצע הפיגוע, הישאם חמד, "השתייך לחוליית השאהיד האני עאבד". בכרוז נאמר כי "קריאות הציונים" אינן מפחידות את אנשי הג'יהאד אלא להפך, מעודדות אותם להמשיך בדרך הג'יהאד. בכרוז נאמר שהג'יהאד עונה באותה מטבע לדרכו הרצחנית של רבין, ושכל "ציוני החי על אדמת פלשתין כולה, מהנהר ועד הים, הוא מטרה לירייתינו. אין במלוננו המלה קו אדום".

בכרוז נכתב כי "המוג'אהיד (מתאבד קדוש) ביצע את מעשה הגבורה כדי לנקום את מותו של מורו ורבו האני עאבד, שנרצח על ידי המוסד הישראלי בצורה מכוערת סמוך למקום עבודתו. נמשיך בפיגועים נגד מתנחלים ישראלים, תשרוף את רגלי הכופרים הציונים על אדמת פלשתין". בכרוז נאמר כי יבוצעו ארבעה פיגועים נוספים בנקמה על מות עאבד.

החמאס מברך על הפיגוע

תנועת החמאס הפיצה כרוז רשמי המברך על הפיגוע, מגנה את המעצרים ומבטיח לרבין נקמה מהירה ואלימה. "העם הפלשתיני ולוחמיו שומרים לעצמם את הזכות להילחם נגד הכיבוש ופעולותיו הרצחניות", נאמר בכרוז. הכרוז קורא לרשות שלא להיכנע "ללחץ הציונים", לפעול בנחישות "נגד הבוגדים (משתפי הפעולה)" ולהעמיד אותם למשפט.

דמשק (ע'ד). מנהיג הג'יהאד האיסלאמי, פתחי שקאקי, אמר בהצהרה שמסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, אמר שקאקי, המתגורר בדמשק, כי הפיגוע שלשום היה "מבצע צבאי שבוצע נגד קצינים ישראלים בנקמה על רציחת האני עאבד". "אני חושב שכוחותנו להגן על עצמנו, בייחוד מאחר שהרשות הפלשתינית לא הוקיעה את רצח האני עאבד", אמר שקאקי. לדבריו, ארגונו "ימשיך במבצעים נגד ישראל".

מצבו של אחד החיילים הפצועים קשה מאוד; חייל נוסף – במצב בינוני

4 בני משפחת אבו כמל מעזה נפגעו בפיגוע; האב נפצע מכדור בחזה

מאת עדנה אדירזה, עמירה הס, אמנון יוסף ויוסי הטוני

זיו גורן, בן 26 מקיבוץ זיקים, ולוי יצחק, בן 25 מבת ים, נפצעו קשה בפיגוע שלשום בצומת נצרים. השניים מאושפזים בבית החולים סורוקה בבאר שבע.

מבית החולים סורוקה נמסר כי שני הפצועים קשה פונו במצב של הלם וחוסר הכרה, ואושפזו ביחידה לטיפול נמרץ נשימתי. לאחר שהתייצב מצבם הם נותחו בליל שבת ואתמול. מצבו של גורן מוגדר קשה מאוד.

גורן נותח שלשום בלילה. גורן סובל מפגיעה בחוט השדרה הצווארי ובכל חלקי גופו, ומשותק בגפיו. אתמול בבוקר חל שיפור במצבו, והכרתו שבה אליו חלקית.

במצבו של יצחק חל שיפור, והוא מוגדר עתה בינוני. הכרתו שבה, והוא לא מונשם. יצחק נפגע בראשו ובגפיו, ונותח.

"קיבלו טיפול טוב בשטח"

הרופאים בסורוקה אמרו כי שני הפצועים קיבלו טיפול טוב מאוד בשטח, שהציל אותם ממוות. השניים טופלו על ידי צוות רופאים במקום הפיגוע במשך כשעה וחצי.

לבית החולים שיבא בתל השומר הובאו שני פצועים. אחד מהם, שוטר מכפר ורע, טופל ושוחרר לביתו. הפצוע השני, שוטר מג"ב זוהר תנגיה, בן 24 מבאר שבע, סובל משבר פתוח ברגלו, נותח ואושפז במחלקה האורטופדית. מבית החולים נמסר כי מצבו מוגדר קל.

אחיו של תנגיה, שלום, סיפר אתמול כי תנגיה לא הבחין ברוכב האופניים המתאבד שהתקרב לעבר המוצב בצומת נצרים. לדבריו, אחיו הועף באוויר כתוצאה מהפיצוץ ורגלו נשברה.

ארבעה בני משפחת אבו כמל משכונת זייתון בעזה נפגעו שלשום בפיגוע. האב, מחמוד עבד אללה אבו כמל, נפצע מכדור שחדר לחזה, ושתיים מצלעותיו נשברו.

אמו של אבו כמל, אשתו ובנו נפצעו קל מרסיסי זכוכית. הארבעה הובאו לטיפול ראשוני בבית החולים הפרטי, "אל אהלי". מכיוון ששם היו חייבים לשלם בעד הטיפול, הם הועברו לבית החולים הממשלתי שיפא.

אלוף משנה סעיד אל רייס מהמשטרה הפלשתינית נפצע בפיגוע באורח קל, קיבל טיפול בבית החולים ושוחרר.

"פרמטר חדש בטרור"

שר הבריאות אפרים סנה, שביקר את הפצועים בתל השומר, אמר כי "הטרור של החמאס והג'יהאד האיסלאמי מסוכן. העובדה שהם מפעילים מתאבדים היא פרמטר חדש בטרור, דבר המזכיר את מה שהיה בלבנון. מאוד מסובך להתמודד עם מתאבדים. את הפרטנר לסכסוך בחר משה רבנו. הפלשתינאים הם שכנינו ויריבינו. איתם צריך, עם מי שאפשר – לעשות הסדר, ואת מי שצריך – לחסל".

קצין בכיר: לא יהיה מנוס מהעתקת ההתנחלות נצרים לאזור גוש קטיף

חיילים רבים מאבטחים את 31 המשפחות המתגוררות בנצרים

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

"לא יהיה מנוס בסופו של דבר מלהעתיק את התנחלות נצרים לאזור ההתנחלויות בגוש קטיף, וכך להוריד מעלינו נטל כבד". כך אמר שלשום בלילה קצין בכיר בגזרה. מתנחלי נצרים מסרבים לשקול את האפשרות להתפנות מהמקום.

יחידות של צה"ל מאבטחות את התנחלות נצרים, בה מתגוררות 31 משפחות, ואת ציר התנועה המוביל אליה. היחידות מופקדות על השמירה בכניסה להתנחלות והגלשות על אזור צומת נצרים. תפקידן לאבטח את הצומת, דרכה נכנסים ויוצאים תושבי נצרים מההתנחלות. החיילים מאבטחים את הציר המוביל לנצרים, וחייליה אמורים ללוות מתנחלים היוצאים מנצרים.

נצרים היא התנחלות מבודדת, בלב אזור האוטונומיה. רוב המשפחות המתגוררות בה דתיות. על פי הסכם העקרונות שנחתם עם הפלשתינאים, אנשי צה"ל הם שוטרים. הפלשתינאים המוצבים בצומת אמורים למנוע חיכוך בין המתנחלים לבין הפלשתינאים הנוסעים על הציר.

"יכול להיות שזה מיותר"

לדברי מפקד בגזרה, "אין לנו תלונות על היקף האבטחה באזור, אבל ברור שאנחנו משקיעים פה כוח אדם רב, החיילים המופקדים על השמירה ועל הליווי, ויכול להיות שזה מיותר".

גם החיילים המוצבים במקום מתקשים להבין מדוע הם צריכים לשמור על ההתנחלות. לדבריהם, "המשימה שלנו היא לאבטח אך ורק את הישוב נצרים ואת ציר התנועה. זו משימה צבאית ואנחנו מקבלים אותה. יש לחיילים כאן דעות שונות ומגוונות, וחלקם סבורים שמיותר ששתי פלוגות ישמרו על הישוב".

בהתאם להצהרת העקרונות, בזמן תקופת הביניים ההתנחלויות ברצועת עזה נשארות תחת סמכות ישראלית, והפלשתינאים רשאים לנוע לאורך דרך החוף ולאורך הדרך מצומת נצרים לחוף הים. צה"ל שולט בדרכי הרוחב – דרך כיסופים־גוש קטיף, דרך סופה גוש קטיף, ודרך קרני־נצרים.

תצלום: אלברטו דנקברג

חיילי צה"ל במחסום בצומת נצרים, זמן קצר לאחר הפיצוץ

סרן יחזקאל ספיר, סרן דרור אלעד וסגן יותם רהט יובאו היום למנוחות

מאת אמנון יוסף, שלמה דרור, יוסי הטוני ועתי"ם

שלושה קציני צה"ל נהרגו בהתפוצצות מטען החבלה בצומת נצרים ברצועת עזה: סרן יחזקאל ספיר, בן 36, מכפר־סבא, סגן דרור אלעד, בן 24, מקיבוץ נחשון וסגן יותם רהט, בן 31, מתל־אביב.

סרן יחזקאל ספיר שירת בצבא קבע במשך כמה שנים, ולפני שש שנים החל לעבוד במפעל קניאל לקופסאות פח בפתח־תקוה. בתפקידו האחרון במפעל הוא היה טכנולוג ראשי ומנהל המעבדה.

במלחמת לבנון נפצע ספיר בראשו ובעמוד השדרה בגזרה המזרחית. לפני חצי שנה הוא עבר עם משפחתו מגבעתיים לכפר־סבא.

סרן ספיר יצא לפני שבוע למילואים. הוא השאיר אחריו אשה, אורנית, ותינוקת, בת 7 חודשים, נועה.

סרן יחזקאל ספיר יובא היום למנוחות בבית הקברות בקריית שאול בשעה 13:30. הלווייתו תצא מבית הוריו בגבעתיים בשעה 13:00.

הלווייתו של סגן דרור אלעד תתקיים היום בצהריים בקיבוץ נחשון.

אביו של אלעד היה בדרכו לדרום אמריקה בעת הפיגוע. הוא אותר באמסטרדם, שם נמסרה לו הידיעה על מותו של בנו, והוא חזר לארץ.

אלעד נולד בקיבוץ נחשון. הוא למד בתיכון במוסד החינוכי "צרפית" בכפר מנחם, ולאחר מכן התנדב לשנת הדרכה בקן של תנועת השומר הצעיר במבשרת. עם גיוסו לצה"ל, הוצב אלעד בחיל הקשר. הוא השתתף בקורס לקציני קשר, שירת ברמת הגולן, עבר לחטיבת גבעתי, ולבסוף שירת בחטיבת אילת. הוא השתחרר באוקטובר 93, חזר לקיבוץ, שם השתלב בענף החקלאות. הוא התכונן להתמחות בתחום המים וההשקיה.

אלעד יצא למילואים ביום שלישי שעבר. שלשום הוא נהרג בפיגוע, והועלה לאחר מותו לדרגת סרן. הוא הותיר אחריו, הורים, סבתא, ושלושה אחים.

סגן יותם רהט גדל והתחנך בקיבוץ חצרים שבנגב המערבי. הוא למד בבית הספר החקלאי "אשל הנשיא", ובתום לימודיו התגייס לצנחנים. לאחר שחרורו מהצבא הוא עבר להתגורר בתל־אביב. שם התמחה בעיצוב והדפסים, פתח יחד עם חבר עסק בתחום זה, ואף זכה בפרס על עבודותיו.

רהט היה נשוי זה חמש שנים למירב, ואב לגיא, בן השנתיים. הוא התגייס למילואים ביום רביעי שעבר לתקופה של 30 יום.

סגן יותם רהט יובא היום למנוחות בשעה 15:00 בבית העלמין בקיבוץ חצרים.

זה לא חלום
זה ROVER

827i / 827 Sterling

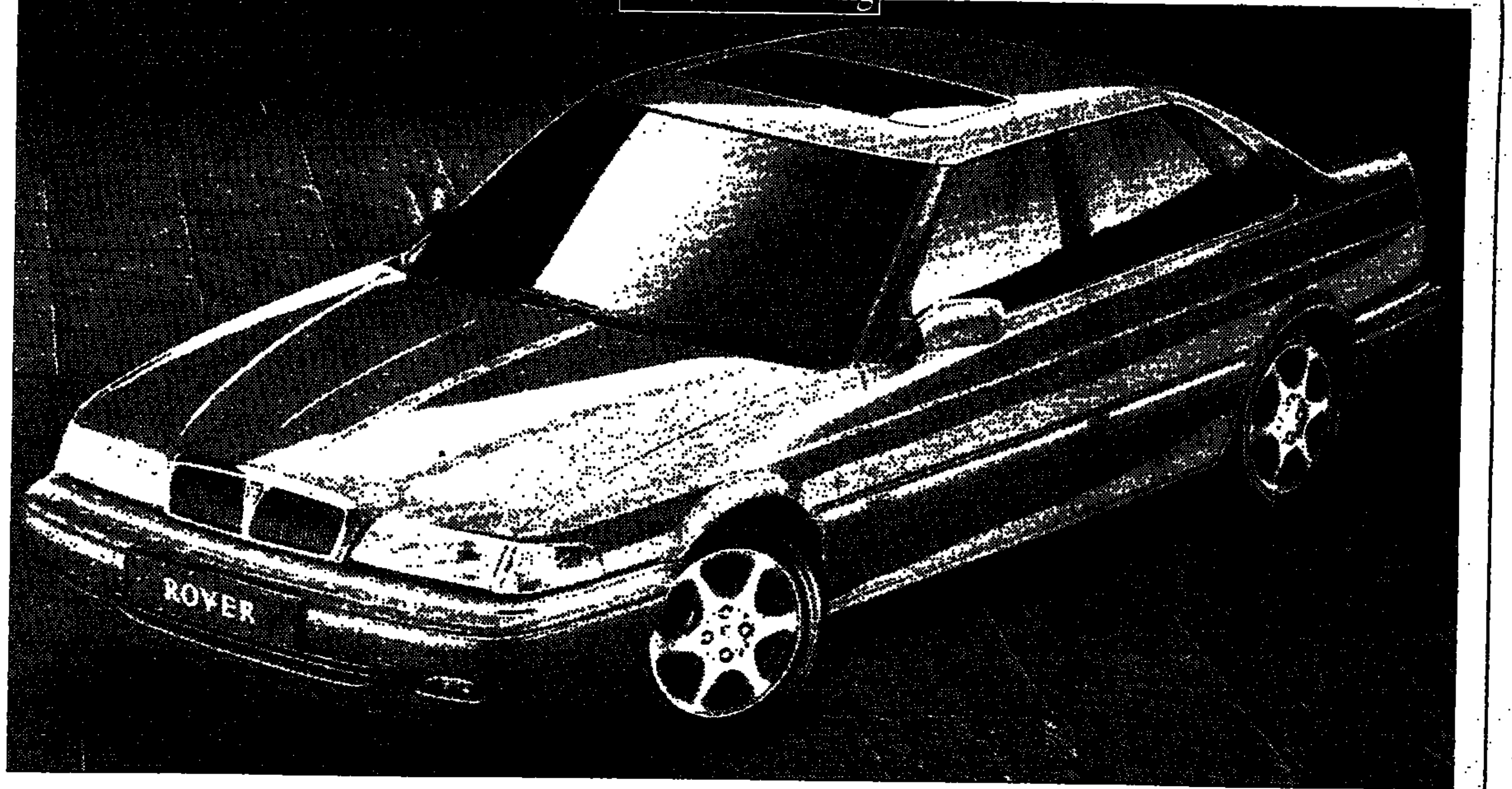

בן שלום וחברים

רובר 800 החדשה לשנת 95
הינה התגלמות הישגי תעשיית הרכב הבריטית ב-90 השנים האחרונות. יוקרה, נימוס, פאר, אצילות ותרבות מוטורית שעברה מדור לדור. דרך מסלולי המרוץ של פורמולה 1 ועד לצי הרכב של בתי המלוכה, מנהיגי ועשירי העולם.
כשאתה ברובר שלך אתה מחלק את אותה תחושה המלווה את בעלי רולס-רויס ובנטלי. כן, אותו יופי אותו עיצוב קלאסי רק עם "פאק" עדכני, אותו עץ מהגוני, אותם ציפויי עור למושבים. אותה ידיעה שאתה בסביבה, שרק מעטים יודעים או יכולים להנות ממנה.

הטכנולוגיה של סדרה 800 מלוטשת ועדכנית כיאה לתוארה. לרשותך מנוע אלומיניום 2.7 ליטר בהזרקה אלקטרונית 6 צילינדרים בתצורת V, 24 שסתומים עם 169 כוחות סוס. תיבת הילוכים אוטומטית בת 4 מהירויות, הכוללת ברירת הינע ספורט והילוך יתר. ה-**827 סטרלינג** כוללת כמובן בטעם כל תוספת כיאה למעמדה. וה-**827i** כוללת את רוכב: שליטה חשמלית מלאה על כל מערכות ניהול חלל תא הנוסעים. בקרת אקלים ממוחשבת. בקרת שיוט. מראות וגג חשמליים כריות אויר. מנעולים נגד גניבה ונעילה ממוחשבים אימנראליים ורשימה ארוכה של הבדיקות טכנולוגיות לשיפור בטיחות ואיכות הנהיגה.

סדרה 800 נחשבת לאחת **מהבטוחות** בין מכוניות הפאר היוקרתיות. לרשותך בין השאר קורות צד חיבות ספונות אורניה מערכת A.B.S. מנגנון ניתוק דלק ופתיחת דלתות אוטומטית למקרה תאונה. הנה בעל מתאם קושי פרוגרסיבי.

עכשיו כולם מזמינים אותך לראות ולבחון את הרכבים שלהם-
יצירות מוטוריות שכבודן עומד במקומן.
אל תוותר. לך בדוק.

כי אחרי שהם יספרו לך על המקסימום שלהם, אתה מזומן להתקדם לרובר.

במלאי 8 רכבים מודגם 94 בתנאים מיוחדים ובאספקה מיידית!

800 ROVER
כלי השלמות
חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ.

אולם התצוגה החדש של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ. תל-אביב: רחוב המסגר 52. טל': 03-5616985, 03-5621333.
סניף חברת המזרח בחיפה: רחוב האמנים 2 טל': 04-523086, 04-534584. ובסוכנויות רובר - חיפה: סלון המכוניות מגדל הנביאים, כפר סולל בנהה טל': 04-672582.
באר-שבע: מוסך פורמולה. רחוב הבדיל 41, איזור התעשיה עמק שרה. טל': 07-232220, 07-231223. נתניה: א.א.ש. בע"מ פנקס 20. איזור התעשיה טל': 09-623368.
ירושלים: א.ג.מ בע"מ דרך בית-לחם 144 פינת רחי התנופה טל': 02-719444, 02-719555

100 פעילים של הג'יהאד האיסלאמי נעצרו ברצועה; מנהיגי הארגון נמלטו מבתיהם

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

כ־100 פעילים של הג'יהאד האיסלאמי נעצרו עד אמש ברצועת עזה, רובם הגדול צעירים תחת גיל 30. המשטרה הפלשתינית לא מסרה רשמית מה מספר העצורים. עשרות מהפעילים הבולטים יותר של הג'יהאד לא היו בבתיהם כשבאו אנשי המשטרה המודיעין הפלשתיניים לעוצרם, ונראה שהם הצליחו להסתתר זמנית.

מיד לאחר שנודע על הפיגוע בצומת נצרים ציפו ברצועה לגל מעצרים חדש בקרב אנשי הג'יהאד האיסלאמי. העצורים באים ממקומות יישוב רבים ברצועה – רפיח, דיר אל באלח, עזה, ג'באליה. משלושה מקומות לפחות נמסר על ידי או על חילופי ידי בין המשטרה לאנשי הג'יהאד האיסלאמי, כשבאו לעוצרם: בשכונות שייח רדואן ורימל בעזה והרומית לג'באליה. בשלושת המקרים נמלטו פעילי הג'יהאד האיסלאמי: לא נמסר על נפגעים.

בין העצורים עאדל זענון, בן 24, כתב של "קול פלשתין" העובד לפעמים גם עבור סוכנות הידיעות הצרפתית. איש הסוכנות בא אתמול מירושלים לעזה כדי לברר במשטרה הפלשתינית מדוע נעצר זענון, והיה אמור להיפגש עם קצינים במשטרה בשעות הערב.

אנשי המשטרה הפלשתינית הגיעו גם לבית משפחתו של הישאם חמד שביצע את הפיגוע בצומת נצרים. השוטרים דרשו מהמשפחה לפרק את סוכת האבלים שהוקמה ברחוב ולקבל את המבקרים רק בתוך הבית. בני המשפחה סירבו, ואחד האחים אף התכתש עם השוטרים, שבסופו של דבר עזבו את המקום בלי להתעקש על מילוי הוראותם. בבית האבלים ביקרו במשך היום פעילי הג'יהאד האיסלאמי, אך לא הבכירים שבהם.

"פצע פתוח"

חברי הרשות הפלשתינית מיעטו להתבטא אתמול לתקשורת. בסיומה של ישיבת הרשות השבועית אמר הממונה על משרד הכלכלה והתכנון, נביל שעת, ש"הרשות הפלשתינית מחויבת להסכם עזה־יריחו וליישומו בכל התחומים". כוחות הביטחון הפלשתיניים, אמר, עצרו חשודים על סמך מידע מודיעיני וחשדות, ועכשיו יש לחכות להמשך החקירה ולתוצאותיה.

עם זאת, חזר שעת על התנגדותה של הרשות לנוכחות ההתנחלויות: נצרים, אמר, "היא פצע פתוח", והפתרון לבעיה הביטחונית הוא פירוק ההתנחלויות. שעת חזר והדגיש שלמרות העמדה הברורה נגד קיום התנחלויות ברצועה, "יש להבדיל בין עמדה זו לבין מחויבתנו לחוק ולסדר".

"זה משהו נורא ואני לא יכול לומר דבר נוסף" אמר פייסל אל־חוסייני הממונה על ענייני ירושלים בממשל הפלשתיני. "יהודים וערבים חפים מפשע נפגעו, ואני לא יכול לומר מאיזו סיבה ומהו הבסיס לכך" – הוסיף חוסייני, בריאיון לגלי צה"ל. "אנחנו מתנגדים להרג ולכל אלימות שהיא".

מיד לאחר הפיגוע כינס יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, את עוזריו לענייני ביטחון לישיבת חירום. הוא הורה על פתיחת חקירה נרחבת. ערפאת הבטיח "לנקוט אמצעים חמורים ביותר" אם החקירה תראה שמארגני ההתקפה הם פלשתינאים מרצועת עזה. "ערפאת הוציא הוראות מיידיות לאנשי הביטחון הפלשתיניים ולמשטרה לאסוף את כל המידע על הפיגוע וכינס גם את המועצה העליונה להחליט על צעדים דרושים", אמר יועצו של ערפאת, האלד סאלם. "כמו כן הוקם צוות תיאום המקיים מגעים עם ישראל כדי לקבל פרטים נוספים על הפעולה שאירעה מחוץ לשטח סמכותה של המשטרה הפלשתינית", אמר.

איש הג'יהאד האיסלאמי יורה באוויר בעת עצרת של הארגון בעזה. אלפי צעירים פלשתינאים השתתפו בעצרת לזכרו של האני עאבד, שהתקיימה שלשום
תצלום: א"פ

פרשנות / עמירה הס

נצרים – חיכוך יומיומי

את פעולת הנקמה – שהיתה צפויה מאוד – על רצח האני עאבד, כיוונו אנשי הג'יהאד האיסלאמי למטרה אידיאלית מבחינתם: שלא כפיגועים נגד אזרחים בתוך ישראל, פיגוע נגד חיילים, בייחוד כאלו שמשימתם להגן על התנחלות בלב הרצועה, זוכה לתמיכה רחבה ברצועה. משום כך, כל פעולה לאיתור המתכננים עלולה להביא כרסום נוסף במעמדה של הרשות הפלשתינית בקרב הציבור הפלשתיני, המתוסכל ממילא.

התקפה מעין זו של הג'יהאד האיסלאמי מחייבת את הרשות, קודם כל בשל לחצי ישראל, להפעיל כוח נגד הארגון המבצע; ובה בעת, כל צעד כזה מקל על האופוזיציה הפלשתינית להמשיך ולטעון נגד הרשות, שהיא עלולה להפוך לצד"ל.

נצרים, אולי יותר מכל התנחלות אחרת ברצועה, מעוררת אצל התושבים הפלשתינאים רגשות כעס ועוינות: חיכוך יומיומי עם חיילים ישראלים במחסומים, בדיקות של תעודות הזיהוי וכלי הרכב; מספר קטן של משפחות יהודיות החיות ברווחה ובנחת, לעומת הצפיפות הידועה ביישובים הפלשתיניים. בנוסף לכך, רווחת השמועה ברצועה שבנצרים יש בסיס של השב"כ, שבו מתאמנים משתפי פעולה ומשם יוצאים למשימותיהם מסתערבים.

הסכמת ערפאת להשאיר את ההתנחלויות בזמן הסכם הביניים, ובייחוד את נצרים, נתפשת בקרב פעילי הפתח כטעות החמורה ביותר שעשה במהלך המשא ומתן. אולי משום כך תנועת הפתח לא יכלה להרשות לעצמה לצאת בגילוי דעת שיתייחס לפיגוע בנצרים. פרסומי התנועה ודברי אנשיה אינם חוסכים באוהדות לג'יהאד האיסלאמי, אשר יותר מכל קבוצת אופוזיציה פלשתינית אחרת, יצאה בחודשים האחרונים בהתקפות מילוליות ישירות נגד הרשות ונגד ערפאת. לאחר שסולק ערפאת ממסגד אל עמרי, נכתב בעלון פנימי של הפתח שעל הארגון לזכור ש"לא תמיד הכד שייפול לא יישבר". נכתב בעלון שהתנועה לא נקטה אמצעי תגמול נגד הג'יהאד האיסלאמי רק משום הכבוד שהיא רוחשת להאני עאבד. אחרי נצרים – בפתח שותקים.

נביל שעת הדגיש אתמול את מחויבות הרשות להסכמים, ובה בעת אמר שהפתרון לבעיה הביטחונית הוא פינוי ההתנחלויות. לו יכלה הרשות להצביע על הישגים כלשהם, מאז העברת הסמכויות במאי, בייחוד במישור הכלכלי, היה לה קל יותר, מן הסתם, להגיד לאנשים: סמכו עלינו. בדרכנו הפוליטית נביא לסילוק ההתנחלויות. אך בעזה הולך ואובד האמון ביכולת הרשות להפיק מישראל שיפורים פוליטיים וכלכליים.

ערפאת יכול, כבמקרים קודמים, להורות על מעצרים נרחבים בקרב פעילי הג'יהאד, ואז להורות על שחרורם. אך זה יהיה בסתירה להבטחתו לרבין, בשיחתם ביום שלישי שעבר, לפעול נגד מבצעי פעולות טרור. אם לא יראה ערפאת נחישות נגד מבצעי הפיגועים, עשוי רבין לעכב שוב את יישום השלב השני של הסכם הביניים, בנוסף: אך פעולה אמיתית נגד מי שתוקפי חיילים ישראלים תגביר את הציבור שאנשים ברצועה השיגו כלפי ערפאת.

בעזה מפחדים מפני הידרדרות נוספת: יד תקיפה נגד הג'יהאד האיסלאמי רק תעודד את אנשיו לפעול נגד הרשות ונגד הפתח, שפעיליו מאכלסים את שורות המשטרה ושירות הביטחון הפלשתיני.

בן אליעזר: "הציפיות שערפאת ישלוט לא מתגשמות; הוא עלול להיות הקרבן הבא"

מאת ירח טל, אורי ניר ואלוף בן

"מי שעשה את הדבר הזה הוא מטורף. אם זה חמאס או הג'יהאד האיסלאמי זה אותו דבר. כל הציפיות שערפאת ישלוט בשטח לא מתגשמות", כך הגיב שלשום שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, על פיגוע ההתאבדות הקטלני בצומת נצרים. השר הוסיף, כי יש צורך לשנות את כל הטקטיקות והאסטרטגיות מול החמאס.

השר התריע כי אם ערפאת לא יפעל ביעילות נגד החמאס הוא עלול להיות "אחד הנידונים הקורבנים" להיפגע מקיצוניים איסלאמיים. "אני מקווה שהוא מהר מאוד יתעשת ויעשה את מה שהוא חייב לעשות. "לא מעשי טרור יביאו אותנו לייאוש. המדינה חזקה. אלה לא איומי מלחמה, אלה דברים כואבים הגורמים לעצבות, לכאב ולדם מיותר, אך צריך להניח את הקלפים על השולחן – הציפיות שלנו מהשליטה של ערפאת בשטח הן הרבה יותר גדולות ממה שקורה כרגע".

השר חזר והביע תקווה, שערפאת מבין שהוא מסכן בכך גם את כיסאו שלו. "אף אחד לא יצפה מאיתנו להתחיל להיכנס שוב לרצועת עזה. אני מקווה שבזה הוא למד עוד לקח ויתחיל לדבר עם החמאס בשפה שהם מבינים". השר אמר עוד, כי ישראל לא צריכה לדבר עם החמאס: "ברגע שמדובר בשטח שנמצא בשליטתו של יאסר ערפאת, התביעה לטפל בחמאס צריכה להיות רק ממנו".

שר החוץ, שמעון פרס שלל אפשרות שיוטל סגר נוסף על הרצועה. "אם נטיל מצור על עזה האנשים יישארו שם ללא פרנסה וללא מוצא, המצב יוחמר. מוכרחים להיות מאמץ מודיעיני שלנו ושל הפלשתינאים מפני שהדרך הנכונה להילחם במתאבדים היא לגלות אותם לפני שהם עושים משהו".

שר החוץ הוסיף כי שיפור המצב הכלכלי בעזה יעזור במיגור הטרור. "יש שם 800 אלף איש בצפיפות נוראה ואי אפשר לפתור את הבעיות רק בנשק. מוכרחים ליצור מצב, אשר יסה את התמיכה הרחבה בחמאס לעבר השלטון האלטרנטיבי".

השר פרס הוסיף, כי בעתיד על ישראל לעשות מאמץ עליון, כדי לתת לרשות הפלשתינית להתקיים קיום כלכלי הוגן. "אחרת ינשרו מהם התומכים בתהליך השלום. זו בעיני אחת משתי הבעיות הגדולות, הראשונה הצבאית מבצעית - כיצד להילחם במתאבדים, והשנייה רחבה יותר, כיצד למנוע את תמיכת הציבור בהם מפני שאחד הדברים המאפשרים מלחמה במחבלים זה שהציבור לא יתמוך בהם, והייאוש מביא לתמיכה כזאת".

השר פרס אמר, כי לפלשתינאים צריך להיות מידע מודיעיני באשר לפעילות בעזה: "עלינו לתבוע בכם שיעמידו את המידע הזה ויסיקו מזה מסקנות. עם זאת, אנחנו מוכרחים לדאוג למצב אחר בעזה מפני שצפיפות וסגר ולחץ יביאו לתגובה משלהם וזה חלק מסכנת הלבנוניזציה של המצב".

"הבעיה היא איך לרדת לרמה מבצעית הולמת ומה לתבוע באופן מפורש מהרשות הפלשתינית. המצב זה מה לתת לה כדי שהיא תוכל להתקיים ולעמוד על שלה". הדברים הובאו בקול ישראל.

בכנס של חברי רץ העובדים שהתקיים בליל שבת בנצרת, אמר השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, כי "כל מי שמציע להידבר עכשיו עם החמאס – לא רק שמציע דברי הבל, הוא גם גורם נזק ממשי להידברות עם הפלשתינאים". שריד סבור כי הצעה כמו "רק מחלישה את הרשות הפלשתינית, את ראשה וזו ואת כל המחנה הפלשתיני המתון שמכיר בישראל ומתנגד לטרור".

שריד אמר, כי "ההצעה להידבר עם החמאס לא זו בלבד שאינה מציאותית ואין לה סיכויים להיענות בחיוב – היא גם משמיטה את הקרקע תחת רגלי אש"ף ומנהיגיו. המגע הישראלי עם הציבור הפלשתיני בשטחים צריך להתקיים אך ורק בשיתוף פעולה עם הרשות הפלשתינית ובתיאום עמה. שאם לא כן היא תאבד בהכרח את כבודה", אמר השר שריד.

השרה שולמית אלוני ביקרה בכנס את מבצעי הפיגוע בצומת נצרים. עם זאת, ציינה אלוני, כי היא מקווה, "שלא יעלה על דעתו של איש להטיל עונש קולקטיבי וסגר בעקבות הפיגוע".

השרה התייחסה בדבריה גם לסוגיית משתפי הפעולה וקראה לאוהדים ערבים בישראל לשמור על איפוק. "אנו חיים בימים של שלום ופיוס וחדים להיות בימים ללא נקמות, חיסול השכונות והרצחות. המדינה חייבת להגן על אותם תושבים אני מציעה לערביי ישראל להוריד את הטונים של נקמנות שכן הם ישרתו את המחנה האחר", אמרה.

מקורות מדיניים בירושלים אמרו אתמול כי הפיגוע בצומת נצרים לא ישפיע על המשך המו"מ עם אש"ף, ליישום השלב הבא בהסכם הצהרת העקרונות. במערכת הביטחון ובמשרד החוץ נמשכות ההכנות ועבודות המטה לקראת הדיונים על הסכם הביניים עם הפלשתינאים, שפתיחתם נקבעה ל־21 בנובמבר.

הממשלה תשמע הבוקר סקירה מפי גורמי הביטחון על הפיגוע בנצרים. שרים אמרו אתמול כי בישיבה לא צפוי דיון על פינוי ההתנחלות נצרים, כיוון שגם מי שתומך בפינוי, סבור שאין להעלות את העניין בעיתוי הנוכחי, למורת הפיגוע החמור.

ישראל תעביר מחר לידי הרשות הפלשתינית את ניהול תחומי התיירות והרווחה בגדה המערבית. המינהל האזרחי הישראלי יחדל לנהל את שני תחומים הללו, ופקידים מטעם הרשות הפלשתינית לממשל עצמי ינהלו אותם מעתה ואילך. יהיה זה המשך לתהליך ההעברה המוקדמת של סמכויות מינהליות בגדה המערבית מידיה של ישראל לידי הפלשתינאים. התחום הראשון שהועבר לידי הפלשתינאים, מבין חמישה התחומים שעליהם הוסכם, היה תחום החינוך. זה עבר לניהול פלשתיני ב־1 בספטמבר, יום חידוש הלימודים בבתי הספר בשטחים.

סוכת האבלות שהוקמה ליד ביתו של מבצע הפיגוע בצומת נצרים, הישאם חמד
תצלום: עידן 2

"המוסלמים חייבים לחסל את ישראל", כתב המחבל ויצא לנצרים

מאת עמירה הס ואיתן רבין

"אין שלום עם צאצאי הקופים והחזירים אויבי האיסלאם", כתב הישאם אסמאעיל חמד, בן 21, במכתב הפרידה שהשאיר בביתו לפני שיצא לפיגוע ההתאבדות בנצרים.

חמד, בן למשפחת פליטים שמוצאה מהכפר מע'אר שבסביבות רמלה, נולד במחנה הפליטים שאטי. לפני כעשר שנים עברה המשפחה לשייח רדואן, שם היא גרה בקרבת מקום לביתו של האני עאבד, איש הג'יהאד האיסלאמי, שנרצח לפני 10 ימים בהתנקשות.

לדברי אחיו מרואן, איש מבני הבית לא חש שהישאם מתכנן משהו כתגובה על מותו של האני עאבד. לאחר מעשה, הבינו שני אחיותיו ודודתו שהוא למעשה נפרד מהן ביום שישי בשעות הבוקר. להישאם חמד עוד שבעה אחים ושני הורים מבוגרים. הוא עבד כחייט במתפרה בעזה.

ב־1990 נפצע הישאם חמד מכדור ברגלו, בעת עימותים עם חיילי צה"ל. כמו כן היה עצור מינהלי למשך שישה חודשים.

במכתב שהשאיר בבית הורין בבוקר יום שישי כתב: "הורים, אחים וחברים לוחמים יקרים, אני כותב ודמעות בעיני וצער בלבי. נגזר עלי להיות רחוק מכם... אין משוש מלפגוש את אלוהים, ואני בדרכי לגן העדן.

"האדמה הזו לעולם תהיה שדה קרב. אין שלום עם צאצאי הקופים והחזירים אויבי האיסלאם, ואין שום פשרה עם היהודים ורוצחי הנביאים. אנחנו חייבים כולנו להילחם בהם בכפי שציווה אלוהים. אנחנו, בני האיסלאם, חייבים לחסל את הסרטן שנקרא ישראל. אל תעמדו מנגד ואל תחכו למחר, כי גם אז לא יהיה לכם שלום, ותישאר רק הכניעה. הילחמו והיו שהידים כדי שחיים חדשים ייכתבו בשבילכם בכבוד".

במכתבו מזכיר חמד את חברו עלי אל מבאחי, שביצע פיגוע בצומת אשדוד כשבועיים לאחר הטבח בחברון. "אעשה כמיטב יכולתי לראות אחריך ולהצטרף אליך בגן עדן" כתב חמד.

בכל הידוע אסמאעיל חמד יצא ב־7 בבוקר מביתו בשייח רדואן למקום מפגש שבו הורכב על גופו המטען הקטלני.

ספר ישראלי על הג'יהאד האיסלאמי מנתח את עמדות הארגון

"המאבק המזוין מחליש את ישראל ומאלץ אותה להסתלק מהשטחים"

מאת שרון שרה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

פעילות כוחות הביטחון הישראליים נגד ארגון הג'יהאד האיסלאמי והפיצול השורר בין פלגיו – מגבילים במידה מסוימת את כוחו – כך קובעים מחברי הספר "טרור איסלאמי וישראל", בעריכת ענת קורץ, שראה אור בהוצאת המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל אביב בסוף '93.

בספר נכתב, כי הג'יהאד האיסלאמי הפלשתיני הוקם בתחילת שנות ה־80 ברצועת עזה על ידי ד"ר אחמד פתחי א־שקאקי ושייח' עבד אל־עזיז עודה, שגורשו מישראל ב־88'. מייסדיו של הארגון היו חלק מזרם סוני קיצוני, שיצא נגד התרחקותה של תנועת האחים המוסלמים מהסכסוך הישראלי־פלשתיני ושלל את התרכזותה בפעילות חינוכית תוך התעלמות מהמאבק הפוליטי. שקאקי ועודה גרסו ששחרור פלשתין קודם לחינוך למען האיסלאם.

פלגי הג'יהאד האיסלאמי, נכתב בספר, מתנגדים לפשרה מדינית ולמשא ומתן עם ישראל. מנהיגי הארגון מצהירים שוב ושוב, כי דרכם היא דרך המאבק האלים ומטרתו חיסול פיזי של מדינת ישראל וגיבוש העולם האיסלאמי תחת דגל האיסלאם.

הם קראו להסלמת המאבק וטענו, כי המאבק המזוין יביא להצלת האינתיפאדה. לדבריהם, מאבק זה מחליש את כוח עמידתה של ישראל ומאלץ אותה להסתלק מהשטחים, ובו בזמן מחזק את החברה הפלשתינית. "ישראל אינה מסוגלת להתמודד עם מוות מאה מבניה מפיצוץ מכונית. אירוע כזה נחשב בעיניה אסון לאומי", אמר שקאקי ב־89'.

פעילותם של קיצונים שיעים בלבנון נגד הכוחות הישראליים, לפני הנסיגה ב־85', הפכה למודל בעיני אנשי הג'יהאד בישראל. הם ראו בהתקפות הטרור של הארגונים השיעים, אמל וחיזבאללה, גורם מכריע בהחלטת ממשלת ישראל להסיג את כוחות צה"ל מלבנון, ומכאן הסיקו שסילוק ישראל מאדמות כבושות יושג רק על ידי מאבק מזוין.

מנהיגי הג'יהאד האיסלאמי סבורים, כי מאבקם הוא הגורם העיקרי לפרוץ האינתיפאדה. פעילותם בשנים 86־'87, על־פי הספר, התסיסה את האוכלוסייה ודחפה אותה לקיים הפגנות המוניות נגד כוחות צה"ל.

במשך שנות קיומו עבר על הארגון שינויים ארגוניים משמעותיים. כיום פועלים בשמו כמה פלגים, הנמצאים במדינות שונות במזרח התיכון בינהן ירדן, מצרים, סוריה ולבנון – שבהן נובשה תשתית מבצעית לניהול מאבק בישראל. ראשי הפלג בירדן פיתחו קשרים עם גופים בעלי השפעה בממלכה.

"קול פלשתין": רק זירוז ההסכם יכבה את להבת האלימות בשטחים

מאת אורי ניר

בדברי פרשנות על הפיגוע שלשום בצומת נצרים, נאמר אתמול ברדיו "קול פלשתין" כי מעשי האלימות מצד פלשתינאים בשטחים נובעים עקב הדישדוש הישראלי בתהליך השלום. "המדיניות הישראלית, המתאפיינת עדיין בקשיות עורף, לא דחפה את רוב העם הפלשתיני לכרוך את עצמו בשלום. אלא היא שבה והניבה את תופעת האלימות מצד כמה חוגים ומגמות בעם. הוכח בעליל כי ככל שהצד הישראלי מקשה את עורפו ומשתמש באמצעי אילוץ, השפלה ולחץ כלכלי נגד בני העם הפלשתיני, כך גוברים מעשי האלימות", אמר פרשן הרדיו בשידור אמש.

בניגוד למינהגן של תחנות הרדיו ברוב מדינות ערב, מבטא רדיו "קול פלשתין" לשדר דברי פרשנות בערבתיים מטעם רשות הממשל העצמי. התחנה, הנחשבת לשופר הרשות הפלשתינית של יאסר ערפאת, שידרה אמש את פינת הפרשנות בסיום מהדורת החדשות העיקרית שלה. הפרשן המליץ לפלשתינאים ולישראל לבחון את הסיבות לביצוע אלימות כמו זה שננקט נגד חיילי צה"ל בצומת נצרים.

הפרשן אמר: "הבעיה אינה נעוצה בהימצאותן של קבוצות מזוינות פה ושם. אלא היא נעוצה בהיכתבם של זרמים עממיים הולכים וגוברים (בציבור הפלשתיני) בתגובות האלימות לצעדיה של ישראל". לפי הפרשנות "פתרון הבעיה לא יימצא בשימוש באמצעים מינהליים וסכיים ובשימוש באמצעי בידוד, המונעים חיכוך והתנגשות בין העם הפלשתיני לבין חיילי הכיבוש.

המעצרים לא הוזכרו

"את להבת האלימות יש לכבות תוך שימוש באמצעים מעוררי אמון, שיעידו על הכוונות הטובות של ישראל, ועל־ידי דירוג צעירים להסדר, שיהפכו כל פעולה אלימה לפעולה שהעם הפלשתיני אוהב השלום מסתייג ממנה. כך תיפסק האלימות וישלוט השלום". מהדורות החדשות של תחנת "קול פלשתין" לא הזכירו אמש את המעצרים ההמוניים המתנהלים ברצועת עזה נגד פעילים של "הג'יהאד האיסלאמי".

ראש מנגנון הביטחון הפלשתיני, מוחמד דחלאן, אמר שלשום בראיון לגלי צה"ל כי "הפעולה בנצרים היא פעולה חמורה, שפוגעת בהסכם בין ישראל לרשות הפלשתינית". בתגובה שנמסרה לגלי צה"ל אמר דחלאן, כי עכשיו יש לעשות הכל כדי לשקם את האווירה בין ישראל והרשות הפלשתינית. הוא הבטיח כי המנגנון בראשותו יעשה כמיטב יכולתו למנוע הישנות פיגועים נוספים.

מי שחושב שאין הפתעות בחיים
לא היה בדרום אפריקה.

העיניים נוצצות, ריח של חו"ל באוויר. מטיילי תרמיל ותיקים ועמוסי הרפתקאות, לצד חובבי בילויים ופינוקי החיים הטובים. מה בעצם יכול להפתיע אותם? הם ראו את הכל! מהרי החושך ועד זריחות אדומות, משולחנות רולטה ירוקים ועד מועדוני ג'ז אפלוליים.
עכשיו רגע לפני... האור כבה, השקופיות מתחלפות... הקהל יושב ולא מאמין,
מסתבר שיש הפתעות בחיים, דרום אפריקה.
אז אם חשבתם שראיתם כבר הכל, בואו לגלות את דרום אפריקה ותופתעו בגדול.

לקבלת חוברת מידע חי"ג 03-5420002

כל העולם דרום אפריקה
satour
גלה את דרום אפריקה
תיאאות

CLUB EUROPE

מחלקת העסקים החדשה של בריטיש איירווייס
צעד גדול בתפיסת הזמן והמרחב.

הרבה פחות זמן על הקרקע, הרבה יותר מרחב באויר - זוהי התפיסה החדשה של בריטיש איירווייס לטיסת העסקים.

CLUB EUROPE - מחלקת העסקים החדשה של בריטיש איירווייס.
אפשר לבצע "צ'ק אין" בטלפון ולהתייצב בדלפק מיוחד בשדה התעופה, זמן קצר לפני הטיסה. "מסלול מהיר" (Fast Track) בשדות התעופה בלונדון.
כמעט בכל שדה תעופה באירופה יש לנוסעי CLUB EUROPE ולמחזיקי כרטיס Executive Club טרקלין עסקים מרווח לנוחותם, לפני העליה למטוס.

נוסעי CLUB EUROPE יכולים להצטרף ל- Executive Club ללא תשלום ולצבור פי 3 מיילים על טיסותיהם במחלקה זו. עד מרץ '95.
המושבים החדשים של CLUB EUROPE רחבים יותר ונותנים מרחב גדול יותר במטוס.

CLUB EUROPE - מחלקת העסקים החדשה של בריטיש איירווייס.
צעד גדול בתפיסת הזמן והמרחב. זה מגיע לך!

BRITISH AIRWAYS
The world's favourite airline.

סיעות האופוזיציה תובעות מהממשלה להפסיק לאלתר את המו"מ עם אש"ף בשל הפיגוע

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

סיעות האופוזיציה תובעות מהממשלה להפסיק לאלתר את המו"מ עם אש"ף ולנקוט בפעולות נמרצות לבלימת גל הטרור, בעקבות הריגת שלושה חיילי צה"ל ליד היישוב נצרים ביום שישי.

בסיעת הליכוד נשמעו ביום שישי קריאות לפיטוריו של הרמטכ"ל, רב אלוף אהוד ברק, לפירוקה של ממשלת ישראל והקמתה של ממשלת חירום לאומית ולהפסקת התהליך המדיני עם אש"ף.

יו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו, אמר כי ראש הממשלה, יצחק רבין, הוא כשל נקודתי ונכשל ביטחוני. לדבריו, עם ישראל ממשיך לשלם על האיוולת של מדיניות הממשלה. כל פגישה של רבין עם ערפאת נותנת זריקת מרץ לטרור וגורמת להתפרצות מסעו חבלה נוסף, אמר.

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) תובע מהממשלה להטיל מיד סגר על רצועת עזה, עד אשר יפעלו תושבי הרצועה לביעור נגע הטרור. לדעתו, לא ייתכן שמרכזי טרור בעזה יפעלו באופן חופשי ושותפים למעשי טרור יקבלו עבודה בתחומי ישראל. לדברי איתן, לחץ כלכלי הוא המינימום הנדרש למאבק בטרור.

ח"כ רון נחמן (ליכוד) תובע את התפטרותו המיידית של הרמטכ"ל, רב אלוף אהוד ברק. הוא טוען, כי המדינה נתונה במלחמה והיא זקוקה בימים אלה לרמטכ"ל שעוסק רק בנושאי צבא וביטחון ולא ברמטכ"ל מדיני שמסיל את האחריות הביטחונית על הרשות הפלשתינית וממשיך לעסוק בתהליך השלום ולא בפתרונות למלחמה.

"על ראש הממשלה לעצור את המו"מ ולדרוש מערפאת להשתלט על הטרור. אסור לרבין להמשיך בתהליך של הקמת מחוזות טרור נוספים נוסח עזה גם ביהודה ושומרון", אמר יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, בתגובה על הפיגוע.

נתניהו הציע להפסיק את התהליך שמוביל למסירת שטח נוסף אחרי כל פיגוע. "שרבין יגיד לערפאת: קודם תשתלט על הטרור, אחר כך נמשיך בשיחות", אמר נתניהו. נתניהו חזר גם "בשום צורה שהיא לא לחזור על השגיאה של הקמת עוד מקלט נוספת בחבלי יהודה ושומרון, קרובות עוד יותר לערינו ויישובינו. צריך להבטיח שבכל מקרה, בכל הסדר עתידי לא תעבור האחריות על הביטחון לידי ערפאת. ראינו מה הוא שווה. היום בנצרים, שלשום בירושלים ובתל אביב".

נתניהו אמר כי "רק אמש קרא ערפאת לאנשיו ולבעלי בריתו מהחמאס והג'יהאד האיסלאמי להמשיך להילחם בדם עד לשחרור כל פלשתין. היום הם עשו זאת. יש פה חלוקת עבודה שאנו מכירים אותה, היא מתרחשת כבר חודשים רבים: ערפאת מדבר כלפינו בשפה מתונה יותר, שפה שאנשיו מהחמאס והג'יהאד שנמצאים תחת החסות שלו בערי המקלט בעזה ויריחו יוצאים לרציחות בתוך השטח עצמו ומתרצה לה. ערפאת אינו נוקף אצבע נגדם. הוא למעשה מאפשר את המשך הרציחות האלה", אמר נתניהו.

ח"כ אריאל שרון (ליכוד) מתח ביקורת על ממשלת ישראל ואמר "אלה שמספרים לציבור ומודיעים לראשו שאין מה לעשות רק מפני שהם עצמם לא מסוגלים לעשות, נשארים במקום והציבור צריך לומר להם להסתלק מיד ולפנות את מקומם לאלה שיודעים לעשות".

עוד אמר שרון, כי נגד הטרור יש לנהל מלחמה עקבית. לדבריו "יש להקים לאלתר ממשלת חירום לאומית, לזמן קצוב שתפקידה יהיה להחזיר את הביטחון ולשקם את צה"ל. צריך להפסיק את ביצוע ההסכם עם אש"ף באופן מוחלט, כי הניסיון נכשל: מאה הרוגים יהודים מטרור פלשתיני ב־14 החודשים הוא מחיר דמים מספיק כדי להודות שהניסיון נכשל. ניסיון נורא ביותר של הממשלה בחיי היהודים ובביטחונם. ניסיון שמראש לא היה לו כל סיכוי".

לדברי שרון, "אין מה להוסיף לערפאת שטחי שליטה נוספים כשהוא אינו שולט בשטח שניתן לו כבר".

שרון אמר כי "יש לשקם את מערכת הביטחון, כדי שלא נהיה צפויים כל יום להפתעה, לרצח בירושלים, הוספת חייל בלב הארץ, פיגוע בתל אביב ורצח חיילים בעזה. ניתן לעשות זאת".

לדבריו, זרועות המודיעין הזהירו מפני אפשרות של פיגוע נוסף והתריעו כי הטרור יימשך. הוא הוסיף: "כישלון הסכם אוסלו יביא להרס ההסכם עם ירדן, הסכם שיש לו חשיבות רבה. צריך להבין שהממשלה הזו איננה מסוגלת להבטיח יותר את חיי היהודים בארץ הזאת".

"רצונם הוא להרוג"

יו"ר סיעת צומת, ח"כ רפאל איתן, אמר כי שוב הוכח כי פני הפלשתינאים אינם לשלום וכל רצונם הוא להרוג יהודים באשר הם, גם במחיר פגיעה בערבים.

איתן תובע מרבין להפסיק מיד כל מו"מ עם הפלשתינאים, עד שיבטיחו שקט מוחלט. לדבריו, גם דברי רבין כי היישובים היהודים מהווים נטל ביטחוני על כתפי צה"ל, מהווים עידוד למחבלים להמשיך ולפגוע בנו. "לא ייתכן לתת בידי הערבים שלטון אוטונומי כאשר ישראלים ממשיכים להיפגע", אמר איתן.

(עש"ת) ח"כ שאול יהלום (מפד"ל) תובע מראש הממשלה להכניס לתוך עזה כוח משימה מיוחד של צה"ל, שילכוד את המחבלים המבוקשים ויסכל מזימות לפיגועים נוספים.

יהלום מזהיר את רבין מחזרה על שגיאות העבר ומהסתפקות בהגשת תלונה למשטרה הפלשתינית. לדברי יהלום, הפיגוע בנצרים מוכיח שהסגר אינו אפקטיבי מבחינת ביטחון אזרחי ישראל ומוטב להפנות את האוכפים אותו למרדף אחר המחבלים בתוך עזה.

ח"כ רחבעם זאבי (מולדת) אמר, כי הפיגוע בצומת נצרים מוכיח שאין די בטקסים ובפרסים. "על רבין לדעת, כי כדי שיהודים יחזרו להיות בביטחון בארץ ישראל, הממשלה הזו צריכה לעבור מן העולם", אמר זאבי.

יו"ר הקואליציה, ח"כ אלי דיין (עבודה) אמר, שאם לא תהיה ברירה ייאלץ צה"ל לחזור לרצועת עזה כדי ללכוד ולעשות שפטים בפעילות החמאס והג'יהאד האיסלאמי, לרבות מתכנני הפיגועים נגד ישראל.

"לרוצץ את גולגלותם"

הוא הדגיש, כי אם למשטרה ולכוחות הביטחון הפלשתינים אין היכולת והנחישות לעשות את המוטל עליהם, יעשו זאת צה"ל וכוחות הביטחון של ישראל.

"יש להמשיך ולנהל מלחמת חרמה, בכל האמצעים, נגד הטרוריסטים האיסלאמים הקיצוניים ולרוצץ את גולגלותם של המבצעים ושולחיהם", כך אמר מזכ"ל העבודה, ח"כ ניסים זוילי, בתגובה לפיגוע.

זוילי הוסיף כי "אסור להיכנע לטרור האיסלאמי הקיצוני, שאת מטרתו: פגיעה בישראלים באשר הם ישראלים".

יו"ר סיעת מרצ, ח"כ רן כהן, אמר כי ערפאת צריך לדעת כי הסבלנות הישראלית כבר פוקעת, וכי הרשות הפלשתינית חייבת לחסל את הטרור, אחרת הטרור יחסל את הרשות הפלשתינית ואת הסיכוי לשלום.

כהן, שהוא חבר בוועדת החוץ והביטחון הזהיר, כי אם החמאס והג'יהאד האיסלאמי ישתלטו על רצועת עזה, צריכים הפלשתינאים לדעת, כי צה"ל יהיה חייב להתערב נגד מוקדי טרור ברצועה גם אם יימנע מלכבוש אותה מחדש.

בתגובה לפיגוע בצומת נצרים פרסמה מועצת יש"ע הודעה, האומרת כי "זוהי הפקרות לחשוב שאפשר לבצע נסיגה של כוחות צה"ל ביש"ע. אסור לבצע חלוקת אחריות בביטחון אזרחי ישראל ויש להשעות את השיחות עם אש"ף".

מזכ"ל יש"ע, אורי אריאל, הציב כמה שאלות לראש הממשלה רבין: עד כמה נפגעה יכולת השב"כ לאסוף חומר מודיעיני מסכל בעקבות הנסיגה הישראלית מעזה? מה עושה ערפאת כדי ללכוד את חוליות הרצח? עד כמה רצועת עזה ויריחו משמשות עדיין מקלט למחבלים ולרוצחים? האם הסכם ההסגרה עם הפלשתינים מתבצע?

במועצת יש"ע טוענים, כי לא ניתן לסמוך על הפלשתינאים שיעשו כל שביכולתם למנוע פיגועים מסוג זה. "ההסכם שעשתה ישראל עם הפלשתינאים נכשל. רבין נושא באחריות מלאה למה שקרה בצומת נצרים.

"אם הדבר יימשך כך – ניתן יהיה לצפות לאירועים דומים גם במקומות קרובים אלינו בהרבה", הזהיר איש מועצת יש"ע.

בממשל האמריקאי הביעו צער על אובדן חיי אדם; "יש לדבוק בשלום"

בכיר מעריך, לראשונה בפומבי: חיזבאללה ביצע הפיגוע בארגנטינה

מאת שלמה שמיר
שליח "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). הממשל האמריקאי טרם פירסם תגובה רשמית על הפיגוע בצומת נצרים. נשיא ארה"ב ביל קלינטון ומזכיר המדינה וורן כריסטופר נמצאים מחוץ למדינה. בשיחות עם פקידי ממשל הובע צער רב על הפיגוע ואובדן חיי אדם, תוך הדגשה חוזרת שהתשובה היסודית לבעיית הטרור היא דבקות בתהליך השלום וקידומו.

פקיד בכיר בסטייט דיפרטמנט מעריך כי "הפיגוע בבניין הקהילה היהודית בבואנוס איירס היה קרוב לוודאי מעשה ידיו של ארגון החיזבאללה". פיליפ ווילקוקס, הממונה על תיאום המלחמה נגד טרור בינלאומי, הופיע בישיבה סגורה בכנס יהודי שנערך בשבוע שעבר במקסיקו־סיטי. הוא ציין כי "לחיזבאללה רשת מאורגנת היטב של תאים הפועלים בשאר בקהילות של מוסלמים שיעיים ברחבי העולם, כולל אמריקה".

זאת התבטאות פומבית ראשונה של בכיר אמריקאי היוצרת זיקה מפורשת בין הפיגוע בבואנוס איירס לחיזבאללה. ווילקוקס הוסיף כי, "החיזבאללה ואיראן, המעניקה לו חסות, מהווים כיום את הסכנה הגדולה ביותר ליציבות במזרח התיכון".

את סוריה הגדיר הבכיר האמריקאי כ"מקרה מיוחד" ואמר כי "מאז 86' סוריה איננה מעורבת ישירות בתכנון או ביצוע פעולות טרור". ווילקוקס העיד כי סוריה מאפשרת לארגוני טרור לקיים משרדים בדמשק. לדבריו, הממשל הבהיר לסוריה כי כל זמן שתמשיך להעניק לארגוני הטרור מקלט בתחומה היא לא תוסר מרשימת הסטייט דפרטמנט של מדינות הטרור.

הוא התייחס לאיראן כ"מובילה בעולם במתן חסות לטרור" ולדבריו, גם עיראק ממשיכה לסייע לטרור ולתמוך בו. ווילקוקס ציין כי ארה"ב דבקה בעמדתה שלא לנהל משא ומתן עם טרוריסטים. "ארה"ב תיאבק בארגוני טרור, תרדוף אחרי טרוריסטים ותביא להעמדתם למשפט גם אם המאמצים יימשכו שנים", הבהיר.

הליגה למניעת השמצה, בשיתוף פעולה עם "קרן קלינגהופר" פירסמה ביום שישי מה שהוגדר כ"תוכנית פעולה נגד טרור" שתוגש לממשל האמריקאי. התוכנית כוללת הצעות להגברת הלחצים על מדינות הידועות כתומכות בטרור ושלילת אשרות כניסה לארה"ב מחשודים כטרוריסטים או כמסייעים לטרור.

האלוף שאול מופז (מימין), תא"ל דורון אלמוג (במרכז) והרמטכ"ל, אהוד ברק, בצומת נצרים
צילום: איפי

מזכיר נצרים: הרשות הפלשתינית נותנת יד חופשית למחבלים

מאת אמנון יוסף

מתנחלי נצרים הסתגרו בבתיהם מיד אחרי פיגוע אופני התופת, כקילומטר אחד מההתנחלות. היישוב נמצא 4 קילומטר דרומית לעיר עזה ומתגוררות בו משפחות הנמנות עם הקיבוץ הדתי. המזכיר היישוב, שלמה קוסטינר, אמר לאחר הפיגוע כי המחבלים מנסים לעקור אותם ממקומם, וקרא לראש הממשלה לאבטח אותם.

"תושבי נצרים מצטערים יחד עם כל עם ישראל, על האבידות הקשות. אנו רואים בפיגוע המשך של שרשרת ניסיונות הנמשכים כ־100 שנה לעקור את עם ישראל מארצו. ירושלים, תל אביב ונצרים נמצאות בחזית אחת. אנו מצפים מממשלת ישראל, לדאוג לסידורי ביטחון מתאימים כפי שהוסכם באוסלו". קוסטינר טוען כי הוא וחבריו חשים כי "הרשות הפלשתינית נותנת יד חופשית למחבלים".

קוסטינר דוחה את דבריו של ראש הממשלה ושר הביטחון, על הקושי בהגנת התנחלויות שנמצאות בלב אוכלוסיה ערבית צפופה. "ראש הממשלה, צריך לדעת שדבריו נקלטים גם באוזני שונאינו ואויבנו ושלא בכוונה שבדברים אלה הם מתירים לעצמם אותם מחבלים לפגוע בנו", אמר.

גם פעיל התחיה לשעבר, אבי פרחן, תקף בחריפות את דבריו של ראש הממשלה, שנאמרו לטענתו יום קודם לפיגוע בנצרים, שטעות היתה להקים התנחלויות מבודדות כבנצרים. "התגובה לא מאחרת לבוא" טען פרחן. גם שהוקמו יישובי הספר בנגב, כרכבים, משאבי שדה וגבולות אף פעם לא נאמר שקשה לאבטח אותם. אני קורא לראש הממשלה, לחזור בו מהמלה האומללה הזאת".

ראש המועצה המקומית חוף עזה, צבי הנדל, אמר לאחר הפיגוע כי לדעתו, "במקום שהתהלס עליו לאחר חודשים של דיונים, שצה"ל אחראי בלעדי על הביטחון בו, אין צורך שתהיה דריסת רגל לאף שוטר פלשתיני. "אני לא סומך עליהם, הם לא יעזרו בעת צרה, הם לא ימנעו פיגוע".

הנדל הוסיף כי לאחר הסכם הממשל העצמי הוגדרו צירי הרוחב שבאחריות ביטחונית בלעדית של צה"ל. הכביש שבו פעל המחבל נתון לטענתו למרות צה"ל, היות שהוא הציר היחיד שבו תושבי נצרים יוצאים מזרחה לכיוון הנגב. הנדל הזכיר שבאזור פועל סיור משותף למשטרה הפלשתינית ולכוחות הביטחון.

"יש לי הרגשה, לצערי הגדול, שאת הקטע שאנחנו צריכים לעשות בהסכם, אנחנו עושים ככתבו וכלשונו, אבל כאשר הצד השני לא ממלא את התחייבותו אנחנו סלחנים" הדגיש.

הנדל הזכיר כי כבר ביום הראשון שלאחר פינוי כוחות צה"ל מעזה, נעשה ניסיון לפגוע בשני מתנחלים מנצרים. השניים נורו ממארב ונפצעו קל. בחודשים האחרונים גברו הניסיונות לפגוע במתנחלים ובכוחות צה"ל המוצבים להגנת המקום. לפני כחודש אירעה תקרית חמורה בעת שמאות תלמידים מהמכללה האיסלאמית, צרו על צומת נצרים ואילצו את חיילי צה"ל לנטוש את עמדתם ולסגת אל צומת הכניסה ליישוב.

ערפאת מינה איש דת המזוהה עם החמאס כעוזרו, האחראי על בתיה"ד השרעיים בגדה

מאת אודי ניר ועמירה הס

יאסר ערפאת מינה אתמול איש דת, הנחשב לאחד המנהיגים הרוחניים של תנועת החמאס בגדה המערבית, השייח' תאמר ביתאווי, לתפקיד רשמי במשרד הוואקף (מקביל למשרד הדתות) של הרשות הפלשתינית – כך מסרו בסוף השבוע מקורות בכירים המקורבים לרשות. לדברי אותם מקורות, ביתאווי מונה לתפקיד עוזר האחראי על בתי הדין השרעיים בגדה המערבית. השייח' מחמוד סלאמה מונה לתפקיד עוזר האחראי על בתי הדין השרעיים ברצועת עזה.

ביתאווי, בן 50, נחשב לאישיות הבולטת ביותר המזוהה עם החמאס בצפון הגדה המערבית. הוא אישר שלשום באוזני עיתונאים פלשתינאים, כי מונה לתפקיד. ביתאווי, העומד בראש בית הדין השרעי של טולכרם, נמנה עם צמרת הדרשנים של מסגד אל־אקצא, ועומד בראש "אגודת חכמי הדת של פלשתין", המזוהה עם החמאס.

ביתאווי היה ממגורשי החמאס והג'יהאד האיסלאמי למארג' א־זוהור שבלבנון בדצמבר 1992. בעבר הוציאה נגדו ישראל צווי עיצור מינהליים (מעצר מינהלי למשך שנה ומעצר בית לתקופות שונות, באשמת פעילות במסגרת החמאס). הוא שב ועלה לכותרות בסוף השבוע שעבר, כאשר פורסם כי "אגודת חכמי הדת של פלשתין" שבראשה הוא עומד, הוציאה פסק הלכה מוסלמי ("פתווה") שבמסגרתו "איסור על כריתת שלום עם ישראל, הכרה בה וכינון נורמליזציה עמה".

ביתאווי אמר לעיתונאים בסוף השבוע שעבר, כי זו הוראה שרעית תקפה, משום שההסכמים אשר נחתמו בין ישראל לאש"ף ובין ישראל לירדן אינם מעניקים לפלשתינאים את מינימום הזכויות שלהם. הוא אישר כי עותקים של הלכה זו הופצו ברחבי הגדה. עותקים רבים אחרים הוחרמו בידי שלטונות הביטחון, הבודקים עתה אם יש באפשרותם לנקוט אמצעים משפטיים נגד האגודה.

ביתאווי אמר כי הצעדים שישראל נוקטת נגד האגודה שלו אינם אלא חלק מן המדיניות שעליה הכריזו ישראל, ארה"ב ואירופה, "להילחם באיסלאם". הוא הכחיש ידיעות כאילו האגודה שבראשה הוא עומד מקיימת קשר כלשהו עם החמאס. משרדיה הראשי של "אגודת חכמי הדת של פלשתין" שוכן במזרח־ירושלים, ויש לו סניפים ברחבי הגדה.

ניסיונות להדק הקשרים בין הרשות לחמאס

ביתאווי מונה לתפקידו החדש במסגרת ניסיונות אינטנסיביים, הדדיים מצד הרשות הפלשתינית וההנהגה המדינית של החמאס בשטחים להדק את הקשרים ביניהן, ולמצוא בסיס לשיתוף פעולה. ערפאת פנה בקריאות מפורשות לחמאס ברוח זו בכמה התבטאויות פומביות בעת האחרונה. שר התכנון שלו, נביל שעת, אמר בסוף השבוע שעבר כי מתנהל דיאלוג אינטנסיבי בין הרשות לחמאס (התבטאות שלא הוכחשה מצד החמאס). אתמול הביע אחד ממנהיגי התנועה האיסלאמית בשטחים, המזוהה עם החמאס, השייח' ג'מאל סלים משכם, תמיכה בקריאתו של ערפאת לקיים כנס רחב של נציגי כל הזרמים הפוליטיים בשטחים – תומכי ההסכם עם ישראל ומתנגדיו – כדי להדק את האחדות הלאומית הפלשתינית, ולמצוא מכנה משותף להידברות ולפעולה משותפת.

מוחמד סלאמה, שמונה כסגן אב בית הדין השרעי ברצועה, הוא דרשן המסגד באל־עבאס שבשכונת רימאל. בנוסף לתפקידו כשופט הוא גם סגן מנהל מבנן אל־אזהר, בית ספר דתי הנמצא בתוך שטחה של אוניברסיטת אל־אזהר. כמו כן, הוא חבר מועצת הנאמנים של אוניברסיטה זו.

בניגוד לביתאווי, סלאמה אינו מזוהה עם החמאס. לדברי מקור ברצועה, לפני האינתיפאדה, הוא נחשב למקורב לחזית העממית, אך בשנים האחרונות הוא מקורב לפתח, ובנאומים פומביים ייצג עמדות הקרובות לעמדות של הפתח.

ההודעה על הכוונה למנות את השניים באה בעקבות ביקור בירדן של מוחמד אבו־סרדאנה, הממונה על בתי הדין השרעיים מטעם הרשות הפלשתינית. בתחילת הביקור, שהסתיים בסוף השבוע שעבר, נדון הקשר העתידי בין בית הדין השרעי בירושלים, שניוהל ירדן, לבין בתי הדין השרעיים בגדה, שירדן הניחה לאש"ף לנהלם. הרשות הפלשתינית מנהלת כמובן גם את בתי הדין השרעיים שברצועת עזה.

אבו־סרדאנה אמר עם שובו מירדן, כי באישורו של ערפאת ובתיאום עם ירדן, החליטה הרשות להקים משרד של האחראי מטעם הרשות על בתי הדין השרעיים (קאדי אל־קודאת) בעיר רמאללה. משם ינוהלו כל בתי הדין השרעיים בגדה המערבית וברצועת עזה, תוך זיקה לבית הדין לערעורים שבירושלים, אשר נתון עדיין לניהולה של ירדן.

"למנות אנשים מתאימים"

ביום שישי לפני שבוע התפלל ערפאת במסגד. שלשום הוא התפלל במסגד אל־סלאם בכפר קראוה, שבמזרח הרצועה. הדרשן באותו מסגד, איסמעאיל אל אסטל, הוא ראש פקולטת השריעה באוניברסיטה האיסלאמית. בדרשתו הוא פנה לרשות וביקשה למנות למשרות את האנשים המתאימים (רמז לטענות כלפי הנוהג הנפוץ למנות מקורבים שלא על פי שיקולים מקצועיים), וקרא לאנשים לציית להנהגה.

בן יאיר מתנגד להצעה להכפיל משך המעצר המינהלי מ־6 חודשים לשנה

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

צוקר. למנוע התבטאויות

בן יאיר. בתוקף

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, מתנגד בתוקף להצעת מערכת הביטחון לאפשר הוצאת צווי מעצר מינהליים למשך שנה – בעוד שהחוק הקיים מאפשר הוצאת צו מעצר מינהלי למשך ששה חודשים בלבד, עם אופציה להארכה נוספת. בפגישה שקיים בן־יאיר עם הפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אילן שיף, הבהיר היועץ המשפטי כי אין הוא סבור שיש לאפשר הוצאת צווי מעצר למשך שנה שלמה, מה גם שעל פי החוק הנוכחי ניתן בתום ששה חודשים לבקש את הארכת המעצר המינהלי בששה חודשים נוספים, באישור בית משפט.

בן־יאיר הסביר בזמנו (בעת שאישר הוצאת צווים מינהליים נגד פעילי תנועות כך וכהנא חי) "כי מטיבו המעצר המינהלי הוא אקט בעל תכלית מניעתית. הוא נועד למנוע סכנה לביטחון המדינה או הציבור. הוא אינו מהווה ענישה על מעשים שאירעו בעבר וגם אינו מהווה תחליף לסמכויות המעצר המוענקות לצורך קיום סדרי הדין הפליליים הרגילים. מעצר מינהלי יתבצע רק בנסיבות יוצאות דופן, כשאין אפשרות משפטית אחרת להבטיח את ביטחון המדינה, האזור או הציבור".

יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ח"כ דדי צוקר (מרצ) קרא ליועץ המשפטי לממשלה ולשר המשטרה לקיים פעילות חקירתית ועונשתית יזומה לסיכול כל פעילות של אנשי כהנא. צוקר ציין כי לפי הדיווחים בתקשורת ממשיכים אנשי כהנא לפעול בצורה בלתי חוקית.

האוניברסיטה העברית בירושלים
מזמינה את הציבור
להרצאות האורח השנתיות
בקתדרה ע"ש אליהו אילת

Prof. Kanan Makiya
Harvard University, U.S.A
ירצה על:
PUTTING CRUELTY FIRST
LESSONS FROM SARAJEVO, BEIRUT AND BAGHDAD
ביום שלישי, י"ב בכסלו תשנ"ה בשעה 3.00 אחה"צ (15.11.94)

◆◆◆

Prof. Michael Sturmer
Director, Research Institute for International Politics and Security, Ebenhausen, Germany
ירצה על:
CONFLICT MANAGEMENT IN EUROPE
LESSONS FOR OTHER PARTS OF THE WORLD?
ביום רביעי, י"ג בכסלו תשנ"ה בשעה 7.00 בערב (16.11.94)

ההרצאות תתקיימנה באולם הסינט ע"ש ליטווינסקי
קרית האוניברסיטה, הר הצופים

עולם המקינטוש '94
תערוכה • ימי עיון • יריד מסחרי
גני התערוכה, תל אביב
21–22 בנובמבר '94, בין השעות 11:00–20:00

בואו לפגוש מקרוב את החידושים החמים ביותר בעולם המיחשוב: מחשבי ה־PowerMacintosh הכובשים את העולם, יצירות מולטימדיה וטכנולוגיית Virtual Reality, ציוד היקפי מכל הסוגים, מאות תוכנות ויישומים חדשים, וכמובן... מבצעי מכירות שלא כדאי לך להחמיץ.

ימי עיון מיוחדים: ■ הוצאה לאור מתקדמת ■ וידאו שולחני
שי למשתתפים: שוברי הנחה בשווי $500. להרשמה: 03-5247976

הכניסה לתערוכה חופשית

Apple Computer
ידע מחשבים ותוכנה
הארץ
נגר פרסום הוצאה

2,000 מוסלמים התפללו מחוץ למערת המכפלה, לאחר שהותר רק ל–300 להיכנס

מאת אורי ניר, איתן רבין ונדב שרגאי

התפילה ביום ששי התנהלה תחת אבטחה כבדה. בימים הקרובים תיסגר שוב המערה, כדי לבדוק את סדרי הביטחון בה

מערת המכפלה תהיה סגורה היום בפני מתפללים יהודים ומוסלמים, כדי לתת שהות לצה"ל ולמשטרה להפיק לקחים ראשונים בעניין סדרי התפילה במערה, לפני שתיפתח השבוע באופן סדיר לתפילה. המערה נפתחה בשבוע שעבר למשך כמה ימים, לאחר שהיתה סגורה מאז רצח בה ברוך גולדשטיין עשרות מתפללים מוסלמים.

ביום ששי התפללו במערת המכפלה יהודים ומוסלמים באותה שעה באולמות תפילה נפרדים. כאלפיים מתפללים מוסלמים נאלצו להתפלל מחוץ למערה, על הכבישים הסמוכים לה, כיוון ששלטונות הביטחון התירו רק ל-300 מוסלמים להתפלל במסגד שבתוך המערה – זאת על פי הנהלים החדשים שנקבעו. באותה העת התפללו במערה כ-70 יהודים, מתנחלים מאזור חברון.

המתפללים שנותרו בחוץ, לא קיבלו היתר להתפלל ברחבה המקיפה את קירות המבנה, לאחר שכוחות האבטחה במקום נעלו בפניהם את השערים, שהוצבו בכבישים המקיפים את האתר.

התפילה התקיימה תחת שמירה כבדה מאוד של חיילים ושוטרי משמר הגבול, שהוצבו בין שורות המתפללים לבין המערה.

נוכחותם של כוחות ביטחון גדולים, וההגבלות על מספר המתפללים במערה, עוררו זעם בקרב המאמינים המוסלמים.

באותה שעה, בצהרי היום, התפללו בבית הכנסת שבמערה, כ-300 יהודים, רובם מתנחלים הגרים סמוך לחברון. היתה זו הפעם הראשונה מאז '67 שיהודים וערבים התפללו במערת המכפלה באותה עת.

ראש עיריית חברון, מוסטפא עבד ארבי נתשה, שהיה בין המתפללים שנותרו מחוץ למערה, אמר בסיום התפילה לעיתונאים, כי ישראל מפרה את אמנת ז'נבה, את התחייבויותיה לשמור על חופש הפולחן בשטחים הנתונים בשליטתה הצבאית.

בעלי תפקידים בכירים בחברון התלוננו שלשום על כך, ששלטונות הביטחון מתירים למספר שווה של יהודים ומוסלמים – 300 מבין מאמיני כל דת – להתפלל במערה, בעוד שמספר המוסלמים בחברון ובסביבתה, רב בעשרות מונים על מספר המתנחלים היהודים בסביבה.

בסוף השבוע הופצו בין אנשי כוחות הביטחון המופקדים על אבטחת המערה, תמונותיהם ושמותיהם של כל פעילי הימין שכניסתם לעיר חברון ולמערה נאסרה. לחיילי צה"ל ולשוטרי משמר הגבול נמסרו הוראות חדשות בעניין חיפושים בכלי המתפללים במערה, ונהלים להפקדת נשקם של המתפללים בעת שהם נכנסים למערה.

שלטונות הביטחון מבקשים שלא לעכב את המתפללים בכניסתם למערה, ולשם כך להפוך את הליכי הכניסה למערה למהירים ככל האפשר.

מבדיקות ראשונות עולה, כי מצלמות הטלוויזיה במעגל סגור שהותקנו באזור המערה, וסידורי הביטחון שהונהגו, הסדירו את התפילה במקום לשביעות רצונם של שלטונות הביטחון. למעט כניסתו של פעיל כך, אבישי רביב, ללא היתר למערה, לא נרשמו אי סדרים באבטחת מערת המכפלה מאז נפתחה שוב למתפללים.

נוהלי הפתיחה באש, שהפיץ צה"ל שונו שוב, ולדברי מאבטחים במקום, קובעות ההוראות בבירור כי יש לעצור כל מתגבל המבקש לבצע פיגוע במקום – יהודי כערבי – ובעת הצורך, לירות בו כדי להורגו.

שלטונות הביטחון עדיין לא החליטו באופן סופי, כיצד תתנהל התפילה בימים שבהם חלים חגים מוסלמיים ויהודיים. עם זאת הוחלט, כי לכל דת ייקבעו עשרה ימים בשנה, שבהם תותר רק כניסת מאמיניה למערה.

מקורות צבאיים מסרו כי עדיין יש התראות על פיגועים אפשריים בתחום המערה.

כ-70 יהודים התפללו ביום ששי באולם אברהם ובאולם יעקב שבמערת המכפלה.

נועם ארנון, דובר היישוב היהודי בחברון, אמר כי המתנחלים בחברון ובקריית ארבע, עדיין מבקשים לקבוע כי בימי ששי יתפללו במערה אך ורק מוסלמים, ובשבת יתפללו בה רק יהודים. "במצב הקיים, רבים המסרונות על היתרונות", אמר ארנון. לדבריו, העובדה שמוסלמים רבים מאד נשארו מחוץ למערה, כשל ההגבלה על מספר המתפללים, נותנת תוקף להצעת המתנחלים.

במוצאי השבת התקיימו ברחבי הארץ משמרות הזדהות עם מתנחלי חברון וקריית ארבע. במתנ"ס שבקריית מלאכי התקיימה עצרת הזדהות מרכזית בהשתתפות ח"כ משה קצב, הרב חיים דרוקמן, ח"כ חנן פורת וראש המועצה המקומית. משמרות הזדהות התקיימו גם בעוד 15 יישובים.

המפגינים במשמרות תבעו כי תינתן ליהודים אפשרות לבקר ולהתפלל בכל חלקי המערה.

תצלום: יואב לזר

אלפי מוסלמים, שכניסתם למערת המכפלה לא הותרה, צובאים על שערי הברזל שהציב הצבא בכניסות למערה. באותה העת התפללו בבית הכנסת במערה כ-70 יהודים מהתנחלויות באזור חברון

דוד לוי: דברי רה"מ נגד ההתנחלויות הם הפקרות. שחל: רבין צודק

לוי הגיב על דברי רבין כי ההתנחלויות הן נטל ביטחוני

(ע). "לממשלה יש התחייבות לביטחון היישובים ביהודה ושומרון. להאשים את היישובים שבגלל מיקומם יש קושי להגן עליהם, זו הפקרות. האם היה עולה על הדעת שממשלה כלשהי, תאמר שבגלל ריחוקה של אילת לא נגן עליה?" כך אמר שלשום ח"כ דוד לוי בתגובה לדברי ראש הממשלה, לפיהם ההתנחלויות מהוות נטל ביטחוני על צה"ל. גם דברי לוי וגם דברי רבין נאמרו לפני הפיגוע בצומת נצרים.

בהרצאה שנשא רבין ביום חמישי הוא אמר, כי "הנטל על הצבא הוא בעיקר ביהודה ושומרון". הוא אמר עוד, כי ההתיישבות בשטחים לא תוכננה למען ביטחון התושבים, אלא היא מורכבת מיישובים קטנים כמו נצרים וכפר דרום והדבר יסבך את הניסיון להגיע להסדר. גם בראיון לקול ישראל אמר ראש הממשלה דברים דומים.

לדברי לוי – במקום להרגיע את תושבי האזור הממשלה מעוררת דאגה וסימני שאלה לגבי ביטחונם.

"לא יתכן שבזמן שקיימת קריאה לערבים להקים מדינה שבירתה ירושלים, המנהיג של אש"ף קורא לג'יהאד – משתלח ראש הממשלה באזרחי המדינה היושבים ביש"ע" – כך נאמר בתגובה שפרסמה מועצת יש"ע שלשום על דברי ראש הממשלה.

ראש מועצת יש"ע, אורי אריאל, אמר כי הוא מציע לראש הממשלה "לא להשתמש במלים שיוצרות לגיטימציה בדיעבד להתרת דם מתיישבים. מאחר שערבים יכולים להבין מדברים אלה שאפשר לפגוע במתיישבים ביש"ע". גם דברים אלה נאמרו לפני הפיגוע בצומת נצרים.

שחל: נצרים וכפר דרום הן נטל

"ראש הממשלה צדק במאה האחוזים כשדיבר על ההתנחלויות שהן ללא ספק נטל על כוחות הביטחון, כמו נצרים וכפר דרום". כך אמר שלשום שר המשטרה, משה שחל. לדבריו ההתנחלויות עליהן דיבר ראש הממשלה הוקמו בזבזן על ידי ממשלות הליכוד בגלל סיבות פוליטיות.

הוא הדגיש, כי בקרב כוחות הביטחון קיימת התלבטות קשה לגבי הדרכים להגנה על היישובים הללו. עם זאת הוא לא פסל את האפשרות שהן יוכלו להישאר במקומן אם תהיה הסכמה בעניין עם הפלשתינאים. הוא הוסיף עוד, כי יש צורך בינתיים לשמור על ההתנחלויות הקיימות וכי העובדה שהתנחלויות בעייתיות כנצרים וכפר דרום לא פונו היא "עניין עקרוני".

שרת התקשורת והאמנויות, שולמית אלוני, אמרה שלשום בגלי צה"ל, כי הוצאת צה"ל מריכוזי אוכלוסיה ביהודה ושומרון תהיה השלב הבא במו"מ. "כל ההתנחלויות נמצאות מחוץ לתחום השיפוט של מדינת ישראל, משום שזהו שטח כבוש, גם לשיטתו של הליכוד. 1,500 אנשי צבא שומרים על 49 משפחות בחברון שנכנסו לשם בחטא וממשיכים להיות שם בפשע", אמרה אלוני.

היא הוסיפה, כי אין הצדקה להתיישבות בחברון שהוקמה תוך נישול ופגיעה גסה ב-150 אלף פלשתינאים שחיים במקום זמן רב.

"אני חושבת שאנחנו לא צריכים לשבת לא בשכם, לא בחברון ולא בג'נין. כל ההתנחלות שם היתה בלתי חוקית", אמרה אלוני.

הסקוטלאנד יארד: ארגוני טרור מוסלמים עלולים לתקוף מטרות יהודיות בבריטניה

מאת דפנה הררי
סופרת "הארץ" בבריטניה

שירותי הביטחון בבריטניה מאמינים שמוסדות וארגונים יהודים וישראלים נמצאים תחת איום מתמשך מצד ארגוני טרור מוסלמים קיצוניים. שירותי הביטחון הבריטיים רואים בשני הפיגועים שהיו בלונדון בחודש יולי 94' רק שלב ראשון במתקפת טרור שמתכוונים הארגונים המוסלמיים לנהל ככל שמתקדם תהליך השלום.

לאחר שורה של התייעצויות עם האחראים על הביטחון בארגון הגג של הקהילות היהודיות בבריטניה, הוציא הסקוטלאנד יארד מכתב רשמי ובו פירוט הצעדים שממליצה המשטרה למוסדות יהודיים לנקוט כדי למנוע פיגועים נוספים.

"האיום בטרור מצד אלה המתנגדים לדרקים בשלום במזרח התיכון הוא ממשי", כתב סגן מפקד המשטרה למבצעים מיוחדים, והסביר כי "יהיה זה חכם להנהיג סידורי ביטחון שיגבירו את ההגנה למשך השנים הבאות. לצעדים אלה יהיה גם היתרון הנוסף של טיפול בפעילות אנטישמית שאינה קשורה בטרור".

למרות העובדה שבחודש יולי הפיגוע בבית בלפור, בו נמצאים משרדי הסוכנות והמגבית, היה בשעות הלילה בהן לא נכח איש בבניין ונגרם נזק לרכוש בלבד, המשטרה החליטה, בשלב זה, להמשיך בשיטה שאיפשרה פיגוע זה, ולרכז את המאמצים בשעות בהן הבניינים מאוכלסים ולא בזמן שלאחר שעות העבודה, הלימודים או התפילה במוסדות היהודים השונים.

עיקר האמצעים עליהם ממליצה המשטרה כוללים הגנה על הכניסה לבניינים השונים באמצעות מצלמות וידיאו, מכשירי אינטרקום, ומערכות אזעקה. כן הציעה המשטרה להתקין מצלמות טלוויזיה במעגל סגור, להנהיג חיפושים בתיקיהם של כל אלה הנכנסים לבניינים ולוודא שהדלתות והחלונות יותקנו כך שימנעו פציעות משברי זכוכית במקרה של פיגוע.

ההערכה היא שיישומן של המלצות המשטרה במאות המוסדות והארגונים היהודיים ברחבי בריטניה תעלה כמה מיליון לישט"ש.

מייקל ויין, האחראי על נושא הביטחון בוועד הנציגים של הקהילות היהודיות בבריטניה, אמר בסוף השבוע ל"הארץ" כי הארגון מתכוון לפנות למשרד הפנים בבקשה כי יסייעו לו במימון התקנתם של אמצעי הבטחון המומלצים.

ויין הדגיש כי העובדה שהאחראים לשני הפיגועים לא נתפסו, מעלה אפשרות שהם עדיין נמצאים בבריטניה, וחשוב יותר, שהתשתית שסייעה להם בביצוע הפיגועים לא ניזוקה.

אנשי ועד הנציגים של הקהילות היהודיות הביעו שביעות רצון משיתוף הפעולה עם המשטרה ומהסיוע שהמשטרה מעניקה בהגנה על מוסדות יהודיים, במסגרת המשאבים הקיימים, והמגבלות של כוח משטרה שרק חלק קטן ממנו חמוש. אך אנשי הארגון אינם מרוצים מהעשייה בתחום הגבלת פעילותם של ארגונים מוסלמים קיצוניים בבריטניה. רבים מארגונים אלה פועלים בצורה חופשית לגמרי, ומשרד הפנים מעדיף שלא להגביל את פעילותם כל עוד אין הוכחה חד משמעית לכך שהם עוברים על החוק הבריטי.

אחת הדוגמאות הבולטות לחוסר היענותו של משרד הפנים היא בהתייחסות אל הארגון חיזב-אל-תחריר, שמפיץ באוניברסיטאות ברחבי בריטניה חומר הסברה הקורא לרצח יהודים. ארגון הסטודנטים היהודים בבריטניה ניסה להביא להגבלת פעילות הארגון במסגרת החוק האוסר הסתה לאלימות, אך עד כה משרד הפנים העדיף לא לפעול בצורה נחרצת. מספר אוניברסיטאות כבר אסרו על פעילות הארגון בתחומן, אך כוחם של איסורים אלה הוא מוגבל ביותר.

שגריר ישראל בבריטניה, משה רביב, אמר בסוף השבוע כי השגרירות נמצאת בקשר רצוף עם שירותי הביטחון הבריטים, אך העדיף שלא להתייחס לשאלה אם השגרירות שבעת רצון משיתוף הפעולה עם שירותי הביטחון הבריטים.

כל ביקור בשגרירות ישראל בלונדון מהווה תזכורת לפיגוע מכונית התופת ביולי. השומרים המופקדים על המחסומים בשני צדיו של הרחוב הפרטי, ממשיכים להתנהג באדיבות רבה ולא לעכב את המבקשים להכנס לרחוב. די בציון היעד, כדי שהם ימהרו להרים את המחסום בלי לשאול את המבקרים לזהותם או למטרת ביקורם. מי שאינו בטוח במיקום המדויק של בניין השגרירות, יכול לקבל את מלוא ההדרכה מהשומרים שיכוונו אותו באדיבות בלי להכביד בשאלות.

מצב זה אינו לרוחם של האחראים לביטחונה של השגרירות, אך אלה מעדיפים שלא לדון בנושא בפומבי מסיבות מובנות.

3 חיילי צד"ל נפצעו בהתקפת חיזבאללה

מאת איתן רבין

כוחות צה"ל וצד"ל בדרום לבנון נכנסו לכוננות גבוהה בעקבות התראות על פיגועים אפשריים ועל התקפות של אנשי חיזבאללה על מוצבי צה"ל וצד"ל.

בסוף השבוע תקפו אנשי חיזבאללה בטילי נ"ט ובנשק קל כוח של צד"ל בגזרה המזרחית של אזור הביטחון. 3 חיילי צד"ל נפצעו – אחד באורח בינוני ו-2 באורח קל. כמו כן נורו לעבר אותה גזרה כמה פצצות מרגמה וכוחות צה"ל וצד"ל השיבו באש ארטילרית. בהתקפה אחרת הפעילו אנשי חיזבאללה מטען חבלה שכוון נגד כוח צד"ל במובלעת ג'זין. לא היו נפגעים.

סגן מאיר בנימיני, מפקד מוצב צה"ל שהותקף על ידי אנשי חיזבאללה, אינו מקבל את החלטת הרמטכ"ל להדיחו מהצבא. הוא אמור להשתחרר ב-20 בנובמבר.

מקורביו אומרים, כי בני משפחתו מתכוונים לפנות לנשיא ולמחות "על ההכפשות נגדו מצד קצינים בכירים". לדבריהם, החלטתו לא להסתער על אנשי חיזבאללה נבעה מרצונו לשמור על החיילים ולא מפחד.

משרד הבריאות הפלשתיני: 54 חולי כולרה ברצועת עזה

מאת עמירה הס

מספר חולי הכולרה ברצועת עזה הגיע אתמול ל-54. כך נמסר רשמית ממשרד הבריאות הפלשתיני. עם זאת, מקורות פלשתינאים לא רשמיים מעריכים שמספר החולים מתקרב למאה.

שלושה מומחים אמריקאים הגיעו לרצועה במימון קרן הסיוע הממשלתית של ארה"ב, USAID. האחד הוא רופא המומחה למחלת הכולרה והשניים האחרים מומחים לבעיות ביוב.

בבדיקות שערכו משרד הבריאות הפלשתיני ועיריית עזה התברר, שכל בארות המים נקיות מנגיף הכולרה. מקור לא רשמי מסר שייתכן שמקור המחלה במשפחה שנהגה לשחוט כבשים בחצר ביתה, בתנאים לא היגייניים.

(ע). צוותים רפואיים הפעילים ברשות הרפואית בשטחי האוטונומיה ברצועת עזה, קיבלו ביום ששי הדרכה מהירה לבדיקת מזון ומים במעבדות משרד הבריאות המופעלות באזור הדרום, כדי לנסות ולאתר את מקורות הזיהום שהביאו לפריצתה של מחלת הכולירה בעזה.

הדרכתם של נציגי הרשות הרפואית של האוטונומיה בוצעה בהתאם למדיניותה של ישראל לסייע למיגור המחלה בעזה.

משרד הבריאות ממשיך לקיים קשר שוטף עם רשות הבריאות הפלשתינית ובמחסום ארז התקיימו ביום ששי פגישות נוספות בין מומחים לבדיקת מזון ממשרד הבריאות ומשרד החקלאות, לבין עמיתיהם הפלשתינאים. בין השאר, המשיכו אנשי משרד הבריאות להעביר לרצועה ציוד רפואי הכולל אנטיביוטיקה, למיגור המחלה.

היום צפוי לצאת משלוח של כוליים תוספות של ערכות מצע מזון לגידול החיידקים לצורכי בדיקות מיקרוביולוגיות. מיוזמים שקיבלו אנשי משרד הבריאות מעמיתיהם בעזה עולה, כי עד כה נבדקו יותר מ-200 מקרים החשודים במחלת הכולרה, אך צויין כי המחלה מתמקדת בעיקר באזור מרכז רצועת עזה ובקרב חמש משפחות בלבד.

ביום ששי בבוקר התקיימה פגישה בין נציגי משרדי החקלאות והבריאות לראשי הרשות הפלשתינית, לדיון בכניסת תוצרת חקלאית מהאוטונומיה לישראל. בפגישה נמסרו תוצאות של בדיקות שנערכו בימים האחרונים בירקות ובמים ברצועת עזה, שמהן עולה שאין חיידקי כולירה במים ובירקות.

עם זאת, כדי להימנע מסיכון, לא הותרה בשלב זה כניסת ירקות מהרצועה. כמו כן נדחתה בקשתם של הפלשתינאים לאפשר להם להעביר תוצרת לירדן או לבנה, מאחר שתוצרת זו עלולה להגיע לשווקים בישראל. בפגישה סוכם שפקחים מרצועת עזה יעברו השתלמות בישראל למניעת מחלות.

בזק: נסגור את משדרי רדיו "קול פלשתין" אם התחנה לא תפרע את חובותיה

מאת אבי בליזובסקי

חברת בזק שהוציאה מאות אלפי שקלים עבור הפעלת משדרי תחנת הרדיו של הרשות הפלשתינית ברמאללה, מאיימת לסגור את המשדרים בימים הקרובים, אם הרשות הפלשתינית לא תפרע את חובותיה לחברה.

לדברי מקורות בבזק, חויבה בזק להקצות משדר לתחנת הרדיו הפלשתינית, ולהפעילה לפי דרישת שרת התקשורת שולמית אלוני. הפעלת התחנה כרוכה, לדבריהם, בעלויות גבוהות של חשמל, כוח אדם לתחזוקת המשדר ושמירה עליו, וכן הסעות לעובדים הגרים בתחומי הקו הירוק.

מקורות בבזק אמרו שהחברה לא הצליחה לגבות את החוב שהצטבר בדרכים המקובלות, ולכן היא עומדת לפנות לאלוני בתביעה לקבל את התשלומים, כמוצא אחרון לפני סגירת המשדרים. הדובר בזק, ומריה מיורוקצי, אמר ש"בזק תעשה בקרוב כל צעד העומד לרשותה כדי לפתור את הבעיה".

מנכ"ל משרד התקשורת, שלמה וקס, אמר שבזק תקבל את הכסף מהפלשתינאים, ויש לה את הבטחותיהם לכך.

באסם אבו סומאייה, מנהל רדיו "קול פלשתין" אמר בתגובה, שלא שמע על אי-חוב של תחנת הרדיו לבזק, ולדבריו, משלמת התחנה את חשבונותיה בזמן.

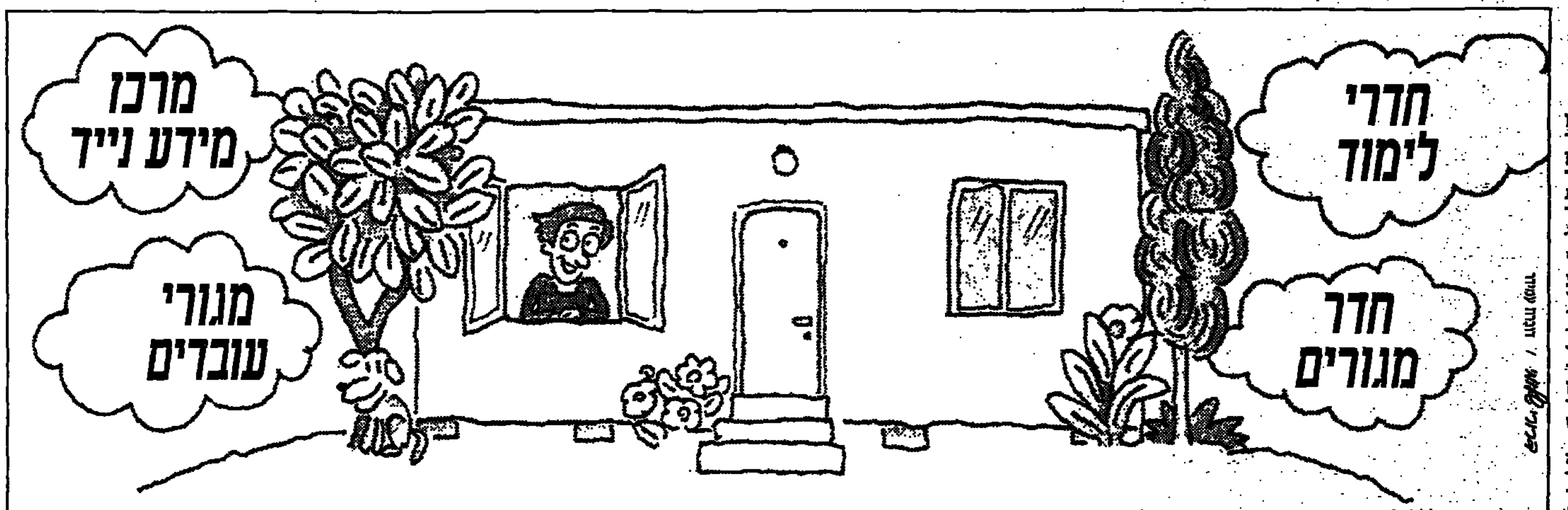

קנו עכשיו קרוון
בית קטן לכל ענין

לתקופת המבצע נובמבר 94–סוף ינואר 95 יהיה מחירו הבסיסי של כל קרוון 15,000 ש"ח. תנתן הנחה הדרגתית לכל מבנה, בגין נזקים, בהתאם לקביעת מהנדס עמידר ועל-פי מחירון החברה. טבלת הנחות נוספת מפורטת להלן. על המעוניינים לפנות למשרדי עמידר באתרי האחסנה.

כמות לקנייה	ההנחה
4–1	אין הנחה.
9–5	הנחה של 5% על כל הכמות.
19–10	הנחה של 10% על כל הכמות.
49–20	הנחה של 15% על כל הכמות.
99–50	הנחה של 20% על כל הכמות.
200–100	הנחה של 25% על כל הכמות.
500–201	הנחה של 30% על כל הכמות.
501 ומעלה	הנחה של 35% על כל הכמות.

אתרי אחסנה: ■ חצרות יסף מול קיבוץ לוחמי הגיטאות טל. 04-917227 ■ נווה כרמל בכניסה הדרומית לחיפה טל. 04-550108 ■ מחנה בארותיים טל. 09-687095 ■ בת חצור לפני הכניסה למחנה צה"ל חצור טל. 08-594996 ■ נחל בקע בבאר-שבע 07-272782
נא לתאם טלפונית ביקור באתר. פרטים נוספים במשרדים המחוזיים של עמידר.

מבצע מכירות מיוחד

עמידר AMIDAR

ראשי אייפא"ק: החשש מקיצוץ הסיוע – מופרז

סנאטורים רפובליקאים בכירים התקשרו בימים האחרונים למנהיגים יהודים והרגיעו אותם: לא צפוי שינוי בתמיכת הסנאט בישראל. 9 מקרב 11 הסנאטורים החדשים ביקרו בשנים האחרונות בארץ

מאת שלמה שמיר
שליח "הארץ" לניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). בקרב ראשי השדולה הפרו־ישראלית בוואשינגטון (אייפא"ק) שוררת תחושה חזקה של ביטחון כי בכוחם לשמור על שיעור תמיכה גבוה בתהליך השלום ובהמשך הסיוע לישראל בהרכב החדש של הסנאט והקונגרס, שעבר מהפך משמעותי לאחר תוצאות הבחירות בשבוע שעבר. הערכה הרווחת בצמרת השדולה היא שהחששות לקיצוץ בסיוע לישראל הם מופרזים ביותר וחסרי יסוד.

במקביל נדחה על הסף הטיעון כי ההשתלטות הרפובליקאית על שני הבתים והפגיעה במעמד נשיא ארה"ב ביל קלינטון, יחלישו את העניין האמריקאי בתהליך השלום ויפחיתו את המאמץ לקידומו. להערכה זאת שותפים ראשי ארגונים יהודיים גדולים בניו־יורק.

ההערכה האופטימית בקרב ראשי אייפא"ק לגבי המשך התמיכה בסיוע לישראל ובקידום תהליך השלום מעוגנת, בין השאר, גם בתפיסה כי תוצאות הבחירות שהניבו מהפך פוליטי חיזקו את תקוותם של הרפובליקאים להביס את קלינטון בבחירות '96 ולפיכך יימנעו מצעדים שיעוררו מורת רוח בקהילה היהודית ומיוזמות העלולות ליצור רושם כי מודעתם לעניין הישראלי חלשה מזו של יריביהם הדמוקרטים.

סנאטורים בכירים, הנמנים עם הנהגת המפלגה הרפובליקאית, טרחו להתקשר בימים האחרונים אל מנהיגים יהודיים והרגיעו אותם כי לא צפוי שינוי משמעותי בתמיכת הסנאט בישראל ופתיחות כלפי האינטרסים החיוניים שלה. מקורות ישראליים רשמיים בוואשינגטון אמרו ביום ששי כי ממגעים שהתנהלו באחרונה עם הסנאטור ג'סי הלמס ניתן להסיק כי אין חשש לקיצוץ בסיוע לישראל. הלמס יכהן בסנאט החדש כיושב ראש ועדת החוץ.

לראשי ופעילי אייפא"ק יחסים הדוקים עם הלמס והוא מוגדר כתומך עקבי וגלוי בחיזוקם של היחסים בין ארה"ב לישראל. לדברי ראש ארגון יהודי מרכזי בניו־יורק המקיים מערכת יחסים הדוקה עם הלמס, "הסנאטור הוותיק יפגין שרירים בנושאים שונים אך בנושא הישראלי תפיסתו היא חד־בית ואוהדת".

פרשן בוואשינגטון אמר, "ג'סי הלמס יצטרך לעמול קשה מאוד כדי לגרוף את עמיתיו לתמיכה בקו הקיצוני שלו בנושאים שונים, בכלל זה סיוע החוץ".

הסנאטור רוברט דול, שבסנאט החדש יכהן כמנהיג הרוב, יבקר בישראל בסוף החודש. מקורות ישראלים בוואשינגטון ציינו כי הביקור תוכנן לפני הבחירות האחרונות, אך בעקבות הניצחון הרפובליקאי ומעמדו החדש של דול מקבל ביקורו משמעות נוספת. ב־89' התבטא דול בזכות קיצוץ בסיוע לישראל והפניית משאבים פיננסים לסיוע למדינות מזרח אירופה, אך בקרב ראשי אייפא"ק הוא מוגדר כסניגור של יחסים הדוקים עם ישראל ותומך בהמשך הסיוע.

הסנאטור דול, שגם כמנהיג המיעוט בסנאט היוצא נודע כבעל השפעה רבה בוואשינגטון, נושא עיניו למועמדות מפלגתו לכהונת נשיא. לדול קשרים הדוקים עם אישים מראשי הקהילה היהודית בארה"ב.

על פי הערכות שגיבשו ראשי אייפא"ק על העמדות הצפויות מסנאטורים בכירים שייבחרו עתה ליושבי ראש של ועדות סנאט חשובות ומרכזיות, רובם הגדול נחשבים לתומכי ישראל. כך, למשל, הסנאטור סטרום טארמונד מדרום קרולינה שיכהן כיושב ראש ועדת הכוחות המזוינים ידוע כתומך בשיתוף פעולה עם ישראל.

בהקשר לתהליך השלום מכירים פעילי אייפא"ק כי יוזמה בגבעת הקפיטול, לכרוך את אישור תקציב הביטחון של ארצות־הברית בהערכות הנשיא לגבי העלויות הצפויות לכוח אמריקאי שיוצב ברמת הגולן, סוכלה במאמץ בו היה לאייפא"ק חלק בלתי מבוטל. גם רפובליקאים הצטרפו לדחיית היוזמה.

שאלת הצבת חיילים אמריקאים ברמת הגולן עשויה לעלות מחדש עם התקדמות המשא ומתן בערוץ הסורי. בקרב פעילים יהודים שוררת גם תחושה של אי־נוחות לגבי היוזמות בקשר להפרות אש"ף את הסכם העקרונות, המועלות מדי פעם בגבעת הקפיטול על ידי גופים יהודיים המזוהים כימניים ומקורבים להנהגת הליכוד, כמו ארגון ציוני אמריקה בניו־יורק.

אברהם פוקסמן, מנכ"ל הליגה למניעת השמצה, הידוע כבעל קשרים מהלכים בוואשינגטון, מעריך כי הסיוע לישראל איננו בסכנה והחששות לגבי נושא זה אינם מבוססים. הוא סבור כי כיוון הפעולה בשאלת הצבת חיילים אמריקאים בגולן צריך להתמקד בהקשר לעתיד תהליך השלום. "אם נחדיר זיקה זאת, נושא הצבת החיילים האמריקאים לא תהווה בעיה".

שרון שדה מוסיף: בשבוע שעבר הגיעו לישראל ממלאי תפקידים בכירים באייפא"ק. הם נפגשו לשיחות עם בכירים במשרדי החוץ והביטחון, מנהיגי אופוזיציה ועם ישראלים שמילאו תפקידים בכירים בשגרירות בוואשינגטון. משיחותיהם עולה כי בעקבות תוצאות הבחירות לסנאט ובית הנבחרים תידרש ישראל לעבודת הסברה מאומצת, למרות שבשיחות מוקדמות שערך הלובי הפרו־ישראלי עם כל המועמדים לקונגרס הביעו מרביתם תמיכה בה ובסיוע שמגישה לה ארה"ב.

מקורות בוושינגטון ציינו כי 9 מתוך 11 חברי הסנאט החדשים – ג'ון קייל מאריזונה, אולימפיה סנו ממיין, ספנסר אברהם ממישיגן, ג'ון אשקרופט ממיזורי, רוד גרמס ממינסוטה, מייקל דיוויין מאוהיו, ג'ים אינהוף מאוקלהומה, ריק סנטורום מפנסילבניה וקרג תומס מוואיומינג – ביקרו בשנים האחרונות בישראל והביעו בגלוי את תמיכתם בה. אישים אלה, חברי המפלגה הרפובליקנית, הגיעו ארצה בהזמנת הקהילה היהודית ובתיאום עם משרד החוץ ומערכת הביטחון.

הביקורים נערכו במתכונת קבועה, שכללה בדרך כלל פגישות עם ראש הממשלה, שרים, ראשי אופוזיציה ונציגים פלשתינאים. רובם סייר ברמת הגולן וסקר פרויקטים משותפים לשתי המדינות בתחומים שונים, כמו רפואה, חקלאות וביטחון. חלק מהסנאטורים החדשים התגבר בעבר ליוזמות של הממשל שעלולות לפגוע בביטחונה של ישראל. אחד הבולטים שבהם הוא ג'ון קייל, שכיהן עד כה כחבר בית הנבחרים. קייל פעל באחרונה להטלת מגבלות על היתר שנתן הממשל למכירת תצלומי לווין איכותיים לסעודיה מחשש לפגיעה בביטחונה של ישראל. זאת למרות שהפרויקט, שגובש עם הסעודים בעקבות מתן ההיתר, עשוי לספק מקומות עבודה רבים במדינתו, אריזונה.

מקורות מדיניים על הדאגה במשרד החוץ בעניין הסיוע:

לניצחון הרפובליקאים עשויות להיות השלכות חיוביות על מעמד ישראל

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

"אין לראות את תוצאות הבחירות לקונגרס האמריקאי כשליליות מבחינתה של ישראל. לניצחון הרפובליקאים עשויות להיות השלכות חיוביות על מעמדה של ישראל בוואשינגטון ועל תהליך השלום", כך אמרו בסוף השבוע מקורות מדיניים, הקשורים ביחסים בין ישראל לארה"ב.

המקורות הגיבו על נייר העמדה שהוכן במשרד החוץ למחרת הבחירות לקונגרס בארה"ב, ובו נאמר כי ניצחון הרפובליקאים הפך את הנשיא ביל קלינטון ל"ברווז צולע", ומעתה יש "לקחת בערבון מוגבל" את הבטחותיו להעניק סיוע לישראל.

במסמך הובע החשש, שהרפובליקאים התומכים בישראל ינסו להכשיל את קלינטון ולהתנגד ליוזמתו לקידום השלום בין ישראל לסוריה, ויתנגדו להענקת סיוע נוסף לישראל ושכנותיה ולהצבת חיילים אמריקאים בגולן.

קלינטון. מגעים עם כולם

לדברי המקורות, ישראל נהנתה בעבר מחיזוק השפעתה בוואשינגטון, בתקופות שהקונגרס נמצא בשליטת יריביו הפוליטיים של הנשיא המכהן, כיוון שיכלה לקיים מגעים עם שני הצדדים. כך היה בשנתיים האחרונות לכהונת רונלד רייגן, ובארבע שנות כהונתו של ג'ורג' בוש, שבהן היו שני בתי הקונגרס בשליטת הדמוקרטים, ובבית הלבן ישב נשיא רפובליקאי.

המקורות הזכירו בהקשר לכך גם את יחסיו הטובים של ראש הממשלה, יצחק רבין, עם רבים מאנשי המפלגה הרפובליקאית בארה"ב.

המקורות המדיניים הוסיפו, כי הקונגרס הרפובליקאי עשוי להערים קשיים על מחיקתה של סוריה מרשימת המדינות התומכות בטרור ורשימת המדינות המסייעות לסחר בסמים. מדיניות זו עשויה לחזק את ישראל במשא ומתן עם סוריה, כיוון שהסורים יגלו שלא די במחוות ועליהם להוכיח שינוי של ממש בהתנהגותם.

המקורות ציינו כי הסגל הבכיר בשגרירות ישראל בוואשינגטון מקיים קשר רצוף עם מנהיגי המפלגה הרפובליקאית ועם אישיה הבולטים, כמו הסנאטור ג'סי הלמס, המיועד לראשות ועדת החוץ בסנאט.

דיפלומטים אמריקאים מעריכים: יו"ר ועדת החוץ בסנאט יכביד על יישום ההסכם עם אש"ף

מאת אורי ניר

דיפלומטים אמריקאים בישראל צופים כי המיועד לשמש כיו"ר החדש של ועדת החוץ בסנאט האמריקאי, הסנטור הרפובליקאי האולטרא־שמרני ג'סי הלמס, "יקשה על חייהם" של ישראל ושל אש"ף, ועל מאמצי הממשל האמריקאי לקדם את ההסכמים שנחתמו ביניהם.

הלמס ידוע כאחד מראשי המתנגדים לאש"ף בקונגרס האמריקאי, וכאחד מראשי המתנגדים להענקת סיוע כספי למדינות זרות. הלמס יצר קשרים הדוקים בעשור האחרון עם ארגונים יהודיים ימניים, הידועים בהתנגדותם להסכמים עם אש"ף.

דיפלומטים אמריקאים בישראל אמרו בסוף השבוע שעבר לעמיתיהם הישראליים כי הם צופים שהלמס יקשה מאוד על מאמצי הממשל האמריקאי לחזק את אש"ף ואת שליטתו בשטחים באמצעות הרשות הפלשתינית של יאסר ערפאת. בפרט, חוששים הדיפלומטים האמריקאים מפני מגבלות שהלמס ינסה להטיל על הסיוע הכספי שוואשינגטון התחייבה להעניק לרשות הפלשתינית.

ג'סי הלמס, בן 73, נחשב בעיני רבים לסמן הימני של הסנאט האמריקאי בענייני חוץ ובענייני פנים כאחד. הוא נחשב קיצוני אפילו בקרב האגף הימני של המפלגה הרפובליקנית. רבים מעמיתיו למפלגה מסתייגים מעמדותיו, ובפרט מן הסגנון הבוטה שבו הוא מבטא אותן.

הלמס הוא הסנאטור הבכיר ממדינת צפון־קרולינה, ומוותיקי הבית העליון של הקונגרס. הוא נבחר לסנאט ב־1972, שנה אחת אחרי שעזב משורות המפלגה הדמוקרטית, ועבר למפלגה הרפובליקאית היריבה. מאז הוא הפך לסמל של המאבק השמרני נגד הקומוניזם ונגד הליבראליזם.

חרף מחלת עצמות נדירה, סרטן הערמונית, וניתוח לב של ארבעה מעקפים (לפני שנתיים), הוא נאבק בממסד הדמוקרטי – בנשיא ביל קלינטון וברוב הדמוקרטי של הקונגרס לפני המהפך – בעקשנות של פרד.

יחסו של הלמס לישראל מורכב. בעיניהם של רבים מתומכי ישראל בוואשינגטון הוא נחשב למוקש מסוכן בדרכו של הסיוע לישראל. הן בעבר ובפרט באחרונה (עם גבור ההתנגדות לסיוע חוץ בציבור האמריקאי בשנים האחרונות), היה הלמס ממנהיגי המאבק בסנאט להפחתת הסיוע למדינות זרות.

השקפת עולמו השמרנית של הלמס נובעת במידה רבה מאמונתו הדתית האוונגליסטית (הוא איש הכנסיה הבפטיסטית). כמו פונדמנטאליסטים רבים אחרים בדרום האמריקאי, מאמין הלמס בערך הדתי שיש לתחייה היהודית בארץ־ישראל, ומכאן גם בערך הדתי של ישראל חזקה.

בעיצומן של שנות הפריחה ביחסי הליכוד עם ממשל רייגן, איגף הלמס את רייגן במתקפה מימין, ועמד בראש המבקרים את "תוכנית רייגן" שדיברה על נסיגה ישראלית בשטחים.

שנה קודם לכן, אירגן הלמס קבוצה של 6 סנאטורים רפובליקאים אחרים, ששלחו איגרת מחאה לנשיא רייגן, הכורכת את "ההתפשטות הסובייטית הבוטה" במזרח התיכון עם התנגדות חריפה לדרישה לנסיגה של ישראל משטחים שכבשה ב־1967.

המכתב אמר שהדרישה הערבית לנסיגת ישראל "עלולה להיות רק ההקדמה לפירוקה של ישראל, צעד אחר צעד". במכתב הזה התייחס הלמס לגדה המערבית כאל "יהודה ושומרון", מונח נדיר בפוליטיקה האמריקאית.

הלמס לא תמיד היה כה קנאי בתמיכתו בעמדות הימין בישראל. ב־1982, אחרי הטבח במחנות הפליטים סברה ושאתילה בלבנון, קרא הלמס להפסיק מיד את כל מכירות הנשק של ארה"ב לישראל, והמליץ לראש הממשלה מנחם בגין להתפטר.

התפנית ביחסו של הלמס לישראל באה בעקבות תמיכה כספית שקיבל מארגונים יהודיים במערכה קשה שניהל ב־1984 כדי להיבחר מחדש לסנאט.

מקורבים להלמס אמרו אז לעיתונאים אמריקאים כי הסנאטור הושפע לא רק מן הכסף היהודי, אלא גם ממסע הסברה של פעילי ארגונים יהודיים ימניים, ובפרט מחבר הכנסת מיכאל קליינר, שנועד עימו לשיחות ממושכות באותה שנה.

ב־1989, בעידודם של ארגוני הימין היהודיים בארה"ב, ניסה הלמס לכבול את ידיו של ממשל ג'ורג' בוש, בדיאלוג שהוא החל לנהל עם אש"ף. הלמס הציע חקיקה הגורסת כי נציגי הממשל יהיו רשאים להיפגש רק עם אנשי אש"ף שלא היו קשורים לפעולות טרור נגד אזרחים אמריקאים.

יוזמתו זכתה לתמיכה רחבה למדי בקונגרס, והנשיא בוש נאלץ לנהל מערכה קשה מאוד, נגד הזרם ונגד איש מפלגתו הרפובליקנית, כדי להביס את החוק.

רבים דיברו על קשייו של הלמס להסתגל לשינויים המפליגים בזירה הבינלאומית בשנות ה־90'. הוא התנגד לחתימת הסכמי פירוק הנשק עם רוסיה. ב־1991, ברוח הרטוריקה הנושנה של ימי המלחמה הקרה, אמר הלמס: "אומר זאת בניסוח מקסימלי: הסובייטים הם רמאים, שקרנים וגנבים".

הלמס נודע כאחד המתנגדים הקנאים ביותר בסנאט למגמות ליבראליות בתחום הפנים: התנגדות חריפה לחוקי הפלות, לשמירה על זכויות ההומוסקסואלים ולמתן סובסידיות לאמנות.

הלמס אוהב להצטייר כ"עושה צרות". כשעיתון ליבראלי בצפון קרולינה כינה אותו פעם "הסנאטור לא", הוא התגאה בכינוי.

תצלום ארכיון

ג'סי הלמס (שלישי מימין) בעת ביקור בכפר חב"ד ב־1985. מקורות ישראליים מגדירים את יחסו של הלמס לישראל כ"מורכב"

נתניהו מציע "להיגמל מהסיוע"

מאת יוח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, מציע לממשלה לאמץ תוכנית רב־שנתית לגמילה מהסיוע האמריקאי האזרחי ומחלק מהסיוע הצבאי.

נתניהו ציין כי בתקופת ממשלת שמיר, כאשר כיהן כשגריר ישראל באו"ם ולאחר מכן כסגן שר החוץ, התריע על כך שבארה"ב קיימת נטייה מתמשכת לקיצוץ הסיוע האמריקאי לישראל. תוצאות הבחירות לקונגרס הן חלק מתהליך זה ועיקרו, התמקדותה של ארה"ב בענייניה הפנימיים, אמר.

לדעת נתניהו, המהפך בקונגרס גם יגרום לכך שתסוכל כוונת המימשל האמריקאי לשגר כוח אמריקאי לרמת הגולן במסגרת סידורי הבטחון באזור, אם ייחתם הסכם שלום.

נתניהו סיפר כי לפני כחצי שנה נפגש בארה"ב לשיחה ממושכת עם הסנאטור רוברט דול וזה היה נחרץ בדעתו נגד שיגור חיל משלוח אמריקאי לרמת הגולן. לדעת נתניהו, מבחינה זו, המהפך בקונגרס האמריקאי הוא חיובי, שכן הדבר אולי יגרום לכך שאסד הוא זה שייתבע עתה לוותר בגולן ולא ישראל.

נתניהו: הזהרתי מראש

יו"ר הליכוד מעריך כי האמריקאים ישקלו כעת בחיוב את הסיוע הכספי לפלשתינאים, אף שמדובר בהיקף לא גדול, של כ־100 מיליון דולר למספר שנים. לדעת נתניהו, האמריקאים יימנעו מהעברת הכסף לפלשתינאים, כל עוד לא יוקם מנגנון מתאים שיבטיח בקרה וחלוקה הולמת של הכסף בתחומי האוטונומיה.

בקשר לישראל, נתניהו גורס, כי אם היא תיערך בזמן, הרי שקיצוץ הסיוע האמריקאי עשוי להועיל לה מבחינות מסוימות, כשם שאמברגו הנשק הצרפתי הביא לפיתוח תעשיות ביטחוניות ישראליות. לדעתו, היערכות כלכלית מתאימה יכולה לעזור לישראל להתקדם לקראת עצמאות כלכלית. עם זאת הוא הביע ספק אם ממשלת רבין אכן נערכת לאפשרות כזו ולכן, קיצוץ בהיקף הסיוע האמריקאי לישראל עלול לגרום לזעזוע במשק הישראלי.

יו"ר הליכוד אמר כי ההוכחה לכך שהממשלה לא נערכת לאפשרות כזו באה לידי ביטוי בתקציב הממשלה לשנה הבאה שהוגש לאישור הכנסת. התקציב אינו כולל קיצוץ משמעותי ושיעורו דומה לתקציב '91, כשהעלייה היתה בשיאה.

נתניהו גורס כי הגברת הפרטת המשק והליברליזציה שלו יכולים להביא לצמיחה כלכלית ולעלייה בשיעורי התוצר הלאומי הגולמי שיהפכו את הסיוע האמריקאי לזניח. כבר היום, ציין נתניהו, הסיוע האמריקאי האזרחי לישראל אינו עולה על 1.5% מהתוצר הלאומי הגולמי.

מקור ישראלי בוואשינגטון: "תוצאות הבחירות לקונגרס יגבירו את הלחץ על אסד"

"סוריה תצטרך לזרז את המו"מ עם ישראל"

מאת סופר "הארץ" בוואשינגטון

המהפך הפוליטי בארה"ב צריך להביא את נשיא סוריה למסקנה שעליו להאיץ את המשא ומתן עם ישראל. כך אמר שלשום מקור ישראלי בוואשינגטון.

לדבריו, אישים רפובליקנים כמו הסנאטור ג'סי הלמס ואלפונס ד'אמאטו – שיעמדו בראש ועדות מכריעות מבחינתה של סוריה – ידועים בספקנותם הרבה לגבי כוונותיה ומדיניותה.

הלמס יהיה יו"ר של ועדת החוץ של הסנאט שיש לה, בין השאר, תפקיד מרכזי בתהליך שיקבע אם סוריה תימחק מרשימת המדינות התומכות בטרור; השאיפה להימחק מהרשימה הזאת היא אחת המטרות המרכזיות של סוריה במשא ומתן עם ישראל, אומר המקור. גם סיוע מיוחד – לצורך האצת תהליך השלום – תלוי באישור הקונגרס.

כבר ביום חמישי יצא הלמס בהצהרה תקיפה נגד סוריה ואמר כי היא איננה רוצה כלל בשלום עם ישראל, אלא מעוניינת להשיג את רמת הגולן וגישה לאוצר האמריקאי. הלמס, ד'אמאטו ורפובליקאים נוספים, שימלאו תפקידים מרכזיים, מתנגדים גם להצבת חיילים אמריקאיים ברמת הגולן במסגרת כוח פיקוח על השלום.

המקור אמר עוד, כי מבחינת הסיוע לישראל תוצאות הבחירות לקונגרס לא צריכות לעורר דאגה. "חלק גדול מהנבחרים החדשים הם פרו־ישראלים לפחות במוצהר", אמר.

בהתייחסו למו"מ עם סוריה, אמר המקור, כי דברי שר החוץ הסורי על חידוש המו"מ הישיר עם ישראל בעקבות ביקור כריסטופר בסוף החודש באזור – "כלל אינם מעוגנים במציאות" ונועדו, כנראה, לציבור הסורי.

בינתיים נמשכים המגעים בוושינגטון בין השגריר איתמר רבינוביץ' לעמיתו הסורי ואליד מועלם.

פרס לשר ההגנה הסלובני: ישראל תפעל להסיר האמברגו שהטיל האו"ם על סלובניה

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

שר ההגנה הסלובני, ילקו קאצ'ין, סיים ביום רביעי שעבר ביקור רשמי בישראל שבמסגרתו נפגש עם ראש הממשלה, יצחק רבין, שר החוץ, שמעון פרס, ובכירים במערכת הביטחון. ידיעות על הביקור נמסרו בכלי תקשורת זרים, וגם מקורות ישראליים נתנו לו אישור.

רבין נפגש עם קאצ'ין, ודן עימו באמברגו הנשק שהטיל האו"ם על סלובניה, ובהידוק הקשרים בין שתי מדינות בתחומים שונים. לשר הסלובני נאמר, כי "ישראל שותפה לאמברגו הנשק שהטיל האו"ם על סלובניה, וכל עוד הוא תקף, לא תעשה עימה עסקות ביטחוניות".

עם זאת, הבטיח פרס לקאצ'ין, כי ישראל תפעל במוסדות האו"ם להסרת האמברגו על סלובניה, שאינה מעורבת בסכסוך בין הארצות שנכללו בעבר ביוגוסלוויה.

השר הסלובני הביע עניין ברכישת ציוד אזרחי מישראל, כגון ציוד תקשורת וטלקומוניקציה, ונראה כי ישראל תסכים לספק ציוד זה.

בעבר פירסמו מקורות זרים כי סלובניה מעוניינת לרכוש כ־20־30 מטוסי כפיר מתוצרת התעשייה האווירית, המסוגלים לשאת מגוון של טילים, ולבצע משימות תקיפה מדויקות. על פי המקורות הזרים, קיימה סלובניה מגעים עם ישראל בנושא רכישת המטוסים, למרות אמברגו הנשק שהטיל האו"ם על כל המדינות שהיו בעבר חלק מיוגוסלוויה. הסלובנים מעוניינים במטוסי הכפיר כדי לחזק באופן משמעותי את חיל האוויר הזעיר שלהם, המורכב כיום מעשרה מסוקים מיושנים, שהיו בעבר בידי חיל האוויר היוגוסלווי.

מקורות ביטחוניים מסרו, כי סגן שר ההגנה של גואטמאלה, מאריו אנריקס, הגיע בשבוע שעבר לביקור עבודה בישראל; נפגש עם בכירים במערכת הביטחון, ודן עימם באפשרויות לשיתוף פעולה בין שתי המדינות.

מתה הילדה הירדנית שהגיעה לישראל לניתוח השתלת מוח עצם

מאת עינת אירוזר
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

הילדה הירדנית, הבה שהבן בת ה־12, שהגיעה בתחילת השבוע לישראל לצורך השתלת מוח עצם, נפטרה אתמול לפנות בוקר במרכז הרפואי הדסה עין כרם. הילדה נפטרה מזיהום פתאומי בריאותיה, לפני תחילת ניתוח ההשתלה. לשכת ראש הממשלה הסדירה אתמול בשעות הצהריים את מעבר המשפחה והארון חזרה לירדן, דרך גשר שייח חוסיין.

שלשום בערב, בשעה ששהתה עם אביה, החלה לפתע הילדה להיחנק. צוות יחידת ההשתלות בבית החולים החל בניסיונות החייאה, אך לא הצליח לעצור את הדימום. דם רב מילא את ריאותיה ואת כל בית החזה, ואתמול לפנות בוקר נפטרה הבה שהבן.

כזכור, הגיעה הילדה הירדנית לישראל בעקבות פניית אביה, רושדי שהבן, לראש הממשלה יצחק רבין במעמד טקס החתימה על הסכם השלום עם ירדן, לפני כשבועיים. במכתב נרגש ששלחו האב והבת לראש הממשלה רבין, הסבירו השניים כי הילדה סובלת מסוג של אנמיה המחייב השתלת מוח עצם מיידית כדי להציל את חייה. לאחר בדיקה עם מרכזי השתלות בארה"ב הובהר לשהבן כי את הטיפול הנחוץ ניתן לקבל בישראל או בארה"ב. "אני פונה אליך, ראש ממשלת ישראל, כאב לילדים. אנא סייע לי להציל את חיי", כתבה הבה שהבן לרבין.

הגיעה במצב סופני

עלות השתלת מוח עצם בארה"ב היא 100 אלף דולר, ואילו בארץ מסתכם מחיר הניתוח בכ־60 אלף דולר. היות שלמשפחה היה רק מחצית הסכום הזה, הורו ראש הממשלה ושר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, להקצות סכום של 20 אלף שקלים למימון הוצאות הבדיקות והניתוח.

לאחר החלטה זו, נשלחו לארץ דגימות דם של הילדה ובני משפחתה, ובבדיקות לסיווג רקמות נמצא שאחיה, בן ה־10 חודשים, מתאים לתרום לה מוח עצם. בעקבות קביעה זו, הגיעה הילדה ביום ראשון שעבר עם הוריה ואחיה לירושלים. הילדה אושפזה מיד בבית החולים הדסה עין כרם, והוריה שכנו בקיבוץ צובה, הנמצא בסמוך לבית החולים.

בעקבות הגילוי כי אחיה של הבה שהבן מתאים לתרום לה מוח עצם, הצליחה לשכת ראש הממשלה לגייס 130 אלף שקלים בקרב אנשי עסקים בארץ למימון הטיפול בה. מנהל יחידת השתלות מוח עצם בבית חולים הדסה עין כרם, פרופ' שמעון סלוין, הסביר כי "בשל חומרת המצב נתנו עדיפות לילדה הירדנית, והצוות הסכים לעבוד בשבת כדי להכין את ניתוח ההשתלה, אולם הדבר נמנע בשל הזיהום הנדיר שהופיע".

פרופ' סלוין הוסיף, כי התברר שהילדה נולדה עם המחלה, והגיעה למעשה לבית החולים במצב סופני. לדבריו, רמת הטרומבוציטים, האחראים על קרישת הדם, היתה נמוכה מאוד אצל הילדה, והוסבר גם כי במהלך שנות חייה קיבלה מאות עירויי דם, וגופה פיתח עמידות והפסיק להגיב לעירויים. "בדרך כלל בחולות מסוג זה, מצליחים בעזרת עירויי דם לייצב את מערך הקרישה של הדם, אולם במקרה שלה לא הצלחנו בגלל עמידותה לעירויים", הסביר.

מוסף הספרים לעשירונים הקוראים

בכל יום ד' בבוקר מוצגה תצוגה לאוהבי הספר. ביום "הארץ ספרים", המצורף לעיתון "הארץ". המוסף מביא את כל החדשות הטריות מעולם הספרים: ספרים חדשים שיוצאו לאור, ביקורות על ספרות יפה, ספרי ארכיטקטורה, עיון, שירה, הדרכה וספרות ילדים ונוער, ובן דירוג רבי־מכר בארץ ובעולם. מוסף "הארץ ספרים", המוסף שיהודעי ספרים וכל מי שרוצה להיות מעודכן בתחום הספרים חייב לעצמו.

הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב

ביילין מודיע כי תוכנית "בית ישראל" תפעל בקהילת בוסטון חרף התנגדות הסוכנות

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

הקהילה היהודית בבוסטון תהיה הקהילה היהודית הראשונה בחו"ל שבה תיושם תוכנית "בית ישראל", שנועדה להציע מסגרת חלופית לזו שמקיימת הסוכנות היהודית בקרב בני נוער יהודים בחו"ל. על כך הכריז שלשום בניו יורק סגן שר החוץ, יוסי ביילין, בעת פגישה עם כתבים בעיתונות היהודית בשפה האנגלית. התוכנית שתנוסה בקהילה היהודית בבוסטון, מכוונת לעודד בני נוער יהודים לבקר בישראל וללמוד בה.

רבין הסתייג

תוכניתו של ביילין נתונה לביקורת קשה מצד ההנהגה הפוליטית בישראל, בעיקר כיוון שהיא מבקשת להפנות כספים הנאספים בקהילות יהודיות בארצות הברית כדי לממן את החינוך בהן. ראש הממשלה, יצחק רבין הסתייג בפומבי מהתוכנית. יושב ראש הסוכנות בפועל, יהיאל לקט ועסקנים רבים בממסד היהודי בארצות הברית, רואים אותה גם הם.

בשיחה עם כתבים בעיתונות היהודית באנגלית, אמר ביילין כי הוא נחוש בדעתו להמשיך ליישם את תוכניתו, חרף ההתנגדות שלה היא זוכה. לדבריו, במגעים שניהל באחרונה עם כמה מראשי הקהילה היהודית בבוסטון, ועם ראש מועצת הפדרציות המקומית, ברני שריינג, הגיע עימם להסכמה כי בקרוב יופעל חלק עיקרי בתוכנית, והוא לעודד בני נוער יהודים לבקר בישראל ולשהות בה.

שוברי נסיעה לישראל

בתוכנית שתופעל בבוסטון במתכונת ניסיונית, יוענקו לבני נוער יהודים שוברים עבור נסיעה לישראל. בביקורם בישראל ייפגשו עם בני נוער ישראלי, ויסיירו ברחבי המדינה, כדי להגביר את מודעותם למתרחש בישראל.

ביילין הסביר כי הקהילה היהודית בבוסטון נבחרה להיות הראשונה שבה תנוסה התוכנית, כיוון שמספר הצעירים היהודים בה, הוא כאלף, ומתאים כדי לבחון את יעילות התוכנית.

מנתוני ספר השנה של הוועד היהודי האמריקאי עולה, כי מספר היהודים ברחבי המטרופולין של בוסטון הוא 228 אלף.

ביילין אמר כי אינו מוציא מכלל אפשרות כי בבוסטון ייערך מפקד האוכלוסין היהודי החדש, הכלול בתוכנית החדשה שהוא מציע.

עלות חלוקת שוברי הנסיעה לישראל לבני הנוער בבוסטון נאמדת ב־4 מיליון דולר. ביילין מסר כי עדיין לא נמצא פתרון למימון התוכנית, ויישומה תלוי ביכולת להשלים את חלקו בגיוס הכסף הנדרש.

סגן שר החוץ יסע לדנוור, כדי להשתתף בכנס של מועצת הפדרציות היהודיות, שייפתח שם השבוע. ביילין מבקש להשתתף בכנס, למרות שלא הוזמן אליו באופן רשמי, ואף לא נקבע כי ינאם בפני באי הכנס.

סיוע לסוריה

בתשובה לשאלה של כתבי העיתונים היהודים, אמר ביילין כי הרוב הרפובליקאי החדש בשני הבתים בוושינגטון אינו מהווה איום על גורל הסיוע לישראל. לדבריו, יהיה זה קשה להסביר למחוקקים החדשים כי תהליך השלום במזרח התיכון הוא חשוב וגורלי, וכדי להבטיחו יש צורך בסיוע פיננסי למדינות הערביות הלוקחות חלק בתהליך. לדבריו, חשוב יהיה לשכנע את חברי הסנאט ובית הנבחרים להעניק סיוע לסוריה בעת שתחתום על חוזה שלום עם ישראל.

ביילין. סיכם עם ראשי הפדרציות היהודיות על הפעלת התוכנית

הורחבו החיפושים אחר ילד שנעדר מאז יום רביעי; המשטרה: ייתכן שהוא נמצא בדרום תל־אביב

עשרות שוטרים מחפשים אחר בוריס טלינסקי, בן 11 וחצי

(ט). עשרות שוטרים ומתנדבים של המשמר האזרחי המשיכו בסוף השבוע בחיפושים אחר בוריס טלינסקי, בן 11 וחצי, שנעדר מאז יום רביעי אחר הצהריים. שלשום בבוקר הרחיבה משטרת מרחב איילון את החיפושים אחרי הילד.

היום בבוקר יתחדשו החיפושים בקנה מידה נרחב, בעיקר בשכונותיה הדרומיות של תל אביב, בפארק דרום וליד בית הוריו של הילד, ברחוב ויצמן בחולון.

הודעה מיוחדת לעולים

המשטרה – המעריכה כי ייתכן שהילד שוהה אצל משפחה מחבר המדינות באזור דרום תל אביב – פנתה שלשום אחר הצהריים אל קהילת העולים מחבר המדינות בשידור מיוחד בקול ישראל, דרך רשת קליטת עלייה (רק"ע) ומסרה פרטים על הילד.

ואולם, למרות שהמשטרה פרסמה את תצלום הילד בטלוויזיה ובעיתונות ההודעה, כי היא סבורה שהוא שוהה אצל משפחת עולים בדרום תל אביב – לא התקבלה בסוף השבוע כל הודעה שעשויה לסייע למצוא את הילד.

הילד יצא ביום רביעי שעבר מבית הוריו ברחוב ויצמן בחולון ומאז נעלמו עקבותיו. הוא ואמו הגיעו לישראל כתיירים וביום חמישי עמדו לשוב לביתם בטאשקנט שבאוזבקיסטאן.

בעת שהותו בישראל בילה בוריס רוב הזמן במחיצת אביו, יפים טלינסקי, בן 57, שהגיע לישראל לפני חמש שנים, לאחר גירושיו. האב מתגורר בשכונת ליבנה בדרום תל אביב.

ביקש להישאר בארץ

מהמשטרה נמסר, כי בוריס, שהתיידד בשהותו בארץ עם ילדים עולים בני גילו, ביקש להישאר בארץ. אמו הסכימה, אך אביו סירב. בתגובה הוא עזב את בית הוריו כשבכיסו 3 שקלים. הוא השאיר פתק שבו כתב, כי מאחר שאביו מסרב להניח לו להישאר בארץ, הוא הולך ולא ישוב. פתק דומה השאיר גם בדירת אביו.

החיפושים אחריו מתמקדים בעיקר בפארק דרום, בשכונת ליבנה ובשכונות הסמוכות, לאחר שהאב סיפר למשטרה, כי בנו הירבה לבקר בפארק דרום ושהה שם מדי יום שעות רבות.

במשטרה סבורים, כי ייתכן שהילד עשה דרכו מחולון לדרום תל אביב ואולי הוא שוהה בדירת עולים מחבר העמים. ייתכן גם שבני משפחה מארחים אותו מבלי שהם יודעים, כי מחפשים אחריו.

"דור ההמשך" בעבודה מציע לפרק הקואליציה עם רם

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

חוג "דור ההמשך" במפלגת העבודה החליט ליזום את פירוק הקואליציה עם סיעת רם בהסתדרות והצטרפות לאופוזיציה בוועד הפועל. ההחלטה התקבלה בסוף השבוע בישיבת המזכירות הארצית של החוג בהשתתפות ח"כים, ראשי ערים ומזכירי מחוזות.

ראשי "דור ההמשך" הניחו על סדר היום של לשכת מפלגת העבודה, המתכנסת מחר בכנסת לדיון על ההסתדרות, את הצעתם לפירוק הקואליציה עם רם בהסתדרות ופועלים לגיבוש רוב להצעתם בלשכה.

לדברי משה כהן, יו"ר חוג "דור ההמשך" וגזבר מפלגת העבודה, ראשי המפלגה בבית הוועד הפועל "מתנהגים כעדת פקידי מנגנון מפוחדת וכנועה והם משמשים כחותמת גומי להנהגת ההסתדרות". כהן ציין כי על סיעת העבודה לפעול "בזקיפות קומה" מתוך האופוזיציה, לשם נשלחה על ידי הציבור בבחירות האחרונות להסתדרות.

רבין: תוצאות הבחירות בארה"ב צריכות להדליק "אור אדום בצמרת העבודה"

"הדמוקרטים נחלו תבוסה למרות הצלחת קלינטון בענייני כלכלה"

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק רבין אמר כי תוצאות הבחירות בארה"ב צריכות לשמש תמרור למחשבה למפלגת העבודה. רבין דיבר בפורום של שרי מפלגת העבודה ביום חמישי שעבר. רבין ציין כי למרות שכלכלת ארה"ב תחת ממשל קלינטון השתפרה בצורה די מרשימה, הממשל נחל מפלה בבחירות לקונגרס ולסנאט.

רבין הוסיף כי אם הדמוקרטים נחלו תבוסה למרות הצמיחה הכלכלית והירידה באבטלה בארה"ב, "הדבר צריך להדליק אור אדום בצמרת העבודה". ראש הממשלה הביע דאגה מהאפשרות שגם בישראל עשויה מפלגת העבודה לנחול תבוסה בבחירות הקרובות, עקב תחושה כי הבעיות הכלכליות והחברתיות לא נפתרו ולמרות ההישגים המדיניים והישגים בתחומי הפנים.

בישיבה אמרו מספר שרים כי לממשלה יש גם הישגים משמעותיים בתחומי הכלכלה והחברה, אך יש לה בעייה של שיווק הישגים אלה והבאתם לידיעת הציבור.

דוד לוי. הוגבר לדרעי

לדבריהם, מצבה הכינוני כל כך של הממשלה בסקרים אינו מתיישב עם הישגים בה משמעותיים.

שרים מהעבודה מתחו בישיבה ביקורת על סיעת ש"ס, שמנסה, לטענתם, לסחוט את מפלגת העבודה. בישיבה דווח כי ש"ס שוקלת להימנע בהצבעה על הצעת האי אמון שהגישה סיעת הליכוד בעניין דו"ח העוני, אולם מתנה זאת בתמיכת הממשלה בהצעת חוק שתכלול הטבות למשפחות ברוכות ילדים. הצעת האי אמון תידון בכנסת מחר. חלק מהשרים אמרו כי אין להיענות לדרישת ש"ס. לבסוף סוכם כי הממשלה תגבש את עמדתה ביחס להצעת החוק שדורשת ש"ס, בישיבתה השבועית הבוקר.

עוד דווח בישיבה על שיתוף פעולה הולך וגובר בין ח"כ דוד לוי מהליכוד ליו"ר ש"ס אריה דרעי. שיתוף פעולה זה, לטענת השרים, יבוא לידי ביטוי גם בהצעת האי אמון שיציג לוי מחר בשם הליכוד. חלק מהנוכחים הביעו חשש כי שיתוף הפעולה בין דרעי ללוי לא יצטמצם רק בהצעת האי אמון, אלא הוא חלק ממאמץ לגיבוש גוף פוליטי חדש לקראת הבחירות הבאות.

ראש הממשלה תבע גיוס כוחות כללי של הקואליציה כדי להבטיח את דחיית כל הצעות האי אמון שיועלו השבוע בכנסת. רבין הביע דאגה נוכח כישלונה של הקואליציה לגייס רוב כדי להדוף את הצעת החוק שהועלה בשבוע שעבר. ח"כ יהושע מצא מהליכוד בעניין מניעת אוריינט האוס במזרח ירושלים. הצעה זו עברה את הקריאה הטרומית על חוד של קול.

ראשי הערבים בעכו: השתכנות משתפי הפעולה בעיר תגרום למשבר ביחסים בין יהודים לערבים

"עלולים לבצע פיגוע בניסיון להכשיר הקרקע לשיבתם לאוטונומיה"

מאת יוסף אלגזי

ראשי הציבור הערבי בעכו הצטרפו לגל ההתנגדות שמגלה האוכלוסיה הערבית בישראל ליישובם של משתפי פעולה מהשטחים ביישוביהם.

בכנס שנערך בסוף השבוע במסגד "דאהר עומר" בעיר העתיקה בעכו, השתתפו כל ראשי התנועות הפוליטיות ונציגי המועדונים והחברות הפעילים בקרב ערביי עכו והביעו את התנגדותם הנחרצת ליישובם של משתפי פעולה בעירם.

בגילוי דעת שפורסם בתום הכנס נאמר: "לרוע מזלה של העיר עכו, הכריזו עליה שלטונות הביטחון כעיר מקלט למשתפי פעולה מהשטחים הכבושים, אשר יהפכו למטרד ולסכנה לתושביה".

מחברי גילוי הדעת מזהירים, כי משתפי הפעולה עלולים לבצע פיגוע חבלני בניסיון להוכיח את נאמנותם לזרמים פוליטיים מסויימים הפועלים בתחום האוטונומיה, כדי להכשיר את הקרקע לשובם למשפחותיהם באוטונומיה.

מחברי גילוי הדעת פונים לכל בעלי ההשפעה בעיר, מחוץ לה ולשלטונות, לפעול להוצאת משתפי הפעולה מהעיר. לדבריהם, המשך שהותם עלול להיות תחילתו של משבר ביחסים בין ערבים ויהודים בעכו.

יו"ר ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות וראש עיריית שפרעם, איבראהים נימר חוסיין, קרא לממשלה להעביר את משתפי הפעולה המתגוררים בישובים הערביים, למקום ישוב מיוחד להם, ו"כלבד לעקור אותם מעירנו מכפרינו".

נימר חוסיין קרא לכלל התושבים הערבים בישראל להטיל חרם מוחלט על משתפי הפעולה ולאלו המסייעים להם להמשיך לחיות בישובים הערביים בישראל. "מטרת משתפי הפעולה היא להרוס את החברה שלנו, ואם היום לא נתייצב בתוקף נגד יישובם בינינו, אנחנו עלולים להתחרט, אך אז החרטה לא תעזור", הוא הזהיר.

בישיבתה בסוף השבוע, דנה מועצת עיריית נצרת בנושא יישובם של משתפי פעולה בעיר. לפי הצעת ראש העירייה, ראמז ג'רייסי, החליטה המועצה פה אחד, לפרסם קריאה אל תושבי העיר לא למכור ולא להשכיר בתים ורכוש כלשהו למשתפי הפעולה, ולקיים חרם חברתי נגדם.

מועצת העירייה אימצה את החלטות ועדת המעקב העליונה של האוכלוסיה הערבית, התובעת מהשלטונות לסלק לאלתר את משתפי הפעולה מכל הישובים הערביים בישראל.

ספינה של ארגון גרינפיס תבקר בישראל השבוע

מאת צפריר רינת

ביום שישי הקרוב תבוא לנמל חיפה ה־Rainbow Warrior, אוניית הדגל של הארגון לשמירת הסביבה, גרינפיס. זהו ביקורה השני של האונייה בישראל והוא יוקדש לנושא "ייצור נקי". חברי גרינפיס יביאו אתם תערוכה המוקדשת לעניין.

על סיפון האונייה יהיה, בין היתר, ד"ר מריו דמאטו, מתאם פעולות גרינפיס בים התיכון, ופאולה ביוקה, רות סטרינגר ובוחרלי ת'ורפ. הביקור יימשך עד ה־21 בנובמבר.

ביום שישי יציגו אנשי גרינפיס את התערוכה בנושא הייצור הנקי. בשבת יוכל הציבור לבקר על האונייה. אנשי גרינפיס יקיימו פגישות עם תעשיינים, השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, ועם אנשי ארגונים לשמירת הסביבה. ביום ראשון הבא אמורות שתי סירות זודיאק שתביא איתה האונייה לערוך ביחד עם חוקרים ישראלים ועם אנשי החברה להגנת הטבע סיור, שבו תיערך ספירת דולפינים הנמצאים סמוך לחופי ישראל.

ראש אגף רווחה בת"א: "משרד השיכון מסיר מעצמו האחריות לטיפול בחסרי הדיור"

מאת ראולי סער
סופרת "הארץ" לעבודה ורווחה

משרד השיכון מסיר מעצמו אחריות ומצפה שהעירייה תעניק פתרונות לחסרי הדיור. כך טוען יו"ר אגף הרווחה בעיריית תל־אביב, שלמה מסלאווי, בנייר עמדה שיציג היום בפני מועצת העירייה.

לדברי מסלאווי, "על עיריית תל־אביב להעביר את כל הטיפול בדיור, כולל המקרים החריגים, לידי משרד השיכון".

מסלאווי יבקש ממועצת העירייה לחייב את החברות המשכנות של משרד השיכון – חלמיש ועמידר – לקחת את האחריות על הטיפול בחסרי הדיור. לדבריו, הוא יציע להקים אלה "לארגן להן מעין קופה קטנה, שתוקדש לסיוע במקרים החריגים מבין חסרי הדיור, במקום שעיריית תל־אביב, שאין זה בתחום אחריותה, תטפל בהם".

מנתונים שמציג מסלאווי עולה, כי בשנה שעברה הוציאה לשכות הרווחה של העירייה כ־405 אלף שקל על פתרונות דיור ומענים שנועדו לסייע במצוקות דיור במקרים חריגים של בודדים ומשפחות, שבעקבות מצבי חירום קיצוניים נותרו ללא דיור. לדבריו, רוב הסכום – כ־350 אלף שקל – הוצא על שיכון זמני של חסרי הדיור בבתי מלון.

מסלאווי גם טוען, כי מכיוון שמשרד השיכון אינו נוטל אחריות על הסיוע לחסרי הדיור, נגרם נזק לאוכלוסיות נזקקות אחרות, מכיוון שהמשאבים שמופנים לסיוע לחסרי הדיור נגרעים מהן.

מסלאווי ממליץ כי משרד השיכון יתאים את השתתפותו הכספית בשכר דירה לחסרי הדיור תושבי תל־אביב בתאם לעלויות הריאליות של שכר הדירה בתל אביב – כ־550 דולר בחודש בשכונות הדרומיות של העיר. בנוסף, הוא מבקש להעניק סמכות לחברת עמידר לתת מענים מיידיים, לתת קופה מוגבלת, למקרים החריגים שבין חסרי הדיור.

מסלאווי יציע למועצת העירייה להקים ועדה משותפת לעיריית תל־אביב ולמשרד השיכון, שתדון בהמלצות נייר העמדה.

דיברת איתו, נפגשתם כבר שלוש פעמים,
ואת שיחות הטלפון אתה כבר לא סופר...

איך אתה משכנע אותו לסגור עיסקה.

FOLLOW UP המערכת המובילה בישראל לניהול השיווק והטלמרקטינג.

FOLLOW UP הינה המערכת הפופולרית ביותר בישראל המובילה בתחום ניהול השיווק הישיר והטלמרקטינג. המערכת משתלבת בקלות במערך הקיים ומעניקה לך שליטה מלאה על מערך השיווק, תהליך המכירה וטיפול בלקוחות.

מה אפשר לעשות עם FOLLOW UP?

ניהול מאגר לקוחות
התוכנה אוגרת עבורך את כל המידע הרלוונטי אודות לקוחות פוטנציאליים ומאפשרת מעקב אחר כל שלב ושלב בתהליך המכירה.

איתור ופילוח שוק
המערכת מעניקה לך כלים יעילים לפילוח השוק ואפשרות לאיתור קהל לקוחות חדש, גם ממאגרי מידע חיצוניים כגון דפי זהב, D&B ועוד.

ניהול מערך טלמרקטינג
המערך כולל את כל שלבי המכירה באמצעות הטלפון: הקצאת לקוחות בין טלפנים, ניהול תורי השיחה וטיפול בהתנגדויות, סגירת עסקאות ועוד

ניהול מערך דיוור ישיר
פילוח שווקים, הפקת מדבקה ומכתבים המפולחים לפי רשימות תפוצה, משלוח פקסים ישירות מהמחשב באמצעות מודם, ומעקב אחר כל פעילות הדיוור.

ניהול אנשי מכירות
בניית תוכניות עבודה אוטומטיות, ניהול יומני פגישות אישיים, הדרכות בקרה ומעקב אחר כל ההתקשרות עם לקוח לבדיקת אפקטיביות של אנשי המכירות.

הפקת מסמכים ודו"חות
הזמנת לקוח, הצעות מחיר, חשבוניות - לצד כל הדו"חות והניתוחים הסטטיסטיים המיועדים לבקרה, מעקב וניתוח תוצאות עסקיות שיווקיות

FOLLOW UP מבית U.M.S תעשיות תוכנה מנהלת מערכי שיווק בחברות מובילות במשק כגון יבמ ישראל, ביפר תקשורת, מוטורולה־פלאפון, D&B ישראל, מלון שרתון, משרד התיירות - לצד חברות צעירות ודינמיות כגון: רכס, איירטק, חוף צמח, אלניטק ועוד.

לפרטים נוספים צלצל עכשיו:
03-376080

אז אם גם אתה רוצה להצעיד את העסק שלך קדימה, יש החלטה שאתה יכול לקבל כבר עכשיו. FOLLOW UP.

FOLLOW UP שיווק בשליטה מוחלטת

U.M.S. תעשיות תוכנה בע"מ רח' צייטלין 41, ת"א 66048, טל. 03-376080, פקס: 03-6393171

חוסיין לחואן קרלוס: המקומות הקדושים יימסרו לפלשתינאים כשיקבלו ריבונות בירושלים

עמאן (ע"צ). המלך חוסיין אמר אתמול, כי המקומות הקדושים לאיסלאם בירושלים, שעליהם אחראית ירדן, "יימסרו לפלשתינאים, "כשיקבלו את הריבונות על העיר". חוסיין אמר את הדברים בפגישה עם מלך ספרד, חואן קרלוס, המבקר בעמאן.

המלך חוסיין אמר כי "המשטר ההאשמי מופקד על המקומות האיסלאמים בירושלים, וימשיך להחזיק בתפקיד השומר, עד שהעם הפלשתיני ונציגיו יזכו בריבונות על אדמתם".

המלך הירדני, שצוטט על ידי סוכנות הידיעות הרשמית פטרה, הוסיף כי ירדן מחזיקה באפוטרופסות על המקומות הקדושים למען האומה הערבית. הוא ציין בדבריו, כי ירדן רוצה למנוע "חלל אדמיניסטרטיבי" בירושלים, שיתמלא על ידי ישראל בהיעדר ישות פלשתינית.

בתום פגישותיו עם המלך חואן קארלוס אמר חוסיין כי "לאירופה, ובמיוחד לספרד, תפקיד חשוב בהגשמת השלום והביטחון במזרח התיכון". "ירדן גאה על שחתמה על הסכם שלום עם ישראל, והיא נחושה בהחלטתה להגיע להסכם צודק וכולל בכל האזור. ירדן תמשיך לתמוך בעם הפלשתיני עד שיחזרו לו זכויותיו", אמר המלך.

דיפלומט ישראלי נהרג בתאונת דרכים בקזאחסטאן

(ע). דיפלומט ישראלי, הנרי אריאל נהרג, והנהג מיכאל לוין, נפצע, בתאונת דרכים שאירעה אתמול בקזאחסטאן.

אריאל, מהשגרירות הישראלית באלמה־אטה, בירת קזאחסטאן, נהרג בהתנגשות חזיתית שאירעה 132 קילומטר מאלמה־אטה לכיוון בישקק, בירת קירגיזסטאן. גופתו הוטסה לישראל.

הפצוע, מיכאל לוין, אף הוא איש השגרירות הישראלית בקזאחסטאן, נפצע פצעים בינוניים עד קשים. הוא פונה ממקום התאונה, קיבל טיפול ראשוני והוטס לישראל.

לוין מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים איכילוב בתל־אביב, משם נמסר כי הוא בהכרה מלאה ומצבו יציב.

המשטרה עצרה אדם בחשד כי בדה פגיעה בפיצוץ בקו 5 כדי לקבל פיצויים

מאת משה טובאל

אריה משיח מתל אביב נעצר בחשד כי ניסה להוציא כסף במרמה כנפגע בפעולות איבה, בטענה כי היה בין פצועי הפיגוע בקו 5 בדיזנגוף שהיה לפני כחודש.

למחרת הפיגוע הגיע משיח לחדר המיון של בית החולים איכילוב. הוא התלונן על סיוטים, שכביכול מהם הוא סובל מאז הפיגוע. לאנשי הצוות הרפואי סיפר, כי למזלו קיבל רק כמה מכות יבשות בפיו ובראשו, אך למראה ההרס והנפגעים הרבים נבהל ונמלט מהמקום. משיח הופנה לפסיכולוג ששוחח עמו. כעבור שבוע הוזמן לביקור נוסף בבית החולים לצורך מעקב. משיח הוסיף להתלונן על סיוטים בלילה, חוסר שינה שלשולים והקאות, עקב החוויה הקשה שכביכול עבר. משום שהאיש לא נכלל ברשימת נפגעי הפיגוע שהועברה למשרד הביטחון, דיווח בית החולים על המקרה למשטרה.

משיח הוזמן למשרד החקירות במרחב הירקון. החוקר, רס"ר משה כהן, ביקש ממנו למסור את עדותו ואז שינה משיח מעט את גרסתו והפעם סיפר כי היה בין נוסעי האוטובוס השני, שעמד במקביל לאוטובוס שהתפוצץ.

במשך כמה שעות ביקש החוקר ממשיח לתאר את אשר הספיק לראות. הגרסאות שלו היו סותרות והכילו אי דיוקים רבים. החוקר אמר למשיח כי הוא חושד בו כי הוא משקר. והודיע לו כי הוא חשוד במתן עדות שקר, בידוי ראיות וניסיון להוצאת כספים מהמדינה בטענות שווא. משיח הודה בפני החוקר כי שיקר ואמר: "שיקרתי, אני מצטער, שחרר אותי עכשיו". ביום ששי הובא משיח לבית משפט השלום בתל אביב. השופט משה שמאי נעתר לבקשת נציג המשטרה, רס"מ מוריס טל, והורה להאריך את מעצרו של משיח בחמישה ימים נוספים.

מוזיאון גרמני: רשות העתיקות לא שלחה לנו עצמות בגלוסקמאות

מאת יהודית וינקלר ומאיר בן דב

בון, (מיוחד ל"הארץ"). בגלוסקמאות שנתגלו בחפירות ארכיאולוגיות באזור ירושלים, ומוצגות במוזיאון "לינס" בעיר האלה שבדרום מערב גרמניה, אין שרידי שלדים שנמצאו בישראל, אלא יציקה שנעשתה בסביבתם כף רגל, וכן חלקי שלדים מתקופת מלחמת נפוליאון. כך הבהירה הנהלת המוזיאון, בתגובה לטענה כי רשות העתיקות בישראל העבירה למוזיאון עצמות יהודים שנתגלו בחפירות בירושלים.

התערוכה, המוצגת במוזיאון "לינס" מאז 28 באוגוסט, נקראת "עמידת היהודים נגד רומא". בתערוכה מוצגים ארונות קבורה שהעבירה רשות העתיקות בירושלים לידי המוזיאון, וממצאים מחפירות קומראן.

במוזיאון הבהירו כי חלקי השלדים שהושמו לתצוגה, נועדו להמחיש את השימוש בארונות הקבורה. הפרשה הבהירה בהצגת התערוכה, עוררה עניין מועט בגרמניה, ובידיעות הבודדות שפורסמו נאמר כי בקרב גורמים דתיים בארץ יש רגישות לאפשרות – ולו גם הקלושה – כי שרידים משלדי יהודים מוצגים במוזיאון גרמני.

בשנה האחרונה העבירה רשות העתיקות את הגלוסקמה, שנמצאה בחפירותיה, לצד חפצים אחרים, לתצוגה במוזיאון בהאלה. בתצוגה במוזיאון הגרמני מוצגת הגלוסקמה, ובתוכה עצמות.

הדבר הגיע לידיעת "אתרא־קדישא", וראשי האגודה פנו בתלונה ליועץ שר הדתות ישראל ליפל. מאנשי העתיקות נמסר לליפל כי הגלוסקמה הועברה ללא עצמות. לטענת אנשי אתרא קדישא, נמסר להם מגרמניה כי אכן הגלוסקמה מוצגת, ובתוכה עצמות אדם שנתגלו בירושלים.

דוברת רשות העתיקות, אפרת אורבאך, מסרה כי אוצרי רשות העתיקות הבהירו לה כי בגלוסקמה שנשלחה לגרמניה אין עצמות. ליפל טוען, כי אין מקום לפקפק במידע שמסרו אנשי אתרא קדישא, ויש להיעתר לדרישתם לערוך בירור בעניין.

בהתייחסו לפרשה אמר הרב שמיצל, יו"ר האתרא־קדישא: "מאחר שבנושאי הקברים העתיקים והטיפול בעצמות אדם, כבר היו מקרי העלמה והסתרת עובדות מצד רשות העתיקות; ולאור התשובה מגרמניה, אין אנו מקבלים כפשוטה את תגובת הרשות".

מפקד מחוז הצפון של המשטרה, ניצב גנות, יושעה; מואשם בקבלת שוחד

מאת ראובן שפירא

מפכ"ל המשטרה, אסף חפץ, ושר המשטרה משה שחל, יחלו השבוע בהליכים להשעיית מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב יעקב גנות שהואשם בקבלת שוחד, מרמה, הפרת אמונים ושימוש לרעה בכוח המשרה.

פרקליטת המדינה דורית ביניש החליטה להגיש כתב אישום פלילי כנגד ניצב גנות, שיצא לחופשה מאולצת לפני חודשים אחדים, לאחר שהחלה חקירה נגדו בידי המחלקה לחקירות שוטרים של משרד המשפטים.

חפץ ושחל ימנו בקרוב מפקד מחוז צפוני חדש. ניצב עמוס עזאני, סגן ראש אגף החקירות, שהיה בעבר סגן מפקד מחוז תל אביב, הוא המועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר לקבל את המינוי. מועמדותו מקובלת גם על השר שחל וגם על המפכ"ל חפץ, הסבורים שהוא האיש המתאים להקנות למחוז משטר עבודה שקט ויעיל.

כוונת המפכ"ל חפץ והשר שחל היא למנות לתפקיד מפקד המחוז הצפוני, קצין שאינו נמנה על הקצונה במחוז, לא שירת ביחידותיו ואינו מעורב במאבקי הכוח ובמחנות היריבים שגרמו בשנים האחרונות במחוז לאווירה עכורה ולבעיות משמעת ותפקוד.

מאז יצא ניצב גנות לחופשה, ממלא את מקומו כמפקד המחוז הצפוני, סגן מפקד המחוז, תנ"צ רמי רהב. בצמרת המשטרה ומשרד המשטרה לא ראו בעין יפה את העובדה שבמשך חודשים מנוהל המחוז הצפוני בידי קצין שהוא ממלא מקום.

זמן רב רצו במשטרה למנות מפקד חדש וקבוע, אלא שלא היתה לכך אפשרות בגלל הימשכות הליכי קבלת ההחלטות בפרקליטות המדינה בעניין העמדתו לדין של ניצב גנות.

עתה משהוחלט להעמיד את ניצב גנות לדין, יצטרך גנות להחליט בין שתי ברירות, אם לפרוש מהמשטרה או להיות מושעה ממנה עד לתום משפטו. גנות ופרקליטיו סבורים כי יוכל להוכיח את צדקתו בבית המשפט, ולהפריך את החשדות נגדו.

עדית צבי – מנכ"ל התזמורת הקאמרית

מאת נעם בן־זאב

התזמורת הקאמרית הישראלית הודיעה שלשום על מינויה של עדית צבי לתפקיד מנכ"ל התזמורת, ועל מינוי אילנה פרנס לתפקיד הסמנכ"ל. מינוי השתיים בא לאחר תקופה של אי־שקט בתזמורת, ואי־יודאות לגבי קיומה. התנגדות נגני התזמורת למינויו של מנחם נבנהויז למנהלה המוזיקלי של התזמורת, הביא אף להתפטרות הנהלת התזמורת.

עדית צבי, פסנתרנית, היא עורכת תוכניות בקול המוסיקה, ובמשך 10 שנים שימשה כמנהלת האמנותית של פסטיבל המוסיקה בכפר־בלום. אילנה פרנס עובדת זה שנים רבות בתזמורת הקאמרית כעוזרת למנכ"ל, וכאחראית על פרסום ויחסי הציבור. בחודשים האחרונים, בהיעדר גוף ניהולי כלשהו, אף שימשה כמנכ"ל בפועל של התזמורת. צבי ופרנס יצטרכו לבחור את מנצח ומנהל מוסיקלי חדשים לתזמורת.

בוועדה שהחליטה על מינוי השתיים היו חברים רן קידר, יונתן זק, גדעון פז ודניאלה רבינוביץ'.

השופט זמיר: השלטון בישראל נוהג בניגוד לערכי המדינה

(ע). "השלטון בישראל מרשה לעצמו התנהגות שאינה הולמת את הערכים המוצהרים של מדינת ישראל", אמר ביום ששי שופט בית המשפט העליון, פרופ' יצחק זמיר, בטקס חלוקת תואר בוגר למשפטים לבוגרי המחזור הראשון של המכללה למינהל, שהתקיים בתיאטרון הבימה בתל אביב.

פרופ' זמיר דחה האשמות של אישי ציבור, שהשמיעו טענות על כך שבג"ץ כובל את תפקוד אנשי השלטון בישראל. תפקיד בית המשפט, הבהיר זמיר, לוודא כי הכוח שניתן לאנשי השלטון לא ינוצל לרעה. לדבריו, בית המשפט צריך לעמוד מול השלטון כאשר זה פוגע בערכי היסוד של החברה.

"במדינה בה השלטון אוהב את מערכת בתי המשפט – סימן הוא שבית המשפט אינו עושה את תפקידו כהלכה. לאחרונה מסתובבות רוחות רעות ומסוכנות סביב בית המשפט", אמר זמיר.

ארגון המדינות המוסלמיות מקדם בברכה את הסכם השלום בין ירדן לישראל

רבת עמון (ע"צ). ארגון המדינות המוסלמיות קידם אתמול בברכה את הסכם השלום בין ירדן לישראל, אך הדגיש כי כדי שישרור שלום באזור, יש לממש את הזכויות הלאומיות של הפלשתינאים.

חמיד אל־גביד, המזכיר הכללי של הארגון, הכולל 51 מדינות מוסלמיות, אמר כי ההסכם הוא "צעד חיובי היכול להוביל לשלום באזור".

"אנו כולנו מקווים כי הסכם זה יוביל לשלום צודק ובר־קיימא שיביא להחזרת כל הזכויות הערביות ולשיתוף פעולה בין מדינות האזור", אמר אל־גביד בכנס שהתקיים בירדן בעניין "ההשלכות האנושיות של השלום".

2 הרוגים ו־10 פצועים בתאונות דרכים בסוף השבוע

מאת שלמה דרור, דניאל אביב ועתים

שני בני אדם נהרגו, ועשרה נפצעו – מהם שניים קשה – בתאונות דרכים בסוף השבוע.

בן 58, נהרג ביום ששי בצהרים מפגיעת מכונית ליד שער הגיא בירושלים. נהג הפוגע נעצר לחקירה, שוחרר בערבות ורשיונו נשלל.

מארק ליברמן, תושב פרדס־חנה, עבד בחברה קבלנית, שביצעה עבודה עבור מע"צ. כשחצה את הכביש, פגעה בו מכונית מסוג פיאט פיורינו.

למקום הוזעקה ניידת נט"ן של מד"א, ורופא קבע את מותו.

אתמול בצהרים מת מפצעיו רוכב אופנוע, רוברט יוסיפוב, בן 21 תושב כפר־סבא, לאחר שנפגע בשעה ארבע לפנות בוקר מפגיעת רכב פרטי בתאונת פגע וברח, ברחוב וייצמן פינת תל־חי בכפר־סבא.

הנהגת הפוגעת אותרה, נמסר כי היא נהגת חדשה, בת 18. היא טענה בפני החוקרים, כי הבחינה שרוכב האופנוע ממשיך לנסוע וסברה שלא נפגע. הנהגת שוחררה לאחר חקירתה.

חמישה אנשים נפצעו אתמול אחר הצהרים בתאונת דרכים, בצומת יד מרדכי שליד אשקלון. החמישה פונו לקבלת טיפול רפואי בבית החולים ברזילי באשקלון, משם נמסר כי אדם אחד נפצע קשה, אחד נפצע פצעים בינוניים ושלושה פצעים קלים.

שני בני אדם נפצעו אתמול בבוקר פצעים בינוניים, בתאונת דרכים בצומת אשדוד.

שלושה נפצעו – אחד קשה ושניים קל – בתאונת דרכים שאירעה שלשום בבוקר על כביש קרית־גת–אשקלון.

7 בני משפחה מרפיח נהרגו בתאונת דרכים ברצועה

(ע). שבעה בני משפחה מרפיח נהרגו בתאונת דרכים, ביום ששי בבוקר.

התאונה אירעה בסביבות השעה עשר בבוקר, על הדרך הראשית בין רפיח ועזה.

בני המשפחה נסעו ברכב פרטי. למקום התאונה הגיעו שוטרים של המשטרה הפלשתינאית, והחלו בחקירת נסיבות התאונה. הגופות הועברו לבית החולים שיפא בעזה.

הוועדה לבחירת שופטים תדון היום במינוי שופט ערבי לבית המשפט המחוזי בירושלים

מאת גדעון אלון

הוועדה לבחירת שופטים תדון היום במינוי שופט ערבי לבית המשפט המחוזי בירושלים. נראה שהמועמד המועדף הוא עו"ד עודני חבש, המייצג קטינים פלשתינים במסגרת פעילותו באגודה הבינלאומית לזכויות הילד.

בוועדה לבחירת שופטים, שבראשה עומד שר המשפטים דוד ליבאי, יש תמיכה רחבה במינוי שופט ערבי לבית המשפט המחוזי בירושלים. בירושלים מתגוררים כ־140 אלף ערבים.

שר המשפטים תומך גם במינוי שופט ערבי לבית המשפט העליון; מאז קום המדינה לא היה שופט ערבי בבית המשפט העליון.

המועמדים האחרים להיבחר לבית המשפט המחוזי הם נשיא בית משפט השלום אליהו בן־זמרה, משה רביב, יהודית צור, משה גל ויוסף אלון, בנו של המשנה לנשיא בית המשפט העליון לשעבר, השופט מנחם אלון.

איאתוללה איראני: גזר דין המוות על רושדי בלתי הפיך

טהראן (ע"צ). איאתוללה איראני בכיר אמר ביום ששי, כי עונש המוות שנגזר על סלמאן רושדי על ידי האיאתוללה חומייני, יישאר בתוקף עד מותו של הסופר.

האיאתוללה אחמד ג'נאטי תיאר את הפתוואה, הצו שהוציא חומייני ב־89', כדוגמה למכות המונחתות על ידי השלטונות השיעים נגד אויבי האיסלאם. "גזר הדין נגד רושדי הוא כמו עצם בגרונם. הם מתאמצים מאוד, אך צו זה הוא בלתי הפיך כל עוד האיש הזה חי", אמר בעת תפילה באוניברסיטת טהראן.

רושדי, שספרו "פסוקי השטן" הוקע ככפירה על ידי מוסלמים רבים, מתח השבוע ביקורת על ממשלות אירופה על "הפלירט" שהן מנהלות עם איראן", ודרש כי יוטל אמברגו סחר על מדינה זו. "כל עוד אין מוכנות ממשלות אירופה, ובייחוד גרמניה ולדעתו גם בריטניה, להפעיל לחץ כלכלי על איראן, שום דבר לא ישתנה שם", אמר הסופר, המתגורר בבריטניה ונמצא תחת הגנה תמידית של המשטרה הבריטית. רושדי אמר את הדברים ביום רביעי שעבר בראיון לתחנת הרדיו גרמנית.

רבין יציע לממשלה לבטל הקמת התנחלות רמת קדרון

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק רבין, יביא היום לאישור הממשלה הצעה לביטול הקמתה של ההתנחלות רמת קדרון בגזרה המערבית. בדברי ההסבר להחלטה, נאמר שהקמת ההתנחלות אושרה בידי אחת הממשלות הקודמות, אך לא הגיעה למימוש.

חברה בשם "דוקא", שביקשה לפתח את ההתנחלות, הגישה תביעה משפטית נגד הממשלה. עתה מבקש רבין לבטל את ההחלטה הקודמת על הקמת רמת קדרון, כדי שהתביעה תידחה.

משרד הקליטה

(סוף מעמוד 1א)

שיצאו לחו"ל לאחר שמשרד הקליטה החל לדרוש מהם להפקיד ערבות בחברת "עידוד להשקעות". לדבריו, "לקח זמן עד שהוחלט מי ישיב את הכספים – משרד הקליטה או החברה".

בלום מסר, כי ב־24 באוקטובר הוא הורה לסניף משרד הקליטה בתל־אביב להשיב את כספיה של חפץ. עם זאת, הוא ציין כי "אינו בטוח" אם הסניף בתל־אביב הודיע לעולה כי היא יכולה כבר לקבל את פיקדונה הכספי בחזרה.

עוד ציין בלום, כי "כספי העולים המופקדים כבטוחה לשיבתם לארץ אינם נושאים ריבית והצמדה, בהוראת החשב הכללי של האוצר". לדבריו, גובה הפיקדון מותנה בגובה מענק המכס שקיבל העולה מידי משרד הקליטה (מענק זה ניתן לעולים לרכישת מוצרי חשמל פטורים ממכס, ועליהם להשיבו למדינה אם אינם שוהים בארץ שלוש שנים). העולה יכול לקבל מענק מכס בסך 1,830 שקל או 5,965 שקל.

לדברי בלום, לפני החלת נוהל זה, "עולים רבים נטלו את כספי מענק המכס וסל הקליטה ועזבו את הארץ. עולים רבים מנצלים את הדרכונים הזרים שלהם כדי לצאת את הארץ ללא השבת כספי ההלוואות שקיבלו".

משרד הקליטה בודק, בימים אלה כמה עולים אכן ניצלו לרעה את כספי הקליטה.

"רפא"ל מרכיבה"

(סוף מעמוד 1א)

את פצצות גרעין. על פי הערכת הכותב פצצות הגרעין מועברות לתל נוף באמצעות מסוקים שהותאמו לכך.

על פי ההערכה מייצרת ישראל מדי שנה מספר מצומצם של פצצות גרעין. בסך הכל יש לישראל כ־200 ראשים גרעיניים מסוגים שונים. באלה טילים שיכולים להיחשב בנשק אסטרטגי, בראשי חץ ופצצות למטוסים, או נשק גרעיני טקטי, כולל כמה עשרות של פגזים גרעיניים, ומוקשים גרעיניים. עוד נאמר כי ישראל מתכננת גם טיל שיוט גרעיני שיישלח מאוניות.

המומים על נפילתו של

יותם רהט

בפיגוע בצומת נצרים

ההלויה תערך ביום ראשון, י' כסלו תשנ"ה, 13.11.94
בשעה 15.00 בבית העלמין בקיבוץ חצרים

אבלים: מירב וגיא רהט
משפחת בדטוב
משפחת רהט
ובית חצרים

הסעה תצא מתחנת רכבת צפון ת"א בשעה 12:30

בצער רב וביגון קודר אני מודיעה על פטירת בעלי האהוב

אריה קראוז ז"ל

אלמנתו המתאבלת
חנה קראוז

הלויה תצא היום, יום ראשון 13.11.94 בשעה 14:00
מבית העלמין ארץ החיים צומת שמשון
(כביש בית שמש)

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

מרת הניה ברנון (פיש)

בדבר פרטים על מועד ההלויה
נא להתקשר לטל. 02-669646.

המשפחה תשב שבעה בבית המנוחה
ברח' אבן שפרוט 2, ירושלים

המשפחה

אוניברסיטת תל־אביב
ההנהלה ואגף קשרי חוץ

משתתפים באבלו הכבד של

יחיאל בן־צבי
סגן נשיא

במות רעייתו **ירדנה בן־צבי**

ומביעים תנחומים לכל בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של אהובנו

יצחק זקי תג'ר ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה מחר, יום שני,
י"א בכסלו תשנ"ה, 14.11.94
נפגשים בשעה 15:00 בשער בית הקברות
בסנהדריה ירושלים
תודתנו לכל מנחמנו בכתב ובע"פ

המשפחה

לעמוס לוין והמשפחה

משתתפים בצערכם
במות האב

יצחק ז"ל

החברים בקבוצת אשטרום

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה 03-5661111
ובחיוג חינם 177-022-1516

כואבים את נפילת יקירנו

סרן מיל' **חזי ספיר־סטרץ**

מסע הלויה יצא היום, יום ראשון, י' בכסלו, תשנ"ה, 13.11.94,
בשעה 13:00 מבית ההורים בדרך בן־גוריון 210, בגבעתיים,
לבית העלמין הצבאי בקרית שאול.

טכס הלויה יערך בשעה 13.30.

יושבים שבעה בבית המשפחה, רח' ביאליק 11, כפר־סבא.

אבלים: רעיתו ובתו: ארנית ונועה ספיר
הוריו: עמליה ויעקב סטרץ
אחותו: מירי ואלי אורן ובני ביתם
פרידה ואלי שרון
גיסו: גיל ומיכל שרון
גיסתו: ורדית שרון

יקירתנו

ירדנה בן צבי

א י נ נ ה

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון י' כסלו תשנ"ה 13.11.94 בשעה 2:45 אחה"צ
בבית העלמין הירקון (כביש חוצה שומרון)

המשפחה האבלה:
בעלה: יחיאל
הילדים: עופר, קרין, נטלי, אורלי, דניאל
כלתה, חתניה ונכדיה

קשר־ישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
מספר אחד לכל העיתונים
קשר־ישיר הפקות המודעות

אזכרה של חברנו

אלכס קסטן

תתקיים ביום רביעי, יג' כסלו תשנ"ה, 16.11.94
בשעה 16:00 בבית־העלמין בקבוצנו.
לאחר מכן נתכנס במועדון החבר להעלאת זכרו.

המשפחה
ובית גבעת־חיים איחוד

רחוי
24 שעות קבלת מודעות דחופות
דיזנגוף 118 (מול כסית)
03-5239952 03-5246363
לבעלי כרטיסי אשראי ב־3 תשלומים
תל־אביב 03-5601001 | חיפה 04-676666 | ירושלים 02-255535

פרסום מודעות אבל ר ם עד חצות
השרות שלנו לבאי תוספת מחיר
03-5032969 ובערב 03-5605591 ,5605731

קבלת מודעות אבל
-03-
5755555

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00

קבלת מודעות
177-022-3000
חיוג חינם
עד חצות

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה 03-5661111
ובחיוג חינם 177-022-1516

מודפון
קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה
03-38 38 38

127

מאות בדווים משבט אבו־כף הפגינו ליד באר־שבע במחאה על חסימת הכביש המוביל אל כפרם

מאת אמנון יוסף

כ־300 מבני השבט הבדווי אבו־כף, שליד באר־שבע, הפגינו ביום שישי על הכביש הראשי המוביל לערד ולחברון, במחאה על חסימת הכביש המוביל אל כפרם.

כפר אבו־כף, שבו מתגוררים כ־3,000 איש, שוכן לצד הכביש הראשי, בין באר־שבע לתל־שוקת. לפני כמה ימים השלימה מע"צ את עבודות השיפוץ וההרחבה של הכביש, ולקראת סיומן הציבה חומות בטון לאורך קטע ממנו, וחסמה את הדרך שמובילה לכפר.

בשעות הבוקר נאספו במקום המפגינים, ובראשם ח"כ טאלב א־סאנע. הם נשאו כרזות מחאה והבעירו צמיגים, ועם התלהטות הרוחות החלו גם לזרוק אבנים לעבר הכביש הראשי, שנחסם לתנועה למשך כעשר דקות.

לדברי המפגינים, סגירת הכביש המוביל לכפר מבוססת על תוכנית שהוכנה מראש, "כשהמטרה האמיתית היא לעקור אותנו, את האדם ואת העץ מאדמת אבותינו. מה שקורה היום בכפר אבו־כף הוא תמונה כוללת של מצבם של כל הבדווים בנגב".

כוח גדול של משטרת מרחב הנגב, בפיקודו של מפקד המרחב, תנ"צ יוסף אבני, החל לפנות את המפגינים מהכביש. השוטרים נמנעו מלהשתמש באלימות, ובעקבות שיחות שהתנהלו בין המשטרה לבין מארגני ההפגנה, הסכימו המפגינים לפנות את האבנים מהכביש. התנועה בו התחדשה.

כעבור שעתיים מתחילת ההפגנה התפזרו המפגינים. המשטרה עיכבה לחקירה כמה מפגינים, ששוחררו כעבור זמן קצר.

האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדווים בישראל קיבלה מהמשטרה רשיון לעריכת הפגנה. במקביל, שיגר יו"ר האגודה, נורי אל־עוקבי, מכתב מחאה אל ראש הממשלה, יצחק רבין, אל שר החוץ, שמעון פרס ואל שר הבינוי והשיכון, בנימין בן־אליעזר.

בין השאר כתב אל־עוקבי במכתבו, כי סגירת הכביש נעשתה בשל מדיניות הממשלה שלא להכיר בבדווים. "ממשלת ישראל פורצת דרכים לשלום עם מדינות ערב, ואוטמת דרכים בשטח ואולי גם בלבבות של עשרות אלפי בדווים", נאמר במכתב.

תושבי כפר אבו־כף בהפגנה. לדבריהם, "מה שקורה היום בכפר הוא תמונה כוללת של מצבם של כל הבדווים בנגב"

הביטוח הלאומי שולל ממרבית הקשישים את גמלת הסיעוד

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעבודה ורווחה

המוסד לביטוח לאומי נוקט מדיניות נוקשה כלפי קשישים לא מתפקדים הזקוקים לגמלת סיעוד. גמלה זו משולמת מכוח חוק ביטוח סיעוד, לקשישים הזקוקים לעזרה בתפקוד יומיומי כגון רחצה, ניידות, הלבשה, אכילה וסיוע בגלל אי שליטה בצרכים.

מדו"ח מסכם של המוסד לביטוח לאומי על הפעלת החוק ב־93' עולה, כי לאחר שהמוסד יזם הערכה מחודשת לגבי יכולת התפקוד של הקשישים מקבלי הגמלה, ברוב המקרים הוא שולל מהם את הגמלה. לדברי הדו"ח, בשנה שעברה נזקקו 46 אלף קשישים לגמלת סיעוד – גידול של 21% בהשוואה למקבלי גמלה זו ב־92'. הדו"ח מציין כי "מגמת הגידול במספר מקבלי גמלת הסיעוד מעוררת קושי בהמשך מימון החוק".

בשנה שעברה שילם המוסד לביטוח לאומי 390 מיליון שקל לגימלאות סיעוד. מהנתונים עולה כי ב־93', מבין 1,079 מקבלי הגמלה ברמה הגבוהה – המתבטאת ב־15 שעות עזרה שבועיות – מ־79% מהם נשללה הגמלה. אצל 8% הופחתה הגמלה ורק 13% קיבלו אישור להמשך קבלת הגמלה ברמה זהה. רוב מקבלי גמלה זו (כ־56%) הם בני למעלה מ־85.

מבין מקבלי גמלת סיעוד ברמה הנמוכה – חמש עד עשר שעות עזרה שבועיות – שלל המוסד בשנה שעברה מ־61% את הגמלה, 31% נשארו באותה רמת סיוע ורק אצל 5% מהנבדקים הקשישים היתה עלייה ברמת הסיוע. הדו"ח מסביר כי מגמה זו משתנה, כאשר מי שמבקש את גמלת הסיעוד הם הקשישים. בשנה שעברה, מתוך 4,149 הקשישים שפנו למוסד לביטוח לאומי להעלות את היקף הסיוע, בקרב 67% ממקבלי גמלת הסיעוד הנמוכה הועלה היקף הגמלה, 25% נשארו באותה רמה ומ־8% נשללה הגמלה.

חוקרי המוסד לביטוח לאומי מציינים, כי "נתונים אלה מבהירים שיש מקום לבדוק מחדש את נוהלי הביצוע של ההערכות החוזרות, בעיקר לאחר בדיקה מעמיקה יותר של מאפייני הקשישים שגמלתם נשללה לאחר הערכה חוזרת". הדו"ח בדק את רמת ההזדקקות לגמלת סיעוד בקרב העולים ונמצא כי שיעור הזכאות הגבוה לקבלת גימלאות סיעוד אצל העולים – 58% – "מורה על מצבה התפקודי הקשה של אוכלוסיית העולים".

גמלת הסיעוד ניתנת לאחר בחינת תלות, שאחיות בריאות הציבור מבצעות בבתי הקשישים. הן בודקות את יכולת התפקוד היומיומית של הקשיש ומעניקות לו ציונים. ציון גבוה במבחן התלות מזכה בגמלת סיעוד. רוב הזכאים לגמלה ברמה הגבוהה מוגבלים בחמישה תחומי תפקוד.

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, יוסי תמיר, מסר בתגובה כי "מן הראוי לשקול שינוי בסולם הבחינה שמזכה קשישים לא מתפקדים בגמלת סיעוד, כדי שלא יווצר מצב לפיו תישלל גמלה מקשיש לא מתפקד רק בגלל שינוי של חצי נקודה. ענף ביטוח סיעוד מגבש המלצות לשינוי הערכות אלה".

סטודנטים

גם המרצים שלכם קוראים הארץ
רק לכם זה יעלה פחות.

מבצע

לקראת שנת הלימודים החדשה באוניברסיטאות יוצא עיתון "הארץ" במבצע מיוחד לסטודנטים. מנוי במחיר מיוחד לסטודנט, מתנה לכל מנוי חדש, מתנה חינם לכל הסטודנטים המנויים בעת רכישת מחשב מקינטוש-חבילת תוכנה רב תחומית משולבת בשווי 650 $ הכוללת: מעבד תמלילים, גליון אלקטרוני, תוכנה גרפית, תוכנה רבת עוצמה לבנית מסדי נתונים, מחולל יישומים, תוכנות עזר למחשב ותוכנת משחקים.

ב- 10 בינואר תערך הגרלה בין כל הסטודנטים המנויים על "הארץ" ובה יוגרלו:

5 חבילות תוכנה משולבות רב תחומיות למקינטוש

3 מחשבים אישיים חדישים
מקינטוש LC 475 של Apple
מסידרת המחשבים האישיים המתקדמים
של Apple לעסק, למשרד, לבית ולקמפוס

פרטים בדוכנים

ידע מחשבים
Apple

צלצל עכשיו למח' מנויים והפצה: 03-5121333/44
הארץ

עמיר כהן (יעקבסון)

* ההגרלה תערך ב־10.1.95 בנוכחות רו"ח. את תקנון המבצע ניתן לקבל במשרדי עורך ההגרלה, הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ, ברחוב שוקן 21 ת"א. פיקוח מבצע רו"ח דני בודנר. המבצע נערך בהתאם להיתר הכללי לעריכת הגרלות לפרסומת מסחרית, ילקוט פרסומים 4069 מיום 22.11.92.
המבצע בתוקף עד 21.12.94 לסטודנטים אשר לא היו מנויים בחודש השנה האחרונה.
ההשתתפות בהגרלה אסורה על עובדי קבוצת עיתוני "הארץ", עובדי פרסום עמיר כהן (יעקבסון) ובני משפחותיהם.

ערוץ 2 שוקל להקדים את מהדורת החדשות בחצי שעה, כדי להגביר הרווחים בשעות של צפיית שיא

ינון: רשות השידור תשקול להחזיר את החדשות ל־9 בערב

מאת עידית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

רצונם של זכייני ערוץ 2 להגביר את רווחיהם בשעות של צפיית השיא עשוי להביא להעברת מהדורת החדשות לשעה 19:30 – כך התברר ביום עיון לציון שנה לערוץ 2, שקיימה חברת החדשות בשיתוף עם המכון לדמוקרטיה. אחד הנושאים ביום העיון התמקד בחברת החדשות ובעתידה בשנים הקרובות.

יו"ר רשות השידור, מיכה ינון, אמר בתגובה להצעה להקדים את החדשות בערוץ 2, כי במקרה כזה תשקול רשות השידור להחזיר את "מבט" לשעה 21:00.

לדברי מנכ"ל "טלעד", עוזי פלד, החדשות הן חשובות, אך עם זאת ערוץ 2 עדיין בחיתוליו, וחברת החדשות חייבת לעמוד בתקציב, כמו הזכיינים. ישראל דוד, משנה למנכ"ל ב"שידורי קשת" הודה כי חברתו ציפתה שמהדורת החדשות תגביר את הרייטינג, "אבל היא רק מורידה את הרייטינג, וגם אינה מביאה פרסומות".

"בשנה הבאה יחריף המצב הכלכלי של חברת החדשות"

מנכ"ל חברת החדשות, אלון שליו, אמר בתגובה, כי "חדשות אינן קלטת שאפשר לרכוש ממשרד הפקות ולהשפיע על תוכנה ועל שיעור הרייטינג שלה. כשמדובר בחדשות, בדומה לעיתון, צריך לבנות אמינות, בניגוד לתוכנית בידור שהיום היא כאן, ומחר היא משודרת בערוץ אחר. לנו לא היתה תשתית של חדשות מקומית שממנה יכולנו לשאוב אנשים. לרשותנו עמדה רק האפשרות לקחת עובדים מערוץ 1 או לבנות יישות תקשורתית אחרת, וקשה להסיט אנשים מבאמצעות לספק החדשות שלהם", הסביר. שליו הוסיף, כי בשנה הבאה תחריף עוד יותר הבעיה הכלכלית של החברה.

עורך "הארץ", חנוך מרמרי, אמר כי הוא רואה את העיתונות כמקשה אחת, וכי העיתונות האלקטרונית נותנת יתרון עצום לציבור. "העיתונות היא העיניים של הציבור, וערוץ 2 משפר באופן ניכר את איכות הראייה", ציין. לדעתו, ערוץ 2 חייב לפרנס את חברת החדשות שלו ולא לתת לה להתבזות, כך שלא תוכל לעמוד במשימותיה.

רחל פרימור, יו"ר ועדת החדשות של מועצת הרשות השנייה, סבורה כי יש צורך להכניס שינויים בחוק, כדי לאפשר לחברת החדשות לפעול בפיקוח ציבורי וללא זיקה לזכיינים. לטענתה, מי שהיתה בין מנסחי חוק הרשות השנייה, הכוונה היתה להקים חברת חדשות שאינה במימון ציבורי, כמו רשות השידור, אלא במימון משולב. לדבריה, אם הרשות היתה מממנת חלק מהוצאותיה של חברת החדשות באמצעות דמי הזיכיון או מהתמלוגים, הזכיינים היו מרגישים כי אינם נושאים לבדם בנטל.

מהיום — "גלי צה"ל" משדרים את מהדורת החדשות של ערוץ 2

היום תחל תחנת "גלי צה"ל" לשדר את מהדורת החדשות של חברת החדשות במקום את מהדורת "מבט" מערוץ 1.

מגלי צה"ל נמסר, כי שידור המהדורה של ערוץ 2 הוא חלק משיתוף פעולה הולך וגובר בין חדר החדשות של התחנה לזו של ערוץ 2. בין השאר, יש קו פתוח בין שתי מערכות החדשות, קשבות משותפת, העברת מידע ושיתוף פעולה במבצעי שידור.

אלוני מתנגדת לחוק שיחייב את רשות השידור להפיק הפקות מקוריות

את הצעת החוק יזמו דדי צוקר, בנימין בגין ודליה איציק

מאת גדעון אלון

ועדת השרים לחקיקה החליטה להעביר לעיונה של ועדה פרלמנטרית הצעת חוק, שמגמתה לעודד את ההפקה והיצירה הישראלית המקורית בטלוויזיה. על פי הצעת החוק – שיזמו יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט, ח"כ דדי צוקר (מרצ), ח"כ בנימין בגין (ליכוד) וח"כ דליה איציק (עבודה), שכיהנה בעבר כחברת הוועד המנהל של רשות השידור – תוגדר בחוק מחוייבותם של גורמי שידור בישראל (רשות השידור ובעלי הזיכיונות לשידורי כבלים) לשדר תוכניות מהפקה מקומית.

הצעת החוק קובעת, כי רשות השידור תהיה חייבת לפעול להגברת ההפקה המקורית, ותקצה לפחות שליש מכלל זמן השידור להפקות ישראליות, שמתוכן יופקו בהפקות פרטיות. רשות השידור ושרת האמנויות והתקשורת, שולמית אלוני, הביעו התנגדות חריפה לאישור החוק.

יו"ר ועדת השרים לחקיקה, שר המשפטים דוד ליבאי, הציע שתוקם ועדה פרלמנטרית שתורכב מנציגי ועדות החינוך והכלכלה תבחן את ההיבטים השונים של הצעת החוק. הוא הודיע כי הממשלה תקבע את עמדתה לגבי הצעת החוק במהלך דיוני הוועדה, או לאחר שהוועדה תגבש את מסקנותיה בנושא. לדעתו, יש מקום לבחון בצורה רצינית את הנושא, ואין לפסול את הצעת החוק על הסף.

יוזמי החוק טוענים, כי השינויים המתרחשים בענף התקשורת בארץ מעוררים חששות באשר לעתידה של היצירה הישראלית וההפקות המקוריות מול שפע התוכניות הזרות שמוקרנות על המסך. לפיכך, מציעים היוזמים לחייב בחוק את רשות השידור ובעלי הזיכיונות לשידורי הכבלים להפיק הפקות ישראליות מקוריות. בדבריהם הדגישו יוזמי החוק, כי על פי המצב הקיים חייבים זכייני הערוץ השני במכסת שעות שידור להפקות מקוריות ולהזמנות של מפיקים עצמאיים, ואילו לרשות השידור אין כל מחוייבות כזו.

לדעתם, מצב זה אינו סביר ולכן הם מציעים להחיל את ההסדר שהונהג בערוץ השני גם על רשות השידור.

רשות השידור הודיעה לוועדת השרים כי היא מתנגדת להצעת החוק, משום שהפקה מקורית כשיעור של שליש מכלל השידורים, שמסתכם בכ־1,100 שעות בשנה, יגרום לעלות גבוהה מאוד וידרוש תקציב של 100 מיליון דולר. רשות השידור ציינה, כי היא תאגיד עצמאי ועליה להפעיל שיקולים כלכליים וציבוריים בפעולותיה. לדעתה, הצעת החוק נוקשה מדי ושוללת ממנה את הגמישות התפעולית. הרשות הוסיפה, כי ההצעה שמחצית מההפקה המקורית תהיה מהפקה מקומית קנויה עלולה לגרום לאבטלה ניכרת בקרב עובדי רשות השידור, שהם כיום המפיקים העיקריים של התוכניות. כן טוענת הרשות כי הדרישה של מכסות כמותיות ללא שום קריטריון איכותי אינה עונה על צרכי צופי הטלוויזיה.

פלילים

● **מואשם ברצח גיסו.** סירי בן מחמוד הביבאללה, בן 36, מהכפר עין מאהל שליד נצרת, הואשם בבית המשפט המחוזי בנצרת ברצח גיסו, קאסם נאיף הביבאללה, בעת ריב עם אשתו. אחיו של הנאשם, רידיק בן מחמוד הביבאללה, בן 24, הואשם בחבלה בכוונה מחמירה.

התובע, עו"ד ג'ורג' אזולאי, סגן בכיר לפרקליטות מחוז הצפון, טען בכתב האישום כי בסוף אוקטובר האחרון פרץ ריב קולני בין סירי הביבאללה לבין אשתו בתוך ביתם ומחוצה לו. לסכסוך נגררו גם האחים של הנאשם ואשתו, ובמקום פרצה קטטה. סירי נטל סכין מטבח ארוך ואחיו הגיע למקום מצויד במקל עץ. הוא היכה באמצעות המקל בראשו של קאסם נאיף הביבאללה, האח של האשה. לאחר מכן דקר הנאשם את גיסו במקומות שונים בגופו, וגרם למותו. (ע)

● **חשוד בזיוף לוחיות זיהוי של כלי רכב גנובים.** חוקרי מחלק ההונאות של משטרת מרחב חיפה פשטו על מוסך פחחות בעיר, לאחר שהתעורר חשד כי בעל המוסך, שרכש מחברות ביטוח כלי רכב אשר ניזוקו בתאונות דרכים, מעורב בגניבת כלי־רכב דומים והתאמת לוחיות הזיהוי שלהם לאלה של המכוניות אשר ניזוקו. במוסך הפחחות התגלו שלדות של כלי רכב אשר מספרי הזיהוי המוטבעים בהן הושחתו. חוקרי המשטרה העבירו את השלדות לבדיקת מומחים של המעבדה לזיהוי פלילי, כדי לשחזר את המספרים.

בעל המוסך נעצר, והובא שלשום לבית משפט השלום בחיפה. נציג מחלק ההונאות במשטרה, רס"ר קובי עזרא, טען כי יש ראיה נסיבתית שלפיה מכוניות אשר ניזוקו קשה בתאונות ונפסלו לתנועה בדרכים, הגיעו לכביש. השופט כמאל חיר דחה את בקשת המשטרה להאריך את מעצרו של החשוד, בציינו כי אין בשלב זה שמץ של ראיה הקושרת את בעל המוסך לעבירות המיוחסות לו. הוא הורה לשחרר את החשוד בערבות של 30 אלף שקל. (ע)

● **חשודים בגניבת קופות צדקה מבית כנסת.** שני נערים בני 15 חשודים בגניבת שמונה קופות צדקה מבית כנסת בקרית אתא. הם נעצרו ביום חמישי, ומעצרם הוארך שלשום בבית משפט השלום בחיפה לשמונה ימים. נציג המשטרה טען, כי השניים נעצרו בעת פריצתם לבית הכנסת. ברשותם נמצאו ילקוט עם מכשיר־קשר, כלי פריצה ופנסים. נציג המשטרה הוסיף, כי בשבועות האחרונים בוצעו כמה פריצות לבתי כנסת וגני ילדים בקרית אתא, ויש חשד שהחשודים מעורבים בשורה של עבירות רכוש. הנערים טענו להגנתם, כי גנבו את קופות הצדקה על־פי הנחיות של צעיר אחר, אשר טרם נעצר. (ע)

ספורט

עורך אבי רצון

ניצחון דרמטי לרומניה בדקה ה־82 על סלובקיה 3–2

פופסקו והאג'י קבעו 2–0, סלובקיה התאוששה והשוותה (דובובסקי וצ'בילה) ו־8 דקות לסיום כבש פרודן את שער הניצחון

בוקארשט (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת רומניה, המוליכה בבית 1 (הישראלי) במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל, ניצחה אתמול את סלובקיה 3–2.

ג'ינג'ה פופסקו כבש את השער הראשון לרומניה בדקה השביעית, וגיאורגי האג'י העלה ל־2–0 בדקה ה־47.

סלובקיה הצליחה להשוות ל־2–2 לאחר שיצאה להתקפות רבות בפיגור 0–2. פטר דובובסקי צימק בדקה ה־60 ובדקה ה־76 השווה צ'בילה ל־2–2. אבל דניאל פרודן, כלם סטיאווה, העניק את הניצחון לרומנים בדקה ה־82.

25 אלף צופים ראו את המשחק בבוקרשט בקור עז של שתי מעלות צלזיוס.

● במסגרת הטורניר עד גיל 21 (הנבחרות האולימפיות), סיימו רומניה וסלובקיה ב־0–0.

טבלת בית 1

1.	רומניה	3	2–6	7
2.	ישראל	2	3–4	4
3.	פולין	2	2–2	3
4.	צרפת	2	0–0	2
5.	סלובקיה	3	5–4	2
6.	אזרבייג'אן	2	4–0	0

שרף אחד כבר הגיע לגמר האירופי

נבחרת ישראל בכדורסל הבטיחה כצפוי את עלייתה לגמר האירופי, לאחר שניצחה את צ'כיה 100–88. המשחק האחרון בחצי הגמר, ביום רביעי בספרד, כבר לא ישנה עובדה זו. ניהול נבון של המשחק בידי צמד המאמנים היה הגורם העיקרי להישג. המצטיינים: ג'מצ'י (18), שפר (17), דניאל (14) וגורדון (14)

תצלום ארכיון, עדי שרן
החבורה שהובילה את נבחרת ישראל אמש לניצחון 100–88 על צ'כיה ולעלייה לטורניר גמר אליפות אירופה. מימין: דורון שפר, עופר פליישר, דורון ג'מצ'י, נדב הנפלד ותומר שטיינהאור

מאת רון קופמן
שליח "הארץ" לצ'כיה

נובי ייצ'ין (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת ישראל בכדורסל הבטיחה כאן אמש את עלייתה לטורניר גמר אליפות אירופה ביוון, שיוחל ב־22 ביוני. ישראל, שיכלה להרשות לעצמה הפסד שלא יעלה על הפרש של 19 נקודות, כדי לעלות, עשתה זאת בגדול כשניצחה 100–88 (45–44) את צ'כיה.

למרות רגעי הלם בפתיחה, המשיכה ישראל את הקו שהוצג בניצחון על טורקיה: נבחרת חכמה ולוחמת, ומעל לכל משחק נבון וקבוצתי בהתקפה שכוון בהצלחה בידי צמד המאמנים צבי שרף ואפי בירנבוים. השניים הובילו את הנבחרת לניצחון גדול על נבחרת צ'כית שבעבר היתה מכשול בדרך כלל את נבחרות ישראל.

כל שחקן ששיחק אמש (מלבד מוכתרי, ששיחק רק בדקה האחרונה), היה טוב. דורון ג'מצ'י החזק והמנוסה מבין השחקנים, היה הראשון שיצא מהלם בשלושת החדירות לסל ושמר על יתרון קטן של הצ'כים בפתיחה. הוא הירבה לשתף במסירות טובות את חבריו (ששה אסיסטים).

עדי גורדון ניפק ארבע שלשות בזמן אמת. משחקו היעיל של בדד ליף ברחבות עם הגב אל הסל, היה אפקטיווי יותר מאשר במשחק עם הטורקים. תומר שטיינהאור התאוששת אחרי פתיחה לא טובה, כאשר מבין הגבוהים, היה עופר פליישר המצטיין. הוא נלחם היטב בהגנה במגדלים הצ'כים, ידי אוקאץ', יאן סבבודה ופאוול ב'צקה.

נדב הנפלד הקריב את עצמו בפתיחה, כאשר עבר שתי עבירות בעזרה לחבריו, השופטים הרביקו עבירה שלישית (בהתקפה), כאשר חלפו רק שתי דקות וחצי. במחצית השנייה חזר הנפלד והנהיג תמרשית הגנה מצויינת, עם מוטי דניאל, דורון שפר, גיא גודס ועופר פליישר כדי להפוך פיגור 55–58 בדקה ה־25 ליתרון 83–70.

איכות הספסל, אחת הבעיות הכאובות של קבוצות הייצוג הישראליות, הפכה ליתרון בזכות השימוש הנבון של צבי שרף. מוטי דניאל תרם בנסיונו ומתוסו במשחק ההגנה, והיה המוציא לפועל העיקרי בהתקפה במחצית השנייה.

גיא גודס ריכז היטב בדקות ששיחק ופליישר היווה הפתעה לטובה, כאשר גרם ליתרון מפתיע של ישראל בקרבות על הורדת כדורים מלוח הזכוכית, ושיחק נבון בהתקפה, למרות שנחסם מספר פעמים בידי אוקאץ', כשלא השתמש בהטעיות גוף.

מעל כולם בלט דורון שפר, שלמרות שלא התחיל את העונה בקצב טוב, ועלה אתמול פעמיים מהספסל, גרם לשינוי גדול בנבחרת בעיקר במשחק ההגנה. דומה ששפר, הפניה של הכדורסל הישראלי, הוא הכדורסלן הטוב ביותר כיום, בזכות יכולתו לעשות מספר רב של דברים ביעילות רבה. שפר ניטרל את פטר טרמל וצלאב הארובי, שרייקו היטב מבחוץ בפתיחה, וכאשר היה על המגרש היה סדר במשחק ההתקפה הישראלי.

שפר גרם לבילבול אצל הצ'כים, כאשר ירד שלוש פעמים לרחבת הסל של היריב וניצל את גובהו לשלושה סלים קלים. במחצית השנייה הוכנס שפר בשוויון 60–60 ויחד עם דניאל הובילו את ישראל לניצחון הגדול.

הצ'כים ניצלו את האופוריה הישראלית מהניצחון על טורקיה והוליכו בפתיחה 9–0, 13–6 ו־25–19. גורדון, ג'מצ'י וליף, למרות שהחזיקו את ישראל בהתקפה, היו טרידים מאוד בהגנה ובעת חסרונו של הנפלד לא היה מי שיעזור להם.

כניסתם הראשונה של שפר ודניאל בדקה העשירית שיפרה את משחק ההגנה, אולם הצ'כים שרצו בכל הזדמנות, שמרו את ההובלה. סל מהיס של עדי גורדון עם השריקה למחצית על שלושה שחקנים מהפינה, הוריד את הנבחרת הישראלית מרוצה להפסקה.

למרות הרפיון בהגנה, שמרו ליף וג'מצ'י על הפרש נמוך לטובת הצ'כים עד הדילופים הנכונים של שרף, שהכניס את הנפלד, דניאל ושפר.

● לישראל: ג'מצ'י 18 (שתי שלשות), שפר 17 (שלשה אחת), דניאל 14, גורדון (ארבע שלשות), שטיינהאור 8, פליישר 6, גודס 5, הנפלד 4. כן שיחק מוכתרי.

סך הכל ישראל: 28 מ־41 משתי נקודות (68%), 7 מ־12 משלוש נקודות (58%), 23 מ־30 (76%) מקו העונשין. סך הכל ריבאונדים: 17 (פליישר 5). סך הכל אסיסטים: 17 (ג'מצ'י 6).

● לצ'כיה: טרמל 14 (ארבע שלשות), בצ'קה 11, סבבודה 11, אוקאץ' 11, הארובי 11 (שתי שלשות), מרזוצקי 10 (שתי שלשות), ילינק 10, קובאר 6, צדרק 4. סך הכל צ'כיה: 23 מ־35 משתי נקודות (65%), 8 מ־16 לשלוש נקודות (50%), 18 מ־26 מהעונשין (69%). סך הכל ריבאונדים: 17 (אוקאץ' 8), 24 אסיסטים (הארובי 7).

שפטו יובאנוביץ' (יוגוסלוויה) ותומצ'יק (פולין), לעיני 700 צופים.

בית ד'

1.	ספרד	5	364–429	10
2.	ישראל	5	405–445	9
3.	צ'כיה	5	473–415	6
4.	טורקיה	5	429–382	5

התוצאות
צ'כיה – ישראל 88–100
טורקיה – ספרד 85–89

במחזור הבא (16.11)
ספרד – ישראל (69–79)
טורקיה – צ'כיה (80–96)

עכשיו מבחן האיכות האמיתי: ספרד

מאת רון קופמן, שליח "הארץ" לצ'כיה

עכשיו זה כבר סופי. נבחרת ישראל בכדורסל תשתתף בקיץ 1995 באליפות אירופה ביוון. אחרי שהכניעו את טורקיה בהיכל הספורט ביד אליהו, התגברו אמש הכדורסלנים שלנו על מציאות אפורה וקודרת בנובי ייצ'ין, עיירה המתמודדת על תואר השיעמום העולמי, כדי לסלק מהדרך גם את צ'כיה.

התנאים הסביבתיים באולם, במרכז הקהילתי המקומי, הבטיחו רק טוב. 700 צופים הרכיבו קהל המורגל אולי בהאזנה לרפסודיה ההונגרית, אבל לא מסוגל להוות גורם משמעותי במשחק כדורסל בין ארצי. 20 מעודדים בסגנון הזכירו במקצת את איצטדיון וינטר בר"ג. כל מלה נוספת מיותרת.

הפתיחה הצ'כית היתה מהממת, כי הכוחות שלנו לא תיפקדו. במצבים של ארבעה מול אפס ושלושה מול אחד, יצרו הצ'כים יתרון 9–0, 2.21 דקות מהפתיחה. יתרון של 20 נקודות לפני השריקה נראה סביר למדי. הנפלד ספג עבירה שלישית 2.50 דקות מהפתיחה, ורק הקפטן דורון ג'מצ'י הפעיל את הידיים המהירות באירופה כדי לקלוע סל ראשון אחרי כמה התקפות רצופות ללא נקודה. אז התברר גם שהמושג הגנה, הוא אצלנו נזיל למדי. הנפלד ידע כיצד לסתום פרצות ולכפר על מישגים של שחקני החוץ והפנים, אך כאשר הוא היה על הספסל – צלפו הצ'כים ללא הכרה. עופר פליישר, ששולב בעקבות העבירה השלישית של הנפלד, ניהל קרב מגע עם ירדי אוקאץ' (2.13 מ') מקבוצת סט. גאלי הגרמנית. אוקאץ' נפל קורבן לרגליו החלשות היחסית ולהוראה של המאמן צבי שרף לשחקניו לחדור ולקלוע מהעמדה בה ניצב, שסייעה באופן ברור לניצחון.

שחקני הפנים שלנו לא תיפקדו בהתקפה, אבל השקיעו המון בהגנה. שטיינהאור, לדוגמה, לא קלע נקודה בחמש הנסיונות הראשונות שלו וקלע סל ראשון רק בדקה ה־11 (27–24 לצ'כיה). מי שהחזיק את הנבחרת עד מצב זה היה ג'מצ'י עם 11 נקודות ובדד ליף עם 6.

10.18 דקות לסיום המחצית הראשונה חל המיפנה. דורון שפר קרה הוזה שלב בהרכב. הוא הביא למשחק אין ספור אפשרויות בהתקפה, עם עזרה רב גונית בהגנה, נתון חשוב למדי בהתחשב בעובדה שג'מצ'י וגורדון החטיאו סלים רכים כאשר נתקלו בחסימות. 6 נקודות רצופות של שפר יצרו יתרון ראשון לישראל, 29–30 בדקה ה־14.

המאמן הצ'כי, רון פראנטישק, עזר לנו עם פסק זמן בפיגור 40–43. שרף פעל נבון כאשר הכניס את מוכתרי, הילוף שמנע התקפה צ'כית מתפרצת ובדיעבד איפשר לגורדון לקלוע עם השריקה שלשה מהימה, שהובילה לפיגור נקודה בלבד.

שרף פתח את המחצית השנייה בלי שפר, מהלך תמוה אולי לאור סיום המחצית הראשונה, אבל הנבחרת הוליכה 63–69 בדקה ה־29. שפר ודניאל הגיעו במקום ליף (מצויין בקליטת ריבאונדים ועזרה לגבוהים) וג'מצ'י. עד הסיום זה היה מופע התקפי בניצוחו של מוטי דניאל, אבל אסור לשכוח את העבודה האפורה שעשו בשבילו גם ברקות אלף פליישר ושאר השחקנים.

הנבחרת השיגה בשלב זה ארבעה ניצחונות בחמישה משחקים. ביום רביעי תתמודד עם ספרד על המקום הראשון בבית ד', כאשר היא חייבת לנצח ביתרון 11 נקודות, לפחות. שרף, שניהל את המשחק בתבונה והפיק את המירב משחקניו, המוהים בנבחרת נבונה, מטפש ניצחון. אך לפני המאבק עם הספרדים בבאאסקה, יהיה שרף חייב לנטרל את השאננות המובנת של שחקניו בעיקר בות ההצלחה בשני המשחקים.

כאשר אנחנו בטוחים בהופעה בגמר האירופי ביוון, אפשר לחשוב על העידן שאחרי בדד ליף. ג'יימס טרי, שהערכות שונות גרסו שיוזמן לסגל, לא קיים בתוכניות של שרף ועוזרו אפי בירנבוים. אפשרות שהועלתה בימים האחרונים היא סגל כחול־לבן ללא מתאזרחים, וזימון אפשרי של אורי כוקרמייזן שישחק השנה בקונטיקט. שני המאמנים יעקבו אחרי יכולתו, ואם ירשים בליגת הביג איסט – יוזמן לסגל.

בעיקרון, יש לנו נבחרת מרשימה, שהגורם העיקרי להצלחתה הוא המירקם האנושי. הכדורסל הישראלי הוכיח אמש, בפעם המי־יודע־כמה, שהוא ענף הספורט הייצוגי מספר אחת שלנו; היחיד המסוגל להתמודד בצמרת האירופית.

שרף אחרי הניצחון: השילוב של שפר שיפר את ההגנה

מאת רון קופמן
שליח "הארץ" לצ'כיה

● צבי שרף, מאמן נבחרת ישראל: "היה משחק טוב מאוד. נבחרת ישראל התחילה חלש מאוד. השפעת הניצחון על טורקיה יומיים קודם לכן היתה ברורה. ב־13 הדקות הראשונות ההגנה שלנו היתה חלשה מאוד. השילוב של שפר שיפר את ההגנה באופן משמעותי. פליישר וגודס היו טובים. מוטי דניאל היה טוב מאוד בהתקפה. עכשיו אנחנו נוסעים לספרד. יש לי הרבה כבוד לכדורסל הספרדי".

● רון פראנטישק, מאמן נבחרת צ'כיה: "הפתיחה הטובה השפיעה על שחקני שחשבו שהם כבר שולטים במשחק. ההגנה של ישראל פגעה בנו במחצית השנייה ותיסכלה אותנו לגמרי. בפתיחת המחצית השנייה ניסינו שלא לשמוט את היתרון, אבל ברגע שהמשחק ההגנתי של ישראל השתפר לא היה לנו מה לעשות".

● דורון שפר: "ההרגשה מצויינת. אין כמו לחזור עם שני ניצחונות. חבל לי רק שאני חוזר לקונטיקט, אבל אני מקוה שהשחקנים ינצחו בספרד. יש לנו נבחרת טובה".

טורקיה נכנעה גם לספרדים

איסטנבול (שירות "ספורט הארץ"). נבחרת טורקיה נותרה גם אחרי המחזור החמישי ללא ניצחון, כאשר נוצחה באולם "איינוני איפאקצ'י" בידי ספרד 85–89 (39–25).

הטורקים קלעו עשר שלשות, אבל נכנעו לספרדים, להם זה היה נצחונם החמישי ברציפות. פראן מארטינס 21 וקסוויאר פרננדז 13, היו הקלעים הבולטים לספרד. לטורקיה: הרדנאי 25, ביוקארצ'אן 19. רק 2,000 צופים באו לראות את הטורקים.

● צרפת הפתיעה אמש בניצחון על איטליה 77–74 ברג'יו קלאבריה, במחזור החמישי בבית ה'. למרות זאת, איטליה שתשחק במחזור האחרון בהונגריה, היא המועמדת המועדפת לעלות מבית זה, כאשר צרפת היא בעלת הסיכויים לעלות במקום השני, כאשר תארח במחזור האחרון את בולגריה.

האלופה יוסטון עם מאזן מושלם 5–0

בוסטון (רויטר, אי־פי). האקים אולאג'ואן קלע 26 נקודות אתמול כשאלופת האן.בי.איי, יוסטון רוקטס, ניצחה את סלטיקס בבוסטון 102–82 והעלתה את מאזנה ל־5–0. "מטרתנו היא להשיג את יתרון הביתיות לכל אורך הפליי אוף", אמר האקים, שקלע 13 נקודות ברבע הראשון.

בוסטון פתחה את העונה עם שלושה הפסדים רצופים, לראשונה מ־1977. יוסטון הובילה 33–18 אחרי הרבע הראשון ויתרונה לא ירד מתשע נקודות. דינו ראדג'ה קלע 31 נקודות לסלטיקס.

במינסוטה קלע סקוטי פיפן 22 נקודות ולקח שמונה ריבאונדים כששיקאגו שמרה על מאזן מושלם ב־11 משחקים מול הטימברוולבס, וניצחה אותם 112–100. מינסוטה הפסידה בכל חמשת משחקיה העונה.

בסיאטל קלע שון קמפ 26 נקודות ודטלף שרמפף הוסיף 22, כולל חמש זריקות עונשין ב־85 השניות האחרונות, כשסיאטל ניצחה את פיניקס 129–123. הסאנס שיחקו ללא צ'ארלס בארקלי וקווין ג'ונסון הפצועים, ודאני מאנינג הוביל את הקבוצה עם 27 נקודות.

גולדן סטייט ווריורס עדיין לא מנוצחת (מאזן 4–0), אחרי שניצחה ביוטה את הג'אז 112–104. לאטרל ספרוול קלע 30 נקודות, כולל 22 במחצית השנייה, וריקי פירס קלע שמונה נקודות ב־36 השניות האחרונות, אחרי שיוטה הובילה 108–104. גולדן סטייט שיחקה ללא כריס מאלין וכריס וובר הפצועים.

בלוס אנג'לס ניצחה דנבר את הלייקרס 124–117 בהארכה, במשחק הבית הראשון של הלייקרס העונה. רוברט פק קלע 8 נקודות בהארכה (מתוך ה־22 שקלע במשחק) והוביל את דנבר לניצחון. דנבר הובילה ב־18 נקודות בתחילת הרבע הרביעי, אבל הלייקרס קלעו 14 נקודות לעומת שתיים בשש הדקות הראשונות של הרבע הרביעי בסופו של דבר ל־105–105.

שאר התוצאות ביום שישי: דאלאס – פילדלפיה 107–100; וואשינגטון – ניו ג'רזי 104–91; שארלוט – מילווקי 123–115.

משחקי יום חמישי

שאקיל אוניל קלע 41 נקודות במפגש הענקים נגד פטריק יואינג, אבל הניו יורק ניקס ניצחו את אורלנדו מג'יק 101–99 במשחק שהוכרע בסל של יואינג 2.4 שניות לסיום. שאקיל השווה ל־99–99 עשר שניות לסיום, אחרי שאורלנדו קלעה 12 נקודות לעומת 3 של הניקס, אבל אז בא סל הניצחון של יואינג והעלה את ניו יורק למאזן 3–0.

יואינג קלע 24 נקודות לניו יורק ודרק הארפר הוסיף 22. אנפרני הארדוויי, שהחטיא שלשה עם השריקה, קלע 27 לאורלנדו.

בדטרויט קלע הרוקי גראנט היל 23 נקודות והוליך את דטרויט לניצחון 112–110 על אינדיאנה. ריק סמית'ס, שקלע 23 נקודות לאינדיאנה, השווה ל־108–108, אך החטיא מקרוב עם השריקה.

שאר התוצאות ביום חמישי: קליבלנד – מילווקי 108–88; פורטלנד – סקרמנטו 104–84; אטלנטה – לוס אנג'לס קליפרס 108–91.

ראשל"צ תשאיר את גאלי

מאת אריה ליבנת

מכבי ראשון לציון החליטה לא להחליף את ג'יימס גאלי, לאחר שבצילום שנעשה לו ביום שישי בזרועו הפגועה, התברר כי השבר התאחה. בעקבות זאת הוסר הסד מזרועו, וגאלי יוכל להתחיל להתאמן עם כדור כבר בעוד שבועיים.

ראשון לציון שלא נוצחה העונה בליגה, תשחק בשבוע הבא באולמה נגד הפועל גבת, ולאחר מכן תתמודד בשני משחקים קשים, בחוץ נגד גליל עליון ובבית נגד מכבי תל אביב.

● נבחרת הנשים הערוכת מסע משחקי אימון בארה"ב ניצחה אמש את מכללת נורתווסטרן 82–66. שלשום נוצחה הנבחרת 89–96 (45–46) בידי מכללת מארקט. ראשי הנבחרת מחו בסיום המשחק על שיפוט עויין. ארבע משחקניות החמישייה סיימו את המשחק עם חמש עבירות. רק לימור מזרחי הצטיינה עם 23 נקודות. הערב (22.00 שעון ישראל) תתמודד הנבחרת נגד מכללת ויסקונסין.

ריילפורד לפאגרטי

ריצ'י ריילפורד, ששיחק אשתקד בהפועל חולון, הוחתם בסוף השבוע בקבוצת פאגראטי היוונית. ריילפורד הוחתם במקומו של דויין סינקל, ואמור להשתכר כ־100.000 דולר. ריילפורד שיחק גם לפני שנתיים ביוון, בקבוצת דפני.

אלי פרופר

● אפטימיס קיוסורוזוגלו, מאמנה לשעבר של נבחרת יוון, הוחתם בסוף השבוע כמאמן פנאתינייקוס אתונה במקום קוסטאס פוליטיס. קיוסורוזוגלו אמור להשתכר כ־230,000 דולר, ועשוי להחזיר את ניקוס גאליס לקבוצה.

אלי פרופר

● אריס סלוניקי עלתה אמש לחצי גמר הגביע היווני אחרי שניצחה באתונה את פריסטרי 72–65, במשחק בו צפה ישראל לב, מאמן הפועל אילת, שקבוצתו תתמודד בעוד 10 ימים עם פריסטרי בשמינית גמר־גביע קוראץ'. פריסטרי החליטה להחליף את הזר רנדי הייט.

אלי פרופר

סמפראס נגד לארסון בגמר באנטוורפן

אנטוורפן (אי־פי). פיט סמפראס ומגנוס לארסון יתמודדו בגמר טורניר הטניס של הקהילייה האירופית באנטוורפן. סמפראס, המדורג ראשון, ניצח את טוארד פאלמר מארה"ב 7–5, 6–3. השוודי לארסון (7) ניצח את אוליביה דלטרה מצרפת 6–4, 6–3.

קרית אונו לשלב השני בגביע אירופה בכדורמים לאלופות

מכבי קרית אונו העפילה לשלב השני בגביע אירופה בכדורמים לאלופות, לאחר שהשיגה ניצחון שלישי בבית המוקדם שמשחקיו נערכים בבריכת וינגייט: 9–7 לאחר הארכה על אלופת אוקראינה, סוסטופול.

● לקרית אונו: קרסני בלה 4, מישה טבלוב 2, טל סנונית 2, רפי קרביצקי 1.

קרית אונו תתמודד הערב (20.15) עם סטיאווה בוקרשט במשחק שיקבע את ראשות הבית. במשחק מוקדם שיהיה פורמלי בלבד ייפגשו אנטוורפן והאירמה מאוידלבר, זאת בעקבות תוצאות סוף השבוע: בוקרשט – האירמן 12–1; סוסטופול – האירמן 11–0; בוקרשט – אנטוורפן 10–8.

טניס שולחן: ספרד גברה 4–1 על ישראל

נבחרת ישראל בטניס שולחן נחלה אמש הפסד שלישי, 1–4 מידי ספרד בבית ב', בסיבוב הראשון באליפות אירופה לדרג א'.

ווילמה רודולף, נערת הזהב של אולימפיאדת 1960, מתה מסרטן

נאשוויל, טנסי (אי־פי). ווילמה רודולף, שזכתה בשלוש מדליות זהב באולימפיאדת רומא ב־1960, והתפרסמה בכינוי "האיילה השחורה" על שום ריצתה האצילית – מתה אתמול מסרטן, בגיל 54. ידיד המשפחה הודיע על מותה בנאשוויל. רודולף לקתה בסרטן ביולי 1994.

רודולף, שבילדותה אמרו רופאיה שלא תוכל להלך, הפכה למלכת המסלול באולימפיאדת רומא אחרי שזכתה במדליות זהב ב־100 מטר, 200 מטר ומירוץ השליחות ל־4x100 מטר. ב־100 ניצחה בזמן של 11.0 עם רוח גבית חזקה מהמותר, אחרי שקבעה בחצי הגמר שיא עולמי של 11.3 שניות. ב־200 זכתה בזמן 24.0 ובמירוץ השליחות ניצחו האמריקאיות, אחרי שבחצי הגמר קבעו שיא עולמי בזמן 44.4 שניות.

תצלום: אי־פי
ווילמה רודולף, רומא 1960: אחת משלוש מדליות הזהב

רודולף נולדה ב־1940 בילדה ה־20, מתוך 22 אחיה ואחיותיה. בגיל 4 לקתה בדלקת ריאות חריפה ומיד אחר כך בשנית ובשיתוק ילדים. הרופאים חששו או כי תמות, וחזו כי גם אם תתאושש לא תוכל ללכת כל ימי חייה. בסיוע אמה המסורה, תוך עקשנות וטיפולים פיסיותראפיים, היתה רודולף לכדורסלנית מצטיינת בבית ספרה ולאתלטית. היא נכללה בנבחרת האולימפית של ארה"ב ב־1956 במלבורן וזכתה במדליית ארד במירוץ השליחות.

ב־1960 זכתה כאמור בשלוש מדליות זהב ונבחרה לאתלטית השנה בארה"ב, ב־1960 ו־1961. רודולף שימשה שגרירה של רצון טוב באפריקה בשנות ה־60', הגישה תוכנית רדיו משלה והיתה מאמנת אתלטיקה.

שרף משבח את משחקה המצויין של סלובקיה ואת חלוצה דובובסקי

סבור שנבחרת רומניה פחות טובה מזו ששיחקה במונדיאל בארה"ב

מאת אשר גולדברג

מאמן נבחרת ישראל, שלמה שרף, שחזה אתמול במשחק בין רומניה לסלובקיה (3–2 לרומניה), שיבח, בשיחת טלפון עם מנהל הנבחרת אברהם בנדורי ועם עוזרו יצחק שום, את נבחרת סלובקיה על משחקה המצויין. הוא התפעל במיוחד על כך שהצליחה לחזור מפיגור 0–2 לתיקו 2–2, בטרם נוצחה לקראת הסיום. לדעתו, היה החלוץ הסלובקי, פטר דובובסקי, המצטיין במשחק.

בהתייחסו לנבחרת רומניה, יריבת ישראל בחודש הבא ברמת גן, ציין שרף את משחקם הטוב של הבלם בלודדייץ' ושל הקשר גיאורגי האג'י. שרף סבור שנבחרת רומניה הנוכחית פחות טובה מזו ששיחקה במונדיאל בארה"ב. הוא סיפר כי חלוץ סטיאווה, איליה דומיטרסקו והחלוץ דורוצ'יו נשמרו אישית והיו בינוניים מאוד.

שרף סיפר, כי המשחק התנהל בקור של אפס מעלות, כמו מזג האוויר שישרור בעיר טראבזון שבטורקיה, שבה תשחק השבוע נבחרת ישראל נגד אזרבייג'אן.

בית"ר ת"א: שרף שכח מאיזו פרובינציה הוא בא

מאת אשר גולדברג

אחרי שהנבחרת הלאומית נוצחה באמצע השבוע על ידי הנבחרת האולימפית 4–3, אמר מאמן הנבחרת שלמה שרף במסיבת עיתונאים: "כפי שהנבחרת נראתה במשחק הזה גם בית"ר תל אביב יכולה לנצח אותה".

בבית"ר תל אביב לא אהבו את העקיצה של המאמן שרף ואת תגובת ראשי בית"ר ת"א נתן המנהל מאיר יהושאל: "שלמה שרף יראה איזו נבחרת יש לו. בית"ר ת"א ניצחה את מכבי חיפה וניצחה את הפועל חיפה, שתי קבוצות שרוב שחקניהם נמנים על סגל הנבחרת. אני מציע לשלמה שרף לשתוק ולא לדבר. ראיתם שהנבחרת שלו במצב רע, הוא לא צריך בגלל זה לפגוע בבית"ר תל אביב. אני בטוח שהוא צודק: אין לו נבחרת, ואם הוא יזמין את בית"ר תל אביב למשחק ידידותי עם הנבחרת, תדע בית"ר לנצח אותו ולסתום לו את הפה. שרף שכח מאיזו פרובינציה הוא בא, וכדאי לו להבא להיזהר בדבריו".

שרף יחזור ליום אחד – להעביר אימון

מאת אשר גולדברג

מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, שלמה שרף, יחזור היום לישראל בטיסה מיוחדת ויצטרף לאימון שיתקיים בשעה 19.00 באיצטדיון רמת גן.

הנבחרת תקיים אימון משותף עם הנבחרת האולימפית, בסיומו ייצאו שתי הנבחרות לבית מלון שם ישהו עד יציאתן מחר ב־6.30 בוקר לטרבזון, טורקיה, למשחקים נגד הנבחרות המקבילות של אזרבייג'אן. הנבחרת הבוגרת תשחק ביום רביעי במוקדמות אליפות אירופה. האולימפית תשחק ביום שלישי ב־13.30.

17 שחקנים ייצאו לטורקיה, כאשר שלושת המשוחררים יהיו אבישי זאנו, עמיר תורג'מן ואלון סלסניקוב. מאמן האולימפית, יצחק שום, החליט לשחרר אתמול מהסגל את אייל אלמושלינו, כך שבסגל נותרו 17 שחקנים.

פיליפצ'וק חתם בעירוני ראשל"צ

מאת אמי רוזנברג

חלוץ מכבי נתניה רומן פיליפצ'וק הוחתם אתמול בעירוני ראשון לציון. היום יירשם הכדורגלן במשרדי ההתאחדות וישחק בשבת בליגה נגד עירוני אשדוד.

עירוני אשדוד תחליף את שני הזרים שלה

מכבי עירוני אשדוד תחליף את שני הזרים הרוסים שלה יורי מקריצקי והחלוץ אלכסיי פינטגי. בסוף השבוע יצר המאמן זאב זלצר קשר עם סוכן שחקנים שהביא את קשר נבחרת ניגריה תרמפסון אוליה. בכוונתו להביא לאשדוד אחד משני בלמי נבחרת ניגריה למונדיאל בארה"ב. נעשתה פניה לבלם מיכאל אמגלו ששיחק כמוליך בארה"ב ולשחקן נוסף שאת שמו סירבו לגלות. באשדוד מחכים לתשובה תוך כמה ימים.

רמת עמידר עלתה לפיסגת הדרום בליגה א'

מכבי רמת עמידר עלתה לראש טבלת מחוז דרום בליגה א', לאחר ניצחון חוץ על צעירי יפו. בצפון שמרה מכבי אח"י נצרת על המקום הראשון, למרות שאיבדה נקודה בבית מול מכבי עכו.

מחוז צפון: מכבי שפרעם – בני סכנין 1–0 (1–0), מכבי אח"י נצרת – מכבי עכו 1–1 (1–0), אום אל פאחם – הפועל כפר קנה 1–0 (1–0), מכבי הדרה – נצרת עילית 0–0, מכבי תמרה – מכבי אור עקיבא 1–3 (1–1), הפועל עכו – מכבי עפולה 0–2 (0–0), טירת הכרמל – מכבי עוספיה 1–2 (0–1), הופסק בדקה ה־77 בגלל עלבונות שהטיח הקהל בקוון, הפועל גבעת אלונה היתה חופשית.

מחוז דרום: דליית אל כרמל – באר יעקב 3–0 (1–0), מכבי שעריים – הפועל ירוחם 1–1 (0–1), בית"ר רמלה – אור יהודה 1–1 (1–1), צעירי יפו – רמת עמידר 0–1 (0–0), לורוס תולון – כפר שלם 0–0, הפועל יהוד – בית"ר באר שבע 0–1 (0–0), קרית אונו – הפועל מרמורק 0–0, הפועל מרחבים – קרית מלאכי 2–1 (1–0).

רופא בית"ר ירושלים המליץ לשקול עתידו של שמואל לוי

מאת רוני דיאמן

בבית"ר ירושלים הגיבו בתדהמה על הידיעה, שפורסמה ביום שישי ב"הארץ", לפיה נשקפת סכנה להמשך הקריירה של מגן הקבוצה שמואל לוי, שכנראה לא ישוב העונה לפעילות. אביו של הכדורגלן, מנהל הקבוצה אברהם לוי, נשמע אתמול כועס על הפרסום וסרב בתוקף להגיב. יש להדגיש, כי לפני פרסום הידיעה אמר לוי כי אינו יודע מתי עשוי בנו לחזור לשחק, ולנוכח חומרת פציעתו היו דבריו מובנים.

באשר לבהות הפציעה, נראה שאין מדובר רק בפגיעה בברך אלא בבעיה יסודית: ברכיו של שמואל לוי חלשות וחשופות לכן לפגיעות נוספות, העלולות לגרום לו נזקים קשים הרבה מעבר לפציעות ספורטיביות, אם בכל זאת ינסה לשוב לפעילות בלא שיהיה כשיר לחלוטין. לפיכך נודע, כי רופא האגודה ד"ר אורי פרנקל המליץ חד משמעית לאביו של השחקן ולמאמנו יוסי מזרחי לשקול היטב את המשך דרכו של הכדורגלן.

כפי שנודע לסופר "הארץ", העריך ד"ר פרנקל כבר לפני כשנתיים, בעקבות אחת מפציעותיו הקודמות של לוי, כי הקריירה שלו תהיה מוגבלת.

כדורעף: מטה אשר ניצחה את זאגרב 3–0 בגביע האלופות

בת ים עלתה לסיבוב השני למחזיקות גביע

מאת מיכאל אבוקי ואריה ליבנת

הפועל מטה אשר ניצחה אמש את בלאדוסט זאגרב הקרואטית 3–0 (15–6, 15–5, 15–6) והבטיחה כמעט סופית את עלייתה לסיבוב השני בגביע האלופות בכדורעף (תתמודד עם צסק"א מוסקווה), לאחר משחק הגומלין הערב (19.00) באולם בנעמן.

האלופה הישראלית הפגינה רמה גבוהה תוך ביצוע תרגילים משולבים ומדוייקים ליד הרשת, בחסימה ובהתקפה. בלטו במיוחד גלעד דורון, אנטון פיציגוי שמאיגל ולארק ארטמנקו. שפטו סטראטיס (יוון) ופיני שמפלינר (ישראל).

הפועל בת ים עלתה לסיבוב השני בגביע המחזיקות לאחר שמחקה פיגור 1–3 מהמשחק הראשון נגד מאלט־אושייק הקרואטית בניצחון 3–0 (15–6, 15–13, 15–9). במערכה השלישית פיגרה בת ים 1–8, אבל ניצחה בסיומה 15–9: הצטיינו צחי אלבס בקו הקדמי ואלון גרינברג מהאחורי. במשחק, שנמשך שעה ו־20 דקות, שפטו איידן אוסטק (טורקיה) ואנדרי טמפלהוף (ישראל). 200 צופים בבת ים. בת ים תשחק בסיבוב הבא נגד ס.ק.א. מינסק מבלארוס, ב־3 בדצמבר בישראל והגומלין כעבור שבוע במינסק.

● נשות מטה אשר הודחו בידי ראפיד בוקארשט, לאחר שלא שמרו על יתרון 3–1 מהמשחק הראשון ונוצחו 3–0.

● נשים, ליגה: הפועל בת ים ניצחה את הפועל נווה שאנן 3–0 במחזור החמישי. הפועל עמק חפר ניצחה את אס"א באר שבע 3–0 וקריית חיים נוצחה בביתה 2–3 בידי הפועל כפר סבא (13–15 במערכה החמישית) במחזור השישי.

לא ניחשו 15 בטוטו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אפילו משתתף שהצליח לנחש 15 משחקים בטופס הטוטו. 2 ניחשו 14: 45 ניחשו 13: 490 ניחשו 12: 4,090 ניחשו 11.

הניחושים הנכונים: 2, x, 1, 2, 1, 2, 2, 2, 1, 2, 2, x, 1, 1, 2.

● טוטו תיקו. לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא משתתף אחד שהצליח לנחש שבע תוצאות תיקו. 23 ניחשו 6: 740 ניחשו 5. המשחקים: 2, 12, 17, 18, 20, 22, 25.

ספורט

הפועל ת"א ניצחה בגביע הטוטו את המובילה הלאומית בני יהודה 0–2

מאת משה הרינגעש

הפועל תל אביב, המדורגת שניה בטבלת הליגה הלאומית בכדורגל, הנחילה אתמול הפסד 2–0 למוליכה בני יהודה, בגביע הטוטו.

משחק אחר בבית א', הדרבי החיפאי, נדחה כיוון ששחקנים רבים של מכבי נכללים בסגל נבחרת ישראל.

אחרי ארבעה מחזורים קרובה רק קבוצה אחת לשלב הבא. זו מכבי פתח תקוה, מבית ג', שניצחה 1–3 בחוץ את עירוני אשדוד והשלימה 4 נצחונות רצופים שנותנים לה יתרון של 5 נקודות בראש הבית.

השניה בבית היא בית"ר ירושלים, שניצחה בחוץ 1–2 את בית"ר תל אביב. לירושלמים זה ניצחון שביעי רצוף מאז מונה יוסי מזרחי למאמנה (5 נצחונות בליגה ושניים בגביע הטוטו).

גביע הטוטו, לאומית

בית א'			
1. הפועל חיפה	3	3–5	7
2. בני יהודה	4	8–7	6
3. הפועל ת"א	4	3–3	4
4. מכבי חיפה	3	4–3	2
בית ב'			
1. צפ. חולון	4	5–7	9
2. מכבי ת"א	4	5–10	7
3. ע. ראשל"צ	4	15–11	4
4. מכבי נתניה	4	8–5	3
בית ג'			
1. באר שבע	4	2–7	10
2. מ. הרצליה	4	3–6	10
3. הפועל פ"ת	4	8–7	3
4. בית שאן	4	8–1	0
בית ד'			
1. מכבי פ"ת	4	3–12	12
2. בית"ר ים	4	5–6	7
3. בית"ר ת"א	4	8–3	2
4. ע. אשדוד	4	10–5	1

זנטי כבש פעמיים בשכונה

מאת איל זונדי

צעירי הפועל תל אביב באו לשכונת התקוה, שיחקו ללא רגשי נחיתות ובמשחק פקטי בגבן תיק, המשיכו בשרשרת הצלחותיהם בליגה, הבקיעו שני שערים וזכו בשלוש הנקודות.

שתי הקבוצות שיחקו בהרכבים חסרים. הדבר בלט במיוחד אצל הפועל תל אביב, כאשר המאמן משה סיני שילב שחקני נוער ושחקני ספסל. בדיעבר התברר שגם הרכב זה הספיק מול בני יהודה שהיתה שאננה ולא הצליחה לפרוץ את הגנת הפועל.

השער הראשון נכבש בדקה ה־15. צחי זנטי קיבל כדור ברחבת ה־16, היטעה שני מגינים ומול קונפקי שיצא לקראתו, גילגל את הכדור פנימה. בדקות ה־16 וה־23 החמיצו מיקל יפה ומזרחי מול שער ריק. וכשלא מבקיעים, סופגים. בדקה ה־35 יצאה הפועל להתקפה מתפרצת, בלס הוכשל סמוך לנקודת הקרן, השופט בן חמו שרק לבעיטת עונשין, תומר אליהו הגביה וזנטי נגח מטווח מטרים את השער השני.

במחצית השניה שלטה בני יהודה בשדה, הפעילה לחץ על שער הפועל, אך הלחץ היה עקר ולא סיכן את שערו של באקו.

שפט יצחק בן חמו, 1,000 צופים, בשכונת התקוה.

1–3 לא הספיק למכבי ת"א

עירוני ראשון לציון – מכבי תל אביב 3–3 (1–1)

מאת אמי רוזנברג

מכבי תל אביב לא הצליחה לשמור על יתרון 1–3, שהחזיקה בו עד לדקה ה־85. בתוך 2 דקות ספגה 2 שערים, וראשל"צ שהיתה טובה יותר בכל מהלך המשחק השיגה שוויון שהיתה ראויה לו.

מכבי ת"א, שחסרו את ניר קלינגר ואת אבי נימני (בנבחרת), וכן את יודי שוקמניב (מורחק) הציגה משחק חלש. בלט בהרכבה רק השוער אלכסנדר אבוארבז. ראשל"צ, ששיחקה בהרכב חסר, היתה טובה יותר, נייחת יותר, מסוכנת יותר, אבל בגלל תמימות כמעט נוצחה.

אסף דגאי הבקיע בדקה ה־30 את השער הראשון, לאחר מסירה של איתן ירנבץ, שהיה הבולט במשחק. ת"א השוותה בדקה ה־43: אלי רדיקס בעט לקורה, הכדור חזר אליו והוא בעט לשער.

גם במחצית השניה שלטה ראשל"צ, אך בדקה ה־67 השיגה ת"א שער יתרון: אלון מזרחי בעט לשער, הכדור פגע בידו של שיקוה. השופט הורה על הנקודה הלבנה. אלון מזרחי קבע בבעיטת 11 1–2 לת"א.

בדקה ה־85 הגדיל ויקטור בלקין ל־1–3, אחרי פריצת יחיד מצויינת. כשנדמה היה שת"א זכתה בניצחון, ביצע אופיר חיים מראשל"צ מהלך יפה שבסיומו הגיע הכדור לירנבץ וזה בעט לרשת, 3–2. בדקה ה־89 בעט מאיר עוזן כדור עונשין, הכדור פגע באמיר שלח, הגיע לאסי דגאי שמקרוב השווה ל־3–3.

שפט ראובן מוחיל, 1,000 צופים, בראשון לציון.

ניצחון ראשון בעידן שפיגלר

צפרירים חולון – מכבי נתניה 3–0 (2–0)

מאת מנחם לק

לאחר סידרת כשלונות בליגה, השיג ראשון לצפרירים בעידן מרדכי שפיגלר: ניצחון 3–0 על מכבי נתניה בגביע הטוטו, ששכנה כצירו – מקום ראשון בטבלת הבית ומענק 30 אלף שקל ממועצת ההימורים.

הנתנייתים כמעט לא נראו על המגרש, כאשר המצטיין בשורותיהם היה ללא ספק השוער בלזוב. בלעדיו, וללא ההחמצות הרבות של שחקני חולון ובראשם חזי שירזי, היה הפער כפול. חלוצי חולון, לשירזים ואפילו הבלמים וזיתוני פיתנסי הגיעו לא אחת לעמדות הבקעה קורצות, אבל החטיאו. בדקה ה־17 מסר המגן רוני פרץ לאבי פס, שהיטעה את בלזוב וקבע 0–1. כעבור עשר דקות פרץ קונסטנטין מרקו לרחבה והוכשל: הוא עצמו בעט כדור ה־11 אבל בלזוב עצר. בדקה ה־25 בעט אסי סובי משערה מטרים פנימה. בדקה ה־65 נכבש השער היפה במשחק: פס הגביה לעבר מרקו, שעמד כ־18 מטר מהשער, עצר את הכדור בחזה, הורידו לרגל וסיים בבעיטה אדירה מתחת למשקוף.

שפט חיים ליפקוביץ, 500 צופים, בחולון.

הדרום ניצח את הצפון בטבריה

הפועל באר שבע – הפועל בית שאן 1–0 (1–0)

מאת עובדיה אבוחב

במשחק חלש ודל ניצחה הקבוצה הדרומית ביותר בלאומית, הפועל באר שבע, את הקבוצה הצפונית ביותר בליגה, הפועל בית שאן 1–0.

אצל שתי הקבוצות בלט העניין בפרס הכספי כעד נצחון בגביע הטוטו, והן הפגינו יכולת פושרת. עם זאת, חובה לציין, כי היתרון היה באופן ברור בידי הבאר שבעים ששיחקו בקלילות, ושער אחד הספיק להם כדי לגרוף את כל הקופה. באר שבע הציגה הרכב צעיר ומבטיח עם אנקרי, דיף והבדוך דוד. בדקה ה־36 כבש אמיר אבינועז את שער הניצחון, כאשר בעט כדור שטוח ממרחק של כ־12 מטרים, בין ידיו המושטות של מגן העניק את הניצחון לבאר שבע. הבולטים בקבוצה המנצחת היו בוסיב, מרדו ואלימלך. בבית שאן לא הרשים איש, כולל הזר מגאנה שנבחן בקבוצה ויליי בראון.

שפט חיים יעקב, 350 צופים, בטבריה.

אבל בטוטו הרצליה מצליחה

מכבי הרצליה – הפועל פתח תקוה 2–3 (1–1)

מאת אשר יבאי

לפתות בגביע הטוטו מכבי הרצליה היא קבוצת צמרת ואחרי הניצחון על הפועל פתח תקוה, יש לה סיכוי להעפיל לשלב הבא. כבר בדקה ה־12 רמזה הרצליה על כוונותיה, כאשר שמטון בעט מקרוב לקורה. בדקה ה־21 הוכשל ביטון ברחבה בידי קייסי, ואז דוד ליבוך דייק מהנקודה הלבנה, 0–1 להרצליה.

פתח תקוה, שהחזיקה יותר בכדור במחצית הראשונה, איזנה את התוצאה שלוש דקות לפני ההפסקה מנגיחה מקרוב של יוסי לוי. במחצית השניה נטלה הרצליה את היוזמה ולחצה את פתח תקוה לשערה. בדקה ה־75 מסר ביטון לאיתי שמחון שמקרוב קבע 1–2. שמונה דקות לסיום הגדיל דוד ליבוך ל־3–1 וברגע, שרק השופט לסיום, צמצם יוסי לוי ל־2–3.

שפט מאיר לוי, 100 צופים, בנתניה.

בית"ר ירושלים בלי הפסקה

בית"ר ירושלים – בית"ר תל אביב 1–2 (0–1)

מאת רם שירון

כדורגלני בית"ר ירושלים ממשיכים בשרשרת הישגים וגם בהרכב חסר, ניצחו אתמול 1–2 את בית"ר תל אביב.

הירושלמים שהופיעו בלי 6 משחקני ההרכב, גילו עדיפות מהפתיחה, אולם השער הראשון נכבש בצד השני בדקה ה־11: מוטי מזוז מת"א בעט כדור מ־20 מ', הכדור פגע בראש חברו לקבוצה שלומי אלבז, שינה כיוון והבביע את השוער הירושלמי הצעיר ביא גרייף.

הירושלמים השוו בדקה ה־57, משער של איתן מזרחי, בכדור שנשלח מ־16 מ' מזוית חדה. המהפך בא 9 דקות לסיום, כשהגולאי סעד סעדו ניצל מישנה בהגנת ת"א וקבע 1–2 לבית"ר ירושלים.

שפט רפי קוזן, 200 צופים, באיצטדיון בפתח תקוה.

הליגה הלאומית מתחדשת בסוף השבוע

בסוף השבוע יחודשו משחקי הליגה הלאומית בכדורגל לאחר פגרה בת מחזור אחד ויתקיימו משחקי המחזור ה־10. המשחקים: בית"ר תל אביב – מכבי הרצליה, מכבי פ"ת – הפועל בית שאן, מכבי תל אביב – הפועל חיפה, הפועל באר שבע – בית"ר ירושלים, מכבי נתניה – בני יהודה, מכבי חיפה – הפועל תל אביב, הפועל פ"ת – צפרירים חולון, עירוני אשדוד – עירוני ראשון לציון.

טוטו, ארצית

רק יפו ובת ים צברו 3 נצחונות

מאת משה הרינגעש

רק שתי קבוצות השיגו שלושה נצחונות רצופים בגביע הטוטו לליגה ארצית: מכבי יפו מבית ג', שניצחה 1–0 בבית את הפועל טייבה, והפועל בת ים, בבית ד', שגברה בחוץ 1–2 על הפועל אשדוד.

בבית א' עלתה הפועל רמת גן לראש הטבלה לאחר שניצחה בחוץ 1–4 את מכבי יבנה. גם נס ציונה הפתיעה במגרשה את הפועל כפר סבא 1–3.

הכח רמת גן שמרה על מקומה בראש בית ב' למרות שנחלה הפסד ראשון, במשחק בבית (שהיה בבת ים) 2–0 נגד שמשון תל אביב. מכבי קרית גת הפתיעה בחוץ את הפועל חדרה 2–3 (ניצחון ראשון לקרית גת).

תוצאה בלתי שיגרתית היתה באיצטדיון "טדי", כאשר הפועל ירושלים שהיתה ללא נקודות, ניצחה 3–4 את הפועל לוד בבית ד'. במשחק נוסף בבית ג' נפרדו הפועל אשקלון והפועל קרית שמונה בתיקו 1–1.

בית א'			
1. הפועל ר"ג	3	5–9	6
2. כפר סבא	3	4–7	6
3. נס ציונה	3	6–5	4
4. מכבי יבנה	3	8–2	1
בית ב'			
1. הכח רמת גן	3	2–4	6
2. שמשון ת"א	3	1–3	5
3. מכ. קרית גת	3	4–3	3
4. הפועל חדרה	3	6–3	1
בית ג'			
1. מכבי יפו	3	2–6	9
2. הפועל טייבה	3	3–5	6
3. קרית שמונה	3	6–3	1
–. הפ. אשקלון	3	6–3	1
בית ד'			
1. הפ. בת ים	3	2–6	9
2. הפועל אשדוד	3	5–6	4
3. הפועל ים	3	8–6	3
4. הפועל לוד	3	8–5	1

בעיטה חופשית

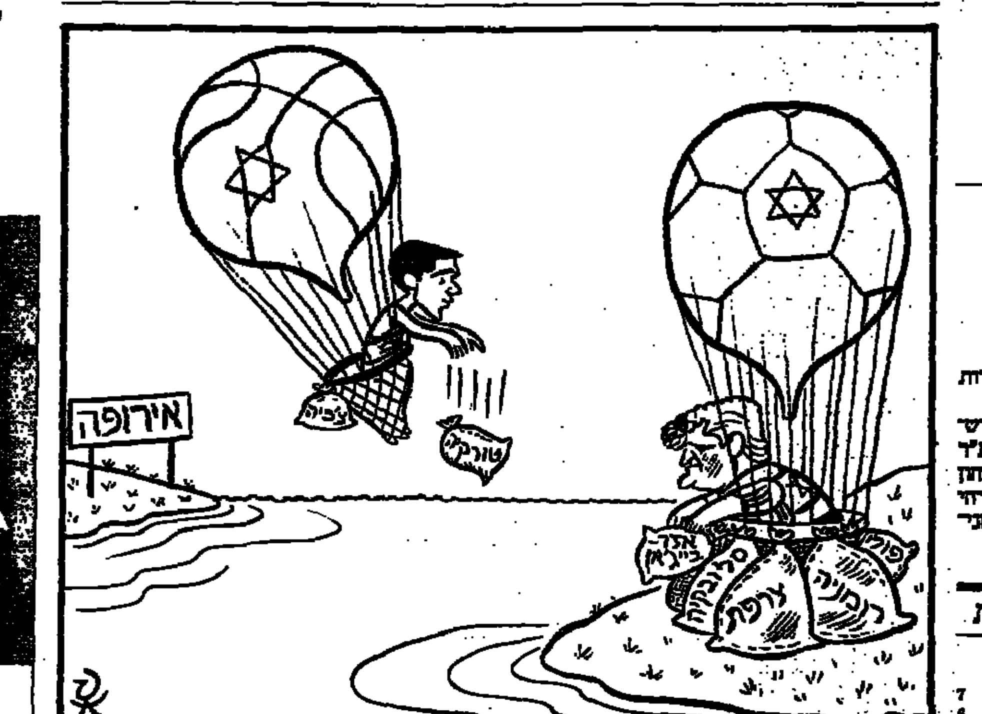

מנסדורף אחרי הפרישה: "אני יכול להתחרט מתי שאני רוצה"

מאת יעקב צלאל

באנטוורפן, עיר היהלומים הבלגית, בטורניר הקהיליה האירופית, שהמנצח בו זוכה במחבט טניס משובץ יהלומים, הצטלבו שתי הקריירות של עמוס מנסדורף – קריירת הטניס שבה זכה בפרסים בסך 2,376,991 מיליון דולר והקריירה החדשה, אולי כיהלומן. ניצחון באנטוורפן וזכייה במחבט היהלומים היו נותנים לו נקודת זינוק מצויינת בזירת היהלומים הרמת גנית, אבל מנסדורף נפרד מהטניס המקצועני בהפסד לסבסטיאן לארו הקנדי 6–7, 6–1 בסיבוב השני, ובמקום מחבט יהלומים הוא קיבל המחאה על סך 18 אלף דולר.

יום קודם נדמה היה שנצחונו המפתיע של לארו על מיכאל שטיך פתח למנסדורף את הדרך לשלבים הגבוהים של הטורניר, בדיוק כמו שפרישה של מאטס וילאנדר בסיבוב הראשון של טורניר ברסי פתחה בפניו ב־1988 את הדרך לזכיה הגדולה ביותר שלו, 262 אלף דולר, כשניצח בטורניר.

אבל מנסדורף '94 כבר לא יכול לנצל הזדמנויות כאלה, ואת מה שהוא עשה או בשבוע, הוא לא עשה בכל עונת 1994. "היום אני לא יכול לנצח את השחקנים האלה", הוא אמר אתמול בראיון טלפוני מביתו. "אלה משחקים שפעם הייתי מנצח אותם. ראיתי את סקוף כמה שהוא שמן – או ניצחתי. הגיע לו (ללארו) לנצח, זה הכל. יש לי יותר ניסיון, אבל ביום חמישי בלילה הוא שיחק יותר טוב". אבל רק לפני חודש ניצחת שחקנים טובים ממנו ברמת הדרוג. מנסדורף: "כאן ניצחתי במזל גדול. יכולתי בקלות להפסיד לתאודור סאנצ'ז כבר בסיבוב הראשון".

אחרי המשחק ערכו מארגני הטורניר וצוות ה־ATP שבראשו טקס פרידה ממנסדורף. "ב־ATP אין הזדמנויות לעשות טקסים כאלה", אמר מנסדורף. "בדרך כלל לא קורה הארוע הנדיר ששחקן שיכול להמשיך ולהתחרות, פורש. מה שקורה הוא, או ששחקנים שיורדים בדירוג פורשים בפתאומיות אחרי שהפסידו באיזה טורניר מוקדמות בשבת בבוקר בטורניר צ'אלנג'ר נידח, או ששחקנים נפצעים. זה נדיר שיש בתחרות כזו הזדמנות להעניק למישהו תשורה. אני ביקשתי שלא יעשו שום דבר, אבל הם כל כך שמחו שיש להם הזדמנות לעשות דבר כזה, שהם לא יכלו לוותר". התשורה שנתנה למנסדורף, אגב, היתה קרטון כחול.

למרות טקס הפרידה מנסדורף עדיין יכול לחזור לשחק. הוא ימשיך להנות מניקוד ה־ATP ובמשך שנה לא יוצא מהמחשב. בחודשים הראשונים של 1995 גם אין לו נקודות רבות להפסיד. כך שאם הוא ירד לים וגם ירצה לחזור, הוא יוכל לעשות זאת מדירוג שאינו נמוך במיוחד. "אני יכול להתחרט מתי שאני רוצה. זו החלטה שלי ושאני חייב לקבל. זה די ברור בגלל שעל פני השטח נראה שלא בא לי לשחק, מבחינה בריאותית אני לא יכול לשחק".

מנסדורף השתתף השנה ב־25 טורנירים ובשתי תחרויות בגביע דייויס, שיחק 49 משחקים, ב־22 ניצח וב־27 נוצח (לא כולל משחקי הזוגות). הוא הגיע לגמר אחד, ברמת השרון. הכנסותיו מפרסים בסבב היו בסך של 254,615 דולר. ההכנסות מהשתתפותו בגביע דייוויס הסתכמו בכ־50 אלף דולר ובסה"כ הגיעו הכנסותיו לכ־300 אלף דולר, מבלי לקחת בחשבון טורנירי ראווה, וחסויות.

כדי להתאושש ממחלתו, מנסדורף זקוק למנוחה מוחלטת וממנה הוא יוכל להנות בחודשים הקרובים, מאחר שהוא לא מתכוון להיכנס לעסקים מיד אחרי הפרישה. אם הוא יחליט בתוך 3–4 חודשים שהוא יכול לחזור, הוא ימצא שמצבו בדירוג ה־ATP יהיה לא רע בכלל.

מנסדורף פתח את עונת 1994 בצורה רעה ואת עיקר נקודותיו הוא צבר בקיץ ובסתיו. לזכותו עמדו השבוע 583 נקודות שכ־136 מהן הוא זכה בסינסינאטי (השבוע הראשון של אוגוסט), 123 ברמת השרון (שבוע שני של אוקטובר), 73 נקודות באליפות קנדה הפתוחה (שבוע אחרון של יולי) ו־71 במינכן (שבוע אחרון של אפריל). בחמשת החודשים הראשונים של 1995 הוא יאבד כ־180 נקודות, וגם מקומות בדירוג. אבל הוא עדיין יהנה מדירוג טוב בסביבות המקום ה־100 שיאפשר לו כניסה לטורנירים שבהם ירצה לשחק.

מי שחושב שטוטו מנסדורף נגמר עם הקרטון הכחול, רק טעה. עכשיו טוטו מנסדורף בהחיל מחדש.

תצלום: איפי

מנסדורף נפרד מהמנים המקצועני, בטקס שהתקיים לכבודו באנטוורפן. הוא קיבל תעודה גדולה עליה צויינו שנות פעילותו, מספר הטורנירים בהם הופיע, מספר הזכיות וברכות

המחליף של גינצבורג אשם

מכבי פתח תקוה – עירוני אשדוד 1–3 (0–1)

מאת יוסי אושבן

עירוני אשדוד ממשיכה להפסיד גם בגביע הטוטו. בשלושת השערים שספגה היה אשם שוער המשנה שלה, רון בספית, שהחליף את בוני גינצבורג.

פתח תקוה עלתה ליתרון בדקה ה־14 כשפל בניה ניצל השמטה של בספית והדוק מקרוב לרשת 1–0 לפתח תקוה. בדקה ה־51 שיריון כוכות רן חפיף שבעט לרשת 1–1. בדקה ה־79 העלה קוליק קונסטנטין, שנבחן בפתח תקוה, את קבוצתו ל־2–1 בבעיטה מ־16 מ'.

בדקה ה־83 חתם אסי בן שמעון את התוצאה כשבעט לרשת אחרי הגבהת קרן של אייל בגלייבטר.

שפט אבנר כהן, 300 צופים, באשדוד.

500 מ־12 מדינות בתריאטלון באילת

500 אתלטים מ־12 מדינות ישתתפו בתריאטלון אילת, שיהיה ביום שישי בפעם ה־8. לתחרות המהווה אליפות ישראל הבינלאומית בתריאטלון יבואו גם שניים מהתריאטלונים הטובים בעולם: ברנארד אוליבר משוייץ ונציג דה כושר מבלגיה שיגיעו לאילת להגן על תוארם.

ספורטאים בולטים אחרים שהבטיחו בואם לאילת הם ריצ'ארד הובסון מאנגליה ולותר לדר מגרמניה. למנצחים בתחרות הכוללת שחייה של 1.5 ק"מ, רכיבה על אופניים 40 ק"מ וריצה 10 ק"מ, יחולקו פרסים בסך 55 אלף שקל מטעם רשות מלונות ישראל.

סוף השבוע בארצית

הפועל ירושלים – הפועל כפר סבא, הפועל אשקלון – הפועל רמת גן, הפועל לוד – הפועל קרית שמונה, מכבי קרית גת – מכבי יפו, הכח רמת גן – שמשון תל אביב, מכבי יבנה – הפועל חדרה, הפועל בת ים – הפועל אשדוד, הפועל טייבה – נס ציונה.

שומאכר והיל במאבק על הבכורה אך הרבה תלוי באדם השלישי, מנסל

הבוקר, בגראנד פרי באדלייד, יוכתר אלוף העולם במירוצי מכוניות

מאת יעקב צלאל

מיכאל שומאכר ודיימון היל הגיעו לגראנד פרי האוסטרלי כשני הגיבורים העיקריים, ובמירוץ שנערך בשעות הבוקר המוקדמות (שעון ישראל) מיקדו את תשומת הלב. אלא שבמקצי הדירוג גנב את ההצגה נציג הדור הישן, נייג'ל מנסל, שאחרי שני מירוצים – בהם התרגל למכונית הוויליאמס־רנו – קבע ביום שישי את הזמן המהיר ביותר. הוא גם נהנה מהגשם שירד אתמול במקצי הדירוג ומנע כל אפשרות לשיפור הזמנים והעמדות. לצידו של מנסל בשורה הראשונה עמד שומאכר בבנטון פורד ובשורה השניה, במקום השלישי, היל.

מנסל, שמעולם לא ניצח באוסטרליה, נתן ביום שישי הצגה גדולה לשמחתם של אלפי אוהדיו המקומיים, המעריצים אותו בשל ידידותו רבת השנים עם הגולפאי האוסטרלי גרג נורמן. את הזמן המהיר ביותר, ב־18 אלפיות השניה מהיר יותר משומאכר, קבע מנסל עם מערכת הצמיגים השניה שלו, שנשקה אחרי שסובב את מכוניתו על צירה ביציאה מאחת הפניות, כשנגילה שמסלול התקדמותו נחסם על ידי מכונית הבנטון של ג'וני הרברט שנתקעה. זו היתה החלקה אמנותית בביצוע כמולם וביד אחריה, על צמיגים שבשום באגל במהלך הדרמטי הזה, הוא עשה את ההקפה המושלמת המהירה ביותר, שבסופה הבטיחה לו את הפול פוזישן למירוץ היום.

שומאכר עוד ניסה להדביק את מנסל, אבל בהקפה האחרונה שלו נכנס במהירות מופרזת לאחד הפיתולים, איבד את השליטה בבנטון־פורד והתנגש בעוצמה רבה בצמיגי גדר הבטיחות. הוא נחלץ מהמכונית במהירות וללא פגע חיצוני. אתמול, במקצי הדירוג בגשם, נראה היה שגם פסיכולוגית לא נפגע שומאכר. הוא קבע את הזמן המהיר ביותר, למעלה משניה מהיר מדיימון היל בוויליאמס־רנו.

כדי לזכות היום באליפות, צריך היל לקוות שהטקטיקה של קבוצת וויליאמס תהיה טובה מזו של בנטון או, לחלופין, שתקלה טכנית תקרה למכונית של וויליאמס או ששומאכר יסתבך בקרב עם מנסל. כשפרוסט זכה באליפות העולם לפני 8 שנים, במירוץ האחרון באדלייד, זה קרה אחרי שציפה כל המירוץ מאחור, והצמיג בוויליאמס־הונדה של מנסל התפוצץ כשמנסל טס במהירות של יותר מ־300 קמ"ש לאורך הישורת העיקרית, כ־20 הקפות לפני שיכול היה לזכות באליפות העולם. מנסל איננו מועמד הפעם לבכורה, אבל גם הפעם האליפות נתונה, חלקית, בידיו.

פיפ"א לא תנקוט צעדים נגד גרובלאר עד לסיום חקירת ההתאחדות האנגלית

שוער סאותהמפטון יוכל לשחק היום עם זימבבואה נגד זאיר

תצלום: א־פי

ברוס גרובלאר (במרכז) באימון בסוף השבוע עם חבריו לנבחרת זימבבואה

לונדון (רויטר). ברוס גרובלאר, שנמצא תחת חקירה של ההתאחדות האנגלית אם אכן לקח שוחד ומכר משחקים כפי שנטען בעיתון סאן, יוכל לשחק היום עם נבחרת זימבבואה במוקדמות אליפות אפריקה נגד זאיר. כך החליטה פיפ"א שלשום.

פיפ"א הודיעה ביום שישי כי לא יינקטו שום צעדים נגד גרובלאר עד שההתאחדות האנגלית תסיים את החקירה ותודיע על הממצאים. בהודעה של פיפ"א נאמר, כי "פיפ"א לא תתערב עד אשר יהיו עובדות מוצקות ביחס להאשמות".

גרובלאר הגיע ביום שישי בבוקר לזימבבואה וזכה לקבלת פנים נלהבת מאוהדים בשדה התעופה ומחבריו לנבחרת. גרובלאר אמר: "אני רוצה לתת את כל מה שיש לי בשביל הנבחרת שלנו. לא לקחתי שוחד וההאשמות האלו מוצצות מן האצבע". כפי שכבר פורסם הגיש גרובלאר תביעת דיבה נגד היומון הלונדוני הסאן.

מנכ"ל ההתאחדות האנגלית, גרהאם קלי, פנה לכל מי שאפשר – שחקנים, אוהדים, שופטים ומנהלים – במטרה לקבל יותר מידע על ההאשמות של הסאן. קלי הגיב על החלטת פיפ"א: "במדינה זו אנשים זכאים עד שמוכיחים שהם אשמים ואני שמח שפיפ"א קיבלה את הגישה הזו".

● מוקדמות אליפות אפריקה: אנגולה – אלג'יריה 1–1; טנזניה – סודאן 2–0; ליבריה – מאוריציוס 1–1; מצרים – אתיופיה 5–0.

הצגה ושמה ברוס גרובלאר: זינוקים אקרובטיים לצד מעשי שטות מביכים

היה מהגורמים החשובים להצלחותיה הגדולות של ליוורפול: 6 אליפויות, 3 גביעים, 3 גביעי ליגה וגביע אירופה לאלופות

מאת עודי דן

ברוס גרובלאר, שוער סאותהמפטון ולשעבר בליוורפול, החשוד בלקיחת שוחד, הוא אחד השחקנים יוצאי הדופן בכדורגל האנגלי של הדור האחרון ואולי ההוכחה הטובה ביותר לנכונות הפתגם, כי יש שני סוגים של ספורטאים משוגעים: רצים למרחקים ארוכים ושוערים.

גרובלאר הוא שוער יוצא דופן. בצד תצוגות גדולות היו לו מעידות מביכות. הוא הפך את המשחק לשואו של ממש עם אקרובטיקה, זינוקים נועזים ולפעמים מעשי שטות. אבל אין ספק שהיה לו חלק גדול בהצלחה של ליוורפול.

בן 37. הופיע יותר מ־400 פעם במדי ליוורפול. הצטרף לקבוצה ב־1981 תמורת 400,000 דולר מהקבוצה הקנדית ואנקובר וייטקאפס. שיחק בליוורפול 13 שנים. זכה עימה בשש אליפויות, שלושה גביעים, שלוש פעמים (ברציפות) גביע הליגה וכמובן בגביע אירופה לאלופות, אחרי ניצחון נגד רומא בבעיטות הכרעה מ־11 מטרים ב־1984.

"אני יודע עד כמה בר מזל אני", אמר גרובלאר פעם. "בצבא הרודזי שהיתי שבועות רבים בר־ציפות בשטחים ובתנאים קשים, וזה מעמיד את אנפילד וכל מה שמסביב בפרופורציה".

גרובלאר נולד בדרום אפריקה, אך משפחתו עברה לרודזיה (היום זימבבואה). שירת בצבא הרודזי תחת שלטון המיעוט הלבן בהנהגת איאן סמית, וכשהשיגו השחורים זכויות ועצמאות (1980) ושם המדינה שונה לזימבבואה, בחר כמו רבים מהלבנים להישאר בזימבבואה. נשוי לדיילת, דבי, ואב לשניים. אהוב ומכובד מאוד בזימבבואה שתושביה היו גאים בו ובהצלחתו בליוורפול. הוא ידוע בכינויו "איש הג'ונגל".

לגרובלאר יש מעריצים רבים באנגליה, בהם מאמן הנבחרת לשעבר, טרי ונבלס. "אם לברוס היתה אזרחות אנגלית, אין ספק שהיה משחק בנבחרת בתקופתי", צוטט פעם ונבלס. "ברוס לא היה רק שוער מצטיין, אלא ניחן ביכולות אחרות. הוא למעשה עוד שחקן בהגנה ויכולת ראיית המשחק שלו, מדהימה".

תעודת זהות

● נולד ב־6.10.1957 בדרבאן, דרום אפריקה.
● כתינוק עבר עם משפחתו לרודזיה (היום זימבבואה). הוא מחזיק באזרחות זימבבואה.
● מועדונים: קרן אלכסנדרה (1979); ונקובר וייטקאפס, קנדה (1979–1980); ליוורפול (1981–1994); סאותהמפטון (מאוגוסט 1994).
● משחק בנבחרת זימבבואה מ־1980.
● תארים (כולם עם ליוורפול): גביע אירופה לאלופות (1984); 6 אליפויות אנגליה (1982, 1983, 1984, 1986, 1988, 1990); שלושה גביעים אנגליים (1986, 1989, 1992); שלושה גביעי ליגה (1982, 1983, 1984).

עודי דן

אין חדש בצמרת בגרמניה

מינכן (שירות ספורט הארץ). כל שלוש הראשונות בגרמניה ניצחו בסוף השבוע ושמרו על סטטוס קוו בצמרת. המוליכה בורוסיה דורטמונד ניצחה בבוכום 2–0 משערים של קארל היינץ רידלה ושאפאייסקאס. וורדר ברמן הביסה את שטוטגרט 4–0 משערים של בססלר'אסטניך (29), באסלר (45), איילטס (61) ובודה (76).

ביום שישי הביסה מנשנגלאדבך את קייזרסלאוטרן 4–0 כשהייקו הרליך הבקיע בדקות 51, 74. באיירן מינכן ניצחה את שאלקה 04 0–2 כשז'אן פייר פאפן שחזר מפציעה כבש את השער הראשון (62) והברזילאי דאורינו הוסיף בדקה ה־86.

שאר התוצאות: דינאמו דרזדן – באייר אורדינגן 1–2; דואיסבורג – פ.צ. קלן 1–3; פרייבורג – פרנקפורט 2–0; לוורקוזן – קארלסרואה 0–0. היום יתמודדו מינכן 1860 והמבורג במשחק שישלים את המחזור.

הליגה הגרמנית

1. דורטמונד	13	10–31	22
2. וורדר ברמן	13	14–25	19
3. מנשנגלאדבך	13	14–28	18
4. לוורקוזן	13	16–25	16
5. פרייבורג	13	20–27	16
6. באיירן מינכן	13	18–25	16
7. קייזרסלאוטרן	13	19–22	16
8. שטוטגרט	13	25–27	15
9. קארלסרואה	13	19–21	15
10. המבורג	12	14–22	14
11. פרנקפורט	13	21–14	12
12. שאלקה	13	17–14	11
13. אורדינגן	13	18–13	10
14. קלן	13	30–22	10
15. דרזדן	13	23–14	8
16. מינכן 1860	12	22–12	6
17. בוכום	13	32–12	5
18. דואיסבורג	13	31–9	3

פראנסיס מועמד לטוטנהאם

לונדון (רויטר). גארי פראנסיס, קפטן נבחרת אנגליה בעבר, שהתפטר מקווינס פארק ריינג'רס בסוף השבוע, הוא המועמד המוביל להיות המנהל המקצועי של טוטנהאם. כך מסרו עיתוני אתמול באנגליה.

מהדיווחים עולה כי דייוויד פליט דחה את הצעתו של אלן שוגר לשוב לטוטנהאם ושוגר פנה לפראנסיס.

פראנסיס ביקש בשבוע שעבר להשתחרר מקווינס פארק ריינג'רס אולם בקשתו נדחתה. ביום שישי התפטר מניהול הקבוצה. פראנסיס אמר: "חבל לי לעזוב את קווינס פארק ריינג'רס, אני אוהב את הקבוצה וזו הפעם הראשונה בחיי שאני שובר את החוזה שלי".

אופ"א השעתה לשנה את זאגרב

ציריך (רויטר). קבוצת קרואטיה זאגרב הושעתה לשנה מגביעי אירופה, ומאמנה הושעה ל־18 חודש בידי אופ"א, בגלל התנהגות שאינה הולמת במשחק נגד אוקזר בסיבוב הראשון בגביע המחזיקות ב־29 בספטמבר. המאמן בלאזר יק' הורחק בהפסקה מהמגרש בעקבות "התקפה מילולית חסרת תקדים נגד השופטים". המאמן הורחק עד ליולי 1996 ואילו העונש על הקבוצה יחול בעונה הבאה שבה תעפיל לאחד הגביעים האירופיים.

באוויסטה נענשה במשחק וחיוס בגלל התפרעות אוהדים נגד נאפולי בגביע אופ"א. אתלטיקו בילבאו ספגה קנס של 20 אלף דולר בגלל פלישת אוהדים למגרש אחרי הניצחון נגד ניוקאסל.

מו"מ להעברת סוסה מאינטר ללידס

מילאנו (רויטר). אינטר ולידס מצויות במו"מ להעברת החלוץ האורוגוואי רובן סוסה מאינטר ללידס. תומאס וילה, דובר אינטר, אישר לכתב רויטר, כי מתקיימים מגעים בין הקבוצות.

העיתון גאזטה דלו ספורט פרסם, כי המו"מ מצוי בשלב מתקדם וכי סכום ההעברה המשוער יהיה כ־4 מיליון דולר.

חדשות חוץ

מפגינים ברומא חובשים מסיכות עם אף ארוך, בטענה שהממשלה שיקרה לעם האיטלקי כשהציגה את תוכניתה למלחמה בגירעון

מיליון וחצי הפגינו ברומא נגד מדיניותה הכלכלית של ממשלת איטליה

מאת חולדה ליברמן

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). כמיליון וחצי איטלקים השתתפו בהפגנות אתמול לפני הצהריים בארבע רחבות גדולות ברומא. החל משעות הבוקר המוקדמות הגיעו לבירת איטליה מאות אלפי מפגינים מכל רחבי המדינה.

המפגינים מחו נגד מדיניותה הכלכלית של ממשלת הימין בראשותו של איל ההון סילביו ברלוסקוני, שהבטיח לא להעלות את נטל המסים. הגירעון התקציבי של איטליה מגיע ל-19 אלף דולר לנפש – יותר מבכל שאר המדינות המתועשות.

הממשלה אישרה קיצוצים בשירותי הסעד, ובתקציבי קופת החולים הממלכתית וקרן הפנסיה הממשלתית. האיגודים מוחים על הנטל הגדול שמטילים קיצוצים אלה על השכירים והפנסיונרים, וכן על ביטול שיתופם בהחלטות הנוגעות ישירות לרמת החיים של העובדים השכירים.

ההפגנה אתמול נחשבת להצלחה גדולה של שלושת האיגודים הגדולים באיטליה – האיגוד המקצועי של השמאל והאיגודים מטעם הקתולים והמרכז – שהצליחו לארגן מחאות המוניות נגד הממשלה זו הפעם השנייה בתוך חודש.

המפגינים מחו גם נגד כוונתה של הממשלה להעמיד מחר להצבעת אמון בבית הנבחרים כמה סעיפי התוכנית הכלכלית שלה. והאיגודים כבר הודיעו שהם ימשיכו לארגן הפגנות ושביתות נגד הממשלה, בניסיון לכפות עליה לשתפם בגיבוש התוכנית הכלכלית שהתחייבה להביא בפני הפרלמנט בתוך חודש.

אתמול פורסמו באיטליה נתונים רשמיים על נזקי השיטפונות שהיו בשבוע שעבר בצפון המדינה. בשיטפונות, שהיו החמורים ביותר שאירעו באיטליה ב-50 השנים האחרונות, נפגעו קשה הערים אסטי ואלסנדריה, וכן עיירות במבואות טורינו.

בשיטפונות נספו 64 איש, שמונה עדיין נעדרים ו-10,430 איש נותרו מחוסרי קורת גג. היקף הנזקים, על פי אומדן ראשוני, הוא כ-25 מיליארד דולר. באזורים שנפגעו נותרו 100 אלף בני אדם מחוסרי עבודה, וחלק מהם יישארו מובטלים מפני שלא כל 3,700 המפעלים שנפגעו ייפתחו מחדש.

הממשלה אישרה אתמול את ההחלטה להעניש את מושלי מחוז אסטי ומחוז אלסנדריה, שבחקירה נמצא כי התרשלו במילוי תפקידם. הרשות המשפטית פתחה בארבע חקירות נגד השלטונות, באשמת גרימת מוות.

רוסיה: החלטת ארה"ב בעניין אכיפת האמברגו על בוסניה מעוררת דאגה

השבועון "דר שפיגל": כמויות גדולות של נשק רוסי מודרני הועברו לסרבים בבוסניה

מאת יהודית ויינקלר וסוכנויות הידיעות

משרד החוץ הרוסי הביע אתמול צער ודאגה בעקבות החלטת ארה"ב להפסיק לאכוף את אמברגו הנשק על ממשלת בוסניה המוסלמית.

משרד החוץ הרוסי פירסם הודעה שבה נאמר כי האמברגו הוכר כדרך היעילה ביותר "לעצור את שפיכות הדמים בבוסניה ולקדם את השלום והיציבות בכל שטחה של יוגוסלוויה לשעבר".

המשרד הוסיף כי "ההחלטה האמריקאית שלפיה יפסיקו ספינות מלחמה של ארה"ב לעכב לבדיקה ספינות החשודות בהעברת משלוחי נשק לבוסניה מעוררת צער ודאגה".

בהודעה נאמר גם שלא רק ההחלטה להסיג את הספינות מעוררת דאגה ברוסיה, אלא הכיוון הכללי של המדיניות האמריקאית. "מסיבות כלשהן, בהן סיבות פנימיות, ארה"ב מנסה בעקשנות ליישם החלטות חד צדדיות, תוך שהיא חורגת ממסגרת הפעולה המשותפת המתואמת", נאמר בהודעה.

שלשום גינו חברי הפרלמנט ברוסיה את התוכנית האמריקאית להפסיק לאכוף את האמברגו. הבית התחתון של הפרלמנט הרוסי, הדומא, העביר ברוב של 271 לעומת שלושה החלטה הקוראת לנשיא, בוריס ילצין, לפעול "כדי לנטרל את הפעולות ההרסניות של ארה"ב".

ההחלטה, שאינה מחייבת, מבקשת מילצין לשקול לבקש כינוס חירום של מועצת הביטחון של האו"ם.

השבועון הגרמני "דר שפיגל" מדווח כי כמויות גדולות של נשק רוסי מודרני הועברו לידי הצבא הסרבי בבוסניה, למרות האמברגו הבינלאומי על משלוחי נשק לאיזור זה.

בגיליונו החדש, שייצא לאור מחר, טוען "דר שפיגל" כי המשלוחים כללו ארטילריה כבדה, נשק נגד מטוסים וציוד רב אחר. רוב המשלוחים הגיעו לידי הצבא הסרבי בבוסניה ממחסני הנשק של הצבא הרוסי שחנה במזרח גרמניה.

לדעת מומחים במכון לחקר בריית המועצות לשעבר בפרנקפורט, מתיא בורלאקוב, מי שהיה מפקד הצבא הרוסי במזרח גרמניה, קשור לעסקות אלה.

שמו הוזכר גם על ידי עיתונאי רוסי שנהרג מהתפוצצות מזוודת נפץ שנשלחה למערכת העיתון שלו במוסקווה, לאחר סדרת כתבות ומאמרים שבה חקר את מעורבות מפקדי הצבא וראשי מערכת הביטחון הרוסית בהברחות נשק.

הסכמה עקרונית

שליחו המיוחד של האו"ם ליוגוסלוויה לשעבר, יאסושי אקאשי, השיג אתמול הסכמה עקרונית של הממשלה המוסלמית של בוסניה להסיג את חייליה מהאזור המפורז שסביב הר איגמן, בתמורה להבטחת האו"ם לפטרל בכביש אספקה פגיע המוביל לסרייבו.

עם זאת, אקאשי הדגיש כי עדיין יש לגבש את פרטי ההסכם וסגן נשיא בוסניה, איופ גאניץ', אמר כי הוא אינו אופטימי כמו אקאשי.

האו"ם מתלונן מזה זמן רב על כך שחיילי הממשלה הבוסנית מסרבים לעזוב את השטח המפורז שסביב הר איגמן, שהוקם באוגוסט 1993 לאחר נסיגת הכוחות הסרביים מהאזור.

המוסלמים אינם מוכנים לסגת מהאזור עד שכוחות האו"ם יתחילו לאבטח כביש אספקה חיוני, העובר דרך הר איגמן ומגיע לתוך סרייבו. כוחות הסרבים-הבוסנים מרבים לירות על כלי רכב העוברים בנתיב זה.

עד כה היסס האו"ם להסכים לאבטח את הכביש, מחשש שכוחותיו יהפכו למטרה להתקפות סרביות. אולם אתמול אמר אקאשי כי חיילי האו"ם יפטרלו מעתה בכביש ויקימו נקודות תצפית, "שיסייעו רבות באבטחת הנתיב".

חיילי או"ם צרפתים גירשו לפני כחודש מאות חיילים בוסנים מהאזור, תוך שהם מפגינים את עמדותיהם.

היום נראה שבאזור המפורז נותרו רק 150 חיילים בוסנים, אך יחידות צבא נוספות מנסות לעתים לחדור לתוך השטח. טנק של הצבא הבוסני נראה שלשום נוסע באזור הכבישים באזור המפורז.

הסרבים איימו "להשליט סדר" בביהאץ'

ביום שישי איים מנהיג הסרבים בבוסניה, רדובאן קאראדז'יץ', כי כוחותיו ישתלטו על המובלעת המוסלמית בביהאץ' שבצפון-מערב בוסניה, ו"ישליטו סדר" באזור שהאו"ם הכריז עליו "אזור בטוח".

"אנו נפרוק את המוסלמים מנשקם ונשליט סדר באזור", אמר קאראדז'יץ' בנאום בישיבה של הפרלמנט של הסרבים-הבוסנים.

קאראדז'יץ' אמר שעל פי המשפט הבינלאומי, ביהאץ' לא היתה מעולם אזור בטוח. "כל האזורים הבטוחים בבוסניה הם מאוזורים מוסלמיים, או שהם משמשים קרש קפיצה לכוחות המוסלמיים כדי לפתוח במתקפה נגדנו", ציין.

"באזורים הבטוחים יש להגן אך ורק על אזרחים, ואנו נגן על האזרחים במובלעת ביהאץ'. אנו נהפוך את המקום לאזור בטוח, אך במובלעת לא יהיו עוד כוחות צבאיים", הוסיף קאראדז'יץ'.

משקיפים של האו"ם מסרו ביום חמישי כי הסרבים-הבוסנים פתחו במתקפה כוללת נגד הכוחות המוסלמיים במובלעת ביהאץ', בסיוע התותחים של המורדים הסרבים בקרואטיה השכנה.

יומן

החלטה נמהרת

החל מאמש בחצות, לפי החלטת נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, חדלו ספינות הקרב האמריקאיות בים האדריאטי לאכוף את האמברגו על אספקת נשק לצבא הבוסני. ארה"ב ממשיכה, לכאורה, לציית לאמברגו שהטיל האו"ם (היא עצמה לא תמכור שם נשק, בינתיים), אולם בלא פיקוח על נתיבי הים אין לסנקציות הללו כל משמעות.

החלטת קלינטון באה בתגובה לסירובם של הסרבים לקבל את תוכנית השלום של "קבוצת הקשר", אך קשה לראות כיצד הזרמת כמויות אדירות של נשק לשטחי יוגוסלוויה לשעבר תשפר את סיכויי השלום, בהנחה שזו אכן מטרתו של קלינטון. בוואשינגטון יודעים היטב כי במועצת הביטחון יוטל וטו (רוסי, קרוב לוודאי) על ההצעה להסיר את אמברגו הנשק, ומשום כך נקט קלינטון בצעד חד-צדדי בתחום הפיקוח. התוצאה מעניינת: ספינות אמריקאיות יפנו דרך למטעני הנשק, ומטוסים אמריקאיים יפקחו מלמעלה, במסגרת נאט"ו, שלא ייעשה בו שימוש.

באירופה מתפרשת ההחלטה הזו כצעד ראשון לקראת הסרה חד-צדדית של האמברגו על ידי האמריקאים. אף על פי שנאט"ו הודיעה כי תמשיך באמברגו, מטיל הצעד האמריקאי צל כבד על משימת הפיקוח של הברית ועל גורל כוח האו"ם בשטח. ספרד כבר הודיעה כי תחזיר את חייליה מבוסניה, והחשש הוא שגם צרפת ובריטניה יילכו בעקבותיה. בכך ייסתם הגולל על מאמצי השכנת השלום של האו"ם, ותיפתח הדרך לחידוש המלחמה בכל החזיתות.

הטענה כי הסנקציות כשלו, היא טענת סרק. סנקציות, מטיבן, הן עניין ממושך והשפעתן על שינוי המדיניות של צדדים יריבים בסכסוך כה קשה היא תהליך של שנים. בעקבות הסנקציות החריפות על סרביה ניתקה עצמה בלגראד מהסרבים בבוסניה, ורק בשבועות האחרונים החלו אלה לעמוד על משמעות הדבר.

התשובה הנאותה לסירוב המתמשך לקבל את תוכנית השלום היתה צריכה להיות הידוק הסנקציות, במיוחד בתחום הנשק, והגברת המכות האוויריות על כל מי שיפר את החלטות האו"ם. הסרת האמברגו לטובת הבוסנים, דווקא בשעה שאלה מנהלים מתקפות עזות, היא צעד מר ונמהר. בניגוד לתדמית המקובלת, הצבא הבוסני הוא צבא חזק ומצויד היטב תודות לסיוע של יועצים אמריקאים, וגם הוא אינו חף מפשעי מלחמה.

ניצן הורוביץ

השר הצרפתי לשיתוף פעולה בינ"ל התפטר בשל פרשיות שחיתות

השר, מישל רוסאן, הוא חבר הממשלה השלישי המתפטר בתוך חודשיים

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

רוסאן. ייאבק לטיהור שמו

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). מישל רוסאן, השר הצרפתי לשיתוף פעולה בינלאומי, התפטר אתמול מהממשלה עקב האשמות על מעורבותו בפרשיות שחיתות.

רוסאן הוא השר השלישי בממשלתו של אדואר באלאדור המגיש את התפטרותו בתוך חודשיים, בעקבות פרשיות השחיתות המזעזעות את המערכת הפוליטית במדינה.

השניים שקדמו לו היו אלאן קארניון, שר התקשורת (שנעצר בכלא לתקופה ארוכה – מעצר ראשון של שר ברפובליקה החמישית), וז'ראר לונגה, שר התעשייה וסחר החוץ.

במכתב ההתפטרות שלו הסביר רוסאן כי אינו רוצה בשום פנים ואופן להקשות על תפקודו של באלאדור, ומשום כך הוא עוזב את הממשלה ומקדיש את עצמו למאבק לטיהור שמו.

פרשיית השחיתות הקשורה ברוסאן נוגעת לסכום של 250 אלף פרנק במזומן שנמסר לו ב-1992 במטרה שיעבירו לקופת ה-RPR – המפלגה הניאו-גוליסטית בראשות שיראק.

באותה תקופה שימש רוסאן ראש לשכתו של שיראק. הסכום הגיע אליו מידיו של ז'אק קלור מרי, איש עסקים הנתון בחקירה על פרשה ענפה של זיוף חשבוניות והעברת רווחים למפלגה.

פרשה זו נחשבת כבעלת פוטנציאל הרסני לצמרת ה-RPR בתקופת פתיחת המערכה על הנשיאות, ועל רקע האווירה הציבורית הקשה בעניין השחיתות במערכת הפוליטית.

אתמול התקיימה בפאריס ועידה מיוחדת של ה-RPR שבה הודיע שיראק, כמתוכנן, על פרישתו מנשיאות המפלגה כדי להתרכז בבחירות לנשיאות המדינה.

הדברים שאמר שיראק בוועידה נשאו אופי של נאום בחירות לכל דבר וזכו לתשואות סוערות מחברי המפלגה ואנשי המנגנון, הנחשבים לתומכיו העיקריים.

ראש עיריית פאריס לעג לסקרים המציבים אותו הרחק מאחורי אדואר באלאדור וז'אק דלור, ואמר כי אלה משתנים "לפי האופנה ולפי הרוח". ברמז עבה לכיוונו של באלאדור אמר שיראק כי בתקופה זו של השנה (סתיו) "אלה שנישאים על הרוח, עלולים לסיים את דרכם כעלי שלכת".

הוועידה הסתיימה אמש במעין הצבעת תמיכה בשיראק, שבה היו שותפים 98% מפעילי המפלגה. באלאדור סירב להגיב על ועידת ה-RPR, שהוחרמה על ידי נאמניו, ואמר כי לא ייגרר להתכתשות של ערב בחירות.

הקואליציה החדשה בגרמניה תבקש מחרתיים את אמון הפרלמנט

מאת יהודית ויינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). הקואליציה הממשלתית החדשה בגרמניה בראשות הקאנצלר, הלמוט קוהל, תוצג מחר בבון ומחרתיים תבקש את אמונו של הפרלמנט הפדרלי. החידוש הבולט בהסכם הקואליציוני שנחתם בין הנוצרים-דמוקרטים והליברלים הוא הגמשת המדיניות בעניין התאזרחותם של ילדי זרים.

בבון גברו בימים האחרונים ההערכות שלפיהן הקואליציה החדשה-הישנה מצפה לתמיכת חלק מנבחרי מפלגת הירוקים/איחוד 90' שנציגתה, אנטיה פולמר, נבחרה לסגן יו"ר הפרלמנט בסיוע של מפלגות הקואליציה.

בחוגי הירוקים והמפלגות הקואליציה כאחד רווחים על הסף הערכות כאילו לראשונה בתולדות גרמניה צפויה שותפות בפועל בין הירוקים והממסד השמרני במדינה, אולם נראה כי ממשלתו החדשה של קוהל תפעל לקירוב הירוקים, כדי להבטיח את יציבותה.

חוגים פוליטיים בבון סבורים שלקוהל לא מובטחת אוטומטית תמיכת כל נבחרי מפלגות הקואליציה, שכן תיתכן עריקה בפועל של אחדים מהם בשל חילוקי דעות אישיים ומפלגתיים בשורות הליברלים, ואולי גם בשורות הנוצרים-דמוקרטים.

בסוף השבוע הודיעו ראשי שתי המפלגות הללו כי השלימו את המשא ומתן הקואליציוני, אבל בשלב זה לא פירסמו עדיין את רשימת השרים ותפקידיהם. ידוע שקלאוס קינקל, יו"ר המפלגה הליברלית, ימשיך להיות שר החוץ וכי תיאו וייגל, יו"ר האיחוד הנוצרי הבווארי, מפלגת האחות של הנוצרים-דמוקרטים, ישמש גם בעתיד שר אוצר.

לעומת זאת פוקדים זעזועים את המפלגה הליברלית, שנחלשה בבחירות האחרונות ועקב כך נאלצה לוותר על תיק הבינוי. שרת הבינוי בממשלה היוצאת, אירמגרד שוורצר, התפטרה במחאה על כך גם מתפקידה כסגן יו"ר המפלגה. בסוף השבוע רווחו ידיעות שלפיהן גם גינטר רקסרודט, שהיה עד כה שר הכלכלה, ייאלץ לוותר על התפקיד.

סרט המטיל על סוריה חלק מהאחריות לאסון לוקרבי יוקרן בפרלמנט הבריטי

מאת דפנה ורדי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). חברי פרלמנט בבריטניה יוכלו השבוע לצפות בסרט תיעודי המטיל ספק במסקנות ועדת החקירה שניסתה למצוא את האחראים לפיגוע במטוס פאן-אם, שהתפוצץ מעל העיירה לוקרבי שבסקוטלנד. הסרט מטיל לפחות חלק מהאחריות לפיגוע על סוריה.

המפיק האמריקאי אלאן פרנקוביץ' טוען שמהחקירה שערך עולה שסוכנים אמריקאים ובריטים העדיפו להסתיר את העקבות שהובילו לטרוריסטים הקשורים בסוריה. במקום זאת בחרו להתרכז בלוב, ששניים מאזרחיה הואשמו באחריות לפיגוע.

מארגני פסטיבל סרטים בלונדון תיכננו להקרין את הסרט ביום ראשון הבא, אך ההקרנה בוטלה לאחר שסוכן אמריקאי ששמו נזכר בסרט איים להגיש תביעת דיבה נגד מפיקי הסרט. קודם לכן קיימה רשת הטלוויזיה הרביעית בבריטניה משא ומתן עם המפיקים בעניין רכישת זכויות ההקרנה של הסרט, אך ברגע האחרון ביטלה את המגעים ללא כל הסבר.

הקרנת הסרט בפרלמנט תאפשר למפיק להראות את ממצאיו, בלי להסתכן בתביעת דיבה. לפי החוק הבריטי, כל מה שנאמר בבניין הפרלמנט מוגן מתביעות דיבה.

היום משאל עם בשוודיה על הצטרפות לאיחוד האירופי

סקרים: 20% מהשוודים טרם גיבשו את עמדתם

שטוקהולם (ע"ר וע"צ). המפלגות בשוודיה עשו אתמול מאמצי שכנוע אחרונים לקראת משאל העם על הצטרפות המדינה לאיחוד האירופי, המתקיים היום.

על פי הסקרים, אתמול עדיין נותרו כמיליון בעלי זכות הצבעה שטרם גיבשו את עמדתם בנושא. סקר דעת הקהל האחרון של מכון גאלופ, שנעשה בשביל העיתון "אקספרסן", הראה כי 49% מהמצביעים תומכים בהצטרפות לאיחוד האירופי ו-44% מתנגדים להצעה. שאר הנשאלים – המייצגים כ-7% מהמצביעים – אמרו כי טרם הגיעו להחלטה.

על פי סקרים אחרים, שיעור האזרחים שעדיין לא החליטו כיצד להצביע הוא כמעט 20%. המשמעות של נתון זה היא ש-1.3 מיליון מקרב 6.5 מיליון בעלי זכות ההצבעה עדיין לא בטוחים אם לתמוך בהצטרפות לאירופה או להתנגד לה.

השאלה שעליה יצטרכו לענות המצביעים היום היא: "האם אתה מאמין ששוודיה צריכה להצטרף לאיחוד האירופי על בסיס הסכם בינה לבין המדינות החברות באיחוד האירופי?" רוב העיתונים בשוודיה סבורים כי מרבית המצביעים ישיבו בחיוב על השאלה.

כמה עיתונים הזהירו מפני "טרגדיה בצפון אירופה" ומפני "השלכות פוליטיות שליליות" במקרה ששוללי האיחוד יגברו על המחייבים אותו.

העיתון "דאגנס ניהטר" הדגיש לקוראיו כי הם מחזיקים בידם לא רק את הסיכויים הכלכליים והפוליטיים של שוודיה, אלא גם את גורלה של שכנתה, נורווגיה. "תשובה חיובית בשוודיה תעודד את מחייבי האיחוד בנורווגיה. שיתוף הפעולה בין מדינות הצפון יתעורר לחיים חדשים במסגרת האיחוד האירופי", כתב העיתון.

עיריית תל-אביב-יפו

בית ראובן

"מוסיקה בתערוכה"

סדרת קונצרטים קאמריים בהנחיית שלמה תדהר

יום שני 14.11.94 בשעה 20:30

מן הסולו לשלישיה

צבי הראל – צ'לו
מרינה בונדרנקו – פסנתר
מיכאל גורפינקל – קלרנית

בתכנית:
באך: סויטה לצ'לו סולו
בטהובן: סונטה לצ'לו ולפסנתר
בראהמס: שלישיה לקלרנית, צ'לו ופסנתר

רחוב ביאליק 14, תל-אביב טל' 5254230

20% הנחה לקוראי עיתון הארץ המביאים מודעה זו

רואים עולם 52 עמודים של מגאזין מהודר עם כתבות מרתקות, תמונות מרהיבות, המלצות, רעיונות וטיפים. בגיליון החדש:

תוניסיה נפתחת לישראלים
מה עושים באתרי המפש המפורסמים? מה נשאר מהתרבות הפיניקית הקדומה? מהיכן הגיעו היהודים לאי ג'רבה? איך מגיעים לשם? איך מסתדרים ומה אוכלים?

הבתים התלויים של רונדה בספרד

קנטרברי - העיר באנגליה שיש לה קתדרלה וספר מפורסם

"משולש הזהב" בתאילנד

אילו הן המסעדות הטובות והמאכלים המיוחדים לאטלנטה?

שייט תענוגות בסגנון קולומבוס באוניות מפרש גדולות

סקירת ספרי מסע ומדריכים

להשיג בדוכנים ובחנויות הספרים

"רואים עולם" טל: 03-5250434 פקס: 03-5250435

סתיו אופראי

סתיו '94/5 באופרה הישראלית, במשכן לאמנויות הבמה. טל' 03-6927777

בוריס גודונוב מוסורגסקי,
14.11.94-21.10.94
"זו הפקה שכל בית אופרה מוביל בעולם היה גאה בה" ג'רוזלם פוסט

פאוסט גונו,
20.11.94-6.11.94
"אירוע מוסיקאלי בימתי מרגש" גלובס

האופרה הישראלית
חוויה גדולה מהחיים

נבוקו ורדי,
21.1.95-29.12.94
להיט נצחי! כוכבים בינלאומיים!

הספר מסוויליה רוסיני,
31.1.95-14.1.95
"זורם, מלא הברקות מצחיקות. טירוף אמיתי" ידיעות אחרונות

מזג האוויר

תחזית להיום	שני	שלישי	רביעי

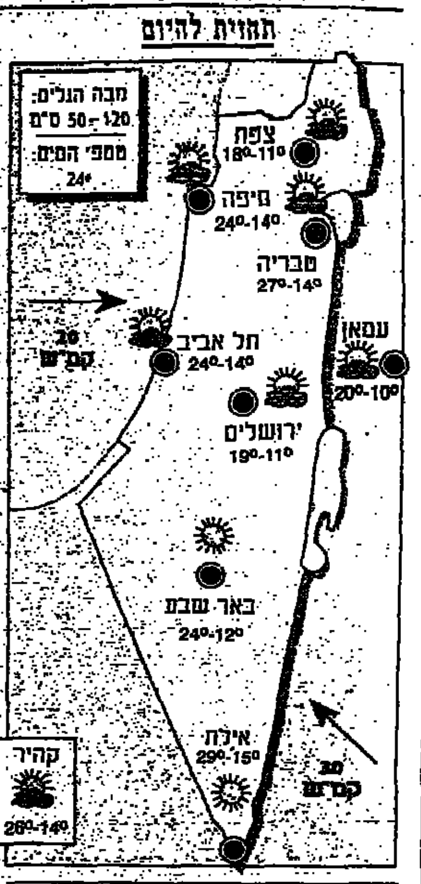

הטמפרטורות יירדו

היום יהיה מעונן חלקית עד בהיר, הטמפרטורות יירדו והלחות תעלה. בלילה יחל לרדת גשם בצפון הארץ. הים יהיה גלי: גובה הגלים מ-50 עד 120 ס"מ. טמפרטורת המים – 24 מעלות. רוח מערבית מתונה תנשב במהירות של 20 קמ"ש, וישררו תנאים בינוניים לראייה.

המפה הסינופטית: לחץ גבוה מעל רוסיה וסקנדינביה גורם שם לטמפרטורות נמוכות. שקע במרכז הים התיכון גורם לגשמים בדרום איטליה, ביוון ובטורקיה. שקע נוסף בצפון בריטניה גורם לגשמים בבריטניה, בצרפת ובארצות השפלה.

ביום שני – גשם בעיקר בצפון הארץ, תחול ירידה בטמפרטורות והרוחות יתחזקו. בימים שלישי ורביעי – גשמים בצפון הארץ ובמרכזה, ייתכנו סופות רעמים.

כמות המשקעים

במילימטרים, מערבן ליום 12.11.94 שעה 20:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	--	83	550
שדה דב ת"א	--	100	524
נתניה	--	60	571
הגליל (מצפה הרשים)	--	79	900
מרחביה	--	100	452
דגניה	--	33	408
ירושלים (עטרות)	--	60	590
באר שבע	--	43	206
חוף עזה	--	87	405
אילת	--	10	31
ירוחם	--	47	163

מפלס הכנרת

המפלס ב-12.11.94 – 211.08 – ירידה של 2 ס"מ שמהווים 318 ס"מ מתחת לקו האדום

זריחת השמש	שקיעת השמש	זריחת הירח	שקיעת הירח
06:07	16:41	13:52	01:41

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	11	15	גשם
אמסטרדם	8	15	גשם קל
אתונה	13	18	גשם
בודפשט	-2	2	גשם ושלג
בריסל	9	14	גשם קל
ברלין	0	6	נאה
וינה	0	8	מעונן חלקית
פרנקפורט	-4	7	מעונן חלקית
לונדון	10	14	גשם קל
מדריד	7	16	נאה
מוסקבה	-14	-8	שלג
ניו יורק	3	10	מעונן חלקית
פריס	8	14	מעונן
ציריך	7	11	גשם קל
קופנהאגן	3	6	מעונן חלקית
רומא	10	17	מעונן חלקית

זיהום האוויר

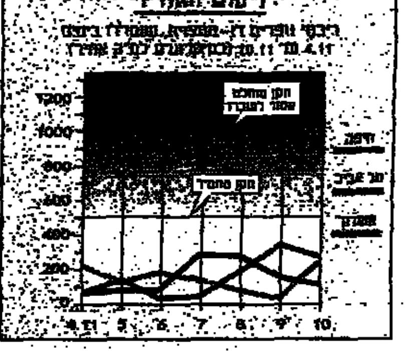

חדשות חוץ

סטודנטים ממזרח טימור פלשו לשגרירות ארצות הברית בבירת אינדונזיה

קלינטון עומד להגיע היום לג'קרטה, לקראת פסגת הארגון האסיאתי־הפאסיפי לשיתוף פעולה

ג'קרטה (רויטר). 29 סטודנטים ממזרח האי טימור פלשו אתמול למתחם שגרירות ארה"ב בג'קרטה, וסירבו להתפנות עד שייענו דרישותיהם.

המפגינים, הדורשים כי נשיא ארצות הברית, ביל קלינטון, יפעל לשחרורו מהכלא של לוחם הגרי־לה גוזמאו, דחו הבטחות שלפיהן יוכלו לנוע בחופשיות אם יסכימו לעזוב את שטח השגרירות.

מבוכה פוליטית

קלינטון אמור לבוא היום לבי־רת אינדונזיה, ופעולות המחאה של הסטודנטים מאיימות להעמיד אותו במבוכה פוליטית קשה. פקי־דים מהשגרירות ביקשו מהסטודנ־טים להתפנות עד רדת הלילה.

אחד המפגינים צעק "אמריקה היא מעצמת־העל היחידה בעולם. אנחנו סבורים כי האמריקאים יכו־לים להשתמש בכוח השפעתם כדי להציל את המצב במזרח טימור".

שר החוץ של ארה"ב, וורן כריסטופר, שוהה כעת באינדונזיה במסגרת ההכנות לוועידת הפסגה של הארגון האסיאתי־הפאסיפי לשיתוף פעולה (APEC), שבו חב־רות 18 מדינות. את הוועידה, שתיפתח ביום שלישי, יארח נשיא אינדונזיה סוהארטו, וישתתפו בה קלינטון וראשי מדינות רבים אח־רים.

כריסטופר, שהבטיח להביע בפני השלטונות באינדונזיה את דאגתו לנוכח המצב במזרח טימור, אמר כי ארה"ב לא תפעיל כוח נגד המפגינים.

פקיד בשגרירות אמר לכתב רויטר כי ממשלת אינדונזיה הב־טיחה כי לא יבוצעו מעצרים אם המפגינים יתפנו מרצונם ממתחם השגרירות, וכי הבטחות אלה הו־עברו לידיעתם.

הסטודנטים לא הראו אתמול בלילה כל סימן לוויתור, והמשל־חת האינדונזית שניסתה לשכנעם להתפנות שבה בידיים ריקות.

פגיעה ביוקרתו של סוהארטו

פעולת המחאה, שהחלה ביום השנה השלישי להירצחם של יותר מ־200 מפגינים ממזרח טימור על ידי כוחות הממשלה, פגעה ביוקר־תו של סוהארטו, שהתכונן לקבל את פניהם של מנהיגי המדינות שיגיעו לוועידה.

סוהארטו, המתייחס לוועידת הפסגה כאל נקודת השיא ב־27 שנות שלטונו, רצה למנוע סיקור של הפגיעות בזכויות האדם באינ־דונזיה על ידי 2,000 העיתונאים המכסים את האירוע.

אולם האירועים מביכים גם את קלינטון, שהואשם בהעדפת אינ־טרסים כלכליים על פני הדאגה לזכויות האדם.

שלטונה של אינדונזיה במוש־בה הפורטוגלית לשעבר, 2,000 ק"מ מזרחית לג'קארטה, התאפ־יין בהפרות חמורות ונשנות של זכויות האדם.

אינדונזיה פלשה למזרח טימור ב־1975 וסיפחה את האי שנה לא־חר מכן. אולם האו"ם אינו מכיר בשלטונה באי.

קומאראטונגה הושבעה כנשיאת סרי־לאנקה

קולומבו (רויטר). צ'נדריקה קו־מאראטונגה הושבעה אתמול לנ־שיאת סרי־לאנקה. הנשיאה החדשה התחייבה לפעול כדי לשי־ם קץ למלחמת האזרחים העקובה מדם נגד המורדים הטאמילים, הנ־משכת כבר 11 שנה.

בנאום שנשאה בטקס ההשבעה אמרה קומאראטונגה כי ניצחונה הסוחף בבחירות היה הצבעה בעד השלום. "עם זאת, כדי שהסכם השלום יהיה חזק ובר־קיימא, הוא חייב להיות הסכם של כבוד מבחי־נת שני הצדדים לסכסוך. ממשל־תי ואני נמשיך בלא לאות במאמצי השלום", אמרה.

קומאראטונגה צפויה לחדש את שיחות השלום עם המורדים הטא־מילים. השיחות הושעו בחודש שעבר, לאחר שמועמד האופוזי־ציה הראשי נהרג בפיצוץ בכנס בחירות.

קומאראטונגה הבטיחה גם לבט־ל את תפקידיו הביצועיים של מוסד הנשיאות. השינוי החוקתי המוצע אמור להיכנס לתוקפו ביולי השנה.

תצלום: איי־פי

צ'אנדריקה קומאראטונגה מושבעת לנשיאת סרי־לאנקה. "ממשלתי ואני נמשיך בלא לאות במאמצי השלום", אמרה קומאראטונגה בנאום שנשאה לאחר ההשבעה

יו"ר הפרלמנט העיראקי: אנו מצפים להקלה בסנקציות בתוך חצי שנה

מאת יהודית וינקלר וסוכנויות הידיעות

יושב ראש הפרלמנט העיראקי אמר אתמול שעיראק מצפה כי בעקבות החלטתה להכיר בכווית יקל האו"ם בתוך ששה חודשים את הסנקציות שהוטלו עליה.

"איננו מצפים להסרה מיידית של האמברגו, אבל אנחנו מצפים כי הוא יוסר באופן הדרגתי תוך ששה חודשים", אמר יו"ר הפרל־מנט, סעדי מהדי סאלח. "לא ייתכן שמועצת הביטחון תדרוש מעיראק לכבד התחייבויות, ובו בזמן לא תמלא את חלקה בהתחייבויות אלה".

הפרלמנט העיראקי הצביע ביום חמישי בעד החלטה להכיר בריבונות כווית בגבולות שנקב־עו לה לאחר סיום מלחמת המפרץ ב־1991.

גם "מועצת הנהגת המהפכה" של סדאם חוסיין הודיעה כי היא מכירה בריבונות כווית בגבולו־תיה החדשים, שנקבעו על ידי האו"ם.

עיראק מעוניינת בעיקר בבי־טול האיסור על יצוא נפט, מקור ההכנסה העיקרי של הממשלה.

בהתאם להחלטות מועצת הביטחון של האו"ם, אמברגו זה יוסר אם בגדאד תציית לכל ההחלטות שקיבלה מועצת הביטחון בעקבות מלחמת המפרץ ותכיר בריבונות כווית.

כאשר נשאל אם עיראק מבטי־חה לציית לתנאים אלה לפני שיו־תר לה לשוב ולייצא את הנפט שלה לשווקי העולם אמר סאלח: "למיטב ידיעתי אין תנאים נוס־פים".

אולם ארה"ב ובריטניה, חברות קבועות במועצת הביטחון ובעלות זכות וטו על החלטותיה, אמרו כי עיראק חייבת לציית לכל ההחל־טות הרלוונטיות של האו"ם.

לעומתן, רוסיה וצרפת – גם הן חברות קבועות במועצת הביטחון של האו"ם – מעוניינות שעיראק תתוגמל על הכרתה בכווית. שר החוץ הרוסי, אנדריי קוזירב, נאם ביום חמישי בפני הפרלמנט של עיראק ונכח בישיבה שבה התקב־לה ההחלטה להכיר בריבונות כווית.

"כאשר אנו דורשים הסרה של הסנקציות, מטרתנו היא שיותר פשר לנו לרכוש מזון ותרופות לעם העיראקי, ולא נשק או ציוד צבאי", אמר סאלח.

הוא טען כי אלפי ילדים עירא־קים מתים בשל הסנקציות של האו"ם. "האמברגו הרג את העם העיראקי למוות איטי", הוסיף.

מוחמד מהדי סאלח, שר המסחר של עיראק, קרא להסיר את החרם הכלכלי מעל ארצו וטוען כי אר־צות הברית ובריטניה פועלות כדי להמשיך בחרם, בעוד שכמה מדי־נות אירופיות תומכות בהסרתו.

בראיון שיתפרסם מחר בשבו־עון החדשות הגרמני "דר שפיגל" מעלה סאלח על נס את התפקיד שממלאת רוסיה ביישוב חילוקי הדעות בין עיראק למערב.

הוא טוען כי ארצות הברית וב־ריטניה נוהגות כלפי עיראק בדרך דומה לזו שבה נהגו בנגאסאקי וה־ירושימה, שכן נשים וילדים בעיראק מתים מחוסר תרופות ומ־זון.

שר המסחר העיראקי אומר כי לארצו אין כסף, ומעט התרופות והמזון המגיעים אליה דרך ירדן, באמצעות מתווכים פרטיים, נמכ־רים במחירים גבוהים ביותר. לד־עתו, האינטרס האמריקאי הוא למנוע מנפט עיראקי להימכר שוב בשווקים בינלאומיים.

מומחי גרעין מארה"ב הגיעו לצפון קוריאה

לונדון (רויטר). צוות של פקחי גרעין מארצות הברית הגיע את־מול לצפון קוריאה, כדי לדון באחסון בטיחותי של פסולת גר־עינית.

סוכנות הידיעות של צפון קו־ריאה מסרה כי שני הצדדים פתחו בדיונים, שיימשכו עד 19 בנובמ־בר.

השיחות מתנהלות בהתאם לתנאי ההסכם בין ארה"ב וצפון קוריאה, שנחתם ב־21 באוקטובר ושנועד ליישב את המחלוקת סביב שאיפותיה של צפון קוריאה לפתח נשק גרעיני.

לפי ההסכם, ארה"ב אמורה לשתף פעולה עם דרום קוריאה ויפאן כדי לספק לצפון קוריאה טכנולוגיה גרעינית של מים קלים במחיר של כ־4 מיליארד דולר. הטכנולוגיה אמורה להחליף את המערכת הנוכחית המבוססת על כורי גראפיט עד שנת 2003.

השיחות שיתנהלו השבוע בפי־ונגיאנג יתמקדו בצורך להבטיח את האחסון הבטיחותי של 8,000 מוטות משומשים של דלק גרעיני, שהוצאו בקיץ שעבר מכור גרעיני ניסיוני הפועל על גראפיט.

ממשלת אנגולה טוענת כי כוחותיה כבשו את הואמבו; המורדים מכחישים

לואנדה (רויטר). ממשלת אנגולה מסרה אתמול כי לא הסכימה להפסיק את הלחימה עם מורדי אוניט"ה לפני החתימה על הסכם מלא להפסקת אש, ותחנת הרדיו הממשלתית דיווחה על קרבות עיקשים בדרום המדינה.

דובר הממשלה, אלמידה דה קונסייקאו, הכחיש את דבריו של פקיד בכיר בממשלת זמביה, שטען כי לואנדה הסכימה להפסיק את הלחימה ולהפסקת אש בפועל.

"בכוונתנו לעמוד בלוח הזמנים שנקבע", אמר דה קונסייקאו, בהתייחסו לחתימה הרשמית על חוזה השלום, האמורה להתקיים מחרתיים. על פי התכנון, הפסקת האש תיכנס לתוקפה יומיים לאחר מכן.

שני הצדדים חתמו ב־31 באוקטובר על הסכם שלום בלוסאקה, בירת זמביה, אך הלחימה נמשכה. מתקפה של כוחות הממשלה על מעוז אוניט"ה בהואמבו העמידה בספק את הצלחת תהליך השלום, שכן תנועת המורדים מסרה כי אינה מוכנה לנהל שיחות שלום כשהיא נתונה תחת להתקפה.

הממשלה מסרה ביום ששי כי כוחותיה כבשו את הואמבו, אך תחנת הרדיו של המורדים דיווחה אתמול כי הלחימה בעיר עדיין נמשכת. מפקדתו של מנהיג תנועת המורדים, ז'ונאס סאווימבי, ממוקמת בהואמבו.

אין כל דרך לאמת את הידיעות הסותרות, אך מקורות בארגו־ני סיוע מסרו כי נראה שכוחות הממשלה שולטים בהואמבו, ובכלל זה בנמל התעופה שלה.

הפקיד בממשלת זמביה אמר אתמול בלוסאקה כי הוא מצפה שממשלת אנגולה תפסיק את הלחימה, כ"אות לרצון טוב".

משלחת צבאית של אוניט"ה, שאמורה היתה להגיע ביום חמישי ללוסאקה כדי לסכם פרטים טכניים הקשורים בהפסקת האש המתוכננת, עיכבה את יציאתה בשל הלחימה בהואמבו.

עם זאת, מקור המקורב לסאווימבי מסר כי מנהיג המורדים הדגיש שהמשלחת תגיע ללוסאקה וכי השיחות חייבות להימשך.

נשיא דרום אפריקה, נלסון מאנדלה, אמר כי נשיא זמביה, פרדריק צ'ילובה, הזמין אותו שלשום לפגישת פסגה של מנהיגים מהאזור, שתתקיים בניסיון להציל את שיחות השלום באנגולה.

מקור דיפלומטי באזור אמר כי ייתכן שהפגישה תתקיים בלוסאקה מחרתיים, אם ההסכם בכל זאת לא ייחתם.

חברת ביה"ס למלונאות בע"מ תדמור הרצליה

מכרז פומבי מס' 1/94

הכשרת שטח במבנה קיים למטרת חדר אוכל תלמידים ואולם רב־תכליתי

קבלנים רשומים מוזמנים בזאת להגיש הצעות מחיר לעבודה הנ"ל לפי מפרט שניתן לקבלו בתדמור, הרצליה, בימים א'-ה' בין השעות 09.00 - 12.00. עלות המפרט - 750 ש"ח + מע"מ.

מועד אחרון להגשה 30.11.94 שעה 12.00. תדמור אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא ותהיה רשאית לנהל מו"מ עם המציעים במכרז שהצעותיהם יימצאו מתאימות ביותר.

תעש - תעשיות לישראל בע"מ

רכש מרכזי

מכרז מס' 90-6-36688-01

מתן שרותי ניקיון בתעש חיפה

1. מכרז זה מבטל מכרז קודם 90-6-36688-00 מיום 22.6.94.
2. מוזמנות בזאת הצעות למתן שרותי ניקיון במשרדים, שרותים ואולמות ייצור בשטח של כ־20,000 מ"ר בתעש חיפה.
3. טופסי הצעות ופרטים נוספים ניתן לקבל תמורת תשלום של 500 ש"ח (אשר לא יוחזר) בימים א-ה עד השעה 12:00 במדור המכרזים במרכז תעשיות ותחבורה בשד' ביאליק 64 רמה"ש.
יש לפנות לזאב פריינד ו/או אברהם וורמן טל: 03-5485875 לשם תאום והסדרת אישורי כניסה.
4. סיור קבלנים יערך ביום 14.11.94, שעה 10:00 בתעש חיפה.
5. את ההצעות יש להגיש אישית במעטפה סגורה וחתומה בציון מס' המכרז, בתיבת המכרזים הממוקמת בשד' ביאליק 64 ברמה"ש, לא יאוחר מיום 17.11.94 עד השעה 12:00 בצהריים.
6. אין התעש מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד החינוך והתרבות

המנהל הפדגוגי
אגף בחינות

הודעה לנבחנים החיצוניים

השאלות בבחינות בתולדות עם ישראל (שאלון מס' 145). ובידיעת העם והמדינה לנבחנים ותיקים (שאלון מס' 94). **במועד חורף התשנ"ה** תהיינה מהפרקים הבאים בלבד.

ביהדות ד'

פרק 1: תפוצות ישראל משנות ה־80 ועד מלחה"ע הראשונה.
פרק 4: ימי העליה השניה.
פרק 5: ארץ ישראל והתנועה הציונית בין שתי מלחמות העולם.
פרק 6: יחסי יהודים־ערבים־אנגלים עד 1939.
פרק 8: הישוב היהודי בין שיתוף למאבק בבריטים, 1939-1947.
פרק 9: המאבק להקמת המדינה.

פירוט ותוכן הפרקים מופיע בחוברת בחינות בגרות לנבחנים חיצוניים, מהדורה 14, עמ' 50-52 (לנבחנים ותיקים).

ביהדות ס' – נושא השואה

פרק ב: תכנית הפתרון הסופי־שלבים בביצועה.
פרק ג: העם היהודי מול ההשמדה.
פרק ד: נסיונות עזרה והצלה.

פירוט ותוכן הפרקים מופיע בחוברת לנבחנים חיצוניים, עמ' 53-54.

ביחידה ז' – אזרחות בבחינה בידיעת העם והמדינה

חלק ראשון: המדינה ועקרונות הדמוקרטיה.
חלק שני: סדרי הממשל במדינת ישראל.
חלק שלישי: מנגנוני פיקוח וביקורת על השלטון.

פירוט ותוכן הפרקים מופיע בחוברת לנבחנים חיצוניים, מהדורה 14, עמ' 278-279.

לפ"מ

עדכונים נוספים יפורסמו בטלמסר מספר - 03-5656064

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למבוטח עובד עצמאי

מ־1 באוקטובר 1994 הופחתו שיעורי דמי הביטוח לעובד עצמאי.
השיעורים הופחתו בעקבות החלטת הממשלה להקטין את שיעור דמי הביטוח שמשלם עובד עצמאי לענף ביטוח שירות מילואים ב־ 0.47%.

השיעור הרגיל 12.02 %
השיעור המופחת 5.95 %

בפנקסי המקדמות שנשלחו בימים אלה חושבו דמי הביטוח על־פי השיעורים החדשים.

הסברה ויחסי ציבור

ביטוח לאומי - **הזכות** להרגיש **בטוח**

הודעות בעניין

תכנון ובנייה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מבוא העמקים מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ג/8259", המהווה שינוי לתכניות הבאות: ג/6465 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: משהד * שטח בנוי עיקרי הוראות התכנית: שינוי רוחב ותוואי דרכים. ביטול או הצעת דרכים לפי התשריט הנ"ל. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06־508508 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, מבוא העמקים, כרמל 20/5 נצרת עילית 17000 טל: 06־578887 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי יזרעאלים

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה יזרעאלים מופקדת תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/8256 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: בית לחם הגלילית גוש 11369 ח"ח 1, עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד מקרקע חקלאית לאזורים משקיים. ב. קביעת הוראות בניה בתחום תכנית זו. ג. איתור והגדרת המבנים שיותר להקים לצרכי גידול בעלי חיים. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06־508508 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, יזרעאלים. יזרעאלים ד.נ. עמק יזרעאל תל־עדשים 19315 טל: 06־591588 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

עירית חיפה משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון: 04־356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: א. ג. אפעל לאשר הקמת בית דירות חדש ברח' אלברט שווייצר 36. רמת אשכול, בגוש 10792, חלקה 99, הבקשה כרוכה במתן הקלות הבאות: 1. עודף שטח בניה מעל למותר. 2. בליטות ל־2 המרווחים הצדדים. 3. בליטה למרווח אחורי. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו כדלקמן 840/97/000 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: יום ב' 08:00־11:30 ובשעות 15:00־17:00 יום ד' 15:00־17:00 המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. רוס מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי הגליל העליון

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הגליל העליון מופקדת תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/7759 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: דישון גושים 14356 עיקרי הוראות התכנית: יעוד אזור לולים כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06־508508 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית הגליל העליון מוא"ז גליל עליון קרית שמונה 10200 טל: 06־947372 התנגדות לתכנית, לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

בקשה למתן אישור שימוש חורג ע"י חברת נתיבי איילון בע"מ מרח' על פרשת דרכים, ת"א, בגוש 6602 חלק מחלקה 4 בגוש 6603 חלק מחלקות 4, 6, 10, 22, 27, 28, 50, 51, 56 המסומנת באזור כקרקע חקלאית, דרך ותוואי מסילת הברזל. עפ"י תכנית רש/210 א', רש/676. מהות הבקשה: אישור שימוש חורג למשך 5 שנים בקרקע חקלאית לשם סלילת דרכי גישה לגשר להצלבת מסילת הברזל וכביש נתיבי איילון. סה"כ שטח הקרקע לשימוש כ־29 דונם. כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום ההודעה הנ"ל בעיתונות.

אפרים חירם
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה להקלה בבית פרטי חד משפחתי־תוספת למבנה קיים בגוש 6407 חלקה 33 על ידי כספי צפריה ואוריאל מהות ההקלה המבוקשת: הגדלת שטחי מגורים במסגרת 6% המותרים לועדה המקומית לאשר כהקלה בעלים או מחזיקים בקרקע או בבנין, הרואים עצמם כעלולים להפגע מאישור הבקשה להקלה. רשאים להגיש התנגדותם המנומקת בכתב לועדה המקומית תוך 21 ימים מתאריך פרסום זה. ניתן לעיין בבקשה במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות. רחוב בני ברית 7, הוד השרון טל: 09־406608 פקס: 09־405566 תאריך: 10/11/94

צבי חרות יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת

הודעה עפ"י סעיף 151 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת בקשה להקלה בנכס, הידוע כמ.ת.ב.ע מפורטת 2/8/105/03 גוש 40029 חלקה 42. מהות הבקשה: הקלה בקומה (מאושר 2 קומות ועד 8 מ' מוצע 3 קומות ועד 11 מ'). שם המבקש: סומפי ובניו בע"מ כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לועדה המקומית בעירית אילת רח' חטיבת הנגב 5, תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון. התנגדות להקלה לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שמעון אלגריסי מ"מ יו"ר ועדת המשנה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי שמעונים

הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965. בדבר אשור תכנית, המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 5/236/03/7", המהווה שינוי לתכניות הבאות: 7/03/236/3 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: תפוזה גוש: 100243 (ארעי) ח"ח 1 עיקרי הוראות התכנית: א. חלוקה מחדש ב. שינוי יעוד מאזור מגורים לבעלי מקצוע לאזור מגורים א' ולשטח לבניני ציבור (מקלט). ג. הוראות בניה. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4228 התשנ"ד עמוד 4168 בתאריך 07/07/94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית הדרום וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה שמעונים וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנים יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

עירית קרית אתא משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית אתא

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה לתכנון ולבניה קרית אתא, הוגשה בקשה ע"י י. גלבוע למתן הקלה בגוש 11051 חלקה 17 ברחוב מגדלה מוכר ספרים 3 קרית אתא. תיק בניה 3107 מהות ההקלה: סטיה כלתי ניכרת הוספת קומה הכוללת פיר למעלית ואזור מדרגות בלבד. אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, הפיקוח על הבניה, בימים שני ורביעי משעה 16:00 עד 18:00 כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר (בצאר רשום), תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עירית קרית אתא, ת.ד. 1 קרית אתא.

דוד ראם יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה
תאריך: 08/11/94

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה־חדרה בקשה להקלה על חלקה מס': 501 בגוש: 10036 ברחוב: ביאליק דהיינו: הקלה של 6% עבור 2 קומות נוספות במבנה מסחרי. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה־חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק 1960 בקשה: 940806

נחמיה לחב ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

מועצה איזורית ה"גלבוע" הועדה המקומית לתכנון ולבניה ה"גלבוע"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הוגשה לועדה המקומית בקשה להיתר ע"ש יוסף מס. מספר הבקשה: 12־2־94 מהות הבקשה: שימוש חורג בתוכנית האתר: בית ערך מרית שכלבוע גוש: 20860 חלקה: 3 הבקשה כוללת שימוש חורג כמפורט להלן: הקלה עבור שימוש חורג ממגורים למסעדה ל־ 5 שנים. התנגדות לאישור השימוש החורג אפשר להגיש תוך 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו, לכתובת: ועדה מקומית לתכנון ולבניה הגלבוע ד.נ. גלבוע מיקוד 19134. לאחר פרק זמן זה לא תתקבלנה התנגדויות. נא לציין במכתב את מספר הבקשה. ניתן לעיין בבקשה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגלבוע שבמועצה האזורית הגלבוע. קבלת קהל: יומי א', ג' שעות 14.00־08.00 טלפון: 06־533250 06־533237

אברהם יריב
יו"ר ועדה מקומית לתכנון ובניה הגלבוע

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
הארץ

כמה רחוק אתה מעז ללכת עם החלומות שלך?
אם יש חלום על גלגלים או Nissan 200 SX היא חלום כזה: מנוע 2,000 סמ"ק טורבו עם 200 כ"ס, זינוק מ- 0 ל- 100 קמ"ש ב-7.5 שניות, אחיזת כביש ספורטיבית
ובטוחה, AIR-BAG, ABS, תיבת הילוכים ידנית או אוטומטית ועוד לא אמרנו דבר על הצורה
החיצונית. את זה אתה יכול פשוט לראות. קח לעצמך חלום טכנולוגי, קח Nissan 200 SX.
NISSAN
NISSAN
1995. שנת ניסאן בישראל.
פסיפיק יבואני רכב בע"מ, מקבוצת קרסו
אולמות תצוגה ראשיים: תל-אביב, רח' יד חרוצים 12 (כניסה מרח' ריב"ל), 03-6392111. חיפה, שדי ההסתדרות 161 (ליד צומת וולקן), 04-418294. ירושלים, "חיים לוי", רח' רכבים 15 תלפיות, 02-786633. חדרה, "חיים בורקין" תחנת דלק פז, צומת חדרה, 06-337699. נתניה, "ניסידן", רח' פנקס 20, אזור התעשיה
09-614464. נס ציונה * דוד שרפין בע"מ, תחנת סונול, טל: 08-406150/403650. פתח תקוה, * "המוסך מרכזי" ניסים את ישראל בע"מ, רח' אלכסנדר ינאי 18, טל. 03-9312508/9347282. הרצליה, "א.ד. סוכנויות רכב", רח' סוקולוב 86, 09-588047. נצרת, "אליאס ב. זהר בע"מ", בניין פנורמה, 06-571305. קרית גת, "אוטו גת", רח' סיוון 20, 07-811534. אשדוד, "צמרת", איזור התעשיה הצפוני, 08-521713. אשקלון, "אלבי את מנשה", אזור תעשייה צפוני, 07-750757.
באר שבע, "עמיגל ניסאן", רח' המסגר 9, עמק שרה, 07-280526. חיפה, "סוכנות ניסאן רכב חיפה בע"מ", רח' אלנבי 9, 04-644779. רחובות, "ראובן ומשה בע"מ", א. התעשיה, דרך יבנה, 08-362002/5. טבריה, "א.ד. אוטוסטרט בע"מ", א. תעשיה, 06-790483. ראשל"צ, "נכסים בע"מ", רח' הרצל 28, טל. 03-9674487.
* פתוח במוצ"ש.
3 שנים אחריות, או 100,000 ק"מ

הארץ
כלכלה
יום ראשון 13.11.94 | העורך נחמיה שטרסלר

המלצת היועצים האמריקאים למנכ"ל משרד התקשורת:

המפעיל השני של שיחות בינלאומיות צריך לשלם לבזק עד 2.5 סנט לדקה

בזק דורשת דמי נגישות של 20–50 סנט לדקה; וקס: ייתכן שייבחרו כמה מפעילים נוספים

מאת אבי בליזובסקי

מנכ"ל משרד התקשורת, שלמה וקס, עשוי לאפשר יותר מזוכה אחד במכרז למפעיל השני לשיחות בינלאומיות. לדברי מקורות בענף התקשורת, הם שמעו את וקס מתבטא ברוח זאת. המקורות אמרו שהמטרה היא להגביר את התחרות בשיחות הבינלאומיות.

וקס אישר את רוח הדברים המיוחסים לו ואמר כי כשבודקים מכרז, כל האפשרויות פתוחות.

נודע כי היועצים האמריקאים, ששכר משרד התקשורת לקראת הכנת המכרז למפעיל השני לשיחות הבינלאומיות, ממליצים כי דמי הנגישות שיצטרך המפעיל השני לשלם לבזק תמורת השימוש ברשת המקומית, לא יעלו על 2.5 סנט לדקה (דמי נגישות משולמים עבור השיחה מקומית דרך בזק למרכזת המפעיל השני). גופים המקורבים למכרז אומרים, כי בכל מקרה, לתעריף של 50 סנט לדקה, שאותו מנסה בזק לדרוש, אין כל בסיס, שכן בעולם מקובל תעריף של 5–7 סנט לדקה לשיחה כזאת.

לדברי המקורות, הדרישה של בזק לתשלום גבוה אינה נובעת מהעלות אלא מכוונת החברה להרתיע מתחרים פוטנציאליים.

עוד אומרים המקורות כי אם יהיה צורך בתשלום חד פעמי עבור התשתית, יש לתת אותו למדינה ולא לבזק, משום שהתשתית היא באחריות משרד התקשורת.

בתגובה אמר וקס, כי המלצת היועצים האמריקאים עדיין אינה מגובשת, וכי המדובר בתיאור המצב בארצות-הברית. לדבריו, בכל מקרה ישקפו דמי השימוש את עלות בזק, בדומה למה שמשלמים המתקשרים לטלפונים סלולאריים.

וקס: כל האפשרויות פתוחות

יו"ר בזק, משה הבא, אמר בתגובה: "2.5 סנט אינם סכום מתקבל על הדעת. יש לגבות דמי נגישות של 20 סנט, וגם זאת רק לאחר ביטול התמלוגים שבזק מעבירה לממשלה. הסכום צריך לכלול את דמי הנגישות לרשת, והשאר ייועד לפיתוח התשתית המקומית, כנהוג בכל העולם. אם הממשלה רוצה, שתשמע בקול הוועדות שמינתה ותבטל לחלוטין את הסבסוד הצולב, ואז היא תצטרך לשקול אם פיתוח התשתית ייעשה על ידי דמי הנגישות או על ידי העלאת דמי השימוש הקבועים".

לדבריו, גם תעריף של 20 סנט יאפשר הוזלה של 40% לצרכן.

מחלוקת בין האוצר לתמ"ס על ביטול הרישוי ליבוא

מאת גדרי מליך

חילוקי דעות התגלעו בשבוע שעבר בין משרד האוצר ובין משרד התעשייה והמסחר בעניין ביטול חובת הרישוי על יבוא. באוצר טוענים, כי צו שנחתם בשבוע שעבר לביטול חובת הרישוי על יבוא, יהיה בתוקף לתקופה בלתי מוגבלת, ואילו בתמ"ס טוענים, כי לגבי מדינות שלישראל אין עמן הסכמי סחר, הצו יהיה תקף רק לתקופה ניסיונית של ששה חודשים – שתפוג ב-1.4.95 – ולגבי מדינות שעימן יש לישראל הסכמי סחר – כמו ארה"ב, האיחוד האירופי ומדינות אפט"א – לא יוגבל הצו בזמן. באוצר חוששים, כי ההחלטה להחיל את הצו לתקופה ניסיונית על חלק מהמדינות תביא לבסוף לנסיגה ממדיניות החשיפה.

במשרד התמ"ס מעריכים, כי הצו יתפרסם בתוך כמה שבועות. כזכור, כחלק מתוכנית החשיפה החליטה הממשלה לבטל כעבור שלוש שנים את חובת הרישוי על יבוא ממדינות שעמן אין לישראל הסכמי סחר. צעד זה היה אמור להיכנס לתוקף ב-1.9.94, ואולם עד לימים האחרונים לא נחתם הצו.

ההחלטה להמשיך ולהפעיל את חובת הרישוי נועדה לאפשר מעקב אחר התפתחויות ביבוא בעקבות תוכנית החשיפה – תוכנית אשר ביטלה את רוב ההגבלות המינהליות על יבוא ממדינות שאין לישראל הסכמי סחר עמן, והמירה אותן במכסי מגן. "מבחינת ראותי, החלטת משרד התמ"ס להחיל את הצו לתקופה ניסיונית של ששה חודשים אינה תואמת את החלטת הממשלה", אמר הממונה על הכנסות המדינה באוצר, יורם גבאי.

בתגובה ציינה גבריאלה כהן, כלכלנית בכירה במינהל לסחר חוץ במשרד התמ"ס, כי מאז אומצה תוכנית החשיפה, כוננה ישראל יחסים דיפלומטיים עם מספר רב של מדינות, ולכן התרחב מעגל המדינות שמהן מייבאים. כהן ציינה, כי כיום מותר לייבא מסין ומרוסיה. "אין כוונה להחזיר את חובת הרישוי, אבל אנחנו רוצים לעקוב אחר מה שקורה עקב התפתחויות החדשות", אמרה כהן.

עובדי השקם ישביתו היום את החנויות ויפגינו מול הכנסת

אלדורטי: "אם העובדים ינטשו את העמדות לא יהיה להם לאן לחזור"

מאת זוהר בלומנקרנץ

יו"ר מועצת המנהלים של השקם, צבי אלדורטי, הזהיר אמש את ראשי ועד העובדים של החברה, כי אם ייגרם נזק לרשת בעקבות עיצומי עובדים, תתבע אותם ההנהלה לדין. עובדי השקם מתכוונים להשבית היום את מתקני החברה ולהפגין מול בניין הכנסת.

הבוקר אמורה ועדת הכספים של הכנסת לאשר את מכירת גרעין השליטה של השקם לקבוצת אלקו. העובדים מוחים על שהליך ההפרטה הושלם, מבלי שתביעותיהם נענו.

"אני קורא לכל נציגי החברות הממשלתיות לבוא ולהזדהות איתנו, כדי שלא יוליכו אותם שולל בתהליך ההפרטה, כמו שהוליכו אותנו", אמר יו"ר הוועד הארצי של עובדי השקם, יצחק מויאל, והוסיף כי "לא נשוב לעבודה עד שלא יטפלו בתביעותינו. מדובר בהשבתה כללית של החברה, כולל שקמיות וקנטינות".

בתגובה אמר אלדורטי: "איני יודע מה העובדים רוצים. לאחר שפורסם שמה של הזוכה, ומדובר בין אישור את העסקה, אין אפשרות לאשר הטבות נוספות או הדיגות לעובדים. לא ניתן להתחייב בשם רוכש גרעין השליטה.

"הייתי מצפה כי העובדים יקבלו את רוכש גרעין השליטה בפרחים ולא יורקו אבנים. אם העובדים ינטשו את העמדות, לא יהיה להם לאן לחזור".

ספרא: איננו מנהלים מו"מ על שותפות בסוכנות "עונות"

מאת רונית מורגנשטרן

נציגו של איש העסקים הבינלאומי אדמונד ספרא, עו"ד יגאל ארנון, מכחיש את הידיעה קבוצת מריו לוניק, כפי שפורסמה ביום ששי ב"הארץ", ולפיה מנהל ספרא מו"מ עם לוניק על כניסה לשותפות בסוכנות הביטוח "עונות".

לטענת עו"ד ארנון, ספרא לא ניהל מו"מ עם קבוצת מריו לוניק. עוד נמסר, כי אין זה נכון שהבנק הבינלאומי נמצא בבעלות אדמונד ספרא, ואין כוונה לערב את הבנק ברכישת עונות או חלק ממנה.

מנכ"ל עונות, אליעז רבין, אמר כי הפרטים שנמסרו בידיעה שפורסמה ביום ששי ב"הארץ" – נכונים. את תגובתו של מריו לוניק עצמו לא ניתן היה להשיג.

יומן

פצצת הפנסיה המתקתקת

הסכסוך בין הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע ובין הנהלת האוניברסיטה על תנאי הפרישה של חברי הסגל הוא לכאורה עניין שולי ומקומי. בפועל, הסכסוך הזה משקף את אחת ההשלכות החמורות של הסכם העבודה שנחתם לפני חודשים אחדים בין ארגוני הסגל האקדמי של כל המוסדות להשכלה גבוהה ובין ועד ראשי האוניברסיטאות, ולמעשה – משרד האוצר.

חברי הסגל האקדמי בבאר שבע טוענים שהם מופלים לרעה בעניין תנאי הפרישה, משום שזכויות הפנסיה שלהם מבוטחות בקרן הפנסיה מקפת, המחשבת את הגמלאות לפי שיטת הממוצעים – דהיינו, בשיטה המתבססת על שכרו הממוצע של המרצה בכל שנות עבודתו יחסית לשכר הממוצע במשק. לא כן המרצים במוסדות אחרים: הם מבוטחים בקרן פנסיה מוסדית או בפנסיה תקציבית, וחישוב הגמלה שלהם מבוסס על המשכורות האחרונות.

התוצאה: בעוד המרצים בשאר מוסדות ההשכלה הגבוהה ייהנו בעת צאתם לגמלאות (גם אם זה יהיה בקרוב) מגמלה המשקפת את תוספת השכר של כ-60% בממוצע (ויש אומרים – יותר) שקיבלו בהסכם האחרון, המרצים באוניברסיטת בן גוריון יצטרכו להמתין שנים ארוכות עד ששכרם הקובע לצורך גמלה ישקף תוספות אלה – וגם אז לא במלואן.

מאחר שעקרון ההשוואה והשוויון הוא קדוש בארצנו, ולא ייתכן שלעובדים במוסד ציבורי אחד יהיו הסדרי שכר ותנאי עבודה שונים באופן מהותי מאשר במוסדות אחרים, מחפשים את הדרך לתקן את המעוות, כלומר ליישר את הקו.

דובר אוניברסיטת בן גוריון כבר הודיע שהנהלת האוניברסיטה תומכת בדרישות המרצים ופנתה למי שצריך – כלומר למקור כל המימונים, זאת אומרת למשרד האוצר, ושם מצאה "אוזן כרויה לתביעות הסגל".

לא קשה לנחש איך יסתיים העניין: חברי הסגל יקבלו התחייבות שהאוצר ישלים בדרך זו או אחרת את החסר, כלומר, יגשר בין הפנסיה הצוברת בשיטת הממוצעים לבין הפנסיה התקציבית בשיטת השכר האחרון, כך שלא ייווצר פער בין זכויות חברי הסגל בבאר שבע ובמוסדות אחרים.

מי שמאמין שהסדרי הפנסיה בכל המוסדות להשכלה גבוהה – בין אם מדובר בקרן צוברת פנימית ובין אם מדובר בפנסיה תקציבית – מסוגלים לספוג את תוספות השכר האדירות בלי להעמיק מאוד את הגירעון האקטוארי שלהם, טועה טעות מרה. הערכה סבירה היא, שכל מערכת הפנסיה של המוסדות הללו, שהיתה מעורערת בלאו הכי, נפגעה אנושות עקב הסכם העבודה האחרון.

אך מה לנו כי נלין על הסכם העבודה במוסדות להשכלה גבוהה? לרוב הסכמי העבודה שנעשו בשנה האחרונה בידי הממונה על השכר – על דעת שר האוצר – במגזר הציבורי יש השלכות טראומטיות על הסדרי הפנסיה. מאז נחתמו הסכמי העבודה, פצצת הפנסיה במגזר הציבורי מתקתקת הרבה יותר מהר.

אבירם טל

ירדן לא תמכור לישראל עגבניות עקב מחסור

מאת עמירם כהן

בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בין שר החקלאות, יעקב צור, לבין שר החקלאות הירדני, מנצור אבן טריף, אמר האחרון כי ירדן כי לא תוכל להיענות לבקשת ישראל למכור לה עגבניות, משום שגם בירדן שורר מחסור בהן. השר הירדני דחה גם את בקשת ישראל לייצא לירדן בננות, מאחר שגם בירדן יש השנה עודפים.

עקב עצירת יבוא הירקות מהאוטונומיה, מסתכם עתה היצע העגבניות לשווקים בכ-60% מהיצע בנובמבר 93', שעמד על כ-10,000 טונות. בסוף השבוע נמכרו עגבניות יבוא מהולנד במחיר של עד 11 שקל לקילו.

ממשרד החקלאות נמסר אתמול, כי מבדיקות שנעשו בימים האחרונים בשטחי הירקות ברצועת עזה בידי פקחי היחידה לאוטונומיה במשרד החקלאות, בשיתוף משרד הבריאות והרשות הפלשתינית, לא נמצאו חיידקי כולרה באף אחת מהדגימות ובאף אחד ממאגרי המים המשמשים להשקיית שטחי הירקות בעזה.

דובר משרד הבריאות, שאישר את הממצאים, הבהיר כי למרות שלא נמצאו חיידקי כולרה הוחלט להמשיך באיסור על הכנסת תוצרת חקלאית מעזה.

הדובר הוסיף כי ישראל החליטה לדחות את בקשת הרשות הפלשתינית להעביר ירקות ומוצרי מזון אחרים דרך ישראל לגרה ולירדן, משום שבמקרים רבים הם מוברחים לישראל.

מבזק

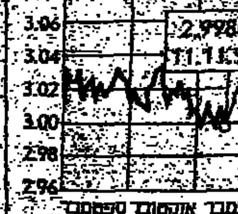

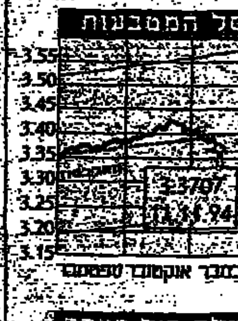

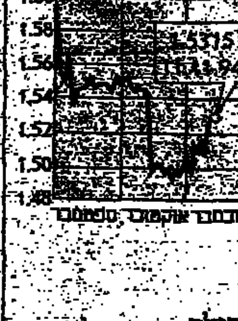

הדולר התחזק בסוף השבוע מול המארק והליש"ט, אך נחלש מעט מול הין (עמוד ג6)

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר אתמול בניו יורק: מארק – 1.5315; -0.09%
ליש"ט – 1.5973; -0.26%
ין – 97.75; +0.06%

צור: פיצוי לחקלאים במקום הברית "אסון טבע בפירות" לא יעמוד במבחן בג"ץ (עמוד ג2)

דו"ח על דו"ח: כלל סחר – השקעות לטווח ארוך (עמוד ג2)

מכון התקנים מתנגד להצעת האוצר לשינוי תקנות התקינה (עמוד ג2)

"באן גולף" תבנה מרכז מסחרי בנצרת ב-5 מיליון דולר (עמוד ג3)

אנשים ועסקים. מערך הרשות ארצי שיתופה בקול ישראל (עמוד ג3)

צרכנות. נשים הרות נאלצות לשלם אלפי שקלים למימון בדיקות מומלצות, שאינן ממומנות על-ידי משרד הבריאות וקופות החולים (עמוד ג3)

יציבות במניות הישראליות הנסחרות בוול סטריט; סבע עלתה ב-1.8% (עמוד ג4)

הפסדיה השוטפים של מאורה גדלו פי שניים באפריל-ספטמבר (עמוד ג8)

חברת התעופה של זמביה על סף התמוטטות (עמוד ג8)

גדל"ן

מינהל מקרקעי ישראל בוחר לצעוד בשטחים האפורים (עמוד ג9)

מכרז לסקר לקראת תוכנית מתאר חדשה למתחם ירושלים יפורסם בקרוב (עמוד ג9)

האחים אלה קונה 4.4 דונם בפתח תקוה ב-3 מיליון ד' (עמוד ג9)

ערבויות בנקאיות – בעירבון מוגבל מאוד (עמוד ג11)

מכרז לבניית מלון איני-סר קונטיננטל בתל-אביב (עמוד ג11)

בקרוב – מכרז לבניית הקמפוס באשקלון (עמוד ג11)

עתירה לבג"ץ נגד 666 "אפליה בין שווים" (עמוד ג12)

דוידיאן יקים פרויקט של 120 דירות באשדוד לאוכלוסייה מבוגרת (עמוד ג13)

צווארון לבן / צבי הראל

הכשר לחשבונית כוזבת

ביהמ"ש דחה לחלוטין את עדות המומחה של נציב המס לשעבר, רו"ח יאיר רבינוביץ, לטובת חברת סאראב. התביעה טענה שעדותו היתה למעשה ניסיון להכשיר עסקה סיבובית וחשבונית כוזבת

רואה החשבון יאיר רבינוביץ, נציב מס הכנסה בשנים 85'–89', היה אחד מעדי ההגנה החשובים במשפט של חברת הבנייה סאראב וחברת הפרסום אריאלי ומנהליהן, שהורשעו באחרונה בעבירות מס על-ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב. החברות ומנהליהן – אנריקה רוטנברג (סאראב) ועמוס טל-שיר (אריאלי) – הורשעו בפרשה הנוגעת להוצאת חשבונית מס כוזבת בסכום של 31,050 שקל (15 אלף דולר בתוספת מע"מ).

השופט נתן עמית גזר ביום רביעי שעבר על חברת סאראב קנס של 60 אלף שקל, ועל רוטנברג – 30 אלף שקל וששה חודשי מאסר על תנאי. אריאלי נקנסה ב-25 אלף שקל וטל-שיר נידון ארבעה חודשי מאסר על תנאי ולקנס של 15 אלף שקל.

רבינוביץ הוא שותף במשרד רואי החשבון בבלי מילנר ושות' ומשמש כמרצה במוסדות להשכלה גבוהה ובארגונים מקצועיים וכלכליים. כן הוא חבר בוועדה המייעצת לעניני בנקאות בבנק ישראל.

רבינוביץ הוזמן להעיד במשפט מטעם פרקליט חברת סאראב, עו"ד פנחס רובין. לבקשת חברה זו הגיש רבינוביץ לבית המשפט חוות דעת, שבעזרתה ניסו החברה ומנהלה להוכיח כי פעלו כדין. על חוות הדעת הזו נחקר רבינוביץ בבית המשפט.

על פניה, גם בעיני הדיוטות, מעוררת עדותו של רבינוביץ תמיהות רבות, במיוחד כיוון שמדובר במי שעמד בראש הפירמידה של מס הכנסה. השופט עמית דחה מכל וכל את חוות הדעת וקבע, כי "איני מקבל את הנחות היסוד שרו"ח רבינוביץ התבסס עליהן, ואיני מקבל את מסקנותיו".

כמה נתונים על הרקע לחוות הדעת: במשפט היו למעשה שלושה צדדים: סאראב, ששילמה לחברת אריאלי את הסכום הנקוב בחשבונית המס; אריאלי, שהוציאה לסאראב חשבונית מס על שירות שהעניקה לה, כביכול, וראש עיריית חולון לשעבר, עו"ד חיים שרון (שלא העיד במשפט). התקופה שבה הוצאה החשבונית הכוזבת היא ערב הבחירות לראשות עיריית חולון ב-89'. שרון שכר את שירותי משרד אריאלי בעלות כוללת של 40 אלף דולר. מתוך זה שילמה סאראב לאריאלי 15 אלף דולר. החשבונית היתה כוזבת מהטעם הפשוט, שפרסום אריאלי לא ביצע עבודה כלשהי עבור סאראב.

להגנתה טענה סאראב, כי הואיל וראש העירייה השתתף בצילום קלטת שבה המליץ לרכוש דירות בקרית בן-גוריון בחולון (שם בנתה החברה דירות רבות), זו היתה התמורה (להבדיל מתרומה) ששולמה לו – 15 אלף דולר. בפועל לא קיבל שרון את הכסף, וזה הועבר לפרסום אריאלי, שניהל את מסע הבחירות שלו. אגב, במשפט הבהירה התובעת, עו"ד כרמלה אוסטפלד, כי הסיבה שלא הוגש כתב אישום נגד שרון בחשד לקבלת טובת הנאה מסאראב היתה שלא היו ראיות לכך.

רבינוביץ כתב בחוות דעתו, כי אחרי שקיבל את הסברי מנהלי סאראב, "הפעילות הרישומים בקשר לחשבונית הנ"ל היו תקינים בנסיבות העניין, בהיות החשבונית דרישת תשלום, הרי שלא היה פגם בביצוע התשלום שהגיע לראש העיר כתמורה עבור השתתפותו בקלטת הפרסום, באמצעות אותה חשבונית ורישומה בספרי הנהלת החשבונות של החברה".

בנוגע שטענתה של סאראב היתה נכונה – טענה שאותה דחה השופט – גם אז היתה לה בעיה: הסיבה היא שראש העירייה הוא זה שקיבל את הכסף בתמורה להופעה בקלטת, אך בחשבונית המס אין תיעוד מתאים ומלא של תיאור העבודה ומעורבות שרון.

על כך אומר רבינוביץ בחוות דעתו: "סביר שחשבונית תועבר לגזברות לתשלום גם ללא תיאור מדויק של ההוצאה בחשבונית. זאת ועוד, סביר ומקובל שהחשבונית תוצא למשלם (סאראב – צ.ה) על-ידי מקבל התשלום (אריאלי) ולאו דווקא על-ידי נותן השירות" (הכוונה לשרון שהופיע בקלטת).

רבינוביץ נחקר בחקירה נגדית על חוות הדעת שלו על ידי התובעת, עו"ד אוסטפלד. בסיכומיה טענה התובעת, כי העד המומחה נתן, למעשה, הכשר לעסקה סיבובית ולחשבונית כוזבת. בין היתר נשאל רבינוביץ: כיצד זה הוציאה סאראב חשבונית מס לפרסום אריאלי למרות שאין מחלוקת שעובדיה של אריאלי לא ביצעו למענה עבודה כלשהי?

רבינוביץ: "דווקא בין בעלי מקצועות חופשיים מקובל שאנשים באים לאיש-מקצוע מסוים, מקבלים ממנו את השירות, ובסופו של דבר מקבלים חשבונית מאיזה פירמה שהוא שותף לה, ומקבל השירות לא יודע שזה כך. לדוגמה, אם באים לקבל שירות מעו"ד רובין (הסנגור בתיק זה – צ.ה) הם יקבלו חשבונית ממשרד גורניצקי" (שבו שותף רובין). ועוד, היום אני עובד במשרד של רו"ח בבלי מילנר, כפי שאני מציין בראש חוות הדעת שלי, ובכיוד הפירמה לא מצוין שמי; אני נותן שירות. למישהו, והקבלה רשומה על שם בבלי מילנר".

רבינוביץ. ראש העיר הוא כמו אינסטלטור

השופט: "איני מקבל את הנחות היסוד שרבינוביץ התבסס עליהן, ואיני מקבל את מסקנותיו"

רבינוביץ מביא דוגמה נוספת: "אינסטלטור שעובד באופן קבוע בחברה מסוימת כשכיר ובזמן פנויו מבצע עבודה בעצמאי ולא רוצה להירשם כעצמאי ולהוציא חשבונית. הוא מבצע את העבודה, והדרך אותה חברה מוציאים חשבונית. החברה גובה את הכסף ומעבירה אותו לאינסטלטור תמורת 5%, עם ניכוי מס במקור כאילו הוא שכיר".

עו"ד אוסטפלד: "מה צריך להיות רשום בחשבונית?"

רבינוביץ: "משהו כללי ששייך לאותה חברה, ייעוץ, שכר טרחה".

עו"ד אוסטפלד: "מה שרשום בחשבונית צריך להיות תיאור של העבודה?"

רבינוביץ: "מספיק שיהיה כתוב שכר טרחה או 'ייעוץ'".

עו"ד אוסטפלד: "האם תסכים איתי שצריך להיות תשלום בעבור ביצוע (עבודה) שביצעת?"

רבינוביץ: "אני שוב אומר, לא חייב".

בהמשך חקירתו הנגדית, משווה רבינוביץ את מעמדו של ראש עיריית חולון למעמדו של האינסטלטור בחברה. "ראש העיר", העיד רבינוביץ, "הוא כדוגמת האינסטלטור בחברה שהזכרתי".

על דוגמת האינסטלטור כתב השופט עמית, כי "צר לי, אבל גם דוגמה זו לא נראית לי כישימה במקרה שלפנינו".

בואו להתחיל את שנת 95 מגבוה.

זה הזמן לקנות אוליבטי. האיכות גבוהה, המחיר דווקא לא.

היום, כל עסק זקוק למערכת מיחשוב ייחודית המותאמת בדיוק לצרכיו. משום כך התמחתה אוליבטי, חברת המחשבים המובילה באירופה, בהצעת פתרונות מיחשוב מלאים ללקוח – מעסקים קטנים ועד ארגוני ענק.

אוליבטי מספקת פתרון מיחשוב כולל לעסק – משלב הייעוץ והתוכנית האב, דרך תכנון מפורט ובניית פתרונות הקשורה מתאימים, וכלה ביישום ותפעול שוטף של האתר – עם תמיכה ושירות לאורך כל הדרך. העוצמה של אוליבטי כספקית פתרונות מיחשוב מתבטאת בפרוייקטים הגדולים והמורכבים ביותר: סביבה מרובת אתרים, ציוד הטרוגני, ורשתות מקומיות ורחבות.

אוליבטי ישראל מעמידה לרשותכם היצע עשיר של חומרה ותוכנה, במחוייבות בלתי מתפשרת לתו האיכות של חברת האם הבין-לאומית: באנשים, במוצרים ובשירות. מחלקת השירות הגדולה של אוליבטי מפעילה 4 מרכזי-שירות ברחבי הארץ ומספקת שירותי תחזוקה ותמיכה במהירות וביעילות. עם אוליבטי אתם בידיים טובות. לבחירתכם מגוון רחב של קווי מחשבים לכל מטרה: מחשבים נישאים, מחשבי PC ושרתים.

המחשבים הנישאים של אוליבטי
עוצמה בתנועה

- עד מעבד i486 DX4/75MHz
- 2 חריצי PCMCIA
- נוחות וקלות שימוש
- יחידת מודם/פקס פנימית עם מזכירה אלקטרונית
- סוללה הנטענת בתוך המכונית

מחשבי ה-PC של אוליבטי
שיאים של ביצועים

- ממעבדי אינטל 486 ועד פנטיום 90MHz
- 2 מעבדי פנטיום במקביל
- בקר וידאו ובקר דיסק על Local Bus
- אפשרות השבחה
- "Plug & Play" – לקונפיגורציה אוטומטית של כרטיסים הנוספות

pentium

השרתים של אוליבטי
ניצבים לשירותך במלוא העוצמה

- ממעבדי אינטל 486 ועד פנטיום 90MHz
- 2 מעבדי פנטיום במקביל
- מותאמים לכל מערכות ההפעלה בשוק
- ארכיטקטורת EISA/VESA/PCI
- מודולריות ואפשרויות הרחבה
- רמות אבטחה שונות

pentium

intel inside

olivetti
פתרונות מחשוב מקצה לקצה

דו"ח על דו"ח / אייל סימן-טוב

כלל סחר – השקעות לטווח ארוך

כלל סחר חזרה לעסקי הקמעונות במקביל לחיסול פעילות המימון והליסינג. למרות שהשקעות אלה הביאו להרעה תוצאותיה העסקיות, נראה כי מדובר בתקופת מעבר שלאחריה תגיע החברה לרווחיות פרמננטית

כלל סחר החלה את פעילותה ב-63', והתרכזה בהשקעת כספים בענפי התעשייה, המקרקעין, המסחר והשירותים. מאז רכישתה על ידי כלל (ישראל) ב-73', משמשת החברה והחברות שבשליטתה, כזרוע המסחרית של קבוצת כלל, ועיקר עיסוקה הוא בפיתוח עסקים בתחומי פעילותה.

החברה מתמקדת בהמשך פיתוחם של שישה תחומים: שיווק ומסחר, קמעונאות, מחשבים, לוגיסטיקה ושינוע, סחר בינלאומי, פרסום ותקשורת. במקביל פועלת החברה להפסקת פעילותה בתחומים שאינם תואמים את מדיניותה זו, ולפיכך מכרה את החטיבה הפטרוכימית של גדות, הפסיקה את פעילות המימון והליסינג, והחלה בייצוב הפעילויות החדשות ושילובן בקבוצה – בעיקר ענף קמעונות המזון.

החברה הרחיבה את פעילותה בתחום קמעונות המזון באוגוסט 93', עם רכישת 50% מהבעלות על רשת ההיפרשוק תמורת 136 מיליון שקל. פעילות זו מהווה כיום כ-19% מהיקף הכנסותיה, ואולם השקעה זו טרם הניבה פירות. גם רשתות אחרות דוגמת פיצה האט וכלל פארם לא הציגו ביצועים מרשימים.

החברה נסחרת כיום בשווי שוק של כ-122 מיליון דולר (על פי שער מניה של 10.25 שקל). הונה העצמי בסוף יוני 94' הסתכם בכ-278 מיליון שקל לעומת 272 מיליון שקל בסוף דצמבר 93'. שיעור התשואה השנתי על ההון העצמי הגיע לכ-5.5% לעומת 10.3% ב-93'. נכסי החברה הסתכמו, נכון ל-30 ביוני 94', בכ-884 מיליון שקל לעומת כ-796 מיליון שקל ב-31 בדצמבר 93'.

עיקר התוספת בנכסי החברה נובעת מאיחודה לראשונה של מל"ם מערכות, שנרכשה על ידי כלל מחשבים בכ-62 מיליון שקל. ואולם, במקביל גדלו התחייבויותיה השוטפות לבנקים ל-52 מיליון שקל, כתוצאה מלקיחת הלוואה למימון הרכישה. מחיר הרכישה נחשב לגבוה, במיוחד בהשוואה ליתר המתמודדות שהצעותיהן היו נמוכות בכ-50%.

מדיניות ההשקעה

החברה דואגת לממש את מדיניות ההשקעה שקבעה לעצמה ובהתאם לכך ביצעה כמה שינויים בהשקעותיה במחצית השנה הראשונה של 94'. בפברואר התמה החברה המאוחדת "ישראקס – החברה הישראלית הכללית לסחר בע"מ", ובעלי מניותיה על הסכם עם קבוצת קלאריג', שלפיו הוקמה חברה חדשה בהשתתפותה. על פי ההסכם העבירה ישראקס את פעילותה העסקית הבינלאומית לחברה החדשה. כתוצאה מכך הרוויחה הקבוצה כ-2.8 מיליון שקל.

במארס מכרה "גדות תעשיות ביוכימיה" (חברה מסונפת) חברה בת שלה, בה רוכזו נכסי החטיבה הפטרוכימית, ואשר פגעה ברווחיות הקבוצה. כתוצאה מכך נבע לקבוצה רווח הון של כ-3.6 מיליון שקל.

באפריל רכשה חברה בת, "כלל מחשבים", את מלוא השליטה והבעלות בחברת מל"ם מערכות תמורת 62 מיליון שקל, סכום הכולל מוניטין בסך כ-36 מיליון שקל המופחת על תקופה של 10 שנים. זאת למרות שגילוי דעת 57 של לשכת רואי החשבון בישראל, שיצא השנה, מחייב הפחתת מוניטין על פני 5 שנים, אך מאשר הפחתה עד 20 שנה אם קיימת לכך הצדקה כלכלית. דו"ח הדירקטוריון למחצית הראשונה של 94' קובע, כי 10 שנים הן תקופת ההנאה הכלכלית המשוערת של ההשקעה.

מל"ם עוסקת בעיקר בתחומי ביצוע, פתוח תוכנה ומתן שירותי עיבוד נתונים. כ-80% מהכנסותיה נובעים משלוש פעילויות עיקריות, שבכולן יש לה תלות בלקוח עיקרי: שירותי עיבוד נתונים למכס, שירותי עיבוד שכר ועיבוד נתונים עבור משרד הפנים. משרד הפנים, שהוא בעל המאגר, מסיים את החוזה עם מל"ם בסוף 95', וחוזה זה לא יחודש. הכנסותיה של מל"ם מפעילותה עם משרד הפנים היוו כ-27% מכלל הכנסותיה באפריל-יוני 94'. הפחתת המוניטין על פני 10 שנים משפיעה על התוצאות העסקיות של כלל מחשבים וכלל סחר, בהפחתה שנתית של כ-3.6 מיליון שקל בשנה.

ביולי תמה כלל סחר, באמצעות חברה בת שבבעלותה, על הסכם עם החברה האמריקאית D.H.L ועם מנכ"ל "שיגור אקספרס", שלפיו תעביר כלל סחר את השליטה בשיגור אקספרס לידי D.H.L. כלל סחר, המחזיקה באמצעות חברה בת ב-92.5% משיגור אקספרס, נתנה ל-D.H.L שתי אופציות לרכישת המניות בשיגור. על פי ההסכם שנחתם בין הצדדים, התחייבה D.H.L לתת ערבות לקו אשראי מבנק מסחרי בארץ שיאפשר לשיגור אקספרס החזרת הלוואות בעלים בסך 2 מיליון דולר.

בנוסף לכך קיבלה החברה הבת של כלל סחר, אופציה למכירת יתרת מניותיה בשיגור ל-D.H.L תמורת 3 מיליון דולר צמודים למדד המחירים בארה"ב, וכתוצאה מחלקה של החברה ברווחים הבלתי מחולקים של שיגור. העברת הבעלות בשיגור לידי D.H.L. תמוהה, הואיל ומדובר בחברה צומחת המגדילה באופן עקבי את היקף פעילותה ואת רווחיה. ב-92' הסתכם הרווח הנקי של החברה בכ-1 מיליון שקל מתוך מחזור של 14 מיליון שקל, וב-93' הסתכם הרווח הנקי בכ-2.2 מיליון שקל מתוך מחזור מכירות של כ-17 מיליון שקל. נראה כי המדובר בשותפות אסטרטגית יותר מאשר בוויתור על פעילות חברה רווחית.

מגזרי פעילות

כלל סחר היא חברת אחזקות המחזיקה בחברות בנות ומסונפות הפועלות בענפים שונים. בענף השיווק והמסחר נפגעה רווחיות הענף למרות גידול של כ-6% בהכנסות ממכירות, כתוצאה מהתחזקות המטבעות האירופיים. חברה מסונפת, גדות מסופים, סיימה את המחצית הראשונה של השנה ברווח של כ-3.3 מיליון שקל לעומת כ-6 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93'.

בענף הסחר הבינלאומי גדלה הרווחיות בכ-145% בהשוואה למחצית הראשונה אשתקד. גידול זה נבע בעיקר מהקדמת תקבולים בסכומים גדולים בגין עמלות הנזקפות בעת קבלתן.

בענף הקמעונאות, חברה בת מאוחדת המפעילה את רשת ההיפרשוק סיימה את המחצית הראשונה של השנה בהפסד של כ-4.3 מיליון שקל. כן השפיעו תוצאות המגזר מהפסדים בפעילותן של רשתות כלל פארם ופיצה האט.

בענף המחשבים, למרות האיחוד של מל"ם מערכות, לא חל גידול מהותי ברווח, הואיל ובמחצית הראשונה של 93' נוצרו הכנסות גבוהות חד פעמיות.

בענף הפרסום סיימה חברה מסונפת, שירותי קשת, את מחצית השנה בהפסד של כ-9.4 מיליון שקל. בחודשים מאי-יוני 94' החלה החברה להרוויח בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מפרסום.

תוצאות עסקיות

ב-93' הסתכם מחזור ההכנסות בכ-590 מיליון שקל, עלייה ריאלית של כ-11% בהשוואה ל-92'. הפעילות התפעולית הסתכמה ברווח של כ-28 מיליון שקל. ב-93' היו לחברה הוצאות מכירה ושיווק בסך כ-57 מיליון שקל, שנבעו מאיחוד לראשונה של כלל פארם, וכן מגידול בהוצאות חברות השיווק והמסחר. הכנסות המימון בשנה זו הסתכמו בכ-9 מיליון שקל, ירידה של כ-32% לעומת 92'. ירידה זו נבעה מירידה בהכנסות המימון נטו בעסקי הליסינג ב-93', בהשוואה ל-92', שנוצרה כתוצאה מהפסקת פעילות עסקי הליסינג. שנת 93' הסתיימה ברווח של כ-23 מיליון שקל.

הכנסות הקבוצה ממכירות ושירותים במחצית הראשונה של השנה הסתכמו ב-321.9 מיליון שקל, גידול ריאלי של כ-6% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מקורו בגידול במכירות מגזרי השיווק, המסחר והקמעונאות. כ-185.7 מיליון שקל מהכנסות הקבוצה במחצית השנה נבעו מהרבעון השני, שבו חל גידול ריאלי של 36% בהשוואה לרבעון הראשון השנה. הגידול מוסבר בעלייה במכירות מגזרי סחר בינלאומי ומחשבים, וכן כתוצאה מרכישת השליטה במל"ם מערכות ואיחודה לראשונה בספרי החברה. איחוד זה הביא לגידול בעלות המכר של כ-14 מיליון שקל וגידול של 3.7 מיליון שקל בהוצאות מכירה, הנהלה וכלליות. שיעור הרווח הגולמי הגיע ל-31% בהשוואה ל-28% בתקופה המקבילה ב-93'.

במחצית הראשונה של השנה נרשמה עלייה של 15% בהוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות בהשוואה לתקופה המקבילה ב-93'. הוצאות המימון הסתכמו במיליון שקל, לעומת הכנסות מימון בסך 6 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות המימון נבע מירידה בהכנסות המימון נטו בעסקי הליסינג של הקבוצה, כתוצאה מהפסקת פעילות זו החל מאוגוסט 93'. כמו-כן נוצרו הוצאות מימון בחברות השיווק והמסחר כתוצאה מהשפעת הפיחות בשערי המטבעות האירופיים על יתרות הספקים.

העלייה הגדולה במדד המחירים לצרכן הביאה לגידול בהוצאות המימון, מכיוון שלקבוצה עודף שקלים המצומדים בעיקרם בהתחייבויות מדדיות. במחצית 94' הסתכם הרווח הנקי של הקבוצה בכ-7.5 מיליון שקל לעומת רווח של כ-11.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93'.

המצב הכספי

הפעילות העסקית של החברה ממומנת בעיקר מאשראי מבנקים ומספקים (המהווה כ-43% מנכסי החברה) ומהון עצמי (כ-31%). ההון החוזר הסתכם בסוף יוני השנה בכ-30 מיליון שקל (יחס שוטף של 1.08 ויחס מהיר של 0.89). במחצית הראשונה של 94' הגדילה החברה את האשראי לזמן קצר בכ-51 מיליון שקל, ובמקביל גדלו יתרות החייבים בכ-55 מיליון שקל.

על פי תשקיף החברה מיום ה-21 במאי 92', הנפיקה החברה 2.4 מיליון כתבי אופציה הניתנים למימוש עד ה-30 בנובמבר 94' תמורת מחיר מימוש של 9.70 שקל. מחיר המניה כיום הוא 10.26 (נכון ל-8 בנובמבר), כלומר, האופציה ב"תוך הכסף", ולכן מחזיקי האופציות ישאפו לממש אותן למניות כל עוד מחיר המניה לא יירד יותר מ-6% משערו הנוכחי, דבר שיגדיל את הון החברה בכ-23 מיליון שקל.

מתוך הנפקה בעבר של איגרות חוב המירות למניות, נותרו בסוף המחצית הראשונה של 94' איגרות חוב בסך 1.6 מיליון שקל. על פי המבחנים שנקבעו בגילוי דעת 53 של לשכת רואי החשבון בישראל, סבירות המרתן למניות אינה גבוהה, ולפיכך מוצגות האיגרות בדו"חות הכספיים כהתחייבות לזמן ארוך.

הפעילות השוטפת הניבה במחצית הראשונה של השנה תזרים מזומנים חיובי של כ-22 מיליון שקל, בדומה ל-25 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93'. במחצית הראשונה של השנה השקיעה חברה בת, כלל מחשבים, בחברה שאוחדה לראשונה – מל"ם מערכות, כ-62 מיליון שקל.

סיכום

כלל סחר עוברת שינויים ארגוניים, שעיקרם חיסול פעילויות מפסידות ופעילויות שסיכויי ההתפתחות בהן נמוכים. כמו-כן אורגנו פעילויות דומות במסגרת אחת. לחברה אסטרטגיה שעיקרה בניית קבוצה מכמה מגזרי פעילות בענפים שבהם יש לה יתרונות לגודל, מוניטין רב ויכולת ניהולית וכספית טובה. כלל סחר נהנית ממקורות מימון נגישים, ממוניטין, מנגישות לעסקים ומהזדמנויות חדשות עקב היותה חברה בת של כלל ישראל.

בהתאם למדיניות השקעה זו, רכשה כלל סחר שליטה ברשתות היפרשוק, פיצה האט, קנטאקי פרייד צ'יקן, קנה ובנה, וכן מל"ם מערכות כחלק מכלל מחשבים. השקעות אלו הביאו להרעה בתוצאות העסקיות הנובעות מקשיי קליטה, הסתגלות ועלויות הארגון מחדש. הגידול בהוצאות המימון תרם אף הוא להרעה בתוצאות.

קשה לאמוד את הזמן שידרוש לחברה כדי להסתגל למציאות החדשה, ואולם נראה שמדובר בתקופת מעבר שלאחריה עשויה כלל סחר להגיע לרווחיות פרמננטית.

הכותב הוא רואה-חשבון

דו"ח מאוחד של התוצאות העסקיות

לתקופה של 6 חודשים שנסתיימה ביום 30 ביוני 1994
מותאם לשקל של חודש יוני 1994

	לתקופה של 6 חודשים	6 חודשים	3 חודשים	3 חודשים	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
	שנסתיימה ביום 30 ביוני				
	1994	1993	1994	1993	1993
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
	(בלתי מבוקר)				(מבוקר)
הכנסות					
מכירות ושירותים	321,917	303,803	185,685	124,942	589,917
עלות המכירות והשירותים	222,435	217,625	124,762	87,536	406,311
רווח גולמי	99,482	86,178	60,923	37,406	183,606
עלויות והוצאות					
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות	88,727	76,709	46,945	38,825	155,679
רווח מפעילות רגילות	10,755	9,469	13,978	(1,419)	27,927
הכנסות (הוצאות) מימון, נטו	(906)	6,260	(1,382)	5,142	9,114
הכנסות אחרות, נטו	5,725	3,498	941	929	3,337
רווח לפני מיסים על ההכנסה	15,574	19,227	15,537	4,652	40,378
מיסים על ההכנסה	(9,470)	(5,964)	(7,098)	(1,845)	(13,441)
רווח לאחר מיסים על ההכנסה	[illegible]	13,263	8,439	2,807	26,937
חלקה של הקבוצה בתוצאות של חברות כלולות ושותפויות, נטו	3,308	9	1,002	936	(128)
	9,412	13,272	7,441	3,743	26,809
חלק המיעוט בתוצאות של חברות מאוחדות	(1,943)	(2,124)	(2,747)	322	(3,902)
רווח נקי לתקופה	7,469	11,148	4,694	4,065	22,907

אנשים ועסקים

שלונסקי. ניגוד אינטרסים

גרוס. ינחה את הפורום

ינון. מאשים את ערוץ 2

רוזנהאוז. 5 מיליון דולר

הוא עוד ישוב

תביעה ראשונה מסוגה לדמי עזיבה מוגדלים, בגין רווחים עתידיים שיעשה קיבוץ מעסקת שינוי ייעוד בקרקע החקלאית, הוגשה על-ידי חבר קיבוץ רמת רחל.

חבר הקיבוץ, ראובן אביאן (34), שנאלץ לעזוב את קיבוצו לאחר שאשתו לא התקבלה לחברות מסיבות של אי התאמה חברתית, הגיש תביעה לפיצויי עזיבה הגבוהים במאות אלפי שקלים מהמקובל, בנימוק שהקיבוץ עומד להתעשר מעסקת הפשרת קרקע שהוא עומד לעשות באמצעות החזרת קרקע למינהל על פי החלטה 666, או באמצעות יזמות עסקית בקרקע לפי החלטה 441 של מועצת מינהל מקרקעי ישראל.

הקיבוץ דוחה את התביעה, והעניין יתברר, ככל הנראה, בבית המשפט.

עמירם כהן

תחרות לקול ישראל

גופים עסקיים ותקשורתיים בודקים אפשרות להקים מעין רשות ארצית שיספק שירותים לתחנות הרדיו האזוריות, בעקבות כוונת רשות השידור לחייב את זכייני התחנות לשלם עבור העברת שידורי הרשות מקול ישראל.

בעניין זה הוזכר שמם של אורן מוקטלי, שכיהן כראש מינהלת הרדיו במשרד התקשורת, ושל מפקד גלי צה"ל, משה שלונסקי. מוקטלי סירב להגיב ואילו שלונסקי אישר כי היתה פנייה אליו, ואולם אין הוא יכול להצטרף לפרויקט כזה, בשל ניגוד אינטרסים. הקדנציה של שלונסקי, שעתידה להסתיים בסוף דצמבר, תוארך בשנה.

עירית רוזנבלום

תובענה ייצוגית

היום יתקיים המפגש החודשי של פורום שוק ההון, שבו ידונו היבטים שונים והשלכות של התובענה הייצוגית. בארצות-הברית נחשבת תובענה כזו לחלק חשוב בדיני אכיפת דיני ניירות ערך ומניעת קיפוח המיעוט. משהוכרה אפשרות זו גם בישראל, הוגשו לאחרונה שורה של תביעות כאלה ובהן תביעות נגד חברות ענק כבזק, טבע, טמפו ועשר חברות ציבוריות אחרות.

הבעיות שהתעוררו בפרקטיקה בנושא זה יועלו על ידי סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב, השופט ישי לויט, שישב בדין בסוגיית התובענות הייצוגיות, ועל ידי ד"ר אירית חביב מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב. את הערב ינחה פרופ' יוסף גרוס – יו"ר פורום שוק ההון של האוניברסיטה.

שלמה פרידמן

ליכטנזון בגליל

תקציב הפרסום של עמותת התיירות הגליל המערבי, בסך חצי מיליון שקל, נמסר למשרד ליכטנזון, לאחר שבשנה האחרונה טופל על-ידי תן פרסומאים.

זוהר בלומנקרנץ

כמה מרוויח מרגלית

חוזהו של דן מרגלית לזיק הערוץ הראשון שילשה את שכרו בהנחיית "פופוליטיקה". כך עולה מדברים שאמר יו"ר רשות השידור, מיכה ינון, ביום עיון לציון שנה לערוץ 2.

ינון האשים את זכייני הערוץ שהתחרות על הכוכבים גרמה לעליות מחירים של מאות אחוזים, כספים שרשות השידור אינה מקבלת. עליהם פיצוי בהעלאה דומה של האגרה. "כדי להחזיר אליתו מנתה, הפכו אלף שקל לאלף דולר", אמר ינון.

בתגובה אמר אלכס גלעדי, מנכ"ל שידורי קשת, שהשאיל את מרגלית לטלוויזיה לשנתיים: "מה, הוא לקח רק אלף דולר? הוא לא מתבייש"

עירית רוזנבלום

יריד קניות

רשת הסופר-פארם פותחת היום יריד קניות בו יציגו 50 סוכנים וספקים מוצרים חדשים. מחזור הקניות הצפוי ביריד, שיימשך יומיים, נאמד בחמישה מיליון דולר.

לדברי מנהל השיווק של הרשת, אפי רוזנהאוז, תמנה הרשת עד סוף 94' 40 סניפים.

זוהר בלומנקרנץ

מינויים

- ● יוסף טוב מונה למנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים במקום אל"מ (מיל') דוד אפרתי.
- ● ברוך אלבוך מונה למנהל מחלקת מנגנון ומשק בבנק אמריקאי ישראלי.
- ● עו"ד משה מרון, סגן ראש עיריית רמת-גן, מונה לדירקטור בבנק העולמי להשקעות.

צור: פיצוי לחקלאים במקום הכרזת "אסון טבע בפירות" לא יעמוד במבחן בג"ץ

מאת עמירם כהן

שר החקלאות, יעקב צור, תבע בסוף השבוע מראש הממשלה, יצחק רבין, להעלות היום לדיון בממשלה את המלצתו והמלצת שר התחבורה, ישראל קיסר, להכריז על אסון טבע בענף הפירות כתוצאה מנזקי החורף הזה 93'/94': יבולי הפירות בגליל, בגולן ובבקעה קטנו בחורף זה בכ-40%.

בסוף השבוע נמשכו דיונים בין משרד החקלאות והאוצר בנסיון להגיע לנוסחה משותפת לפיצוי מגדלי הפירות ללא הכרזת אסון טבע.

במשרד החקלאות נמסר כי צור אינו נוטה לקבל את הצעת האוצר לפשרה, מאחר שזו עשויה לא לעמוד במבחן בג"ץ, שכן חוק אסון טבע בחקלאות קבע קריטריונים להערכת הנזקים ולא סכומים.

על פי הערכות שמאות שנאספו במשרד החקלאות, מסתכמים נזקי החורף הזה ב-95 מיליון שקל: 70 מיליון בנשירים ובענבים ו-25 מיליון שקל בהדרים.

חקירת המחסור בירקות

מנכ"ל המרכז החקלאי, שמחה אסף, פנה בסוף השבוע לשר החקלאות בתביעה להמליץ בפני הממשלה להקים ועדת חקירה ציבורית לבדיקת המדיניות ותהליכי קבלת ההחלטות באגף התקציבים, שהביאו בחודשים האחרונים למחסור חמור בירקות ולהאמרת מחירים. לדבריו, מדיניות זו גרמה לנזקים בלתי הפיכים.

מכון התקנים מתנגד להצעת האוצר לשינוי תקנות התקינה

מאת אבי שוברט

מכון התקנים הישראלי מתנגד להצעת האוצר לשינוי תקנות התקינה, שתוצג היום בישיבת הממשלה. מנכ"ל מכון התקנים, עמוס ברקוביץ, טוען כי על פי הצעת האוצר, מוצרים ייובאו לארץ מבלי שתיבדק בטיחותם ואיכותם ע"י גוף מקצועי בישראל.

בישיבה יוצגו שתי הצעות נפרדות לשינויים בתקינה, האחת ע"י שר האוצר, אברהם שוחט, והאחרת ע"י שר התמ"ס, מיכה חריש, מאחר שהשניים לא הגיעו לפשרה.

באוצר חוששים כי הצעת התמ"ס תאפשר המשך שימוש בתקנים להגבלות סחר לא מכסיות.

במכון התקנים הישראלי חוששים כי קבלת הצעת האוצר תביא לירידה ניכרת בפעילות המכון עקב העברה במעבדות פרטיות שיוסמכו להעניק תקנים.

ברקוביץ הביע חשש כי קבלת הצעת האוצר תביא לפיצולו של המכון. לדבריו, חברי הדירקטוריון, שבו מיוצגים כל הגופים במשק, לרבות משרדי הממשלה, דחו פה אחד את הצעת האוצר והחליטו לתמוך בהצעת התמ"ס.

3 מועמדים להחלפת מנכ"ל נתיבי איילון

מאת יעקב צלאל

דורון בלשה, מנכ"ל נתיבי כרמל, פנחס בקשאל, ראש אגף פיתוח בת"ר וראובן יוסטוב, סמנכ"ל לפיתוח במע"צ, הם המועמדים להחלפת מנכ"ל נתיבי איילון, אביהו פאוזנר, שהתפטר מתפקידו.

במשרד התחבורה דוחו את טענותיו של פאוזנר, כאילו תקציבים לא הועברו לחברה. לדברי בכיר במשרד, כל התקציבים שהופיעו בספר התקציב הגיעו לחברה. באשר לטענת פאוזנר, שנתיבי איילון אינה יכולה להשתתף בפרויקטים של מרכזי התחבורה, אמר הפקיד שהמדובר בתוכנית של משרד התחבורה ומינהל מקרקעי ישראל, ולחברה אין קשר אליה משום שיבנו אותם יזמים פרטיים.

לדבריו, גם עניין הבעלות על החברה, המשותפת למשרד התחבורה ולעיריית תל אביב, מטופל כיום, תוך כוונה שמשרד התחבורה ירכוש את הלקה של העירייה בחברה, כך שתוכל לבצע עבודות מחוץ לתל אביב.

לדבריו, נתיבי איילון תבצע בעתיד פרויקטים שכבר החלה וכן פרויקטים חדשים.

"כאן גולן" תבנה מרכז מסחרי בצורן בעלות של 5 מיליון ד'

מאת זיו מאור

חברת כאן גולן תבנה מרכז מסחרי בישוב צורן בעלות של 5 מיליון דולר; שטח המרכז המסחרי – 6,250 מ"ר. המרכז ייבנה על קרקע ששטחה 12 דונם, המוערכת ע"י החברה ב-4.4 מיליון ד'. הקרקע נרכשה מהחברה הכלכלית.

המרכז ייבנה בשני מפלסים ויהיה מיועד למכירה ולהשכרה. מחירי המכירה בקומת הקרקע לגופים פרטיים, מוערכים ב-4,000 דולר למ"ר, ולגופים מסחריים (בקומה אחרת) ב-2,500 דולר למ"ר. משרד האדריכלים מוספלד תכנן את המרכז.

במקביל לבניית המרכז המסחרי, בונה החברה מבנים ארעיים שישמשו מוסדות ציבור עד להשלמת בניית המרכז.

כן בונה החברה בצורן 131 וילות בהשקעה של 5.7 מיליון דולר. עד כה נמכרו בפרויקט 117 וילות: 47 מאוכלסות ו-42 נוספות יאוכלסו עד סוף השנה.

באפשרותנו להנפיק את חברתך בארה"ב בתהליך מהיר

נציג חברת הברוקרים האמריקאית
ישהה בארץ בין ה- 13-25/11
חברות ומפעלים המעוניינים לתאם
פגישה יפנו לטל. 09-902528

(מיועד לחברות בעלות הון עצמי של 2 מיליון דולר ומעלה)

עו"ד רוזה
שירותי המפעיל לשרותך
(מאז 1962)
בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות רשומים
במחשב חרשם * מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל 02-248989
פקס 02-250202

כבלים – החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

הודעה בדבר

תום תקופת ההמרה של אגרות חוב (סדרה ב')

ניתנת בזה הודעה כי המועד האחרון להעברת אגרות החוב (סדרה ב'), שהונפקו על פי תשקיף החברה מיום 23.10.88, יהיה ביום ראשון, 11 בדצמבר 1994.

מחזיק באגרות החוב (סדרה ב') אשר יחליט להמיר את אגרות החוב (סדרה ב'), זכאי לקבל מניה רגילה אחת בת 1.- ש"ח ע"נ של החברה עבור כל 6.- ש"ח ע"נ של אגרות חוב (סדרה ב') המוחזקות על ידו (שער המרה של 600%)

לאחר המועד הנ"ל לא תהיה אפשרות להמיר את אגרות החוב (סדרה ב') במניות, ואגרות החוב (סדרה ב') אשר לא תומרנה כאמור, תיפדנה ביום שני, 2 בינואר 1995, עפ"י תנאי התשקיף הנ"ל.

סיון תעשיות פלסטיק (1991) בע"מ
מור תעשיות פלסטיק בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי ביום 20.11.94 בשעה 10:00 יתקיימו במשרדי מור תעשיות פלסטיק בע"מ באזור התעשייה נתיבות, אסיפת הנושים הבלתי מובטחים של החברות הנ"ל שעניינה אישור מיזוגן באופן שכל הנכסים וההתחייבויות של חברת סיון יועברו לחברת מור וסיון תחוסל ללא פירוק. הסכם המיזוג יוצג בפני הנוכחים הזכאים להשתתף באסיפה.

הודעה לציבור

עדיף פ.ק.ן – קרן להשקעות משותפות בנאמנות של פועלים – קרנות נאמנות בע"מ

מנהל הקרן מתכבד להודיע, כי החל מיום א' 20.11.94:

א. מדיניות ההשקעות של הקרן תהיה כדלקמן: "בין 50% לבין 90% מסך נכסי הקרן יהיו במניות".

ב. בהתאם להוראות תשקיף הקרן מיום 1.12.93 [סעיף 1.3.5 (א)], החליט מנהל הקרן לחדש הנפקת יחידות בקרן.

מנהל הקרן: פועלים – קרנות נאמנות בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

פועלים קרנות נאמנות פ.ק.ן

SL לה נסיונל חברה ישראלית לבטוח בע"מ
(להלן - "החברה")

הזמנה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי המניות הרגילות של החברה

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי המניות הרגילות של החברה, שתתקיים במשרדי החברה ברחוב קויפמן 6 ("בית גיבור") בתל-אביב, ביום רביעי ה-7 בדצמבר 1994 בשעה 14:00.

על סדר היום:

קבלת החלטה מיוחדת לתיקון תקנון ההתאגדות של החברה באופן שתיווסף לתקנון תקנה משנה בה יעוגנו שיעור הדיבידנד שנושאות 1,500,000 מניות הבכורה שהונפקו לציבור עפ"י תשקיף מיום 31.8.1994 ו"המדד היסודי" שאליו צמוד הדיבידנד. בתקנה המוצעת יקבע, כי הדיבידנד הצמוד למדד שתשאנה 1,500,000 מניות הבכורה הנ"ל יהיה בשיעור 12% על ערכן הנקוב, וכי המדד היסודי לענין הצמדת הדיבידנד שנושאות מניות הבכורה הנ"ל למדד יהא המדד בגין חודש יולי 1994, שפורסם ב-15.8.1994.

כל בעל מניה רגילה רשאי למנות בא-כוח שיופיע לאסיפה ויצביע בשמו, ובלבד שכתב יפוי הכח יופקד במשרדי החברה, ברחוב קויפמן 6, תל-אביב, לפחות 48 שעות לפני המועד שנקבע לקיום האסיפה או האסיפה הנדחית, לפי הענין.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה בשבוע אחד לאותו היום, אותה השעה ואותו המקום, ואם אז לאחר חצי שעה לא ימצא מנין חוקי, יהוו שני חברים הנוכחים בעצמם או באמצעות באי כח מנין חוקי.

זהר איילון
מזכיר החברה

TIME BIT מערכת עם נוכחות בולטת

עכשיו במבצע מרייד אין מיזוז - תן כל שעון נוכחות מיושן וקבל זיכוי 500 ש"ח ברכישת TIME BIT מתקדמות + שעון נוכחות ממוחשב SYNEL

TIME BIT - מערכת ממוחשבת לבקרת נוכחות, תמחיר עבודות, פרמיות, כח אדם ובקרת כניסה.
נוחה להתקנה והפעלה.
מדהימה באמינותה.

SY-100
מסופי דיווח נוכחות אלקטרוניים של SYNEL תעשיות. עומדים בתו תקן ISO-9000

SYNEL SYSTEMS LTD SY

קומטק בע"מ
רח' עליית הנוער 42, ת"א. 67450
טל. 03-6963141

קומטק

ד12

צרכנות

עורכת: לאה פורת

ממתין לחסימת ההמתנה

חור בכיס/אברהם טל

חברת בזק מרעיפה עלינו הרשים לבקרים חד־דשים טלקומוניקטיביים מפתיעים, אבל הד"ר חיים שן-אור ממתין כבר יותר משנתיים לחידוש שהובטח זה כבר, והוא מבושש להתממש. מדובר בחסימה של שיחה ממתינה הנעשית בידי בעל הקו עצמו, בדרך כלל לזמן קצר. שירות זה מוכר בארה"ב כ־70*.

למי חשוב השירות הזה? ללקוח בעל קו אחד, המשתמש באותו קו טלפון גם במודם ובפקסימיליה, והוא אינו מעוניין לבטל את שירות השיחה הממתינה דרך קבע. כאשר המודם או הפקס מופעלים ויש עוד שיחה באותו קו, עלול הקו "ליפול" (אני יכול לאשר זאת מניסיון, בטרם ביקשתי לבטל את שירות השיחה הממתינה דרך קבע). האופציה לבטל ארעית את השיחה הממתינה יכולה להיות חשובה גם ללקו־חות שאינם מפעילים מודם או פקס על אותו קו – כדי להשתחרר מה"לחץ" של שיחה ממתינה בעת שהם מנהלים שיחה חשובה או ממושכת.

לפני שנתיים העריכה חברת בזק, כי עד שיותקן הציוד הדרוש למתן השירות במרכזיות יעברו חו־דשים אחדים. כאשר כתבתי על העניין בטור זה באוגוסט 1993, העריך סמנכ"ל השיווק של בזק כי בתוך חצי שנה יונהג השירות.

נראה שהעניין מסובך יותר, או שאולי החליטו להעדיף את קידומם של חידושים אחרים. עכשיו (בתגובה לפנייתי התורנית) דובר בזק אינו מבטיח יותר מאשר התקנת הציוד "בהקדם".

כך סוחטים אותנו

כאשר אני צופה בערוץ 2, אני בודק בכל מצליח לנצל את הפסקות הפרסומת לכל מיני צרכים. לא מזמן חזרתי לצפות בשידורי הערוץ בטרם הסתיימו הפרסומות, וראיתי שמציעים כאן, בישראל – כחי־דוש גדול – מוצרי תמרוקים הנושאים את השם קלודרמה. במשפחתי יש חסידים של מוצרי חברה זו, משום שאלה – שלא כמקובל בענף התמרוקים – איכותיים, אך לא מתהדרים במחירים מנופחים, כמ־קובל במוצרי יוקרה. אנו קונים אותם בכל נסיעה לאירופה.

מהפרסומת למדתי שבין השאר מוצעת עכשיו בארץ משחת גוף ופנים של קלודרמה במכל של 200 גרם, המוכר לנו היטב משימושנו הקבוע. במקרה זה פורסם גם המחיר – 33.50 שקל. ייתכן שלא ראיתי טוב, כי זה פשוט לא אפשרי: כרגיל אנו קונים את המשחה הזאת ב־3.99 מרק גרמני, כלומר כשמונה שקלים. כן, אני יודע, זה המכס, מס הקניה וכל השאר, אבל אלו גם היבואן, הסיטונאי והקמ־עונאי, שמרביצים שכבות משלהם למחיר.

נמשיך כמובן לקנות את המוצר בחו"ל בכל עת שנזדמן לשם, ונוסף לא רק כסף אלא גם את ההרגשה המתסכלת שאנחנו עוזרים לבנות את וי־לות הפאר ולממן את המכוניות היוקרתיות של הסוחרים המקומיים.

נקודה כואבת

חברת אל על מפעילה את תוכנית "הנוסע המת־מיד" המאפשרת לנוסעים המרבים בנסיעות לצבור נקודות שאפשר להמירן בכרטיסי חינם או בכרטיסי הנחה. כדאי מאוד למי שמרבה לטוס באל על, וכדאי עוד יותר למי שמרבה לטוס לא על חשבונו.

לא מזמן פירסמה החברה מדריך חדש לנוסע המתמיד, ובו תיקונים לשיטת החישוב והצבירה של נקודות ותוספות אחרות. בין השאר, כנראה לשם פישוט החישובים, הפכה נקודה אחת על פי המפתח הקודם, ל־100 נקודות (בזיכויים ובחיובים כאחד). הביצוע של המעבר הוליד תקלה מצערת, שהחברה מתנצלת עליה לנוסעיה כך:

"במסגרת מבצע 'חבר מביא חבר' הבטחנו להע־ניק 50 נקודות לחבר המצרף חבר חדש לחוג. עלון המבצע נשלח בטעות בנפרד מחוברת ההסבר הח־דשה, המתארת בין השאר את המעבר לשיטת הני־קוד החדשה. מספר חברים חשבו לתומם כי מדובר ב־50 נקודות על פי שיטת הנקודות הישנה. עם אלה מכם שהוטעו, הסליחה. אם לאחר העיון תישאר נקודה לא ברורה, אנא שלח שאלתך לפקס 03-9721442".

אני מוצא שהשימוש בביטוי "נקודה לא ברורה" בהקשר זה הוא נחמד.

נופש בחליפין

לפני שנים אחדות טיפח האדריכל מיכאל קון המנוח ארגון שנקרא "איזראל הום אקסצ'יינג'". הארגון הציע לחבריו בארץ להחליף בתים לצורך נופש עם חברים בארגונים דומים בחו"ל. בטור זה נכתב על מפעל זה פעם או פעמיים.

לאחר שקון הלך לעולמו, נטל על עצמו ד"ר דוד

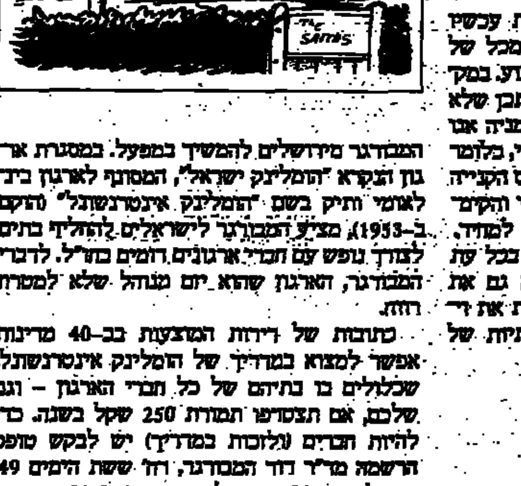

המבורגר מירושלים להמשיך במפעל. במסגרת אר־גון הנקרא "הומלינק ישראל", המסונף לארגון בינ־לאומי ותיק בשם "הומלינק אינטרנשונל" (הוקם ב־1953), מציע המבורגר לישראלים להחליף בתים לצורך נופש עם חברי ארגונים דומים בחו"ל. לדברי המבורגר, הארגון שהוא היום מנהל שלא למטרת רווח.

כתובות של דירות המוצעות בכ־40 מדינות אפשר למצוא במדריך של הומלינק אינטרנשונל, שכלולים בו בתיהם של כל חברי הארגון – וגם שלכם, אם תצטרפו תמורת 250 שקל בשנה. כדי להיות חברים (ולזכות במדריך) יש לבקש טופס הרשמה מד"ר דוד המבורגר, רח' ששת הימים 49, ירושלים 97804, טלפון 02-812726, פאקס 02-811178. המידע נמסר לבקשת היום ועל אחריותו.

נושאות בתוצאות

פרט לבדיקת טיי זקס, הנעשית בלא תשלום, ודיקור מי שפיר המבוצע חינם מגיל 35, בדיקות עדכניות אחרות בנשים הרות אינן מסופקות ואינן ממומנות על ידי משרד הבריאות וקופות החולים המבטחות

מאת אלעזרה שפי

אמהות דור העתיד נולדו בעי־דן שבו הבדיקה המקיפה ביותר שעברו אמותיהן בעת ההריון הי־תה האזנה של הרופא המטפל לבטנן, באמצעות קנה שמע עשוי עץ. לתהליך זה התלוו בדיקות דם אחדות, בעיקר כדי לברר את רמת הברזל בדם, ומעקב אחרי המשקל ולחץ הדם. השינויים שחלו בשנים האחרונות נראים כשינויים של עידן – ולא של שנות דור – וכיום אפשר לברר פרטים רבים יותר על העובר ועל אמו. קופות החולים אמורות לס־פק למבוטחות שלהן טיפול הא־מור להבטיח לידת ילד בריא לאם בריאה, על פי הקריטריונים הע־דכניים. אבל בדיוק כמו "חינוך חינם", שכרוך בהשלמות כספיות גבוהות, כך גם "הריון חינם" כרוך בהוצאות כספיות נוספות גבו־הות.

יש בדיקות פשוטות שאפשר לעשות לפני ההריון ובראשית ההריון כדי לברר אם ההורים הם נשאי מחלות קשות, או חולים בהן, וכדי לזהות פגמים אצל העו־בר. אבל אפילו בדיקות אלה אינן מתבצעות כעניין שבשגרה ואינן מסופקות על ידי קופות החולים או משרד הבריאות. רוב הנשים ההרות גם אינן מודעות לצורך שבבדיקות, ורוב הרופאים המטפ־לים אינם מפנים את הנשים לב־דיקות אלה.

יוצאת מן הכלל היא הבדיקה לאיתור נשאות של מחלת טיי זקס, שנעשית בלא תשלום ורוב האוכלוסייה עוברת אותה. טיי זקס היא מחלה הפוגעת בעיקר באשכנזים, אך גם ביילודים שמוצאם אחר. תינוקות החולים במחלה זו תוחלת חייהם היא עד ארבע שנים ושנות חייהם כרוכות בסבל רב. הסיכון להולדת ילד חולה הוא 1:400, ואם שני ההורים נשאים – 1:4. בדיקת הנשאות נעשית באמצעות בדיקת דם פשוטה, של האב או האם, במכו־נים גנטיים הנמצאים בבתי חולים בארץ.

בדיקה אחרת היא בדיקת נש־אות למחלה ציסטיק פיברוזיס, הנעשית במחלקות סיווג רקמות. עושה אותה אחד מבני הזוג, ואם הוא מתגלה כנשא, נבדק גם בן הזוג האחר. הסיכון ללידת ילד חולה במחלה זו הוא 1:1,600 לזו־גות שלא נבדקו, ו־1:50,000 לזו־גות שאחד מהם נבדק ונמצא שאינו נשא. 5% מהאוכלוסייה הם נשאים. מחיר הבדיקה 295 שק־לים.

בדיקת כרומוזום ה־X השביר, שהוא הגורם מספר אחת לפיגור שכלי, נעשית באמצעות בדיקת דם של האם. הבדיקה מגלה בווד־אות אם הנבדקת חולה, בריאה או נשאית. שכיחות הפגמים היא 1:1,500. במקרה של עובר זכר השכיחות היא 1:2,000, ובמקרה של עוברית נקבה – 1:400. המוד־עות לבדיקה זו אינה גדולה אף אצל הנשים הצעירות שעמן שוחחתי לצורך הכנת הכתבה לא הופנתה לבדיקה זו על ידי רופאה האישי. מחיר הבדיקה – 305 שקל. מהימנות הבדיקה, אומר הד"ר גד ברקאי, ממונה על רפואת האם והעובר במחלקת נשים ויולדות בתל־השומר וסגן מנהל המכון הגנטי במרכז רפואי זה, היא כ־95%. הבדיקה נעשית בתל־השומר ובהדסה עין־כרם.

סקירת איברים באמצעות אולטרה סאונד. קופות החולים אינן מממנות

תצלום: ארכיון

בדיקת סיסי השליה היא בדי־קה מקיפה המספקת אותם נתונים כמו בדיקת מי השפיר, ואין הבדל סטטיסטי ביניהן מבחינת אמינות התוצאות, או הסיכון, אומר הד"ר ברקאי. ההבדל העיקרי הוא מועד ביצוע הבדיקה. את בדיקת סיסי השליה אפשר לבצע החל בשבוע התשיעי להריון (מקובל לעשותה בשבוע ה־12). יתרונה בכך שאם מתגלים פגמים בעובר, אפשר לבצע הפלה, שהיא תהליך פשוט יותר מלידה מוקדמת, המתבצעת בשלב מאוחר יותר של ההריון. הבדיקה פשוטה יחסית ונעשית באמצעות צינורית דקיקה המו־חדרת מבעד לצוואר הרחם. לבי־דיקה יצאו מוניטין של בדיקה שסיכון רב בצדה, וכך טוענים גם במשרד הבריאות. עמדת המשרד היא ש"בדיקה זו עלולה, על פי דיווחי ארגון הבריאות העולמי, לגרום למומים בעובר ולכן נדרש שיקול דעת קפדני לפני ההמלצה על ביצועה".

הד"ר ברקאי טוען שמבחינת הסיכון להפלה, הסיכון הוא כמו בבדיקת מי השפיר, אלא שבשנים האחרונות היו דיווחים על מומים בקצות האצבעות אצל תינוקות שאמותיהן עברו את הבדיקה. משום כך נעשית הבדיקה בשבוע ה־12 להריון, לאחר שהאצבעות כבר נוצרו (בשבוע ה־11). הבדי־קה יקרה ועלותה כ־2,000 שק־לים. ברקאי מודע לעלות הגבוהה ואומר שאין הכרח בביצוע הבדי־קה, אך מגיל 35 ומעלה, או כאשר יש בעיות רפואיות וכאשר המטופלת זכאית לבדיקה בלי תשלום – הגיוני ואפילו רצוי לע־שותה.

בדיקת חלבון עוברי היא בדי־קת דם הנעשית בשבוע ה־17–18 להריון. בודקים שלושה חומרים: חלבון עוברי, שהוא הפחות חשוב, אך על שמו נקראת הבדיקה (AFP), גונאדוטרופין (HCG) ואס־טריול (UE3). חומרים אלה מצ־ויים בדמו של התינוק לפני לידתו וכמויות מהם מסתננות ממחזור הדם שלו אל מחזור הדם של האם במשך ההריון. עלייה ברמתם, או ירידה, יש בה כדי להעיד על אפשרות להתפתחות לא תקינה. מטרת הבדיקה היא לאתר את רוב העוברים בעלי מו־מים פתוחים של מערכת העצבים המרכזית וכן את רוב העוברים בעלי תסמונת דאון. מהימנותה היא 60% בלבד לאיתור תסמונת דאון. הבדיקה מבוצעת בקופות החולים ומחירה כ־35 שקלים. כאשר יש חריגה מהרמה המצופה בשניים משלושת החומרים הנבד־קים מומלץ לאם לעבור דיקור מי שפיר, על חשבון הקופה.

בדיקה מקובלת היא סקירת איברים באמצעות אולטרה סאו־נד, שמטרתה לבדוק התפתחות תקינה של איברים פנימיים וחי־צוניים. בבדיקה זו אפשר לזהות את מין העובר. כמו כן מודדים את המרחק בין שתי העיניים, כק־ריטריון נוסף לתקינות ההתפת־חות. הבדיקה מומלצת בשבוע ה־15–17. עלותה אינה מכוסה על ידי קופות החולים, ומי שרו־צות לעשותה באופן פרטי יכולות לעשותה בבתי החולים, למשל בתל־השומר, במחיר 380 שקל. במכונים פרטיים מחירה נע מ־300 שקלים ועד 1,200.

ד"ר ראובן אחירון, מומחה לאולטרה סאונד, אומר שב־15 השנים האחרונות לא הוכשר כוח אדם בקופות החולים בתחום זה, בעוד שהמודעות, רמת החיים ור־מת הטכנולוגיה עלו ועמן עלה הביקוש לבדיקות אלה. כיוון שר־מת הבדיקות בקופות החולים ירו־דה, מעדיפות הלקוחות לעשותן במכונים פרטיים. גם היו תביעות מצד הורים על שפגמים לא אוב־חנו.

הבדיקה שהקופות מספקות היא בדיקת אולטרה סאונד בש־בוע התשיעי להריון, והיא מתמק־דת בבדיקת חיות, מיקום העובר ומספר העוברים. הנהלים משת־נים מקופה לקופה, וגם בתוך הקופה. ביקשנו את תגובותיהם של נציגי קופות החולים והם היו מוכנים להגיב בלא ציון שמם. הם הסכימו בחצי פה, שאמנם רמת הבדיקה בעייתית.

בנוגע לסיכוני הבדיקה, ד"ר אחירון אומר כי עד כה לא ידוע על נזקים שנגרמו כתוצאה ממנה. הוא מספר על מחקר שהתפרסם בסקנדינוויה ובו נמצא כי אחוז התינוקות איטרי יד ימין היה גבוה יותר אצל אמהות שנבדקו בבדיקות אולטרה סאונד. גם ד"ר ברקאי אומר כי במכון הגנטי בתל השומר משתמשים בבדיקה באופן ליברלי, וכי עד כה אין יודעים על נזקים שנגרמו לעוב־רים. אך הוא אומר כי בכל מקרה לא רצוי להגזים.

הבדיקה הידועה ביותר היא דיקור מי השפיר, הנעשה בשבוע ה־18–21. בבדיקה זו שואבים דגימה של מי השפיר מהרחם בא־מצעות מחט חלולה המוחדרת מבעד לדופן בטן האם. את תאי מי השפיר מגדלים בתרבית מיוח־דת. בדיקת התרבית יכולה לספק נתונים אם העובר לוקה בתסמונת דאון וכן על השפעה תורשתית של ליקויים מולדים. מאחר שיש סיכון של 1:200, ויש אומרים 1:300, שהבדיקה תגרום להפלה, היא נעשית רק כאשר מאובחן סי־כון יתר למום אצל העובר. קופות החולים אינן מכסות עלות בדיקה זו וגם לא משרד הבריאות. כאשר האם היא בת יותר מ־35 נושא משרד הבריאות בעלות הבדיקה. נשים צעירות יותר המבקשות לעבור את הבדיקה (הסיכון קיים תמיד) יידרשו לשלם מחיר גבוה למדי: בתל־השומר במחלקה הגנ־טית מחירה 1,381 שקל, ברמת מרפא, השייכת לקופת חולים מכבי – 1,000 שקל, ובמדיקל סנ־טר בהרצליה – 1,800 שקל, מחיר הכולל אשפוז של יום.

המעקב אחר ההריון נעשה בא־מצעות רופאי הקופות. בקופת החולים הכללית משלמים משום מה 108 שקל בעבור כרטיס מע־קב הריון. ההסבר שניתן – השי־רות הוא באחריות משרד הבריאות והקופה בעצם מתנדבת לספקו.

התפיסה המונחת ביסוד מדינ־יותו של משרד הבריאות היא השיקול הסטטיסטי, אבל גם אם לא נביא בחשבון שמשפחה שנו־לד בה ילד מפגר – או חולה במח־לה כרונית קשה – אינה מתנחמת בשיקולים סטטיסטיים, הרי גידו־לו של ילד כזה עולה הרבה יותר מאשר בדיקות מונעות. אולי סומכות הקופות על כך שיש נש־ים הרוכשות את השירותים בכספ־ן ובכך מונעות הולדת ילדים פגומים – וחוסכות כסף לקופה, גם לבדיקה וגם לטיפול בילד החולה.

כל הבדיקות המומלצות בתקו־פת ההריון עולות 2,118 שקל, על פי הנתונים הבאים: טיי זקס – חינם; ציסטיק פיברוזיס – 295 שקלים; הX השביר – 305 שקלים; אולטרה סאונד בשבוע ה־15 או בשבוע ה־22 – (בתל־השומר) 380 שקלים; מי שפיר – 1,000 שקלים (ברמת מרפא); חל־בון עוברי – 30 שקלים; כרטיס מעקב – 108 שקלים (בקופת חו־לים הכללית). נתונים אלה מבוס־סים על בדיקות במוסדות ציבוריים. אצל רופא פרטי, או במדיקל סנטר, המחירים גבוהים יותר. ועוד לא הבאנו בחשבון קו־רס הכנה ללידה (לפחות 150 שק־לים) ובדיקה נוספת של אולטרה סאונד שעולה 380 שקל.

בקבוק פלסטיק אינו לנצח

לא רבים מהצרכנים טורחים לקרוא את האותיות הקטנות שמופיעות על האריזה או על המוצר. שוקי שמש השתמש שנתיים בבקבוק הפלסטיק של סודה-קלאב לפני שקרא את הכתוב על הבקבוק: אזהרה בטיחותית

- ● אין להשתמש בבקבוק זה במכשירך לאחר חודש פברואר 1995, או אם נשרט, התעוות או שנה צבעו.
- ● הוראות טיפול בבקבוק: מלא במים עד לקו הסימון ושמור במקרר.
- ● אין לשטוף במים חמים (מעל 50 מעלות) או במדיח כלים.
- ● אין לחשוף ישירות למקור חום או להשאיר ריק ברכב סגור בשמש.
- ● אין להקפיא.

תגובתו הראשונה של שמש היתה לזרוק את הבקבוק לפח. "העדפתי שלא להתעסק עם בקבוק שיש לו תאריך תפוגה ללא הסבר. אולי זמן השימוש המוגבל קשור לתכונות מסוי־מות של הפלסטיק", הוא כתב לנו.

דן פידר, מנהל המכירות של סודה-קלאב, הפריך את חשד־תו של שמש: "כמו כל בקבוק פלסטיק, הבקבוק של סודה־קלאב רגיש לחום ולכימיק־לים", הסביר. "האזהרות מפר־טות מצבים שבהם הבקבוק עלול להיחשף לחום, שמהם יש להימנע. כמו כן אנו מורים שלא להשתמש בבקבוק אם הוא התעוות, כלומר נפגע מחום, או שינה את צבעו, כלו־מר נפגע מכימיקלים. אסור להקפיא את הבקבוק, כי הקפאת המים שבתוכו עלולה להרחיב או־תו. כשמכניסים גז לבקבוק, לצורך הכנת סודה, נוצר בו לחץ. בקבוק לא מתאים, כלומר בקבוק שהתעוות, התרחב, או נפגם בדרך אחרת, עשוי שלא לעמוד בלחץ הזה".

על השאלה לשם מה מציין תאריך תפוגה על הבקבוק השיב פידר: "לאנשים יש נטייה לחשוב שבקבוק לשימוש רב פעמי מיועד לשימוש אין סופי. לפי בדיקות שלנו, בקבוק פלס־טיק מתבלה אחרי כשלוש שנות שימוש. למען בטיחות השימוש מצאנו לנכון להגביל את חיי הבקבוק ולציין זאת על הבקבוקים".

הילה קומם

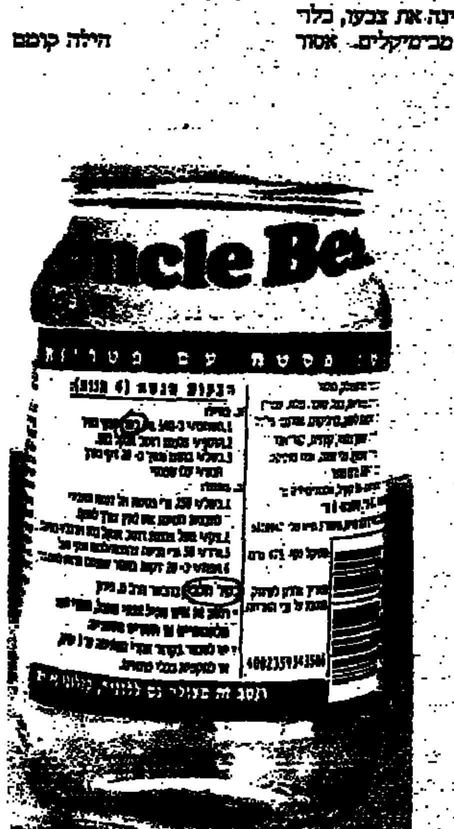

כשר חלבי בתוספת בשר

שתי שאלות מתעוררות למקרא התווית עתירת המידע שעל רוטב פסטה מתוצרת "אנקל בנ'ס": ראשית, אם המוצר הוא "כשר חלבי", מדוע על אותה תווית מוצע להוסיף את הרוטב לבשר קצוץ? ושנית, האם כבוד הרב מ. פירון ידע על כך לפני שנתן את הכשר לרוטב?

תגובת חברת היבוא, מ. סידס ובנו בע"מ: הרב פירון דרש שיהיה כתוב "כשר חלבי" אף שאין ברוטב מרכיב חלבי, כיוון שהיה חשש שהרוטב בושל בכלים שבישלו בהם דברי חלב. על התווית המקורית באנגלית כתוב Sauce for Spaghetti Bolognese, כלומר, רו־טב להכנת ספגטי בולונז, וזה מה שנכתב על התווית בעברית.

היבואנים הבהירו כבר בתחילת השיווק כי יש בעיה בסימון של האריזה, ובמשלוח הבא, הבטיחו, הסימון יתוקן.

התפקיד שממלא התה הירוק

דין פרוטה

לאה פורת

מדי פעם בפעם מתעוררת מח־דש בעיית צמחי המרפא שנמכ־רים כמזון ולא כתרופות. לאגף הרוקחות במשרד הבריאות יש מדיניות חד משמעית לאישור תרופות. צמחי מרפא אינם בינ־הן. הסיבה העיקרית לכך היא, שיצרני מוצרים אלה אינם מסוג־לים להמציא מחקרים על פי הק־ריטריונים שהמשרד דורש (ולמעשה מקבלים בעולם), מחק־רים המוכיחים את יעילותם.

התוצאה היא שבמקרה הטוב יצרנים ומשווקים ששומרים על החוק אינם יכולים לציין על האר־יזה את סגולות הריפוי (אם יש כאלה) ובמקרה הרע – יצרנים ומשווקים עוברים על החוק, מצ־יינים סגולות ריפוי על האריזה, ולאיש אין ביקורת עליהם. בכל מקרה הצרכן יוצא נפסד: או שאי־נו יודע למה מיועד התכשיר או שאינו יודע אם מה שמסומן עליו נכון. זהו מצב בלתי נסבל מפני שאם יש תכשירים שבאמת מועי־לים, אדרבא שיספרו לנו, ואם יש תכשירים שאינם שווים את נייר האריזה שלהם, ואולי הם גם מזי־קים – שיזהירו אותנו.

המקרה האחרון שהגיע לידי־עתנו ממחיש את המצב. לקוחה נכנסה לחנות "טבע" בהרצליה, וביקשה תכשיר שיעזור לה לרדת במשקל. המוכר הציע לה "תה די־אטטי" (DIETMAX TEA) מתוצרת חברת "קאל בע"מ" מור־דלנד הילס בקליפורניה.

הלקוחה קנתה את אריזת התה שהכילה 24 שקיקים של שני גרם כל אחד ושילמה בעדה 22 שקל. רק לאחר ששתתה את התה (שאגב, לא עזר לה) גילתה אי התאמה בין תאריך התפוגה שרשם היצרן (31.12.94) לבין תאריך התפוגה שכנראה הודבק בארץ (6.96). מדובר איפוא בחשד להטעיה, אבל זאת לא היתה העבירה היחי־דה שנחשד בה המשווק המקומי. בניגוד לתקן סימון מזון ארוז מר־אש, המחייב סימון גם בעברית, לא נכתבה על האריזה אף לא מלה אחת בעברית. תמוה עוד יו־תר – בכל צדי האריזה צוינו "סגולות הפלא" של התה, בני־גוד לחוק. להלן כמה מהן (בתר־גום חופשי לעברית):

- ● מכיל את המרכיב הפעיל העיקרי של תמצית תה ירוק הממלא תפקיד חשוב בתוכנית איבוד משקל של דייאט מקס.
- ● לוחם ברעב.
- ● מנקה ומטהר בעדינות את מערכת העיכול.
- ● מעודד איבוד נוזלים.
- ● משפר את פעולת המטבוליזם, וכן הלאה.

התקשרנו לשירות המזון במש־רד הבריאות, שהרי מדובר במזון ולא בתרופה. סגן מנהל השירות, ד"ר צבי סידלמן, התייחס בחומרה לעניין וביקש מאתנו את האריזה. בביקורת של פקחי המשרד בח־נות בהרצליה שנקנה בה התה לא התגלו אריזות נוספות. היבואן, "שי" מבית הטבע בכיכר מסריק, אמר לד"ר סידלמן שקיבל "כמות קטנה" (140 אריזות) כדוגמה. לדבריו, אכן לא קיבל אישור לב־כוד את המוצר, ולכן חילק את הדוגמאות (אם כן, מדוע יש תווית מודבקת על האריזה?).

לד"ר סידלמן אין ספק שהיבואן לא נהג כשורה, אבל הוא אינו יכול להורות על פתיחת תיק משפטי אלא אם הלקוחה תגיש תלונה. אז תיפתח חקירה, ואם יתברר שיש חשד מוצק לעבירה על החוק יוגש כתב אישום. הע־ברנו ללקוחה את המסר ואנו מק־ווים שאכן תשלח תלונה.

העגבניות מסמיקות

לפני שנים לא מעטות, כשאר־גוני הצרכנים בארץ רק החלו לצוץ, לימדו אותנו אלף־בית של צרכנות: ירקות ופירות צריך לק־נות רק בעונה משתי סיבות – בשל הטעם, אבות המזון והוויט־מינים הם אז בשיאם, ובשל המ־חיר – ירקות בעונה הם הזולים ביותר. באותה תקופה אכלנו עגבניות, מלפפונים ושאר ירקות רק באביב ובקיץ. אין לנו סיבה להתגעגע לאותם ימים, אבל עדיין אפשר ללמוד מהם משהו.

במשך השנים השתפרה החקל־אות שלנו במידה כזאת שיש עגבניות כל השנה. אבל השנה קרתה תקלה. בגלל פגעי מזג אוויר נוצר מחסור בעגבניות והמחירים האמירו – תופעה בסי־סית בכלכלה.

אלא שהצרכן הישראלי המפו־נק, לפחות על פי הבנת משרד האוצר, חייב לאכול עגבניות גם בתקופת מחסור. איך מתגברים על הבעיה? מייבאים עגבניות. החקלאים טענו שלא כדאי לייבא עגבניות כי בסופו של דבר ישלם בעדן הצרכן יותר מאשר בעד העגבניות המקומיות. אבל מדוע שמשרד האוצר יאמין להם? הרי הם אינטרסנטים.

היבוא יצא לדרך, ובמקרה התברר שהחקלאים צדקו. העגב־ניות המיובאות אכן יקרות יותר.

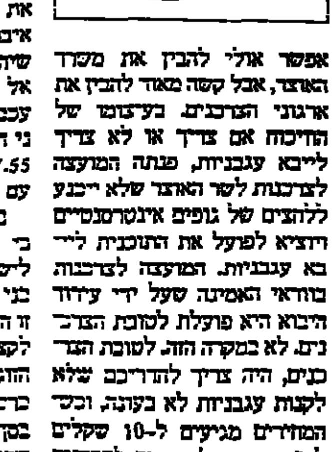

אפשר אולי להבין את משרד האוצר, אבל קשה מאוד להבין את ארגוני הצרכנים. בעיצומו של הוויכוח אם צריך או לא צריך לייבא עגבניות, פנתה המועצה לצרכנות לשר האוצר שלא ייכנע ללחצים של גופים אינטרסנטיים ויוציא לפועל את התוכנית ליי־בא עגבניות. המועצה לצרכנות בוודאי האמינה שעל ידי עידוד היבוא היא פועלת לטובת הצרכ־נים. לא במקרה הזה. לטובת הצר־כנים, היה צריך להדריכם שלא לקנות עגבניות לא בעונה, וכש־המחירים מגיעים ל־10 שקלים לק"ג, באמת לא יקרה לצרכנים שום דבר אם במשך שבועיים או אפילו חודשיים לא יאכלו עגב־ניות. יש די ירקות אחרים. יתרה מזאת, אם הצרכנים היו מפסיקים לקנות עגבניות, היו המחירים יורדים – תופעה בסיסית בכלכ־לה. זו, להערכתנו, צרכנות טובה.

על מי מוטלת האחריות?

במאבקם של אמיר וליה גיטיס, שחברת איבריה הביאה אותם באיחור לטיסת המשך, זכו כבר בני הזוג בשני משפטים שהתקיימו בבית משפט השלום. עתה מחכים הצדדים לדיון בבית המשפט המחוזי

ב־10 בינואר 1992 יצאו בני הזוג אמיר וליה גיטיס לחו"ל והיו אמורים לשוב כעבור עשרה ימים. את יציאתם ושובם הסדירו באמ־צעות חברת אל על. בנסיעתם בכיוון הלוך טסו מתל אביב לצי־ריך בחברת אל על, ומציריך לליסבון בחברת התעופה הפור־טוגלית TAP. הטיסה הלוך עברה בלא תקלות. ב־20 בינואר היו בני הזוג מתוכננים לטוס בשעות הבוקר מליסבון למדריד בחברת התעופה הפורטוגלית ובהמשך אותו יום להתחבר לטיסת אל על ממדריד לתל אביב.

בשל תנאי מזג האוויר, התעכ־בה הטיסה למדריד כמה פעמים ולבסוף אף בוטלה. לנוסעים נא־מר כי יטוסו למדריד באמצעות חברת איבריה, נתיבי אוויר ספר־דיים.

בני הזוג גיטיס פנו לפקיד החברה והסבירו לו שהם חייבים להגיע לטיסת המשך של אל על ממדריד לישראל היוצאת בשעה 17.05, ולכן הם מבקשים להקדים את הטיסה. הפקיד של חברת איבריה דחה את בקשתם, וטען שיהיה להם די זמן להגיע לטיסת אל על. אלא שטיסת איבריה התע־כבה גם היא ובסופו של דבר ב־ני הזוג הגיעו למדריד רק בשעה 17.55 – מאוחר מדי בכדי לטוס עם אל על לארץ.

נציג אל על במקום אמר להם כי הטיסה הבאה של החברה לישראל תהיה רק כעבור יומיים. בני הזוג פנו לחברת איבריה אך זו הסירה מעצמה כל אחריות. כדי לקצר את ההמתנה, נאלצו בני הזוג לטוס לפרנקפורט באמצעות כרטיסי טיסה שרכשו מכספם בסך 2,928 שקל. את ההפרש שבין מחיר כרטיס טיסה באל על מפרנקפורט לתל אביב לבין מחיר כרטיס טיסה ממדריד לתל אביב שילמה חברת איבריה. החב־רה סירבה לשלם בעבור כרטיסי הטיסה מדריד־פרנקפורט.

לאחר שבני הזוג גיטיס חזרו לארץ, הם הגישו תביעה לבית

תלונה

משפט השלום נגד חברת איבריה באמצעות העורך דין יורם רוזן. בתביעתם עתרו להשבת מחיר הכרטיסים לפרנקפורט, הוצאות נלוות שנגרמו להם ופיצוי על עוגמת נפש. בכתב התביעה נטען כי מאחר שחברת איבריה היא שהטיסה אותם מליסבון למדריד, היא היתה אמורה לדאוג להסעתם במועד כדי שיגיעו בזמן לטיסת אל על לישראל. משלא עלה בי־דה הדבר, היה עליה לשלם את הוצאות הטיסה החלופית.

בטענה זו הסתמך עורך דין רוזן על תקנות ארגון חברות התע־ופה יאט"א הקובעות כי החברה המובילה אחראית להסיע את הנוסע ליעדו במקרה של איחור לטיסת המשך (סעיף 18 לתקנות יאט"א).

המשפט התקיים ביולי 1992 בהעדרה של הנתבעת, חברת איבריה. השופט חייב את חברת איבריה לפצות את התובעים בס־כום של 7,008 שקלים, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית של 8% ובהוצאות שכר טרחת עורך דין.

רק לאחר מתן פסק הדין ופר־סומו ב"הארץ", למדה חברת איב־ריה, לטענתה, על התביעה ועל פסק הדין והיא נזעקה לתבוע את ביטולו – בהעדר הגנה. בבקשה לביטול פסק הדין טענה החברה כי כתב תביעה אמנם נמסר לה חודשים קודם לכן, אולם "עקב טעות בתום לב של מנהל החברה בישראל שאינו דובר עברית, נש־אר כתב התביעה על שולחנו ולא הועבר לטיפול בא כוחה של המב־קשת בארץ".

בנימוקיה נגד עצם התביעה, טענה החברה כי על פי כללי יאט"א בהעדר הסבה לקטע הטי־סה מדריד־תל אביב (ההסבה הי־תה לקטע ליסבון־מדריד), העברה האחריות למבקשת להסי־עת הנוסעים למדריד בלבד. כן טענה, כי ביום הטיסה שררו בליסבון תנאי מזג אוויר קשים, והעיכוב בטיסה נבע מדאגה לש־לום הנוסעים.

בעניין אחריותה כלפי הנוס־עים, טענה החברה שהיא נוהגת על פי אמנת וארשה, פרוטוקול האג וכללי יאט"א. בין השאר ציטטה את סעיף 20 (ב) לאמנת וארשה שנאמר בה: "לא יישא המוביל באחריות אם יוכיח שהוא, משמשיו וסוכניו נקטו בכל האמ־צעים הדרושים למניעת הנזק, או שלא היתה בידיו או בידיהם כל אפשרות לנקוט בהם".

עוד ציינה החברה שבהתאם לתנאי החוזה המופיעים על גב כרטיסי הטיסה שמנפיקה החברה, נאמר במפורש כי לוחות הזמנים אינם מובטחים ואינם מהווים חלק מהחוזה.

לאחר דיונים בין הצדדים וכ־מה דחיות, נפתח המשפט מחדש בבית משפט השלום באוקטובר 1993 בפני השופט יעקב שמעוני. השופט לא שוכנע על ידי חברת איבריה שטענה כי נקטה את כל האמצעים הדרושים, וקיבל את גרסת בני הזוג. עם זאת הציע לצדדים להגיע לפשרה. בני הזוג סירבו, והצדדים התבקשו להגיש סיכומים.

ב־28 בפברואר 1994 ניתן פסק הדין: חברת איבריה חויבה לפצות את אמיר וליה גיטיס בס־כום של 4,008 שקל, על פי הפי־רוט הבא: כרטיסי טיסה – 2,928 שקל, יום עבודה – 960 שקל, טלפונים – 120 שקל.

אלא שבכך לא הסתיים הסי־פור. חברת איבריה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי. עד לכתי־בת שורות אלה, טרם נקבע מועד לדיון בערעור. חברת איבריה מצ־דה שילמה את הסכום שפסק בית משפט השלום, אבל לא חזרה בה מהערעור.

לנו יש עניין רב בפסק הדין של בית המשפט המחוזי, כי הוא יהיה בבחינת תקדים. לכשיינתן, נמהר לפרסמו.

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

אבי פילוסוף מונה לדירקטור בבורסה. ועדת המינויים מינתה את אבי פילוסוף כדירקטור חיצון בבורסה. פילוסוף מונה גם כיו"ר ועדת הביקורת וחבר בוועדת החברות ובוועדת שכר. שר האוצר מינה את לינדה בן שושן, סגנית בכירה לממונה על שוק ההון האחראית על קופות הגמל במשרד האוצר כדירקטורית מטעם משרד האוצר בבורסה. בן שושן תהיה חברה בוועד הפועל ובוועדה לקביעת עקרונות לרישום ניירות ערך.

מינויים נוספים שאושרו בישיבת דירקטוריון הבורסה ביום חמישי: עמרם אהרוני ישמש כממלא מקומו של משה טרי בדירקטוריון הבורסה, ד"ר אמנון גולדשמידט יהיה חבר בוועדת הביקורת ובוועדת כספים ומאזן; אריאלה זוכוביצקי – חברה בוועדת הכספים ומאזן; נפתלי פריד – דירקטור במסלקת המעו"ף.

דירקטוריון הבורסה אישר גם רישום למסחר של שלוש חברות: מניות חברת הברום – כיום חברה בת של מפעלי ים המלח – יוצאו מידי ים המלח ויחולקו בין בעלי מניותיה. המניות יסחרו מיד עם רישומם למסחר ברשימת המשתנים וזו הפעם הראשונה מאז הנפקת טמבור שמניות מתחילות מיד להיסחר ברשימה זו.

עוד אישר הדירקטוריון רישום למסחר של חברת אגן תעשיות מיזוג אוויר שתגייס 10 מיליון שקל ושל 235 אלף מניות בחברת אוקטובה שיוקצו לנתן ניסני ולחברת קווי אשראי.

התעוררות קלה בשוק הראשוני. בשוק ההנפקות, הוא השוק הראשוני, שסבל בשבועות האחרונים מעצירה מוחלטת, תחול התעוררות קלה. עם זאת עדיין יש הרבה יותר כוונות להנפיק מאשר הנפקות של ממש. ההנפקה העיקרית שתתרחש בקרוב היא של אפריקה ישראל שתתקיים ביום חמישי. מדובר בהנפקת ענק שבה תגייס החברה 163 מ' ש', על פי מחיר המינימום. חצי מההנפקה – 80 מ' ש' כבר נמכר בשבוע שעבר במכרז המוסדי, במחיר הגבוה ב-6% מעל המחיר המינימלי.

פרט להנפקת רם־צור שכבר נדחתה פעמיים (ועתה מתוכננת להתקיים ב-21 בנובמבר) אין עוד הנפקות רגילות מתוכננות. הנפקה מעניינת מסוג שונה מקיימת חברת רקח: זו אינה מיועדת לציבור אלא לבתי מרקחת. למעשה, לא שונה הנפקה זו מהנפקות פרטיות אחרות פרט לדבר אחד – רקח פרסמה תשקיף להנפקה זו. הגיוס, של 1.2 מ' ש', מותנה בכך שרקח תבצע הנפקה רגילה לציבור עד 31 במאי '95. רקח גם מפרסמת בתשקיף, כי מחירי המניות לציבור יהיו גבוהים ב-25% לפחות מבהנפקה הפרטית.

חנ"ל – תיקון טעות. בטבלה שפורסמה בגליון יום ששי בכתבה על שותפויות הנפט נפלה טעות בשורה של שותפות חנ"ל. כמות המזומנים ליחידה השתתפות בחנ"ל היא 16.7 אגורות. לכן, היחידה נסחרה בדיסקאונט מזומנים של כ-47%.

מועדים בבורסה

13.11	גרנד קנטר אג"ח 1	אקס ריבית, תשלום 30.11.94.
	הפה	אקס דיווידנד 30%, תשלום 1.12.94.
14.11	תיק אינווסט	אקס זכויות, מסחר בזכויות 23.11.94.
15.11	רגלי	אקס זכויות, מסחר בזכויות 24.11.94.
16.11	ריקה תעשייה פרמצבטית	הנפקה לבתי מרקחת החברים בהסדר "רוקחות 2000".
	קדר אשראי אג"ח א	אקס ריבית, תשלום 30.11.94.
	רג רכב אג"ח א	אקס ריבית, תשלום 30.11.94.
	יום בסחר אחרון באופ'	בירג 2, מגם 2, קסאל א, אלקטרוניקס 1, בן הבואל 1, רוטשטיין 2, נפטא ב, פעלים השקעות 1. מימוש אחרון 20.11.94.
20.11	כבלי העשייה	אקס דיווידנד. תשלום 18.12.94.
21.11	רם צור הנדסיה	הנפקה ראשונה לציבור.
	טבע	אקס דיווידנד 200%, תשלום 13.12.94.

* מקור: בנק המזרחי

טבע מצטרפת לגל העליות החד בענף; תדיראן +4%

וול סטריט

צבי רבין

מניות חברות הפרמצבטיקה והביוטכנולוגיה געשו ביום ששי בוול סטריט, וכדבע הצטרפה לתגובה הכללית שאחזה את הענף משתי סיבות עיקריות. הראשונה שבהן היתה הודעת קירון – מחברות הביוטכנולוגיה הגדולות בארה"ב על מכירה של חבילה גדולה של מניות מיעוט לקונה אסטרטגי ששמו לא פורסם. בשוק האמריקאי העריכו כי מדובר בענק התרופות CIBA. קירון הגיבה מיד בעלייה של 20 דולר למחיר של 80 דולר למניה, ושווי השוק שלה הגיע בעקבות כך ל-2.4 מיליארד דולר.

טבע הגיבה גם היא להודעה, וזאת על רקע שמועות שנפוצו כבר פעמיים בנוגע לאפשרות של מיזוג עם חברה גדולה בענף. תוך דקות קפץ מחירה של טבע מ-26.5 ל-28 דולר. בסיום היא נחלשה בעט ונסגרה במחיר של 27.5 דולר – עלייה של 1.8%.

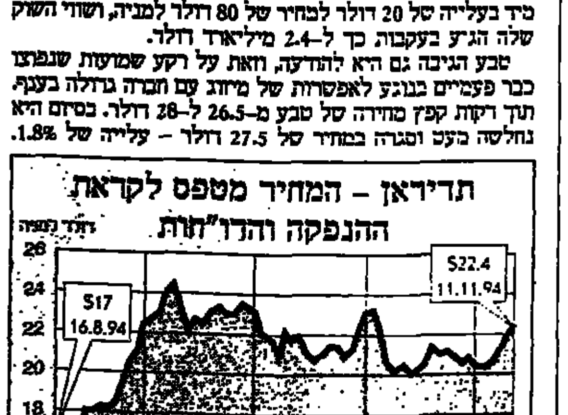

הסיבה השנייה לעליות בענף התרופות בוול סטריט ביומיים האחרונים היא ניצחון הרפובליקנים בבחירות שנערכו. לטענת דן רודפמן, פרשן CNBC, הרפובליקנים יטרפדו עתה את תוכניות הבריאות של קלינטון – מה שייטיב עם החברות בענף. בין החברות שהוא ציין הופיעה גם טבע.

מניה נוספת שבלטה בעליות מול יציבות במרבית המניות הישראליות ביום ששי, היתה תדיראן. המחזורים בתדיראן עולים באחרונה לקראת פירסום הדו"חות וההנפקה הקרובה. אלה צמחו בסוף השבוע לרמה של 65 אלף מניות ואיתם גם המחיר, שהגיע בסיום ל-22.375 דולר.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
טבע	⇧	27.5	1.8%	10.5
אי.סי.איי	⬇	17.9	-2.4%	5.2
די.אס.פי	⇧	23.5	1.1%	3.6
אפי	⇧	27.3	3.3%	2.3
תדיראן	⇧	22.4	4.1%	1.9
מדד דאו ג'ונס	⬇	3801.4	-0.5%	
מדד נאסד"ק	⬇	773.1	-0.3%	

בסוף השבוע שברה סאיטקס על מחירה תוך ירידה במחזורים, יום לאחר פרסום הדו"חות לרבעון. אלאריה, לעומתה, המשיכה לרדת בתגובה לדו"חות מאכזבים והגיעה מתחת ל-8 דולר במחזור גבוה. גם מג'יק ממשיכה להישחק והתהליך הקיצוני בה, שהחל לפני כחודש במחיר של 9 דולר, המשיך בסוף השבוע ב-5 דולר. גם בביוטכנולוגיה לא הועילו הודעות הרכישה של בעלי העניין והמניה ירדה ביום ששי ב-10% נוספים.

מרתון – ממשיכה לרוץ בלי גורה

השבוע בבורסה

גיא רולניק

בשבוע שעבר פרסמה אורבוטק דו"חות כספיים משופרים לרבעון השלישי של השנה שהצביעו על קצב רווחים שנתי של 10 מיליון דולר. בשבוע הבא תפרסם קרן ההון סיכון מרתון דו"ח לרבעון השלישי של השנה, שיצביע ככל הנראה על קצב הפסד שנתי של כ-12 מיליון שקל.

לקובי ריכטר יש החזקות בשתי המניות הללו. הצמד הסתיימו שנתיים בדיוק מאז מיזוג אורבוטק ואופטרוטק לאורבוטק. ריכטר, מהמייסדים של אורבוטק ובעל 11% ממניותיה, קיבל במסגרת המיזוג 5.5% ממניות אורבוטק. אגב, לא מדובר בכסף קטן – 5.5% הם היום כ-5.5 מיליון דולר.

בתחילת החודש, עם תום השנתיים למיזוג, השתחררו המניות של ריכטר מהחסימה. ריכטר עזב את אורבוטק לאחר המיזוג ומונה למנכ"ל קרן מרתון, החליט השבוע לממש חבילה באורבוטק, ולרכוש במקומה מניות של מרתון. ביום חמישי הוא רכש חבילה בכ-150 אלף שקל שהגדילה את השקעותיו בחברה לכחצי מיליון שקל. זאת לא החבילה הראשונה שהוא קונה: בחודשים האחרונים הוא רכש מניות בכרבע מיליון שקל. המחיר הממוצע של הרכישות הללו הוא כ-95 אגורות – מה שאומר שהוא מפסיד כ-30% על השקעה זאת.

שנה וחצי חלפה מאז יצא קובי ריכטר למרוץ המרתון האמור להימשך 7 שנים. בניגוד לחברות רגילות, ל-4 קרנות ההון סיכון הנסחרות בבורסה יש אורך חיים ידוע מראש. לאחר 7 עד 9 שנים הן צריכות לממש את כל השקעותיהן, להתפרק, ולהחזיר את הכסף למשקיעים.

בקילומטרים הראשונים של המרוץ פתחו חברי הקבוצה של מרתון פער גדול לפני שלוש קרנות ההון סיכון שגייסו הון בבורסה לפניה. קבוצת מרתון החלה את המרוץ עם יתרון ברור על מתחרותיה; עוד לפני הגיוס היא חתמה על הסכמים עקרוניים להשקעה בארבע חברות הייטק מבטיחות. בעוד שמתחרותיה סופגות ביקורת ציבורית על קצב השקעות האיטי שלהן קקפה או הן מרתון ברגל קלה עם סל השקעות מרשים.

בקילומטר החמישי של המרוץ התברר, כי הספרינט של מרתון עלה לה ביוקר. ואם להיות יותר מדויק – זה לא המהירות, אלא בעיקר הקטסטרופה שהמיט עליה אחד החברים בקבוצה. היום, כשמרתון כבר מתקרבת לקילומטר העשירי של המרוץ, כבר יודעים כולם עד כמה בעייתי אותו חבר שאיתה היא יצאה למרוץ. עדיין לא ברורות הסיבות המלאות שגרמו לאותו חבר להכשיל את הקבוצה ואת עצמו, את אלה יגלה אולי כונס הנכסים – אבל מה שכבר ברור היום לאנשי מרתון הוא שהוא לא היה האיש לתפקד בצוות.

כשאודי רקנאטי ויוסי טייכר מחברת ההשקעות י.ל.ר, הקימו עם מוטי גורה את קרן ההון סיכון מרתון לפני כשנה וחצי – גורה היה בשיא פריחתו; גאון הייטק ולהטוטן פיננסי שהצמיח בשלוש שנים אימפריה של 100 מיליון דולר, הלא היא אראקום ז"ל. למרות שבחוגים מסוימים היה המוניטין של גורה שנוי במחלוקת, הוא נראה כפרטנר מתאים לחברת ניהול של קרן הון סיכון שהצלחה נשענת פעמים רבות גם על היכולת הבורסאית. באוגוסט '93 גייסה הקרן 65 מיליון שקל בהנפקה של מניות ואופציות. 5% מהסכום השקיעו יזמי הקרן – י.ל.ר. (37.5%), גורה (32%), ריכטר (15%), מוטה גורפונג מחברת תדאה (12.5%) ועו"ד אפי אברמון (3%). זאת גם חלוקת הבעלות על חברת הניהול של הקרן – "זינרקים" המקבלת דמי ניהול של כ-2.5 מיליון שקל בשנה צמודים לדולר. 5% נוספים השקיעה לארמי ושות' שהנפיקה את החברה ואת היתרה – הציבור.

בדו"חות הכספיים לסיכום '93 שפרסמה הקרן, היא יכלה כבר להציג תוצאות מרשימות: רק 3 חודשים להפעלתה וכבר 20 מיליון שקל מהכספים שגייסה הושקעו ב-5 חברות: 3.6 מיליון ב-14.3% מחברת אופטיבייס העוסקת בתחום המולטימדיה, 7.5 מיליון שקל ב-13.7% מחברת א.ג.ר. העוסקת בייצור נתבי תקשורת, 2 מיליון שקל תמורת 17.5% מפגמנט העוסקת בציוד היקפי למחשבים, 3.7 מיליון שקל תמורת 10.5% מחברת אראל העוסקת בתמיכה במערכות תקשורת, ו-3.1 מיליון שקל תמורת 19.5% מגאנומשן העוסקת בטכנולוגיית ההנעה המדויקת.

כבר במועד ההנפקה היה למנתחים בבורסה חשש מסוים מפני מרתון. בשתיים מההשקעות המיועדות (א.ג.ר. ואופטיבייס) היתה מרתון שותפה עם בעל העניין מוטי גורה. כבר אז היו המנתחים מעודים את חוטמם למשמע הקומבינציה של המלים גורה ועסקת בעל עניין. אלא שקצב ההשקעות המהיר, והעובדה ששתיים מתוכן (אראל ואופטיבייס) כבר היו מיועדות להנפקה – הפיגו את החששות ונתנו למניות מרתון בשוק פרמיה יפה מעל ההון העצמי.

רק באמצע חודש מאי, ימים ספורים לפני הקריסה הגדולה של אראקום, הבינו ריכטר, טייכר ורקנאטי שהם בצרות. אלא שזה היה מאוחר מדי; הקריסה היתה גזר דין מוות להשקעה הגדולה ביותר בתיק של מרתון. מימון פעולתה של א.ג.ר. עד הגעתה לאיזון תפעולי, תוכנן להתבצע מכספי ההשקעה של מרתון, והיתרה על ידי אראקום, שהחזיקה 80% מהמניות. א.ג.ר סיימה את הפיתוח של קו המוצרים, והחלה במכירות בארה"ב ובאירופה.

רקנאטי, טייכר וריכטר ניסו להלץ את א.ג.ר מידיה של אראקום: הציעו לגורה להכניס משקיע במקום אראקום. גורה סירב עד שמונה כונס נכסים לאראקום. ביולי כבר התפזרו עובדיה של החברה – וא.ג.ר הפכה מחברה חיה לעסק גוסס שסיכוייו לקום על רגליו קלושים. ב-16 באוגוסט נאלצה מרתון להעביר לבורסה דיווח מדי מבאיש: היא מוחקת את מלוא השקעתה בא.ג.ר. בסך 8 מיליון שקל. השוק, כהרגלו, לא המתין להודעה הזאת – מניות מרתון החלו לצלול מייד עם קריסתה של אראקום; עם ההודעה על מחיקת א.ג.ר הוסיפו רק הירידות.

פרשיית אראקום וגורה פגעה במוניטין של מרתון, והיא הבינה כי על מנת להמשיך לרוץ הלאה היא צריכה להתנתק מגורה. בשלב ראשון הוא עזב באוגוסט את מועצת המנהלים של החברה, ובמקומו מונה יצחק זאוברמן. גורה עדיין מחזיק ב-32% מחברת הניהול של הקרן, אך החברה לא משתמשת עוד בשירותיו, וגם לא משלמת לו שכר. הקשר היחיד שנותר לקרן עם גורה הוא החזקתו האישית (24%) דרך חברה הולנדית עלומה בשם מודירה) בחברת אופטיבייס.

במרתון מאמינים באופטיבייס ובימים אלה הם מנהלים מו"מ להכנסת משקיע זר לחברה במחיר כפול מהמחיר שבו השקיעה הקרן. אופטיבייס מוכרת בקצב של מ' ר' בחודש, ואמורה לעבור בחודשים הקרובים לאיזון תפעולי.

חברת אראל היתה אמורה לגייס הון מול סטריט כבר לפני כחצי שנה, אך ההנפקה התעכבה. בימים אלה מנהלת מרתון מו"מ עם חתם אמריקאי קטן בשם רוברטסון על להנפקתה של אראל לפי שווי של כ-22 מיליון דולר. לפגסוס, המתמקדת בייצור צבבים?? תלת מימדיים, יש נכון להיום צבר הזמנות של כ-2.5 מיליון דולר, והיא החלה למכור.

החברה המבטיחה ביותר בתיק של מרתון היום היא ב.ו.ס. חברה ואת, העוסקת בתחום הקישוריות בין מחשבים, תסיים את השנה עם רווח נקי של כ-850 אלף דולר, התחזית ל-'95 היא רווח נקי של 2.5 מיליון דולר. החברה האחרונה בתיק של מרתון היא מרגן העוסקת במכשירי דגימה של מי תהום.

מרתון נמנית על קרנות ההון סיכון הפועלות תחת תקנות ענבל. היתרון הגדול בענבל הוא שבתום 7 שנים מובטח למשקיעים לקבל 80% מהערך הנקוב של המניות כשהוא צמוד לדולר. לפני כשנה איש לא התעניין בריצפה הדולרית הזאת – הכל עסקו רק בתקרה הגבוהה שצופן ההייטק. המפולת בבורסה והמכה התדמיתית שספגה הקרן הפילו את המניות המוגנות שלה למחיר שפל של 65 אגורות.

להרכש מניות מרתון במחיר זה מתבטאת רצפה דולרית המשקפת תשואה ברוטו של כ-4.5% לשנה למשך 5.5 שנים. (כל מניה מבטיחה 84 אגורות צמודות לדולר בעוד 5.5 שנים) זאת בהנחה שהקרן לא תבחר לצאת מהסדר ענבל. סביר שבמידה והיא תבחר לצאת מענבל – יהיה זה במקרה של הצלחה גדולה שתהפוך את הרצפה לבלתי רלוונטית.

אשר לתיקרה – למרתון יש היום תיק מעניין עם 3 חברות העומדות לפני הנפקה בערכים גבוהים יותר. גם לריכטר ובוודאי שלרקנאטי חשובה הצלחת הקרן למוניטין האישי. אלא שבמצב הרוח המאופק בבורסה – יעדיפו היום המשקיעים לראות קבלות אמיתיות ממרתון בטרם הם מחזירים לה את הפרמיה הגבוהה ממנה נהנתה בתחילת המרוץ.

מי שרוצה להמר היום על אחד הרצים האחרונים בטור – אולי זה הזמן לעשות זאת במחיר נמוך.

> ימים ספורים לפני הקריסה הגדולה של אראקום הבינו ריכטר, טייכר ורקנאטי שהם בצרות. אלא שזה היה מאוחר מדי – הקריסה היתה גזר דין מוות להשקעה הגדולה ביותר בתיק של מרתון

> למרתון יש היום תיק מעניין עם 3 חברות העומדות לפני הנפקה בערכים גבוהים יותר. גם לריכטר ובוודאי שלרקנאטי חשובה הצלחת הקרן למוניטין האישי

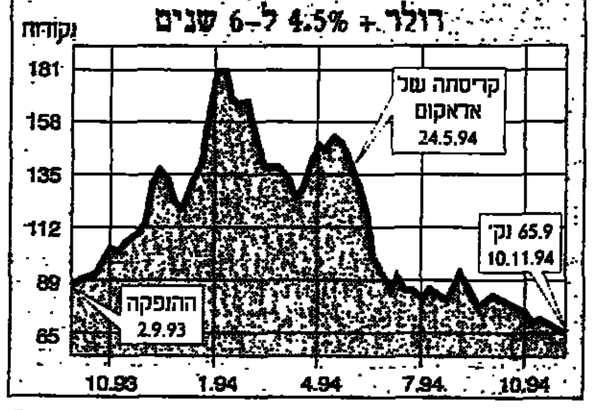

קרנות הון הסיכון הבורסאיות

שם הקרן	% ירידה מההנפקה	מועד הנפקה	היקף גיוס	היקף השקעות	שווי שוק/ הון עצמי	שווי שוק
מופת	-17.3%	1/93	25.5	15.2	0.6	24.0
	השקיעה ב-12 חברות, רווח של 1.4 מיליון דולר ממכירת נייסקום ל־COM3 ורווח של 1.35 מיליון דולר ממכירת שני מחשבים לאינטל					
מרתון (מוגן)	-24.9%	9/93	64.5	16.8	0.8	45.0
	השקיעה ב-7 חברות, מחקה 8 מיליון שקל מההשקעה בא.ג.ר					
פורד	-17.4%	12/92	23.0	9.0	0.8	17.7
	השקיעה ב-5 חברות, יצאה מהגנת ענבל כמה חודשים לאחר ההנפקה					
תעוזה (מוגן)	-3.1%	4/92	52.7	25.8	0.9	48.9
	השקיעה ב-11 חברות, רשמה רווח של 450 א' ש' מהנפקה פרטית של NESS					

*במיליוני שקלים

ניו־יורק / 12.11.1994

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי (במליוני דולרים)	מכירות (במליוני דולרים)	שווי שוק (במליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	112.81	1.1	---	---	113.23	111.20	---	---	121.52	102.42	---	---	---	---	---	---
סאיטקס	20 3/8	0	20	20 3/8	20 3/8	20	54,400	1,108,400	26 7/8	15 1/4	-17	739.0	68.5	668.0	869.8	13
טבע	27 1/2	1.8	27 1/4	27 1/2	28	26 1/2	384,100	10,562,750	34 1/2	22 5/16	-9	300.0	65.3	542.0	1508.1	23
אי.סי.איי.	17 7/8	-2.4	17 5/8	18	18 1/2	17 5/8	291,700	5,214,138	28 1/2	14 3/4	-26	283.0	62.0	340.0	1358.5	22
אדיוומיקס	2 7/16	11.4	2 5/16	2 7/16	2 7/16	2 7/16	500	1,218	14	1 15/16	-81	15.8	-0.8	9.0	14.6	---
אדיוסופט	8 1/2	0	8	8 1/2	8 9/16	8	11,200	92,400	19	6 1/4	-44	15.3	1.6	9.7	38.3	24
אורבוטק	8 3/4	0	8 1/2	9	9 1/8	8 1/2	7,400	64,750	14 3/4	7 1/4	-36	42.5	5.9	102.0	111.6	19
איי.איי.אס	3 1/16	0	3 1/16	3 1/8	3 1/8	3 1/16	8,300	25,418	26	2 5/8	-78	68.0	-5.3	94.8	42.7	---
איי.אס.וי.	2 1/4	-5.3	2 1/8	2 3/8	2 1/4	2 1/4	1,000	2,250	11	2	-77	6.3	-3.3	4.7	11.3	---
איזופארם	15 1/2	0	---	---	---	---	---	---	90	13	-64	28.2	5.0	50.1	96.1	19
אלבים	22 1/2	0	21 1/2	22 1/2	---	---	---	---	44 1/4	17	-47	292.0	38.0	683.0	404.8	11
אלדין	7 7/8	-7.3	7 7/8	8	8 1/2	7 3/4	62,000	488,250	11 1/2	4	-7	10.3	2.1	6.2	33.6	16
אלסינט	2 1/8	6.3	2	2 1/8	2 1/8	2	11,900	25,287	5	1 3/4	-56	170.0	15.5	230.0	168.9	11
אלרון	8 3/4	0	8 1/4	8 5/8	8 3/4	8 1/2	4,900	41,037	21 1/4	8 1/4	-61	162.0	7.5	216.0	145.6	19
אס. סיסטמס	4 1/4	0	3 3/4	4 1/8	---	---	---	---	14	2 5/8	-70	6.9	-3.1	2.4	22.5	---
ארית	1 13/16	0	1 9/16	1 13/16	---	---	---	---	6 3/4	1 7/16	-71	10.1	-3.1	20.1	14.7	---
אמד	9/16	0	9/16	11/16	---	---	---	---	3 3/4	9/16	-83	10.5	-0.7	8.8	5.6	---
בי.וי.אר	6 1/2	-1.9	6 1/2	6 3/4	6 3/4	6 1/2	6,500	42,250	19 5/8	3 1/2	-66	14.9	0.6	16.3	38.0	67
ביוטכנולוגיה	1 9/16	-10.7	1 9/16	1 11/16	1 7/8	1 9/16	221,000	345,312	5 7/8	1 3/4	-70	23.4	-17.4	14.1	67.8	---
גילת	14 1/2	0.9	14	14 1/4	14 1/2	14	3,500	49,875	15	8	6	34.4	5.5	23.0	119.3	22
די.אס.אס.איי.	6 11/16	-0.9	6 1/2	6 3/4	6 3/4	6 1/2	7,900	52,831	13 3/4	5 1/2	-48	38.0	1.8	68.0	47.6	26
הכשרת ישוב	12 1/2	8.9	11 1/2	12 1/4	12 1/4	12 1/4	200	2,450	30 1/4	10 3/4	-58	124.1	3.8	156.0	108.4	29
הלת'קייר	1 15/16	3.3	1 15/16	2 1/16	1 15/16	1 15/16	4,900	9,493	3 1/4	1 3/4	-38	16.3	0.1	7.4	21.7	217
מימד רביעי	5 3/4	4.5	5 1/2	6	6	5 1/2	8,700	50,025	24 1/2	3	-76	40.9	-2.3	23.6	63.1	---
מ.ד.י.	1 1/8	0	1	1 1/8	1 1/8	1 1/8	700	787	4 5/8	1	-87	5.6	-0.1	2.5	6.2	---
מכוסמיקס	6 1/2	0	6 1/2	6 3/4	6 3/4	6 1/2	12,400	80,600	12 3/4	3 5/8	-27	30.5	-1.0	19.0	51.6	---
מלנוף	4 1/4	-2.9	4 1/8	4 3/8	4 3/8	4 1/4	4,500	19,125	10	1 3/4	-58	7.3	-4.9	2.4	16.1	---
מלרמה	5 5/8	0.3	5 1/2	5 3/4	5 7/8	5 1/8	21,300	119,812	18	5 1/8	-67	54.0	9.9	37.0	58.3	6
ישפק	15/32	7.1	7/16	1/2	62/128	15/32	22,000	10,312	2 9/16	7/16	-79	10.7	-1.5	0.4	9.4	---
כרמל	8 1/2	3.0	8 1/2	8 3/4	8 1/2	8 1/2	1,500	12,750	11 7/8	8 1/8	-17	13.7	2.4	74.5	21.2	9
כן-נט	13 5/8	0.9	13 1/2	13 7/8	13 7/8	13 1/4	189,700	2,584,663	13 3/4	6	15	74.4	5.4	59.7	145.4	27
לייזר	5 3/8	0	5 1/4	5 3/8	5 3/8	5 3/8	1,600	8,600	9 3/4	5	-43	10.0	3.8	38.0	32.1	8
לנאופטיקס	6 1/4	0	6 1/4	6 7/8	---	---	---	---	18 3/4	5 1/2	-63	33.2	2.9	20.2	40.5	14
מג'יק	5 1/4	-4.5	5	5 1/4	5 1/4	5 1/16	8,890	46,200	17 3/4	5 1/8	-61	15.7	0.1	20.9	21.0	210
מול	4 5/8	0	3 3/4	4 3/8	---	---	---	---	9 5/8	3 1/2	-46	13.2	0.5	12.2	20.7	41
מדיסאל	2	0	1 3/4	2 1/2	2 1/4	1 7/8	8,500	17,000	13 5/8	2	-83	5.0	-2.0	0.5	17.3	---
נייר חדרה	48	-1.0	---	---	48	48	100	4,800	52	36 1/2	7	145.0	10.6	252.0	182.4	17
נקסוס	4 3/4	-5.0	4 3/4	5	4 3/4	4 3/4	3,800	18,050	5 7/8	2 1/4	12	5.2	-1.8	0.7	26.1	---
סילוקום	3 1/8	0	3 1/8	3 1/2	---	---	---	---	6	2 1/4	-26	5.9	0.5	2.6	12.5	25
עוש"פ	2 5/8	0	2 1/2	2 3/4	---	---	---	---	6	2	-45	10.2	-0.1	23.0	18.3	---
עידן	3/8	0	11/32	13/32	3/8	3/8	2,900	1,087	1 15/16	5/16	-77	14.5	-0.9	7.5	11.1	---
עץ לבוד	6 3/4	0	6 5/8	6 3/4	---	---	---	---	11 7/8	5 1/2	-35	25.0	2.9	97.1	21.7	7
פיברוניקס	15/16	3.4	15/16	1 1/16	15/16	15/16	100	93	3	11/16	-70	1.7	-7.1	43.0	7.6	---
ראדא	4	0	3 7/8	4 1/8	---	---	---	---	10 1/8	2 1/2	-59	13.0	0.2	33.0	21.4	107
רובומטיקס	---	0	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.5	-5.3	4.0	---	---
ת.א.פ.	3 13/16	0	---	---	---	---	---	---	3 7/8	2 1/4	-52	43.3	-3.7	123.7	94.5	---
תאת	2 7/8	0	2 3/4	2 7/8	2 15/16	2 13/16	51,500	148,062	8 5/8	2 5/8	-63	11.0	4.7	16.2	25.4	5
תרו	6 1/2	5.9	6 3/8	6 3/4	6 3/4	6 3/8	6,700	45,225	8 5/8	4 1/2	-74	7.6	1.9	34.2	67.5	36
תדיראן	22 3/8	4.1	22 1/4	22 3/8	22 3/8	21 1/2	85,500	1,913,063	26 1/2	14 1/2	-14	208.0	28.2	783.0	438.8	16
אספל	7 5/8	0	---	---	7 3/4	7 5/8	5,700	43,462	13 1/8	6 3/4	-33	173.0	5.6	77.0	215.8	38
אלקטריק פיול	6	-2.0	5 3/4	6 3/8	6 1/8	5 7/8	6,100	36,600	14 1/4	5 1/2	-47	23.5	-1.2	1.5	47.5	---
אינדיגו	16 3/4	-0.7	16 1/2	17	17	16 3/4	16,300	273,025	20 3/4	13	-16	26.0	-20.6	60.0	837.5	---
אפי	27 1/4	3.3	26 3/4	27 1/2	27 1/4	26	84,600	2,305,350	29 1/2	13 1/4	63	102.0	15.8	106.0	342.0	22
ניאומק	8 7/8	0	8 3/4	9	9	8 3/4	131,600	1,167,950	16	6 5/8	-41	90.9	-63.0	61.5	443.4	---
די.אס.פי.	23 1/2	1.1	23	23 1/2	23 1/2	23	156,900	3,687,150	27 1/4	12 1/4	49	34.1	3.0	34.7	221.8	74
ישראמקו	1 15/32	-2.2	1 13/32	1 7/16	1 7/16	1 3/8	102,400	144,000	2 11/16	1 3/16	-32	21.2	3.3	4.7	30.6	9
מרקורי	14 3/4	0.8	14 1/4	14 3/4	14 3/4	14 1/4	54,800	808,300	21 3/4	7	-14	35.2	3.7	19.5	196.0	53
ספיאנס	2 13/16	-4.3	2 3/4	2 15/16	2 15/16	2 3/4	15,300	43,031	23 1/4	2 1/2	-85	28.9	-6.3	40.0	17.4	---
פי.אי.סי.	28 1/2	0.9	28 1/4	28 3/4	28 1/2	28 1/8	1,500	42,750	34 3/4	23 1/4	-8	307.0	34.2	33.0	535.8	16
קומברס	12 1/4	-1.0	12	12 1/4	12 5/8	11 7/8	111,200	1,362,200	15 5/8	8	-16	93.3	12.7	84.0	248.2	20
קרן ישראל	12 5/8	1.0	---	---	12 5/8	12 5/8	6,300	79,537	20 1/4	11	-13	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדיווח על ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מותנות לקו חריגים בסס.

כשיקרות עגבניות ממניות

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

לפני שנים אחדות, הבחין שותף בכיר במשרד ברוקרים בניו־יורק ברב לבוש־שחורים ועטור־פיאות וזקן משוטט בקביעות בתחומי משרדו.

"אדוני לקוח שלנו?"

"לא, בוס גדול, אני ברוקר שכיר במשרדכם".

"מה לרב יהודי חרד ולעסקי־הוליוד?"

"כרגע, עסקי הרבנות בשפל ועסקי המניות פורחים. נקודה שבעתיד יתהפכו היוצרות", השיב הרב־הברוקר למעסיקו, בסגנון שכלל אינו חריג בהוויה האמריקאית.

בימינו, דומה, התהפך הגלגל: עסקי הרבנות משגשגים ועסקי המניות מקרטעים: למעט מדד המניות בירדן, שהרקיע בעת האחרונה (מן הסתם, לא בהשראת הבורסה בתל־אביב) בכ-96%, שריה תעשיית המניות בארה"ב במשבר. אשתקד איבדה שמנה וסלתה של קהילת הברוקרים בניו־יורק את מקור פרנסתה ותתפנו אלפי חדרי משרדים לשוכרים אורחים.

גם משקיעיה הנבוכים הקופצניים של הבורסה בתל־אביב מרוחים יותר בחיסול תיקי־השקעות־יום ובפדיון קרנות־נאמנות (ששוויין נשחק בשנה האחרונה בכ-40% בממוצע) מאשר באיתור הזדמנויות השקעה קורצות.

מחסומי התמיכה – 183, 179 ו-175

השוק הפורי הלוהט היחיד בעיר כרגע הוא שוק העגבניות הארמתיות והעסיסיות. אם בעבר נהגו להשליך עגבניות על כדורסלנים מתוסכלים, על שופטי־כדורגל בישי־גרא ועל שחקני־תיאטרון שסרחו חייפו, נהיה בימינו פרי־העגבים מצג מוזיאוני לכל דבר. עד כדי כך, שבעקבות העליות המסחררות במחירה (שהרקיע ל-11 שקל לק"ג לצרכן) נאלצה העגבניה הסורחת לפנות את כותל המזרח, שנשמר לה בסלט המסורתי, לדג הטונה היבש והחזיזה, ולוותר על בכורתה לוודקה ולג'ין במרקחת ה"בלאדי מארי" – שידעה ימים אדומים ויפים יותר.

קריסת הקניות הפוקרת באחרונה את שוק העגבניות מוכירה את בהלת הצבעונים שזעזעה את שוקי העולם בעבר הרחוק. כשגני ירקנים מרגנים על תיבה מוזהבת של עגבניות־שרי, שהיד ליפה עשורות ידיים תנסק, בתוך ימבת־מסחר אחת, ממחיר־פתיחה של 150 שקל לק"ג למחיר בעילה של 1,500 שקל לק"ג.

מסתבר כי כשפתח רוכש התיבה התמים את האוצר שברשותו, גילה לתדהמתו כי היא רוחשת עגבניות רקובות, וחש מרומה. כששטח את טרוניותיו בפני התגרן שממנו רכש את התיבה הבאשה, ב-1,500 שקל, נהדף בלגלוג מהוהר: "אדוני היקר, עגבניות – דינן כמניות־נפט. כפי שאין משקיע שפוי רואה במניית־נפט אלא פיסת־נייר העוברת לסוחר, לא נועדו העגבניות בתיבה למאכל, אלא רק לקנייה ולמכירה".

מה שטוב לעגבניה אינו בהכרח טוב לבורסה. שכן דווקא העיבה האינפלציונית שלה זוכה העגבניה באחרונה מעכירה את האווירה בשוק המניות, ומרתיעה משקיעים־בכוח מתשואה לפי אומדן אחד, עשוי מדד המחירים לצרכן לחודש אוקטובר (האמור להיוכר כמדד העגבניות), שיראה אור מחרתיים, לטפס ב-1.4%.

מחסומי התמיכה הקרובים במדד המשתנים, שחתם את השבוע ב-184.09 נקודות, רובצים בסביבות 183, 179 ו-175 נקודות. מחסום ההתנגדות הראשון שוכן בסביבת 189 נקודות.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. ניקוב	+34%	1. אבג'ק	-39%
2. מישנאל 5	+27%	2. חנ"ל	-33%
3. אשפרה	+22%	3. מבאמן	-30%
4. אל.איי.אס.אס	+13%	4. רבינסקס	-29%
5. אלדקטק	+13%	5. מקסימה	-27%
6. קלדור	+13%	6. גבה	-25%
7. אורטל	+12%	7. גיבור	-23%
8. רבגאר טכנו'	+12%	8. אינטרגאמא	-22%
9. מולט	+11%	9. קופל	-22%
10. סלדור	+10%	10. ברוך 1	-22%

* מקור: בנק הפועלים

הפך יכול להציל את מה שנשאר מהשנה

בורסות בעולם

שי אבנית

תוך הצרעה להתיקי מלחמות ארה"ב הסתיים שבוע מסחר מתוח, אך נגרד תפניות חדות בבורסת של ניו יורק. מדד דאו ג'ונס, למשל, נע בטווח של עד 22 נקודות ליום מסחר אחד, ובדרך כלל סיים בתנודות מתונות יותר. שוק איגרות החוב הגדול לא היה הפכפך יותר. המתינות הזו מפתיעה מעט נוכח הבחירות למנאט ולקונגרס, שהיו אמורות לעורר את השוק. הרפובליקנים זכו להצלחה יפה ולרוב מיוחס בסנאט ובקונגרס, אך כפועל יוצא מכך הפך העתיד הכלכלי בארה"ב להיות מעט פחות ברור.

התגובות הראשוניות היו בעיקר לצד הזכות – הרפובליקאים, מעצם הגדרתם, מצדדים בכלכלה חופשית יותר ומרסנת ומעורבת ממשלתית פחות. אולם התעוררו גם חששות: כיצד יוכל ממשל קלינטון הדמוקרטי להכתיב איזושהי מדיניות אם הרפובליקאים יערימו עליו מכשולים על כל צעד ושעל? ומעבר לכך – האם הם מסוגלים בכלל לצמצם למשל את הגירעון הממשלתי העצום או להקטין מסים? כל הנושאים האלה פתוחים כרגע.

כתוצאה מכך העדיף השוק לעצור, לעכל את הידיעות, וכנראה לרוות את קבלת ההחלטות עד למועדתיים – התאריך בו ועדת השוק הפתוח של הפדרל ריזרב תתכנס ותחליט בסבירות גבוהה מאוד על העלאת ריבית ששית מאז תחילת השנה. הענף היחידי שהגיב בצורה ברורה היה ענף התרופות, שעלה יפה. ופה הדברים כבר יותר ברורים: החששות על תוכנית קלינטון לרפורמה בריאותית ובתוכה הגבלה על מחירי תרופות יוגבלו מעתה, וסיכוייה של התוכנית לעבור את מחסומי הרשות המחוקקת קלושים ביותר. גם התעניינות שמגלים משקיעים אירופיים בענק התרופות האמריקאי קירון הקפיצה את מחירי המניות בענף, ובמיוחד את צ'ירון עצמה, שזינקה בכ-20%.

מדד	מניה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,801.47	-0.16	+1.26
אס אנד פי (ניו יורק)	462.35	+0.02	-0.89
אימקס (ניו יורק)	446.04	-1.08	-6.11
נסדאק קומפ' (ניו יורק)	775.10	-0.92	-0.48
פיננשל טיימס (לונדון)	3,075.9	-0.78	-10.02
דקס (פרנקפורט)	2,078.35	+0.52	-8.51
סי.איי.סי (פאריס)	1,948.35	+0.86	-14.09
מיבטל (מילנו)	10,201	+1.40	+2.01
אס.אם.איי (ציריך)	2,597.8	+2.24	-12.18
איי.איי.אקס (אמסטרדם)	407.69	-0.75	-1.59
ניקיי (טוקיו)	19,284.36	-2.66	+10.72
האנג סנג (הונג קונג)	9,367.85	-1.71	-21.20
משתנים (תל אביב)	184.09	-1.28	-25.67

וכך, שוב, מיקד עניין הריבית את מירב תשומת הלב בשוקי ההון – לא רק בארה"ב אלא בעולם כולו. בכמה היא תועלה? אם מדובר במחצית האחוז, נראה שהבורסות יגיבו בשלילה, שכן משמעות צעד כזה היא שתיתכן העלאת ריבית קיצונה נוספת בתחילת '95. העלאה של אחוז תתקבל בצורה טובה יותר נוכח סילוק חוסר הוודאות, אך האומנם היא לא תתחיל להעיק בצורה רצינית על שוקי המניות, ויותר מכך על שוקי איגרות החוב? לדעת רבים, העלאת ריבית של 0.75% תהיה המאוזנת ביותר, ותיתן את התוצאה הטובה ביותר בבורסות.

מבחינה טכנית, דווקא העלאה תהיה יותר צפויה להוריד את המדדים החשובים תוך כמה ימים. עם זאת, התגובה הראשונית יכולה להיות הפכפכה ולכל כיוון, לפי אנליסטים בניו יורק.

באירופה הפגינה בשבוע החולף אופטימיות זהירה, ונרשמו עליות מתונות. יוצאת דופן היתה לונדון, שם החששות שהעלאת הריבית בארה"ב תגרור תגובה מהירה של הבנק המרכזי הבריטי.

במזרח הרחוק נרשמו ירידות, בשעה שנראה כי משקיעים מערביים מתחילים למשוך את כספיהם מהבורסות.

הכותב הוא דואה חשבון

127

עצמה אוהבת את אי.די.בי; תמר – גם

בשל התנודתיות הגבוהה שאיפיינה את שוק המניות בשנתיים האחרונות, קבע מרכיב המניות במידה רבה, את תשואות קופות הגמל במהלך תקופה זו

מאת מרית גילת

נתוני קופות הגמל שפירסם משרד האוצר לפני כשבועיים, מציירים מציאות ברורה גם בעליות וגם בירידות, תיק המניות ממשיך להיות הזנב המכשכש באפיק ההשקעה הסולידי ביותר בשוק ההון – קופות הגמל.

בסוף שנת '93 הגיע מרכיב המניות והניירות ההמירים בתיק המצרפי של מערכת קופות הגמל לשיא של 13.9%. באותה שנה קבע תיק המניות שיא נוסף והוא עלה בשיעור ריאלי של 19.4% (תרם 087.1% לתשואה הכוללת של הקופות, שהסתכמה ב-2.7%.

המפולת בבורסה במחצית הראשונה של '94 שחקה את מרכיב המניות של הקופות ל-10.5%, אבל לא הפחיתה מחשיבותו. שיעור התרומה של המניות לתוצאות הקופות הגיע ל-92%, אך הפעם הוא תרם לא לרווח אלא להפסד. תיק המניות הניב תשואה ריאלית שלילית של 51.3% והוביל את הקופות להפסד הכבד ביותר שרשמו אי פעם – 8.3% במונחים ריאליים.

נתוני האוצר מבליטים נקודה נוספת, שהשלכותיה מטרידות עוד יותר: התשואה של תיק המניות של קופות הגמל נמוכה באופן קונסיסטנטי מהמדד הכללי. בשנת '93 עלה מדד זה ריאלית ב-26.4%, ואילו תיק המניות של קופות הגמל עלה, כאמור, ב-19.4% בלבד. בינואר-יוני '94 ירד המדד הכללי ב-46%, אבל עמיתי קופות הגמל נאלצו לספוג הפסד של 51% בתיק המניות.

אשתקד ניסו מנהלי הקופות לתרץ את כישלונם במרכיב הגדול של המניות הכבדות בתיקיהם. מול מדד מניות המשתנים, שעלה ריאלית ב-13.3% ומדד מניות המעו"ף שעלה ב-7.3%, התשואה שהניב תיק הקופות יכולה היתה להיחשב דווקא להצלחה. אולם, למרבית האירוניה, המניות הסולידיות כביכול שאספו הקופות לא עמדו לזכותן בעת משבר. ששת החודשים הראשונים של '94 גילחו 39.5% ממדד המשתנים ו-37.1% ממדד המעו"ף. אבל ההפסד של המניות בתיקי קופות הגמל היה, כאמור, גבוה בהרבה. למעשה, הוא היה דומה מאוד לשיעור הירידה של מדד מניות הכר"ם – 54.9%.

בדסק"ש ובאי.די.בי פיתוח החזיקה תמר קרוב ל-2.5% מנכסיה – שיפור לעומת סוף '93, אז החזיקה תמר 3.4% מנכסיה בשתי מניות אלה

עצמה משקיעה במניות

בהתחשב באמור לעיל, לא מפתיע איפוא כי מבין שלוש קופות הגמל הגדולות במשק, זו שהציגה את ההפסדים הקטנים ביותר היתה עצמה של בנק לאומי. באופן מסורתי היקף ההשקעה של קופות בל"ל במניות היה קטן מזה של הקופות האחרות. תמר של דיסקונט השקיעה בסוף '93 16.4% מנכסיה במניות, תיק המניות של גדיש של הפועלים התקרב ל-14%. בעצמה הסתפקו אז ב-11.2%.

עד סוף ספטמבר '94 מרכיב המניות של עצמה – שהיקף נכסיה הסתכם בתאריך זה ב-10.46 מיליארד שקל – בשוק לשיעור של 10.5%. אלא שבהתחשב בירידה החזקה של הבורסה בתקופה האמורה, מחד גיסא, ופדיונות נטו שספגה הקופה מאז ראשית השנה, מאידך – נתונים אלה מצביעים דווקא על השקעה מאסיבית של עצמה במניות. המספרים מאבחנים איפוא את השמועות שרווחו בשוק בחודשים האחרונים – בעיקר מאז כניסתו של אלי אבורם לניהול הקופות, כי המוסדיים של בל"ל מנצלים את ירידות השערים בבורסה למסע קניות.

התבוננות בטבלת עשר המניות האהובות על עצמה מספרת את אותו הסיפור. אי.די.בי אחזקות היתה ונותרה המניה המובילה בתיק, אלא שהיקף ההשקעה של עצמה במניה גדל בתשעת החודשים ב-60%. את חיבתה למשפחת רקנאטי הפגינה ביתר שאת בשתי מניות אחרות: אי.די.בי פיתוח ודיסקונט השקעות. שתיהן לא נכללו כלל ברשימה המובילה של סוף '93, והוקפצו למקום השני והשלישי בתיק לאחר שעצמה הגדילה את היקף השקעותיה בשתי המניות פי ארבע.

מתחרה אחר של בל"ל, שזכה להצלחה אצל ועדת ההשקעות של עצמה הוא בנק הפועלים. היעדרותו המוחלטת מתיקה בסוף '93 הרימה יותר מגבה אחת בשוק ההון. עד סוף ספטמבר '94 אספה עצמה 10.7 מיליון ע.נ. של הפועלים וזו הפכה למניה מספר ארבע בתיק. שלוש השקעות אלה דחקו את מניית הבית, אפריקה ישראל, מהמקום השלישי למקום השביעי בטבלה.

אין בכך כדי לאמר שפעילות עצמה בשוק המניות היתה חד-סטרית – היא גם מכרה מניות. בין היתר נפטרה ממרבית אחזקותיה בחברת נכסים ובניין, שכיכבה בסוף '93 כמניה השנייה בגודלה בתיק.

רצוי לציין כי בכל השינויים האלה שמרה עצמה על הפיזור היחסי של התיק שלה, שבולט בהשוואה מול קופות גמל אחרות. באף מניה בודדת היא לא החזיקה יותר מ-0.45% מנכסיה. בסך הכל השקיעה עצמה 7.81%, שהם כ-815 מיליון שקל במניות המשתנים: 2.13% במניות הכר"מ: 0.29% במניות הנסחרות בוול סטריט: ו-0.5% מנכסיה – 51.1 מיליון שקל – בקרנות נאמנות. באופן לא מפתיע קרנות אלה מנוהלות כולן ע"י שתי החברות של קבוצת בל"ל – פיא ופסגות.

מבין מניות הכר"ם בולטת ההשקעה של הקופה ברשת הריבוע הכחול (15.9 מ' ש'), מלונות דן (14.2), גב-ים (10.5) ואוצר התיישבות היהודים (10.4), לשעבר החברה האם של בנק לאומי, שבה היקף האחזקות של הקופה היווה 7.46% מהון המניות של החברה. במניות וול סטריט הובילה תדיראן – עם 14.8 מיליון שקל.

סגנון אחר

קופות בנק לאומי לא פירסמו גם הפעם את רשימת הנכסים המצרפית שלהן. אי לכך, מבלי להשקיע שעות של עבודה בחיבור נתונים, קשה לקבל תמונה מדויקת על היקף ההשקעה הכולל של קופות בל"ל במניה מסוימת.

נסתפק פה בהצצה אחר על אופי ההשקעה באחת מקופות הגמל מוטות המניות של בל"ל – סגנון מניות. ההפסדים של הקופות המניתיות מאז ראשית השנה תפסו הרבה מאוד כותרות. סגנון, למשל, הפסידה בעשרת החודשים הראשונים של '94 16.2% במונחים ריאליים לעומת הפסד של 3.99% לעצמה. רשימת נכסיהן של הקופות מוטות המניות ספגה הרבה פחות תשומת לב, ולא פלא: היקף הנכסים של סגנון מגיע ל-46 מיליון שקל בלבד, פחות מחצי אחוז מהיקף הנכסים של עצמה.

ובכל זאת, יש יסוד להשוואה בין הקופות. ההפסד הצורב של סגנון הרי לא קשור להיקף הנכסים הקטן שלה אלא למרכיב הגדול של המניות בתוכו – ובעיקר של מניות קטנות. בסוף ספטמבר החזיקה סגנון 25.9% מנכסיה במניות משתנים, 11.5% במניות כר"ם ו-0.76% במניות הנסחרות בוול סטריט.

עשרת המניות המובילות שלה היו כולן מניות משתנים, ובהרבה מקרים אותן המניות ממש שכיכבו אצל עצמה. ההבדל היה במינון. סגנון החזיקה בין 1% ל-1.8% מנכסיה בכל אחת מעשר המובילות בתיק (ראו טבלה).

גם היקף ההשקעה שלה בשורה של מניות כר"ם ומקבילה היה חצי אחוז ויותר מנכסיה. המניה המובילה בקטגוריה זו היתה מלונות אפריקה, שבה החזיקה סגנון 319 אלף שקל שהיו כ-0.7% מנכסיה. חברת זיקית היתה במקום השני (0.6% מנכסי הקופה) ואחריה אינטרקוסמא ומפעלי פלדה.

מבין שלושת הקופות הגדולות במשק, תמר של בנק דיסקונט, עם היקף נכסים של 11.6 מיליארד שקל, סבלה מאז ראשית '94 יותר מהאחרות – גם מהמפסידים וגם מבריחת כספים. תופעה זו מיוחסת בעיקרה לשלוש סיבות:

- המגמה רבת השנים של קופות דיסקונט להשקיע באיגרות חוב ארוכות, שבהן אפקט המנוף משפר את מצבן בתקופות הטובות ומרע מאוד את מצבן בתקופות הגרועות.
- בעיית תדמית הקשורה למעצרם של מספר עובדי בנק דיסקונט בחשד להרצת מניות.
- תיק מניות גדול יחסית. כאמור, בסוף '93, החזיקה תמר 16.4% מנכסיה במניות. עד סוף ספטמבר '94 נשחק התיק ל-13.3%, ובכל זאת הוא עדיין גדול משמעותית מזה של הקופות האחרות בקבוצת ההתייחסות שלה.

ועדת ההשקעות של תמר לא החזירה לבל"ל את המחמאה. בסוף ספטמבר '94 היא אמנם החזיקה 17.3 מ' ש' במניית בל"ל, אך שיעור אחזקה זה לא הספיק כדי לקרב את לאומי לרשימת המובילות שלה. מניית הפועלים, שבה החזיקה תמר 42.1 מ' ש', נכנסה בדוחק לתחתית הרשימה.

איזה מניות כיכבו בה? מניות הבית – אותן מניות שבהן קבוצת אי.די.בי או בנק דיסקונט הן בעלות עניין, כמו דיסקונט השקעות, אי.די.בי פיתוח, אלבים, נכסים ובניין ופי.בי, החברה האם של הבנק הבינלאומי. תופעה זו נפוצה בהרבה מקופות הגמל, אך היא בולטת מאוד בתמר, במיוחד בהתייחס לשתי המובילות בטבלה.

את חיבתה למשפחת רקנאטי הפגינה עצמה באי.די.בי פיתוח ודסק"ש, שלא נכללו כלל ברשימה המובילה של סוף '93 והוקפצו למקומות השני והשלישי בתיק

תמר החזיקה בסוף ספטמבר 10.96% מנכסיה במניות משתנים, 1.89% במניות הכר"ם ו-0.19% במניות הנסחרות בוול סטריט. בדיסקונט השקעות ובאי.די.בי פיתוח בלבד, החזיקה קרוב ל-2.5% מנכסיה, שהם כ-290 מיליון שקל. זוהי מידת פיזור נמוכה בהרבה מזו של עצמה. ובכל זאת, ניכר שיפור מסוים לעומת המצב בסוף '93 – אז החזיקה תמר לא פחות מ-3.4% מנכסיה בשתי מניות אלה.

ככלל, ניכרת העובדה שתמר לא פעלה להגדלת אחזקותיה במניות המובילות עליה – זאת למעט במקרה של בזק. אגיס, שנכללה ברשימת המובילות בסוף '93 נדחקה החוצה, אבל לא בגלל מכירה של המניה עצמה או קנייה של מניות אחרות – אלא בעיקר בגלל שחיקה ניכרת בשערה.

שיעור האחזקה של תמר במניות הכר"ם נמוך באופן יחסי לסך תיק מניותיה, אך גם בסגמנט זה ניכרת נטייה למניות הביתיות. בין המניות המובילות של תמר בקטגוריה זו ניתן למצוא למשל את גב-ים (35 מ' ש') וקליל (15 מ' ש'). תמר החזיקה גם 16.7 מ' ש' באילנות כר"ם המנוהלת, כמובן, ע"י החברה האחות, אילנות דיסקונט.

ראוי, עם זאת, לציין כי מאז נכנס משה שג"א לניהול הקופות לפני כחודש, מורגש מאמץ של דיסקונט לדלל את אחזקות הקופות במניות הביתיות – מדיניות שהבנק ממאן להתייחס אליה, אך ניכרת היטב בדיווחי בעלי עניין לבורסה. בסוף '93 בלטה העובדה שאג"ח המירות נעדרו לחלוטין מתיק ניירות הערך של תמר. עד סוף הרבעון השלישי של '94 צברה תמר השקעה צנועה של 11.8 מיליון שקל (0.1% מנכסיה) באג"ח אלה, בעיקר באלביט ב', בכור, ובמרלו"ז 2.

אג"ח קונצרניות, מאידך גיסא, תמר דווקא אוהבת. אם עצמה החזיקה בסוף ספטמבר כ-1.6% מנכסיה באג"ח של חברות, הרי שבתמר 3.6% מהנכסים הושקעו באג"ח אלה. המובילה, ללא עוררין בתיק האג"ח, היא חברת החשמל, שבסדרות השונות שלה השקיעה תמר 182.4 מ' ש'. בהשקעה בסדרה בודדת ניצבת בזק 1 במקום הראשון עם 43.2 מ' ש', וזאת בנוסף להשקעה של 59.1 מ' ש' במניות בזק.

עשר המניות המובילות של תמר

תמר	היקף החזקה במיליוני שקלים ב-30.9.94	מספר מניות (ע.נ. באלפים) ב-30.9.94	מספר מניות (ע.נ. באלפים) ב-31.11.93
1. דיסקונט השקעות	162.9	712	705
2. אי.די.בי פיתוח	125.2	197	196
3. נכסים ובנין	65.3	267	254
4. בזק	59.1	10,985	7,810
5. אליק	53.3	561	571
6. אלבים	52.6	212	211
7. פי.בי	51.7	114	115
8. מבני תעשיה	45.0	10,883	9,814
9. אסם	42.9	2,220	1,456
10. בנק הפועלים	42.1	10,274	7,000

עשר המניות המובילות של עצמה

עצמה	היקף החזקה במ' ש' ב-30.9.94	מספר מניות (ע.נ. באלפים) ב-30.9.94	מספר מניות (ע.נ. באלפים) ב-31.12.93
1. אי.די.בי. אחז 5.0	46.5	4,150	2,586
2. אי.די.בי. פיתוח	45.6	72	21
3. דיסקונט השקעות	44.7	196	49
4. פועלים	44.0	10,736	–
5. אלביט מחשבים	41.0	165	38
6. כלל (ישראל)	38.3	425	239
7. אפריקה ישראל	30.5	7.5	6.8
8. בזק	33.9	6,254	2,492
9. שופר סל	33.3	606	506
10. בל"ל	26.3	10,819	10,569

עשר המניות המובילות של סגנון מניות

סגנון מניות	היקף האחזקה באלפי שקלים ב-30.9.94	% מנכסי הקופה
1. אי.די.בי פיתוח	838	1.82
2. פועלים	765	1.67
3. אי.די.בי אחזקות	755	1.64
4. אלביט מחשבים	650	1.41
5. כור תעשיות	646	1.41
6. בזק	637	1.39
7. כלל אלקטרוניקה	584	1.27
8. אסם השקעות	556	1.21
9. דיסקונט השקעות	548	1.19
10. אפריקה ישראל 1.0	483	1.05

האוצר הגביר היובש בשוק הראשוני; האינפלציה ובנק ישראל אורבים בפינה

מחיר הכסף

מרית גילת

העצבנות של השחקנים גוברת לקראת פרסום המדד, אחרי שהאוצר הנחית מכה משלו, וצמצם הגיוסים החודש בעוד חצי מיליארד שקל

העצבנות של שוקי האג"ח בחודשים האחרונים מדגימה היטב את חוסר הביטחון הקיים לגבי הנתונים הריאלים והנומינליים של המשק כאחד. לפני פתוח מחדש החלו משקיעים בשווקים המולידים להשמיע צפירות הרגעה בנוגע לאינפלציה. שוק המק"מ הרים ראש לימים אחדים, ואילו בשוק האג"ח הופג חלק מהלחץ. העובדה שאחרי ששה חודשים של העלאות ריבית רצופות, בנק ישראל החליט בסוף אוקטובר להותיר את הריבית על כנה, פעלה גם היא כזוליום.

אבל השקט לא האריך ימים. חיש קל החלו חזאי האינפלציה למיניהם לשחרר הערכות קודרות. סוגיית העגבניה חזרה לרחף מעל השוק כמו ענן שחור. גם סעיף הדיור, ששלח אותות חיוביים ברבעון השלישי של השנה, שב נראה מאיים. שני הבנקים הגדולים, בנק הפועלים ובנק לאומי, דבקו בתחזיות של 1.1% ו-1.2% בהתאמה לגבי מדד אוקטובר. אבל מתוך אותם בנקים ממש החלו גם דיבורים על מדד של 1.4%, ואפילו של 1.8%.

"אין כאן בהכרח אומדנים המבוססים על עובדות מוצקות", אמר לנו מנהל תיקים. "זה אפקט כדור השלג במיטבו. המשקיע המבולבל אומר לעצמו, אם האוצר כבר מדבר על מדד של 1.4%, מי יודע, אולי זה 2%? זאת תגובה לא רציונלית, אבל היא בהחלט משפיעה על החלטות המשקיעים".

שאלת האינפלציה היא מסבכה רב פיפיות. כל עלייה של המדד מעבר לאומדנים המוקדמים מעוררת גם את האפשרות שבנק ישראל ייקר את הריבית השקלית. הפחד מפני תוספת נוספת של הריבית משתקף בשוק המק"מ, שם התשואות לפדיון יושבות על 16.4% לתקופה של שנה. תשואות הגילונים נסקו כבר אל מעל קו ה-18%, אך התגלו שם על ידי משקיעים ששייפו את התשואות כמעט.

נזכיר כי אג"ח צמודות לתקופה של שנה נותנות כיום תשואה נטו של 0.6%, כלומר, מחירי ההון מבטאים ציפייה לאינפלציה של 15.5% שנה קדימה, אולי אף יותר. בשיעור אינפלציה שכזה, הריבית הקיימת כיום במשק היא ספק חיובית. "ומאחר שלמלחמה באינפלציה דרושה ריבית ריאלית חיובית, אנחנו בהחלט רואים אפשרות להעלאה נוספת של הריבית בחודש הקרוב", אמר בנקאי בכיר בסוף השבוע.

לפיקה סביב שאלת האינפלציה והריבית נוספת גם אי הוודאות סביב ההיצע בשוק הראשוני. סוף השנה מתקרב בצעדי ענק, ואיתו הלחצים העונתיים של קופות הגמל הקולטות את כספי ניכויי המס וזיכויי המס של העצמאיים. ואילו באוצר ממשיכים לשנות השכם והערב את תחזית הגיוסים ל-'94.

מתוך הנחה שאת אוקטובר תסיים הממשלה בגרעון, מסר אגף שוק ההון באוצר רק לפני כשבוע, כי בנובמבר יונפקו 2 מיליארד שקל אג"ח סחיר, מול פדיונות קרן של 1.6 מיליארד, ואילו בדצמבר יונפקו 2.6 מיליארד שקל מול פדיונות קרן של 2 מיליארד שקל.

אבל באה המציאות וטפחה על פניו. על רקע תקבולי מס מוגדלים (המוסברים בעיקר כתוצאה של הכלכלה המחוממת), לא זאת בלבד שהממשלה לא יצרה גרעון – היא סיימה את אוקטובר בעודף תקציבי של 280 מיליון שקל. לא נותרה ברירה אלא להקטין את תכנית הגיוסים לנובמבר ל-1.5 מיליארד שקל.

השבוע יגויסו רק 220 מיליון שקל לעומת 300 מיליון שקל בשבוע שעבר: 50 מיליון שקל כל אחד בגליל ובשגיא, 60 מיליון שקל בכפיר, ו-30 מיליון שקל כל אחד בגלבוע ובגילון.

באגף שוק ההון באוצר אומרים, כי במקום למחזר קרן פלוס כחצי מיליארד שקל, הממשלה צפויה עתה לסיים את '94 בגיוס של קרן מינוס 1.5%. מספרים אלה מתרגמים לגיוס שלילי במימדי שיא של כ-9 מיליארד שקל.

לא מפתיע, איפוא, שקופות הגמל נשמעות בדירות האג"ח, וכך גם חשבי החברות.

"אגרות החוב הצמודות לא מצליחות להדביק את האינפלציה, ובכל זאת, הן האפיק הכי יציב בשוק", אמר שחקן.

עקום התשואות לפדיון, שהציג לראווה דבשת או שתיים בשבועות האחרונים, הסתדר לו במורדון ברור המשפל משמאל לימין. אבל זווית המורדון קטנה למדי – הפער בין האג"ח הבינוני לבין האג"ח הארוך הוא בקושי 0.4%. מאחר שהסחירות בטווח הקצר ביותר מינימלית, הטווח הפופולרי נמצא באמצע הקשת. מאז ראשית החודש עלה שער האג"ח ל-5-7 שנים ב-1.29%.

ריבית בנק ישראל	
מכרז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	15.51%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	15.85%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	17.42%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	18.20%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	23.00%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	12.52%
פז"ק ליום – חצי מליון ש"ח	12.79%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	13.49%
מק"מ לחודשיים	16.15%
מק"מ לשנה	16.40%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	0.60%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	1.70%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	1.70%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	5.563%
שטרלינג – ליבור – ל-3 חודשים	5.958%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.146%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הכר"ם	-50.13%	-55.77%
מניות המשתנים	-25.67%	-34.08%
אג"ח צמוד מדד	10.91%	-1.63%
אג"ח צמוד מט"ח	0.86%	-10.54%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב-12.75%)

תעשיין,
כשאתה רוצה
להרחיב את
המפעל
והתשתית

תתמרחב

פנה למומחים
במימון מכונות
תעשייתיות.
זלר אבלגון.

כתעשיין אתה מודע היטב לכך, שליסינג תעשייתי דורש התמחות ומיומנות. זלר אבלגון מתמחה במימון מכונות תעשייתיות ובהרחבה של כל תשתית תעשייתית. כל עיסקה שלך איתנו היא בבחינת עיסקה אישית, התפורה על פי צרכיך המיוחדים, ומבטיחה לך רווחים מבלי שתצטרך לקחת סיכונים מיותרים.

יצירתיות במימון

זלר אבלגון
ליסינג בע"מ

בית עורק, רח' אבא הלל סילבר 16 רמת-גן 52506, טל: 03-7521111, פקס: 03-7521112.
סניף השרון: בית דנאי, רח' ויצמן 24, כפר סבא 44247, טל: 09-989080, פקס: 09-989077.

פוגל: ייתכן שנאפשר לחברות לרכוש מניות של עצמן

מאת שלמה פרידמן

"במסגרת המשך הרפורמה בשוק ההון בוחן משרד האוצר כמה נקודות, בהן מתן אפשרות לחברות לרכוש מניות של עצמן, את כל תהליך עשיית השוק והתקנת מערכת של תקנות שיאפשרו Pre-Selling. היום זה לא מתאפשר, ובתוצאה מכך נפגעו הגופים המוסדיים לאחר ביטול מחירי המקסימום", כך אמר ביום חמישי מנכ"ל משרד האוצר, אהרן פוגל, ביום עיון שערך "מעריב קונגרסים" על מיסוי הבורסה.

"לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות יש פטור וזו בעיה. יש גם עיוותים אחרים. אבל זה נובע מכך שברגע מסוים היינו בדילמה – האם להטיל את המס עם העיוותים או להשאיר את המצב כמות שהוא", אמר פוגל. הוא חזר ביום העיון על העמדה המוצהרת של משרד האוצר באשר למיסוי גם לזמן ארוך ואמר, כי אין להבדיל בין המשקיעים בטווח הקצר למשקיעים לטווח ארוך.

מנכ"ל האוצר התייחס גם להפרטה המתמהמהת: "ההפרטה צריכה להיות מבוססת על הנפקות בארץ ובחו"ל. זה התחיל, נפסק וזה יתחיל מחדש". פוגל צידד בחלוקת אופציות לכל הציבור. "בכך עשוי להוורת תהליך ההפרטה".

נציב מס הכנסה, דורון לוי, הסביר ביום העיון כי ועדת הכספים סיימה בשבוע שעבר את הדיונים על סעיפי החוק ושמיעת נציגי השלוחות. "נציבות מס הכנסה תגיש נוסח מתוקן ליו"ר ועדת הכספים השבוע. נוסח זה יכלול תיקונים טכניים והערות לסעיפים שלא היו ברורים לחלוטין. אני מקווה שהוועדה תגיע להכרעות השבוע", אמר לוי. עם זאת לא התייחס לוי לעיכוב הרב שחל בחקיקה ולאפשרות שב-1 בינואר לא יהיו הבנקים מוכנים לגביית המס. הוא גם אמר שהנציבות שמעה את טענותיהם של המשלחות שהגיעו לדיון בוועדת הכספים, אך אמר כי טרם התקיים דיון עם שר האוצר. "עוד לא גיבשנו החלטה באיזה נושאים נשנה את התפיסה ואיפה נעמוד על שלנו".

לוי התייחס לבקשות שהשמיעו גורמים שונים להעביר את פעולת הקיזוז לבנקים, על מנת לחסוך בהכנת דו"חות: "איננו בוחן את ההיבט הטכני – האם הדבר אפשרי או לא. על זה הבנקים יכולים לענות טוב יותר. ייתכן גם שהיום הדבר לא אפשרי, אבל בעתיד יהיה אפשרי. בכל אופן, אני בוחן את הבעיה הזו ברמה העקרונית בלבד. כבר היום יש מצד אחד הכנסות מס ומצד שני ניצור בלוק כדי שהנציבות לא תגיע לנישום, ולמעשה הבנק יהפוך לזרוע הארוכה של פקיד השומה.

"אלא שהבנק צריך לחוב חובת נאמנות ללקוח, ולא צריך להיות חב חובת נאמנות לרשויות המס, ולכן אין מקום לבנק לבצע את הקיזוזים".

דובר נוסף ביום העיון היה ישראל שטראוס, יו"ר ועדת המיסים של לשכת רואי חשבון. שטראוס סקר את השינויים שיחולו לרעתו בדפוסי ההשקעה של המשקיעים השונים. לדבריו של שטראוס כבר היום חייבים משקיעים רבים בתשלום מס אך עקב שיטות העבודה של שלטונות המס, הם אינם משלמים.

שטראוס הוסיף כי השיטה לפיה מי שיבקש לקזז יצטרך להגיש דו"ח למס הכנסה עלולה להעביר משקיעים רבים למעמד של סוחרים בניירות ערך. "על פי ההלכה הפסוקה כמעט כל מי שמשקיע דרך מנהל תיקים יוגדר כמי שהיתה לו עסקה מסחרית. לכן, מי שיבקש לקזז צפוי לגעת אריות. לא בטוח שהוא ייתזק, אך הדבר בהחלט אפשרי".

הישראליות בוול סטריט – המנהלים למדו את כללי המשחק

מאת צבי רבין

טבע ואפי היו החברות הראשונות שידעו כיצד להשתתף במשחק האמריקאי – קשר הדוק עם כל האנליסטים שמסקרים את החברה, הזלפת נתונים לאחר פרסום הערכות באשר לתוצאות, שיחות ועידה, והחשוב מכל – איך לא להפתיע את המשקיעים עם פרסום הדו"חות.

מרבית המנהלים למדו על בשרם כי הקשר עם קהילת המשקיעים טוב לחברה – ובעיקר למחיר המניה. הסממן הטוב ביותר לכך הוא ריבוי שיחות הוועידה ברבעון האחרון. כמחצית מהחברות שפירסמו עד עתה דו"חות כספיים קיימו שיחות ועידה בעקבותם, על מנת לעדכן את המשקיעים ובעיקר את האנליסטים על התפתחויות צפויות.

תהליך הלימוד הזה לקח למעשה שבעה רבעונים רצופים. נכון – חברות יכולות גם לאכזב רבעון אחד או יותר, אך למשקיעים חשוב כי ההנהלה תהיה מספיק אחראית ואמינה על מנת לצפות את זה מראש, ולהתריע.

הנהלת טבע הודיעה חודשים לפני סיום הרבעון השלישי כי התגים יפגעו במכירות – ואלה יהיו נמוכות מהצפוי. עם פרסום הדו"חות לרבעון השלישי מיהרה החברה לספק הערכה ראשונית על המגמות העיקריות ברבעון הרביעי. בטלדטה ידעו המשקיעים מיד עם תום הרבעון השלישי על ההרעה הצפויה – הם אמנם למדו זאת לראשונה מאנליסט של אופנהיימר, אולם הנהלת החברה לא המתינה ואישרה למחרת את הערכותיו.

השינוי הבולט עם פרסום הדו"חות הכספיים הפעם הוא הפולוק המקיים שליווה אותם. זה התחיל בהתבטאויות מוקדמות של המנהלים, דרך סקירות אנליסטים והודעות ועד התנהגות המניה סמוך לפרסום הנתונים.

בדו"חות האחרונים לא היו הפתעות רבות – בעיקר בחברות עם פעילות ניכרת של אנליסטים. ראינו שוב כי השוק האמריקאי יודע לתגמל חברות צומחות כשם שהוא מקצץ באכזריות במחירן של חברות מאכזבות. הסלקטיביות הרבה המבטאת הגדול של החברות הנסחרות בוול סטריט מאפשר למשקיע האמריקאי לנוע ממניה למניה במהירות רבה. אכזבה גוררת גל מכירות מאסיבי, וכשהצמיחה חוזרת – נקנות המניות שוב, כמעט בכל מחיר.

דוגמאות לכך הן לננט שסיימה בסוף השבוע עלייה של 52% לפני ולאחר דו"חות טובים מהצפי ומרקורי שזינקה ב-48% בתגובה לתוצאות משופרות לרבעון.

מוסד האנליסטים, שאיבד רבות מיוקרתו בקרב המשקיעים במניות הישראליות בוול סטריט מאז התמוטטות של סאייטקס, הסיק מסקנות מהר, הידק את הקשר עם ההנהלות ועבר למעקב שוטף שמתבטא בשיחות עם מנהלים בסוף כל רבעון כדי לוודא כי הכל כשורה.

יותר מכך – ישנם אנליסטים שביצעו עבודת שטח מעמיקה אצל הלקוחות ואנשי המכירות. התוצאה היא שבסאייטקס ידעו כי המכירות באמריקה במגמת ירידה, ובאפי ידע השוק מראש כי המכירות יהיו טובות מהרגיל.

מרבית החברות דיווחו ברבעון השלישי על מכירות שיא, בהן סאייטקס, אי.סי.איי, טכנומטיקס, טאואר, אריזוטפט, אם סיסטמס ועוד. על ירידה במכירות דיווחו טבע, איי.איי.אס, ביוטכנולוגיה, אריונטיקס וטלדטה.

בעיית השיווק – שהיו בד"כ הבעיה הגדולה של החברות הישראליות הקטנות שניסו להתמודד נגד חברות אמריקאיות ביתן של האחרונות, לא הביאו הפעם להרעה משמעותית בתוצאות. גם הוצאות הנהלה וכלליות והוצאות מחקר ופיתוח לא חרגו מהמקובל.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס ההמרות בין המטבעות
לירה אירית	2.4	
גילדן הולנדי	1.121225	
פרנק בלגי	20.581	
מארק גרמני	1	
פרנק צרפתי	3.439	
כתר דני	3.909	
אסקודו פורטוגלי	102	
פזטה ספרדית	83.23	

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	מחוזה 3 חודשים קניה	מחוזה 3 חודשים מכירה
מארק	1.5315	1.531	1.5288
פרנק שווייצרי	1.2829	1.2824	1.2767
ליש"ט	1.5973	1.5965	1.5959
ין	97.75	97.7	97.72
דולר קנדי	1.3585	1.358	1.3577
פרנק צרפתי	5.266	5.262	5.2617
אקי	1.2445	1.243	1.2435
ד' אוסטרלי	0.7535	0.753	0.7509
ד' סינגפור	1.4702	1.4692	1.4638
לירטה	1567.96	1567.85	1568.01

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חד'	6 חד'	שנה
דולר	5.813%	6.125%	6.750%
שטרלינג	6.104%	6.573%	7.375%
ין	2.375%	2.500%	2.863%
פר"ש	3.984%	4.125%	4.500%
מארק	5.183%	5.250%	5.683%
אקו	5.930%	6.188%	6.750%
פר"צ	5.625%	5.875%	6.363%
גילדן	5.250%	5.360%	5.760%
ד' קנדי	5.680%	6.120%	7.060%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.75%

יורודולר – פרנקפורט

תקופות	דולר	מארק
3 חודשים	V	
6 חודשים	V	
1 שנה	6.750%	5.680%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.38%
שנה	6.41%
10 שנים	8.00%
30 שנה	8.15%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3801.47	-20.52	-0.54%	3830.06	3779.93	1.26%
	S&P 500	462.35	-2.02	-0.43%	464.37	561.45	-0.89%
טוקיו	ניקיי 225	19284.36	19.51	0.10%	19288.16	19132.23	10.72%
הונג קונג	האנג סנג	9367.85	-22.91	-0.24%	9391.21	9332.3	-21.20%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2322.59	-7.35	-0.32%	2329.94	2309.85	-4.25%
לונדון	FTSE 100	3075.9	-27.6	-0.89%	3094	3072	-10.02%
פרנקפורט	דקס	2078.35	-4.05	-0.19%	2080.53	2073.14	-8.31%
פאריס	CAC 40	1948.35	4.49	0.23%	1951.77	1927.04	-14.09%
מילנו	MIBTEL	10201	-30	-0.29%	10279	10187	2.01%
ציריך	SMI	2597.8	-4.9	-0.19%	2609.6	2594.7	-12.18%
אמסטרדם	EOE	407.69	-3.05	-0.74%	409.99	407.21	-1.59%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב נוב' (דולר לאונקייה)	384.9	-0.1
כסף נוב' (סנט לאונקייה)	515.2	-0.9
פלטינה ינואר (דולר לאונקייה)	412	0.9

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	385.6
כסף (דולר לאונקייה)	5.2
פלטינה (דולר לאונקייה)	413
פלדיום (דולר לאונקייה)	157

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2714.5
בדיל ספוט (דולר לטונה)	6142
עופרת ספוט (דולר לטונה)	665
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1145.4
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1839.2
ניקל ספוט (דולר לטונה)	7381

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה ינואר (דולר לטונה)	3472	-33
קקאו דצמ' (ליש"ט לטונה)	944	7
גומי דצמ' (דולר לקילו)	128.25	0.75

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים ינואר	114.8	2.25
כותנה דצמ'	73.07	-0.06
קפה דצמ'	183.95	0.1
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1283	-7
סוכר מרץ	13.64	0.38

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה ינואר (סנט לבושל)	561.25	-7.5
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	377	-1.75
תירס דצמ' (סנט לבושל)	217.5	-2.25
בקר חי דצמ' (סנט לליברה)	70.9	0.425

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	17.35
ברנט ינואר	16.75
דובאי ספוט	15.95
פורטיס ספוט	15.8
מקסם קרוד ספוט	18.08
נפט להימום ספוט	47.85

מוצרים מזוקקים (דולרים לטונה)
איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להרורה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	176
נפטא פר"ב	162

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
233.59	-0.29	-0.12%

שווקים

במשכת התחזקות הדולר

מדד דאו ג'ונס ירד ביותר מ-20 נקודות מחשש להעלאת הריבית

מאת אריה השביה

וול סטריט

בבורסה של ניו יורק ירדו שע־רי המניות בסוף השבוע, בגלל אי־ודאות באשר להשפעתה של העלאת הריבית על הדולר, הצפויה השבוע.

מחזור העסקות צנח ל-219 מי־ליון מניות, בהשוואה ל-281 מי־ליון מניות ביום חמישי.

מטבעות

בגלל חג החיילים המשוחררים היתה ביום ששי פעילות דלה בשוק המטבע הניו יורקי. הדולר הו־סיף והתחזק מול המארק והליש"ט, ונחלש מול הין.

במערכת המטבע האירופית התחזק המארק הגרמני בשיעור קטן ביום מסחר חלש בגלל חגים בבלגיה ובצרפת וחג החיילים המ־שוחררים בארצות הברית.

הכל מצפים לישיבת פדרל רז־רב השבוע, בה עשויה הבנק המ־רכזי האמריקאי להחליט על העלאת הריבית - על הדולר – במחצית האחוז, לדעת כלכלנים.

שער החליפין של המארק מול הלירה האיטלקית היה ביום ששי 1,026.50 לירטות למאר־ק, בהשוואה ל-1,024.75 ליר־טות למארק ביום ה'. שער החליפין של המארק מול הפרנק הצרפתי היה 3.4395 פרנקים למארק, לעומת 3.4357 פרנקים למארק ביום ה'.

משקיעים קטנים בארה"ב משיאים עצות לטירונים

"קניית מניות רק על פי טיבם של מוצרי החברות עלולה לגרום הפסדים"

ניו יורק (וול סטריט ג'ורנל). ארוחות הצהריים של ד"ר מרטין בראון כללה כמעט תמיד מלפפו־נים כבושים וחזרת מתוצרת היי־נץ. הוא גם אהב את הקטשופ של יצרנית המזון האמריקאית הזאת. הוא נהנה כל כך ממוצרי היינץ, עד שתיבל במניותיה את תיק ההשקעות שלו. הוא קנה מניות של היינץ ב-1981 ומכר אותן בשנה שעברה ברווח של 64,000 דולר.

שירלי קנודסן ציידה את משר־דה בציוד משרדי שרכשה ב"אופיס דפו". לפני שנתיים קנ־תה מניות של החברה הזאת בסכום של 2,700 דולר. היום שווה המני־ות הללו כ-5,900 דולר – כלומר, ההשקעה הוכפלה ויותר.

ד"ר בראון ושירלי קנודסן מצ־או הזדמנויות להשקעה במטבח ובמשרד ובמרכז הקניות הסמוך. ואולם, הם לא הסתפקו ברכישת מניות של חברות שאת מוצריהן הם אהבו.

"צריך לעשות שיעורי בית", אומר ד"ר בראון, רופא עור בן 89, שיצא בדימוס ומתגורר בסן אנטו־ניו.

קל לחשוב שהחברה שמייצרת את המשקה הקל האהוב עליך, או את נעלי הריצה שלך, היא "מצ־ליחנית" בשוק המניות. ואולם, קנייה בעיניים עצומות של מניות של חברות חביבות, אינה דרך נבו־נה להשקעה. יש לתהות על קנק־נה של החברה לפני שקונים את מניותיה.

אסור להשקעה לנבוע מן המ־חשבה: "אני אוהבת את הקפה שמגישים ברשת 'דנקין דונאטס', על כן אקנה מניות של החברה הזאת", אומר ג'ונתן סטיינברג, עורך כתב העת "אינדיווידואל אינווסטור", ומצביע על דוגמה מספרו של פיטר לינץ', "איך להצליח בוול סטריט". הדרך הנ־כונה היא: "הקפה ערב לחכי, על כן אעיין בנתונים העסקיים של החברה בטרם אשקיע בה מכספי".

יתירה מזו, אל להם למשקיעים להגביל את עצמם לחברות בעלות שמות מפורסמים, שהם מכירים מניסיון אישי. "קל לבנות תיק השקעות המורכב ממניות של רש־תות מזון מהיר וחנויות ביגוד", אומר ג'ון מרקוי, נשיא האגודה האמריקאית של משקיעים קטנים. "זאת עלולה להיות דרך בדוקה להחמצת הזדמנויות טובות. כדאי לבחון תחומים כמו מיקרואלקט־רוניקה, תוכנת מחשבים, חומרי גלם תעשייתיים – ושווקים במדי־נות אחרות".

להלן כמה עצות שעשויות לעז־ור למשקיע הקטן להימנע מנפי־לה למהמורות בדרך ההשקעות:

● אל תתמוגג ממוצר. הפיסת שוקולד טעימה או תה קר עם לי־מון אינם מבטיחים באורח אוטומ־טי שהיצרנית היא השקעה טובה. משקה שהוא להיט בחוף המערבי של ארצות הברית עלול להיכשל במערב התיכון. אם חברה בונה את עתידה על יצוא, רצוי לבדוק אם הבנקאי בסיאול או בעל חנות במקסיקו סיטי יצרוך את מוצריה באותה להיטות שצורכים אותה בארצה.

מוצרים עלולים להטעות את המשקיע הקטן, בדרכים רבות. הבובה שבתך קיבלה כמתנה לחג היא אולי להיט עונתי, ואולם סל המוצרים של יצרנית הצעצועים הזאת עלול להיות מלא וגדוש בכשלונות. התרופה לשיכוך כא־בים שבה משתמש סבא שלך היא אולי "מלכת" המדף בבית המרק־חת, ואולם יתכן מאוד שלהצלח־תה נודעת השפעה זניחה על עסקי היצרנית, שרוב הכנסותיה נובעות מסבון, משמפו וממוצרים אחרים.

מי שמבסס את השקעתו אך ורק על החיבה שהוא רוחש למוצר מסוים, "צריך להיבדק על ידי פסיכיאטר", אומר ד"ר בראון.

● אל תלך שולל אחרי האופנה החולפת. קל ללכת שבי אחר שפע של ידיעות בדבר משקה קל חדש או יוגורט קפוא. סיקור תקשורתי נלהב ואפילו שמועות במסדרונות וול סטריט, עלולים להזיק למש־קיע: עד שתולף גל הפרסומים עלולה החברה לדעוך.

● אל תלך שבי אחר רגשותיך. קל מאוד להניח לרגשות לעמעם את השיפוט הקר.

קנודסן, תושבת פלנטיישן, פלורידה, בת 55, אומרת שהיא התרשמה מ"אופיס דפו" על יסוד ההיצע והמגוון שלה והזכבים הבקר־אים במוצרים הנמכרים ברשת זו. הזעת המתנה לקנות והיה קשה למצוא מקום חניה לידה. נראה לה, שזה עסק טוב. היא הלכה, איפוא, לספריה ועיינה בדו"חות של החברה ובניתוחי הדו"חות בעיתונות הכלכלית. היא בדקה את היחס בין מחיר המניה ובין תשואתה, ורק בתום המחקר היא החליטה להשקיע.

● אל תשלם יותר מדי. יועצי השקעות יועצים לבחון את היחס הנוכחי בין מחיר לתשואה על הר־קע של העבר העסקי של החברה. רצוי להשוות בין תוצאותיה העס־קיות ובין התוצאות העסקיות של חברות מתחרות. אמנם, זול יותר אינו בהכרח טוב יותר, ואולם צרי־כים להיות באופק סימנים לרוו־חים נאים, כדי להצדיק תשלום מחיר גבוה תמורת מניה.

● אל תשכח לגוון את תיק ההשקעות שלך. אם תקנה מניה של החברה שמייצרת את הבירה שלך, אחרי שתקנה את המניה הק־רובה ללבך, של החברה שמייצרת מזון, ובסוף תשקיע בחברה שמ־ייצרת תמרוקים – תעשה שגיאה שכיחה. בהשקעה כזאת הנחת את כל הביצים בסל אחד – הסל הקמ־עוני. לצד מניות כאלה רצוי להש־קיע במניות של חברות עתירות ידע ובחברות יצרניות אחרות.

תפוקת הנפט בעולם גדלה במיליון חביות לימָמה באוקטובר בהשוואה לספט'

צופים המשך הגידול בתפוקת הנפט בכל 1995
שרי הנפט של אופ"ק ייוועדו ב-21 בנובמבר כדי לדון במכסות ההפקה ברבעון הראשון של '95

לונדון (בלומברג). תפוקת הנ־פט בעולם זינקה ביותר ממיליון חביות לימָמה בחודש אוקטובר, בהשוואה לספטמבר, ומומחים בע־נף צופים כי התפוקה תוסיף ותג־דל בכל משך השנה הבאה.

ההיצע גדול מהביקוש

אנליסטים המתמחים בנפט, בלונדון, אמרו בסוף השבוע כי תפוקת הנפט גדלה מהר יותר מן החזוי, הודות לאמצעי הפקה משופרים ולטכנולוגיות חדשות אחרות המאפשרות למפיקים להג־יע לתפוקה מרבית אשר עולה על תחזיות הביקוש.

תפוקת הנפט של מדינות שאי־נן חברות בקרטל הנפט אופ"ק עשויה לגדול ב-1995 בלפחות חצי מיליון חביות לימָמה, ולהגיע ל-41.6 מיליון חביות, על פי הער־כה שגובשה בסוכנות האנרגיה הבינלאומית שמרכזה בפאריס. ואף על פי שהביקוש לנפט יגדל במהירות – גידול של 1.5%, או מיליון חביות לימָמה – ב-1994 בלבד, צמאונו של העולם לנפט נשבר על ידי יצוא גדול מן החזוי מצד ברית המועצות לשעבר, הים הצפוני ואמריקה הלטינית.

חורף מתון יוזיל את הנפט

"התפוקה מחוץ לאופ"ק עולה בהתמדה, ולדעתנו התחזיות נגררות מן המציאות, גם ברגע זה", אמר מייק באדי, אנליסט נפט בחברת הייעוץ "אנרג'י מארקט" בלונדון. באדי הוסיף ואמר, כי "אם החורף יהיה מתון, עשויים מחירי הנפט לצנוח בתלילות".

על פי הדו"ח החשבון החודשי החדש של סוכנות האנרגיה הבי־נלאומית, רוב הגידול בתפוקת נפט באוקטובר היה במדינות שאי־נן חברות בארגון אופ"ק, ובמיוחד בריטניה ונורווגיה, המפיקות נפט בים הצפוני.

סוכנות האנרגיה הבינלאומית מסרה כי רוב הגידול בתפוקה נבע מסיומן של עבודות תחזוקה ומן הגידול בהפקה משדות נפט חדש־ים בים הצפוני.

גידול בהפקת נפט באלסקה ובשדות נפט חדשים באמריקה הלטינית ובאסיה הגדיל גם הוא את מלאי הנפט בעולם, שהסתכם באוקטובר ב-69.45 מיליון חביות לימָמה, בהשוואה ל-68.39 מיליון חביות לימָמה בספטמבר. מן הכ־מות הזאת, נאמר בדו"ח החשבון של סוכנות האנרגיה הבינלאומית, התפוקה של חברות אופ"ק גדלה רק ב-200,000 חביות לימָמה, והסתכמה ב-25.2 מיליון חביות לימָמה.

באופ"ק נשמרת התקרה

רוב חברות אופ"ק, למעט סעו־דיה, מפיקות נפט במלוא הכושר של מתקניהן. מאז 1993 מפיקה הקבוצה 24.52 מיליון חביות נפט בימָמה, על פי התקרה שנקבעה על ידי אופ"ק. הספקה גדולה יותר מחוץ לאופ"ק אינה מאפשרת לשְ־תים עשרה חברות הארגון הזה לתמרן בשוק.

ראשי אופ"ק עומדים להתכנס ולדון במצב ב-21 בנובמבר בבאר־לי. בכנס זה ייקבעו רמות התפוקה באופ"ק ברבעון הראשון של 1995.

מחיר היעד שאליו שואפת אופ"ק: 21 ד' לחבית

רבים משרי הנפט של חברות אופ"ק אמרו והזהרו ואמרו כי אופ"ק תחליט לא לשנות את תק־רת ההפקה, לכל הפחות בשלושת החודשים הראשונים של השנה הבאה.

מחירי הנפט נעים בעת האחרו־נה סביב 17 דולר לחבית, הרבה מתחת למחיר היעד של אופ"ק – 21 דולר לחבית.

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 11.11.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות לאומי קניה	העברות לאומי מכירה	העברות הפועלים קניה	העברות הפועלים מכירה	העברות דיסקונט קניה	העברות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	בתחילת חודש	בתחילת שנה נומינלי	בתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.92	3.06	2.92	3.06	2.92	3.05	2.9727	3.0146	2.9707	3.0126	2.9714	3.0126	2.9980	-0.13%	-0.37%	0.40%	-10.99%
1 מארק גרמני	1.91	2.00	1.92	2.01	1.91	2.01	1.9442	1.9716	1.9441	1.9716	1.9500	1.9772	1.9629	-0.13%	-1.40%	14.06%	1.11%
1 לירה שטרלינג	4.67	4.89	4.70	4.91	4.69	4.91	4.7623	4.8294	4.7611	4.8283	4.7693	4.8356	4.8043	-0.45%	-1.61%	8.86%	-3.50%
1 פרנק צרפתי	0.55	0.58	0.55	0.58	0.55	0.58	0.5663	0.5743	0.5656	0.5737	0.5665	0.5745	0.5709	-0.14%	-1.87%	12.69%	-0.10%
100 ין יפני	2.99	3.14	3.00	3.13	2.99	3.14	3.0458	3.0887	3.0437	3.0867	3.0475	3.0899	3.0697	-0.07%	-0.62%	14.97%	1.92%
1 גילדן הולנדי	1.71	1.79	1.71	1.79	1.71	1.79	1.7366	1.7611	1.7362	1.7608	1.7375	1.7617	1.7504	-0.11%	-1.41%	13.78%	0.87%
1 פרנק שווייצרי	2.28	2.39	2.29	2.40	2.29	2.40	2.3228	2.3555	2.3241	2.3569	2.3660	2.3590	2.3431	-0.09%	-1.80%	16.21%	3.02%
1 כתר שוודי	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4101	0.4159	0.4103	0.4162	0.4100	0.4157	0.4136	0.83%	-0.67%	15.37%	2.27%
1 כתר נורבגי	0.44	0.46	0.44	0.46	0.43	0.46	0.4443	0.4505	0.4441	0.4505	0.4432	0.4494	0.4479	-0.36%	-2.21%	12.76%	-0.04%
1 כתר דני	0.49	0.51	0.48	0.51	0.49	0.51	0.4984	0.5054	0.4984	0.5055	0.4986	0.5056	0.5023	0.08%	-1.32%	13.85%	0.93%
1 מארק פיני	0.63	0.66	0.63	0.66	0.63	0.66	0.6405	0.9496	0.6394	0.6485	0.6405	0.6494	0.6458	0.48%	-0.72%	25.03%	10.84%
1 דולר קנדי	2.15	2.25	2.15	2.25	2.15	2.25	2.1898	2.2207	2.1859	2.2169	2.1849	2.2153	2.2074	-0.18%	-2.24%	-1.79%	-12.94%
1 דולר אוסטרלי	2.18	2.31	2.16	2.32	2.17	2.30	2.2370	2.2685	2.2332	2.2648	2.2291	2.2601	2.2528	-0.52%	0.67%	11.35%	-1.29%
1 ראנד דרא"פ	0.76	0.93	0.61	0.86	0.66	0.84	0.8445	0.8564	0.8436	0.8556	0.8452	0.8570	0.8514	-0.19%	-0.86%	-3.11%	-14.11%
10 פרנק בלגי	0.93	0.98	0.92	0.98	0.93	0.97	0.9467	0.9601	0.9452	0.9587	0.9469	0.9601	0.9540	-0.13%	-1.42%	15.40%	2.30%
10 שילינג אוסטרי	2.72	2.85	2.72	2.85	2.72	2.85	2.7643	2.3032	2.7630	2.8021	2.7688	2.8073	2.7882	-0.18%	-1.41%	13.90%	0.97%
1000 לירטה איטל'	1.86	1.97	1.86	1.98	1.87	1.96	1.8995	1.9263	1.8982	1.9250	1.8998	1.9263	1.9154	0.13%	-1.64%	9.75%	-2.71%
100 פזטה ספרדית	2.28	2.43	2.31	2.47	2.30	2.41	2.3407	2.3737	2.3373	2.3703	2.3416	2.3742	2.3591	-0.03%	-1.42%	12.70%	-0.09%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.7052	3.7574	3.7010	3.7533	3.7073	3.7589	3.7345	-0.14%	-1.61%	12.02%	-0.70%
1 דינר ירדני	4.21	4.47	4.14	4.43	---	---	---	---	---	---	---	---	4.2722	-0.13%	-0.36%	2.20%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0174	-1.69%	-3.33%	-1.14%	---
1 לירה מצרית	0.85	0.90	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9594	-0.12%	-1.89%	2.00%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3420	3.3890	3.3398	3.3870	3.3439	3.3903	3.3707	-0.16%	-0.84%	5.87%	-6.14%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 11.11.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6240	1.5273	0.9766	1.2795	5.2514	1.7128	1.5652	3.1426
1 לירה שטרלינג	1.6025	---	2.4476	1.5651	2.0504	8.4153	2.7447	2.5082	5.0360
1 מארק גרמני	0.6547	0.4086	---	0.6394	0.8377	3.4383	1.1214	1.0248	2.0575
100 ין יפאני	1.0239	0.6389	1.5639	---	1.3101	5.3769	1.7537	1.6026	3.2177
1 פרנק שווייצרי	0.7816	0.4877	1.1937	0.7633	---	4.1042	1.3386	1.2233	2.4561
1 פרנק צרפתי	0.1904	0.1188	0.2908	0.1860	0.2437	---	0.3262	0.2981	0.5984
1 גילדן הולנדי	0.5839	0.3643	0.8917	0.5702	0.7470	3.0660	---	0.9139	1.8348
1000 לירטה איטל'	0.6389	0.3987	0.9758	0.6240	0.8175	3.3551	1.0943	---	2.0078
10 פרנק בלגי	0.3182	0.1986	0.4860	0.3108	0.4072	1.6710	0.5450	0.4981	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב - 03-6917211
השמים בטוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

קורס לניהול
חוזים והתקשרויות

מועד פתיחה: 13.11.94
בימי א' ו-ד' בשבוע, בשעות אחה"צ
(56 שעות לימוד), במלון רמת-אביב.
(הקורס מזכה לגמול השתלמות).

הקורס מיועד למרכזי בניה, מנהלי הקמה, מנהלי פרוייקטים, קניינים ומנהלי רכש.

נושאי הלימוד:
- חלכות מכרזים
- מסמכי ביצוע
- חוזי רכש ועבודות קבלניות
- ניהול הקמה
- ניהול תביעות
- חשבונאות של חוזים
- ניהול משא ומתן (סדנא)

פרטים והרשמה:
המרכז הישראלי לניהול - טל. 6995134,
03-6990234 ,6994516
בית-הספר למנהלים - טל. 03-6957202
פקס. 03-6953104

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

השתלמות מיוחדת למנהלי משאבי אנוש

תכנון מסלולי קריירה 2000

3 מפגשים בימי א'
החל מ-20.11.94
בתל-אביב

בהנחייתו של
ד"ר מיכאל אמך
ינתחו המשתתפים את המעבר שחל בתפיסת הקריירה, יתנסו בפיתוח קריירה ברמה אישית וילמדו על הקשר שבין רצונות הפרט והארגון בפיתוח מסלול קריירה משותף.

תכנון קריירה בשנות ה-90 קורא לשינוי
בהנחת העבודה של מנהלי משאבי אנוש.

פרטים והרשמה:
טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104
המרכז הישראלי לניהול

הגנה על
עיצוב מוצרים ומותגים

ערב עיון – יום ה', 24.11.94
בין השעות 13.30 – 18.00
בתל-אביב

בתכנית:
- הגנה מפני גניבת עין; סימני מסחר, מדגמים וזכויות יוצרים – דר' שלמה כהן, עו"ד - מנחה ערב העיון
- אכיפת זכויות נגד מפרים – דר' שלמה כהן, עו"ד
- אכיפה נגד זייפנים, המימד הבינלאומי – עו"ד דויד לואלין (ההרצאה בשפה האנגלית)
- רב שיח: גניבת עין בתעשיה, כיצד להתגונן – בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הא"ב):
מר דוד גדנקן, סמנכ"ל כלל שיווק וסחר
מר יאיר פקר, אי.טי.אי. בע"מ
מר דוד שבדרון, רוסון בע"מ, מפיצי NIKE בישראל

פרטים והרשמה:
טל. 03-6957202
פקס. 03-6953104
המרכז הישראלי לניהול

כוכב ים
מסעדת דגים ופירות ים

עסקית ללא הפסקה
24.00 – 12.00 כל השבוע כולל שבת

העסקית הכי כדאית 38 ש"ח

מבחר מנות פתיחה: איקרא, חצילים, תעמוס, טחינה, לבנה, מטיאס, פלמידה, מטיאס בתחמיץ
מבחר דגים: בשקדים, בלימון, משולש בשום, ...בחרדל, סטייק סלמון, מולים על הקרם, שניצל אסקלופ ברוטב חרדל-פלפל
תוספות: סלט ירקות טרי, תפו"א בתנור
מנות אחרונות: פרפה היום, קרם ברולה, טרין שוקולד, נוגטין בדבש

מסעדת דגים ופירות-ים
חוויה אמיתית של דגים ופירות ים באוירה מיוחדת
רח' יהודה מכבי 66, ת"א טל. 03-6048103

עכשיו MAITRE D'
100 מסעדות מובחרות בישראל
הזמן עכשיו את המדריך
בטלפון: 03-496645
44 ש"ח כולל מע"מ ומשלות.
מבצע בלעדי לקוראי הארץ

Forbes

עלייתו ונפילתו של סם היימן

כמומחה להשתלטויות ושחקן בבורסה סם היימן הוא גאון. כמנהל חברת כימיקלים הוא אסון

סמיואל היימן, 55, פרקליט ניו יורקי, נכנס לרשימת 400 העשירים של "פורבס" אחרי שתפס את השליטה בחברת GAF – ג'נרל אניליין אנד פילם – מהנהלתה במלחמת ייפוי כח ב–1983.

היימן השתמש בחברה בעלת מחזור מכירות של 700 מיליון דולר ב–1993, המייצרת כימיקלים מיוחדים וחומרים לגגות, כדי לפשוט על חברות גדולות עוד יותר, כולל יוניון קרבייד. הפשיטות נכשלו, אבל הניבו לגא"ף רווח של 450 מיליון דולר בבורסה.

ב–1989 היו ה–10% מגא"ף של היימן, שעלו לו 20 מיליון דולרים, שווים 150 מיליון דולר.

בגלותו שוב חוש תזמון טוב הפך היימן את גא"ף לחברה פרטית אחרי התמוטטות הבורסה ב–1987. הוא קנה את המניות מן הציבור במחיר שהיה נמוך מן השיא שלו ב–1987 אבל עדיין גבוה מן המחיר לפני ההשתלטות. הרכישה היתה ממומנת מאוד: מתוך 1.4 מיליארד דולר ששילם תמורת גא"ף, נתן היימן רק 43 מיליון דולר במזומן.

ב–1991 שוב טרף היימן את הקלפים והנפיק את עסקי הכימיקלים המיוחדים של גא"ף תחת השם אינטרנשיונל ספיישלטי פרודקטס (ISP). היימן שמר על בעלות מלאה של גא"ף ועסקי חומרי הגגות הלא זוהרים שלה.

הציבור קיבל 20% מן החברה החדשה תמורת 285 מיליון דולר, והיימן השתמש בכל ההכנסות כדי לצמצם את החובות. במחירים אלה ה–80% שנותרו לו ב־ISP היו בעלי שווי שוק של יותר ממיליארד דולר. עם כל צעד שעשה נעשה היימן עשיר יותר.

אבל אז הוא נעשה בטוח מדי בעצמו. עסקי הכימיקלים המיוחדים היו היהלום בכתרה של גא"ף. היא ייצרה כימיקלים ששמרו על תמרוקות במקומן, עשו את המסקרה עמידה במים ועיבו סירופים נגד שיעול. היא גם ייצרה גרעיני קרמיקה שבהם משתמשים בייצור רעפים. משום שלחברה לא היתה תחרות רבה במוצרי גומחה אלה, היה הרווח השולי הגולמי שלה קרוב ל–50%.

היימן הותיר את ניהול העסק בידיו של היין סומפורד, מנהל כימיקלים מכובד שעבר 35 שנה ביוניון קרביד. היימן גייס אותו ב–1987.

אבל בסביבות 1991 התחיל היימן להתעניין יותר בניהול היום יומי של עסקי הכימיקלים. הוא דרש לעבור על הדוחות, לנהל משא ומתן עם לקוחות ולקבל החלטות תפעוליות. הוא התחיל לנהל משא ומתן עם לקוחות וספקים כפי שניהל אותו בעסקותיו הפיננסיות, מנצל כל יתרון ודורש מחירים גבוהים.

בינתיים התחיל הרווח השולי הגבוה בכימיקלים מיוחדים למשוך תחרות חדשה. ארקו כמיקל בנתה מפעל לייצור בוטנדיול, החומר הכימי שבו משתמשים לייצור הכימיקלים המיוחדים של ISP. העובדה שארקו היתה מסוגלת גם לייצר את חומר הגלם בשביל בוטנדיול אפשרה לה להציע מחירים נמוכים יותר לצרכנים כמו חומרי המסה.

עד 1992 היתה נשיונל סטארץ' המתחרה הגדולה היחידה בארצות הברית של ISP לכימיקלים מיוחדים לטיפול בשיער. אבל באותה השנה התחילה חברת הכימיקלים הגרמנית BASF להפעיל מפעל חדש בלואיזיאנה לייצור פוליוויניל פירולידון, חומר כימי מיוחד הזהה לזה של ISP. המפעל שלה יותר מודרני ויעיל מזה של ISP והדבר מאפשר ל־BASF לייצר ולשלוח את מוצריה במהירות גדולה יותר – גורם מפתח בשוק לאפנות שיער. שוב הפסידה ISP לקוחות.

כאשר הכריחו בשנה שעברה תקנות סביבתיות חדשות את ISP לצמצם את תכולת האלכוהול בכימיקלים לספריי לשיער, ירדה איכות המוצר, אבל היימן סירב להוריד את המחיר, בשל רצונו לשמור על תווים מוזמנים חזק. ISP הפסידה לקוחות לנשיונל סטארץ' ול־BASF.

סומפורד התפטר בסוף 1991, משום שנמאסה עליו התערבותו של היימן. כדי להחליף אותו שכר היימן את תומס בורד, עוד מנהל מכובד בענף הכימיקלים שעמד בראש מחלקות אחרות בו.

בשל דרישותיו של בורד הסכים היימן להגדיל את ההשקעות במחקר ופיתוח בכמעט 20%, ל–21 מיליון דולר, ואת השקעות ההון בכמעט 45% ל–50 מיליון דולר. בורד ארגן מחדש את העסק לשלוש יחידות: טיפוח אישי, פרמצבטיקה חקלאות ומשקאות, ומוצרים תעשייתיים. הוא נתן לכל אחת מהן אנשי מכירות משלה וקיצר את קווי התקשורת בין הלקוחות לבין אנשי הייצור והמחקר. בורד גרם להיימן להתקדם בהקמת מפעל חדש בבלגיה כדי להגן על שוק היצוא של ISP, שהיווה כמחצית ממכירותיה.

אבל הימים של רווח שולי של 50% חלפו עברו להם. בין 1991 ל–1993 ירד הרווח השולי ב–47% כמעט. הרווח הנקי ירד מ–51 מיליון דולר ל–30 מיליון דולר, ובשנתיים האחרונות ירדו ההכנסות ב–4% ל–548 מיליון דולר. מחיר המניה של ISP ירד ב–50% ממחיר ההנפקה שלה והגיע באחרונה ל–8 דולרים.

"הוא פגע במוניטין שלי", אמר רוברט גודזי מאיטון ואנס מנג'מנט, שקרן הנאמנות שלו קנתה את המניות במחיר ההנפקה. גם עושרו של היימן ירד. שווי מניותיו ב־ISP ירד מ–1.2 מיליארד ל–639 מיליון דולר.

בחפשו אחר שעיר לעזאזל פיטר היימן את בורד בדצמבר 1993 והביא את מספר המנהלים הבכירים בחברה שפוטרו או התפטרו מאז 1991 ל–20. הם כללו שני נשיאים, שני מנכ"לים, שני יועצים משפטיים וכמה סגני נשיא האחראים על מחלקות.

סם היימן מתגונן כאשר הוא נשאל על כל התקלות הללו. תוך לופת מגוליהם "זו סביבה מכוונת מאוד לביצועים", הוא אומר. "אנשים אינם צפויים להפתיע אותנו בנוחיות של ביצועינו". האם הוא התערב יותר על המידה? "המפתח להצלחת החברה הוא ניהול צמוד", אומר היימן.

וזה באמת ניהול צמוד. באסיפה שהיתה באחרונה בקפטריה של החברה ישבו העובדים בשקט שעה שהיימן נזף בהם בטונה של מדריך תרגול בחיל הנחתים. "כמה מכם רכשו את המוצרים החדשים הללו?" שאל הנזיף מעט מן הרגע הזה ביותר.

"חושבני שיש לנו יותר מדי מכונות העתקה ומכונות פאקס", אמר כשהוא קורא את דבריו המוכנים מן הכתב. "אל תפריע לי", פלט כאשר עיתונאי ביקש לשאול אותו שאלה.

היימן מאשר עכשיו אישית את כל הסדרי הנסיעות וחשבונות ההוצאות, ואסר על הזמנת פנקסי כתיבה אישיים. חשוב יותר, הוא כבר פיטר 6% מכלל העובדים, כולל 10% מעובדי המשרד. היימן גם דוחה את תחילת העבודה במפעל החדש בבלגיה. הוא החליף את בורד בקארל אקטארד, שהיה בגא"ף עוד לפני ימיו של היימן, אדם הידוע בכניעותו להיימן.

יש רק נקודה בהירה אחת בתמונה של היימן. אלה עסקי הגגות של גא"ף, שהיו אפורים מכדי להנפיק. מאז 1991 עלה הרווח התפעולי בקצב של 19% לשנה והגיע בשנה שעברה ל–41.5 מיליון דולר, על מכירות בסך 559 מיליון דולר. בעסקי הגגות לא היתה תחלופה גבוהה של מנהלים. אבל הרי סם היימן היה עסוק כל הזמן ב־ISP.

Newsweek

הכסף מדבר

השפה הבינלאומית היא שחיתות, שוחד ושלמונים. האם יישמע קולם של תומכי רפורמות השוק וצמיחה כלכלית מעל לרעש הזה?

אתה נוהג באוקרה, בירת גאנה, כאשר שוטר תנועה מחליט שביצעת פנייה "בלתי חוקית" שמאלה. הקנס על המקום? 50 דולר, בלי קבלה. החברה שלך זקוקה לתיקון טלפון בבייג'ין. המחיר? מסע דייג של כל העובדים במשרד הטלפון והטלגרף המקומי. אתה מבלה יום בנמל לה גואירה של ונצואלה, ממלא טפסים כדי שתוכל לייצא מנגו. ברגע האחרון מוצא אחד הפקידים טעות דפוס. מצטערים, צריך להכין מחדש את כל הניירת. או לשלם "תשלום מיוחד". או לראות כיצד פירות המנגו שלך נרקבים.

בשנה האחרונה ספגה הפוליטיקה והכלכלה של השחיתות אנשי עסקים וקובעי מדיניות במידה שכמעט לא נראתה קודם לכן. באיטליה ובצרפת קצרו שופטים נקיי כפיים בשורות הפוליטיקאים. בבריטניה התפטרו שני שרים בשל האשמות העיתונות בשחיתות.

אבל המוקד האמיתי של השחיתות הוא בעולם המתפתח ובמדינות העושות את המעבר מקומוניזם לקפיטליזם. קנה המידה של השחיתות במדינות אלו הוא כה גדול שהוא גורם להסתכנות באי־שקט פוליטי או – רע באותה המידה – בתגובה חזקה נגד הרפורמות של השוק.

חששות חדשים אלה הפתיעו אנשים רבים. מסמך אקדמי שנכתב לאחרונה מודה ש"מחקרים כלכליים של שחיתות עדיין נדירים" (דבר, שבהתחשב בעובדה שהשחיתות רווחת כל כך, מלמד אותך כל מה שאתה צריך לדעת על הכלכלנים). באותו בשנה שעברה ביטל ג'פרי זאקס, פרופסור בהרווארד ויועץ לתוכניות רפורמה באמריקה הלטינית, מזרח אירופה ורוסיה, את "ההתמקדות המופרזת" בשחיתות כביכול של המאפיה ברוסיה, אותם סיפורים מעוררי אימה הנשמעים בכל מקום שבו נעשים עסקים במוסקבה. "רבים מאותם אנשים המכונים מאפיה הם פשוט סוחרים", אמר זאקס. כלכלני התפתחות שמעלים נגדם את השאלה של השפעות השחיתות מוציאים את "ההגנה האוסטרלית": אוסטרליה יושבה בידי אסירים ופקידים בריטיים מושחתים, אבל בתוך שני דורות היתה שומרת חוק ומשגשגת.

הזמנים השתנו. היו אקדמאים שנהגו להגן על השחיתות כדרך כשרה שימושית ליזמות, אבל גישה זו כבר מיושנת. אלה שפעם חששו לתקוף את "המנהגים המקומיים" התחילו לפתוח את הפה. בארגנטינה אמר באחרונה מישל קמדסו, מנכ"ל קרן המטבע הבינלאומית, למארחיו: "בואו נאמר בגלוי – צריכה להיות פחות שחיתות בשכבות מסוימות של הממשלה".

והממשל של הנשיא קלינטון הוסיף את השחיתות לסדר היום של ועידת הפסגה של מדינות אמריקה, שתתקיים בדצמבר במיאמי, פלורידה. לינדה צוקר, השרה הבריטית לפיתוח בינלאומי, הודה לכבוד רב, אמרה באחרונה בראיון: "שחיתות היא מכשול גדול לפיתוח. אני לא מקבלת, כפי שיש המקבלים, שזו עובדת חיים הכרחית העוזרת להניע את גלגלי הממשלה והעסקים".

17 שנה אחרי חקיקת חוק נוהגי השחיתות הזרים, שאסר על שיחוד פקידים של מדינות זרות כדי להשיג חוזים, השיגה לבסוף במאי ממשלת ארצות הברית הבטחות ממדינות עשירות אחרות שהן יחוקקו חוקים דומים. במדינות מתפתחות מתאילנד ועד ניגריה (כן, אפילו ניגריה) מצליחים מסעות עממיים נגד שחיתות להשיג דברים. וקבוצת שדולה חדשה שמרכזה בברלין בשם טרנספרנסי אינטרנשיונל (TI) מעניקה חשיפה אמיתית למלחמה בשחיתות.

מדוע חל השינוי? בחלקו משום שלאנשים המעורבים בפיתוח כלכלי נמאס לראות כיצד פרויקטים של סיוע נהרסים על ידי השחיתות. היתה זו קבוצה כזאת שהקימה את TI. הזמנים קשים יותר מוציאים לשחיתות טעם רע יותר. קל היה להתבדח על גודלו של שעון הזהב על ידו של גנרל בלאגוס כאשר כלכלתה העשירה בנפט של ניגריה צמחה. אבל מאז 1980 מרבית אפריקה מתחת לסהרה נעשתה עניה יותר, וזה עשה את ההפרזות הגדולות של ה"וואבנזי" קשות הרבה יותר לעיכול. לא נעים לשלם 12 דולר לפקיד זוטר בזימבאבווה תמורת רישיון נהיגה. אבל מגעיל הרבה יותר כאשר שר הרווחה באנגולה מייבא 300 מכוניות מרצדס למדינה הסובלת ממלחמת אזרחים.

במדינות אחרות צומחת השחיתות בקרקע נקייה יחסית. הונג קונג, שהיתה פעם ידועה לשמצה, זכתה לשם טוב אחרי הקמתה ב–1974 של ועדה עצמאית נגד שחיתות, שהיתה בעלת עוצמה רבה. אבל הסחר הגדל עם סין (שם השחיתות מידבקת) הביא לסבב חדש של שחיתות. בשנה שעברה, למשל, נעצרו 9 פקידי מכס משום שעזרו להבריח לסין מכוניות ומוצרי אלקטרוניקה גנובים. פקידים חוששים שאחרי שובה של המושבה לשלטונה של סין ב–1997, יאבדו המוניטין הנקיים שלה. "היום שוב מאיימת על הונג קונג גאות חזקה של שחיתות", אמר באחרונה המושל כריס פאטן. "פעמוני האזעקה החלו לצלצל בקול רם וברור".

אפילו שחיתות של פרוטות יכולה להביא לתוצאות איומות. תאילנד היא הדוגמה הקלאסית. זנות אסורה במדינה זו על פי החוק (גם לא לצחוק), אבל אלפי בתי בושת, בתי מסג'ים ומועדוני גוגו פשוט משלמים שוחד לשוטר, בין 120 ל–600 דולר לחודש. מחקר של אוניברסיטת צ'ולהלונגקורן בבנקוק שהתפרסם לאחרונה מעריך שכ–1,000 מקומות הבידור בעיר משלמים שוחד חודשי בסך 600,000 דולר לשוטרים המקומיים. זה מאפשר לשוטרי תאילנד להתגורר בווילות ולקנות מכוניות ב־מ־וו. בחשבון הבנק של קולונל משטרה שפרש באחרונה נמצאו 920,000 דולר. גרוע עוד יותר, הברית בין המשטרה ומקומות השעשועים גרמה למגיפה של איידס. פקידי הבריאות אומרים שיותר מ–400,000 תאילנדים סובלים מאיידס, ומרביתם נדבקו מן הזונות בבתי בושת שכוח משטרה לא מושחת היה סוגר לפני זמן רב.

אבל מעל לכל מגיעה המתקפה החדשה על השחיתות בתקופה לא נוחה. תוכניות הרפורמה של שוק חופשי של 20 השנים האחרונות – המדגישות קיצוצים בגירעונות התקציביים, צמצום הסובסידיות וההגנה על הייצור המקומי ומלחמה באינפלציה – יכולות לעשות את השחיתות גרועה יותר, ולעתים קרובות עושות זאת. לפני 15 שנה לא הייתם צריכים להיות גאונים כדי לדעת שאמריקה הלטינית והעולם הקומוניסטי מושחתים. אבל אם הייתם אנשי עסקים זרים – זו היתה שחיתות שאפשר לצפות אותה מראש.

כפי שיכולתם לעשות בשיקגו של ראש העיר דיילי בשנות ה–60, שילמתם שוחד לנציג המפלגה השלטת, קומוניסט או אחר, וקיבלתם בדרך כלל את התמורה לתשלום. אבל בשנות ה–80 התהפכו על פיהן המערכות הפוליטיות והכלכליות הישנות. מקורות חדשים של עוצמה פוליטית חדשה תפסו את מקומו של מנגנון המפלגה המרכזי. מונופולים חדשים צמחו בשביל ענפי תעשייה מסוימים. וכולם רצו את חלקם בעוגה. התוצאה היתה צפויה מראש. ברוסיה של היום, אומר אנדריי שלייפר, פרופסור לכלכלה בהרווארד, "כל אחד לוקח שוחד באופן עצמאי. בכלכלות במעבר אין שחיתות מאורגנת. כל אחד בפני עצמו. זה עושה את השחיתות הרבה יותר מעוותת".

"מעוותת" היא מלה נחמדה של כלכלנים. רוסים רגילים, הרואים כיצד גנגסטרים רחבי כתפיים מקבלים חבילות של דולרים באולמי המבואה של בתי המלון במוסקבה, הרבה יותר בוטים. ולדימיר רודזנקו, עיתונאי מוסקבאי, קבע את תאריך התפכחותו מן הרפורמה הכלכלית ברגע שבו ראה מסמכים המעידים שפקידים עירוניים בכירים רבים – כולל "דמוקרטים" – לוקחים שוחד. "זה אינו קפיטליזם", הוא אומר. "זה רק שוחד גדול, וגניבה גדולה מן המדינה שלי". לפי סקר מן הזמן האחרון של הבנק העולמי, 65% מן הרוסים אומרים שהחיים היו טובים יותר תחת שלטון הקומוניסטים. צ'רלס בליצר, הכלכלן הראשי של הבנק העולמי במוסקבה, מציין את הסכנות של התמרמרות ציבורית על העושר החדש בידיהן של הנומנקלטורה הישנה והמאפיה. "אתה יכול לחלק נכסים ולהמתין דור או שניים", אמר בליצר. "אבל זה לא עוזר מבחינה פוליטית בטווח הקצר. אנשים יהיו נאיבים אם יהיו אדישים לכך". אבל אלה שהגו את תוכניות הרפורמה היו באמת נאיבים – ועכשיו הם חוששים שהשחיתות המקושרת לתוכניות הרפורמה של רוסיה תגרום לתגובת נגד פוליטית לטובת הלאומנים או הקומוניסטים, הטוענים שידיהם נקיות.

הסכנה קיימת גם במקומות אחרים. בוונצואלה הציעה ב–1989 ממשלתו של קרלוס אנדרס פרז חבילה כלכלית ניאו־ליברלית שקיצצה בסובסידיות וניסתה להביא שקיפות רבה כלשהי לפיננסים הציבוריים. אבל הרפורמות פשוט שינו את אתר השחיתות. הפוליטיקאים הותיקים שמסביב לפרז מצאו במהירות דרכים חדשות לעשות כספים. הם ביצעו מניפולציות בשוקי מטבע־חוץ שנועדו לעזור ליצוא. הם דרשו (וקיבלו) החזרים ממשקיעים זרים שמיהרו להיכנס למשק של ונצואלה אחרי הליברליזציה. ב–1993 גילה עיתונאי חוקר תשלום של 17 מיליון דולר שביצע הבנק המרכזי של ונצואלה לקרן "סודית" של הנשיא. פרז סולק מתפקידו בשנה שעברה והממשלה החדשה של רפאל קלדרה איימה לבטל את כל תוכנית הרפורמות הניאו־ליברלית.

אותן סכנות נראות באפריקה. אחת ההתפתחויות המבטיחות ביותר לאחרונה באפריקה היתה בחירתו ב–1991 בזמביה של ממשל נוטה לרפורמות בראשותו של פרדריק צ'ילובה. אבל אחדים מחברי ממשלו התפטרו בכעס בשל השחיתות הפושה ואחרים פוטרו. עכשיו קנת קאונדה, הנשיא שצ'ילובה סילק (והאיש שהרס את כלכלתה של זמביה), משתעשע ברעיון של התמודדות מחודשת בבחירות, ואילו שיר פופולרי בלוסאקה טוען ש"קאונדה יצר עושר, צ'ילובה הרס אותו".

בחששם לפתע שמצביעים שנקעה נפשם מן השחיתות עלולים לפנות נגד הרפורמות הכלכליות, מתחילים כלכלני הפיתוח לשנות את הקו שלהם. הנושא הלוהט עכשיו הוא "הגל השני" של רפורמות. בעוד "הגל הראשון" שם את הדגש על יסודות כלכליים – כמו משמעת תקציבית ומערכת סחר פתוחה – הגל השני צריך להבטיח שהישגים של צמיחה כלכלית יחולקו בצורה נאותה. זה לא יהיה קל. לורנס סאמרס, תת שר האוצר האמריקאי ולשעבר כלכלן ראשי בבנק העולמי, אומר ש"קיצוץ באינפלציה הרבה יותר קל מאשר הקמת תוכנית הקובעת רצפה להכנסתם של אנשים. הפרטת התעשייה קלה לעומת הקמת מסגרת חוקית". נכון. רק לפני שבועיים נעצר ירוסלב ליצנר, מנהל תוכנית ההפרטה של הרפובליקה הצ'כית, משום שקיבל שוחד בסך 300,000 דולר כדי לתפור מכרז למניות.

לא כל המדינות המתפתחות אוהבות את הדיבורים החדשים. קח למשל את ארגנטינה, שם קיבל פעם הנשיא קרלוס מנם מכונית פרארי בשווי 100,000 דולר מחברה איטלקית שהשתתפה במכרז ממשלתי. (אחרי שנתפס נוהג במהירות מופרזת מסר מנם את המכונית למכירה פומבית לצדקה.) "משמעותו של הדיבור על גל שני היא שצברנו הון מסוים ואנחנו מוכנים עכשיו לחלק אותו", אומר חואן לך, איש מפתח בצוות הכלכלי של מנם. "זה מעביר מסר לא נכון".

באמת? לא חצי לא נכון כמו שביטול כל תוכנית הרפורמות יהיה, ובבחירות בארגנטינה במאי הקרוב תהיה ככל הנראה השחיתות נושא מרכזי. אין ספק שמוטב לחוקק חוקים המפסיקים את שוד הישגי הצמיחה בידי אליטות – ומשמעות הדבר היא פעולה נגד השחיתות.

איזה סוג של פעולה? מבחינה חשובה אחת עומד סדר היום של הרפורמות הניאו־ליברליות. ממקסיקו ועד לאוקראינה היו תעשיות מולאמות מקור מסורתי לשחיתות. "מפעלים בבעלות ממשלתית", אומר לואיס פרסטון, נשיא הבנק העולמי, "היו מאז ומעולם מגרש המשחקים של השחיתות". הפרטתם של מפעלים אלה עשויה להוליך לתקופה של מה שאחד הכלכלנים הרוסים מכנה "קפיטליזם של המערב הפרוע", אבל האלטרנטיבה בדרך כלל גרועה יותר.

מדינות עשירות יכולות – וצריכות – לחוקק חוקים שיאסרו על החברות שלהן לשחד ממשלות זרות. בכמה מדינות לא זו בלבד שזה אינו בלתי חוקי, אלא ממש מעודדים את זה. לפי אחת ההערכות 500–600 מיליון מארקים מנוכים ממסי החברות בגרמניה על שוחד למדינות זרות, הנרשם בספרים כ"הוצאות הכרחיות". צ'וקר אומרת שהחוק האמריקאי נגד מתן שוחד בחו"ל אינו פועל היטב משום שאין חוק כזה למישהו אחר. אבל ייתכן שהגישות מתחילות להשתנות. לדברי דניאל סרולו, עוזר למזכיר המדינה, עזרה ממשלת בריטניה להשיג את ההסכם בין המדינות העשירות לחוקק חוקים האוסרים מתן שוחד לממשלות זרות.

אבל בסופו של דבר המלחמה נגד השחיתות תתנהל במדינות המתפתחות עצמן – לא בעולם העשיר. יש כבר סימנים מעודדים: תאילנד, זימבאבווה ומדינות אחרות הקימו ועדות נגד שחיתות, אף שאלה לא תמיד מצליחות לקיים את מה שהבטיחו. מרוסיה ועד ונצואלה מסכנים עיתונאים את חייהם כדי לפרסם כתבות על שחיתות. בארגנטינה ובמקומות אחרים פרקליטים שטיפלו פעם במקרים של זכויות האדם נלחמים עכשיו בשחיתות.

מאמצים אלה אינם מצליחים תמיד. בסין, למשל, קיימו באזור ווהאן התובעים תערוכה של 5,000 תיקים נגד שחיתות שהוגשו נגד רשויות ממשלתיות מאז 1990. הביקור היה חובה לאלפי בירוקרטים – והמארגנים שילשו את דמי הכניסה ללא אזהרה מוקדמת. בבנק העולמי ובאוניברסיטאות מנסים החוקרים לגלות מדוע מדינות מסוימות, אבל לא מדינות אחרות, מסוגלות לפתוח במסעות נגד שחיתות שאינם הורסים את עצמם.

מלת המפתח החדשה היא "סדר אזרחי". אם תשבו בסמינר של כלכלני פיתוח תשמעו – כפי שלא שמעתם לפני חמש שנים – הרבה דיבורים על החשיבות של מערכת שיפוט עצמאית, חוקי הצבעה חופשית ועיתונות חופשית. אלה המנהלים מסעות נגד שחיתות בעולם המתפתח מדגישים שכלכלנים חייבים ללמוד גם פוליטיקה. "אינך יכול להפריד את הפיתוח מממשלה טובה", אומר סרגיו אגואיו, מנהל הברית האזרחית של מקסיקו. וממשלה טובה אינה משהו שאפשר לכפותו מן הבירות המקומיות. חוסה זפרה, העורך של "סיגלו 21", עיתון נגד שחיתות במקסיקו, אומר שקוסטה ריקה "נקייה" משום שיש לה מסורת של דמוקרטיה מקומית הצומחת מן העם.

קרוב לוודאי שזה נכון. אם היה ספר אחד שגרם באחרונה להתרגשות בקהילת כלכלני הפיתוח, היה זה מחקר על הפוליטיקה האיטלקית של רוברט פטנם מאוניברסיטת הרווארד. פטנם טוען בצורה משכנעת שלאזורים שונים באיטליה יש רמות שונות של דמוקרטיה ושגשוג, בשל שורשים המגיעים עד 600 שנה אחורנית. לצפון יש מסורת ארוכה של התאחדויות קטנות – אגודות שירה וגילדות של אומנים. לדרום יש שלטון אוטוריטרי והמאפיה. הצפון נראה פשוט טוב יותר בבניית חברה מודרנית ונקייה מאשר הדרום.

בניית מסורות כאלה בחלקים של העולם שלא ידעו דבר מלבד עוני ודיקטטורה לא תהיה קלה. בכל העולם היו שני העשורים האחרונים שנים של צמיחה כלכלית מדהימה. ללא פעולה נחושה עלולה תולעת השחיתות להרעיל את התפוח.

FORTUNE

עסקי התשתית פורחים באסיה

עשרות חברות רב־לאומיות בכל ענפי התעשייה והשירותים עושות עסקים גדלים והולכים בפיתוח התשתית במדינות בעלות המשקים הצומחים של אסיה

שאלה: באיזו עיר היתה לניינקס כל תשואה של 300% על הכסף שהשקיעה לפני כשנתיים?
תשובה: בנקוק.

בנקוק? תאילנד? נכון. ב–1992 הצטרפה ניינקס לקונצרן התאילנדי הענקי צ'רון פוקפאנד והשקיעה 300 מיליון דולר במיזם בשם טלקומאסיה. במבט לעתיד אומר נשיא ניינקס מערכות רשת, ג'וזף פארינה, בביטחון מלא: "בעשר השנים הבאות נכפיל פי שלושה את השקעתנו באסיה".

מה פתאום? האם הקצב בניו יורק אטי מדי בשביל ניינקס? אם נשווה לאסיה, כן. טלקומאסיה הנפיקה בראשונה מניות לציבור בנובמבר 1993, והיום השווי של השקעתה של ניינקס הוא 1.2 מיליארד דולר. האיך נראות התשואות על המיזם החדש הזה?

באחד מן הפרויקטים לתשתית בעלי המימון הפרטי הגדולים ביותר באסיה, מתקינה טלקומאסיה 2 מיליון קווי טלפון דיגיטלי בבנקוק. ספקי הציוד כוללים את איי־טי־אנד־טי וסימנס. הפרויקט, האמור לארוך 5 שנים, יסתיים ככל הנראה 18 חודש לפני הזמן. טלקומאסיה מקבלת כבר בקשות להתקנת טלפונים 24 שעות ביממה, בכל החנויות של 7–אילבן.

מדינות אסיה סוללות כבישים, בונות תחנות כוח ומניחות קווי טלפונים בקצב ללא תקדים בהיסטוריה. מרבית העסקים הללו ימומנו בדרך המסורתית וספקים ימשיכו להגיש הצעות מחיר לקבלת חוזים מחברות ממשלתיות. אבל הממשלות, הכורעות תחת מעמסת הסכומים העצומים הדרושים, פונות גם למגזר הפרטי. ג'רדין פלמינג סקיוריטיס מהונג קונג מעריכה שעד שנת 2000 תוציא אסיה, בלי יפאן, 1.15 טריליון דולר על תחנות כוח, תובלה, טלקומוניקציה, מים ותברואה.

אבל לפני שאתם מצטרפים להמוני אנשי העסקים המערביים הממלאים את נמלי התעופה של אסיה, עליכם לבדוק גם את הסיכונים. ממשלות רבות מסתכלות עדיין בחשד בהשקעות פרטיות, ונראה שאינן מסוגלות מבחינה פילוסופית לפצות סיכונים (פוליטיים, של שערי מטבע וכן הלאה) ברווח הולם. למשל, תקופת החזר ההשקעה הארוכה של פרויקטים של תשתית – לעתים עד 20 שנה בשביל בניית תחנות כוח ומסלולי כבישי אגרה – מחייבת לתת למשקיעים לדעת שיהיו מסוגלים להמיר מטבע מקומי למטבע שלהם כדי לפרוע חובות, או לשלם למשקיעים.

במדינות כמו סין, הודו ותאילנד שיגע חוסר ההחלטה מן הסוג של קלינטון את המשקיעים הראשונים – האם העסקה תבוצע אי־פעם? האם התנאים יהיו כפי שהוסכם בתחילה? השחיתות ועדיפות לידידים הם חלק מן העסקים באסיה כמו טורבינות קיטור ומערכות מיתוג.

אבל קשה להתווכח עם ההיגיון של הביקוש האסיאתי לשירותים. איי־ג'י סנסום, מנהל אינטרנשיונל פייננס קורפוריישן, הזרוע להלוואות פרטיות של הבנק העולמי, מעריך שלשני מיליארד בני אדם באסיה עדיין אין חשמל. רק ל–16 מכל 1,000 יש גישה לטלפון. מספרים אלה הם תוצאה של כספים שהוצאו בצורה לא טובה ושל מחסור בכספים: בעלות ממשלתית על חברות של שירותים ציבוריים במדינות האסיאתיות העניות ביותר ובעלות האוכלוסייה הגדולה ביותר התבררה ככישלון חרוץ. יותר מ–20% מן החשמל המיוצר בפקיסטאן ובהודו, למשל, אובדים בעת ההעברה או נגנבים.

כאשר הוא מתבקש לבחור את המדינות המבטיחות ביותר לפרויקטים של תשתית, אומר אנדריאס קליי, חבר ההנהלה של קבוצת ייצור החשמל רבת העוצמה של סימנס, ללא היסוס: סין והודו. דקות ארוכות לאחר מכן הוא מוסיף שהן גם הבעייתיות ביותר.

בסין ובהודו יחד יש 40% מאוכלוסיית העולם. בסין יש 40 ערים בעלות יותר ממיליון תושבים, לעומת 9 בארצות הברית. ג'נרל אלקטריק מעריכה שב–10 השנים הקרובות תזמין סין ציוד לייצור חשמל נוסף בסך 169 אלף מגוואט, והודו תזמין יותר מ–70 אלף. הנתון המקביל בארצות הברית הוא 154 אלף מגוואט. ג'נרל אלקטריק צופה שבטווח הקצר יקבלו ספקים זרים רק חלק קטן מן העסקים הסיניים.

אם אסיה מתקרבת להשקעת טריליון דולר בתשתית, היא צריכה להקים מסגרת חוקית הולמת, לדברי ג'יימס בלייק, שר העבודות הציבוריות בממשלת הונג קונג, שהיא דגם לשותפות ארוכת זמן בין המגזר הציבורי והפרטי: "ממשלות חייבות להכיר בכך שברגע שהן מעניקות זיכיון עליהן להקל על התהליך כדי שההכנסות יהיו זמינות בעת פרעון החובות. זה תפקידה המרכזי של ממשלה".

משקיעים יכולים לעזור לעצמם באמצעות יצירת עסקות הגונות. יש לייצר תשתית עסקית הוגנת ובת קיום. בעת ובעונה אחת, צריך המשקיע להגן על עצמו כאשר הוא נכנס למיזם עם הממשלה. המגזר הציבורי והפרטי הולמים זה את זה רק לעתים רחוקות.

יש למצוא דרכים לבטל את ידי הבירוקרטיה, אבל אל להם להסתמך רק על חוזים. בסין, אומרת הבדיחה, חוזה הוא הפסקה קצרה במשא ומתן. באסיה אין קיצורי דרך בניהול היחסים. ליותר מדי חברות מערביות לא היתה סבלנות מספקת. לא תמיד משמעות הדבר היא שוחד. המשמעות היא שצריך לפתח קשרים לא רק עם משרד הדואר, אלא גם לשמור על קשרים עם משרד התעשיות האלקטרוניות ועם הצבא, מאחר שיש להם תפקיד נכבד בטלקומוניקציה הסינית.

חייבים לזכור שבכל פעם שקונים בעל ברית, קונים גם אויב. הכניסה למקום שבו שלטו מתחרים אינה עניין פשוט. לפעמים זה יכול להיות כמו מלחמה. מעל לכל חייבים להבין שההזדמנויות העסקיות הגדולות ביותר בעולם אינן באות בקלות. הבעיה היא שממשלות של מדינות אסיה רואות במשקיעים הזרים דרך נוחה למימון פרויקט של תשתית לפני שהוא יוחזר להם לשם הפעלה.

שלא כממשלות באמריקה הלטינית, אלו של אסיה (להוציא את מאלזיה) מתרחקות מהפרטה ובוחרות בדרך כלל במה שמכונה בנה־הפעל־העבר. דרך זו ודרכים אחרות למימון פרטי באסיה דורשות אנליזה מדויקת והקצאת סיכונים. הסיבה העיקרית לכך היא שהמשקיעים מגייסים כספים המובטחים רק על ידי ההכנסות הנובעות של הפרויקט. למלווים יש אפשרות מוגבלת לגעת בנכסים של החברה האם של הפרויקט. זה לא פשוט כמו "אני אחזיר לך סכום מסוים בתאריך מסוים".

המימון ייעשה קל יותר כאשר שוקי האג"ח באסיה ישיגו את שוקי המניות. דוגמה אחת: שוקי ההון המפותחים של מאלזיה מאפשרים ליצרני חשמל עצמאיים לממן בתוך המדינה פרויקטים גדולים. YTL, חברה מקומית, הנפיקה אג"ח ל–15 שנה בריבית של 10% ובסכום של 585 מיליון דולר כדי לממן בחלקו שתי תחנות כוח פרטיות. בספטמבר התחילה אחת מן התחנות הללו לפעול, 7 חודשים לפני הזמן המתוכנן. יצרני חשמל עצמאיים יספקו בביקוש החשמל של מאלזיה עד לסוף המאה, אף שהמשק צמח בשנה שעברה ביותר מ–8% והביקוש לחשמל עלה על הקצב הזה.

במדינות אחרות נוטה תלות גדולה בכסף זר להכשיל עסקות עם אנשי המערב, משום שהיא מגדילה עוד יותר את אם כל חששות המשקיעים: סיכוני מטבע. לפי ההערכה תקועים בסין 50 פרויקטים גדולים בעיקר משום שממשלת סין כבר אינה ערבה לשער החליפין. לגבי מדינות שמטבעותיהן אינם ניתנים להמרה עדיין או שמערכת סחר המט"ח שלהן עדיין לא הבשילה, חייבות הממשלות לערוב לזמינות ולהמרות המטבע.

השגת סיכום סופי לעסקה קשה כמו גיוס הכסף. מישן אנרג'י, חברה בת של חברת SCE, הוציאה שנתיים בדיונים עם ממשלת אינדונזיה לפני שחתמה לבסוף על הסכם שיאפשר הקמת תחנת כוח בסך 2.5 מיליארד דולר. אבל יש לה פיצוי מספיק: עד סוף המאה יגיע שליש מהכנסות החברה מן הפרויקט הזה, ומחצית מרווחיה יגיעו מחוץ לארה"ב. ואילו אינדונזיה הצליחה בינתיים ליצור לעצמה תבנית של חוזה: באוקטובר היא חתמה על חוזה דומה עם גודרזן זו, אחרי 9 חודשי משא ומתן בלבד. אנרון מיוסטון משבחת את הגישה המהירה של הפיליפינים, המאפשרת לחברות להגיע מהצעת מחיר אל התחלת הבנייה בפחות מ–6 חודשים.

מרבית אנשי העסקים חושבים שברגע שנחתם החוזה עסקה היא עסקה. אבל אצל כמה ממשלות באסיה, בעלות נטייה להתערב בכל דבר, זה אינו בהכרח כך.

בשנה שעברה היתה לממשלת תאילנד מלחמה עם הקונצרן היפאני שסלל כביש מהיר בבנקוק. המריבה נסבה על האגרה שישלמו הנהגים תמורת הנסיעה בכביש, שעליה כבר הוסכם קודם לכן, וכן בשאלה למי יש הזכות לתפעל את הכביש. הורדת דמי האגרה בכביש שכבר נסלל היא צורה מסוימת של הלאמת הרכוש.

בשנה שעברה ניהל שירות היירט רב־שיח של יומיים בנושא הקלות על השקעות בתשתית – בבנקוק, מכל המקומות. אומר וליף: "בילינו 99% מן הזמן בדיבור על הדרך לזרז עסקות וליצירת מסגרת חוקית שקופה וצפויה מראש". ממשלות שונות בתאילנד דיברו הרבה על מערכות התחבורה ההמונית, אבל לא אפשרו עד עתה לחברה כלשהי להקים אותן.

סין והודו יגרמו ככל הנראה לשערותיהם של משקיעים מערביים להאפיר, לפני שיעשירו אותם. ב–1992 ביקשה הודו הצעות מחיר לזיכיונות לטלפונים סלולאריים ב–4 ערים גדולות. המפרטים של המכרז ההודי נוסחו בצורה כה מבולבלת ואמות המידה להערכה היו כה גחמניות שהוגשו תביעות משפטיות נגד הענקת הזיכיונות. היום אין עדיין בבומביי אנשי עסקים עם טלפונים סלולאריים, אבל קרוב לוודאי שיהיו ב–1995: הממשלה העניקה באחרונה את הזיכיונות לאותן 4 ערים.

שערותיהם של אנשי העסקים מאפירות עוד יותר כאשר ממשלות באסיה, החוששות שמשקיעים פרטיים ירוויחו על חשבונן, מציבות תקרה שרירותית על התשואה. אחרי שראתה כיצד המשקיעים עומדים בתור כדי לממן תחנות כוח, קבעה באחרונה בייג'ין תקרה של 12%–15% על התשואה שאפשר להשיג בכל הפרויקטים של תחנות כוח.

גורדון וו אומר שתשואה של 12% אינה כדאית וניצל את ההזדמנות כדי להעביר את חברת תחנות הכוח שלו לפעילות באינדונזיה, הודו ופקיסטאן, שם הוא מתכנן להקים תחנות כוח וככל הנראה להנפיק אותן בבורסות המקומיות.

בצעד נועז בחודש שעבר הוציאה ממשלת הודו קווים מנחים לטלקומוניקציה שהם בין הליברליים ביותר באסיה. היא פתחה לתחרות את שירותי הטלפון הבסיסיים והרשתה לחברות זרות לרכוש עד 49% בכל מיזם משותף. כדי להבין מדוע זה היה צעד פופולרי אצל הצרכנים, צריך לבקר ב"תא תלונות הציבור" במשרדיו של מונופול הטלפון ההודי בניו דלהי. פקיד ממשלתי היושב קרוב ליד הכניסה מחזיק על שולחנו שלט האומר: כאן לא מודיעין – מכוון, ככל הנראה, כלפי כל מי שנכנס לחדר.

מחוץ לבניין יש אנשים רבים המוכנים להביע את תלונותיהם. קשאאן מישרה מוציא תיק מקרטון המכיל את התעודה שקיבל מהממשלה המעידה שהוא באמת שינה את מקום מגוריו. הוא מבקש כבר שנתיים להעביר את הטלפון שלו למקום מגוריו החדש, אך ללא הצלחה. השיטה עבורה להוציא החלטת הממשלה לפרק את המונופול שלה ולהרשות תחרות פרטית. "אולי נשלם קצת יותר לחברה פרטית, אבל לפחות תהיה עבודה יעילה", אומר מישרה. "כאן הם פשוט שולחים אותך ממקום למקום". לא היה נעים לספר לו שבמרחק 2,900 ק"מ משם מקבלת טלקומאסיה בבנקוק הזמנות לטלפונים 24 שעות ביממה.

Forbes

הגאות של דטרויט

ג'נרל מוטורס מצליחה באמריקה אבל מי אינו מצליח שם עכשיו?

עד כמה שדטרויט הצליחה השנה, צריכות השנה־שנתיים הקרובות להיות טובות עוד יותר: לפחות 16 מיליון מכוניות מכל הסוגים צריכים להימכר בשנה הבאה, לעומת 15.5 מיליון השנה.

לפניכם תחזיות רווחים של שני אנליסטים ותיקים למכוניות בוול סטריט: בשנה הבאה תרוויח ג'נרל מוטורס 10.20 דולר למניה, מנבא הרולד גלאנץ, סגן נשיא בכיר בדין ויטר, לעומת 6.90 דולר השנה. קרייזלר תעלה ל–11.30 דולר למניה ב–1995, לעומת 9.35 דולר השנה, אומר דייוויד הילי מס"ג ורבורג. פורד תעלה ל–5.75 דולר למניה, לעומת 4.30 דולר השנה, אומר גלאנץ. שניהם מסכימים ש–1996 תהיה טובה עוד יותר.

בניגוד לתחזיות אלו היו מניות חברות המכוניות יורדות במשך כל השנה. המניה של ג'נרל מוטורס ירדה מ–61.50 ל–45.125, של פורד מ–33.50 ל–27.125 וזו של קרייזלר מ–61.50 ל–44. בהתבסס על ההערכות שהוזכרו כאן, נמכרות עכשיו שלוש הגדולות במחיר ממוצע של פי 7 מן הרווח המוערך ל–1994, ופי 5 מהתחזית ל–95'.

מדוע קיים השוני הזה בין הביצועים לבין מחיר המניה? אומר גלאנץ: "מנהלי תיקים החליטו ברבעון האחרון של השנה שעברה שמכירות המכוניות מתקרבות לשיאן". המכירות נעצרו, אבל לא משום שהצרכנים לא הוציאו את הארנקים. הבעיה היתה מחסור בסוגי מכוניות אחרים, בעיקר בכלי רכב ספורטיביים־שימושיים, טנדרים ומיניוואן. תוספת כושר הייצור צריכה לפתור את הבעיה.

מוצרים אחרים של דטרויט, כולל שבי קאוואלייר החדשה של ג'נרל מוטורס והטנדרים של GMC, יימכרו במחירים גבוהים יותר בשל המטרייה שפורש הין החזק מעל דטרויט. אבל היפאנים ויצרנים זרים אחרים בארצות הברית מעלים גם הם את מחיריהם בשל הגאות בביקוש. בשנה הבאה תתחיל ב־מ־וו לספק מכוניות חדשות ממפעלה בדרום קרולינה. טויוטה כבר מרכיבה בקנטאקי סראן במחיר של 30,000 דולר. הונדה תייצר דגם בעל מחיר גבוה יותר באוהיו, וקל יותר להרוויח על מכונית במחיר של 30,000 דולר מאשר על מכונית של 12,000 דולר בלבד. במשאיות כבדות רושמות דיימלר בנץ, הבעלים של פרייטליינר, המשאית הנמכרת ביותר, וולוו, שבבעלותה וייט GMC, השלישית במכירות, עליות גדולות במכירות.

האם יש סיכונים? "כמובן שיש סיכונים", אומר סטפן גירסקי, אנליסט בכיר למכוניות בפיין ובר. "היפאנים שוב חוזרים למשחק ונעשים הרבה יותר קשוחים. חלק גדול יותר מן הייצור שלהם מיוצר בארצות הברית". מחירי יד שנייה של מכוניות יפאניות גבוהים בדרך כלל מאלה של המכוניות האמריקאיות, ומשמעות הדבר שהם יוכלו לבצע עסקות החכרה זולות יותר.

סיכון נוסף, אומר גירסקי: עניין פשוט של ביקוש והיצע. "התעשייה הזאת עומדת להוסיף כושר ייצור של 1.8 מיליון יחידות בתוך השנתיים שלוש הבאות. הרווח ליחידה צריך לרדת".

בעולם

בקצרה

איי־טי־אנד־טי הסכימה להקים מיזם משותף בשווי מיליארד דולר עם הקונצרן המקסיקני גרופו אינדוסטריאל אלפא, שיתחרה בטלפונו דה מקסיקו, ובכך נתן מכה לחברת הטלפונים הממשלתית.

החקירה של ג'נטק התרחבה גם לשיטות השיווק של התרופה המובילה שלה למחלות לב, TPA, מסרה חברת התרופות הביוטכנולוגית.

האטה הצמיחה בתעשיית המחשבים האישיים האירופית ברבעון השלישי, בעיקר בשל משגים באספקה, המדגישים את הדהארגון בין החברות הגדולות בענף.

סלומון ברדרס עלולה לעמוד בפני צרות פיננסיות נוספות השנה, משום שבנק ההשקעות הגדול הודיע לרשות ניירות הערך האמריקנית על "כמה חשבונות שאינם ניתנים להתאמה" העשויים לגרום להפרשה ברבעון הרביעי.

קייבל אנד ויירלס דיווחה על עלייה של 11% ברווח הקבוצה למחצית השנה הראשונה, אבל הודיעה שמרקיורי, רשת הטלפונים שלה בבריטניה, עומדת לעמוד בפני סבב של קיצוץ בעלויות ופיטורים כדי להילחם בירידה בתוצאות.

ארצות הברית עשויה לאסור על טיסת מטוסי בוכנה אירופיים בתנאי קרה בתחומיה, בעקבות התאונה שהיתה בשבוע שעבר למטוס טורבופרופ. רשויות הפיקוח האמריקניות מנתחות את המטוסים הדו־מנועיים ועשויות לדרוש לבצע בהם שינויים.

מאמצים להציל את פינפאר של אגא חאן מפשיטת רגל

מאת חולדה ליברטומה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). חברת האחזקות של אגא חאן באיטליה, פינפאר, מתכננת להגדיל את הונה ב־150 מיליארד לירטות (96.7 מיליון דולר).

פינפאר מחזיקה ב־49% ממניות חוף האמרלד בסרדיניה, על מלונות הפאר ובתי הקפה הנמצאים על אחד החופים היפים באירופה. כמו כן מחזיקה החברה ב־11% ממניות מרידיאנה, חברת תעופה פנים אירופית. יתר 89% המניות של חברת התעופה מוחזקות בידי חברות אחרות של אגא חאן.

חובותיה של פינפאר נאמדים ב־143 מיליארד לירטות, והצלחה תלויה במידה רבה בהגדלת ההון המתוכננת. ההון שיוזרם לחברה יבוא על פי פרסומים שונים, על ידי אגא חאן עצמו ועל ידי "ימי", בנק איטלקי שלו חייבת פינפאר קרוב ל־100 מיליארד לירטות.

במסגרת הניסיונות לשיפור מצבה של חברת האחזקות, מכרה לאחרונה פינפאר לשרתון העולמית רשת מלונות פאר שהיתה בבעלותה.

מאדיובנקה משקיע בקומרצבנק הגרמני

מאת חולדה ליברטומה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). גדול הבנקים המסחריים באיטליה, מאדיובנקה, ישקיע בקומרצבנק הגרמני 56 מיליון דולר. בנוסף להשקעות קודמות שלו בבנק הגרמני יגיע חלקו של הבנק האיטלקי בקומרצבנק ל־2%.

הפסדיה השוטפים של מאזדה גדלו פי שניים בחודשים אפריל־ספטמבר

עלייה ברווחי מיצובישי, והשנה היא "המצליחה ביותר ביפאן"

טוקיו (בלומברג). הפסדיה של חברת מאזדה, שסבלה מירידה בהכנסות מיצוא בגין התחזקות היין וירידה במכירות המכוניות ביפאן, גדלו פי שניים בששת החודשים שהסתיימו ב־30 בספטמבר.

חברת מיצובישי נפגעה אף היא מהתחזקות היין, אך הצליחה להגדיל את הרווח השוטף בשיעור גדול מהצפוי, תודות להתרכזותה בכלי־רכב לשעות הפנאי, הנהנים מפופולאריות גוברת ביפאן. "כמנהיגים של עלייה ברווחים, היא היתה השנה חברת המכוניות המצליחה ביותר ביפאן", אמר סטיב אשר, אנליסט מניו יורק.

מאזדה דיווחה על הפסד שוטף של 28.6 מיליארד ין (292 מיליון דולר) לגבי ששת החודשים, בהשוואה להפסד של 15.8 מיליארד ין בתקופה המקבילה אשתקד. המכירות ירדו בתקופה זו ב־1.96% והסתכמו ב־858.9 מיליארד ין.

בה בעת, מסרה חברת מיצובישי כי הרווח השוטף שלה גדל באותה התקופה ב־1.06% והסתכם ב־17.4 מיליארד ין. מכירות מיצובישי בתקופה עלו ב־0.7% והסתכמו ב־1.225 טריליון ין.

ההפסד השוטף של מאזדה היה נמוך מהתחזית, שדיברה על הפסד של 30 מיליארד ין. עם זאת, התחזית לגבי השנה כולה נותרה בעינה, ומשתמע ממנה הפסד של 4.4 מיליארד ין במחצית השנייה של השנה, יותר מהתחזית הקודמת.

אנליסטים ייחסו את התחזית הגרועה של המחצית השנייה לכוחו של היין, המייקר את היצוא היפאני והופך אותו לפחות תחרותי בחו"ל. הוא מצמצם גם את הרווחים הדולריים כאשר הם מומרים ליין ומוחזרים ליפאן.

מבחינתה של מאזדה, המייצאת 60% מהמכוניות שהיא מייצרת, כוחו הרב של היין בעייתי במיוחד. מאזדה פיגרה בהרבה אחרי חברות יפאניות אחרות בהעברת הייצור לחו"ל כדי להימנע מההשפעות המזיקות של תנודות בשערי המטבעות. לחברה רק מפעל אחד מחוץ ליפאן, מיזם משותף עם חברת פורד במישיגן.

החברה שואפת לשוב להיות רווחית בשנת הכספים 1995, שתסתיים ב־31 במארס, 1996, ע"י קיצוץ בהוצאות, ומאמץ להגדיל את המכירות.

מבין כל יצרניות הרכב ביפאן, הפיקה מיצובישי את מרבית התועלת מהזינוק במכירות כלי הרכב לשעות הפנאי. כ־35% מהכנסות החברה מגיעות ממכירות ג'יפים, מיני־ואנים וסטיישנים.

מצבה העגום של מאזדה מוציא אותה בינתיים מהתחרות על המקום השלישי בשוק המכוניות בארה"ב אחרי טויוטה וניסאן. המתחרות כיום הן מיצובישי והונדה.

זינוק של 11.75 דולר (20%) במחיר מניותיה של קירון

בשל הודעה על מכירת כמות משמעותית של מניות

ניו יורק (בלומברג). ערך מניותיה של חברת קירון זינק ב־20% בעקבות הודעת החברה, כי תמכור שיעור "ניכר" ממניותיה בברית עם חברה שלא זוהתה. הודעתה של קירון באה בעקבות שמועות, כי חברת סיבה־גייגי משווייץ שוקלת להשתלט על חברת הביוטכנולוגיה מאמריוויל קליפורניה. סיבה־גייגי סירבה להגיב.

מחיר המניה של קירון עלה ב־11.75 דולר ל־71.50 דולר, לעומת שיא של 79.25 דולר לפני שקירון גילתה את דבר השיחות. המסחר בנסדא"ק של 8.63 מיליון מניות עשה אותה למניה השנייה בפעילותה בכל הבורסות האמריקניות.

מכירת המניות, שלא תקנה לחברה השנייה שליטה בקירון, היא במסגרת המגמה הכללית של חברות תרופות המשקיעות בביוטכנולוגיה, כך אמרה לינדה מילר, אנליסטית בחברת פיידוובר.

בניגוד לבריתות אחרות, קירון אינה זקוקה למזומנים. אולם היא תוכל להשתמש מהכנסות המכירה כדי לרכוש חברה אחרת, אולי כדי להרחיב עוד יותר את עסקי החיסונים שלה.

אנליסטים הצביעו על סיבה־גייגי, חברה שווייצית לתרופות ובימיקלים, כקונה אפשרית כיוון שהחברות כבר שותפות בבעלות על שני מיזמי חיסונים, חברת ביוסין בארה"ב וחברה בעלת אותו השם באיטליה.

תוכנית נגד השתלטויות

באוגוסט, אימצה קירון תוכנית שנועדה למנוע השתלטויות בלתי־רצויות על ידי הפיכתן ליקרות מדי. קנייה של 15% מהמניות או יותר תפעיל את התוכנית.

לדברי ריצ'רד סטון, אנליסט בחברת קאוון אנד קו מריידרס, אמר כי מטרת המכירה עשויה להיות גיוס כספים כדי לרכוש עסקים אחרים בשותפות עם סיבה־גייגי. קירון תוכל לגייס כמיליארד דולר על ידי מכירה של 25% מהחברה במחיר 100 דולר המניה, אמר סטון.

מבין שבע חברות ביוטכנולוגיה אמריקניות שתוצריהן נמכרים בשוק, שלוש הן בבעלות חברות תרופות גדולות. רוש הולדינגס מחזיקה ב־65% מג'נטק, אמריקן הום פרודקטס מחזיקה ב־64% מג'נטיקס אינסטיטיוט ואמריקן סיאנאמיד מחזיקה ב־54% מאימונקס.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כמעט הוכפלו מכירותיה של קירון והסתכמו ב־187.7 מיליון דולר, בעקבות העלייה במכירות בבטאסרון, תרופה לטיפול בטרשת נפוצה, ובמוצרי עיניים.

ג'נרל מוטורס מחזירה לתיקון 375,700 כלי־רכב

דטרויט (בלומברג). חברת ג'נרל מוטורס מסרה שלשום כי היא מחזירה 357,700 מכוניות ומשאיות קלות מדגמי 1993–1995 כדי לתקן מגוון בעיות. דובר מטעם החברה מסר, כי ארבעה מהדגמים יוחזרו כדי לתקן פגמים הקשורים לבטיחות. יצרנית המכוניות המובילה בארה"ב סירבה לאמוד את עלות התיקונים לחברה.

ההחזרה הגדולה ביותר עליה הודיעה שלשום ג'נרל מוטורס, כוללת כ־150 אלף מדגמי ביואיק רואדמאסטר, שברולט קאפריס וקאדילאק פליטווד משנת ייצור 1994 כדי לתקן את רצועות החיבור של מיכלי הדלק בהן.

ג'נרל מוטורס מחזירה גם כ־79 אלף טנדרים מדגמי שברולט S־10 ו־GMC סונומה וכן מכוניות ספורט מדגם שברולט בלייזר ו־GMC ספורט מדגם ייצור 1993. החשש הוא כי ההילוכים בכלי הרכב הללו אינם מסוגלים להחזיק את המכונית במצב נייח כאשר המנוע עובד. ג'נרל מוטורס תבדוק את ההילוכים ותתקנם.

ההחזרה השלישית היא של 78 אלף מכוניות אולדסמוביל קטלאס מדגמי '93–1994, שייתכן כי הורכבו עם בלמים הנשחקים בשל דליפת נוזל הבלמים.

ג'נרל מוטורס גם אישרה שלשום, כי היא מחזירה 2,200 מכוניות מדגמי פונטיאק בונוויל ואולדסמוביל 98 משנת 1995 כדי לתקן בעיות במערכת התאורה.

ג'נרל מוטורס מבקשת גם מבעליהם של כ־66,500 טנדרים מדגמי שברולט ו־GMC משנת 1994 המצוידים במנועי דיזל להחזירם לצורך תיקוני מנוע.

חברת התעופה של זמביה על סף התמוטטות

מטוס של החברה ששופץ בארץ נמכר לסילוק החוב

מאת שרון שרה

חברת התעופה של זמביה על סף התמוטטות ונושיה תפסו 3 מארבעת מטוסיה, לאחר שפיגרה בתשלומי חובותיה. בשנה שעברה היתה החברה ברשימת לקוחותיה של התעשייה האווירית של ישראל, ששיפצה בסוף '93 מטוס בואינג 737־200 של החברה הזמבית.

בראשית '94 התברר כי חברת התעופה האפריקנית אינה מסוגלת לפרוע את חובה לתע"א שהסתכם בכ־1.7 מיליון דולר, שהוגדר בתחילה כחוב אבוד. בעקבות זאת, נאלצה הנהלת בדק של התעשייה האווירית לאתר לקוח חלופי למטוס, ולאחר מאמצים שיווקיים נמצאה חברת תעופה בהודו שרכשה אותו בכ־3 מיליון דולר. המטוס הועבר לידי ההודים לפני כארבעה חודשים, ויתרת הכסף בעסקה נמסרה לחברת התעופה של זמביה.

שר הפיננסים התעופה של זמביה, רונלד פנזה, אמר אמש כי החברה, הפועלת משנת 1967 צברה חוב של כ־110 מיליון דולר, ובשנים האחרונות היא מכרה את מרבית מטוסיה. "כדי לשקמה נדרשת ממשלת זמביה לשלם באופן מיידי כ־33 מיליון דולר, וסכום זה אינו עומד לרשותה", אמר הזלנה.

מנכ"ל החברה, ג'ורג' לדאיס, מסר כי רק סיוע ממשלתי ימנע את התמוטטותה. בשבוע שעבר נמסר, כי המטוס הגדול ביותר שהיה ברשות החברה, מסוג די־סי־10 נתפס לפני כמה ימים בלונדון על ידי אחד הבנקים הבריטיים. קודם לכן תפס בנק בניו יורק שני מטוסים מסוג ATR־42, לאחר שהחברה לא פרעה חוב בסך מיליון דולר.

לא חודש המסחר במניות ט־ו־א

סנט לואיס (בלומברג). המסחר במניותיה של TWA מושבת זה יום העסקים השמיני ברציפות, תוך שהחברה ממשיכה בשיחות עם הבורסה האמריקאית.

TWA מסרה כי אינה יכולה לומר מתי יתחדש המסחר במניותיה.

בעוד שהוא מסרב לפרט מה בדיוק דורשת הבורסה האמריקאית מהחברה על מנת שיחודש המסחר, אמר דובר TWA ג'ון מקדונלד כי החברה מחויבת להסכמי החשאיות בנוגע למו"מ עם המחזיקים בחובי החברה ובאג"ח שלה.

גורמים המקורבים למו"מ ועיתונאים אמרו כי הבורסה האמריקאית דורשת מ־TWA לפרט את כל התשלומים שהיא חייבת והתשלומים שלא שילמה. דובר מטעם הבורסה סירב לומר מדוע מושבת המסחר במניות החברה.

מקדונלד אמר כי TWA שומרת על "קשר צמוד" עם סוכני נסיעות וכי לא חלה כל ירידה במכירות הכרטיסים של החברה.

דטה מיכון בע"מ

("החברה")

הודעה על החלטת דירקטוריון החברה להקצות ניירות ערך שלא לציבור ועל כינוס אסיפה כללית שלא־מן־המניין

מתפרסמת בזה מודעה על־פי תקנות ניירות ערך (הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה שהוצעו שלא לציבור) התשנ"ב־1992 ("התקנות") כדלקמן:

1. מבוא

ביום 10 בנובמבר 1994 החליט דירקטוריון החברה, לאחר שקיבל את אישורה של ועדת הביקורת של החברה, לאמץ תכנית בדבר הקצאת אופציות ומניות לעובדים בכירים של החברה ושל חברה מסונפת מסויימת ("התכנית").

על־פי התכנית תקצה החברה לעובדים בכירים של החברה ושל חברה מסונפת מסויימת כמפורט להלן ("הניצעים") 74,714 מניות רגילות של החברה בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת ("מניות רגילות") ו־21,700 אופציות אשר תקנינה, כל אחת מהן, זכות לרכוש מניה רגילה אחת של החברה, כפוף לאישורים הנדרשים כמפורט בסעיף 7 להלן וליתר התנאים המפורטים להלן. כן תוענקנה לשניים מהניצעים שהם בעלי עניין בחברה הלוואות לצורך תשלום תמורת המניות.

המניות והאופציות יוקצו לנאמן, שיחזיקם בנאמנות עבור הניצעים, וזאת במסגרת סעיף 102 לפקודת מס הכנסה והכללים שנקבעו על־פיו.

ההקצאה לשני ניצעים שהם דירקטור בחברה ובעל מניות המכהן כמנכ"ל החברה וכחבר הדירקטוריון שלה, וכן הענקת ההלוואות לאותם ניצעים, כפופים לאישור האסיפה הכללית בשל היותם של הניצעים האמורים "בעלי עניין" בחברה כהגדרת מונח זה בתקנות.

2. שמות הניצעים ושיעור החזקותיהם במניות החברה:

שמות הניצעים	לפני ההקצאה האופציות או המניות %	מס' מניות שיוקצו או שיתקבלו ממימוש האופציות	לאחר ההקצאה או מימוש (האופציות[1]) %
אפרים פונקין	-	4,700	0.45
אליעזר לסל	-	4,000	0.38
משה שלין	-	3,900	0.37
אורי מוזס	-	2,600	0.25
ישראל טרינבלד	-	2,900	0.28
אריה שניאו(2)	-	1,800	0.17
קרול רוזנוסר	-	1,800	0.17
ישראל טייבלום(3)	0.44	25,714	2.89
אדורם הדרי(4)	(5)14.02	49,000	(6)17.46

(1) בהנחה של מימוש מלא של האופציות המוענקות על־פי התכנית.
(2) מנכ"ל החברה המסונפת אופטיביט (1990) בע"מ.
(3) בעל עניין בחברה עקב היותו חבר דירקטוריון החברה.
(4) בעל עניין בחברה עקב היותו בעל מניות בה וכן בשל היותו מנכ"ל החברה וחבר הדירקטוריון שלה.
(5) אדורם הדרי מחזיק, לפני ההקצאה על־פי התכנית, 2.24% מתוך המניות של החברה במישרין ו־11.78% נוספים באמצעות א. הדרי אחזקות בע"מ, חברה בבעלותו המלאה.
(6) לאחר ההקצאה על־פי התכנית, יחזיק אדורם הדרי 6.78% מתוך המניות של החברה במישרין ו־10.68% נוספים באמצעות א. הדרי אחזקות בע"מ.

כל המניות המונפקות של החברה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ ("הבורסה").

כל המניות של החברה שוות בזכויותיהן באופן יחסי לערכן הנקוב בכל הנוגע לחלוקת דיבידנדים ובזכויות על רכוש החברה בפירוק ובזכויות ההצבעה באסיפות הכלליות.

3. המניות המוקצות ותנאיהן

3.1 החברה תקצה לישראל טייבלום, דירקטור בחברה, 25,714 מניות רגילות של החברה.
המניות תוקצינה במחיר של 14.00 ש"ח למניה ובסך הכל בתמורה ל־359,996 ש"ח.
המחיר האמור למניה גבוה ממחיר המניה בבורסה ביום ההודעה על ההקצאה, העומד על 10.51 ש"ח למניה.
החברה תעניק לישראל טייבלום הלוואה בסכום האמור לצורך תשלום תמורת המניות. ההלוואה האמורה תוענק לתקופה של חמש שנים ותיפרע בחמישה תשלומים שנתיים שווים. ההלוואה תישא הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, אך לא תישא ריבית.

3.2 החברה תקצה לאדורם הדרי, בעל מניות בחברה שהוא גם מנכ"ל החברה וחבר הדירקטוריון שלה, 49,000 מניות רגילות של החברה. המניות תוקצינה במחיר של 13.39 ש"ח למניה, שהוא מחיר המהווה 95% מהמחיר הממוצע של המניה ב־90 ימי המסחר שהסתיימו ביום ההודעה על ההקצאה.
החברה תעניק לאדורם הדרי הלוואה בסכום של 656,110 ש"ח לצורך תשלום תמורת המניות כאמור. תנאי הפרעון יהיו זהים לתנאי פרעון ההלוואה שתוענק לישראל טייבלום, כמפורט בסעיף 3.1 לעיל.

3.3 החברה תשתמש בתמורה שתתקבל בגין המניות בניהול עסקיה השוטפים.

3.4 המניות תהיינה חסומות ותופקדנה בידי נאמן בהתאם להסדרים שנקבעו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה ובכללים שהוצאו מכוחו.
בנוסף, על המניות המוקצות לבעלי העניין יחולו כללי החסימה של הבורסה. המניות לא תהיינה ניתנות להעברה (למעט העברה ליורשים במקרה של פטירה ח"ו).

3.5 רישומן למסחר של המניות המוקצות לניצעים האמורים יעשה סמוך לאחר הקצאתן על־ידי החברה, כפוף לאישורה של הבורסה, כמפורט בסעיף 7 להלן.

4. הענקת האופציות ותנאיהן

4.1 לניצעים תוענקנה סמוך לאחר קבלת כל האישורים לפי סעיף 7 להלן (מועד קבלת כל האישורים יכונה להלן - "המועד הקובע") האופציות להם הם זכאים על־פי תכנית א. הניצעים יוכלו לממש את האופציות, בכל עת, כולן או חלקן, החל מהמועד הקובע ועד תום ארבע שנים מהמועד הקובע. אופציות שלא תמומשנה עד תום ארבע שנים מהמועד הקובע תפקענה, ולא תקנינה זכות כלשהי לניצע.

4.2 הניצעים יהיו זכאים לממש את האופציות נשוא התכנית, רק אם במועד המימוש הם יהיו עובדי החברה או עובדי החברה המסונפת, לפי העניין. האופציות לא תהיינה ניתנות להעברה לפני מועד המימוש.

4.3 האופציות תוענקנה לניצעים ללא תמורה.
במועד מתן הודעת מימוש אופציה ("מועד מימוש האופציה") ישלמו הניצעים לחברה את "מחיר המימוש" (כהגדרתו להלן) בגין כל אופציה.
"מחיר המימוש" - מחיר המימוש לכל כתב אופציה למועד הודעה זו הינו 14.00 ש"ח, ובתוספת הפרשי הצמדה בגין עליית מדד המחירים לצרכן, החל מהמדד שפורסם במחצית חודש אוקטובר 1994, בגין חודש ספטמבר 1994, ("המדד הבסיסי") ועד למדד הידוע במועד מימוש האופציה. כאמור בסעיף 3.1 לעיל, מחיר המניה בבורסה נכון ליום ההודעה על ההקצאה נמוך מהמחיר למניה בהקצאה.
מועד המימוש של אופציה יחשב היום שבו הגיעה לחברה הודעת ניצע בכתב על רצונו לממש את האופציה, ובצירוף התשלום בגין מחיר המימוש, כשהוא צמוד מהמדד הבסיסי ועד למדד הידוע במועד מימוש האופציה.
התמורה שתקבל החברה ממימוש האופציות תשמש אותה בניהול עסקיה השוטפים.

4.4 מניות המימוש תהיינה שוות בזכויותיהן למניות מאותו סוג הקיימות בהון החברה, לכל דבר ועניין. המניות האמורות תהיינה זכאיות לכל דיבידנד או הטבה אחרת אשר התאריך הקובע את הזכות לקבלתן חל בתאריך המימוש או לאחריו.

4.5 בתכנית נקבעו הוראות לגבי התאמות במקרה של הנפקת זכויות וחלוקת מניות הטבה.

4.6 האופציות תהיינה חסומות ותופקדנה בידי נאמן בהתאם להסדרים שנקבעו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה ובכללים שהוצאו מכוחו.
האופציות לא תהיינה ניתנות להעברה (למעט העברה ליורשים במקרה של פטירה ח"ו).

4.7 האופציות שתוענקנה לפי התכנית לא תרשמנה למסחר; רישומן למסחר בבורסה של המניות שתנבענה ממימוש האופציות יעשה סמוך לאחר הקצאתן על־ידי החברה, כפוף לאישורה של הבורסה כמפורט בסעיף 7 להלן.

4.8 אם יהא חיוב במס כלשהו בגין ו/או עקב התכנית, כולל בגין הקצאת המניות או האופציות לניצעים, מימושן ומכירת מניות המימוש, ישאו בו הניצעים בלבד.

5. נימוקי הדירקטוריון בדבר עדיפות ההצעה הפרטית על־פני הצעה לציבור

בהחלטת דירקטוריון החברה צוינו הנימוקים הבאים לעדיפות ההצעה הפרטית בנסיבות העניין על־פני הצעה לציבור:

5.1 ההקצאה המוצעת היא הצעה לעובדים בכירים של החברה ושל חברה מסונפת מסויימת.
המחיר למניה בהקצאה גבוה ממחירה בבורסה נכון למועד ההודעה על ההקצאה.

5.2 לחברה ולחברה המסונפת עניין בהמשך העסקתם ובהמרצתם של העובדים האמורים.

5.3 דירקטוריון החברה מניח כי הקצאת המניות או האופציות לעובדי החברה ולעובדי החברה המסונפת תעודדם להמשיך ולתרום לחברה ולהתפתחותה בעתיד.

6. הדירקטורים שהשתתפו בדיון והדירקטורים בעלי עניין בהצעה הפרטית

6.1 בדיון בועדת הביקורת של החברה השתתפו היה: שמואל בר, דוד וולקן, עדי רוזה.

6.2 בדיון בדירקטוריון החברה בהחלטה בדבר ההצעה הפרטית השתתפו היה: ניר רוטנברג, שמואל בר, עדי רוזה, יעקב דוניץ ודוד וולקן.

6.3 לדירקטורים האמורים אין עניין אישי בהצעה הפרטית.

6.4 ישראל טייבלום ואדורם הדרי הם, למיטב ידיעת החברה, בעלי עניין בהצעת. הדירקטורים האמורים לא השתתפו בדיון ובהצבעה.

7. האישורים הנדרשים ומועד הקצאת המניות וכתבי האופציה

7.1 ההקצאה כפופה לקבלת כל האישורים על־פי כל דין ובכלל זה אישור הבורסה לרישום למסחר בה של המניות ושל המניות שתנבענה ממימוש האופציות.

7.2 הקצאת האופציות לעובד החברה המסונפת תיעשה לאחר קבלת אישור נציבות מס הכנסה לפיו יחולו על הקצאת האופציות לעובד החברה המסונפת ומימושן הסדרים לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה והכללים שהוצאו מכוחו.

7.3 הקצאת המניות לאדורם הדרי, בעל מניות בחברה המכהן כמנכ"ל החברה וכדירקטור שלה ולישראל טייבלום, דירקטור בחברה, כפופה על־פי התקנות לאישור אסיפה של בעלי המניות של החברה, בהיות הניצעים האמורים "בעלי עניין" בחברה.

7.4 בכל מקרה לא יקדם מועד ההקצאה משלושים ימים לאחר פרסום המודעה בעיתונים בדבר ההקצאה הפרטית או משלושים ימים לאחר משלוח ההודעה על התכנית לפקיד השומה, לפי המאוחר.

7.5 על פי תקנה 6 לתקנות מוסמכת רשות ניירות ערך להורות לחברה על תיקון פרט מן הפרטים המובאים בדו"ח המיידי שהחברה מגישה ביום מסירת הודעה זו או לתת הסבר, פירוט ידיעות ומסמכים בקשר לפרט כאמור וכן להורות על עיכוב ההקצאה על־פי ההצעה הפרטית עד לביצוע התיקון. אם הורתה הרשות כאמור, החברה לא תקצה את המניות ואת האופציות על־פי ההצעה הפרטית כל עוד לא בוצע התיקון לשביעות דעת הרשות. בכל מקרה ההקצאה הפרטית לא תבוצע אלא לאחר חלוף 30 ימים לאחר ביצוע התיקון כאמור.

8. הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא־מן־המניין

ניתנת בזאת הודעה כי ביום 12 בדצמבר, 1994 בשעה 12.00, תתכנס במשרדי החברה, רחוב המסגר 60, תל־אביב, אסיפה כללית שלא־מן־המניין.

על סדר היום: א. אישור ההקצאה הפרטית לאדורם הדרי, בעל מניות המכהן כמנכ"ל החברה וכדירקטור שלה, לרבות תנאי ההלוואה.
ב. אישור ההקצאה הפרטית לישראל טייבלום, דירקטור בחברה, לרבות תנאי ההלוואה.

בעלי המניות רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה בעלי המניות בעצמם או באמצעות מיופה כח. את ייפוי הכח יש להמציא למשרדה הרשום של החברה לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה.

דטה מיכון בע"מ

עבר שבוע / רפי פרסיץ

מהפך רפובליקאי בארה"ב

להשתלטותם של הרפובליקאים על הקונגרס והסנאט עשויות להיודע השפעות כלכליות ומדיניות מפליגות, הן במישור הפנימי הן במישור הבינלאומי

האירוע המרכזי בשבוע שחלף היו תוצאות הבחירות לקונגרס ולסנאט בארה"ב, שבעקבותיהן השתלטה המפלגה הרפובליקאית, לראשונה זה שנים רבות, על שני בתי־המחוקקים. המפלה שנחלו הדמוקרטים היתה צורבת מזו שצפו רוב החזאים, מה עוד שהתרחשה על רקע ההתאוששות המרשימה שחלה בכלכלת ארה"ב בשתי שנות כהונתו הראשונות של ביל קלינטון כנשיא.

המשנה הרפובליקאית

מוקדם להעריך איזו השפעה, אם בכלל, תיוודע לאורך־זמן לניצחונם הסוחף של הרפובליקאים בבחירות האחרונות.

בעוד שהרוב שהשיגו הרפובליקאים בקונגרס ובסנאט מאפשר להם לחתור תחת כל יוזמה תחיקתית וכלכלית של הנשיא הדמוקרטי, מודעים המנצחים לכך שטרפוד סיטוני של יוזמות הנשיא עשוי לשתק את הממשל בארה"ב בשנתיים הבאות, ולשחק לידיו של ביל קלינטון בבחירות לנשיאות ב־1996. שכן התעמתות רפובליקאית חזיתית עם הנשיא הדמוקרטי תאפשר לו לטעון כי יריביו לא הניחו לו להגשים את עיקרי מצעו.

עקרונית, חלוקים הרפובליקאים עם מדיניות הרווחה של הממשל. כמתנגדים להתערבותו היתרה במשק, דוגלים בקיצוץ ההוצאות הציבוריות ובהפחתת מסים – שאינה עולה בקנה אחד עם שאיפתם לצמצום הגירעון התקציבי. על רקע זה, מתחוורת התנגדותם להנהגת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שלה שותף מיעוט דמוקרטי לא מבוטל.

בתחום הבינלאומי, מצדדים הרפובליקאים בקיצוץ הסיוע האמריקאי, הכלכלי והצבאי, למדינות זרות. וכן לאשרורם של הסכמי גאט"ט לליברליזציה של הסחר העולמי (שטרם אושררו ע"י יפאן והאיחוד האירופי). לדעתם, עשוי יישום של הסכמים אלה לנגוס בהכנסות האוצר האמריקאי ממכסים ולקפח את פרנסתם של תושבי ארה"ב.

עמדה בדלנית זו נוגדת את הערכותיו של ארגון הסחר העולמי, יורשו של גאט"ט, שלפיהן תוביל הליברליזציה בסחר העולמי להגדלת סחרה של ארה"ב, לקראת המאה הבאה, ב־122 מיליארד דולר בשנה. דעתם של הרפובליקאים גם אינה נוחה מצירופה של סין לארגון הסחר העולמי.

ההר הוליד עכבר

מאחר שמאז ומעולם נוטים שוקי־ההון חסד למפלגה הרפובליקאית, (מן הטעם, משום שלגירסתם, היא "טובה לעסקים"), היתה גם הפעם תגובתם הראשונית לתוצאות הבחירות חיובית למדי: בשוקי הריבית הצטמקו התשואות; בבורסות המניות עלו המדדים; ואף הדולר התאושש משפלו. ההילולה לא ארכה זמן רב וכעבור 24–48 שעות, התפכחו רוב השווקים משיכרונם.

בשוקי המניות בלטו ירידות לאורך החזית במזרח הרחוק: ‎-4.2% במאלזיה, ‎-2.7% בטוקיו, ‎-2.4% בסידני, ‎-1.7% בהונג־קונג ו־‎-1.5% בסינגפור.

בבורסות המובילות באירופה היה המסחר יותר רגוע והתנודות מתונות יחסית. במילאנו נרשמה עלייה ב־1.8%, בציריך ב־1.1%, בפאריס ‎+0.9%, באמסטרדם ובלונדון ‎+0.7% ובפרנקפורט ‎+0.5%.

מדד דאו ג'ונס בניו יורק נעל שבוע־מסחר הפכפך ב־3,802 נקודות, חמש נקודות פחות מביום השישי הקודם.

גם התשואות השנתיות נעו ברצועות צרות יחסית. איגרות החוב הליש"טיות והמארקיות הארוכות הניבו 8.67% ו־7.51%, והתשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית הארוכה עמדה על 8.15%, לעומת 8.16% בשבוע הקודם. הריבית על שטרי אוצר דולריים לשלושה חודשים עלתה מ־5.32% ל־5.38% בשנה.

בעוד יומיים מתכנסת מועצת השוק הפתוח של הבנק המרכזי בארה"ב. השווקים תמימי־דעים בהערכתם שהמועצה תחליט על העלאת שיעור ריבית המפתח בלפחות 0.5%.

התאוששות לדולר

במהלך השבוע העפיל הדולר בכ־1.5% מול רוב המטבעות האירופיים המובילים ובכמחצית ין מול המטבע היפאני. שערי הנעילה שלו בשוק המסחר בניו יורק ביום שישי (שבו קוצרו שעות המסחר, לרגל יום ותיקי המלחמות) היו: 1.5310 מארק, 1.2830 פרנק שווייצי, 97.70 ין ו־1.5970 מול הליש"ט.

בשוקי המתכות, נבלמה נסיקתן של המתכות התעשייתיות, כשהירידה השבועית הבולטת ביותר נרשמת בשער הניקל, שהתכרסם מ־7,460 ל־7,315 לטונה (‎-1.9%).

בקרב המתכות היקרות, נסוג שער הכסף מ־5.26 ל־5.17 דולר לאונקיה ושער הפלטינה מ־416.50 ל־412.50 דולר לאונקייה. לעומתן, האמיר שער הזהב מ־383.55 ל־385.25 דולר לאונקיה.

תנודתיות רבה אפיינה את המסחר בשוקי הנפט, שחתמו את השבוע בירידות: נפט גולמי מתוצרת טקסס למסירה בדצמבר החליף ידיים ב־18.03 דולר לחבית (‎-76 סנט בחישוב שבועי), ונפט מסוג ברנט למסירה בדצמבר ב־17.48 דולר לחבית (‎-29 סנט).

פריצות לסוכר ולקקאו

בסחורות הרכות, הבקיע שער הסוכר למסירה במארס את מחסום 13.26 הסנט לליברה, שסכר את התייקרותו כשנה וחצי, וננעל בניו יורק ביום שישי ב־13.60 סנט לליברה. יעדו הטכני הבא שוכן אי־שם בסביבות 14.50 סנט לליברה. רכז התפוזים התייקר מ־1.1215 ל־1.1480 דולר לליברה (חוזה־ינואר).

שער הקקאו למסירה בדצמבר הבקיע, בכיוון מטה, את משוכת 1,300 הדולר לטונה, שסכרה אותו באחרונה, וננעל ב־1,287 דולר לטונה. נקודת התמיכה הבאה מצויה בסביבות 1,240 דולר לטונה.

חרף תחזיות ארוכות־טווח (שתקפותן מפוקפקת למדי), שלפיהן לא צפוי יבול הקפה בברזיל לשוב לקדמותו עד 1997, דישדשו שערי הקפה במקומם, כשחוזה־דצמבר (ערביקה) ננעל כמעט בלא שינוי שבועי, ב־1.8385 דולר לליברה.

שערי התה, הנקבעים בלונדון על פי ארבע רמות־איכות, היו (בסדר יורד): 1.85, 1.44, 1.24 ו־1.14 ליש"ט לק"ג.

עלייה לכותנה

בדגנים הזדקרה הנסיגה בשערי החיטה: חוזה־דצמבר נשחק מ־3.89 ל־3.7675 דולר לבושל. בשוקי הסחורות האחרים טיפס שער הכותנה (חוזה־דצמבר) מ־71.77 ל־73.07 סנט לליברה ושער הבקר (חוזה־דצמבר) מ־70.4250 ל־70.90 סנט לליברה.

12ד

נדל"ן

האחים אלה קנתה 4.4 דונם בפתח תקוה ב־3 מיליון ד'

מאת כתב "הארץ"

חברת האחים אלה, בעלת רשת מלונות קיסר, קנתה ממשה סוקולובר ויוסף ימיני מגרש ששטחו 4.4 דונם בפתח תקוה תמורת 3.05 מיליון דולר. המגרש נמצא ברחוב רוטשילד־פינת רחוב אורלוב ולפי תכנית בניין עיר ניתן לבנות בו כ־50 דירות. כלומר, העסקה משקפת מחיר של כ־60 אלף דולר לקרקע לדירה. הדירות ייבנו בשני בניינים של 6 קומות כל אחד. לדברי רמי אלה, ממנהלי החברה, בכוונתה לבקש מהוועדה המקומית אישור לתוספת בנייה של שטח מסחר סמוך לבנייני הדירות וכן הגדלת מספר הדירות ל־58 דירות. ההשקעה בבניית הפרויקט מוערכת ב־5.5 מיליון דולר. ייתכן שאת בניית הפרויקט תמסור האחים אלה לחברה הבת – אליעזר, שהיא חברה קבלנית מבצעת, הפועלת בעיקר בירושלים. "אנו מאמינים שהאזור שבו ממוקם המגרש הוא האזור שאליו תתפתח פתח תקוה בשנים הקרובות", אומר אלה. "כיום מוכרים דירה באזור זה ב־50 אלף דולר, ולדעתי, יעלו המחירים בשנה הקרובה ב־10%".

הוועדה המחוזית שינתה את ייעוד המגרש לבנייה נחתמה העסקה לפני חמישה חודשים מחקלאות למגורים. בעלי הקרקע ניהלו משא ומתן ממושך על מכירתו, בסיוע הכלכלן יצחק שגב מתל אביב. מלבד אלה התעניינו במגרש החברות הקבלניות רובננקו, ידון ישעיה, היום יחזקאל בסר ואחרות. בסופו של דבר החליטו בעלי הקרקע, בעצתו של שגב, לקבל את הצעתם של האחים אלה – למרות שהמחיר שהציעו לא היה הגבוה ביותר.

הדירות שיוקמו בפרויקט ישווקו על ידי חברת גסט נכסים, שאף תיווכה בעסקת מכירת הקרקע. לדברי מנכ"ל גסט, דוד לומברוזו, קהל היעד של הפרויקט מקיף גם אוכלוסייה דתית מבני ברק (בעקבות מחסור חמור בדירות חדשות בבני ברק עוקרים באחרונה תושבים רבים מעיר זו לפתח תקוה). על סמך עסקות שנעשו באחרונה באזור ניתן להעריך, כי דירות 3 חדרים בפרויקט יימכרו תמורת 150 אלף דולר, דירות 4 חדרים – ב־190 אלף דולר ודירות 5 חדרים או דירות גג ב־240–260 אלף דולר, זאת כמובן, על פי המחירים הנוכחיים.

2.9 דונם בת"א ב־6.5 מיליון ד'

חברת האחים אלה ביצעה בימים אלו עסקה גדולה נוספת, כשרכשה את מוסך פינקשטיין, הנמצא ברחוב ערבי נחל בתל אביב, תמורת 6.5 מיליון דולר. שטח המגרש 2.9 דונם וניתן לבנות עליו לפי 350%, כלומר, כ־10,000 מ"ר.

לדברי רמי אלה, שוקלת המשפחה לבנות על המגרש מלון נוסף, שיצטרף לרשת מלונות קיסר שבבעלותה, ואשר ייועד לאנשי עסקים. כן מתכוונת החברה לבנות במסגרת הפרויקט גם שטחי משרדים. אפשרות אחרת הנשקלת לגבי המגרש היא בניית בית משרדים בלבד. משרדים באזור זה נמכרים תמורת 2,700 דולר עד 3,000 דולר למ"ר. כלומר, התקבולים הצפויים מפרויקט, אם ייועד למשרדים, עומדים על כ־28 מ' ד'. רמי אלה מעריך, כי עלויות בניית הפרויקט, שתכנונו נמצא כאמור בשלב ראשוני, יגיעו לכ־10 מיליון ד', לפי עלות של 1,000 ד' למ"ר.

מינהל מקרקעי ישראל בוחר לצעוד בשטחים האפורים

מכרז שפירסם המינהל, לפיתוח תשתיות בשטחים ציבוריים, פותח פתח לעימותים עם הרשויות המקומיות. במינהל מעדיפים לנהל עם הרשויות מו"מ למתן פטור מאגרות והיטלים, בתמורה לעבודות הפיתוח הציבוריות, למרות שעל פי החוק האחריות נתונה רק בידי הרשויות

מאת נעה וסרמן

לפי החוק, אחריות הרשויות המקומיות על פיתוח תשתית השטחים הציבוריים שבתחומן. אלא שבפועל, לוקח לעצמו מינהל מקרקעי ישראל את השליטה בתחום. המינהל קיבל על עצמו לנהל עם הרשויות מו"מ למתן פטור מלא או חלקי מאגרות והיטלים כנגד ביצוע עבודות הפיתוח.

מכרז שפירסם מינהל מקרקעי ישראל באוקטובר פותח פתח לעימותים עם הרשויות המקומיות. המכרז – "הצעה לקבלת הצעות לניהול עבודות תכנון סיוע לשיווק ופיתוח תשתיות ציבוריות" – מזמין חברות ניהול לסייע בהכנת קרקעות לשיווק לבנייה למגורים, תעשייה מלונאות וכדומה. הדר־

העבודה לחברה הכלכלית, העומדת על המשמר בכל הקשור לאינטרסים של הרשות בעת עבודות הבנייה. רשויות מקומיות קטנות, אשר אינן מפעילות חברות כלכליות, יעדיפו, בדרך כלל, להעניק למינהל את סמכויותיהן, ובלבד שהקרקע הציבורית תפותח.

מאז נחקק חוק חובת המכרזים, נהוגות הרשויות המקומיות לתת היתר לביצוע העבודות רק לאחר מכן יצירת קשר (באמצעות החברות הכלכליות) עם הקבלנים במכרז. בכך פוטרות הרשויות המקומיות את עצמן מפרסום מכרז לביצוע העבודה, ומהאחריות לעבודה. ספר המכרז שפורסם לאחרונה עלול ליצור מצב שבו חברת הניהול – שתיבחר על ידי מינהל מקרקעי ישראל – תבחר, במכרז, קבלן לביצוע עבודות הפיתוח ורק לאחר מכן תנהל מו"מ עם הרשויות המקומיות באשר לקביעת פטור מלא, או חלקי, מאגרות והיטלים, ואת, בתמורה לביצוע עבודות הפיתוח בפועל.

רשות מקומית יכולה לטעון, כי לצורך עבודות הפיתוח בשטחי הציבור היא מעוניינת דווקא במינוי החברה הכלכלית העירונית שתהיה אחראית על בחירת הקבלנים. במקרה כזה, עומדות בפני המינהל שתי אפשרויות: לבטל את המכרז ולמנות את החברה הכלכלית העירונית, או לא להיענות לדרישת הרשות.

רשות שהמינהל לא ייענה לדרישותיה יכולה לעכב את עבודות הפיתוח בשטחים הציבוריים בפרויקט ובכך לעכב פיתוח חטיבת קרקע גדולה למגורים. המפסיד העיקרי בעימותים כאלו הוא לרוב האזרח, כיוון שהמחסור החריף בקרקע למגורים תורם בכל חודש לעליית מדד מחירי הדיור, ומייקר את הדירות המוצעות בשוק.

ממינהל מקרקעי ישראל נמסר, כי בשעה שהמכרז הוכן נלקחו בחשבון כל הנושאים החוקיים, לרבות עניין השלטון המוניציפלי. "המינהל פועל ויפעל בתיאום עם הרשויות המקומיות ככל שהדבר יידרש", נמסר.

רשות שהמינהל לא ייענה לדרישתה, יכולה לעכב את פיתוח השטחים הציבוריים וכך לעכב את הפיתוח למגורים

הרשויות מעדיפות למסור את העבודה לחברה הכלכלית, המודעת לאינטרסים של הרשות בעת עבודות הבנייה

ישות שמצב המינהל לחברות איגן חדשות, אולם מכרז זה מקבע מציאות שאינה עונה לקריטריונים שקובע החוק.

אחרים מהבכירים ברשויות המקומיות פנו בעניין זה למנהל המינהל, עודי וכסלר.

כיום יוצר המינהל קשר עם חברות לביצוע עבודות תשתית, לאחר שתיאם עם הרשויות המקומיות את נושא התכנון, סדרי הבנייה, סדרי הביצוע ואופי התשלומים עבור הפיתוח. בדרך כלל מדובר בחטיבות קרקע גדולות, בהן מציע המינהל לרשויות העירוניות את פיתוח השטחים הציבוריים בחבילה אחת עם פיתוח האזור. לביצוע העבודות נבחרת החברה הכלכלית העירונית, או חברה אחרת, באמצעות מכרז.

רשויות המפעילות חברות כלכליות עירוניות בעלות יכולת ביצוע טובה, יעדיפו למסור את

בתנאי המכרז שפירסם המינהל נקבע, כי רק חברה שניהלה פיתוח תשתיות ציבוריות בהיקף של 100 מיליון שקל בארבע השנים האחרונות, ויכולה לתת מימון ביניים של 4 מיליון שקלים, לפחות לתקופה של עד שלושה חודשים, תוכל לגשת למכרז. בנוסף תתחייב החברה בערבות בנקאית בסך 600 אלף שקל, עד תום 90 יום מהמועד האחרון להגשת המכרז.

לטענת בכירים בחברות רבות, למכרז יכולות לגשת רק כחמש חברות. לדבריהם, אמנם בדרישה להיקף הניהול ומימון הביניים המתחייבים מהתנאים מבקש המינהל להבטיח פעילות תקינה של החברות. ואולם, עניין הערבות הבנקאית תמוה, שכן רוב חברות הניהול בארץ אינן בעלות הון עצמי, וגם אם הן עומדות בקריטריונים המקצועיים הנדרשים במכרז, הן מנועות מלהתמודד בו.

גם מע"מ רוצה את חלקו בעבודות הפיתוח

צנרת מים, ביוב, ותשתית על דרכי גישה לבתי מגורים נכללים במסגרת עבודות הפיתוח. הרשויות המקומיות מוסמכות לגבות אגרות היטלים תמורת הוצאות הפיתוח, המועמסות על מחיר הדירה. באזורים בהם נעשית בנייה מצומצמת למגורים, כמו בבניין חדש בשכונה קיימת, גובה הרשות את ההיטלים מהקבלנים, או מטילה עליהם את עבודות הפיתוח המצומצמות, המתחייבות מהפרויקט וגובה מהקבלן רק את חלקו היחסי בעבודות הפיתוח שנעשו בעבר.

הבעיה מתעוררת בפיתוח השטחים הציבוריים באזור חדש לגמרי. כאשר הקרקע היא של מינהל מקרקעי ישראל, גוף זה יהיה האחראי לפיתוח אזור המגורים ואילו הרשות אחראית לפיתוח השטחים הציבוריים. עד לחקיקת חוק חובת המכרזים (מאי '93) הטיל המינהל על חברות גדולות ומנוסות, דוגמת מבני תעשייה, לבצע את הפיתוח. בתמורה, גבה המינהל מהיזמים את החלק היחסי של כמות הדירות שתיבנה מתקציב שוד ושקע בפיתוח, זאת כתנאי הקבוע במכרז שיווק הקרקע.

בשנות ה־80 התעלם המינהל אף מהצורך לקבל את הסכמת הרשויות לפיתוח השטחים הציבוריים. מאז נכנס לתוקף חוק חובת המכרזים, נהג המינהל לשתף את הרשויות המקומיות בתכנון הפיתוח.

עם פרסום המכרז החדש, יתכנן המינהל את הפיתוח ואילו הרשויות ישולבו בתכנון הפיתוח בעניין אחד בלבד – התקציב. הרשות תיקח חלק בעניין – קיזוז הסכומים שישלם הקבלן למינהל בגין הפיתוח, מהאגרות שהיא גובה מהקבלנים שירכשו את הקרקע.

הקבלנים: אנו פועלים לפי הנחיית הרשויות

שלטונות המע"מ הפנו לאחרונה לקבלנים ולרשויות טענה, לפיה ההתקשרות בין הקבלנים לרשויות משמשות כשיטה להעלמת כספים מצד הקבלנים. התאחדות הקבלנים דוחה את התביעה בטענה שמדובר בהסדרים הנקבעים על ידי הרשויות המקומיות. על פי ההסדרים, מטילה הרשות על הקבלן לבצע עבודות פיתוח ובתמורה מותרת על אגרות היטלים. כך, הקבלנים לא מעבירים למע"מ את התשלום המתחייב מקבלת כספים בתמורה לביצוע העבודות.

בקרוב – מכרז לסקר לקראת תוכנית מיתאר חדשה למחוז ירושלים

התוכנית הישנה אינה מספקת פתרונות למחסור החמור בדירות במחוז. בינתיים, אישרה הוועדה המחוזית תוכניות לבניית אלפי דירות בבית שמש, מבשרת ציון, צור הדסה ורמת רחל

מאת זיו מאור

הוועדה הארצית לתכנון ובנייה עומדת לפרסם החודש מכרז לעריכת סקר מקיף במחוז ירושלים, לקראת הכנת תוכנית מיתאר חדשה למחוז. במינהל התכנון מעריכים, כי עלות סקר כזה יכולה להגיע למיליון שקלים.

את מחוז ירושלים משמשת היום תוכנית מיתאר ישנה, שאינה עונה על בעיות שהתעוררו בשנים האחרונות: בין היתר, חוסר בשטחים לתעשייה ותיירות בירושלים, דרישות לשינוי ייעוד קרקעות בפרוזדור ירושלים מצד המועצה האזורית מטה יהודה וחוסר בתשתיות שישרתו את האוכלוסייה הגדלה במחוז.

בדומה לסקרים המבוצעים כיום במחוז חיפה ובמחוז הדרום, יידרשו הזוכים במכרז למפות בצורה ממוחשבת את המחוז ולהציע פלט מידע, שיכלול את כל הנתונים החשובים לתכנון: גבולות מוניציפליים ותחום שטחי שיפוט; גודל היישובים; הערכת עתודות הקרקע – קרקעות המיועדות להפשרה וקרקעות חקלאיות; אזורים לא מתוכננים בערים; מוקדי תעשייה ומידת ניצולם; שטחי יערות וגנים לאומיים; מסילות ברזל; כבישים וכד'.

לדברי דינה רצ'בסקי, מנהלת מחלקת תוכניות מיתאר ארציות ומחוזיות במינהל התכנון שבמשרד הפנים, תפיסות תכנוניות רבות השתנו מאז הוכנה תוכנית המיתאר הקיימת. רצ'בסקי מדגישה, כי למרות לחצם של גופים שונים לבנות בצפיפות גבוהה – צריך יהיה לשים דגש בסקר על קיומם של שטחים פתוחים.

עוד מסבירה רצ'בסקי, כי הבעיה בירושלים היא העדר אזורים מתוכננים מספיקים. לדבריה, פוטנציאל הבנייה של דירות למגורים בעיר מסתכם היום ב־25 אלף לכל היותר. מתכנן מחוז ירושלים, אורי בן אשר, אומר כי אחת הדרכים המוצעות לפתרון בעיה זו היא הרחבת הבנייה בבית שמש. הרחבה כזו כרוכה בעלויות רבות, כולל בניית כביש חדש, שיקצר את המרחק בין בית שמש לירושלים ויקל על תושבים העובדים בירושלים לעקור לבית שמש.

אזור נוסף העשוי לקבל תנופת בנייה בתוכנית המיתאר החדשה, מוסיף בן אשר, הוא צור הדסה. היישוב, הממוקם ליד מבוא ביתר, כולל כיום כ־400 דירות בלבד, אך במתו צפוים, שיתרום באופן משמעותי בשנים הקרובות, יחד עם יישובים נוספים, השוכבים בסמוך לו.

ללא קשר לתוכנית ובעקבות המחסור בדירות במחוז, אישרה כבר הוועדה המחוזית, ב־31 באוגוסט '94, בניית 4,500 דירות בבית שמש, 1,000 דירות במבשרת ציון ו־600 דירות בצור הדסה. הדירות שאושרו בבית שמש הן חלק מתוכנית משרד השיכון מראשית השנה, להוסיף 27 אלף דירות חדשות בעיר. במסגרת התוכנית, ייבנו בבית שמש 12 שכונות חדשות, האמורות לקלוט עד 100 אלף תושבים. כיום מונה העיר כ־20 אלף תושבים.

עוד אישרה הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה באחרונה את תוכנית רמת רחל – להקמת שכונת מגורים בת 1,500 דירות, 200 יחידות הוסטל ושני בתי מלון שבהם 700 חדרים – על אדמות הקיבוץ.

תוכנית המיתאר החדשה תיאלץ לטפל גם בתפיסה תכנונית שנקבעה לפני שנים רבות לגבי הבנייה בירושלים. מדובר בתפיסה, לפיה הבנייה בירושלים מתרכזת באזורים הגבוהים בלבד, ולא בעמקים. תפיסה זו אינה מעוגנת בחוק, אך היא הפכה למעין מוסכמה, שהופרה לעתים רחוקות. בתפיסה זו מצדדים אנשי החברה להגנת הטבע המשרד לאיכות הסביבה. לדעתם, שינוי תפיסה זו יפגע באופיה וייחודה של העיר. לתפיסה זו קמו מתנגדים בעיקר במושבים והקיבוצים השכנים. אלו מעוניינים לנצל את החלטת הממשלה, ולהפשיר את השטחים החקלאיים שבבעלותם (שחלקם בעמקים) לבנייה.

דוגמה לתוכנית בנייה בעמקים היא זו של קיבוץ קרית ענבים. מדובר במתחם הממוקם בעמק שבין שכונות הקטמונים ובית הכרם, בשטח של כ־500 דונם. כיום נמצאים בו מטעי תפוחים של הקיבוץ. לפי התוכנית ייבנו 1,300 דירות בשטח 70 דונם (כמעט 20 יחידות בדונם). על שאר השטח מוצע להקים גן בוטני. לדברי זאב שיינברג, מתכנן הפרויקט, התוכנית לא תפגע באופי הבנייה בעיר, אלא דווקא תעזור בקישור שתי השכונות הירושלמיות, מה גם שבמתחם אמור לעבור ממילא עורק תחבורה ראשי (כביש מספר 4).

עד שתושלם תוכנית המיתאר למחוז מכינים בעיריית ירושלים תוכנית מיתאר מקומית, שבאה לפתור בעיות נקודתיות בתוכנית הקיימת. לדברי גורמים בעירייה, העובדה שאין כיום מהנדס עיר בעירייה מעכבת את הכנת התוכנית המקומית. מהנדסת העיר הקודמת, אלינער ברזכי, עזבה את תפקידה לפני כמה חודשים. סגנה גדי ברנדייס שימש כמהנדס עיר זמני, אך תוקף מינויו פג בתחילת נובמבר.

לאחר 15 שנה – היתר הריסה לקולנוע מוגרבי בת"א

מבנה קולנוע מוגרבי. המבנה החדש יהיה זהה חיצונית לקולנוע הישן

מאת זיו מאור

משפחת מוגרבי קיבלה השבוע, לאחר 15 שנה של בקשות, היתר הריסה לקולנוע מוגרבי. הקולנוע, הנמצא בפינת הרחובות אלנבי ובן יהודה בתל אביב, ייהרס ובמקומו יוקם מרכז משרדים ומסחר, שיהיה זהה חיצונית לקולנוע המקורי שעומד באתר, אשר נבנה לפני כ־70 שנה.

שטח המגרש עליו יבנה הפרויקט הוא 2.5 דונם וההשקעה המתוכננת בו מסתכמת בכ־20 מיליון דולר. המבנה יכלול 9 קומות, מהן 5 קומות עליונות, קומה תת־קרקעית שתשמש גם היא למסחר ושלוש קומות לחניה תת־קרקעית. היקף הבנייה בפרויקט יהיה 16 אלף מ"ר. התוכנית נמצאת בשלבים מתקדמים בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של מחוז תל אביב.

יגאל מוגרבי, מבעלי השטח, עוסק היום בבניית פרויקט בן 203 דירות בפתח תקוה, בשיתוף עם חברת הדקלים, שבבעלות חנן בן אבי ואבי נהור. עלות פרויקט, הנבנה על מתחם בן 37 דונם – כ־33 מיליון דולר.

בפרויקט 11 בניינים בני 5, 6 ו־9–16 קומות. מחיר הדירות בפרויקט נע בין 185 ל־330 אלף דולר. עד כה נבנו 60 דירות בנות 4 ו־5 חדרים, בהיקף מכירות של כ־12 מיליון דולר. היקף המכירות הכללי הצפוי בפרויקט – 55 מיליון ד'.

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

35–30 ד' למ"ר בקומות המסחריות בבית עוז

ב"בית עוז" – בית המשרדים היוקרתי ברחוב אבא הלל 14 ברמת גן, החל בשיווק שתי הקומות המסחריות. בקומות שטח כולל של כ־1,000 מ"ר, מזה 500 מ"ר מיועדים ל־35–40 יחידות משרדיות בשטח 15 מ"ר כל אחת, לשימושים ייחודיים. אחת האפשרויות הנבדקות היא לשווק את היחידות המסחריות כחדרי התייעצות לרופאים מומחים. עלות השכירות ליחידות אלה תהיה כ־30–35 דולר למ"ר. את קומות המשרדים של הבניין מכרה חברת עוז השקעות, בעלת הבניין, לעורכי דין ורואי חשבון.

מש' הבריאות – אלף מ"ר בי"ם

משרד הבריאות שכר 1,000 מ"ר בשתי קומות בבית משרדים ברחוב יפו 157 בירושלים (מול רחוב הטורים). המשכירים הם הקבלנים היפס ושרפשטיין, שבנו את הבניין. דמי השכירות נקבעו לפי 12 דולר למ"ר (12 אלף דולר בחודש). ביצע את העסקה משרד התיווך "צימוקי" מירושלים.

אטלנטיק – 400 מ"ר ברח' הרכבת בחצי מחיר

חברת אטלנטיק, המשווקת נעליים מיובאות, שכרה 400 מ"ר ברחוב הרכבת בתל אביב, בסמוך יותר לרחוב המסגר.

המבנה, שישמש כמחסן שיווק של החברה, הוא חד־קומתי עם גג אסבסט, וזקוק לשיפוץ נרחב. אטלנטיק תשלם דמי שכירות חודשיים של כ־6.5 דולר למ"ר. המחיר נחשב לנמוך יחסית, משום הצורך בשיפוץ, אותו לקחה על עצמה אטלנטיק. ההערכה היא, שמחיר ההשכרה לאותו מבנה לאחר שיפוץ – יוכפל. העסקה בוצעה באמצעות מחלקת התעשייה של רשף נכסים.

"דיירקט סייל" – מזון, בידור, מצעים ונעליים

70% משטחי פרויקט "דיירקט סייל" נמכרו או הושכרו. חברת סביר קבלנים בונה את הפרויקט באזור התעשייה של כפר סבא בהשקעה של 12 מיליון דולר. קומה ג', שהיא הקומה העליונה בפרויקט, המשתרע על 17,800 מ"ר, נמכרה לשתי קבוצות משקיעים: קבוצת זוהר (קנתה 2,200 מ"ר) וקבוצת פינקלשטיין (1,400 מ"ר). השטחים בקומה זו נמכרו לפי 1,200 דולר למ"ר.

במפלס התחתון השכרו 2,100 מ"ר למחסני מזון לפי 11 דולר למ"ר, ובעתיד – לפי אחוזים מהמחזור. החוזה הוא ל־10 שנים.

עוד הושכרו 400 מ"ר ב־10 דולר למ"ר לאיזון ורובין סמואל, שיקימו במקום מרכז בידור והפעלה אינטראקטיבית: ודרינגז, יצרנית המגבות והמצעים, שכרה 170 מ"ר ב־13 דולר למ"ר; אופנת פרימה קלאס שכרה 175 מ"ר ב־14.5 דולר למ"ר; נעלי רוזה שכרה 155 מ"ר ב־20 דולר למ"ר; ובנק אוצר החייל רכש 160 מ"ר במפלס הביניים, לא נמסר תמורת איזה סכום.

מבני תעשיה – 6,900 מ"ר בקומפלקס בנהריה

חברת מבני תעשיה השכירה 6,900 מ"ר בקומפלקס תעשייתי חדש בנהריה. המבנים ממוקמים בצפונית לעיר, על ציר ראשי נהריה־ראש הנקרה. שטחם הכולל – 14,200 מ"ר. בשלב הראשון נבנו שני מבנים דו־קומתיים בשטח של 3,600 מ"ר כל אחד ובשלב השני – שני מבנים זהים בגודלם, המחוברים ביניהם בגשר, בשטח כולל של כ־7,000 מ"ר.

עד כה השכירה מבני תעשיה במבני שלב א' 2,200 מ"ר לחברת זוגלובק, בחוזה עד אפריל '96, ועוד כ־2,000 מ"ר לשוכרים שונים. בשלב ב' השכירה החברה כ־1,600 מ"ר בקומת קרקע לחברת "גלודי שגשוג ומסחר", העוסקת בשיווק מזון, במחיר של 6 דולר בממוצע. החוזה הוא ל־7 שנים. בקומת המבנה העליונה הושכרו כ־1,100 מ"ר ל"גני אכזיב" – אולם ארועים במחיר של 4.5–6 דולרים למ"ר בחוזה ל־4 שנים. בקומפלקס, המציע גם מתחם חניה, נותרו להשכרה כ־6,000 מ"ר נוספים.

מבני תעשיה – גם בשלומי

עוד השכירה מבני תעשיה כ־1,300 מ"ר באזור התעשיה שלומי – אזור פיתוח א' – לחברת "אומפרטס תעשיות" העוסקת בייצור ריהוט גן, בעיקר ליצוא. דמי השכירות שישולמו למבני תעשיה הם 3 דולר למ"ר לחודש. חוזה השכירות נחתם לשנתיים. המבנה בו מדובר הוא דו־קומתי ומשתרע על כ־2,600 מ"ר בתוספת שטחי חניה הכוללים 26 חניות צמודות ומעלית לשירות הקומה העליונה. המבנה נמצא בשלבי בנייה סופיים ונותרו בו להשכרה כ־1,000 מ"ר.

מרכז הפצה לשימורים בפרק קיסריה־אור עקיבא

החברה לפיתוח קיסריה מכרה לפני כשנה 3.8 דונם בפרק התעשייה החדש קיסריה־אור עקיבא לאיש העסקים יוסי ניצן. ניצן הוא בעל חברת ההפצה "טבוזן", שהיא בעלת הזיכיון להפצת מותגי כרמל־מזרחי, שימורי בית השיטה ופרי טעים באזור השומרון, העיר חדרה וסביבתה. על שטח זה, שנרכש לפני כשנה ב־260 אלף דולר, הקים ניצן מבנה תעשייתי בשטח 2,500 מ"ר, שתיכננה על ידי רביין חברת הגרסה. המבנה ישמש כמרכז הפצה חדש של החברה, וטבוזן תשקיע בהקמתו כמיליון שקל.

מדור נדל"ן

הכי קרוב לכל מה שטוב
החל מ- $99,950*
דירות 6,5,4,3 דירות גג
מגדלי עילית
■שכונת העילית של חדרה■ *צמוד למדד.
* 3 כיווני אוויר, מרפסות שמש ושיזוף (לחלק מהדירות)
* לובי מפואר, 2 מעליות
* שכונה סגורה, ללא כבישים פנימיים.
* 5 דקות הליכה מהמדרחוב של חדרה.
ליווי פיננסי וערבות בנקאית מלאה.
תנאי תשלום גמישים. הלוואת מקום מיוחדת.
ד.ע. דירות עילית חיפה. שיווק בלעדי: אנג'לו סכסון
מכירות: רח' הגיבורים 53 חדרה טל. 06-324964
אתר: סוף רח' ה. סמואל חדרה טל. 06-324662

הגן הטכנולוגי בירושלים
מי שמבקר-שוכר
סביבת עבודה - מהמתקדמות בעולם
תמריצים כלכליים - אזור פיתוח א'
בירושלים - אוכלוסיה בעלת הכשרה טכנולוגית גבוהה
לפנות למנהל השיווק טל': 02-794513, פקס: 02-794514.
הגן הטכנולוגי בירושלים - מקום טוב לפרוח בו
הרשות לפיתוח ירושלים | גן טכנולוגי ירושלים בע"מ | קבוצת ישרס ISRAS GROUP

רשף נכסים
המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ
מחלקת תעשיה מציעה:
1. למכירה בא.ת. ראשל"צ חדש - 260-520 מ"ר ב.ק.ק $1450 למ"ר
2. למכירה בא.ת. לוד - 1500-3000 מ"ר $950 למ"ר
3. למכירה במרכז הארץ במיקום מרכזי - 3000 מ"ר עצמאי $1100 למ"ר
4. להשכרה בקרית מדע וטכנולוגיה בקרית אריה - 400-2000 מ"ר לכניסה מיידית
5. להשכרה בנתניה 500-3000 מ"ר - במבנה חדש + כח וחניה 7 $ למ"ר
6. להשכרה בראשל"צ חדש 1000 מ"ר - בקומת קרקע עצמאי + חצר גדולה
טל. 03-575-44-77 (20 קווים)

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ
אפריקה ישראל (מימון) 1985 בע"מ
הודעה על טעות סופר
ניתנת בזה הודעה על טעות סופר שנפלה במודעת תשקיף החברות דלעיל.
תאריך התשקיף הינו 11 בנובמבר 1994, ולא כפי שפורסם.

هكذا من الأرض

תערוכות כנסים-ירידים

עתון אינפורמטיבי לתערוכות וירידים

העורכים: יצחק שלו ועפרה קדרון
ת.ד. 32154 ת"א

חלון למזרח התיכון

העיתון :MAROC SOIR

"טכנולוגיה ישראלית במקום הראשון"

ישראל השתתפה לראשונה בביתן לאומי רשמי בתערוכת ציוד רפואי שנפתחה במרוקו ב-6 באוקטובר 1994. התערוכה נועדה למבקרים מרחבי אפריקה וארצות המפרץ ובקרו בה כ-30,000 אנשי מקצוע. עם שובה ארצה של מירה דיצמן, מנהלת מחלקת אלקטרוניקה וציוד רפואי בענף השווק במכון היצוא, נפגשנו עימה כדי לקלוט מרשמיה כמנהלת הביתן הישראלי במרוקו.

ש. מירה, מדוע מרוקו

ת. מרוקו מייבאת למעלה מ-85% מתצרוכתה בציוד רפואי, להוציא מתקנים בסיסיים ותרופות. 40% מתוך היבוא פונה לשוק הרפואה הפרטית, לקליניקות רפואיות, בתי חולים פרטיים וכו'. עד היום עיקר היבוא מגיע מצרפת בשל ההשפעה הצרפתית במרוקו, אך גם משוויץ, גרמניה, יפן ואיטליה. בנוסף לחשיבותו של השוק המרוקאי עצמו, הוא מהווה צוהר למדינות אפריקה עמהן יש למרוקו קשרי מסחר, ולמדינות כמו תוניס, אלג'יר ואחרות בצפון אפריקה. קשרים אלו חשובים מאוד לישראל.

ש. מה את יכולה לספר על מרכז הירידים של קזבלנקה?

ת. המרכז בקזבלנקה יחסית קטן, ממוקם מול המסגד הגדול של קזבלנקה שהוא אחד מהאתרים החשובים אחרי המסגד במכה. בגודלו ובשטחו הוא דומה למרכז הירידים בישראל, מכיל ביתני תצוגה, שטחי חוץ ירוקים, אולם יפה לקונגרסים ועוד. התשתית דיצנועה, ורמת השרותים בסיסית, בודאי אינה דומה לאלו במרכזי תערוכות באירופה, וגם לא לאלו שניתנים במרכזים המפוארים של דרום מזרח אסיה.

מה שבולט מאוד, זה הצד האנושי של הצוות. אנשים רגועים, כולם בהייכים, ואין אוירה של לחץ.

ש. האם המציגים הישראלים שהשתתפו בתערוכה הזדו מרוצים?

ת. אני חייבת לציין, גם אם זה לא מספיק לתוכן המסחרי, את ההרגשה של התרוממות הרוח שהיתה לכולנו, שקשה לתארה במילים. בביתן הישראלי עמדו דגל ישראל ודגל מרוקו זה בצד זה, התבקשנו לתלות את תמונת המלך על קיר הביתן. הצבנו את השילוט ISRAEL EXPORT INSTITUTE.

כאן המקום להגיד, שחששנו עד הרגע האחרון כי נאלץ להסיר את המלה ISRAEL. היתה עוד רגישות מסויימת וצריך לזמר, שהתערוכה התקיימה לפני ועידת קזבלנקה. גם המציגים הזרים בתערוכה היו שותפים להתרגשות, וכולם חשו שיש כאן מומנט היסטורי. בביתן המכון ביקרו שר הבריאות ופמליתו.

במהלך התערוכה נפגשנו עם מנכ"ל משרד הבריאות, עם נשיא מכון פסטר ועם גורמים בכירים, לדיון באפשרויות להקמת פרוייקטים משותפים ושיתוף פעולה בתחומים הרפואיים.

לגבי תוצאות מסחריות, המשתתפים הישראלים מאוד אופטימיים, יש להם תחושה ברורה שיש שוק טוב במרוקו למוצריהם, וכמו כן הובהר להם משיחות עם המציגים מאירופה, כי אין כל בעיה עם אמצעי התשלום.

ש. המכלול לשתף אותנו בתכניות לעתיד לגבי שוק זה?

ת. בתוך המרכז, עליו אני ממונה, אני רואה מקום רחב לתחום התקשורת - טלקומוניקציה ותקשורת נתונים. עשוי להיות עניין רב בתחום בטיחות ואבטחה, ובעתיד יהיה מקום לתחום התוכנה שכן עונה על אף שמרוקו יחסית מפותחת יותר משכנותיה, עדיין לא הגיעה אליה מהפכת המיחשוב.

באשר לתחום הרפואי יתכנו פרוייקטים של שיתוף פעולה בנושאי הטיפולים והתרופות, הקמת מרכזים דיאגנוסטיים, הקמת בתי חולים והשבחות של ציוד קיים, כלומר הבאת מערכות של ציוד קיים לרמת מודרניזציה.

בהווה המיידי נושא החקלאות חשוב מאוד ובתחום זה כמובן ישראל יכולה לתרום רבות.

ש. האם נראה בקרוב יצרנים או קניינים מרוקאים בתערוכות בארץ?

ת. הייתי רוצה לקוות שכן. התרשמתי שיש המון רצון לבקר ולראות מקרוב. כדאי לציין בהקשר זה 2 כתבות שהופיעו בעיתונות המרוקאית בעקבות ראיון איתי, שהכותרת אמרה: "ישראל מכבבת בתערוכת מדיקל אקספו" או "טכנולוגיה ישראלית במקום הראשון"...

קרוב לוודאי שנראה בקרוב משלחות ממרוקו, שתגענה הן לתערוכות והן להכרת התעשייה הישראלית ולפגישות עסקיות.

עפרה קדרון

דרום אפריקה - שוק ישן עם עתיד גדול

350 שנה של שלטון לבן הסתיימו. העברת השלטון לשחורים היתה חלקה. החרם הכלכלי על דרום אפריקה הוסר והמדינה נערכת להסתערות מחודשת של משקיעים מכל העולם. מבנה הכלכלה משתנה ובתהליך זה תעשיית התערוכות המקומית צפויה להערכות מחודשת. היצרנים הגרמנים כבר ערוכים.

מאת: יצחק שלו

אם ניתן כבר עכשיו לסכם את האירועים הבולטים בעולם בשנת 1994, נראה כי, באורח מוזר אולי, האירוע שמשך את מירב תשומת הלב הוא דוקא אירוע שלא קרה.

מומחים העריכו כי תוצאות הבחירות (הצפויות מראש) בדרום אפריקה והעברת השלטון לידי השחורים, יביאו לגל של אי שקט במדינה, שכתוצאה ממנו דרום אפריקה תחדל להתקיים בתבניתה הנוכחית. וראה זה פלא, דבר לא קרה. עקרון ההמשכיות מתבצע למרות שבראש הפירמידה עומדים השחורים.

יותר תערוכות

משקיעים מכל העולם, שהתרשמו מ"רצינות" השחורים בכל התהליך, החלו לחזור לדרום אפריקה ואפילו ביתר שאת. הפקק (החרם הכלכלי) שוחרר, ומן הבקבוק "יצאו לחופשי" כל אותם אנשי עסקים אשר סחרו עם דרום אפריקה (בהסתר) למרות החרם ואף הצטרפו אליהם חדשים.

מאחר שחלק ניכר מן האינטראקציה הכלכלית מתקיים באמצעות תערוכות, ניכרים בשטח סימנים שתעשיה זו תלך ותגדל. בשנת 1994 כבר התקיימו 20 תערוכות עם השתתפויות בינלאומיות. רובן ככולן תערוכות מקצועיות.

אירופה מתארגנת

יריד מינכן, שקרא את המפה בזמן, הכריז על היריד התעשייתי האירופי הראשון "MADE IN EUROPE" בדרום אפריקה, שיערך בין התאריכים 31 בינואר - 4 בפברואר 1995.

אירוע זה בא בעקבות הצלחת תערוכת "MADE IN GERMANY", בה השתתפו 145 יצרנים גרמנים.

נספח הכלכלה של דרום אפריקה בגרמניה הדמוט בקודטס, אשר מילא תפקיד מרכזי בשכנוע הממשלה הגרמנית לתמוך בתערוכה משוכנע, כי לאירועים מסוג זה יהיה "אימפקט" בכל המישורים ויפתחו פרספקטיבות חדשות לכלכלה המקומית".

כ-300 יצרנים מאירופה ישתתפו בתערוכת "MADE IN EUROPE" ביוהנסבורג בחודש הקרוב.

יותר חקלאות מיהלומים

רמת המידע על מבנה הכלכלה בדרום אפריקה היא לא גבוהה, לדברי בקורטס. הוא מציין כאנקדוטה, שהכנסות המדינה מיצוא חקלאי גבוהות אפילו מההכנסות ממעבר יהלומים ומתכות אחרות, שדרום אפריקה ברוכה בהן.

הקבוצות השולטות בתעשיה הן חברות הכרייה וחברות הביטוח. אחד הענפים שייהנה מהשקעות גדולות הוא ענף התיירות. שלדברי מומחים, יש בו הפוטנציאל להפוך לגורם רב חשיבות בהכנסות המדינה במטבע זר.

פתיחות רבה קיימת להשקעות בתעשיית התכשיטים (כיום דרום אפריקה מחזיקה כ-0.2% מהיצור העולמי).

הטבות למשקיעים

ד"ר נזן מאר, יועץ בשגרירות דרא"פ ליד מוסדות השוק המשותף, מבטיח כי משקיעים זרים ייהנו מהטבות, במידה שהשקעותיהם תסייענה לשמירת הדומיננטיות הכלכלית של דרא"פ ביבשת אפריקה. הוא גם קורא ליצרנים אירופים לנצל את חומרי הגלם המצויים במדינה כדי לייצר ולייצא לאירופה מוצרים חצי מוגמרים, המבוססים על אותם חומרי גלם.

הרחבת מרכז התערוכות

תערוכת התעשייה האירופית שתתקיים, כאמור, בסוף ינואר '95 תקיף את כל השטח המצוי במרכז התערוכות הלאומי של יוהנסבורג. כבר עכשיו ברור כי הרחבת מעגל המתעניינים בהשתתפות בתערוכות תחייב הגדלתו של המרכז. 9000 מ"ר בביתנים, ו-2000 מ"ר בשטח פתוח יהיו צרים מלהכיל את הדרישות. להשוואה ניתן לציין את מרכז התערוכות בתל אביב הכפול בגודלו (שטח מקורה) מזה של יוהנסבורג. גם העזרים הטכנולוגיים כמו שינוע, אחסון, תקשורת וכד', יעברו שינוי בכיוון של יותר מודרניזציה. המציגים האירופים מבקשים תנאי תצוגה דומים ככל האפשר לאלו הקיימים באירופה.

עקרון ההמשכיות

הנה כי כן, דרום אפריקה מתכוונת להחזיר לעצמה את תפקידה ומקומה כמדינה המובילה באפריקה. ישראל, שככל הידוע (בסתר) קיימה נוכחות מתמדת במדינה זו, גם בתקופות בהן היא הוחרמה, יכולה לנצל את יתרונה היחסי הנובע מעקרון ההמשכיות ומשיתוף הפעולה עם הקהילה היהודית. לקהילה זו, השפעה גדולה על הכלכלה וקשרי המסחר של דרום אפריקה.

ישראל במקום ה-5 בתערוכה הרפואית הגדולה בעולם

בהודעה לעיתונות שנמסרה מטעם יריד דיסלדורף לקראת התערוכה הגדולה בעולם לציוד רפואי "מדיקה 95" שנפתחה במרכז הירידים בעיר ב-16 בנובמבר, נמסר כי ישראל הגיעה לראשונה למקום ה-5 מבין 38 מדינות המשתתפות בתערוכה. ישראל עם 42 מציגים ותצוגה של 448 מ"ר מקדימה בכך מדינות כמו אוסטרליה, בלגיה, דנמרק, קנדה, הולנד, אוסטריה ועוד.

ארה"ב היא המובילה עם 125 מציגים ולאחריה איטליה (80), בריטניה (74), צרפת (50) וישראל (42).

יצחק שלו מנהל חב' איטקס המייצגת את יריד דיסלדורף בישראל מציין כי קיימת צפיה, בקרב אנשי מקצוע בגרמניה, לקראת השתתפות הישראלים, משום האופי הטכנולוגי החדשני של המוצרים אשר יוצגו בתערוכה.

15 יצרנים מישראל בתערוכת דברי מתיקה

ISM נחשבת לגדולה ולחשובה בתערוכות הממתקים והביסקויטים. התערוכה מתקיימת מדי שנה בקלן, גרמניה (29 בינואר עד 2 בפברואר 1995). בתערוכה האחרונה השתתפו למעלה מ-1000 חברות מרחבי העולם.

ביקרו בה כ-30,000 קניינים, והיא התפרשה על שטח של 60,000 מ"ר. בתערוכה מוצגים: מוצרי שוקולד, חטיפים, מוצרי מאפה, גלידות, ממתקים, תוספת מזון וחומרי גלם לתעשיית המזון.

15 יצרנים ישראלים משתתפים בתערוכה על שטח תצוגה של כ-500 מ"ר, חלקם מאורגנים במסגרת ביתן לאומי בארגון מכון היצוא הישראלי. כ-350 אנשי מקצוע וקניינים מישראל יבקרו בתערוכה.

600 מ"ר מישראל ב"דומוטכניקה"

אמקור, תדיראן, אלקטרה, אסרמור, מפרו, תעשי אלקון ואחרים יחשפו קו מוצרים חדש בתערוכה הבינלאומית למוצרי חשמל לבית - "דומוטכניקה", שתתקיים בקלן, גרמניה בין ה - 25-21 בפברואר 1995.

בתערוכת "דומוטכניקה" משתתפות למעלה מ-1300 חברות מ-50 מדינות על פני שטח של 170,000 מ"ר. יוצגו בתערוכה ציוד ואביזרים למטבח, מכשירי חשמל ביתיים, מקררים ומקפיאים, מיזוג אויר, תנורי בישול, מיקרוגל, תנורי חימום, ציוד למכבסות וכיו"ב.

כ-70,000 קניינים ואנשי מקצוע מ-100 מדינות מבקרים ב"דומוטכניקה" ומדגישים את אופיה הבינלאומי של התערוכה.

נציג מישראל בחבר השופטים של "אקספו 2000"

המעצב דן רייזינגר הוזמן לשמש כחבר בצוות השופטים הבינלאומי אשר יבחר את הלוגו המייצג לתערוכת "אקספו 2000" שתיערך בהנובר.
בין השופטים נמנים מעצבים ידועים מרחבי העולם כמו: גרט דמבר, דויד הילמן, קטרין מקוי, רודי באואר, ואנטון פירדס.

"אנוגה" בקלן במתכונת חדשה

הנהלת יריד קלן הכריזה לאחרונה על שינוי שהיא עורכת בתערוכת "אנוגה" למזון שתתקיים ב- 1995. נושא הטכניקה - ציוד לייצור מזון - הוצא מתוך "אנוגה". במקביל הוכרז על התערוכה חדשה "ANUGA FOODTEC" שתתקיים בין התאריכים 9-6 בנובמבר 1996. התערוכה החדשה מאורגנת ע"י יריד קלן והארגון הגרמני לחקלאות - DLG.

FOODTEC '96 תתרכז, אם כן, בתעשיית המחלבות ומוצרי החלב, עיבוד בשר, עופות, דגים, פירות, שימורים וכד' (שזו התערוכה המסורתית DLG + FOODTEC) ובטכנולוגיות ייצור מזון (חלק הטכנולוגיה של ANUGA).

שיתוף הפעולה בין ארגון ה-DLG ויריד קלן - למטרת FOODTEC יימשך שנים רבות, כפי שאומר ההסכם שנחתם לאחרונה. יצוין כי טרם חתימת החוזה, נועצו שני הצדדים במציגים ואלו אישרו את יצירת התערוכה החדשה.

כתוצאה משינויים אלה יתקיימו מעתה 2 תערוכות בינלאומיות בקלן.
"אנוגה" המסורתית תתקיים בשנת 1995.
"אנוגה - פודטק" החדשה תתקיים בשנת 1996.
שתי התערוכות יכנסו למחזוריות של שנתיים.

מפגש מקצועי לענף הדפוס בתל אביב

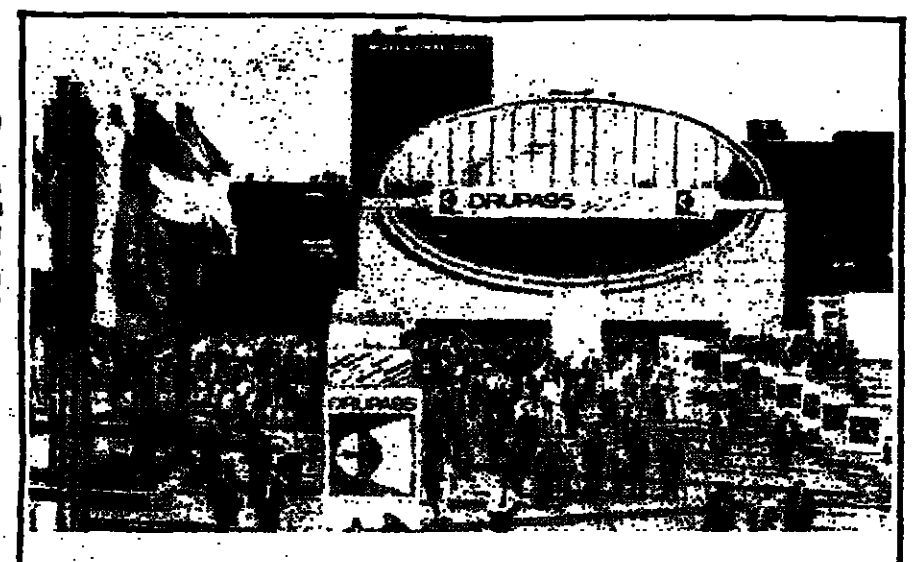

מפגש מקצועי לענף הדפוס יתקיים ביום ה' ה-15 בדצמבר 1994 בשעה 13:00 במלון שרתון בתל אביב בהשתתפות מר OHL ומר HOLDERRIED מנהלי תערוכת DRUPA '95.

האורחים יציגו במהלך ארוחת צהריים חגיגית את התערוכה ויפגשו עם אנשי מקצוע המעונינים לבקר בתערוכה.

את המפגש מארגנת חב' איטקס נציגת יריד דיסלדורף בישראל.

DRUPA '95 התערוכה המובילה בעולם לענף הדפוס תיפתח בין ה - 5-18 במאי 1995 בדיסלדורף גרמניה. 1500 מציגים מרחבי העולם יציגו טכנולוגיות עדכניות ופיתוחים חדישים. התערוכה תשתרע על שטח של 136,000 מ"ר בכל 15 ביתני התצוגה. ב-95' DRUPA בולטת תעשיית הדפוס של המזרח הרחוק בהשתתפותן של יפן, קוריאה, טיוואן, הודו, מלאזיה, תאילנד וסין.

מישראל משתתפות: סאיטקס, אורבוטק, אינדיגו, AVT, טורבופרינט, ושיזרה על שטח כולל של כ-2600 מ"ר.

בשנה מתקיימות 3000 תערוכות מומלצות ב-78 מדינות,
כמה מהן מתאימות לך ... וכולן נמצאות
במדריך איטקס לתערוכות וירידים בחו"ל 1995

כל הנושאים שבמודעה זו מופיעים באלפי התערוכות שבמדריך.
אנא, סמן בעיגול את הנושאים שבהם אתה מתעניין, מלא פרטיך ושלח אלינו את המודעה.
אנו נעדכן אותך במידע נוסף ושוטף לגבי נושאים אלה ו/או אירועים שונים במשך השנה.

220 אביזרי אפנה	58 דפוס	96 כלי עבודה	17 מתכות	176 קוסמטיקה
20 אופטיקה	243 דפוס משי	97 כלי רכב	134 נייר	177 קירור
21 אוטומציה	223 דשנים	98 כלי שולחן ואוכל	241 נירוסטה	180 קרמיקה-לבית
22 אוטומוטיב	60 הגברה	242 כלי כסף	235 נעליים	179 קרמיקה-תעשייתי
28 אופנה תחתונה	61 הגנה	99 ליזרים	135 נקודות מכירה	181 רדיו
28 אופנועים	62 הדרכה	100 מדידה	136 נקין-ציוד ואוטרים	185 רהוט
29 אופניים	245 הובאה לאור	5 מדידה ושקילה	137 סירות וכלי שייט	214 רהוט בתי ספר
26 אופנת גברים	63 הידראוליקה	253 מולטימדיה	138 סוס	232 רהוט גן
23 אופנת ילדים	64 הי פי	101 מוסיקה	139 סטציה	183 רהוט לבית
24 אופנת נשים	65 הסעדה	102 מוסכים	140 ספורט	184 רהוט למטבח
247 אופנת ספורט	66 הנדסת עיצוב	103 מוצרי חשמל ביתיים	228 ספורט ימי	182 רהוט משרדי
30 אורגני	67 העלה	213 מוצרי פרסום	227 ספורט-סוסים	12 רהוט מתכת
31 אחזקת בית	68 הפרסה	104 מוצרי צריכה לבית ולפרט	141 ספרות	186 רובוטיקה
32 אחזקת מפעלים	68 הקלטה	105 מוצרי צריכה לגוף פני	142 ספרים	187 ריתוך
33 אחסון	70 השקיה	248 מוצרי תינוקות	143 עבודות ציבוריות	188 רכיבים אלקטרוניים
34 איכות הסביבה	71 ויאו	224 מזון	144 עור-מוצרים	189 רפואה
35 אינסטלציה	72 זכוכית	11 מזון טבעי	145 עיבוד מזון	225 רפואה אלטרנטיבית
36 אלקטרוניקה	73 חוסים	110 מזון משקאות	146 עיבוד נתונים	190 שחמט
37 אמנות	237 חומרי בניה	106 מזון קפוא	147 עיצוב פנים	191 שידור
38 אמצעי תצוגה	74 חיזוק בניינים	108 מזון-בשר	148 עיצוב תעשייתי	192 שווק
39 אמצעים דיגיטליים	75 חיישנים והבטחות	107 מזון-חלב	150 עץ-אמצעי יצור	193 שיט
40 ארגונים	76 חימום	109 מזון-ממתקים	222 עץ-חומרי גלם	194 שיעון
41 אפיה	77 חינוך	111 מזכרות	151 עשה זאת בעצמך	195 שיפוץ מבנים
14 אריזה	78 חיתוך	112 מחבואות	152 עתיקות	198 שיקום נכים
42 אש-מניעה	2 חלב	113 מחשבים-אישיים	153 פיננסים	218 שלטים
43 אשפה-אחסון ופינוי	79 חלונות ראווה	114 מחשבים-תוכנה	154 פיתוח מוצרים	233 שמנים
27 בגדי ים	80 חלקי חילוף לרכב	115 מוסיקים	156 פיתוח עסקים	9 שעוני לחץ
246 בגדי ספורט	81 חניות ציוד	116 מיזוג אויר	156 פלסטיק-חומרי גלם	197 שעונים
44 בטון	82 חפצי חן	117 מיחזור	157 פלסטיק-מוצרים	198 שעות הפנאי
45 בטיחות	83 חקלאות-מיכון	217 מיכון משרדי	158 פני אשפה	199 שפופרות
46 בידור-ציוד לארועים	84 חקלאות-שיטות ציוד	118 מים	159 פרוסטטיקה	200 תאורה
47 ביוטכנולוגיה	229 חשמל תעשייתי	240 מים-השבחה	160 פרוול	206 תוכנה
15 בניה	216 תחנות-אביזרי כלה וכו'	119 מכבסות	161 פרמצבטיקה	201 תחבורה
48 בניה-ציוד, חומרים	85 טבע ובריאות-מוצרים	250 מכונות ממתכות	162 פרסום	202 תחביבים
49 בנקאות	86 טיפול בשטח	120 מכונות מסבר	163 פרפומריה	203 תחנות דלק
10 בקרה	87 טכנולוגיה-אמצעי יצור	251 מכונות כלים	164 צבא	204 תיבים
254 בקרת איכות	88 טלביזיה	121 מכשירי כתיבה	16 צבע	6 תיק
1 ברוניקה	252 טלקומוניקציה	122 מכשירנות	166 ציוד משרדי	205 תיירות
234 ברזי תעשיה	89 טקסטיל	123 סלוסות	167 ציוד עיוני	207 תכנון
51 בריאות ואושר	238 טקסטיל-מכונות תפירה	124 מסעדות-ציוד אספקה	168 ציוד שמע	231 תכשיטי אפנה
52 בריכות שחיה	91 יין	125 מספרות	169 צילום	208 תכשיטים
53 גמי	90 ילדים ותינוקות-ציוד	126 מעבדות-ציוד	170 ציפורת	3 תמרוקים
54 גזיהות	219 יציקות	249 משאבות	7 צורת נקיה	238 תמרים
55 גינון	92 כבלים	244 משחקי מחשב	171 צעצועים	209 תעופה
56 גרפיקה	95 כלי היתוך	128 משחקים	172 קבלנות משנה	210 תערוכות
57 דיג	93 כימיה	129 משק חי	174 קוסמטיקציה	
58 דיסקים	94 כיסוי רצפה וקיר	132 מתכת	178 קוסמטיקה	
230 דוכל	216 כלי בית	239 מתכת-עיבוד	175 קידום מכירות	

שם החברה: ________ שם: ________ תפקיד/תואר: ________
כתובת: ________ מיקוד: ________ טלפון: ________ פקס: ________

itex איטקס שרותי תערוכות ומידע (1991) בע"מ
היצירה 18 רמת-גן ת.ד. 32154 תל-אביב 61321 טל. 03-5754520 פקס. 03-5754525

רייטינג בתערוכות גרמניה וישראל - ההבדל קטן

מאת: יצחק שלו

לפעמים, כאשר אתה קורא על דבר שקורה בחו"ל, העיניים מתערפלות ואתה שוקע במבט חולמני ואומר לעצמך "למה זה לא קורה אצלנו". כך הרגשתי כאשר קיבלתי את הדו"ח האחרון של "החב' הוולונטרית לביקורת של תערוכות בגרמניה - FKM".

בדו"ח נמסר כי בשנה שעברה חל גידול במספר התערוכות המבוקרות בגרמניה.

הדו"ח מוסר פרטים מפורטים לגבי מספר המבקרים בהתערכות, תפקידם ועיסוקיהם, מאין באו ואפילו כמה זמן "בילו" בתערוכות.

גם היקף השטח שהושכר למציגים מבוקר והקורא המקצועי יכול אפילו לדעת כמה שטח ניתן בתמורה ואיך התערוכה עומדת בהשוואה לשנה שעברה.

אירופה מצטרפת

צריך להבין שהתערוכות מבקשות להיות מבוקרות, ומסתבר ש"אמות ברייטינג" היא ערך מוסף לתערוכה. בחמש השנים האחרונות, מדינות נוספות באירופה ביקשו להצטרף אל מעגל המבוקרים ע"י ה - FKM.

כך ניתן היום להרשם מנתוני אמת לגבי 650 אירועים בגרמניה, בלגיה, צרפת, איטליה, לוקסמבורג, אוסטריה, שוויץ ולראשונה, בדו"ח האחרון, גם בריטניה.

במקומותינו, לא רק שהתערוכות אינן מבוקרות, אלא שהמארגנים משחררים נתונים "מן האויר" בהתאם לשיקולי השווק.

לא ברור לי מדוע המציגים מוכנים לחיות עם מצב זה. אולי הגיעה העת, שגם אצלנו מישהו יתנה את השתתפותו בתערוכה, בקבלת נתוני אמת ממוסד בלתי תלוי, בנוסח ה - FKM.

תערוכה בינלאומית לפלסטיק ולגומי בסינגפור

בין ה - 2-5 במאי 1995 תפתח התערוכה הבינלאומית לפלסטיקה ולגומי INTER PLASTICA ASEAN במרכז הסחר של סינגפור. מארגני האירוע הם מרכז הירידים של דיסלדורף, המביא את נסיונו רב השנים בארגון התערוכה המובילה בעולם לפלסטיקה ולגומי "K", וחברת הבת NOWEA INTERNATIONAL המתמחה בארגון תערוכות מקצועיות ברחבי העולם. התערוכה תתקיים בחסות EUROMAP - הארגון האירופי של יצרני מכונות לתעשיית הפלסטיק והגומי, והמכון לפלסטיקה ולגומי של סינגפור ומאלזיה. חב' איטקס, נציגת יריד דיסלדורף בישראל, ערוכה לסייע ליצרנים מישראל המעוניינים להשתתף ב- INTERPLASTICA ASEAN.

מקבץ מן העולם

פחות ימים ל - ITB

בתערוכת התיירות החשובה באירופה ITB ברלין, ישמרו החל מהשנה הבאה שני שינויים: התערוכה תקוצר ביום אחד ובמסגרתה יום אחד יוקדש לאנשי מקצוע בלבד.

על השינויים הוחלט בישיבת מועצת התערוכה בחודש מאי השנה, והם באו בעקבות בקשות המציגים שהתבקשו לעיתים להבחין בין קהל מקצועי ובין הקהל הרחב, ששוטף את התערוכה בהמוניו.

התערוכה הקרובה תתקיים אי-פוא בין התאריכים 4-8 במרץ 1995.

רכבות בתערוכה

שתי תערוכות למושא רכבות יערכו באירופה בסמיכות. שתיהן מאורגנות ע"י אותה חברה אנגלית. האחת תתקיים בבזל-שוויץ בין התאריכים 29 בנובמבר - 1 בדצמבר 1994 והיא מיועדת לרכבות אינטר-סיטי, רכבת פרברים, רכבת עירונית ורכבות הרים.

השניה תתקיים בלונדון בין התאריכים 21-23 בנובמבר 1994 והיא מיועדת לשרותי רכבות - הן לנוסעים והן למטען. היא תכלול גם קטרים וקרונות. בשנה שעברה השתתפו בה 406 מציגים מ-14 מדינות.

"שבוע טכנולוגיה" גרמני בברזיל

לאחר הפסקה של 24 שנים חוזרים היצרנים הגרמנים לברזיל... ובגדול.

ביוזמה ובסיוע של הממשלה הגרמנית ובשיתוף AUMA - האיגוד הגרמני לתערוכות וירידים, תופגן בסוף השנה הבאה העוצמה הטכנולוגית הגרמנית בפני אנשי עסקים בברזיל.

החברה שנבחרה לארגן את התערוכה היא NOWEA INTERNATIONAL מדיסלדורף (ארוע דומה, בארגון אותה חברה מתוכנן להתקיים בחיפה במוקציו 1996).

הסיבה לקיום התערוכה בברזיל, לדברי אנשי AUMA, היא מדיניות הממשלה בברזיל המעודדת קשרי סחר חוץ. הליברליזציה בכלכלה שהוחל בה לאחרונה. התוצאה של שני אלה היא צריכה גוברת של אמצעי יצור ומוצרי השקעה.

גם הקמת אזור הסחר החופשי בין ברזיל, ארגנטינה, פרגואי ואורוגואי סייעה בהחלטה לקיים את התערוכה.

לדעתנו, גם לעובדה, כי אנשי עסקים רבים בברזיל דוברים גרמנית, היה משקל כלשהוא.

2500 תחנות שירות לרכב בהונגריה

כדי לספק את הדרישה ההולכת וגוברת בהונגריה לתחנות שרות ותדלוק לרכב - עקב העלייה במספר בעלי הרכב הפרטי - "נולדה" בשנת 1991 התערוכה BENZINKUTS. בשנה הבאה היא תתקיים בבודפשט בין התאריכים 21-23 בפברואר 1995.

בתערוכה יוצג ציוד בנושאים הבאים: ציוד מוסכים, ציוד לתדלוק, חב' דלק, חב' בנייה, רחיצת רכב, מסעדות דרכים, מכונות ממכר, שיטות תשלום, מיני מרקטים.

התערוכה מאורגנת ע"י חב' הרלדית.

שיקאגו - מס' 1 בתערוכות בארה"ב

העיר שיקאגו הוכרזה כעיר התערוכות מס' 1 בארה"ב בשנת 1993.

מרכז התערוכות "מקקורמיק", מרכזי הקונגרסים ובתי המלון בעיר ארחו בשנה זו 30 מן האירועים המרכזיים בארה"ב. בלשכת התיירות והקונגרסים (CCTB) בעיר מעריכים כי העלייה של 30% במספר האירועים בהשוואה ל-1992 נובעת מהמתודיות האחודות של האיגודים וכן מהצלחות הלשכה לשווק את העיר למארגני תערוכות וקונגרסים חדשים.

התרומה של תיירות הקונגרסים והתערוכות לכלכלת העיר גדולה מאחר שהמשתתפים נמנים בדרך כלל על העשירונים העליונים וכמות הכסף שהם "משאירים" בעיר הגדולה.

בשנת 1993 השתתפו בכל האירועים 3 מליון איש שהשאירו בעיר 2.9 ביליארד דולר. זהו סכום הגדול פי 7 מתקציב השנתי של משרד החינוך והתרבות בישראל (המשרד הגדול ביותר מבין כל משרדי הממשלה).

ציפויים בקופנהגן

תערוכה מקצועית נדירה בנושא ציפויים ופיגמנטים, הנחשבת למס' 1 באירופה בנושא, תתקיים השנה בין התאריכים 16-17.11.94 בקופנהגן. התערוכה פונה אל מספר מועט של אנשים (כ-5000) אך מוערכת בחוגי התעשיינים באירופה כמובילה.

בשנה שעברה היא התארחה בבריסל וביקרו בה 3566 אנשי מקצוע. היא מלווה בכנס מקצועי המאורגן ע"י ארגון המוצר בצבע. השנה - שנת איכות הסביבה - הכנס יוקדש לנושא זה.

כדאי לשים לב, שישנה חפיפה של יום אחד בין התערוכה לכנס. האחרון יתקיים בין התאריכים 14- 16.11 במרכז "בלה סנטר" בקופנהגן.

שעשועים בלונדון

אחת מן התערוכות החשובות בעולם לציוד לפארקים לשעשועים, מכונות משחק ובילוי, מתקיימת בלונדון בחודש ינואר 1995 (24-26). אולם ארלס קוארט הופך בימים אלה לפארק ענק הכולל: ציוד ללונה פארק, ציוד לאולמות קזינו, מכונות משחק, בינגו, מסבעות משחק לסוגיהן, משחקי מזל, מולטימדיה, דיסקה, תאורה ועוד.

לדברי המארגנים, התערוכה מושכת אליה קניינים מ-83 מדינות. התערוכה פתוחה לאנשי מקצוע בלבד.

לראשונה, רפואה וטרינרית במוסקבה

עד כמה שהדבר ישמע מוזר, לא התקיימה עד כה תערוכה לרפואה וטרינרית. יוזמה של מארגני תערוכות משוויץ, בשתוף מרכז התערוכות במוסקבה, תביא לכך שבחודש פברואר (24 - 21) 1995 תתקיים תערוכה ראשונה מסוג זה במדינה הגדולה הזו.

התערוכה מכסה את ההיבטים הרפואיים והטיפוליים ופונה אל אנשים פרטיים חובבי חיות בית. (להבדיל מסקטור החקלאות).

ההתייחסות לחיות בית, האם זו עוד "הולשה מערבית" שהסמודה באבקה.

חדשות אל על

יותר אפשרויות ליעדים במזרח הרחוק ואוסטרליה

תב' אל על מפעילה זה מכבר 5 טיסות שבועיות למזרח הרחוק ליעדים: בומביי, בנגקוק, בייג'ין, והונג-קונג.

אפשרויות נוספות קיימות גם לנוסעים אשר מעוניינים להגיע ליעדים נוספים במזרח באמצעות ה- ASIA PASS. (מחיר ה- PASS החל מ-$389).

כמו כן נחתם הסכם בין הב' אל על וחברת קוונטאס האוסטרלית על כרטיס משולב מת"א לאוסטרליה דרך בנגקוק או הונג-קונג במחירים הנעים בין $1659 ל-$1799 בהתאם ליעד.

לנוסעים דרך בנגקוק יוענק, במסגרת מבצע, ארוחה של לילה במלון בעיר וכן הסעה משדה התעופה למלון.

חידושים בחוג "הנוסע המתמיד" - תיבה קולית

חברת אל על רכשה מנוי שנתי לכל חברי חוג "הנוסע המתמיד" ב"קול 1" "קול 1" הינו תיבת שרות קולית אישית המאפשר קבלת הודעות מוקלטות מהארץ בכל מקום בעולם. השרות מאפשר לשמור קשר עם מקום העבודה ועם המשפחה, ולידע אותם על שינויים ועדכונים בתכנית הביקור בחו"ל. שרות זה פועל 24 שעות ביממה וניתן להתקשר אליו מכל טלפון בעולם. במודעות קוד אישי

קו חדש ללייפציג

מאמצע אוקטובר החלה חב' אל על בהפעלת טיסה שבועית סדירה ללייפציג שבגרמניה. הטיסה יוצאת מנתב"ג פעם בשבוע בכל יום רביעי בבוקר ומתבצעת במטוסי 757 של אל על.

כרטיס הטיסה שלך לתערוכות וירידים ברחבי העולם

EL AL אל על

ערבויות בנקאיות – בערבון מוגבל מאוד

מאת נעה וסרמן

המחסור בדירות הוליד את שיטת הליווי הפיננסי: זכויות הקבלנים ממושכנות לבנק וערבויות חוק המכר פרוצות

מאז גלי העלייה הגדולים של ראשית שנות ה-90 התחזקה בישראל תופעת רכישת דירות על הנייר. תמונת המצב מוכרת: הקונה משוטט בין תלוליות עפר ויסודות ובוחר את הדירה אותה ירכוש, בעזרת שרטוטים והדמיות ממוחשבות. הקבלנים מצדם מתחייבים בכתב לספק לרוכשים את כל מה שהבטיחו בתוכניות.

לעתים טורח הרוכש הפוטנציאלי לבדוק את אמינות החברה ואת איתנותה הכלכלית. פעמים רבות הבדיקות הללו נעשות לשווא, שכן מעיון בחוזי רכישה שנחתמו בשנים האחרונות עולה, כי למרות חוק המכר דירות – האמור להבטיח את השקעתו של הקונה – אין רוכשי הדירות "על הנייר" מוגנים דיים.

שורש הבעיה נעוץ בשיטת הליווי הפיננסי – פטנט שהמציאו הבנקים וחברות הבנייה במטרה לקדם את ענף הנדל"ן. חברות הבנייה המעוניינות לבנות פרויקט מתקשרות עם הבנק בהסכם, לפיו הבנק מעניק את האשראי לרכישת הקרקע ולבניית הפרויקט ובתמורה משועבדות לבנק כל זכויות החברה בפרויקט. ברוב המקרים, השיעבודים הללו אינם מוגבלים בסכום.

לכאורה, מדובר במצב חיובי, שכן הבנק מפקח על חשבונות הפרויקט, ובמצבים בהם בניית הפרויקט נשלמת, כספו של הרוכש מובטח. אך במקרה של קריסת החברה, הבנק הוא המבוטח העיקרי. גם אם כספו של הרוכש מובטח באמצעות ערבות בנקאית, אותה קיבל בעת רכישת הדירה, ערבויות חוק המכר שנותנים הבנקים, לא מפצות את הרוכש באופן מלא.

ערבות חוק המכר מפצה את הקונה רק על הסכום (בהצמדה) אותו שילם בתמורה לדירה והרוכש מפסיד, לדוגמה, את הפער בין ערך הנכס בראשית השנה לערכו לקראת סופה – פער ששיעורו ב-'94 נאמד בכ-10%.

ואולם, מניתוח כמה ערבויות מכר שנתנו הבנקים לרוכשי דירות בשנים האחרונות עולה, כי הבעיה העיקרית חבויה בתנאים שכוללים הבנקים בערבויות.

בערבויות מכר שנתן בנק לאומי, למשל, נכלל סעיף, לפיו בבוא לממש את הערבות, על הקונה להצהיר כי מועד כניסתו לדירה (מועד החזקה) חלף. סעיף כזה יכול ליצור בעיה לקונה שרכש דירה אשר מועד מסירתה חלף, המגלה בטרם חלף מועד החזקה, כי נפתחו הליכי פירוק או כינוס נגד חברה ממנה רכש דירה "על הנייר". מבנק לאומי, נמסר כי עד היום לא הופנתה כל טענה בעניין וכי "זהו סעיף סביר, הכפוף לכל חוק מקרקעין".

ערבויות חוק המכר שנותן בנק הפועלים, לדוגמה, לא כוללות סעיף דומה והקונה נדרש להוכיח רק כי לא תפס חזקה על הדירה. כתנאי יחיד לעניין החזקה, זהו תנאי הגיוני, שכן אין זה סביר שהקונה יחזיק בנכס מחד וידרוש את כספו מאידך.

בנקים אחרים קובעים בערבויות חוק המכר, כי הסכום המובטח לרוכשים מתוקף הערבות, ישולם במקרה של כינוס, פירוק, או עיקול ובתנאי שהתביעות הללו לא נעשו על ידי הרוכש. אם לרוכש יש עילה להגשת תביעה מסוג זה, מדוע שלא יקבל את כספו בחזרה?

מה עם כל הנזקים האחרים הנגרמים לרוכש, כמו איחור במסירת החזקה? או אם בחר לבטל את החוזה עם החברה ומגיע לו על פי פסק דין סופי של בית המשפט פיצויים קבועים ומוסכמים. ממי יגבה את כספו מחברה שכל רכושה משועבד לבנקים?

לצד הבעיות המשפטיות הנובעות מנוסח ערבויות חוק המכר הניתנות על ידי הבנקים בעייה קטנה נוספת – אבל יקרה.

בעבור הערבות גובים הבנקים עמלה בשיעור של 0.7%–1.5% לשנה, מסכום הרכישה. בפועל מוסיפות חברות אחרות לתשלום על הדירה 1.5% ממחיר הנכס ונותנות לרוכש את הערבות. כך משלם הרוכש 1.5% על כל הסכום, למשך כל התקופה בה הוא מחזיק את הערבות, במקום לשלם אחוזים קטנים והולכים, משום שבמקביל הוא משלם בהדרגה את מחיר הנכס. גם יכולת המיקוח של הרוכש מול הבנק באשר לשיעורי התשלום ממחיר הנכס שישלם בתמורה לערבות, מתפוגגת. יצוין, כי החברות משלמות על סכום זה מע"מ, בעוד שאם הרוכש היה משלם את העמלה ישירות לבנק לא היה חייב במע"מ.

חברות רבות דורשות לקבל בחזרה את הערבות, עם מסירת החזקה (בשטח נחתם חוזה עם המינהל). רוכש המסכים להחזרת הערבות, במטרה לחסוך תשלומי עמלה הנגזרים מהארכת הערבות, עלול (באופן תיאורטי) להיקלע למצב שבו אין למי לפנות במקרים של אי רישום זכות קניינית, או אי מילוי התחייבויות הקבלן.

במקרים בהם ממשכנות חברות הבנייה את כל הזכויות לטובת הבנק המלווה, רובצת המשכנתה על כל הפרויקט וגם תשלום מלא של קונה פרטי, בעבור דירה שרכש, אינו מוציא אותה מכלל הפרויקט. אם תקרוס החברה והבנק יחליט לממש את המשכנתה, עלול הקונה לאבד את הדירה שרכש במיטב כספו.

פעמים אחרות מתבקשים הבנקים להמציא לרוכש הדירה מכתב בו מצוין, כי אם שולמה מלוא התמורה על הדירה ותוקף הערבות הבנקאית פקע, הרי שהמשכנתה לא תחול על הדירה שרכש. הבנקים לא מגדירים את המכתב אלא יש לבקשו וגם אז הנוסח לא מכסה את הקונה. בנקים אחרים מתחייבים במכתבים אלו לשחרר את הדירה מהמשכנתה, רק במועד רישום הדירה בטאבו. מסמך כזה אינו מספק, שכן הליך הרישום בטאבו עלול להימשך שנים רבות, ובינתיים יכול הבנק לממש את זכויותיו בפרויקט.

מאחר שהרישום בטאבו נמשך שנים אחדות ומחייב ציון כל נקודות המכירה של הנכס, דורשים הקבלנים כי הרוכשים יחתמו על ייפוי כוח שיאפשר לחברה לערוך את הרישום בעצמה. פעולה מסוג זה כרוכה בתשלום נוסף, דבר המייקר את מחיר הדירה, מחד גיסא, ומעודד את הקבלנים לא לרשום את הנכסים בטאבו במשך שנים ארוכות, מאידך.

שיטת הרישום בטאבו, יוצרת בעיה נוספת, שכבר היו לה תקדימים בארץ: כדי לרשום את הדירה בטאבו, על הקבלן לסיים את ענייניו הכספיים עם מס ההכנסה (טופס 50 ג'). במידה שהקבלן לא ביצע זאת ופשט את הרגל, יצטרכו רוכשי הדירות לעמוד בזכויותיו כדי לרשום את הדירה בטאבו.

ירידה הדרגתית במענקים להשתתפות בשכ"ד ב-'94

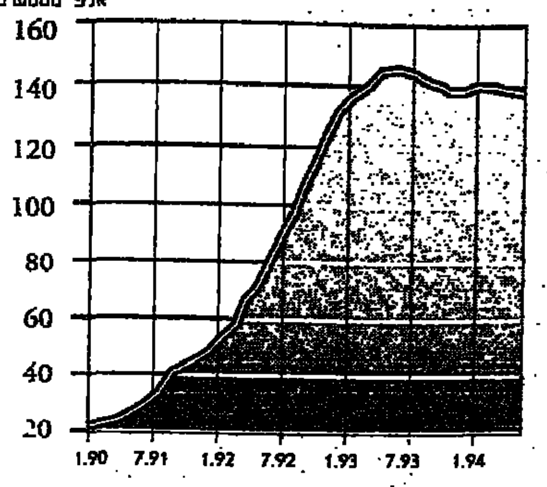

במאי '94 נהנו 140,324 זכאים ממענקים להשתתפות בשכר דירה, בדומה למארס השנה. בשנתיים האחרונות חלה ירידה במספר ממשי המענקים לשכר דירה – הן מבין הזכאים שהם זוגות צעירים והן מבין העולים החדשים. 84% ממממשי המענק במאי הם עולים חדשים; 7.8% זוגות צעירים; 3.8% משפחות חד-הוריות; ו-1.5% – קשישים.

הירידה במספר ממשי המענק לשכר דירה מקבילה לגידול בהיקף מימוש המשכנתאות.

ניו יורק

חיים הנדוורקר

21 קומות בדאון טאון ב-5 מיליון דולר

אייב הירשפלד רכש באחרונה בניין ברחוב ברוד מספר 25 בדאון טאון של מנהטן תמורת 5 מיליון דולר. בבניין, שהוקם בתחילת המאה, 21 קומות והוא משתרע על שטח של 47 אלף מ"ר. המבנה, שעמד ריק במשך תקופה ארוכה, נרכש באמצע שנות ה-80 על ידי יזם שהחל בביצוע שינויים בתוכו. בנק "אמריקן סייווינגס אנד לואן אסוסיישן" עיקל את הבניין לאחר שיזם זה נקלע לחובות כספיים. כאשר גם הבנק נקלע לקשיים פיננסיים, נתפס הבניין על ידי הרשות הממשלתית – האר.טי.סי., שמסרה אותו לניהול של קבוצת משקיעים בראשות רוברט באס.

נודע, כי הירשפלד בוחן אפשרות להתאים את המבנה למגורים.

מילסטין רכשה בניין של 27 קומות מפרודנשיאל

חברת הנדל"ן "מילסטין" רכשה בניין בחלק המזרחי של מנהטן ברחוב 43 מספר 6. מדובר בבניין בן 27 קומות, המשתרע על שטח של 28 אלף מ"ר, בין שדירות מדיסון לבין השדירה החמישית. סכום הרכישה לא פורסם. הדייר הראשי בבניין, שהוקם ב-1969, הוא "דה אימיגרנט סייווינגס בנק", הנמצא בשליטת משפחת מילסטין, אשר מחזיק 49% משטחו. מילסטין רכשה את הבניין מפרודנשיאל ריל אסטייט, שקנתה אותו ב-1981. כיום תפוסים 97% משטח המבנה על ידי דיירים.

פרודנשיאל ניסתה למכור את הבניין מתחילת השנה, וביצעה בו כמה שיפוצים לקראת המכירה.

ברונפמן ג'וניור – לקח משכנתה?

מנכ"ל סיגראם, אדגר ברונפמן ג'וניור, רכש באחרונה בית בן 5 קומות ברחוב 64, ליד השדירה החמישית, תמורת 4.375 מיליון דולר. הבניין, שנבנה בשנת 1916, עוקל בעבר והוצא למכירה בשוק בדצמבר 1981, במחיר של 8 מיליון דולר, אלא שאז לא נמצא לו קונה. ברונפמן מתכוון להפוך את הבניין למקום מגוריו בעיר.

בסמוך לבית זה, ברחוב 64 מזרח מספר 5, ישנו בית נוסף העומד למכירה. המחיר המבוקש עבור הבית, הכולל אולם נשפים גדול וגן, הוא 10 מיליון דולר. בניין אחר באותו רחוב (מספר 16), הכולל אף הוא 5 קומות, נכנס באחרונה לשוק המכירות במחיר של 9.25 מיליון דולר.

מדובר באזור האמידים היוקרתיים ביותר במנהטן, מה שמסביר את המחירים הגבוהים. בין השאר, מתגוררים בבתים הנמצאים באזור זה איבנה טרמפ ודיוויד גפן.

דירות להשכרה – השוק המוביל

"שוק הדירות להשכרה הוא, ללא ספק, השוק החזק ביותר בתחום הנדל"ן בניו יורק" – כך אומר לארי סילברסטין, אחד מאילי הנדל"ן של ניו יורק בראיון ל"הארץ".

לדברי סילברסטין, שהיה בין אלה שנפגעו במשבר הנדל"ן בסוף שנות ה-80, ענף הנדל"ן מתאושש בתקופה זו באופן משמעותי – הן בתחום המסחרי והן בתחום מבני המגורים, אבל אין כל ספק כי שוק השכירה – מוביל. "אנו מתכוונים לבנות במנהטן 1,800 יחידות דיור המיועדות להשכרה. הדירות הללו יהיו בשני מגדלים, שיתנשאו לגובה של 40 קומות. אנו מתחילים בפרויקט משום שהשוק הזה חזק". את צמיחת שוק הדירות להשכרה מסביר סילברסטין בכך שבשנים האחרונות לא נבנו דירות חדשות במנהטן ואין כיום די על מנת לענות על הביקוש.

סילברסטין מאמין, כי בעקבות הצמיחה בשוק הדירות להשכרה תבוא בסופו של דבר גם התאוששות בשוק הדירות למכירה בעיר, ובמיוחד הוא מציין את דירות הקונדומיניום (הנמצאות בבעלות פרטית, בניגוד לבנייני קו אופ – שהם בתים בבעלות משותפת). גם לגבי הדאון טאון, הנחשב לבעייתי יותר, משוכנע סילברסטין, כי המצב יילך וישתפר. לדבריו, יש לו בניו יורק 930 אלף מ"ר הנמצאים בבעלותו/בניהולו. "כמחצית מכלל השטח נמצאת בדאון טאון ולכן אני קשור למתרחש באזור הזה, ובטוח כי ההתחזקות תגיע גם לשם".

ובכל זאת עלייה במכירת בתים

למרות ששערי הריבית בארצות הברית נמצאים בעלייה, וכתוצאה מכך המשכנתאות הופכות להיות יותר ויותר יקרות – נמשכת העלייה במכירת בתים. בחודש ספטמבר נרשמה עלייה של 2.6% במכירות בתים המיועדים למשפחה אחת. זאת, כאמור, בשעה שרמת המשכנתאות הגיעה לרמה הגבוהה ביותר זה שלוש שנים והיא נעה בסביבות 9%. מומחים מסבירים, כי הרקע לעלייה הוא התחזקות שוק העבודה, הירידה באבטלה והגידול שנרשם בהכנסה.

עסקות אחרונות

● מנהטן, צ'לסי, רחוב 19 – בית הכולל שתי דירות וגינה. באחת הדירות ארבעה חדרים ו-2 חדרי שירותים ובדירה השנייה שלושה חדרים, חדר אמבטיה אחד ומרפסת. הבעלים ביקשו 1 מיליון דולר וכעבור 22 שבועות נמכר הבית תמורת 875 אלף דולר.
● מנהטן, בחלק המערבי, שדירת ווסט אנד – דירת שלושה חדרים בשטח כולל של 190 מ"ר, הנמצאת בבניין קו־אופ שנבנה בשנות ה-40. לדירה דמי אחזקה חודשיים בסך 2,000 דולר, שמתוכם ניתן לנכות לצרכי מס 45%. הבעלים ביקשו 615 אלף דולר והדירה נמכרה כעבור שלושה חודשים ב-540 אלף דולר.
● קווינס, רגו פארק – בית בן שלושה חדרים, מסים חודשיים בסך 1,300 דולר. הבעלים ביקשו 210 אלף דולר ולאחר 10 שבועות נמכר הבית תמורת 210 אלף דולר.
● ברוקלין, פארק סלופ – דירת שלושה חדרים בשטח של 160 מ"ר בבניין קו־אופ. הבניין הוקם ב-1909, והוא מיועד לשימור. לדירה דמי אחזקה חודשיים של 720 דולר, שמתוכם אפשר לנכות 50% לצרכי מס. הבעלים ביקשו 279 אלף דולר. הדירה נמכרה כעבור שלושה חודשים תמורת 251 אלף דולר.

מכרז לבניית מלון אינטר קונטיננטל בת"א

מאת סופר "הארץ"

מכרז לבניית מלון "אינטר קונטיננטל" פורסם בימים אלו על ידי חברת גזל השקעות. גזל היא בבעלות משפחת טייג – הבעלים על שטח של 10 דונם מול הדולפינריום בת"א. שטח הבנייה הכולל של המלון יסתכם בכ-50 אלף מ"ר, וההשקעה בבנייה מוערכת ב-80 מיליון דולר.

המלון יכלול 600 חדרים. 3 קומות בפרויקט ישמשו כשטחים ציבוריים ו-21 קומות לחדרי המלון. בנוסף, ייבנה במלון אולם הכנסים הגדול ביותר בישראל – בשטח 2,000 מ"ר. חברת צמנטכל ב. קרסיק עומדת לסיים בקרוב את ביצוע עבודות התשתית לפרויקט.

בקרוב – מכרז לבניית הקמפוס באשקלון

מאת זיו מאור ודניאל אביב

בעיריית אשקלון מתכננים להעביר את הקמפוס הקשור לאוניברסיטת בר אילן ממרכז העיר, למרכז חדש, בקרית החינוך של העיר, בסמוך לתיכון רוגוזין. בעירייה שוקדים על הכנת מכרז לבניית הקמפוס, שיפורסם בחודש הקרוב. הקמפוס המתוכנן ייבנה על מתחם של 60 דונם, שהוא בבעלות מינהל מקרקעי ישראל. היקף ההשקעה בפרויקט כ-13 מיליון דולר והוא ייבנה בשני שלבים: בשלב הראשון ייבנו מבנים של 3 ו-4 קומות, שיכילו כיתות לימוד, אולמי הרצאות וחדרי מינהלה – 5,500 מ"ר בסך הכל. עלות שלב זה מוערכת ב-5 מיליון דולר. בשלב השני, בכל הנראה בעוד 3-4 שנים, יוקמו 11 אלף מ"ר נוספים, ובהם, מעונות לסטודנטים.

400 מ"ר בשהם ב-110 אלף ד'

מאת סופר "הארץ"

חברת מבני תעשיה בשיתוף עם מינהל מקרקעי ישראל והמועצה המקומית שהם מציעים למכירה 99 מגרשים לבנייה בשיטת בנה ביתך. 10 מגרשים מתוך ה-99 מיועדים לנכים. ההרשמה נערכת במשרדי חברת מבני תעשיה ותסתיים בסוף החודש.

המחיר המבוקש עבור מגרש ששטחו 400 מ"ר – כ-110 אלף דולר. בעת ההרשמה נדרשים המעוניינים להפקיד ערבות בנקאית בסך 3,000 שקל, לפקודת מינהל מקרקעי ישראל – במקדמה על חשבון התשלום עבור הקרקע.

מחירי המגרשים בשהם עלו בשנים האחרונות באופן משמעותי. לפני שנים אחדות הוצעו בשהם מגרשים בשטח של כ-500 מ"ר ב-20 אלף דולר.

מרכז לאוכלוסייה מבוגרת – גם בבית חנן

מאת זיו מאור

באחרונה מרובות [...] על תוכניות לבניית פרויקטים לאוכלוסייה מבוגרת. עוד תוכנית לפרויקט מגורים כזה הועברה באחרונה לוועדה המחוזית לתכנון ובנייה מחוז המרכז. הפעם מדובר בתוכנית לבניית 250 יחידות לאוכלוסייה מבוגרת במושב בית חנן, הסמוך לנס ציונה. הפרויקט עתיד להשתרע על שטח של 70 דונם, השייך למשפחת בן עזר, [...] חברת י.מ.ע. מסעי הד[...] ראל.

הגישה את התוכנית המועצה האזורית גן רווה, והיא הועברה לוועדה המחוזית דרך הוועדה המקומית שורקות. התוכנית נמצאת כעת בשלב הדיונים, לפני הפקדה להתנגדויות. עמירם בן עזר, מבעלי הקרקע, אמר ל"הארץ", כי אין הוא יודע על תוכנית שהוגשה לוועדה המחוזית.

על פי התוכנית אמורות להיבנות במקום 170 דירות 2 חדרים, במבנים בני קומה אחת. 80 דירות ייבנו במבנה המרכזי, שבנוסף ליחידות יכלול מחלקה סיעודית לבני [...] זקוקים, חדר אוכל מרכזי, חדר ספורט ומגרש גולף. השטח הבנוי במבנה המרכזי יהיה כ-10,000 מ"ר. היקף הבנייה בפרויקט כולו – כ-25,000 מ"ר.

הפרויקט מיועד לאוכלוסייה מיישובי הסביבה ולתושבים תהיה אפשרות לעסוק בחקלאות. לפי התכנון, שביצע משרד האדריכלים יורם בר וליאת פריין, התנועה בתוך שטח המרכז תהיה באמצעות מכוניות חשמליות קטנות.

גם במרכז
וגם איזור פיתוח ב'

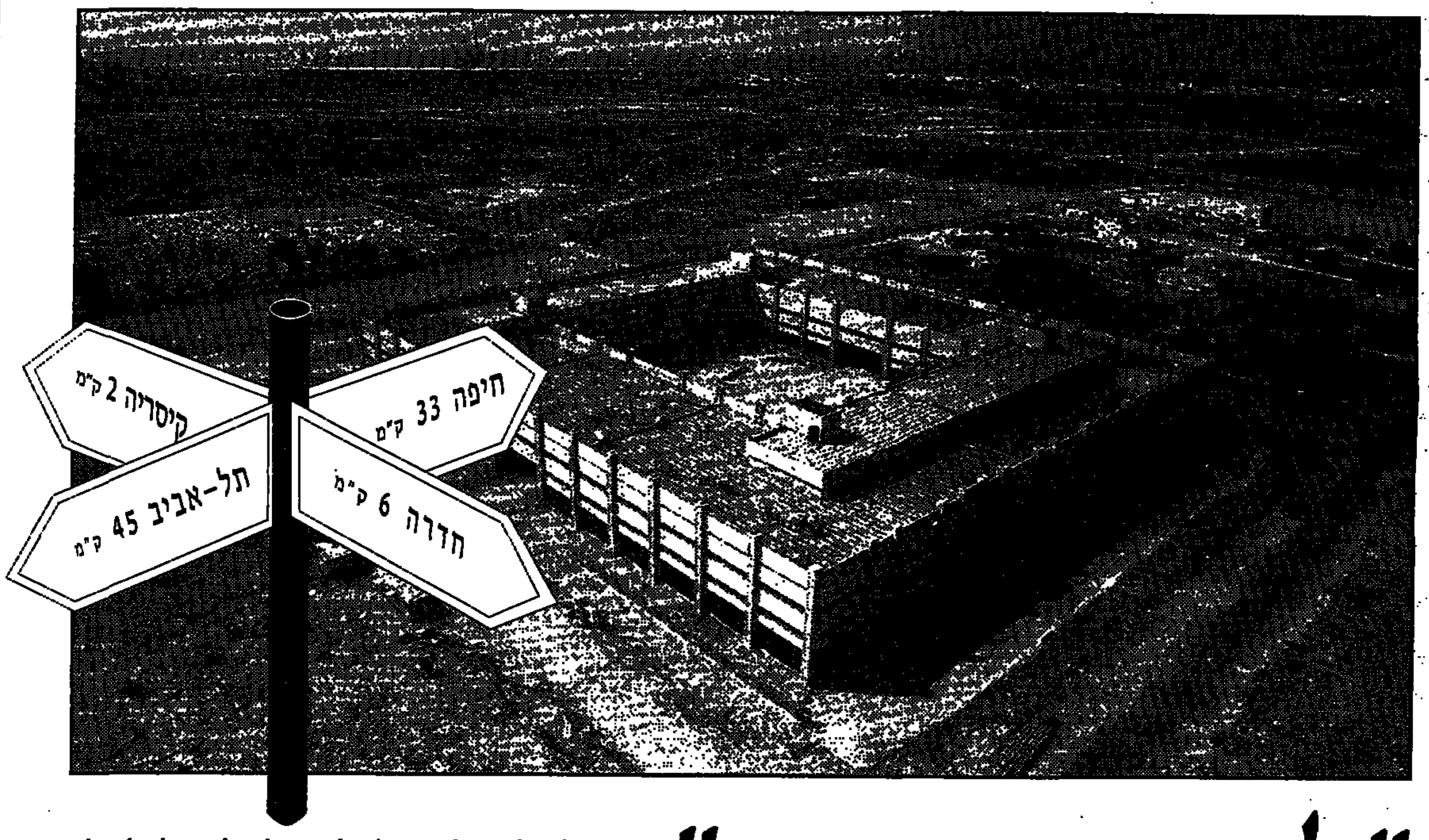

"לב התעשייה" אור עקיבא
מבנה תעשייה ומשרדים להשכרה.
מתאים לכל סוגי התעשייה, קלה נקייה או הייטק, למרכזי שיווק ואחסנה.
אפשרות לבתי ספר, מרכזים חברתיים, מועדוני בריאות וספורט.
ועם כל היתרונות:
* כניסה מיידית.
* אזור פיתוח ב'.
* כח עבודה זמין בכל הרמות.
* חלוקת שטחים גמישה.
* נגישות תחבורתית לכל מקום בישראל.
* חניה בשפע.
* ארנונה נמוכה במיוחד.
שיווק: אנו במרחק של טלפון אחד ממך, 03-5190830
והעיקר, בעל הבית הגדול והטוב במדינה:
חברת מבני תעשייה בע"מ
חברת הנדל"ן הגדולה בישראל!

"אפליה בין שווים"

כך טוענים עותרים נגד תקנה 666

מאת נעה וסרמן

ציבור החקלאים הפרטיים, החברות לעיבוד חקלאי והמעבדים העונתיים, מעכבים בימים אלה את המהלכים להפשרת קרקעות חקלאיות לפי תקנות 666 ו־667. שתיים מתוך שלוש עתירות שהוגשו לבג"ץ בעניין התקנות מסמנות סיכוי לשינוין, כך שגובה הפיצוי שיגרפו בעלי הקרקעות משינוי ייעוד הקרקע, ישתווה לגובה הפיצוי המובטח בתקנה לישובים חקלאיים.

בעתירה שהגישה לאחרונה לבג"ץ התאחדות האיכרים נטען, כי החלטות 666 ו־667 מפלות בין החקלאי הפרטי, חברה לעיבוד חקלאי ומעבדים עונתיים לבין יישובים חקלאיים שיתופיים. בעיקר טוענת העתירה לאפליה בגובה הפיצוי והזכות לקבל קרקע לפיתוח עצמי. עוד נטען בעתירה כי החלת ההחלטה 441 רק על החקלאות השיתופית יוצרת אפליה ביחס לאחרים.

תקנה 432 שעסקה בשנת '89 בהפשרת קרקעות חקלאיות, פשטה ולבשה צורה בחמש תקנות נוספות, אך כולן, נטען בעתירה, לא יצרו אפליה בין הסקטורים החקלאיים השונים. תקנות 666 ו־667 שנחתמו בספטמבר '94, הפלו בין המגזרים החקלאיים השונים, בשל השימוש במונח "נחלה".

"נחלה" היא יחידת קרקע שגודלה נע בין 30 דונם במרכז הארץ, ל־60 דונם בפריפריה. בכל יישוב שיתופי האגודה שיתופית הגדיר תקן של נחלות, שאינו משתנה – בין אם הנחלה מעובדת ובין אם לאו, וכן, הן כאשר מספר החברים תואם את מספר הנחלות, והן במידה שלא. בחקלאות הפרטית מעולם לא הוקים המונח נחלה. החקלאי הפרטי חכר או שכר מהמינהל קרקע ועליה נדרש לשלם דמי שכירות, לפי מחיר קבוע לדונם.

החלטה 666, נטען בעתירה, עושה במונח נחלה, שימוש פסול, בכך שהיא קובעת כי לחוכר קרקע בתנאי נחלה (היישוב החקלאי השיתופי) ישולם פיצוי גבוה מהמגיע לחקלאי הפרטי. על פי ההחלטה, גובה הפיצוי לחקלאי הפרטי יחושב על פי נחלה אחת – ויתרת הקרקע נלקחת ממנו; בעוד שבידי המושב נשארת יתרת הקרקע שייעודה אינו משתנה.

לשם השוואה, במקרה שבו מתקבלת החלטה לשנות ייעוד 120 דונם במרכז – יקבל חקלאי פרטי שחכר שטח בן 50 דונם פיצוי בשיעור 27% (8 דונם). חקלאי פרטי שחכר 120 דונם יזכה לפיצוי זהה. קיבוץ, לעומת זאת, יקבל פיצוי של 27% מערך 120 דונם (32 דונם) ויתרת הקרקע תישאר בידו. בהנחה שדונם קרקע יוערך לפי 200 אלף ש', יקבל הקיבוץ 6.4 מ' ש'. החקלאי הפרטי הראשון יקבל 1.6 מ' ש', ואילו זה השני יקבל 1.6 מ' ש' ופיצוי נוסף על יתרת הקרקע בהתאם לאופיה – שלחין, מטע או בעל. שיעור פיצוי זה נע בין 1.8 ל־2.5 מ' ש'.

חברה לעיבוד חקלאי שחכרה כ־3,000 דונם תקבל, שלא כמו הקיבוץ, רק מחצית משיעור הפיצוי (16 דונם), עבור שינוי ייעוד של 120 דונם, בכסף או בקרקע – כ־3.2 מיליון שקל. מצב חברה כזו גרוע ביחס ליישוב החקלאי ולחקלאי הפרטי; גם כיוון ששני אלו יזכו לפיצוי מינימום – במקרה שבו ערך המקרקעין שייעודו שונה, לא עולה על 15,000–3,000 שקל לדונם. החברה החקלאית לא תקבל כל פיצוי מינימום, בעוד שהיישוב יקבל את כל הפיצוי והחקלאי הפרטי יקבל, כאמור, פיצוי רק עבור נחלה אחת.

בעתירה נטען עוד, כי גם המעבדים העונתיים מופלים לרעה בתקנות. מעבד עונתי, לדוגמה, המחזיק בקרקע בחוזה זמני מתחדש במשך 21 שנים לפחות, לא יוכל לקבל פיצוי במקרקעין, אלא פיצוי כספי בלבד, בשיעור של 13.5% מערך נחלה אחת – כלומר, 800 אלף שקל. מעבד עונתי, המחזיק בקרקע בחוזה זמני מתחדש במשך 15 שנה לפחות, יקבל, לעומת זאת, פיצוי כספי בהתאם לאופי הקרקע שחכר. כך, אם חכר מעבד זה 120 דונם – יקבל פיצוי של 240 אלף שקל ל־120 דונם לבעל ו־720 מיליון שקל לשלחין.

תוצאת ההחלטה, נטען בעתירה, היא שהמגזר הפרטי של החקלאים, שחכר קרקע ושילם תמורתה שנים רבות דמי חכירה, יקבל פיצוי שונה ביחס לחקלאות השיתופית, ויתרת הקרקע שייעודה לא ישונה – תילקח ממנו. זאת, בעוד המגזר השיתופי נהנה משיעור פיצוי גבוה ויתרת הקרקע נשארת בידיו.

המפסידים העיקריים הם חקלאים פרטיים, שרכשו את זכות החכירה מבעל חוזה החכירה המקורי. חוכר חדש שילם לקודמו, במקרים רבים, מחיר המבטא את עליית שווי הקרקע, בשל שינוי ייעודה הצפוי. המינהל גובה 33% מערך העסקה כדמי הסכמה. על פי החלטה 666, יקבל חוכר כזה פיצוי ריאלי רק על נחלה אחת מתוך כל השטח שרכש, בעוד המינהל ישאיר ברשותו את יתרת השטח שעליה קיבל דמי הסכמה.

איל נדל"ן מניו יורק בודק אפשרות להשתלב בפרויקטים בארץ

מאת חיים הנדוורקר

לארי סילברסטין, אחד מאילי הנדל"ן של ניו יורק בשנות השמונים, בודק בימים אלה אפשרות להשתלב בפרויקטים של בנייה למשרדים ולמגורים בישראל. בראיון ל"הארץ" אמר סילברסטין, המחזיק בבעלותו שטחים גדולים של נדל"ן מסחרי בניו יורק, כי הוא בוחן כמה "הזדמנויות ייחודיות" באזור תל אביב וירושלים. לדבריו, למרות שמחירי הנדל"ן בישראל גבוהים – יש עדיין במה להשקיע. סילברסטין סירב למסור פרטים לגבי הפרויקטים ואמר כי יחשוף זאת רק לאחר שהעסקות ייחתמו.

סילברסטין הוא בין הפעילים המרכזיים בקידום נושא אזור סחר חופשי בישראל, ובסוף השבוע הביע אופטימיות בנוגע לסיכויי הגשמת הפרויקט. לדבריו, הקמתו של אזור הסחר החופשי תמשוך פעילות אמריקאית רבה בישראל, ולאלה המבקשים להשקיע בנדל"ן בארץ – מובטחת עבודה רבה בפרויקט זה. סילברסטין הוסיף, כי הוא מעריך שבפעילות הנדל"ן באזור הסחר החופשי, אם וכאשר יקום, יהיו מעורבים גם גורמים מחו"ל.

סילברסטין היה בין אלו שנפגעו קשות בעת המשבר שפקד את שוק הנדל"ן האמריקאי. בשנים האחרונות, עם ההתאוששות בשוק זה, השתפר גם מצב הפעילים המרכזיים בתחום זה, וביניהם סילברסטין.

שיחה

עם שייע גיר, מנהל תעשייה ברשף נכסים: על מחסור במבני תעשייה

להקים אזורי תעשייה חדשים במרכז

כיצד מתבטאת עליית המחירים של מבני תעשייה (שכירות ומכירה) בשנה האחרונה?

מחירי מבני התעשייה עלו מתחילת '94 ב־15%–20%, בעיקר אלו של השכירות. רוב העסקות במבני תעשייה באזור המרכז הן עסקות שכירות כיוון שבאזור זה חסרים מבנים למכירה. הסיבה העיקרית לעליית המחירים היא מחסור משווע בקרקעות לתעשייה באזור המרכז, – בין ראשל"צ בדרום לרעננה בצפון. ההיצע הבלתי מספק הוא גורם טבעי הלוחץ את המחירים מעלה. בנוסף, יש לקחת בחשבון את האינפלציה: מחירי הנכסים נקובים בדולרים, ולכן היה צריך להתאים אותם לעליית המדד, פחות או יותר.

כלומר, עליית המחירים היא למעשה הרבה פחות משמעותית, אם לוקחים בחשבון את עליית המדד?

אני מעריך, שמעבר לעליית המדד, המחירים עלו ב־5% בערכים ריאליים. כך, לדוגמה, בעסקות שרשף נכסים ביצעה: מבנה של 1,100 מ"ר שהושכר לפני 4 שנים לפי 7 דולר למ"ר, הושכר בימים אלה לאחר חידוש חוזה ב־9 דולר למ"ר. מבנה תעשייה באזור התעשייה בבני ברק, שהושכר לפני 5 שנים ב־6 דולר למ"ר, הושכר באזור זה ב־8 דולרים למ"ר. מבנים למכירה יש מעטים מאוד, וגם זה כמובן משפיע על המחיר.

גם העובדה שרמת הבנייה באזורי התעשייה גבוהה יותר היום תורמת לעליית המחירים?

באזורי התעשייה החדשים וגם הותיקים יותר באזור המרכז – כמו קרית־אריה, חולון, ראשון לציון ואפילו סגולה – הביקוש הוא עתה מסקטור ההייטק, אם כבר מתקיימת באזור הפשרת קרקעות לבנייה (כמו בקרית־אריה וקרית מטלון) הרי שהיא מיועדת להייטק. זוהי הדרישה היום במרכז, וגם ראשי הערים באזור זה מעדיפים את בנייה לתעשייה זו, המביאה ליישוביהם אוכלוסייה ממעמד סוציו־אקונומי גבוה יחסית. הדרישה להייטק מעלה את סטנדרט הבנייה באזורי התעשייה וגם את המחירים. במקביל מתחיל להיווצר מחסור במבנים לתעשייה כבדה ולמלאכה. אני צופה שבקרוב לא יהיה מקום למסגריות ונגריות באזור המרכז. בעתיד – תעשיות עתירות כוח אדם כאלו ייאלצו להתרחק מהמרכז לכיוון אשדוד ונתניה, למשל. כלומר, מעבר למחירים יש לכך השלכות על פיזור האוכלוסייה. משום כך, חייבים להקים אזורי תעשייה חדשים באזור המרכז ולהפשיר עוד ועוד קרקעות גם לתעשיות שאינן הייטק.

מאת רונית מורגנשטרן

דוידיאן יקים פרויקט של 120 דירות באשדוד לאוכלוסייה מבוגרת

יבנה גם 2,000 מ"ר למשרדים ברח' רוטשילד בתל אביב

מאת זיו מאור

הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של מחוז המרכז אישרה פרויקט של היזם יהודה דוידיאן, בעליה של חברת בולת, לבניית 120 דירות לאוכלוסייה מבוגרת בנוף לידו באשדוד. התוכנית הוחזרה לעירייה וממתינה לקבלת היתרי בנייה.

50 דירות באשדוד ב־5.5 מ' ד'

הפרויקט, שייבנה על קרקע בשטח 6.5 דונם, שבבעלותו דוידיאן, יכלול דירות חדר ו־2 חדרים. בנוסף, יהיו בו מטבח מרכזי, שירותים רפואיים, אולם לטלוויזיה ושירותים נוספים לתושבי הבניין. דוידיאן מעריך את היקף ההשקעה בפרויקט, שתיכנן משרד י. בר ול. פריה, בכ־12.5 מיליון דולר.

בשכונה י"א באשדוד מקים היום דוידיאן בניין בן 50 דירות. הפרויקט, הנמצא לקראת סיום בניית השלד, יכלול 9 קומות ובהן דירות בנות 4 ו־5 חדרים, שייבנו בסטנדרט גבוה. מועד האכלוס המשוער של הפרויקט, הממוקם על מגרש בן 3.5 דונם, צפוי להיות ב־'95.

מחיר דירת 4 חדרים בשטח 120 מ"ר הוא כ־145 אלף דולר; מחיר דירת 5 חדרים, בשטח 150 מ"ר – כ־170 אלף דולר. היקף המכירות בפרויקט עד כה מסתכם בכ־5 מיליון דולר. היקף המכירות הכולל הצפוי בפרויקט הוא כ־8 מיליון דולר. עלות ההשקעה במקום מוערכת על ידי דוידיאן בכ־5.5 מיליון דולר.

ברחוב רוטשילד בתל אביב, בסמוך לבית קלקא, יבנה דוידיאן בניין משרדים בן 4 קומות, בשטח של 2,000 מ"ר, כולל מרתף חניה. שטח המגרש כ־600 מ"ר והוא יועד במקור לבניין למגורים בן 3 קומות.

פרויקט זה ייבנה בסטנדרט גבוה – במשרדים יהיו שטחים מקיר לקיר, מיזוג, ציפוי שיש ותיקרה אקוסטית. המבנה מיועד כולו להשכרה ודוידיאן מאמין שבנייתו תסתיים בתוך 10 חודשים ממועד מתן היתר הבנייה.

מחירי קוטג'ים בצפון הארץ

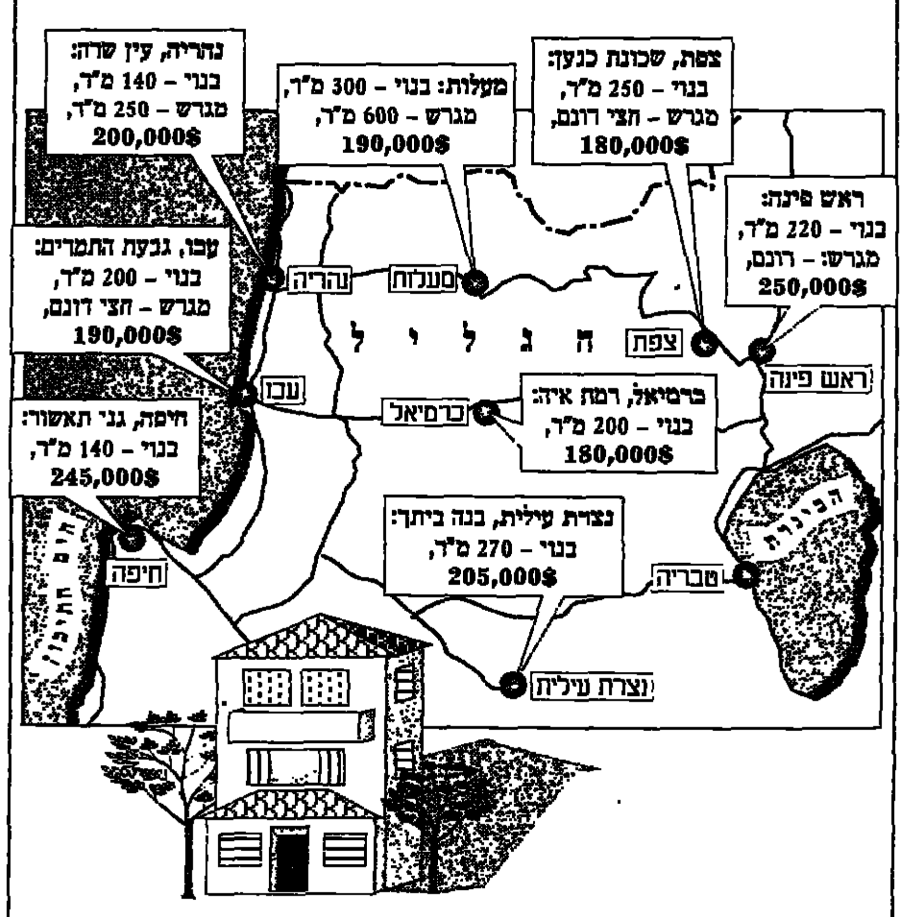

בצפון הארץ ניתן להשיג וילות וקוטג'ים במחיר דומה למחיריהן של דירות שלושה וארבעה חדרים בתל אביב. חיפה, המטרופולין הצפוני, היא העיר היקרה ביותר באזור הצפון; מחיר וילה קטנה יחסית, בשטח 140 מ"ר ובתוספת גינה קטנה, הוא 245 אלף דולר.

בראש פינה ניתן לרכוש קוטג' על מגרש ששטחו דונם ובתוספת 2–3 דונמים של מטעים, תמורת 250 אלף דולר בלבד – סכום שיספיק בקושי לקניית דירת 3 חדרים בשכונות מסוימות בירושלים למשל. מחיר קוטג' בשטח דומה באזור הרצליה פיתוח או כפר שמריהו יכול לעלות על מיליון דולר.

בערים הקטנות יותר, כמו מעלות או כרמיאל, אפשר לקנות בפחות מ־200 אלף דולר קוטג' מרווח. בצפת, תמורת אותו מחיר תזכו גם בחצר בשטח של חצי דונם

זיו מאור

פקס נייר רגיל, נשאר לתמיד
שלא כמו האחרים, לא דוהה ולא נמחק.

בוא ונראה איך פותרים חמש בעיות בפקס אחד: הפקס התרמי דוהה והכתוב עליו נמחק עם הזמן ונעלם – בעיה. צריך לצלם כל מסמך המיועד לתיק – בעיה. המזכירה עובדת שעות נוספות – בעיה. מכונת הצילום עובדת פעמיים – בעיה. והבעיה הכאובה מכולן – זה עולה כפליים. הפתרון לכל הבעיות PANAFAX UF-321, UF-322. Panasonic, החברה שהביאה לעולם את פקס הזרקת הדיו, מציעה לך עכשיו את PANAFAX UF-321, UF-322 – פקס העובד על עקרון הזרקת הדיו ומדפיס על נייר רגיל. מעכשיו מסמכים לא "נמחקים", פחות עבודה, תשדורת מהירה יותר, ובשורה התחתונה – חיסכון עצום בעלויות האחזקה. מכשירי הפקס נייר רגיל PANAFAX UF-321, UF-322 "סוסי עבודה" לשנים ארוכות, איכותם גבוהה, ולא פחות חשוב, הם קלים ונוחים להפעלה. וכמובן, יש במכשירי פקסימיליה אלה את כל מגוון התכונות, שיש במכשירי פקסימיליה אחרים של Panasonic. פאנאפקס – מעכשיו ולתמיד, אז מה היתה הבעיה?

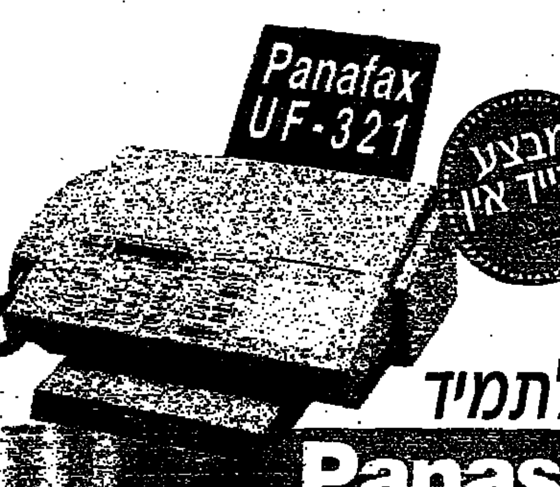

פקס נייר רגיל. מעכשיו ולתמיד
Panasonic ירקום
אזור ת"א 03-6131555, אזור ירושלים 02-235007, אזור חיפה והצפון 04-421222
אזור באר-שבע והדרום 07-234344/8, התקשר לתיבת ירקום 03-5760010, 24 שעות ביממה

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן - בתי יוקרה
1. למכירה בשיכון דן קוטג' יפייפה במיקום יוקרתי, כניסה נפרדת
2. למכירה באפקה וילה סולידית במקום יוקרתי !! גינה גדולה !!
3. למכירה ברמות צהלה פרויקט קוטגים מפואר 5 חדרים+מרתף במיקום מצויין !!
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106
FIABCI

סניף רמה"ש - בתי יוקרה
1. למכירה ברמת השרון המערבית
מגרש פרטי לוילה בודדת 445 מ"ר $400,000
2. למכירה/השכרה בהרצליה בצמרות
דירה 4.5-5.5 חדרים בקומה גבוהה
3. למכירה בהרצליה ברמת אמיר
קוטג' 5 חדרים מושקע! יפייפה! ושקט $275,000
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

עסקת השבוע !
חדש!
דירת גג
נוף מהמם !!
+ מעלית + חניה במרכז ת"א
$550,000
03-6486126 לפנות ליוסי

הארץ
יום ראשון, י' בכסלו תשנ"ה
13 בנובמבר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב שלמה שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001: פקס' 6810012 מערכת: 6815847 הנהלה: 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הסוכנות 2, טל' 6—254245-02, ת"ד 273 ד"ן 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב גורדון 20, טל' 7—04-623166, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות תלונה למנויים 03-5121333, 03-5121544 מודעות לזה הדואר 03-6582820

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב שלמה שוקן 21, תל אביב.
העורך: חנוך מרמרי · עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel.
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212. Fax 6810012

רוב רפובליקאי בקונגרס

הקונגרס האמריקאי, ובית הנבחרים במיוחד, נשלט במשך עשרות שנים בידי המפלגה הדמוקרטית – גם בשנים בהן מועמד המפלגה הרפובליקאית זכה להיבחר כנשיא. הבחירות שנערכו בתחילת השבוע שעבר שינו מאזן זה של הכוחות מיסודו: הקונגרס, על שני בתיו, היה למעוז הרפובליקאים, בעוד שנשיא ארה"ב נבחר כמועמד הדמוקרטים ואין ספק באמונתו לעקרונות מפלגתו שהוא מוסיף לדגול בהם.

כל הפרשנים תמימי דעים כי בכוונת רוב הבוחרים להזיז את מדיניות הנשיא ימינה. ביל קלינטון איננו מאמין כי תוצאות הבחירות משקפות אי־שביעות רצון מפעילותו כראש הרשות המבצעת, אלא מייחס את ניצחון הרפובליקאים ואת מפלת מפלגתו לאכזבה כוללת מהממסד הפוליטי.

אם קיימת אכזבה זו – אין לערבב אותה עם תחושת ה"נמאס" מכל המפלגות, שנשיא גרמניה לשעבר, ריכרד פון וייצזקר, דיבר עליה לפני שנים אחדות: הרפובליקאים דומים לדמוקרטים – כמפלגה המבקשת לרכוש קולות ולפקח על הממשל – כטיפת מים אחת לשנייה. בארצות הברית מזהים את הממסד עם ואשינגטון וזו משמשת שם נרדף למנגנונים ביורוקרטיים ענפים אשר מוציאים יותר מדי כספי מכיסו של האזרח משלם המסים. אם הרפובליקאים ראויים לכינוי של "שמרנים" – שמרנותם מתבטאת בקריאה לבלימת מגמתו של הממשל להגדיל את תקציב ההוצאות הממלכתי־פדראלי ומדינת־הרווחה.

סיוע כספי למדינות זרות מעולם לא היה פופולרי בציבור האמריקאי; ג'סי הלמס, רפובליקאי שצפוי להיבחר ליושב ראש ועדת החוץ של הסנאט, מבטא בלשון בוטה את תסכולו על שארה"ב "הוציאה מאז הסכם קמפ דייוויד 80 עד 100 מיליארד דולר על תהליך השלום במזרח התיכון" ומוסיף לתלונה ספציפית זו את הקובלנה הגורפת יותר על כי "ארה"ב מוציאה כספים רבים מדי על נאט"ו והאו"ם".

מגרונו נשמע הקול האותנטי של בדלנות אמריקאית. נימת דיבורו של הלמס מזכירה את נימת דיבורם של האמריקאים שהתקוממו נגד הנשיא וודרו וילסון, בשל ניסיונו לשלב את ארה"ב בחבר הלאומים; ושל כל אלה שטרחו להרתיע את הנשיא פ"ד רוזוולט מלהתערב לטובת בריטניה נגד גרמניה הנאצית.

צלילים אלה אינם ערבים לאוזנינו. הלמס הוא ידיד ישראל, ומרוב ידידותו אף מתנגד לנטישת רמת הגולן; למעשה, לרוב הרפובליקאים בבית הנבחרים ובסנאט יש בתיקם נאומים והצהרות שהם שוחרים את טובת ישראל. הדעת נותנת כי ישאירו את הסיוע הכספי הצבאי והאזרחי לישראל על כנו; אך המגמה העקרונית לקיצוצים בסיוע חוץ עלולה לגרום נזק גם לישראל, אם תתורגם לשפת המעשה בנוגע לפלשתינאים, לירדן ולמצרים.

עם זאת יש לזכור כי לא נשיא חדש נבחר זה עתה: קלינטון ימשיך לכהן ולהפעיל את מלוא סמכויותיו, ועל ישראל מוטלת החובה להסביר לכל חברי הקונגרס שהיא רואה בו ידיד נאמן. אל לנו לוותר על מעורבותו בתהליך השלום בכלל ובעידוד הסורי בפרט; מה שהנשיא ומזכיר המדינה יכולים לעשות למען השגת חוזי שלום בינינו לבין סוריה – ראוי לתמיכת הקונגרס.

ישראל שאפה תמיד להציג את נושא התמיכה בה אל מחוץ לחילוקי הדעות הפנים־אמריקאיים המפרידים בין שתי המפלגות הגדולות. רוב רפובליקאי בקונגרס אינו צריך להחזיר את תקופת אייזנהאור־דאלס משנות החמישים לתחייה, ויש מקום לקוות כי התפנית שהתחוללה זה עתה בהרכב הקונגרס לא תגביל את יכולתו של הנשיא קלינטון להתקדם יחד איתנו, כפי שהבטיח בנאומו בכנסת, לעבר דמשק, לשלום ולביטחון.

מה אמר עמידרור?

מאת זאב שיף

מצב אירוני שלא היה אפשרי בעבר נוצר בעקבות דבריו של סגן ראש המודיעין להערכה, תת אלוף יעקב עמידרור, בוועדת חוץ וביטחון. ראש ממשלת ישראל ושר הביטחון שלה מנסה להגן על השליט הסורי מפני קצין מודיעין ישראלי בקשר עם קיום הסכמים עמנו. מי היה מאמין באותה הרפתקנות עשה יצחק רבין חשבון עם המודיעין הישראלי שטעה, לדבריו, פעמים רבות בהערכותיו על מלחמה וגם על שלום. בכך לא תמה האירוניה. דווקא ראש אמ"ן, האלוף אורי שגיא, שדעתו שונה משל עמידרור בקשר לכוונותיו של אסד, יוצא להגנה על סגנו אחרי שעיין בתעתיק הדיון בוועדת החוץ והביטחון.

עיון בסטנוגרמה מלמד כי עמידרור השיב לשאלתו של ח"כ עמנואל זיסמן, שסיפר כי שמע מאחד ממלוויה של ראש ממשלת שהסורים הפרו 18 הסכמים עמנו. כיצד אתם מאמינים לזה שאל הסורי. זיסמן שאל את עמידרור אם זה נכון.

השיב עמידרור: "אם אנחנו מאמינים או לא, אין זה מענייני. איני יודע אם הפרו 18 הסכמים זה נכון. טורקיה וסוריה חתמו על הסכמים בעניין טרור מצד הפק"ק. נכון שסוריה לא שמרה על כך". ואחר: "האגדה שאסד מקיים הסכמים – הבסיס ההיסטורי שלה חלקי מאוד. הוא מקיים כשזה נוח לו. הוא שומר על הסכמים, כשהוא יודע שהעונש על ההפרה גדול וכשיש לו אינטרס בשמירתם. אם האינטרס יהיה שלא לקיים, הוא לא יקיים. זו אגדה שמלה של אסד היא מלה. נכון, את הסכמי 1974 עמנו הוא מקיים, מלבד הפרות לא גדולות.

המגי: זה קורה גם אצל המצרים...

עמידרור: נכון. הוא לא נתן לאיש לפעול נגדנו מהגבול הסורי, כי זה האינטרס שלו. לא צריך לסמוך על כך שאסד הוא איש של כבוד. הוא שומר על הסכמים כשזה כדאי לו.

בגין: המיתוס עליו בעניין הסכמים מוצדק?

עמידרור: המיתוס לא מוצדק, אך המיתוס חסר משמעות. כשישתלם לו שלא להפר הסכמים, לא יפר. וכשישתלם – יפר."

ספק אם רבין הספיק לקרוא את הסטנוגרמה לפני שיצא בהתקפה על עמידרור. אילו ידע שגם עמידרור אמר שאסד שמר על ההסכם עם ישראל, ייתכן שדבריו היו מנוסחים אחרת. עמדותיו של עמידרור על אסד וסוריה ידועות לא רק לרבין ולרמטכ"ל, הם אינן סוד גם לכתבים צבאיים ולעיתונאים אחרים. העובדה שהוא נשלח להופיע בפני ועדת חוץ וביטחון ומלווה את ראש הממשלה להופעה זו לעתים קרובות מאוד, מלמדת כי איש אינו מנסה להעלים את דעותיו. הוא משתתף תמיד בפורומים הקבועים של הערכות המצב, בנוכחותו של רבין, וגם בפגישות אחרות. יתרה מזאת, מחלקת המחקר של המודיעין בראשותו של עמידרור היא [illegible] לחלוטין. כל לקט מודיעין מטעמו מגיע בקביעות לראש הממשלה. יש לו גם יכולת להפיץ מסמך שנקרא "דעה אחרת".

האם ראש הממשלה קורא מסמכים אלה? יש להניח שכן. מי שמכיר את הסטטוס של רבין בחומר הגלם המודיעיני לא יכול להסיק אחרת. שאלה אחרת כיצד הוא מתייחס לעמדותיהם של עמידרור ושל הממונה עליו, האלוף שגיא, ועל זה אין לאיש שליטה.

אותם פרטי מידע, שרב בהם החומר הסודי, פרושים בפני שגיא ועמידרור. ובכל זאת יש להם הערכות שונות. זה מלמד עד כמה הערכת המודיעין היא עניין סובייקטיבי, כמובן על פי מיטב שיפוטם של האנשים האחראים. בעיני זו הוכחה לפלורליזם הקיים באגף המודיעין הצבאי. חילוקי הדעות בין שגיא לעמידרור גם הם אינם סוד. הוויכוח הוא ממושך מאוד. אין כאן מקרה של סגן סימן־טוב מ־1973 שמבקשים לסתום פיו. מי שרואה את הדברים באור זה, לא יודע מה מתרחש במודיעין.

ציר המחלוקת בין השניים קשור למטרותיו של אסד בתהליך השלום. בעוד ששגיא ראה בכך, משלב מוקדם מאוד, החלטה אסטרטגית לשינוי, הבין עמידרור את המהלך של אסד כצעד טקטי. היעד אינו השלום. השלום נתפס, לדבריו, על ידי אסד כמחיר שיש לשלמו כדי להתקרב לארצות הברית, להשיג הכרה לשליטתו על לבנון, ולקבל את כל רמת הגולן. אלה הם חילוקי דעות בריאים. רבים יודעים עליהם במודיעין וגם בקבינט.

אם לעמידרור יהיו חילוקי דעות מהותיים, הם לא יהיו לדעתי עם שגיא, אלא עם רבין. כשתגיע השעה להחליט על נסיגה וסידורי ביטחון יהיה עמידרור אופוזיציונר תקיף (לא יחיד) בתוך המערכת הצבאית והמודיעינית. משום שמדובר בנסיגה גם בגזרות אחרות, דעתו תקיפה יותר. פירוזה של רמת הגולן לא תהיה בעיניו תשובה מספקת לאובדן השטח ולהגנת הצפון, אך זו כבר שאלה אחרת וסבוכה יותר מאשר מאווייו של אסד.

אין עם מי לדבר?

מאת עוזי בנזימן

שלושה שמות, ישראליים כל כך, של אנשים הנמצאים בראשיתם של חיים אוחזים צופני הבטחה נוספו בסוף השבוע לרשימה הארוכה (קרוב למאה) של קורבנות הטרור הפלשתיני המשתולל מאז ספטמבר '93. חללי הפיגוע במחסום נצרים מחזירים את השאלה כלום הסכם אוסלו היה טעות, והאם הקו המדיני של ממשלת רבין מוליך את ישראל אל מבוי סתום ביחסיה עם הפלשתינאים.

לכאורה אפשר לפטור את מעשה הנבלה האחרון בהסברים נקודתיים: מעבר ליגון ולחרון על האבדות, הנפגעים, מוטב שלא להגזים בתיאור משמעותו של הפיגוע: הוא מצבה נוספת בתהליך ארוך, רווי יסורים, שבסופו תבוא שלווה (יחסית) על הארץ. הג'יהאד האיסלמי הוא קבוצה קיצונית קטנה ומוטב שלא להשליך מאימתה ומקנאותה על גישתו של כלל העם הפלשתיני; מחסום נצרים קם כדי להגן על יישוב שגם לדעת הממשלה יש לפנותו.

אלא שמבט נקודתי על הפיגוע מחטיא את התמונה: קדמה למחסום נצרים שורה ארוכה של מעשי טרור קטלניים, בהם בתוך הקו הירוק, והוא אינו האחרון בחשבון הדמים שבינינו לבין הפלשתינאים. הפיגוע בנצרים הוא תוצאה בלתי נמנעת של הזווית שליוו אותה האסיפה המתלהמת של אנשי הג'יהאד האיסלמי בשכונת שייח' רדואן, אוזלת היד (או המחדל המכוון) של הרשות הפלשתינית בבלימת פעילותה של חזית הסירוב ברצועה, צהלות השמחה של הנוסעים הפלשתינאים שלופו באוטובוסים ליד מקום הפיגוע, בשורתו של השייח' אל־תמימי מירדן שהמוסלמים הפלשתינאים לא יתפשרו בפחות מחיסולה של מדינת ישראל כולה.

אפשר לשפוט את הסכם אוסלו בשני אופנים מנוגדים: ערפאת והרשות הפלשתינית אינם מסוגלים, או אינם מעוניינים, להיענות לציפיות ישראל בתחום הביטחון והם מתכחשים להתחייבויותיהם המפורשות להשתלט על ארגוני הסירוב, ומכאן שההסכם נכשל. יחסם זה של ערפאת ואנשיו נובע מהמשטמה הבסיסית שרוחש העם הפלשתיני ליהודים ולמדינת ישראל. מכאן מתבקשת המסקנה לשנות לחלוטין את הגישה כלפי הרשות הפלשתינית ולעצור את תהליך אוסלו.

הדרך השנייה להתבונן בתהליך השלום הפוכה: הכישלון בתחום צמצום הטרור אינו מעיד על מופרכות ההסכם. סיבת הכישלון בתחום זה אינה בחוסר יכולת עקרוני להגיע לפיוס ישראלי־פלשתיני אלא בחולשה ספציפית של הסכם אוסלו: הפשרה שהושגה בו אינה מספקת מנקודת מבטם של הפלשתינאים בכך שאינה מורה על פינוי היישובים הישראליים. אילו היה הסכם אוסלו מבוסס על העיקרון שבתום חמש שנים יוחזרו התושבים היהודיים אל תוך הקו הירוק, היתה לערפאת ולרשות הפלשתינית תשתית מוצקה יותר לממש את שלטונם ולטפל בארגוני הסירוב. במצב כזה היתה איבת הפלשתינאים לישראל וליהודים מתקהה מול הידיעה שסופו המוחלט של הכיבוש קרוב, ושישראל שילמה מחיר כואב באמת כדי להתפייס אתם.

כל פיגוע מחדש מחדד את הדילמה שישראלים לא מעטים מתלבטים בה: יש תוקף לשתי האבחנות האמורות. אפשר לראות בכל מעשה טרור בשנה האחרונה ביטוי לכוונותיה הזדוניות, או לאוזלת ידה, של הרשות הפלשתינית, וגם עדות לזרם המעמיקים של הלוך רוחו של העם הפלשתיני: הוא מוסיף לשאוף להשליך את ישראל לים והוא רואה בהסכם אוסלו צעד בדרך להגשמת מטרתו הסופית. ואפשר לראות בכל פיגוע בבואה להסתייגותו של העם הפלשתיני מתנאיו הספציפיים של הסכם אוסלו, לאו דווקא שיקוף של סרבנות עקרונית להתפייס עם ישראל. על פי תפיסה זו, ההסכם מצטייר בעיני הציבור הפלשתיני כתכסיס שנועד להנציח את הכיבוש הישראלי, והוא מזמין, לכן, פעולות טרור כדי לדחוק בה להסתלק מהשטחים.

ההכרעה אינה קלה אבל דומה ששנה לאחר אוסלו מותר להסיק שההסכם, כפי שהוא, מבוסס על עיקרון שאינו עומד במבחן המציאות: המשך ההתנחלות של יהודים ופלשתינאים אלה באלה. באזור נצרים, ברצועת עזה כולה ובעתיד הקרוב גם ביהודה ושומרון – נחוצה הפרדה מוחלטת, תוך פינוי של היישובים היהודיים. זה הכיוון הרצוי, גם אם מדינת ישראל תגיע למסקנה שהסכם אוסלו נכשל משום שאין עם מי לדבר בצד הפלשתיני.

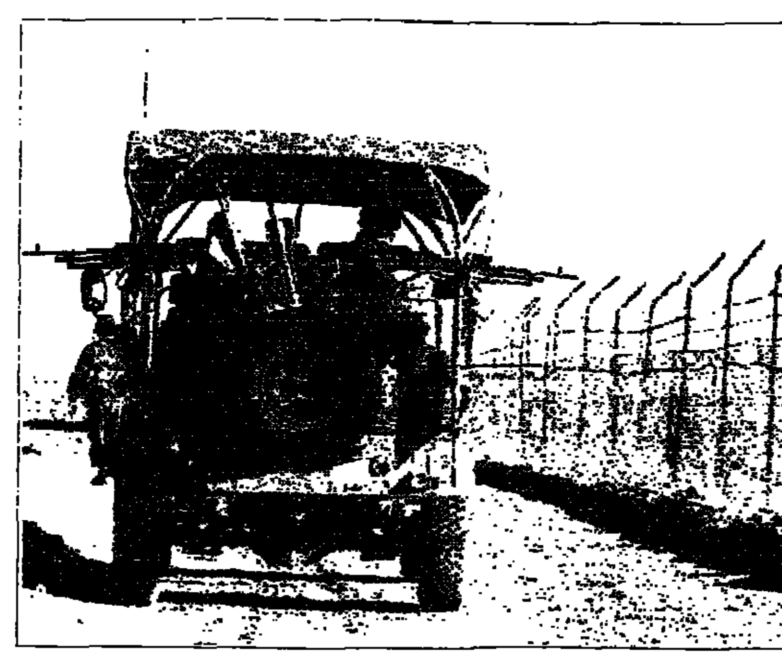
גבול ישראל־ירדן, נובמבר '94 / צילום: אלכס ליבק

המחלקה הרוסית

מאת צבי בראל

ישראל צריכה לראות את האינטרסים שלה דווקא בתוך המזרח התיכון, כשעיראק היא חלק בלתי נפרד ממנו, חלק שיהפוך עד מהרה לאחד החשובים, אם לא לחשוב ביותר

זה שבועות מספר עושה סגן נשיא עיראק, טארק עזיז, את ימיו ולילותיו במוסקבה. לפני חודש וחצי הוא ביקר כאורחה הפרטית של שר החוץ של רוסיה, אנדריי קוזירב, בדומה של רוסיה, אחר כך נפגש עם נציגים צרפתיים רשמיים, ולבסוף בילה כמעט חודש בניו יורק במפגשים עם ראשי מדינה אירופים וערבים ועם נציגים של הממשל האמריקאי בניסיון להסיר את הסנקציות. אך ללא הצלחה. בסוף השבוע נפתח מחדש הסיכוי.

קוזירב הוא אדם עסוק, בעיקר בכל הנוגע למזרח התיכון. לפני שלושה ימים הוא הגיע במטוס מיוחד לעיראק כדי לפקח על החלטת הפרלמנט העיראקי – תהיה אשר תהיה הכרעתו של סדר זה – שאמורה לסלק את התנאי הקשה ביותר להסרת הסנקציות העולמיות מעל עיראק: הכרה בגבולותיה של כווית ובריבונותה. המאמץ להסיר את הסנקציות מעל עיראק הפך כמעט למלחמתו האישית של קוזירב.

הברית הרוסית־עיראקית איננה חדשה. עיראק מצויה זה זמן רב, למעשה מאז החלה את דרכה העצמאית, תחת השפעה רוסית. הנשק העיראקי מקורו בברית המועצות, ולאחר מכן בצרפת; עסקות כלכליות ענקיות נחתמו במשך השנים בין שתי המדינות; ברית הגנה נחתמה ביניהן, ועכשיו עומדת רוסיה בראש המסע להחזרת עיראק אל חיק אומות העולם.

עיראק היא המחלקה הרוסית של המזרח התיכון. הגם שצרפת, טורקיה ואיראן, ואפילו ירדן, הפכו בחצי השנה האחרונה למליצות היושר של עיראק, אין שום כוח בינלאומי שיכול להשפיע על ארה"ב להגמיש את עמדתה כמו רוסיה. האינטרס הרוסי אינו נסמך רק על מיליארדי הדולרים שאותם חייבת עיראק לרוסיה, או על מתקני ייצור החשמל הרוסיים התקועים זה שלוש שנים בירדן מבלי יכולת להעבירם לעיראק. רוסיה מבקשת לאט לאט ליצור מחדש איזון אסטרטגי במזרח התיכון. אחרי שבתהליך השלום בין ישראל למדינות ערב היא הפכה לקצת פחות משקיפה ולקצת יותר מאורחת בטקסים הממלכתיים, ואחרי שקודמתה, ברית המועצות, סולקה מרוב מתחומיה, כלל מסריה, חותרת עכשיו רוסיה להעפיל אל דרגת המעצמה הבינלאומית שהיתה לברית המועצות.

שני מאחזים נכבדים נותרו לרוסיה במזרח התיכון, ובשניהם היא מחזיקה בכבודה. אלה הן עיראק ואיראן, שתי מדינות מנודות, שכל אחת מהן היתה מעצמה וכל אחת מחזיקה עדיין בפוטנציאל ממשי להפוך למעצמה. בראש כל אחת מהן עומד משטר בלתי נסבל אך שורד, ולכל אחת מהן סביבת השפעה משלה. איראן מחזיקה לקצה אצבעותיה את שש הרפובליקות המוסלמיות שנולדו מברית המועצות, ועיראק הפכה לאחרונה לבעלת ברית עיקרית של טורקיה ולשותפתה במלחמה בכורדים, והתומך הנלהב ביותר במזרח התיכון להסרת הסנקציות מעל עיראק הוא לא אחר מאשר שר החוץ הטורקי החדש, מומתאז סויסאל.

נכונותה של עיראק להכיר בגבולותיה ובריבונותה של כווית והתהליך הבינלאומי שיחול עכשיו להסרת הסנקציות מעליה, יבטיחו את רוסיה חוזרת אל המזרח התיכון ככוח בעל השפעה ויכולת. זהו מארג חדש שעליו טרחה רוסיה בשנים האחרונות, ואשר סייע בידה סירופו של סדאם וכישלונה הכלכלי של המהפכה החומייניסטית. במתאר החדש הזה מצטיירות מדינות המפרץ הפרסי הפרו מערביות כמי שעומדות לאבד מעליונותן הכלכלית.

יותר מרמיזות על כך השמיע באחרונה הממשל האמריקאי, שהקפיא כמה עסקות ענק עם סעודיה המפגרת בתשלום חובותיה. לכך מצטרף המצב החיצוני של כווית, המגיע לכ־20 מיליארד דולר, ואוזלת ידן של האמירויות הקטנות לגוון את מקורות הכנסתן ולהשתחרר קמעה מתלותן בהכנסות מן הנפט.

במקומן, או לפחות לצדן, יעמדו מדינות של שוק צרכני גדול ובעל יכולת – עיראק ואיראן. כניסתה מחדש של עיראק למערכת יצרניות ומשווקות הנפט תפחית בהכרח את הכנסותיהן של מדינות המפרץ ותהפוך אותן עוד יותר לבלתי רצויות בשוקי ההון העולמיים.

ארה"ב אינה נמצאת היום בעמדה שבה היא יכולה או מוכנה לסלק את רוסיה מן המזרח התיכון. מחויבותה לרוסיה החדשה – כלכלית ומדינית – וסופה של המלחמה הקרה סילקו, אם כן, מפניה של רוסיה גם את המתחרה הגדול על המזרח התיכון. והנה, בעוד שארצות הברית היא בעלת ההגמוניה על תהליך השלום, עלול להיווצר מצב שיקשה על ארה"ב לשמור על ההגמוניה בעולם הערבי העשיר. אינטרסים בין ערביים ומעורבות רוסית פעילה הרבה יותר עלולים לחלק שוב את המזרח התיכון לאזורי השפעה.

רוסיה אינה תחליף

מנקודת מבטן של מדינות ערב, רוסיה איננה עדיין תחליף לארצות הברית, ומנקודת מבטה של ישראל – הכרה בעיראק איננה תחליף לתהליך השלום. אולם במצב שבו מזהיר ג'סי הלמס כי ארה"ב עלולה למשוך ידה מתהליך השלום, ולפחות לא לתרום את הכספים המצופים ממנה, צריכה ישראל לראות את האינטרסים שלה דווקא בתוך המזרח התיכון, כשעיראק היא חלק בלתי נפרד ממנו, חלק שיהפוך עד מהרה לאחד החשובים, אם לא לחשוב ביותר.

בינתיים / אמנון דנקנר

חמש לפני אלפיים

השעון כבר הגיע, או על כל פנים נתן סימן חיים, וסוף השנה מתקרב. אנחנו נכנסים עכשיו לחמישייה האחרונה של המאה ובעשור של האלף השלישי. ככל שיחלוף הזמן יתנהלו ויכוחים אפילו בשאלה הזאת – מאימתי סופרים את האלף הבא: מראשית שנת 2000, או מהרגע הראשון שאחרי צלצול החצות של ה־31 בדצמבר 1998 דווקא, שהרי שנת 1999 היא בעצם השנה ה־2000.

הוויכוח הזה – שהתשובה עליו נראית פשוטה לכאורה – יכול, על פי ניסיון אישי, להחזיק שולחן שלם של אנשים במשך יותר משעה ועדיין לא תהיה בו הסכמה. אבל הדעת נותנת שבעידן הלוגו והסלוגן יכריע הסימן המסחרי והרושם הגראפי יותר מכל טיעון, וב־31 בדצמבר 1999 ימתין העולם כולו לצלצול הפעמונים ולחילוף ספרות התאריך. יש מי שמודאגים מכך שכשירשמו את המאה הראשונה בשנת 2000, יסמנו את השנה כ־00. אבל יש דאגות גדולות בהרבה מניואנס אסתטי זה.

מה שקורה אצלנו השנה האחרונה היא מניין נוצרי. אנחנו נוטים לשכוח זאת מכיוון שהתקבלותו של המניין הזה אצלנו היא טוטאלית עד כדי כך שאף שמות החודשים הנוכרים בו רחוק לגמרי את השמות העבריים, וכסלו, תמוז ושבט ידועים אצלנו כשמות של עיתונאים וסופרים יותר ממה שהם שגורים כשמות חודשים. אבל המניין הוא נוצרי מובהק, תחילתו על פי המסורת בלידתו של ישו הנוצרי. רבים מצרפים לספרות השנה את האותיות המציינות כי זוהי "שנת אדוננו".

אצל יהודים או אחרים שאינם נוצרים חילופי האלף הם אירוע סמלי שלא בכל דור ודור זוכים לו, אך אין לו משמעות רוחנית גדולה. אבל אצל רבים מן הנוצרים המאמינים הפעמון של חילופי האלף מעורר הדים קמאיים עזים ומרעישים. תאריכי צומת מהסוג הזה נוגעים אצלם בעצב הגלוי או הסמוי של סיפורים ונבואות עתיקות על התגלות השנייה של משיחם, או יום הדין מלא האימה והוד המשכל במסורותיהם, או, בדרך כלל, שניהם גם יחד. הציפייה למאורעות של אחרית הימים הולכת וגוברת ככל שהתאריך קרב, ואנחנו צפויים כוודאי לגילויים של התעוררות דתית ואולי גם מידה של היסטריה דתית. מרכז התחוללותם יהיה הפעם דווקא בארצות הברית, שבה הקואליציה הדתית החזקה נעזרת בהפצת הלכי הרוח והדעות שלה באמצעות רשת מתוחכמת ורבת כוח של אמצעי תקשורת, מנהיגים כריזמטיים, מנגנוני תרומות משוכללים ומנגנונים ללחץ פוליטי. בעצם הדבר כבר החל ואם נקשיב לקולות הבוקעים משם נלמד שיש לייחס חלק מהמהפך הפוליטי הגדול בבחירות של השבוע שעבר להגברת השפעתן של הקבוצות האלה, שהן מתנגדות ארסיות וברוטות לכל מה שביל קלינטון ומפלגתו מייצגים.

הסנאטור ג'סי הלמס מצפון קרוליינה, המכהן כיו"ר אדיר הכוח של הוועדה ליחסי חוץ, יהיה מעתה המבטא והמבצע הבוטה ביותר של הקבוצות האלה שהוא מייצג בכל אישיותו והתנהגותו. האיש הזה שונא ישראל וחשוד כאנטישמי, שהפך את עורו כמעט בין לילה ונעשה תומך קולני ונלהב של ישראל, אבל אבוי, לא מהטעמים הנכונים. הלמס, כבר למחרת הבחירות דיבר בזלזול ובהתנגדות על תהליך השלום ועל התרומה לו של ארה"ב, מייצג חוגים דתיים חשוכים, שרוממות אהבת ישראל בגרונם והם מטיפים למדיניות ישראלית קיצונית בהרבה מזו שממליצות אפילו מפלגות הימין אצלנו.

אולם לא דאגה לעם הנבחר היא המניע, אלא טעמים הכרוכים דווקא בעניין המילנארי, הינו כל חילופי האלף: הם מצפים כי עד שנת אלפיים ייערך כאן הקרב האדיר בין גוג ומגוג, הלא הוא קרב ארמגדון המפורסם, שאינו אלא מלחמה בהר מגידו. זה יהיה סימן להתקרבות של התגשמות אמונתם בהתגלות השנייה, כשום שעל פי מסורתם היא תבוא מיד אחריו.

הנה כך אנחנו רואים שיש חיבור אמיתי בין מצבנו כאן לבין רוח הזעזועים הדתית של חילופי האלף. חיבור אפשרי בין רוב רפובליקאי בסנאט לבין ממשל רפובליקאי אחרי בחירות 1996 צריך לעורר כאן דאגה חמורה גם מהאספקט הזה.

בכל מקרה התקרבותה של שנת 2000 תרכז בהכרח הרבה התעניינות – גדולה יותר אפילו מזו של היום, והיא לא מעטה כידוע – בארץ הקודש. הרי כל המאורעות הגדולים הצפויים על פי אמונתם יתחילו כאן. זה יכול לסמן כמה אנשים. קל לתאר כמי שיזכה לרכוש את הזכויות הבלעדיות לשידור הטקסים הדתיים של סוף 1999 מבית לחם, מנצרת ומירושלים לעולם כולו יעשה הון רב, ואולי זהו פתרון נאה למצוקה התקציבית של רשות השידור. אבל התגברות הרגש הדתי הנוצרי במערב והתעוררות הבדלנות הדתית של מלחמת התרבויות בינו לבין העולם המוסלמי – כשאנחנו בתוך – צפויות ומעוררות חלחלה.

שלום בימי כולרה

מאת גדעון לוי

רק זה עוד היה חסר: מגיפת כולרה בעזה. אל העוני והייאוש נוספה עכשיו גם המכה הזאת. אבל למעשה צריך לתמוה איך לא פרצה המגיפה הזאת ודומותיה הרבה קודם לכן. איך לא פרצו הדבר בג'בליה, השחין בדיר־אל־בלח, המלריה בחאן יונס, והדיזנטריה בקאיידה. קרקע צמיחה פורייה לכל התהליך המרעין הללו יש שם כבר שנים.

העזובה, הלכלוך, העדר התנאים הסניטריים המינימליים מזכירים שם את הנחשלות שבמדינות העולם השלישי. לא צריך להרחיק להודו, או למוזמביק, כדי לראות ילדים מבוססים במי שופכים. הם עושים זאת כאן, בפתח ביתנו. ישראל לא יכולה להרחיק בניקיון כפיה נוכח העזובה הנוראה. שירותי הבריאות שהותירה המדינה מאחוריה ברצועת עזה מחפירים ברמתם.

ברצועת עזה כמעט שלא גדל מספר מיטות האשפוז ב־27 השנים שהיינו שם, למרות הגידול העצום במספרי האוכלוסייה; בבית החולים הממשלתי "שיפא", אולי היחיד ברצועה שעונה על אי אילו קריטריונים של בית חולים בשלהי המאה ה־20, לא פועלות המעליות כבר שנים, ציוד רפואי בסיסי חסר והעזובה והלכלוך שוררים בכל.

גם ברחובי הגדה המצב לא טוב בהרבה, ואת המקרים הרפואיים הקשים מעבירים לישראל. התנאים הסניטריים בשכונות המגורים, בכפרים ובמחנות הפליטים ברחבי השטחים, גם הם אות קלון לשלטון הישראלי הממושך שם.

לא רק בעזה זורם הביוב השחור בין שבילי מחנות הפליטים. גם בגדה יש לא מעט מחנות וכפרים שאינם מחוברים לרשת הביוב, וכן לא מעט מקומות אין אפילו חיבור לרשת המים. צריכות הכול בערכות בכיבויה לכל מחנה פליטים כמעט, ובוודאי עולה לפרחוק. ישראל טובה מכים מתחושבים, בעוד שרוב השירותים אשר הם זוכים להם בתמורה אינם עולים בקנה אחד עם כל אמת מידה מודרנית.

מגיפת כולרה בעזה היא איפוא מגיפה צפויה. אלא שפריצת הכולרה בעזה הוציאה גם מיד שרה של שרים אפלים מהבקבוק. אחרי שראש הממשלה ייחל פעם לטביעת עזה על תושביה בים, ומטבע הלשון "לך לעזה" החליפה אצלנו את "לך לעזאזל", צריך היה רק את הכולרה כדי להבאיש את ריחו העוזתים עד תום. לא בכדי מתלוננים החקלאים בעזה על כי בהתפרצות הקודמת של הכולרה ברצועה, לפני כמה שנים, לא הטילה ישראל סגר מוחלט על התוצרת החקלאית כפי שהיא עושה כיום.

החנק הכלכלי

בעזה משוכנעים שהסגר על 200 טון עגבניות ליום, שהיו עוברות בימים רגילים יחד עם שאר ירקות, עולה בקנה אחד עם מדיניות החנק הכלכלי על עזה. לחקלאים שם זו מכה קשה מנשוא. הם טוענים שהעגבניות שהם מוכרים לישראל הן עגבניות חממה, שמושקות במי בארות נקיים. צריך לברוק היטב את טענתם.

אין ספק, ישראל צריכה לנקוט כמה צעדי זהירות נוכח סכנת הכולרה. מומחי הבריאות והחקלאות צריכים להטיל כל גזירה, ובלבד שהמחלה לא תתפשט גם לגבולה של המדינה. אלא שעל הכולרה הזאת קפצו מיד גם הטרמפיסטים הפוליטיים והאינטרסנטים, שכינם ובין בריאות הציבור יש מעט מאוד. הליכוד מיהר לפרסם בסוף השבוע מודעות בולטות בעיתונים. "זו הבריאות שלך", זועקת הכותרת הדמגוגית. ומי דואג לבריאות הציבור? מחה המושבים של הליכוד, שתתנם על המודעה.

אחרי התקפה על הממשלה שהתירה הכנסת תוצרת חקלאית מעזה ומיריחו ללא פיקוח הבריאותי מתאים, קוראים מנסחי המודעה לחברי הכנסת מכל הסיעות לתמוך בהצעת החוק של ח"כ לימור לבנת, שתחייב סימון מדויק של כל מוצרי המזון שמקורם בעזה ובירדן.

אינטרסים סקטוראליים של חקלאים ויותר מקמצוץ של לאומנות מסתתרים מאחורי הדאגה הכנה כביכול לבריאותנו. בדיוק כמו שהימין בכללו ממהר תמיד לעמוד על הדם שניגר ברחובות ישראל מידי טרוריסטים פלשתינאים, ממהר הליכוד לעמוד עכשיו על גניף הכולרה ולעשות גם ממנו איזה הון פוליטי קטן.

שוו בנפשכם מה היה קורה אילו פרצה הכולרה וחלילה במושבים שיש בהם ריכוז של עולים מעיר מסוימת. כלום גם אז היתה לבנת ממהרת לתבוע את סימון המוצרים החקלאיים שבאים משם? קשה להשתחרר מהקונוטציה המעיקה שיש ל"סימון" הזה שמציע הליכוד. תושבי השטחים כבר מסומנים בידי החברה הישראלית. עכשיו צריך עוד לסמן את העגבניות שלהם.

הציבור בישראל, כך אפשר היה להיווכח בשווקים בסוף השבוע, חרד, ובצדק, לבריאותו. את החרדה הזאת צריך להסיר בידיים מקצועיות של מומחי חקלאות ובריאות.

ישראל לא יכולה לנתק את השטחים ממקור פרנסה חיוני, אחרי שהיא עושה זאת במשך חדשים ארוכים באמצעות הסגר שמעיק על תושבי השטחים. ההפסדים שנגרמים עכשיו לחקלאי הרצועה כתוצאה מסגר הכולרה מגיעים לכדי מיליון שקל ביום, על פי אומדן הפלשתינאים. זה סכום שאי אפשר להקל בו ראש, במצבה הנוכחי של הרצועה.

כל עוד לא השתחררנו כליל מאחריותנו לנעשה בשטחים, כדל של שטחי האוטונומיה, אי אפשר חושים לבקרים לנתק עוד ועוד תמצן מהאוכלוסייה שם, שמאיימת להיחנק גם ללא הכולרה.

ב"אהבה בימי כולרה" של גבריאל גרסיה מארקס מחכה פלורנטינו אריסה במשך 51 שנים, תשעה חודשים וארבעה ימים, לאהובתו, בהמון שהיא דוחה אותו. השלום שישראל חתמה עם הפלשתינאים רך בשנים ושבריריי הרבה יותר מאהבתו של אריסה. צריך עכשיו לעשות הכל כדי שמכת הכולרה לא תתוסף לשאר המכות שמאיימות לפתוח של השלום הזה.

מנויי הארץ
נפגשים חינם!

מבצע בלעדי למנויי "הארץ"
מהיום יכולים מנויי הארץ להתחבר חינם
ל"שיחת מפגש" של בזק לתקופה של שלושה חודשים*

"שיחת מפגש" הוא שירות ספרתי המאפשר לך לשוחח על קו אחד
עם שני אנשים בו זמנית בפשטות ובנוחות כדי לתאם פגישות,
לערוך תוכניות ולהסדיר עניינים. להתייעץ בפרטיות במהלך השיחה
עם אדם נוסף לצורך קביעת עמדה וקבלת חוות-דעת נוספת.
וכל זאת, בהפעלה פשוטה מהטלפון שלך בבית.

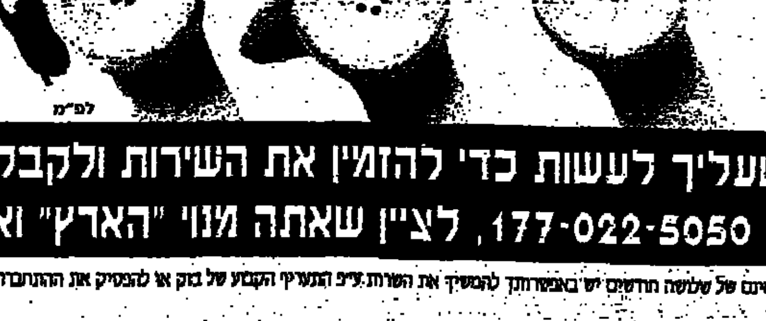

כל מה שעליך לעשות כדי להזמין את השירות ולקבל מידע נוסף
הוא לחייג 177-022-5050, לציין שאתה מנוי "הארץ" ואתה מחובר!

* לאחר הקופה חינם של שלושה חודשים יש באפשרותך להמשיך את השירות עפ"י התעריף הקבוע של בזק או להפסיק את ההתחברות בפניה ישירה לבזק בטלפון.

בזק שיחת מפגש שלושה בשיחה אחת
הארץ

"הם יביאו כבש, אנחנו נביא שוחט"

בוואדי מוסא שבירדן, כך משערים, חנו בני ישראל בפעם האחרונה לפני שנכנסו לארץ ישראל. השבוע יגיעו לשם נציגי ביתר עלית – היישוב החרדי שעל הקו הירוק – לחתום ברית ערים תאומות. היה אפשר לחשוב שהאופוריה של הסכמי השלום דבקה בראש המועצה איש הליכוד. אבל הוא כבר צבר ותק בשיחות שלום

מאת אבירמה גולן

השבוע, אם ירצה השם, יקבץ סביבו משה ליבוביץ', ראש מועצת היישוב החרדי ביתר־עלית, כמה אורחים, אורחים חשובים, צלמים וכתבים ויעלה על אוטובוס שיוביל אותו אל אחד ממעברי הגבול עם ירדן – ומשם, לאחר הבדיקות הרשות, אל המועצה האזורית ואדי מוסא, לא הרחק מפטרה. לפני שבועיים כתב ליבוביץ' מכתב לשייח עלי מוצמר נאפלה, העומד בראש אזור ואדי מוסה וג'אבל הרון, ובו סוכמו כמה עניינים שהשניים שוחחו עליהם בטלפון, ובעיקר ההחלטה לכרות ברית ערים תאומות בין ביתר לוואדי מוסא. בפגישה, נאמר במכתב, יתקיים דיון "על שיתוף

בתבנית הבנייה "כוכב השומרון" שהקימה את עמנואל ונכשלה (ואילו הוא יצא בשלום) – הצליח להקדים את רוני מילוא. ימים אחדים לפני הטקס בערבה קרא מילוא לראש עיריית עמאן לכרות ברית ערים תאומות עם תל אביב, ועדיין לא קיבל תשובה. ומה שחשוב יותר, מבחינת ליבוביץ' וביתר – הוא הצליח להקדים כל יוזמה מצד המפלגות הדתיות.

בוואדי מוסא, כך משערים, חנו בני ישראל בפעם האחרונה לפני שנכנסו לארץ ישראל. עוד סבורים שם, במקום הנקרא ג'אבל הרון, קבור אהרן. ואולי זה המקום שנקרא הר ההר. הבדווים המתגוררים שם נוהגים לקרוא לבניהם הבכורים בשם הרון. הם מאמינים שבשטח הכפרים שלהם נמצא

מחוץ לקו הירוק.

ליבוביץ', נושא אקדח ומכשיר קשר בחגורת מכנסיו, הצליח בחוך רחב, בשפע של הצעות פשרה ובמשא ומתן אלגנטי למתן את המתנגדים המושבעים ביותר לדו קיום שבתוך הכפרים. פעם אחר פעם הופיעו על קירות המקוואות בביתר ועל בתי הבנים בכפרים השכנים נוסחי ההסכמים שלו, הפותחים תמיד במלים "אנו, בני אברהם, יצחק ויעקב". פעם הוא יזם הסכם תלות ראשון מסוגו (היחיד שנחתם עד כה ומסומש בין גורם ישראלי לגורם פלשתיני) בצנרת שיתוף בצינור המים, לאחר הצלות חוזרות בצינור. לדבריו, כדי למנוע התנכלות "משני הצדדים, לאו דווקא שלהם". פעם אחרת סייע לשכנים בהרחבת קווי

לרבות הסיוע למשתכנים, לא תאמו את ההחלטות המוסכמות שקיבלה הממשלה בעניין". למשל, העובדה שדרגות הסיוע שניתנו למשתכנים היו גבוהות מהסביר, הסתמכו בחלקן על נוהלי הסיוע ליוצאי צבא. למשל, שמתכנני ערים הקימו קול זעקה כשביתר עלתה על הקרקע, בטענה שאתר הבנייה של העיר אינו סביר, יגרום לבזבוז קרקע ויחנוק את הכפרים הערביים סביבו. למשל, שמי שדאגו לירושלים, ובראשם טדי קולק, התנגדו ליצירת אשכול ערי לוויין סביב הבירה, מחשש שיהפוך אותה לעיר זקנה, נטולת חיים ומשאבים. כל אלה – וכן הפגנות של אנשי עיירות הפיתוח בטקס הנחת אבן הפינה, ואפילו טענות היישובים הערביים חוסאן, נחלין ופוקין,

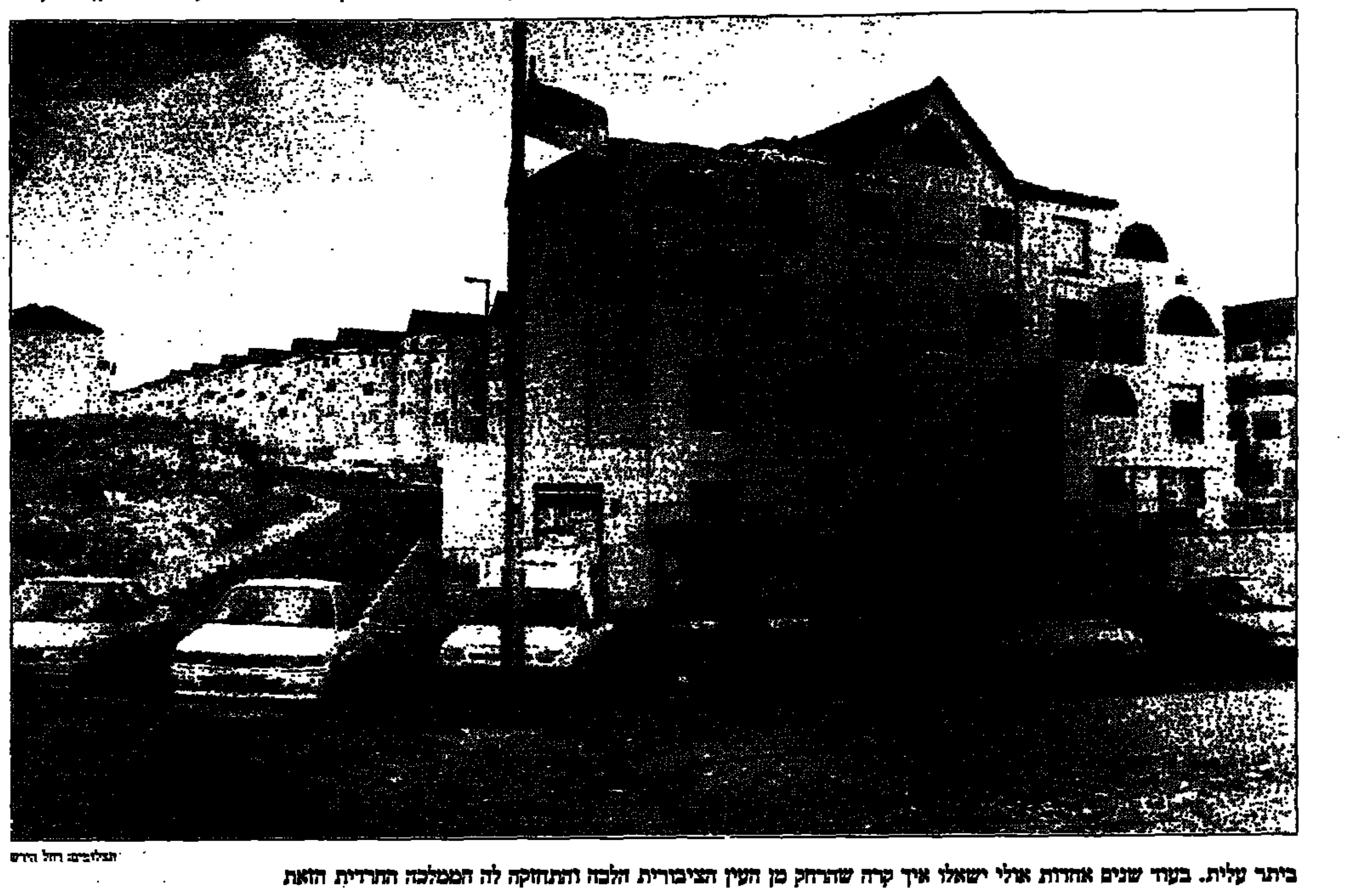

ביתר עלית. בעוד שנים אחדות אולי ישאלו איך קרה שהרחק מן העין הציבורית הלכה והתחזקה לה הממלכה התורנית הזאת

הפעולה בתחומים ההומניים והתיירותיים בין ביתר־עלית, היישוב החרדי בהרי יהודה שבישראל, לבינינו, ובעיקר על מנת לפתוח קו לביקורים חרדיים באתרים היסטוריים ובמקומות הקדושים לכם ולנו". ליבוביץ' מסיים את המכתב במלים "דרישת שלום לבניך סמי ועטא".

כמעט ימות המשיח. מי שלא מכיר את ליבוביץ' ולא עקב אחר התפתחות הבזק של ביתר־עלית עלול לחשוב שמשהו מן האופוריה של הסכמי השלום האחרונים דבק באיש או בקהלו. ללא ספק הזריזות מרשימה. ליבוביץ' – איש שקולו רועם, ג'ינג'י יליד רומניה בעל עבר מרשים הכולל לימודי חינוך ומינהל, שירות צבאי כקצין חינוך בגדנ"ע, לימודים באוניברסיטת בר אילן ובישיבת "עטרת ישראל", ופעילות קהילתית בארגוני התנדבות, עד שהגיע לעבוד

הסלע שמשה היכה בו במטהו ויצאו ממנו מים. פעם בשנה, בחודש אב, הם עולים אל אחת מפסגות ההרים בסביבה ומקריבים קרבנות (אהרן נפטר בכ' באב). מטיילים מספרים שראו שם אפילו בור של מקווה. "ומה", אומר ליבוביץ', שלא נראה מופתע מן הסיפור, "עם ישראל נחל את שני עברי הירדן".

"ההסכם הזה", אומר ליבוביץ', "לא תלוש מהמציאות. הוא תוצאה של עבודה ממושכת עם תושבי הסביבה הערבים". מסמכים רבים שהוא שולף מתיקים שונים מעידים על התכתבויות, שיחות שלום, והצלחה בהגשת עזרה לכפרים השכנים, במקום שהמינהל והממסד היו אטיים מדי או עסוקים מדי. ביתר קמה בתוך הנוף היפה ביותר של הרי יהודה, בעיצומה של האינתיפאדה. העיר יושבת בחלקה בתחומי הקו הירוק ועליו, ובחלקה ממזרח לו. הבנייה בה תהיה ברובה

הטלפון (כבר שנים הם מבקשים קווים מהמינהל; עכשיו ביתר ויתרה להם על כמה קווים ובא לציון גואל). ולבסוף, כהמשך טבעי לכל אלה, הוא פנה אל השייחים הדרים שיעזרו לו ליצור קשר עם אנשי ואדי מוסא. "אולי ייצא מכאן מסוק, למשל, כמה פעמים ביום? קו תיירות כזה", הוא אומר.

ארבע שנים לאחר שהחל אכלוסה של ביתר, ולאחר שליבוביץ' מונה לתפקיד ראש המועצה – המינהל האזרחי התחייב שהמינוי יהיה לתקופה קצרה, שלאחריה יתקיימו בחירות, ובינתיים התקופה הוארכה לשש שנים – נראה שליבוביץ' וביתר הם שני פניה של תופעה מיוחדת במינה. כמו באורח פלא נשכחו הוויכוחים סביב הקמתה של ביתר. למשל, דו"ח מבקרת המדינה משנת 90' שקבע כי "גודל היישוב החרדי ביתר והיקף מעורבותו של משרד הבינוי והשיכון,

שלשה. הקמת ביתר הופקעו 2,500 דונם מאדמותיהם – היו כלא היו.

איש גם אינו מתרגש מכך שהיום, שבתיים בלבד לאחר החלטת הממשלה להקפיא את הבנייה בשטחים, קצב הבנייה בביתר עלית מסחרר. דו"ח ועדת הרמלך (ועדת המנכ"לים שסיווגה מחדש אזורי עדיפות ופיתוח ב־92') לא כלל את ביתר, ורק לאחר הפעלת השדולה הנמרצת של גוש עציון, אפרת וביתר שונתה ההחלטה, והגוש כולו הוכרז "אזור עדיפות לאומית א'". לא ברור אם מי שהחליט להחזיר את ביתר לעדיפות נכבדה כזאת הביא בחשבון את החלטת ממשלת הליכוד משנת 90', שקבעה לביתר תב"ע (תוכנית בינוי ערים) שתהפוך אותה ליישוב עירוני גדול בהיקף של 10,000 יחידות דיור.

עכשיו באים חוקרים ואנשי השלטון הד

משה ליבוביץ'. מכיר היטב את הטענה, שהוא מציע דו קיום בין כובש לנכבש, ואומר: "יש לכם הצעה יותר טובה? אני לפחות הפסקתי את האבנים"

קמי והמרכוי ומביעים התפעלות. "דגם כזה של יישוב קהילתי הם לא ראו בשום מקום", אומר ליבוביץ' בהנאה. הוא בהחלט יכול להיות מרוצה. האיש הצעיר הזה, המקדיש את רוב מרצו וכישרונו ואת רוב שעות היממה לחיזוק היישוב ולהרחבתו, הצליח לטוות רשת איתנה של קשרים מקצועיים וקשרי אמון עם בעלי עמדות השפעה בממסד הישראלי, עם נושאי תפקידים ממלכתיים בכירים ועם כל מי שיכול להביא לו תועלת. ביתר שבהנהלתו – וליבוביץ' מקפיד להתייחס אל תפקידו כאל תפקיד ניהולי, ולא מינוי פוליטי, ולכן גם אינו מתגורר ביישוב – היא דגם יחיד במינו. ליבוביץ' אולי לא אומר זאת במפורש, אבל די בסיור של יום אחד כדי להבין שהוא עושה הכל כדי ליצור דגם שיכה מתחת לחגורה את בני ברק מזה ואת ירושלים מזה.

כבר היום בנויות ומאוכלסות בביתר 1,200 יחידות דיור. עוד 1,050 בבנייה ועוד 600 יוצאות לשוק. ביתר שברה את כל המחסומים של התנגדות הרב שך, של החרדה שמא הקמת הסיוע הממשלתי תרתיע את הקונים, של מאבקי הכוח הפוליטיים. כמעט כל החסידויות, הקטנות והגדולות (חוץ מגור), התמקמו בה והן בונות שטיבלאך, בתי כנסת ותלמודי תורה. אלא שבניגוד לבני ברק, שסובלת מגירעונות כספיים גדולים, ביתר היא יישוב בלא גירעונות. ליבוביץ' גאה על כך מאוד. הוא גאה לא פחות על שכל הכספים המועברים למועצה לשם הקמת מוסדות ציבור מועברים על פי חוק ובגלוי.

ליבוביץ' מתעקש שמערכת החינוך בביתר תוקם "כמו בכל מקום אחר" בידי משרד החינוך, ותזכה לא רק לכסף כי אם גם לפיקוח הדרוש. יותר מכל ניכר בו שהוא מתכוון ליצור עובדות ממלכתיות בשטח. כל כך הוא מתעקש, שממשלת העבודה אינה מרגישה כנראה שהיא מסייעת לו לממש את מדיניות ההתנחלות של הליכוד.

למשל, ביתר לא רק מחוברת לרשת החשמל על פי אמות מידה של תחומי הקו הירוק, היא גם מספקת חשמל לשכניה הערבים. כך מסייעים להקמת ממלכה חרדית קטנה, שתלך ותשגשג בהרי יהודה, בקרב הכפרים הערביים, בשיתוף פעולה מלא עם הממשלה, אבל עם פוטנציאל מפתיע לעשיית שריד וגרימת מבוכה לא קטנה.

בעוד שנים אחדות אולי ישאלו איך קרה שהרחק מן העין הציבורית התחזקה הממלכה התורנית הזאת ורכשה עצמאות כה רבה. ביתר היא היישוב הקהילתי היחיד שיש ברשותו גם מכונית כיבוי, גם גדר חילוץ, גם אמבולנס, גם מערך חירום משוכלל, גם חדר טיפול רפואי הכולל אפילו מיטה משוכללת לניתוחים וללידות (חדר החירום פועל 24 שעות ביממה), וגם חברת הסעות עצמאית, הראשונה בישראל שהעזה והצליחה לשבור את המונופול של "אגד" ו"דן" ופועלת בתדירות גבוהה בהרבה והמחירים נמוכים בהרבה.

בביתר לא מפעילים חברת שמירה. התושבים עברו השתלמות בשימוש בנשק, וכולם שומרים. נשים וגברים עברו קורסים (לחוד, כמובן) בחבישה, בכבאות, בחילוץ ובנהיגה באמבולנס.

הכל נעשה על פי חוק, בלי שתדלנות מיוחדת. כשליבוביץ' מתאר את הדברים הם נראים פשוטים עד כדי תמיהה. והתחבורה הציבורית המיוחדת של ביתר, למשל, מסתמכת על סעיף בחוק התחבורה הציבורית הנקרא "תחבורה ברמה אחרת". אך לפעמים מה שליבוביץ' עושה מצטייר כגימיק, כמו בעניין גיוס בחורי הישיבות שהתעקש עליו לפני שנתיים. "הבחורים שלנו קיבלו אישור מהצבא להביא בשר גלאט מהבית", הוא אומר בגאווה. אלא שהמאמץ לא עלה יפה: לאחר התנגדויות עם עסקנים חרדיים, שהתנגדו לגיוס, התברר שצה"ל לא שש לגייס את הבחורים החרדיים. הם מסתפקים, אם כך, בחמישה ימי אימון־פרט וכן בירי

ועזרה ראשונה. כשהם חוזרים הם אוחזים בנשק ומסוגלים לשמור ביישוב.

בניגוד לבני ברק ולשכונות בירושלים, ביתר נראית כמו יישוב קהילתי מודרני לכל דבר. וזה כולל את השטחים הירוקים שלא היו בתב"ע המקורית – שליבוביץ' ואנשיו (צוות מצומצם של חמישה נאמנים בלב ובנפש, בלי מועצה דתית) הוסיפו לתב"ע החדשה – את הפארקים לילדים, הגינות ליד הבתים ודרכי הגישה העקיפות והנסתרות למקוואות. כל העשייה הזאת, לרבות המשא ומתן הנבון עם השכנים, מכוונת להקמת מעוז חרדי שהמסר שלו חדש: הוא חלק אינטגרלי מהחברה הישראלית, תובע את זכויותיו ממנה, מוכן לקחת חלק בחובות המוטלים עליו (בהגבלות מסוימות), ובעיקר – קובע עובדות בשטח.

ליבוביץ' אינו עסקן חרדי מצוי. הוא חבר מרכז הליכוד. עם זאת, הוא פועל בתוך מערכת לחצים שמעורבים בה אדמו"רים, רבנים, פעילים ונכבדים בעלי השפעה. בכל אלה ביתר יוצרת את "העובדות בשטח" – נכון יותר, בשטחים – מחזקת את הישיבה על אדמת ארץ ישראל השלמה ומצליחה לשכנע שהיא תורמת לדו קיום בשלום עם הערבים (ליבוביץ' מכיר היטב את הביקורת הנמתחת על כך שהדו קיום שהוא מציע הוא בין כובש לנכבש. "יש לכם הצעה יותר טובה במצב הנוכחי? אני לפחות הפסקתי את האבנים, והמתנחלים מודים לי כל יום").

הברית המיוחצנת היטב עם ואדי מוסא היא נדבך נוסף, וליבוביץ' נרגש באמת מן הנסיעה הצפויה. "בסופו של דבר תראו מה אנחנו יכולים לעשות. יהיה בסדר. אחרי שנשב ונדבר על כל הסידורים, הם יביאו כבש, אנחנו נביא שוחט, ונעשה חגיגה". (מיד הוא מבהיר בדקדקנות את המביכות של המשפט האחרון, ומוסיף ברצינות: "צריך להשתלב באזור ולחזק את הכוחות המתונים. זה העיקר").

בפעם הבאה, יור מג'סטי, בטיילת בירושלים

גיטה שרובר – שהעמידה את בית גבריאל שבבעלותה לטקס התגיגי עם המלך חוסיין על שפת הכנרת – אינה מסתפקת בכך. עכשיו היא מתכננת חדר חדש למשא ומתן עם הסורים וקו תעופה לעמאן

מאת עמירה שגב

"כשאמרתי לו, יור מג'סטי, בביקור שלך בירושלים תהיה האורח שלי בטיילת ובסברנה, ותוכל לשבת ליד האח ולראות את ירדן" – המלך חוסיין ענה כי ישמח לבוא ברגע שזה יתאפשר. אני בטוחה שהוא יבוא, תארגן לו ערב נהדר. אצלי הכל כבר מסודר. אפילו האבטחה" – אמרה ביום חמישי בהתרגשות גיטה שרובר. באותו יום, מכל מקום, בביקורו הפומבי הראשון בישראל – התארח חוסיין אצלה בבית גבריאל. בכניסה, על השטיח האדום, היא היתה זו שקיבלה את פניו. יצחק רבין הציג אותה לפני המלך, וזה הודה לה על שהעמידה את הבית המרהיב לרשות אנשיו בשני סבבי השיחות בשבועות האחרונים ואירחה בו את הטקס התגיגי, שסימל את הפיכת השלום לעובדה מוגמרת.

"אנשים חושבים שאני מין ליידי כזאת מהחברה הגבוהה", אמרה שרובר השכם בבוקר יום חמישי, במסוק המנהלים שלה בדרך לבית גבריאל, "אבל האמת היא שאני עושה דברים, כל הזמן. אלה החיים שלי. בקרוב אפתח קו תעופה לעמאן במסוק היפה הזה שלי, ביחד עם התעשייה האווירית. שלחתי את מעצבת הפנים שלי במיוחד לטקסס, לראות איך מעצבים מטוסים. למה אני צריכה את התעשייה האווירית? אני חייבת להם. באמצעותם קניתי את המסוק, הם מתחזקים אותו, ואני רוצה אותם בעסק הזה. מגיע להם".

אולריק פלסנר, האדריכל של בית גבריאל, נראה נרגש כשהמסוק נוחת בבית גבריאל. גיטה שרובר הביאה אותו לאירוע – גם כמחווה סמלית וגם מסיבה מעשית. חדר השלום המשקיף אל הגולן, שנבנה במקורו אך ורק כדי לאכלס את צוותי שיחות השלום עם סוריה, יהיה מעתה חדר השלום עם ירדן, ופלסנר צריך לבנות לסורים חדר אחר. העבודה כבר הולכת, ושרובר מאיצה בכל העוסקים בה לסיים אותה בהקדם. היא רוצה לראות את כל החזונות שלה מתגשמים עוד בימי חייה.

במנחת המטוסים שבין שדות עמק הירדן מחכה לה, נרגש, ראש מועצת יישובי עמק הירדן, זאב שור. הוא חייב לה רבות. הבניין היפהפה שבנתה לחוף הכנרת משמש מפגש חברתי ותרבותי לכל תושבי האזור. הצלחת הבניין היא הצלחתו של שור, ושרובר הזמינה אותו לקבל את פני המלך לצדה. "היא הפכה אותנו למרכז", הוא אומר. "לא היתה תרומה גדולה יותר לאזור שלנו ממה שהיא עשתה".

> **כששואלים אותה של מי היה הרעיון לערוך את הטקס בבית גבריאל, היא צוחקת. "זה הבית של רבין, הוא יכול לעשות בו מה שהוא רוצה. וזה הרי היה מובן מאליו". למעשה, הרעיון היה של סמנכ"ל משרד ראש הממשלה, משה מזרחי**

גיטה שרובר נולדה בריגה, וכשהיתה בת שלוש ואביה השתחרר מהכלא הרוסי, עקרה המשפחה לגרמניה. היא גדלה בבית מרגוני חוזר התנגדות לציונות, והצטרפותה לתנועת הבונים – כשהיתה בת 14 – התקבלה באופן קשה במשפחתה. בהכשרה הכירה את טדי קולק, ידידה הקרוב מאוד. ב־1935 עלתה לישראל, והתיישבה בקיבוץ שער הגנב. בראיון לשולה ידיב ב"העולם הזה" – אחד הראיונות הבודדים שהעניקה, ועליו היא מתחרטת עד היום – דיברה על אי התאמתה לחיי הקיבוץ. חברי הקיבוץ אכן הקיאו אותה מתוכם בגלל "אינדיווידואליזם קיצוני". בראיון סיפרה גם על נישואיה לאיש הוועד הפועל של ההסתדרות, ג'ורג' פאפא, שממנו נולד בנה היחיד, גבריאל. גבריאל מת לפני שש שנים ממחלה קשה. ב־1954, כשעבדה כמארחת אישים במשרד החוץ, הכירה את המיליונר היהודי מוונצואלה, מיילס שרובר. לאחר שנה נישאו, שרובר אימץ את בנה, והמשפחה עברה להתגורר במלון קינג דייוויד, שאותו הפכה לאתר האירוח היוקרתי ביותר במדינה, עד שהושלם ביתה המפואר בטלביה – וילה שרובר. כשמת בעלה בשנת 1976, הציעה גיטה שרובר להפוך את הבית למעון אירוח רשמי ממשלתי – גרסה ישראלית ל"בלייר האוס" של וושינגטון. אבל הרעיון היה יקר מדי, ובסופו של דבר נמכר הבית לאיש עסקים פרטי, שכמעט שאינו שוהה בו. את הכסף שקיבלה תמורתו תרמה גיטה שרובר לבניית תיאטרון ירושלים, שבסימפוזיון שלו היא פעילה עד היום. ולידה, על שטח קטן יחסית, בנתה את הבית שהיא מתגוררת בו. לאחר מות בנה הקדישה את עצמה להנצחת זכרו. היא בנתה את טיילת שרובר המרהיבה בירושלים, המשתרעת מאבו טור ועד ארמון הנציב ומשקיפה אל נוף נפלא. לפני חודש פתחה בטיילת את מסעדת "הסברנה", וספגה קיתונות של ביקורת על כך שביקשה מהאורחים לבוא בלבוש הולם, ולא "בג'ינס ועם מסטיק בפה".

אשה קשה, אומרים רוב מכריה. אך איש אינו מפקפק בנדיבותה. תודי אחר, למשל, החליטה לאמץ את משמר הגבול בירושלים. היא בנתה לאנשי מג"ב בבירה מועדון, שיפצה את הג'יפים התבוסים שלהם וציידה אותם במערכת מיזוג אוויר. לאנשי פיקוד מרכז בנתה מועדון מצויד היטב. אשה קשה – אומרים גם אנשי בית גבריאל, אבל מודים כי הבניין מושלם, עד לפרט האחרון. "צריך להוריד לפניה את הכובע, היא לא נוחה לרגע", אומרת מנכ"לית בית גבריאל, ענת פוגרבנ. "היא אמנם אומרת לאנשים בדיוק מה שהיא חושבת, אבל אדם העומד מולה יודע בדיוק היכן הוא עומד, ולמה".

ביום חמישי בערב, לאחר שהפמליות עם עשרות אנשי הביטחון עזבו את המקום, גיטה שרובר נרגעת מעט. היא עוברת בין האנשים, שואלת איך היה, מנסה להיצמד לעוד רגע ליום הגדול. ילדים מצמח רוכבים על אופניים ברחבה המרוצפת לבניין, במקום שהיה פרוש השטיח האדום, והיא כועסת עליהם: "תשמרו על המקום. זה המקום שלכם".

מיום שלישי, כשטילפן אליה איתן הבר והודיע לה כי בית גבריאל נבחר לארח את המלך, לא ישנה. פעמיים טסה לכנרת, לוודא שההכנות מתנהלות לשביעות רצונה. כששואלים אותה של מי היה הרעיון, היא צוחקת. "זה הבית של רבין, הוא יכול לעשות בו מה שהוא רוצה. וזה הרי היה מובן מאליו". למעשה, הרעיון היה של סמנכ"ל משרד ראש הממשלה, משה מזרחי, שחשב כי המלך ודאי לא ישמח שהטקס יתקיים במשרדים האפורים שבמסוף הגבול החדש. "הרי יש על שפת ים כנרת ארמון רב תפארת", הוא אומר, "אמרתי את זה להבר ולשבקן שבס, ובתוך כמה שעות החלטנו. המלך הסכים, והתחלנו בהכנות".

"היה ממש מושלם", היא אומרת למזרחי, אחרי שווידאה שכל אנשיו אכלו ונהנו. בשבע בבוקר הגיעה למקום, כדי לבדוק אם הכל מוכן – בעיקר האודיטוריום המפואר שנבחר כמקום החלופי לקיום הטקס, אם מזג האוויר לא יאפשר לקיים אותו על המדשאה מול הים. אבל השרקייה – המבריחה כמעט בכל יום בשעות אחר הצהריים המוקדמות את תושבי האזור לבתיהם – לא היתה ביום חמישי אלא משב רוח קליל. וכך נאם חוסיין את נאום השלום הששי שלו, על המדשאה המטופחת של שרובר, בין הדקלים והבוגנוויליות, והודה גם לה, קבל עם ועולם.

גיטה שרובר ואלוף אילן בירן אחרי הטקס בבית גבריאל. השרקייה היתה רק משב רוח קל

באמריקה / עקיבא אלדר

למלמן יש חדשות טובות

מרק מלמן, יועץ פוליטי דמוקרטי, היה בשבו־עות האחרונים אחד האנשים העסוקים והמבוקשים ביותר באמריקה. הוא יעץ למועמדים דמוקרטיים מרכזיים, בהם טום פולי, יושב ראש בית הנבחרים (לשעבר), והמועמד לסנאט ג'ואל הייאט, חתנו של הווארד מצנבאום, שרצה להשאיר את המושב של אוהיו במשפחה ונמצא תורם לניצחון הרפובליקאי. המאזן של מלמן לא רע, יחסית. יותר מ–50% הצלחה: ראש סיעת הרוב (לשעבר), ריצ'רד גפהרדט, למשל, קיבל 58% במיסורי והסנאטור פרנק לאוטנברג שרד (בהפרש של 3%) בניו ג'רזי.

יומיים אחרי הבחירות אמר מלמן שלקוחותיו, השרויים עדיין בהלם, מתחילים לעכל את התוצ־אות. הוא התכוון בעיקר למהפך שהתחולל בבית הנבחרים, אחרי 40 שנות שלטון דמוקרטי. משמ־עות המהפך היא ש–8,000 איש יפסידו את מקום עבודתם. המפלה היכתה בהם, ויעבור זמן עד שיתר־גלו למצב החדש.

למפלה יש יותר מהורה אחד, מסביר מלמן: "אין ספק שהזעם על הפוליטיקאים והרתיעה מפני־הם שיחק תפקיד מרכזי במערכת הבחירות, וכך גם חוסר הביטחון הכלכלי השורר בארצות הברית. אף שהמדדים הכלכליים השתפרו, רמת החיים לא עלתה. לכך נוסף משבר תרבותי, תחושה שהער־כים שאיחדו את החברה האמריקאית נתונים בסכ־נה; ושמכאן נובעות בעיות בתחומים כמו פשע, חינוך ורווחה. האמון בשלטון מעולם לא היה בשפל כזה. יותר אנשים חושבים שהממשלה אינה מסוגלת לבצע את המוטל עליה מכפי שהיה ערב הדחתו של ריצ'ארד ניקסון, ב–1974. כל אחד מהגורמים הללו בפני עצמו היה יכול לחולל שינוי מסוים. כולם ביחד יצרו הר געש של זעם כלפי מי שנמצא בשלטון, וזה אנחנו: אנחנו שולטים בכ־משל ושלטנו עד עכשיו בסנאט ובבית הנבחרים".

ומה יקרה עכשיו? "החדשות הטובות", צוחק מל־מן, "הן שמעתה ואילך הרפובליקאים שולטים בקונגרס. וכיוון שאנשים מאמינים שהקונגרס שו־לט בממשל, הרפובליקאים ייתפשו אחראים לכל־ תרחש והם גם אלה שיידרשו לשלם את מחיר הכישלון אם הבעיות לא ייפתרו. עד כה הרפוב־ליקאים התמקדו בחבלה, במניעת התקדמות, מתוך כוונה להרוס את הקונגרס. הם הבינו שאם יהרסו אותו ייכנסו יותר רפובליקאים לבית הזה. ובכן, הם הצליחו, ועכשיו הם הקונגרס. יש להם אמנם אינטרס להמשיך לחבל, כדי לשלול מקלינ־טון הצלחות ולגבור עליו בעוד שנתיים. אבל מצד שני יש להם תמריץ לשתף פעולה, כדי לקדם את סיכוייהם להיבחר מחדש. לאחדים מהם, כמו לבוב דול ולניוט גינגריץ' יש אמביציות נשיאותיות, והחבלה לא תעזור להם לממש זאת".

האם קלינטון היה באמת נכס לרפובליקאים תגל על צוואר הדמוקרטים? בסקרים שערך מלמן אמרו רוב האנשים שהנשיא אינו רלוונטי להצבעה שלהם, ובין אלה שאמרו שתפקודו של קלינטון כן שיחק תפקיד בשיקולי ההצבעה שלהם היה שוויון בין תומכי הדמוקרטים ואוהדי הרפובליקאים. כאשר יש תוצאות "גדולות" יש נטייה לחפש "סיבות גדולות", אומר מלמן. אבל אם אל גור, לויד בנטסן דייוויד בורן וג'ורג' מיטשל לא היו פורשים מהמירוץ, היו הדמוקרטים מוסיפים להחז־יק ברוב בסנאט. גם בבחירות לבית הנבחרים הפסידו הדמוקרטים בעיקר באזורים שבהם לא התמודדו חבריהם הוותיקים, והמועמדים החדשים נכשלו. מלמן אינו מאמין שהמפלה תעודד דמו־קרטים כמו ג'רי בראון וג'סי ג'קסון לקרוא תיגר על קלינטון בפריימריס הבאים.

מלמן, יהודי פעיל, מדבר בדאגה על עליית הימין הרדיקלי. חלק מהרפובליקאים שנבחרו עכשיו לקונגרס שייכים לשם, וסיעתם תקבץ ימי־נה בסוגיות כמו תפילות בבתי ספר והפרדת דת ומדינה. כחבר בהנהגת המגבית היהודית הוא חרד גם לגורל הסיוע לישראל: הרפובליקאים התחייבו לאזן את התקציב בתוך שבע שנים, בלי להעלות מסים ובלא לפגוע בתשלומי הביטוח הלאומי. הד־רך היחידה שנשארה פתוחה בפניהם, לדעתו, היא קיצוץ בסעיפים דוגמת סיוע החוץ.

הבחירות הבאות

אנשי הימין היהודי הקיצוני, שלא הסכינו עדיין להסכם אוסלו ושהחלו כבר להשחיז סכינים לק־ראת הדיון על רמת הגולן, קידמו בברכה את העדנה שהיתה לבני בריתם הטבעיים, כמו ג'סי הלמס ואלפונסו ד'אמאטו. עכשיו, יותר מתמיד, תצטרך ישראל למצוא פעילים יהודים שיהיו לפה לתהליך השלום בגבעת הקפיטול. אחרי שהתפנו מהמערכה על הקונגרס ישובו העסקנים היהודים לבחוש בבחירתו של יושב ראש חדש לועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים.

זו תהיה ההזדמנות האחרונה של ממשלת ישר־אל להשפיע על עיצוב פניה של הנהגת הממסד היהודי באמריקה לפני הבחירות בארץ. היו"ר הנוכחי של ועידת הנשיאים, לסטר פולק, שהסת־תר מאז בחירתו לפני שנתיים בצלו של המנכ"ל הדומיננטי, מלקולם הונליין, מתקשה להשיג תקו־פת כהונה נוספת. הארגון עומד לאמץ תקנה שתג־ביל את משך הזמן שבו יכול אדם למלא את התפקיד לקדנציה אחת, וועדת החיפוש בראשות שושנה קרדין מתקשה למצוא מועמד מתאים. שמ־עון פרס מנסה לדבר על לבו של יו"ר הקונגרס היהודי העולמי, המיליונר אדגר ברונפמן, שייענה לאתגר. ראש הממשלה, יצחק רבין, כהרגלו מאז ומתמיד, מקפיד להתרחק מהביצה היהודית. כבוא היום הוא עתיד לשקוע עמוק בתוכה.

מכירתו של עוד ספר

אחרי שהבטיחו את עתידם הכלכלי של מחברי הספר על נחיתותם השכלית של השחורים, מתמכ־רים חשובי הפובליציסטים האמריקאים לקידום מכירותיו של ספר חדש: "צדק מוזר: מכירתו של קלרנס תומס". שלוש שנים אחרי פרשת אניטה היל מצאו מחברי הספר, צמד עיתונאים, עדויות של נשים נוספות שנפלו קורבן להטרדות מיניות של השופט השחור מבית המשפט העליון. חברה לעבודה מהימים שלפני מינוי תומס למשרה הרמה מתארת בהרחבה ביקור קצר בדירת הרווקים הד־רשה שלו, זמן קצר אחרי שנפרד מאשתו. הפרטים היחידים שהתגלו לעיניה הנדהמות היו מיטה, מערכת סטריאו ומאות חוברות של פלייבוי, מסוד־רות בקפדנות לפי סדר הופעתן. הקירות ודלת האמבטיה היו מקושטות ב"נערות אמצע". השופט, סיפרה, משך בכתפיו ואמר שיש מכורים לטיפה המרה, אחרים מתהוללים עם נשים והוא מרשה לעצמו את השיגעון הקטן שלו. עובדת אחרת סיפרה שיום אחד הצה בכבודו את הודר והרהים אותה בשאלה: "מה עושה שער ערווה על פחית הקולה שלי?"

היצירה הספרותית הזו זכתה לעמוד חצי בעי־תון המכובד "וול סטריט ג'ורנל", שמעסיק את צמד המחברים. למהדורת הקצתה לה רשת אי־בי־סי שעה שלמה בזמן צפיית שיא. המשדר המיוחד לזה בריון בתוכנית היוקרה "נייטליין".

כיוון שפיו של השופט חסום יצאו שני פרקלי־טים, שעבדו במחיצתו בשנים האחרונות, ללמד עליו סניגוריה באמצעות מאמר ב"וואשינגטון פו־סט". מי שלא קרא עד אז על הפרשה בעיתונים האחרים ולא ראה את הסרט בטלוויזיה, נשלח על ידי ה"וואשינגטון פוסט" לחפש את הספר בחנו־יות. בארה"ב, אגב, אי אפשר להדיח שופט. גם לא אם פולה ג'ונס תכתוב בספרה שהוא הסתתר מא־חורי גבו של ביל קלינטון בחדר ההוא במלון בארקנסו.

גלינה דובקין במתפרה שהקימה. גם היא עברה את השלב הבלתי נמנע במעט של עבודות ניקיון

אם לא יימצא גבר מתאים, ניקח אותך

אם מהנדסים שעלו מחבר העמים מתקשים למצוא עבודה במקצועם – על אחת כמה וכמה המהנדסות שבהם. אלה גם אינן עולות על המסלול המוצע בדרך כלל לגברים – העסקתם כפועלי ייצור במשולב עם מקצועם

מאת מרב נשר

מאז עלתה לארץ, לפני ארבע שנים, עבדה לודמילה י', המבקשת שלא להזדהות בשמה המלא, בניקיון ובעבודות שירות משרדיות. "אם אקבל עבודה במקצוע שלי אהיה מוכנה לעבוד גם שעות נוספות בערב", אומרת המהנדסת, שבמו־לדתה אוקראינה עבדה במפעל לרהיטים. לפני כח־צי שנה סיימה קורס לביקורת איכות מטעם משרד העבודה, שנמשך שבעה חודשים. לדבריה, הנושא קרוב למקצוע שלמדה, אבל מאז היא מובטלת. "הלכתי לכמה מפעלי מתכת באזורי התעשייה בתל אביב. בכוח אדם אמרו לי 'בעל הבית מעדיף גבר, אבל אם לא נמצא גבר מתאים ניקח אותך'".

כמו לודמילה, מהנדסים שעלו מחבר העמים מת־קשים למצוא עבודה במקצועם. הם מתמודדים בשוק עבודה רווי המעדיף צעירים, ומעיקים עליהם קשיי השפה (עברית ואנגלית) הצורך להסתגל לטכנולו־גיה המשתנה חדשים לבקרים. בקרב המהנדסות שבהם, ששיעורן גבוה, הבעיה חמורה יותר – הן נדרשות להתמודד גם עם העדפה של עובדים־גב־רים על פניהן.

תוספת המהנדסים שעלו בגל העלייה האחרון מחבר העמים שילשה את מספר המהנדסים בישר־אל: אם ב–1988 היו רשומים – לפי הלשכה לסט־טיסטיקה – 28 אלף מהנדסים ומהנדסות, עד סוף '93 נוספו עליהם – על פי נתוני משרד הקליטה – עוד כ–57 אלף. ואם באוכלוסיית הוותיקים אחוז הנשים המהנדסות היה נמוך – פחות מ–11 – הרי שבקרב העולים האחוז שלהן גבוה, ועולה על 40.

> "עבדתי משש בבוקר עד 11 בלילה, וויתרתי על אולפן. למעסיקים לא סיפרתי שאני מהנדסת, ובטח לא על התואר השני שלי, כדי שלא יחשבו שאדרוש יותר כסף ולא ידחו אותי על הסף"

בסקר מעקב שערכה הלשכה לסטטיסטיקה בקבו־צת עולים גדולה (כ–64 אלף עולים שהגיעו מחבר העמים בשלהי '90, בשיא גל העלייה) נמצא שכ–19% מהגברים וכ–13% מהנשים הם מהנדסים ואד־ריכלים. אולם בתחילת '93 (נתונים מעודכנים יותר טרם התפרסמו) הועסקו במקצוען רק 2% מבין המהנ־דסות, לעומת 8% מבין המהנדסים. הפער הזה – בין תעסוקת גברים לתעסוקת נשים במקצועות ההנדסה בקבוצת העולים שנסקרה – היה מן הגבוהים לעומת משלחי יד אחרים.

יעקב מטרסו, ראש לשכת התעסוקה לאקדמאים בתל אביב, מאשר את קיום התופעה. "בברית המוע־צות לשעבר ניסו ליצור שוויון תפקידים בין גברים לנשים, שהתבטא בין השאר בתחומים הנדסיים. את אלפי המהנדסים שהגיעו לכאן קשה לקלוט, וקשה יותר לקלוט נשים, במיוחד מגיל 45 ומעלה. עולות רבות נאלצות לעזוב את מקצוע ההנדסה ונקלטות כפועלות, קופאיות, פקידות או גננות. אחרות עוברות קורסי הסבה והכשרה, כמו למשל השתלמות במחשב לצעירות יותר או הכשרה להנד־סאה".

אחד המכשולים העומדים בפני המהנדסות העו־לות הוא אי קליטתן בעבודות הייצור הפשוטות, שלא במקצוען. דווקא מסלול זה עשוי לקדם עוב־דים לעיסוקים הקרובים למקצועותיהם, שכן יש מפעלים הקולטים עובד מקצועי כפועל, בהבטחה שבהמשך יקודם לעיסוק התואם את כישוריו, או מעסיקים אותו כפועל ייצור במשולב עם עבודה במקצועו. כך בעלה של לודמילה, מהנדס מכונות, שעבד במפעל למוצרי חשמל כפועל ייצור וכמתכ־נן במשולב. מאז קודם, וכיום הוא עובד כמנהל עבודה במפעל דומה. מסלול קידום כזה נמנע בדרך כלל מנשים. "אותם מפעלים לא ייקחו אשה לעבו־דה הכרוכה במאמץ פיסי מסוים", אומר מטרסו. "ומצד, הנשים שפונות אלינו מעדיפות להתפשר על עבודות מינהליות של הצווארון הלבן".

אליעזר רובינשטיין, גמלאי מתנדב ב"עמי", ארגון של המועצה למען יהודי בריה"מ, מכיר את הבעיה משני צדי המתרס – המהנדסות והמעסיקים. את קשרי העבודה שלו – כסמנכ"ל משרד המשפטים בעבר ולאחר מכן מנכ"ל סולל בונה – הוא מנצל כדי לעזור לעולים במציאת עבודה. הוא מראיין ומתחקר מהנדסים דורשי עבודה הפונים אליו, מת־רוצץ במפעלים, ומנסה למצוא מקומות תעסוקה או להפנות אנשים לקורסי הסבה. מעין לשכת תעסוקה של אדם אחד.

לדבריו, "ההבחנה בין נשים לגברים אינה עקרו־נית. יכול להיות שאשה מעולה יותר מגבר, ואני שופט כל מקרה לגופו. צריך גם להבחין בין סוגי ההתמחות של המהנדסים. לתפקיד של מהנדס בניין, המחשב כמויות, אפשר לקחת אשה וגם בת 50 ומעלה. גם לפיקוח אשה יכולה להתאים. אבל לתפקיד קונסטרוקטור, שצריך להתרוצץ בשטח ובי־פיגום, אני בעצמי לא הייתי קולט אשה. לתפקידי מהנדסי ביצוע, מנהלי עבודה ומנהלי פרויקטים עדיפים גברים. כך שגם אני, כמתווך בין המהנדס למעסיק, עושה את ההפרדה הזאת. גיל הפוריות מפריע מאוד, בגלל ההיריון ומגבלות הטיפול ביל־דים, ואחרי גיל הפוריות צריך לשאול אם מבחינה עסקית משתלם לשלב אשה ולהכשיר אותה".

מטבע הדברים, כמתנדב, רובינשטיין מרשה לעצמו לומר דברים גלויים בניגוד לרוח החוק לשוויון הזדמנויות בעבודה. לעומתו, האחראים לקי־לוט כוח אדם בחברות לא יודו בכך בפה מלא. כמה חברות היי־טק שנשאלו לצורך הכתבה – בהן חברה משגשגת כ"טאואר סמי קונדוקטור" במגדל העמק – נמנעו מלספק מידע על היחס שבין קליטת מהנד־סים עולים לקליטת מהנדסות עולות, ובוודאי לא על תנאי ההעסקה הכספיים שלהם.

שתי חברות חשפו נתונים: בחברת "אלביט" קלטו מ–'91 35 מהנדסי תוכנה ואלקטרוניקה עולים מח־בר העמים, ובהם רק שש מהנדסות. דליה גתן, מנהלת משאבי אנוש בחברה, מכחישה קיומה של אפליה מסיבות מין. "אנחנו בוחרים על בסיס של כישורים והתאמה. מספר מהנדסות האלקטרוניקה קטן, והתואם לכך מספר המהנדסות שקלטנו". בתעשייה האווירית קלטו, החל בשנת '90, 221 מהנדסים עולים מחבר העמים, מהם 29 נשים. דוב־רת תע"א סילביה בית־הלחמי אומרת כי "אם יש מהנדסת שעונה על הדרישות בתחומי העיסוק הנד־רשים לתעשייה – תוכנה או מחשבים – היא בהחלט יכולה להיקלט, ונשמח אם היא תפנה אלינו מיד".

אבל נראה כי לא פחות מרצונו הטוב של המעסיק יש משקל למוטיבציה ולהשקעה של העולה במצי־את עבודה. לודמילה י' המובטלת מודה כי הסתמכה על קצבת ביטוח לאומי בחודשים האחרונים. "לא חיפשתי עבודה באינטנסיביות, כי בדיוק חיפשנו דירה לקנייה. רק כשנעבור, בעוד זמן קצר, אשוב לחפש ברצינות". לעומתה, גלינה דובקין, מהנדסת טקסטיל שעלתה לפני ארבע שנים מקזחסטן, בחרה להתמודד עם חששם של מעסיקים מהעסקת נשים־אמהות במגרש שונה. דובקין, בת 33 ואם לבת ובן, פתחה לפני כשנה עסק עצמאי – מתפרה של חמש פועלות, כולן עולות מחבר העמים. אחת מהתופרות במתפרה היא מהנדסת כלכלה במקצועה.

דובקין, אשה קטנה ונמרצת, ילדה את בנה בסוף ספטמבר. כבר שבוע לאחר הלידה שבה לעבוד בע־סק, ובאותו שבוע בדיוק התבצעה העברת המתפרה מביתה שבאזור למחסן לא הרחק משם. "אני משתד־לת להגיע לעסק ולפקח על העבודה חמש שעות ביום, עם הפסקות להנקה", היא אומרת.

כשבאה לישראל עברה גם דובקין את השלב הבלתי נמנע במעט של עבודות ניקיון ולאחר מכן עבודה כתרמיתנית. "עבדתי משש בבוקר עד 11 בלילה, וויתרתי על אולפן. למעסיקים לא סיפרתי שאני מהנדסת, ובטח לא על התואר השני שלי, כדי שלא יחשבו שאדרוש יותר כסף ולא ידחו אותי על הסף". החודשים הראשונים כבעלת מתפרה היו קשים ביותר, לדבריה. "העסק עדיין לא פירנס, ואני עבדתי במקביל כתרמיתנית ולא הייתי כאן רוב היום". כשפתחה את המתפרה היתה זכאית להלוואה של 15 אלף שקלים במסגרת סיוע של משרד הקלי־טה לעולים יזמים. אבל דובקין חיכתה כמה חודשים, ורק משנוכחה שהעסק מתבסס ביקשה את הסיוע.

המתפרה שלה מקבלת עודפי בדים ממפעלים וממעצבי אופנה, והיא תופרת בעבורם את הדגמים שעיצבו, בתוספת לייצור משלה. "בעתיד אני מקווה להרחיב את המתפרה, ליישם יותר את הכישורים המקצועיים שלי בכל הקשור לטכנולוגיה ולאיכות תפירה, וליצור דגמים בעיצוב שלי".

דובקין מודה שגם היא מתקשה לחלק את זמנה בין העבודה לטיפול במשפחה. "אבל אני חושבת שמעסיקים צריכים לתת צ'אנס לנשים. הן מוכיחות שיש להן הרבה כוח לעבודה. בעלי נהג לומר: סוס יכול לסחוב משא השוקל מחצית ממשקל גופו, בעוד שגמלה נושאת משקל הגדול פי שניים ממשקלה. נשים הן כמו גמלים – הן יכולות לשאת על גבן עול עבודה ועול משפחה".

קוטג'ים 6 חדרים.
פרטים בטלפון: 050-334159
דירות 4 ו-5 חדרים.
הדירה לדוגמא פתוחה
בימים א'-ה' 12:00-18:00,
ימי ו' 09:00-13:00.
טלפון: 09-850058.

דירות 3, 3.5 ו-4 חדרים
בבניין בן 8 קומות.
פרטים ותנאי מכירה - במשרד בת"א
טלפון: 03-5632710.

צמרת אפק, ראש העין
דירות דופלקס, 4 חדרים.
המשרד באתר פתוח בימים
א'-ה' 12:00-17:00, ימי ו' 10:30-13:30.
טלפון: 050-233547.

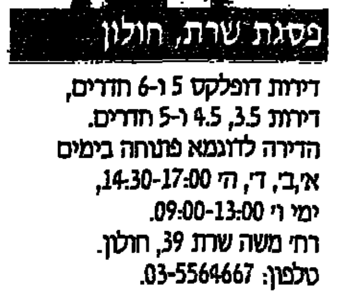

דירות דופלקס 5 ו-6 חדרים,
דירות 3.5, 4.5 ו-5 חדרים.
הדירה לדוגמא פתוחה בימים
א',ב', ד', ה' 14:30-17:00,
ימי ו' 09:00-13:00.
רח' משה שרת 39, חולון.
טלפון: 03-5564667.

מישור הנוף, ראשון־לציון
דירות 4 ו-4.5 חדרים, קוטג'ים
5 חדרים. חלק מהדירות לכניסה
מיידית. הדירה לדוגמא פתוחה
בימים א', ב', ג', ה' 09:00-18:00,
ימי ו' 09:00-13:00.
טלפון: 03-9677124.

במרכז הארץ. במרכז העניינים.

הדירות והקוטג'ים של שוף - במקומות המבוקשים במרכז הארץ

שוף
לגור בטוף
שיכון ופיתוח לישראל

פרטים ותנאי מכירה: בסניף הראשי - רח' החשמונאים 121, ת"א. טלפון:03-5632710

בעיה של הזדהות

מאת יהודה שערי

הקמת מדינה פלשתינית לצד ישראל לא תקל את יישוב הבעיות בינינו לבין המיעוט הערבי בארץ

בעוד שאנו שקועים בעשיית שלום עם שכנינו ובפתרון הבעיה הפלשתינית (על ידי הקמת רשות שללא ספק תוביל להקמת מדי־נה), אין אנו ערים די לכך שקיי־מת בעיה פלשתינית בתוך מדינת ישראל, ולפיכך הקמת מדינה פלשתינית לא תקל את יישוב הבעיות בינינו לבין המיעוט הערבי בארץ, אלא תחריף אותן.

זכורה אמרתו של סגן השר הערבי הראשון, עבדול עזיז זוע־בי, שקבל על פיצול האישיות של הערבי־הישראלי, שמדינתו נתו־נה במלחמה עם עמו. רווחה אי־פא הסברה, כי בעקבות הקמת מדינה פלשתינית לצד מדינת ישראל וחתימה על הסכמי שלום בין ישראל לשכנותיה יוכלו גם ערביי ישראל להזדהות עם המדי־נה ולהיות נאמנים לה. הבעיה המרכזית לאחר הפתרון הפוליטי תהיה השגת שוויון מלא, ועל כך יתנהל מאבקם.

אכן, התביעה לשוויון היא תביעה מוצדקת, אך שתי בעיות נגזרות ממנה: האם מדובר רק בשוויון זכויות, בלא שוויון בחו־בות (כמו שירות בצבא או שירות לאומי) וכן – האם לאחר השגת השוויון האזרחי, הכלכלי, והחב־רתי ואף הפוליטי (כאשר יהיו גם שרים ערבים והכשר לשותפות של מפלגות ערביות בקואליציה ממשלתית) יוכל הערבי־הישרא־לי להזדהות עם מדינתו?

דברי נציגי ערביי ישראל בסימפוזיון שהתקיים באוניברסי־טת תל אביב בנושא "הפוליטיקה הערבית בישראל – על פרשת דרכים" מעוררים דאגה ומצבי־עים על כך שיהיה קשה להתגבר על האנטגוניזם הקיים בין הרוב היהודי למיעוט הערבי, גם אם ייושב הסכסוך הישראלי־הערבי.

כשמדובר בסכסוך עם המדי־נות השכנות, לרבות הפלשתינ־אים, מדובר בהסדר טריטוריאלי ובקביעת גבולות בין מדינות. אך המיעוט הערבי בישראל חי בתוך מדינת ישראל. יש איפוא לשאול: למי תהיה נתונה נאמנותו?

הדוברים הערבים בסימפוזיון עירערו על אופיה היהודי והציוני של המדינה ודרשו לא רק זכויות אזרחיות, אלא גם זכויות לאו־מיות. הם לא היו מוכנים להסביר למה כוונתם במלים "זכויות לאו־מיות", אך לשאלתי: האם גם לאח־ר שיושג השוויון, ועם זאת המדינה תישאר מדינת היהודים ובעלת ייעוד ציוני (על אופי זה אין אפשרות של מו"מ או ויתור), יוכלו ערביי ישראל להיות פטרי־יוטים ישראלים? ענה הד"ר עזמי בישארה: אנחנו נוכל להשלים עם העובדה שמדינת ישראל היא מדינת היהודים, אך ערביי ישר־אל לא יוכלו להסכים עם אופיה הציוני, עם רעיון קיבוץ הגלויות ועם זכותו של כל יהודי, גם לא נרדף, לעלות לארץ.

נשאלת השאלה: כשהסכמנו לכינון ישות פלשתינית, שתהפוך ללא ספק למדינה, האם לא הת־פשרנו עם כל העם הפלשתיני? ישראל תאפשר לפלשתינאים לממש את הגדרתם העצמית וד־כיותיהם הלאומיות במדינתם, מתוך רצונה לקיים את מדינת ישראל כמדינה יהודית. האם כתוצאה מכך תהיה לערבים עוד מדינה והיהודים יפסידו את מדינתם, שתהפוך כדברי אחד המתדיינים למדינה רב־לאומית?

נאמנות למדינה, טען הד"ר בישארה, היא דבר מיושן. הד"ר אחמד טיבי הוסיף כי המדינה הפ־לשתינית תתמוך בערביי ישראל ואלה יתמכו במדינה הפלשתי־נית. לדבריו, תתקיים אחוות בין כל חלקי העם הפלשתיני. אך האם מדובר רק בהזדהות רגשית? עם השגת השלום יהיו ערביי ישראל בעלי ביטחון עצמי גדול יותר וגם הציבור היהודי יוכל לר־אותם כשירים למלא תפקיד פע־יל מלא בחיי המדינה. כוחם האלקטורלי יאפשר להם להיות לשון המאזניים בין שני הגושים במקום הדתיים. לאילו מטרות ינצלו ערביי ישראל את כוחם? האם יעלו תביעות כמו אוטונו־מיה, הגדרה עצמית, פרישה? האם תצמח אירדנטה?

יש לטפל בבעיות בינינו לבין המיעוט הערבי כבר כעת, לתת להם מה שמגיע להם – אך לד־רוש מהם מה שמגיע למדינה. בהתחשב בגודל המיעוט הערבי ובעובדה שאנו מוקפים במדינות ערביות, הבעיה היא קיומית בע־בורנו.

הכותב היה חבר כנסת וסגן שר במשרדי הפנים והדתות

מדע / יבשם עזגד

הוכחה עוקפת שגיאה

חמש שנות מחקר חשאי ושלוש שנים של דיונים פומביים נדרשו לפתרון בעיה מתמטית בת שלוש מאות שנה

עכביש גלגלני הזהב. חלבונים משתלבים

אנדרו ויילס, המתמטיקאי שהודיע לפני כשנה וחצי כי עלה בידו להוכיח את המשפט הגדול של פרמה, הניח בימים אלה על שולחנותיהם של כמה עשרות מתמטיקאים בכירים בכל העולם את טיוטת המאמר שבו מנוסחת ההוכחה. הפצת ההוכחה התאפש־רה לאחר מסלול מפותל שבאח־דים מקטעיו נראה היה שוויילס ייאלץ לסגת מהכרזתו הדרמטית (למעשה, בשלב מסוים הוא אכן נסוג ממנה).

הוכחת המשפט, אם אכן תיב־דק ותאושר על ידי כל הבודקים, תיחשב לאירוע המרעיש ביותר שהתחולל בתחום תורת המספרים זה 300 שנים. הניסיונות לנסח הוכחה כזאת העסיקו מתמטיקאים בכל העולם מאז המאה ה־17.

יועץ משפטי לפרלמנט

"המשפט הגדול של פרמה" קרוי על שמו של המתמטיקאי פייר דה־פרמה, שחי בצרפת במ־אה ה־17. למעשה, שימש פרמה יועץ משפטי לפרלמנט של טו־לוז, והמתמטיקה היתה בשבילו מעין עיסוק צדדי. אף על פי כן, הוא נחשב חלוץ בפיתוח תחו־מים שונים באנליזה ובמתמטי־קה המודרנית: גיאומטריה אנליטית, חשבון אינפיניטסימלי, הסתברות ועוד. נקודת המוצא של "המשפט הגדול" שלו היא למעשה משפט פיתגורס.

משפט פיתגורס מתאר קשר בין צלעותיו של משולש ישר זווית, שלפיו סכום ריבועי הניצבים במשולש כזה שווה לריבוע היתר. ניסיונות שונים למצוא קשר דו־מה בין מספרים שלמים, שיתבסס על חזקות גבוהות משתיים (חזקה שלישית ומעלה), לא עלו יפה. פרמה טען שיחס כזה אינו קיים ושיש בידו הוכחה לכך. הטענה הזאת נמצאה רשומה בכתב ידו בשולי ספרו של המתמטיקאי הי־ווני דיופנטוס, שחי ופעל במאה השלישית לספירה. נראה שרעיון ההוכחה עלה במוחו של פרמה בעת שעיין בספרו של דיופנטוס, והוא מיהר לרשום הערה על כך בשולי הספר. אבל הוא לא הציג את ההוכחה בחייו, ולאחר מותו לא נמצא לה זכר ברשומותיו. למעשה, במשך השנים עלו ספ־קות באשר לשאלה אם לפרמה אכן היתה הוכחה כזאת.

מאז עסקו מתמטיקאים בכל העולם בחיפוש אחר ההוכחה, אך כל ניסיונותיהם לא עלו יפה. מתמטיקאים רבים הקדישו לב־עיה זו את חייהם וחובבים רבים נוהגים להציע את פתרונותיהם המקצועיים בהצעות להוכחות, שחוזרות ומתגלות כמוטעות בבסיס. דוגמה לכך אפשר לראות בספרו של קורזל מקשינסקי, "השר מכיתה ז'", שם מתואר אחיו של המורה להיסטוריה שהוא מתמ־טיקאי חובב האחוז דיבוק של הוכחת משפט פרמה.

בחזרה אל המוח האנושי

בשנת 1847 הצליח המתמ־טיקאי הגרמני ארנסט א' קומר להוכיח את טענתו של פרמה עד לחזקה ה־36, אבל בהגיעו לחזקה ה־37 התמוטטה ההוכחה. תוך כדי שימוש במחשבים גדולים, הראו מתמטיקאים אחרים שפרמה צדק בכל שהדברים אמורים בחז־קות עד ל־125,000. אבל הוכחה לא מוגבלת לא נמצאה. יותר מזה המתמטיקאי הרוסי י' מטיאי־סביץ' הוכיח ששום מחשב גדול ומהיר בכל שיהיה לא יו־כל לעולם להשיב אם בעיה כל־לית מהסוג שאליו משתייך משפט פרמה ניתנת או שאינה ניתנת לפתרון. כך חזרה הבעיה לתחום שיפוטו הבלעדי של המוח האנושי.

ב־1983 הראה המתמטיקאי הגרמני, גרד פלטינגס, תוצאה כללית המראה בין היתר, שמספר הפתרונות ה"פרימיטיביים" הא־פשריים למשפט פרמה הוא סופי (בחזקה נתונה). ב־1987 טען המ־תמטיקאי היפאני, יו מיאוקה, שתוך המשכת עבודתו של פל־טינגס עלה בידו למצוא את ההוכחה למשפטו הגדול של פר־מה, אך עד מהרה נמצאו שגיאות בנוסח ההוכחה שהציע.

מאמץ משותף של המתמטיק־אים גרהארד פריי, ז'אן פייר סר, בני מייזר וקן ריבט, ביסס בשנים האחרונות תפיסה, שלפיה המש־פט הגדול של פרמה נובע מהשע־רה כללית הקרויה על שמם של המתמטיקאים יוטאקה טניאמה, אנדרי וייל וגורו שימורה. לביסוס הקשר הזה תרם, בין היתר, הפ־רופ' רון ליבנה, מהמכון למתמ־טיקה של האוניברסיטה העברית בירושלים. משמעות הקשר היתה, שמשפט פרמה אינו קורה, ושאם יתברר שאינו נכון, עלולה ה"תמונה" שהסתמנה בשנים האחרונות בתחום תורת המספרים להשתנות לחלוטין.

מאתיים עמודי נוסחאות

מאותו קשר נובעת גם המסק־נה שאם תוכח השערתם של טניאמה, ויל ושימורה, יוכח למ־עשה גם משפטו הגדול של פר־מה. בכיוון זה החל לחקור המתמטיקאי אנדרו ויילס מאוני־ברסיטת פרינסטון, ארה"ב. במשך כחמש שנים עבד בחשאי על השערת טניאמה, וייל ושימורה, תוך כדי שימוש בעבודותיהם של חוקרים רבים ממקומות שונים בעולם. כך מצא את ההוכחה שה־ציג לפני כשנה ומחצה בהרצאה שנשא ב"מכון ניוטון" שבאוניבר־סיטת קיימברידג', אנגליה. הוכ־חה זו מאשרת בדיעבד את נכונותם של כיווני המחקר הע־שויים בתחום תורת המספרים.

לאחר אותה הצהרה ראשונה, נמנע ויילס מלהפיץ את נוסח ההוכחה עצמו, שהשתרע על פני כ־200 עמודים. במקום זאת, הסתפק במתן הנוסח המלא למס־פר מצומצם של מתמטיקאים. בב־דיקות שביצעו מתמטיקאים אלה, נמצאו בהוכחה הראשונית כמה טעויות שתוקנו על ידי ויילס, מיד ובקלות יחסית. אבל טעות אחת "עקשנית" לא נכנעה לכל הניסיונות והמאמצים לתקנה. במצב העניינים הזה, הודיע ויילס לעמיתיו, בכינוס הארבע שנתי של האיגוד הבינלאומי למתמ־טיקה, שהתקיים לפני חודשים אחדים בציריך, שווייץ, שהוכחת משפט פרמה שניסח "אינה מושלמת".

נסיגה לצורך התקפה

מאז שנתגלתה הטעות, ובמשך יותר משנה, ניסה ויילס לתקן את הטעות שהתגלתה מבלי לפגוע במבנה הכללי של הוכחתו המקו־רית. במאמציו אלה סייע לו תל־מידו לשעבר, המתמטיקאי ריצ'רד טיילור מאוניברסיטת קי־מבריג', אנגליה. בימים אלה הו־דיעו השניים כי עלה בידם לעקוף את הטעות ולעבור את המכשול האחרון (כך מקווים) בד־רך לניסוח ההוכחה הנכספת. לצורך העקיפה השתמשו ויילס וטיילור בהכללה של רעיון שהע־לה הד"ר אהוד דה־שליט, מהמכון למתמטיקה של האוניברסיטה העברית בירושלים. ההוכחה הח־דשה מנוסחת בקיצור ובאלגנטי־ות יחסית. היא נמשכת על פני כ־100 עמודים בלבד, בהשוואה ל־200 עמודים שנדרשו להוכחה המקורית.

איך עושה עכביש

מה הקשר בין מלכודת זבובים, הנדסת גשרים ואיברים מלאכותיים

חזק פי חמישה מפלדה וגמיש יותר מניילון, החומר שממנו עש־ויים קורי עכביש טבעיים, מהווה זה שנים מודל מבוקש לחיקוי. אבל רק עכשיו, הודות לשימוש בהנדסה גנטית, עשוי להתאפשר ייצור מעשי של תהליך מלאכותי לקורי עכביש.

כבר במאה ה־18 ניסו מדענים צרפתים להשתמש בקורי עכביש (טבעיים) לשזירת חוטים שמהם תיכננו לארוג אריגים שונים לשירות תעשיית ההלבשה וה־אופנה. אלא שעכבישים אינם מתנהגים כתולעי המשי, וגי־דולם התגלה כמשימה בלתי אפשרית (בעיקר בשל תכונותיהם ה"אנטי חברתיות"). לאחר שה־ניסיונות האלה נכשלו, נעשו ניסיונות שונים לפתח ולייצר חו־מר מלאכותי שידמה בתכונותיו לקורי העכביש. אלא שעל אף המאמצים הרבים שהושקעו בתח־ום זה, גם הניסיונות האלה (שבוצעו בין היתר במעבדות הצ־בא האמריקאי), הסתיימו בהצל־חות חלקיות בלבד.

רשת קורי המלכודת

פריצת הדרך התאפשרה הו־דות למחקריו של רנדולף לואיס, ביולוג מולקולרי מאוניברסיטת ואיומינג, ארה"ב, שהתמקד בזיהוי התאים יוצרי הקורים בעכביש המכונה "גלגלני הזהב". הוא הצ־ליח לזהות ולבודד שני גנים עכ־בישיים, המקודדים את שני החלבונים העיקריים שמרכיבים את הקורים האלסטיים והגמישים (קיימים סוגים נוספים של קורים, פחות גמישים, המשמשים, למשל, לבניית ה"מסגרת" או ה"בסיס" לרשת קורי המלכודת). מחקרו הנוכחי של לואיס התמקד בחומרים שמהם מורכב הקור שבאמצעותו משתלשל העכביש, למשל, מתקרת החדר, וכן בקורים העיקריים המרכיבים את חלק המלכודת ברשת הקורים.

לואיס גם בחן את המבנה התל־ת־ממדי המדויק של מולקולות שני החלבונים המרכיבים את הקורים האלה (שכונו "ספידרון 1" ו"ספידרון 2"). לשם כך השת־מש בטכניקות של ספקטרוסקו־פיית קרני X (קרינת "רנטגן"), וכן בתהודה מגנטית גרעינית. להפ־תעתו, גילה כי שני החלבונים האלה מתאימים במבניהם זה לזה, הם משתלבים זה בזה בדומה לד־רך שבה אבני משחק "לגו" מש־תלבות זו בזו. שילוב זה הוא אחד הגורמים העיקריים המקנים לקו־רי העכביש את תכונותיהם הפי־זיקליות המיוחדות.

חומרים מרוכבים

צורת מבנה זו של קורי העכ־ביש מזכירה במידת מה את מבני־הם של חומרים מרוכבים מתקדמים. מדובר בחומרים הבנ־ויים משילוב של חומר כלשהו, המחוזק בסיבים. למשל, חומרים פלסטיים מרוכבים, בנויים מפו־לימרים (חומרים שמולקולות שלהם ארוכות מאוד ובנויות מי־חידות משנה זהות) המחוזקים בסיבים. הסיבים המשמשים למט־רות אלה הם בדרך כלל סיבי פחם, או סיבי פולי־ארמיד, הידוע בכינוי המסחרי "קוולאר". תהליך ייצורו של הקוולאר מורכב מאוד, ומחייב בין היתר טמפרטורות גבוהות. לעומת זאת, קורי העכ־ביש מיוצרים ללא כל קושי בטמ־פרטורת החדר.

לואיס המשיך לקדם את מחק־רו, ובאחרונה שילב את שני הג־נים העכבישיים המקודדים את החלבונים שמרכיבים את קורי העכביש במטען הגנטי של חייד־קי אשריכיה קולי. הגנים נקלטו היטב והחלו להתבטא, דבר שמשמעותו שחיידקי האשריכיה קולי החלו לייצר בגופם החד תאי את חלבו־ני קורי העכביש. מכאן ועד ליי־צור המוני של קורי עכביש במפעלים, שיהיו למעשה חוות גידול של חיידקי אשריכיה קולי מהונדסים, הדרך לא ארוכה.

על אף האפשרויות העולות ממימצאי מחקריו של לואיס, נר־אה שהרעיון הצרפתי המקורי – ייצור אריגים של קורי עכביש למטרות הלבשה ואופנה – לא יקרום עור וגידים, בעיקר בשל העלות הגבוהה יחסית של תהליך הייצור של קורי עכביש בטכניקה זו. ועם זאת, לחיקוי המלאכותי צפויה שורה ארוכה של יי־שומים תעשייתיים ומחקריים.

קורים מלאכותיים דקים יוכלו לשמש לתפרים של רקמות שו־נות לאחר ניתוח. תוקפם הרב של הקורים יאפשר להשתמש בחוטים דקים בהרבה מאלה שמשמשים היום למטרה זו, דבר שעשוי להפ־חית במידה משמעותית את הד־מום ולהקטין עד למינימום את הצלקות שנותרות לאחר הניתוח. לעומת זאת, קורים עבים יוכלו לשמש ככבלים בבניית גשרים וכחומרי חיזוק למבנים נוספים. שימוש רפואי אפשרי אחר בקו־רים מלאכותיים, הוא יצירת רצ־עות מלאכותיות שיחליפו את הרצועות הטבעיות המצויות במ־פרקים שונים, למשל בברך.

בימים אלה מנסה לואיס לה־זות ולבודד את הגנים המקודדים את החלבונים המרכיבים את קורי המסגרת, ובמקביל, לזהות את המבנה התלת ממדי של החלבו־נים עצמם. אם יעלה הדבר בידו, יוכל לנסות ולשלב גם את הגנים האלה בחיידקים. הצלחה בייצור של קורי מסגרת מלאכותיים עשויה לפתוח את הדרך לשורה נוספת של יישומים. לדוגמה, קו־רים אלה חזקים במידה שבאפשר־ות לארוג מהם אפודות חסינות כדורי רובה, ובה בעת הם דקים במידה שתגרום לאפודות האלה להיות קלות ונוחות, כמעט כמו אפודות צמר או כותנה.

30,000 מיני עכבישים

חוקרים אחרים, במקומות שו־נים בעולם, מאמינים שזו רק תחילת הדרך לייצור של קורי עכבישים מלאכותיים. ייתכן שקורים של מיני עכבישים שונים מתאפיינים בתכונות פיסיקליות שונות שיאפשרו יישומים בתחו־מים רבים נוספים. בהקשר זה מדובר בלא פחות מ־30,000 מיני עכבישים.

מי היה רופוס

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

חפירות בית שאן טרם נתנו תשובה מוחלטת לשאלה מתי הוקם התיאטרון ששרידיו נמצאים במקום, אך אולי יסתמן פתרון לשאלה עם השלמת החפירות

בימים אלה מתחילה עונת חפירות החורף בבית שאן על ידי משלחת של המכון לארכיאולו־גיה באוניברסיטה העברית, בה־נהלת גדעון פרסטר ויורם צפריר. משלחת זו החליפה את משלחת רשות העתיקות, בהנה־לת גבי מזור ורחל ברטנן, שעש־תה במקום בעונת הקיץ.

מאז ראשית הפרויקט המחודש בבית שאן ראתה החברה הממ־שלתית לתיירות בשיקום התיא־טרון שהתגלה במקום את אחד האתגרים החשובים ביותר, ולפי־כך התבקשו הארכיאולוגים לחש־וף את כל סביבתו הקרובה. העונה האחרונה התרכזה איפוא בקרבת התיאטרון, ובמיוחד מצ־פון־מערב לו. במקום נחשפו שרי־דים חשובים של מבנה שתוכניתו טרם הובהרה סופית, אבל נראה שאלה הם שרידיו של מקדש פג־ני. מעידים על כך הממצאים – מזבחות קטורת תנך – שעל חל־קם כתובות הקדשה.

אזכור שמה של אישיות היס־טורית מוכרת על כתובת מעין זו משמש את הארכיאולוגיה בזיהוי תקופתו של מבנה. ואכן, באחת הכתובות שהתגלו בשרידי המק־דש מוזכר השם רופוס, שהיה כנראה אחד הנציבים הרומאים במקום בימיו של הקיסר אדריא־נוס. כלומר, זמנו של המקדש הוא המחצית הראשונה של המאה הש־נייה לס"ה. השאלה היא אם השם רופוס, שהיה נפוץ בתקופה הא־מורה, הוא אכן שמו של נושא המשרה הרמה, או שמא היה שמו של אחד מתושבי העיר, או שמו של נדבן מבחוץ.

עלתה גם השאלה, אם התיאט־רון אכן נבנה על הריסות המקדש הזה, ולפיכך זמן היווסדו של התיאטרון הוא במאה השלישית לס"ה, כלומר, לאחר הרס המק־דש. כך שיערו חופריו הראשונים של המבנה, ובראשם שמעון אפ־לבאום, שעבד שם עוד ב־1962. אלא שהדבר לא ברור כל צורכו למרות החפירה החדשה, שכן עדיין מעורפל הקשר בין המבנה, אם הוא אכן מקדש, לבין התי־אטרון.

ייתכן שמבנה הפולחן עומד צמוד למבנה התיאטרון, והוא בן זמנו ולא מבנה קודם לו, שכן טקסי פולחן דתיים נערכו בחסות התיאטראות והיו חלק בלתי נפרד מחיי היום יום בתיאטרון. במקרה זה ברור שהתיאטרון כבר היה בשימוש במאה השנייה לס"ה.

תאריך הקמתם של אחדים מה־תיאטראות שנחשפו בארץ נקבע למאות 2–3 לס"ה. זאת משום שבתקופת השלטון הרומאי, ובמ־יוחד לאחר ביטול עצמאותה של יהודה, חנה בארץ צבא רומי גדול שבעבורו נבנו תיאטראות במקו־מות שונים בארץ. אבל הנחה זו אינה בהכרח נכונה. אנו יודעים בוודאות על בניית תיאטראות בתקופת הבית השני ולפני החור־בן, בשנת 70 לס"ה. כך, למשל, בעיר הנמל החדשה שבנה הור־דוס, קיסריה, בשנים האחרונות של המאה ראשונה לפנה"ס, נבנה תיאטרון ושרידיו המרשימים נותרו עד ימינו. הורדוס ויורשיו אף בנו מוסדות ספורט אחרים כאצטדיונים, היפודרומים (מג־רשי מרוצי סוסים ומרכבות) ואמ־פיתיאטרונים.

באמפיתיאטרון נערכו בדרך קרבות אדם באדם ואדם בחיות, שהיו מן השעשועים הרווחים באימפריה הרומית של אותם ימים. שלא כמקובל בעברית המו־דרנית, אמפיתיאטרון כשמו כן הוא. צירוף של שני תיאטרונים היוצרים מבנה סגלגל סגור ומוקף במושבים מכל עבריו, שבמרכזו נוצרה זירה, הקרויה בלטינית אר־נה, כלומר חול, בשל החול שריפ־דו בו את המשטח כדי לספוג את דם בעלי החיים והלוחמים. כיום סיגלה הלשון המודרנית את המו־נח אמפיתיאטרון לתיאטרון עתיק פתוח – ולא היא.

אבל לא רק בערים שחלק מתושביהן היו נוכרים בנו הורדוס ויורשיו תיאטראות ומבני ספורט. גם בירושלים, עיר המקדש ובירת הממלכה, נבנו כמותם. שרידיהם של אלה טרם נחשפו, אבל תיאו־רם מצוי בכתביו של יוסף בן מתי־תיהו, היסטוריון המרד היהודי ברומאים. גם בערים אחרות בסו־ריה ובתחומי ארץ ישראל מצויים שרידי מבני תיאטראות, שראשי־תם במאה הראשונה לפנה"ס.

בניית התיאטראות פסקה כאשר הקיסר קונסטנטינוס הכיר בנצרות כדת מועדפת באימפריה הרומית, בראשית המאה ה־4 לס"ה (324), אם גם השימוש בהם לא בטל ביום אחד. עם התנצרו־תה של האימפריה כולה, והפקעת הטון באורח החיים בידי אנשי הכנסייה, דעך השימוש במוסדות אלה, וכך הם הפכו למצבות דומ־מות, זכר לתרבות ששקעה ועברה מן העולם.

האם התיאטרון בבית שאן הו־קם עם צעדיה הראשונים של העיר, כאשר זכתה למעמד עצמ־אי בהיותה אחת מערי הדקאפו־ליס במאה הראשונה לפנה"ס לאחר שפומפיאוס הפיח חיים בב־רית עשר הערים, או שמא דבקה בה התרבות הנוכרית רק בתקופה מאוחרת יותר, כאשר רבבות חיי־לים רומאים ישבו דרך קבע באר־ץ?

חפירות בית שאן טרם נתנו תשובה מוחלטת לשאלה זו, אך אולי מסתמן קצה חוט לפתרונה עם השלמת החפירות באזור התי־אטרון.

75 שנות הארץ / 11־13 בנובמבר

1923
המהפכה בבוואריה

מינכן, 8. אחרי הנאום של הדיקטטור הבוורי פון קאהר באספה עממית גדולה שהיתה במרתפים של בית המרזח לבירה "בורגבאר" הופיע פון היטלר עם גדוד של שש מאות אנשים מזוינים והכריז על דבר הורדת הממשלה הבוורית והק־מת ממשלה חדשה שבראשה עומד הגינרל לודנדורף והוא יהיה רק היועץ הפוליטי שלו...

1938
היהודים ניתנו למשיסה

לונדון, 10. משעות הבוקר עד אחרי הצהרים הרסו הנאצים ושדדו רכוש יהודי בכל הערים הגדולות של גרמניה ואוסטריה לשעבר. רק אחרי הצהרים נת־פרסם כרוז של גאבאלס הקורא להפסיק את הפרעות "לאחר שהעם כבר הביע במידה מספ־קת את רוגזו על היהודים"...

– הקהל המוסת התנפל על בתי המסחר של היהודים, ניפץ את חלונות הראוה ולא נתן די־תם עד שהציתו את בית הכנסת היהודי שנשאר בעיר.

1956
מפקד גדוד – לדין

...משרד ראש הממשלה מו־דיע: ביום 29 באוקטובר 1956, כשהתגברה פעולת הפידאיון, הוכרז עוצר בכמה כפרים שעל הגבול המזרחי, לשם שמירת חיי אנשי הכפר. ביצוע העוצר וש־מירתו הוטל על גדוד של מש־מר הגבול...בכפרים אחדים שבו כמה תושבים לביתם לאחר שעות העוצר ונפגעו על ידי משמר הגבול. עם היוודע הדבר לראש הממשלה מינה ביום 1.11.56 ועדת חקירה...לפי מסקנות הועדה הועמדו למשפט צבאי מפקד הגדוד של משמר הגבול וכמה מפקודיו אשר ביצעו פקודה לא חוקית...

1965
אור בניו יורק

ניו יורק, 10 (אי.פי. יו.פי. ע"צ וע"ה). תקלת החשמל ששיתקה את החיים בצפון מזרח ארצות הברית ובחלק מתחום קאנאדה בו מתגוררים כ־30 מי־ליון איש – תוקנה היום לפנות בוקר, לאחר שנמשכה כ־10 שעות...

1973
הסכם בק"מ ה־101

מאת זאב שיף

הסכם הפסקת האש בין שני הצבאות, נחתם אתמול ב־3.00 אחה"צ בק"מ ה־101 בדרך סו־אץ־קהיר. היה זה מעמד היסטו־רי בתולדות ישראל ומצרים, אך לא עורר כל התרגשות.

1975
האו"ם: הציונות גזענית

בנוסח ההחלטה קובע: העצרת הכללית...קובעת שהציונות היא צורה של גזענות ושל אפליה גזעית".

הרצוג קרע לגזרים

...בתגובה דרמטית ומיידית קרע שגריר ישראל באו"ם חיים הרצוג, את הדפים עליהם נכתב נוסח ההחלטה האנטי ציונית שקיבלה אתמול העצרת. מהבריה: לגבינו בני העם היהו־די זו רק פיסת נייר – וכך נתיי־חס אליה.

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך הנקוב והובאו כלשונם בעת הפרסום

עורך: אוריאל רייכנפלד

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון | העונה ה־57 תשנ"ה

דוד שלון, מנצח • **גן לב**, סקסופון
שומאן הפתיחה "הרמאן ודורותיאה"
דביוסי רפסודיה לסקסופון ותזמורת
גלאזונוב קונצ'רטו לסקסופון וכלי קשת
שומאן סימפוניה מס' 3 ("הריינית")

"המנוי השלם" קונצרט מס' 2
יום רביעי, 16.11 ב־20.00 סדרה א־ב

"לילדים ולמשפחה" קונצרט מס' 1
רשי לבאות, מנחה ומנצח
פבלו אריאל, שחקן ובימאי
ויואלדי
יום שלישי, 22.11 ב־17.00 סדרה א
יום רביעי, 23.11 סדרה ב' ב־16.30, סדרה ג' ב־18.30

"נשמה יהודית"
עם אמן הקלרנית **גיורא פיידמן**
מנצח **לוקאס פוס**
תל־אביב, 28.11 ב־20.30 : ירושלים, 29.11 ב־20.00 : חיפה, 30.11 ב־21.00

בקופת התזמורת נמשכת מכירת מנויים לעונת 1994/95
קופת התזמורת טל. 611498־9 ימים א־ה 16־19 שעי 10־13

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה תל־אביב
הסידרה הקאמרית – קונצרט מס' 1 – תשנ"ה
מוצ"ש 19.11 בשעה: 20:30
בטהובן – סונטה מס' 5, אופ' 24 בפה מז'ור – "האביב" לכינור ופסנתר
בטהובן – סרנדה ברה מז'ור אופ' 25 לחליל, ויולה וכינור (עיבוד: עמי מעייני)
בארטוק – סונטה לשני פסנתרים וכלי הקשה
משתתפים: אייל שילוח – כינור, רויטל חכמוב – פסנתר, משה אפשטיין – חליל, יוליה סברדלוב – נבל, עמוס בועזסון – ויולה, זכריה פלאוק – פסנתר, רן צימבליסטה – כלי הקשה, יאגב ליפשיץ – כלי הקשה
כרטיסים: 46־56 ש"ח
רח' שטריקר 19, תל־אביב, טל' 03־5466228
המשרד פתוח בימים א'־ו', 13:00־18:00 ובערב הקונצרט מ־19:00

הבימה – התיאטרון הלאומי – 03־296071
הקאמרי של תל־אביב – 03־5233335 מנויים 5245211 קאמריפון 5229353
התיאטרון העירוני חיפה – 04־620670
תיאטרון באר שבע – 07־238278
בית ליסין – 03־6916653

هكذا من الأصل

גלריה

התעמלות בוקר

1. מי ביים את "שידוך 13"?
2. מי צעד בראש התהלוכה של המכבייה הראשונה?

(התשובות בעמ' 6ב)

האחריות הראשונה שלנו היא להרוויח

עסקים וחברות בעלי תודעה חברתית, כמו בן אנד ג'רי ובודי שופ, מגלים באחרונה שהם יכולים להרשות לעצמם להיאבק על אידיאלים חברתיים רק אם יביאו רווחים לבעלי המניות שלהם

מאת לסלי קאופמן־רוזן
ניו יורק

קבוצת קלברט היא קרן נאמנות שמ־טרתה להשקיע בחברות שמייצרות נשק חם, סיגריות, וודקה וכדומה, ...יא גם טובה לעובדיה; הם נוטים ממעניקים ...תנות, בעלי הליכה, למשל, אם הם באים עבודה ברגל, המוקצבה לשיפור עצמי ...ך 3,000 דולר – אם הם מעוניינים השתתף בקורס צלילה או ללמוד אסטרונו־מיה, למשל. אלא שבאחרונה הולה קלברט התנהג כמו החברות שעד כה נמנעה מל־השקיע בהן: היא פיטרה עשרים עובדים ...סבורה קבלני משנה במקומם, והצטרפה במגמה הגדל והולך של קפיטליסטים בעלי "אחריות כלפי החברה", המשתדלים לשמור על איזון בין ערכיהם ובין דרישות השוק. האנה אנדרסון, חברה שמוכרת על פי קטלוגים (באמצעות הדואר והטלפון), שחו־ררה במשך שנים ביחסה המשפחתי כלפי עובדיה, פיטרה לפני כשנה עשרה עובדים, קיצצה בהטבות ונאלצה לשכר. בודי שופ, יצרנית של תכשירי טיפוח לגוף עשויים מחומרים טבעיים, נחקרת כעת על ידי ועדת הסחר הפדרלית של הממשל האמריקאי בכ־לל נוהלי זכיינות מפוקפקים לכאורה. יצר־נית הגלידה בן אנד ג'רי נטשה את סולם השכר שלה, שזכה לפרסום רב בזכות הגב־לת משכורתם של המנהלים הבכירים לפי שבעה בלבד משכרם של מוכרי הגלידה בקיוסקים ובגלידריות.

לשבחן של חברות כמו קלברט ייאמר שהן עדיין עושות מאמצים גדולים לקיים את הערכים שהן פיתחו וטיפחו, (השקעות, למשל, פיצויי פיטורים נדיבים). אבל נראה שעם תהליך ההתבגרות שעוברות החברות האלה, שונה סולם העדיפויות שלהן. ארנו־לד היאט, לשעבר מנכ"ל סטרייד רייט וחב־ר משותף של אגודת "עסקים למען אחריות כלפי החברה", אומר ש"האחריות הראשונה כלפי החברה היא להרוויח".

אידיאליסטים כמו היאט כבשו בשנות השבעים והשמונים את עולם התאגידים האמריקאי תוך החלטה נחושה לעצב את העולם הזה בצלמם וכדמותם. עשרות היפים לשעבר ופעילים למען זכויות האדם וזכויות האזרח הקימו עסקים משגשגים, שהלכו "בדרך הנכונה" מבחינה חברתית. היאט, שהיה בוגר מסע הבחירות לנשיאות של סנאטור יוג'ין מקארתי ב־1968, מונה ב־1969 למנהל סטרייד רייט – יצרנית נעלי קדס, ויישם בה מדיניות של רווחה: מעונות יום לילדי העובדים, מלגות לילדים של עובדים מעוטי אמצעים ונסיעות לעולם השלישי לבוגרי מכללות ואוניברסיטאות.

בשנים ההן נוסדו חברות בעלות "אחריות כלפי החברה" מהצלחה עסקית. אבל כשהן עלו כיתה והיו לעסקים גדולים, נעשה החל־ק העסקי במשוואה מורכב יותר. למשל, כשטומס אוף מיין, יצרנית משחת שיניים מחומרים טבעיים, נגסה אחוז אחד מן השוק האמריקאי, פרוקטר אנד גמבל יצאה לשוק עם משחת שיניים מתחרה; פטגוניה, יצרנית לבוש ספורט שדאגה לאיכות הסביבה, נוכ־חה לדעת כי גם חברות טובות נאלצות לפטר עובדים כשהן גדלות; וסטרייד רייט נאלצה לשקול מחדש את מדיניותה להע־סיק את עניי ארצות הברית, ולהזמין תוצרת אצל קבלני משנה זולים באסיה, כפי שעש־תה החברה המתחרה, נייקי.

הפשרות לא היו מנקרות עיניים כל כך אילולא בודי שופ, לדוגמה, היתה מתפארת כל כך בטוהר המידות שלה: חומרי גלם פשוטים וטבעיים, שנאספים בלי לגרום נזק לסביבה ומסחר הוגן שמביא תועלת לתושבים המקומיים. הרגישות שהפגינה אניטה רו־דיק, ממייסדי החברה, כלפי העולם השלי־שי, כבשה את לב האנשים. ב־1993 הסתכם מחזור המכירות שלה ב־708 מיליון דולר.

אבל מאחורי ההצלחה הנוצצת החלה להתעמעם תדמיתה המלאכית של בודי שופ. ב־1989, כאשר נראה היה לה שלא תוכל עוד להתגונן מפני התביעה הציבורית שלא לפגוע בזכויות בעלי החיים, החליפה החברה בצנעה את התוויות שעל אריזות מוצריה. המלים "לא פותח על ידי ניסויים בבעלי חיים" הוחלפו בהכרזה העמומה "נגד ניסויים בבעלי חיים".

החקירה שמנהל הממשל האמריקאי לגבי נוהלי הזכיינות של בודי שופ החלה בעיבור מו של פלמוס אנד טיבב החברה. גיליון אוקטובר של המגזין "ביזנס אתיקס" (מוסר בעסקים) טוען כי העסקים שעשתה בודי שופ עם גורמים בעולם השלישי הזיקו לאו־תם גורמים יותר משהביאו להם תועלת. גורדון רודיק, בעלה של אניטה ושותף שלה בעסקים, פירסם הכחשה זועמת ומפור־טת לכתבה הזאת, אבל פרסומה הזיק לחב־רה. בעקבות זה מכרו משקיעים רבים "בעלי מודעות חברתית" את מניות של בודי שופ שהיו בתיקיהם, ושער המניה שלה צנח.

קפיטליסטים אחרים בעלי תודעה חבר־תית נקלעו לבעיות מסוידות לא פחות. כאשר טום וגאן דהנדס יסדו את האנה אנ־דרסון ב־1984, כל מבוקשם היה להתפרנס כאנשי עסקים עצמאים. כאשר החברה גדלה למחזור מכירות של 40 מיליון דולר לשנה בתחילת שנות התשעים, הם רצו שמקום העבודה יתרום לחברה. הדהנדסים שילמו מחצית מההוצאות מעונות היום וגני הילדים של עובדיהם, ודאגו לכך שבקפטריה של החברה יוגשו ארוחות דלות שומן ועשירות בשום ובצמחי תיבול.

האולם בעוד הדהנדסים עסוקים ברווחתם של עובדיהם, פלשו מתחרים לתחום התמח־ות שלהם. כאשר צנחו מכירותיהם בשנה שעברה, פיטרו בני הזוג דהנדס עשרים עוב־דים. "כאשר ייסדנו את העסק הזה, היינו היחידים שייצרו בגדי ילדים באיכות גבו־הה", אומר גאן דהנדס. "היום יש לנו יותר מעשרים מתחרים". אבל למרות הצער הד־לבבים שגרמו הפיטורים לדהנדס ולאחרים, הבינו הדהנדסים שהם מייעלים ומשפרים את עסקיהם. האנה אנדרסון הולה לבנות, בפעם הראשונה, תוכנית חומש עסקית. ובזמן שהחזירה אל שורותיה רבים ממפוטריה, קיצצה הטבות כמו חניה חינם.

חברות חדשות בעלות תודעה חברתית (ר' מסגרת) מגבילות את נסיונן להיטיב עם הסביבה. דוברת של אודוואלה, יצרנית של מיצים טבעיים, מודה: "שום חברה אינה יכו־לה להגשים את ערכיה ואת חזונה כל הזמן". אף על פי כן, חברות חדשות כמו אודוואלה עדיין מייחדות חשיבה ומשאבים לייעודן החברתי. גם הן אולי ילמדו מן הניסיון שב־טווח הארוך אתה יכול להרשות לעצמך להיות טוב לסביבתך רק אם תביא רווחים לבעלי המניות שלך.

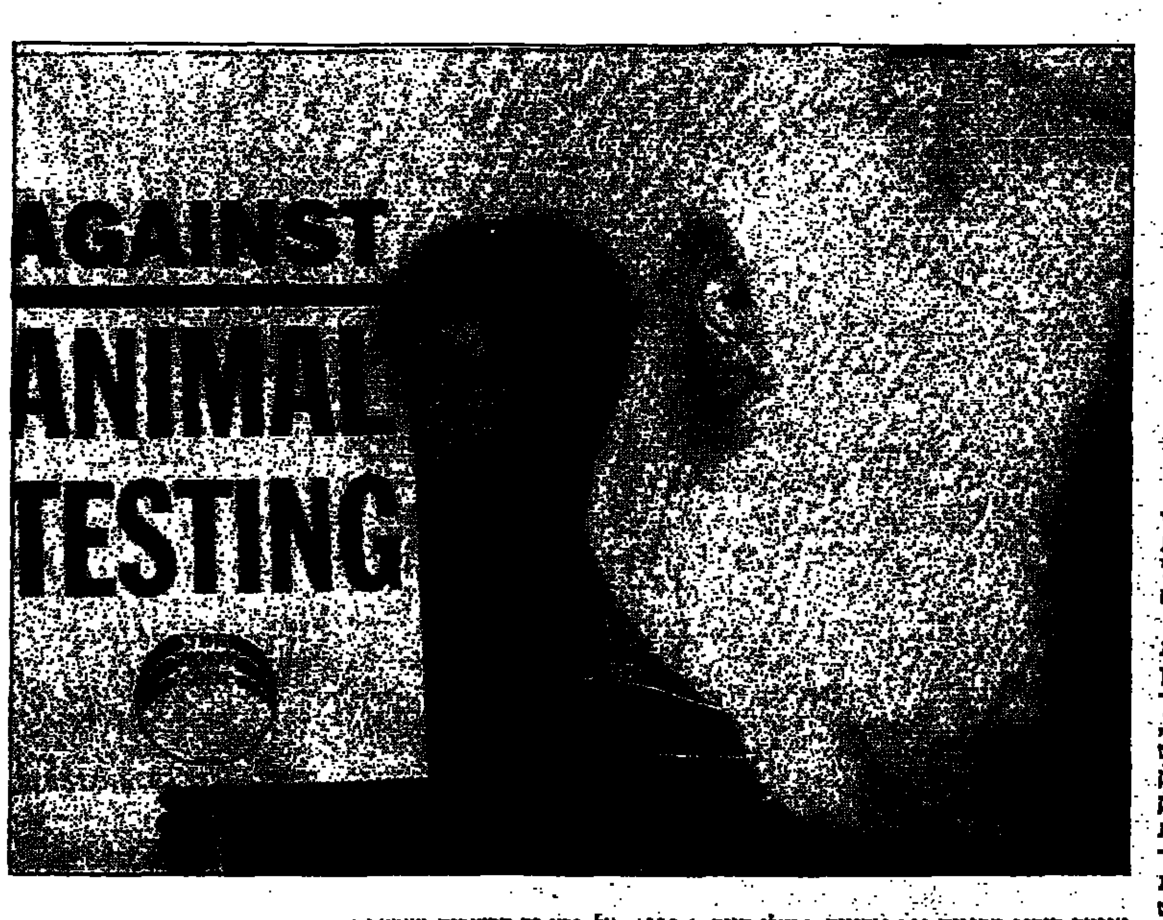

אניטה רודיק מפגינה נגד ניסויים בבעלי חיים ב־1992. על רקע זה הפשרות שעשתה מנקרות עיניים

חברות בעלות מודעות חברתית (שמקוות גם להרוויח)

רבנה שוז: יצרנית נעלים מבקבוקי שתייה ממוחזרים, מצמיגים ומ"עור צמ־חי" (מבוסס על לטקס), המאפשרת לעוב־דיה להקדיש ארבע שעות בחודש להתנ־דבות לטובת החברה. החברה, שנוסדה לפני שנתיים, קיבלה השנה מהאו"ם פרס על דאגתה לאיכות הסביבה. מחזור המ־כירות: 2 מיליון דולר לשנה.

ארת'ס בסט: החברה היחידה בארצות הברית שמייצרת מזון אורגני לתינוקות, כגון אורז ועדשים. החברה, שנוסדה ב־1987, משתמשת בזכוכית ובנייר ממוח־זרים בייצור הצנצנות והמכסים, ותור־מת את מוצריה לאחרים מוכי אסון. מח־זור המכירות: כ־20 מיליון דולר לשנה.

וייט דוג קפה: "אנחנו משתמשים במזון כפיתוי למשיכת לקוחות שיפעלו למען החברה", אומרת מנהלת החברה, ג'ודי ויקס. נציגי החברה מעבירים הרצ־אות על נושאים חברתיים, מסיירים בש־כונות עוני ועורכים היכרות בלתי אמצ־עית עם "ילידים אמריקאים". ב־1993 כינה אותה כתב העת "INC" "אחת החב־רות הקטנות שטוב ביותר לעבוד בהן". החברה נוסדה ב־1983, ומחזור המכירות שלה – 3.6 מיליון דולר לשנה.

שאמאן פרמצויטיקלס: לא יצאה עדיין לשוק עם מוצרים, אבל מפעילה "ילידים מרפאים" ביערות הטרופיים כדי לפתח תרופות לייצור מסחרי. שאמאן ייסדה את "שימור יערות המרפא" כדי לפצות את הילידים. נוסדה ב־1989.

אודוואלה: מייצרת מיצים טבעיים, ומעבירה את הפסולת האורגנית שלה למזון לבעלי חיים. קליפות יבשות של תפוזים משמשות להכנת ריבות ותה. החברה נוסדה ב־1980, והאוניברסיטה... למוסדות רווחה מיצים שתאריך המכירה האחרון שלהם קרוב. מחזור המכירות שלה: 18.1 מיליון דולר לשנה.

גם זה סוג של שופינג

הצבת שירותי רפואה של קופות החולים בקניונים הגדולים היא פרק נוסף במערכה על לב הפציינט

מאת מרב נשר

גם אל קופות החולים בישראל חדרו שי־טות שיווק אגרסיביות, ועכשיו הן עו־ת דרגה. המגמה הבאה בהפצת שירותי בריאות ובתחרות על לב הפציינט היא באת המרפאות אל לב המרכזים המסחריים גדולים. במסגרת יום קניות ארוך באחד קניונים הגדולים, לצד קניית נעליים וי־יבה בנוזלת, אפשר מעתה לקפוץ לביקור צר אצל האורתופד, השיננית, או המומחה אף־אוזן־גרון, אם מכרחים.

את התפיסה הזאת מחזקת הכוונה, שע־יה מודיע דובר קופת חולים הכללית דוד גר, לסגור בהדרגה את 1,300 המרפאות שכונתיות הפועלות בארץ, אבל היא מתו־שת גם בקופות המתחרות. בחזית "קניותר", קניון בנס ציונה, מוצבים של־טים ענקיים שהציבו שתי הקופות הגדולות, כללית ומכבי, המלמדים על התחרות הנ־טשת בין כותלי הקניון. סמוך למרפאת שיניים של קופת חולים הכללית, במגדל משרדים של הקניון, פתחה הכללית גם רפואה קטנה לילדים, ושתי קומות מתחתיה ועל זה חצי שנה הסניף המקומי של מכבי. בד בבד ממתקני הקופות ממוקמים באותו בניין רפאות פרטיות של רופאים, שאל חלקם ופנים חברי קופות החולים, וכן שירותי רפואה נלווים.

ה"קניותר" אינו המרכז היחיד המציע שי־רותי רפואה. קופת חולים מכבי הקימה באח־רונה סניפים נוספים, בקניונים בכפר יונה, נצרת, צפת וכרמיאל. סניפים אחרים פוע־לים במרכזים מסחריים, כמו בכפר ורדים, מכבים ורמת אביב ג'. הכללית עומדת להיכנס בימים הקרובים לחצי תריסר קני־ונים נוספים, אבל משיקולים של תחרות מסחרית נמנעים שם מלפרסם היכן. גם לקו־פת חולים מאוחדת כמה סניפים במרכזים מסחריים, ביניהם מרכז חורב בחיפה.

אסף בקר, מנהל השיווק במכבי ומוסמך בגיאוגרפיה עירונית של מסחר ושירותים, סבור שתופעת המעבר לקניונים היא חלק משינוי מהותי בהתארגנות הקופות. לאור צפת התחרות ביניהן. "עד לפני כשנתיים לא נתפסו שירותי הבריאות בקופות חולים כמוצר שיווקי, ואנשים נהגו להירשם אוטומטית לקופה של הוריהם. אבל לקראת חינון חוק הבריאות הממלכתי, שאפשר לכל אדם לבחור בעצמו את הקופה, התחי־לו הקופות לשווק את שירותיהן כמוצרי צריכה", הוא אומר.

הצבת שירותי רפואה בקניונים מעלה, לדברי בקר, את איכות השירות, ומשתלבת בגישה מסחרית של "וואן סטופ שופינג". "אנשים באים לקניון במצב רוח נרגע, ושי־רותי הרפואה הופכים לחלק משגרת הקני־ות והבילויים. טבעי איפוא שזירת התחרות של ספקי הבריאות תתרחש גם כאן".

אכן, קופות החולים שוקדות כעת גם על תנאים פיסיים משופרים במרפאות החדש־ות. יצירות אמנות על הקירות, שטיחים מקיר לקיר, כיסאות המתנה מרופדים וע־ציצים משדרי מעין מלא הם לא התפאורה הטבעית למרפאות שיניים של קופת חולים הכללית, אבל במרפאה החדשה ב"קניותר" אפשר למצוא את כולם.

גם אופי השירותים המוענקים במרפאות הקניון מגוון, ומותאם לקהל היעד. קהל זה – משפחות וצעירים – הוא אותו פלח "בריא" של הציבור שכדאי לקופות למשוך לשורותיהן. "המרפאות האלה מעניקות לרוב שירותים למקרים קלים שאינם מצרי־כים זמן טיפול ארוך, ויכולים לכן להשתלב בבילוי משפחתי", אומר ד"ר יעקב ורשבס־קי, ראש המגמה לשיווק במכללה למינהל. "השיווק מתבטא גם בתחרות על כיסם של הבריאים, תוך מתן שירותי מותרות שהם מעבר לצרכים הרפואיים המיידיים. ואגב", מוסיף ורשבסקי, "הביקוש הגובר למותרות כאלה בזמן האחרון קשור לעלייה ברמת החיים בישראל". כך למשל מציעות מרפ־אות ה"קניותר" טיפול מונע של שיניות, ובאחת המרפאות מחולקות דפי פרסום לפו־ליסת ביטוח רפואי משלים לנשים.

חלק מהשירותים שנותנת הכללית, למשל, מוצעים למי שאינו חבר, וכך נחשף פתח הקופה לחברים חדשים. לפי דיווחי העובדים במרפאות החדשה הזאת כבר נש־אה פרי, ואין להתפלא איפוא שבמרדף הזה מיהרה מכבי לחקות את יריבתה, ובימים הקרובים תפתח גם היא מרפאת שיניים וטי־פת חלב ב"קניותר".

האם המיקום היוקרתי בא על חשבון כיסו של חבר הקופה? דוד תגר מהכללית אומר שההיפך הוא הנכון. "עלויות של בניית מרפאה יקרות בהרבה, ושכירות שטח מוכן בקניונים הסמוכים עדיפה". לעומתו, בקר ממכבי מודע לדילמה. "בתחרותיות שבין הקופות אנו אמנם תצויים בין הרצון להיות אטרקטיביים ולשכור מקום יקר יותר, לבין מחירי הנדל"ן שמושכים למיקום פחות נוצץ. אבל בעולם ההוצאות הכללי מרכיב הנדל"ן אינו חלק מרכזי, והוא קטן מהוצאות לאשפוז, רופאים ותרופות". לדברי מאיר אבוטבול, מנכ"ל ה"קניותר", תעריף השכי־רות מגיע בממוצע ל־11.5 דולר למ"ר, "ובמבנה השטחים הרחבים ששכרו הקופות תעריף זה נמוך ב־10% ממחיר השוק".

ורשבסקי סבור שההתפתחות החדשה דוו־קא מייעלת את המערכת. "מתן שירותי טי־פול ראשוני במרפאות בקניון עשוי לחסוך התרחבות במחיר מיון והוצאות אשפוז. המג־מה הזו משתלבת גם בקיצור תוליות בבירור השיווק. כבר כיום ניתן לפנות באמצעות הקופות ישירות לרופאים מקצועיים – כמו רופאי נשים, עיניים ואורתופדים ששכרו משלימים ב"קניותר" – ללא הפניה מרופא משפחה, וזה חוסך זמן יקר, כוח אדם וטפ־סים".

כניסת המרפאות לקניונים אינה השכלול האחרון שעליו שוקדות הקופות. באחת מהן מפתחים כרטיס מגנטי, "סמארט קארד", שלא זו בלבד שיזהה את החבר, כנהוג היום, אלא אף יכיל מידע חיוני מתוך תיק הרפו־אי, הכולל פרטי תרופות וחיסונים למשל. הכרטיס הזה, והלחמה הרשנית לשבקיס הזי־סנים המיושן, יצמידו את החולות במרפאה של אחד המוסדות, ומי שייצא לסרט בוא־הקניונים ויחוש פתאום ברע יוכל לקפוץ למרפאה הצמודה.

סניף קופת חולים הכללית ב"קניותר" בנס ציונה. משתלב בבילוי המשפחתי

אחרי הכבלים, גם רשות השידור תגבש כללי אתיקה לדרמות

רשות השידור תגבש כללי אתיקה לדר־מות המבוססות על אירועים היסטוריים, כך החליטה בסוף השבוע מליאת הרשות בעק־בות הוויכוח הציבורי סביב הדרמה "משפט קסטנר". בשבוע שעבר הודיעה יו"ר מועצת הכבלים, מיכל רפאלי־כרווי, על כוונתה לעגן כללים כאלה בהפקות הכבלים.

קדם להחלטה דיון ממושך, שבו הועלו היבטים שונים של הוויכוח האתי האמנותי סביב הדרמה. את כללי האתיקה תגבש ועדה בראשות יו"ר ועדת הדרמה, אהובה מירון, ועל פי הצעת יו"ר הרשות, מיכה ינון, יובאו בחשבון גם נימוקי בג"ץ להחל־טה שקיבל השבוע בעניין הצגת דמותה של חנה סנש ב"משפט קסטנר".

מנכ"ל הרשות, מרדכי קירשנבאום, הב־היר בישיבה את הנימוקים להחלטה להש־מיט מן היצירה את הקטע על חנה סנש למרות החלטת בית המשפט שאיפשרה להשאירו.

קירשנבאום גם בירך את מנהל הטלווי־זיה, יאיר שטרן, ואת הטלוויזיה כולה על הפקת "משפט קסטנר", שאותה הגדיר כ"יצירה הטלוויזיונית הטובה ביותר שהפי־קה הטלוויזיה מיום היווסדה".

עירית רוזנבלום

ספר ילדים חדש של מאיר שלו

ספרו החדש של מאיר שלו, "מבול, נחש ושתי תבות", יראה אור בקרוב בהוצאת כתר. בספר מביא שלו את גרסתו לאחדים מסיפורי התנ"ך, בלשון פשוטה ובהומור, ובסגנון של אגדות על מלכים, מסעות, נסים, אהבות ומלחמות. בין הסיפורים הכלולים בספר: קורות אדם, חוה והנחש בגן עדן, נח והמבול, מגדל בבל וסיפורים אחרים. את הספר אייר המאייר האיטלקי עמנואל לוצאטי. בעבר פירסם כבר שלו קובץ של עיבודים לסיפורי התנ"ך, "תנ"ך עכשיו", שראה אור בהוצאת שוקן.

הדרכה אישית במוזיאון. מערכת הדרכה אישית קולית מופעלת לראשונה במוזיאון ישראל בתערוכה של קאמי פיסארו. המערכת מאפשרת האזנה להסברים בעברית ובאנגלית, לפי קוד מספרי המופיע בצד היצירות שבתערוכה. בחלק מהמקרים נשמע ההסבר מפיו של יואכים פיסארו, נינו של האמן.

שינויים ברשת א'. מנהל קול ישראל, אמנון נדב, הציג בישיבת המליאה את לוח השידורים החדש של רשת א'. הרשת תשנה את פניה ותשדר רצועות נרחבות של שירים עבריים, שביניהם ישובצו, במשך רוב שעות היום, רצועות שידור של 15 דקות כל אחת, בנושאים תיעודיים. כן ישודרו פינות שירות ומידע שונות.

"רזי יפאן". את התערוכה "אמנות יפאנית מאוסף יעקב פינט" במוזיאון ישראל מלווה סדרת הרצאות ומפגשים תחת הכותרת "רזי יפאן", בכל יום שלישי באודיטוריום של המוזיאון. ב־15 בנובמבר תתקיים, ב־20:00, הרצאה פרופ' ויזה מיזוליש על "השפעת האמנות היפאנית על האימפרסיוניסטים". ב־22 בנובמבר בה־19:00 יתקיים אירוע "המחול היפאני הקלאסי וקריאת שירה", עם תימי קידר, בעלת תואר אמן בריקוד יפאני, ושמירה אימבר, קריינית.

מת האמן סמיואל פרנסיס. סמיואל לואיס פרנסיס מת בשבוע שעבר, בגיל 71, מסיבוכים של מחלת הסרטן. יצירותיו של פרנסיס, בסגנון האקספרסיוניזם האבסטרקטי, מצויות באוספים של יותר מארבעים מוזיאונים בעולם. בשלושים שנותיו האחרונות חי בלוס אנג'לס, ייסד את חבר הנאמנים של המוזיאון לאמנות עכשווית בעיר, ופירסם ספרים בנושאי אמנות, פילוסופיה ופסיכולוגיה.

"כוכבי הלילה" בזמורה־ביתן. "כוכבי הלילה" מאת הסופר האיטלקי ג'ואלה בופאלינו יראה אור בהוצאת זמורה־ביתן בקרוב. ארבעה מהפכנים – משורר, חייל, ברון וסטודנט – כלואים במבצר ערב הוצאתם להורג. המושל שכלא אותם מצווה עליהם לחשוף את שמות משתפי הפעולה שביניהם. כדי להסיח את דעתם בוחרים האסירים לספר סיפורים זה לזה, עד שהשחר עולה ומגיעה שעת ההכרעה.

בכורה ישראלית בתזמורת חיפה: קונצ'רטו לוויולה של עודד זהבי

הקונצרט השלישי למנויים של תזמורת חיפה (היכל משכנה) יציג יצירת בכורה יש־ראלית, קונצ'רטו לוויולה מאת המלחין עו־דד זהבי. זהבי הוא מלחין הבית של תזמורת חיפה – תפקיד יוצא דופן בתזמורות בארץ – ויצירה זו הוזמנה ממנו באופן אישי על ידי מנכ"ל התזמורת, ברקעמי עינב. היצירה תוקלט על דיסק ותהיה היצירה הסימפונית השניה של זהבי, לאחר "רקוויאם מלחמה ישראלי" (בביצוע תזמורת ראשון לציון), המוקלטת בארץ. עוד הלחין זהבי, בין הי־תר, את "ארבעה סיפורים עירוניים" ואת "ירחי", יצירה שזכתה בפרס אקו"ם 1994 לפני חודשים.

לצורך ביצוע היצירה תצטרף לתזמורת הוויולנית הישראלית בעלת השם העולמי רבקה גולני. גולני הופיעה עם מיטב התז־מורות, ביניהן הסימפונית של בוסטון והקו־נצרטחבאו מאמסטרדם, ובפסטיבלים חשובים, ולזכותה נרשמו כמעט מאתיים יצירות לוויולה שנכתבו במיוחד למענה – בארץ, בין היתר, "שירי לילית" של יחזקאל בראון (1979). עוד היא תנגן בקונצרט את הסונטה לוויולה ותזמורת של פגניני, התזמורת בניצוח סטבלי ספרבר תוסיף ותנגן את הפתיחה "אגמונט" של בטהובן ואת הסימפוניה מס' 8 של דבוז'ק.

נעם בן זאב

מרתף הג'ז העליון בבית לסין בתל אביב חוזר לפעילות

מרתף הג'ז העליון בבית לסין, שנוסד בשנת '82 והפסיק לפעול לפני כשלוש שנים, חזר לפעילות. במציאות שבה הפרי־חה של מועדוני ג'ז בתל אביב קמלה מזמן, יש בכך בשורה משמחת.

יוסי לוי ויוסי מר חיים ישמשו מנהלים אמנותיים של המועדון. "אנחנו מקווים שמרתף הג'ז יחזור להיות בית למוסיקאים ולשוחרי ג'ז כאחד", אומר מר חיים. "הכוו־נה היא לתת במה להרכבים ניסיוניים, לצ־עירים בתחילת דרכם. אין לנו תקציב ליחסי ציבור ולכן נתמקד בקיים ונשקי־ף את מה שקורה בג'ז בתל אביב".

מר חיים מקווה שהנהלת בית לסין תעני־ק למקום די אוויר לנשימה כדי שימי הזוהר שלו יחזרו על עצמם. למקום, שאירח בעבר ג'ם סשנים עם אמנים כמו פט מתיני, בוב מוזס וג'ו לובאנו, יש בהחלט למה להתגעגע. מרתף הג'ז העליון ייפתח היום ויפעל מדי שבוע. הערב תופיע רביעיית "ממלו", ובשבועות שאחר כך יופיעו "ים של בלוז", דואו של אילן סאלם ויוסי לוי, רג'ו ופליך.

אמיר הראל

ערב הזדהות עם הבמאי הסיני ז'אנג יימו בתל אביב, ניו יורק ולונדון

ביום חמישי, 17 בחודש, יתקיים בתל אביב, ניו יורק ולונדון, ערב הזדהות עם הבמאי הסיני ז'אנג יימו, שסרטו האחרון, "סיפור חיים", נאסר להקרנה על ידי שלטו־נות סין.

הסרט, שכבר נרכש להפצה מסחרית באר־ץ בידי "סרטי שני", יוקרן בהקרנת בכורה ארצית לתומכים. "סיפור חיים" זכה בפרס הביקורת בפסטיבל קאן האחרון. בשל הקר־נת הסרט בעולם הופסקה עבודתו של יימו על סרטו הבא, וכן נאסר עליו לצאת את גבולות סין.

יימו מוכר לקהל בישראל מסרטיו "ג'ו־דו", "הפנסים האדומים", "שדות הדורה האדומים" ו"סיפורה של קיו־ג'ו". הוא – ובמאי סיני נוסף המוכר בארץ, צ'ן קאיגה ("חיים על מיתר", "שלום לפילגש") – נמ־נה עם קבוצת "הדור החמישי" של קולנוע־נים בסין. חברי הקבוצה סבלו לא אחת מסנקציות מצד השלטונות, בשל העימות בין הפרט לכלל שהציגו בסרטיהם.

רוני פרצ'ק

הצעת היום / נירה רוסו

מרק עגבניות ומסקרפונה

עכשיו חורף, והמרקים הטובים בר־ך. מתכון המרק העשיר הזה הוא של פיליס גלזר, והוא מופיע על עטיפת גבינת המסקרפונה של "גד" – והוא נפלא. מה שיותר נפלא הוא שאפשר, כמובן, להכינו עם כל גבינת שמנת שהיא ולמרות שהמסקרפונה יוצרת תוצאה משובחת במיוחד, ולעטר בריחן טרי, גזור לרצועות ארוכות במספריים.

חומרים:
- 2 בצלים בינוניים קצוצים
- 2 שיני שום כתושות
- 50 גרם חמאה
- 1 קופסה גדולה של עגבניות קלופות
- 1.5 ליטר מיץ עגבניות מוכן
- 2 עלי דפנה
- 250 גרם מסקרפונה
- מלח ופלפל, מעט רוטב טבסקו

הכנה:
1. מטגנים בצל ושום בחמאה עד שיתרככו. מוסיפים עגבניות, בתלי שימור, מיץ עגבניות, ועלי דפנה.
2. מנמיכים להבה, מכסים ומבשלים 30-20 דקות. מסירים מהאש ומצננים מעט.
3. מוציאים את עלי הדפנה ומסלקים. מעבירים עגבניות עם מעט מהמרק לבלנדר או למעבד מזון ומערבלים עם הגבינה. מחזירים לסיר, מתקנים תיבול ומגישים.

האלמונית הגדולה מכולן

השפים שלנו לא יוכלו לזהות את מימי שרתון, לשעבר מבקרת המסעדות רבת ההשפעה של ה"ניו יורק-טיימס". היא מקפידה שלא יצלמו אותה לעולם. בינתיים ביקרה בכמה מסעדות עממיות, ונהנתה מאוד מהחומוס של אבו חסן ומהפיתה עם זעתר של אבולעפיה

מאת דניאל רוגוב

בשמונה שנותיה כמבקרת המסעדות של ה"ניו יורק טיימס" (1983–1975) היתה מימי שרתון אשה חזקה מאוד. הביקורות שלה נקראו ביראת כבוד ובחשש, ומסעדנים ואשפי מטבח נהגו לרפרף בידיהם בעיתון הבוקר. ידוע לכל הפחות על מסעדן איטלקי אחד שקרא את הביקורת שלה והחליט לסגור את דלתות מסעדתו לעד. אחד מבעלי מסעדת "ארבע העונות" הנודעת אמר פעם שהיה "מעדיף לבלות חודש בגיהנום ולא להמתין כל הלילה לראות את הביקורת שתכתוב שרתון על המסעדה שלי". בעת שהיה שרתון בישראל למשך שלושה שבועות, אכלה ואספה חומר למאמר גדול בכתב העת החשוב "Conde Nast Traveller".

אף שמטרתה העיקרית היא לחקור את המזון העממי בישראל, היא תבקר גם בכמה מהמסעדות היוקרתיות ביותר בארץ, אלא שהמסעדנים והשפים שלנו לא יוכלו לזהותה. היא לעולם איננה מרשה לצלם אותה. עמיתה פול לוי אומר ששרתון היא "אחת מכתבי המזון הבודדים המביאים כבוד למקצוע".

שרתון, בת למשפחה יהודית מברוקלין, היא עיתונאית כבר יותר מ–38 שנה. אחרי שקיבלה תואר בשיווק ובעיתונות מאוניברסיטת ניו יורק, עבדה ככתבת דסק בכתב עת לעיצוב הבית. עד מהרה החליטה שברצונה להיות עורכת, וחזרה לאוניברסיטה כדי ללמוד עיצוב פנים. כשהיתה עורכת העיצוב של המגזין "House and Garden", התחלקה במשרד עם עורך המזון. תמיד אהבה לבשל ולאכול במסעדות, אבל רק באותה תקופה הבינה, לדבריה, ש"מבקרת מסעדות היא המשרה הטובה ביותר בעולם".

היא התחילה לכתוב על אוכל כפרילאנס. אחת המשימות הראשונות שלה היתה לבקר ולאכול בארבעים מדינות, כדי להכין מדריך תיירות לחברת התעופה הסקנדינבית SAS. "בין הטיסות הארוכות", היא מספרת, "לקחתי פסק זמן ללמוד בקורס של סמסטר בבית הספר לבישול קורדון בלה, בפאריס, ובמטבחי קמבודיה, יפאן, וקומץ ארצות נוספות". לאחר מכן קיבלה משרה ב"ניו יורק מגזין", שם כתבה על אוכל, אך עדיין לא ביקורת מסעדות. לבסוף זכתה להחליף את ג'ון הס כמבקרת המסעדות ב"ניו יורק טיימס" – משרת חלומותיה.

הס, שכבר שמע על שרתון, לא היה מרוצה, והתלונן אצל המו"ל ארתור רוזנטל: "איך יכולת לקחת אותה? זאת אשה שאוהבת מסעדות. מבקר צריך לשנוא מסעדות". אומרים שרוזנטל השיב להס, ששנאתו למסעדות נודעה לשמצה: "ג'ון יקירי, זאת בדיוק הסיבה לכך שאתה כבר לא מבקר המסעדות של הניו יורק טיימס".

בסיימס גילתה שרתון גן עדן עלי אדמות. "לא היו שום מגבלות לתקציב שלי ויכולתי להוציא ככל הנדרש על הביקורות". התקציב האדיר שלה, לפעמים יותר מ–100 אלף דולר לשנה, איפשר לה הגינות דקדקנית. היא השתדלה לבקר בכל מוסד נסקר שלוש פעמים לפחות, עם שלושה אנשים שונים לפחות. לפעמים היתה מבקרת במסעדה אפילו שש פעמים לפני שכתבה את הביקורת.

אחד הדברים שחיבבו את שרתון על הקוראים במיוחד היה התעקשותה הקיצונית להישאר אלמונית. היא אהבה להסוות את הופעתה, ונודעה בקרב חבריה בשל הפאות והתחפושות שבחרה לה. פול לוי כתב פעם, בחצי הלצה, ש"היא היתה עסוקה כל כך באלמוניות עד שהקדישה כמעט אותו זמן לבחירת הפאה הנוכרית ולבחירת המסעדה שבה נאכל". כשהופיעה פעם בטלוויזיה הצרפתית עם כמה אשפי מטבח של מסעדות שלושה כוכבים, שכתבה עליהם ביקורות שליליות למדי, התעקשה ללבוש מסיכה, כדי ששפים אחרים לא יוכלו לזהות אותה אם תבקר פעם במסעדותיהם.

יש אומרים ששרתון עזבה את ה"ניו יורק טיימס" כדי לעשות דיאטה, אבל היא מכחישה. לדבריה, "תמיד נזקקתי לדיאטות, ומדי פעם אני פשוט יוצאת לחופשה של שלושה חודשים כדי לרדת במשקל". בשיטת הדיאטה שלה, שמשתתף בה גם בעלה, ריצ'רד פלקנה, "אין סודות גדולים. אנחנו אוכלים רק דגים וירקות".

אחרי שעזבה את ה"טיימס" כתבה שרתון על אוכל ב"טיים מגזין" ואחר כך עברה ל"קונדה-נאסט טרוולר". היא זוכרת בחום את כתבתה הראשונה שם. כותרתה היתה "אכלתי הכל בבלומינגדיילס". "הייתי צריכה לטעום יותר מ–10,000 פריטי מזון ולקח לי יותר מעשרה חודשים לכתוב את המאמר", סיפרה לי בחיוך גדול. אחרי פרסום הכתבה הזמין אותה מנהל "פושון", חנות המזון המפורסמת ביותר בפאריס, ל"יומיים-שלושה", להכין מאמר דומה על החנות שלו. "עצם העובדה שהוא הזמין אותי ליומיים-שלושה מעידה עד כמה מועטה בעצם הבנתו באוכל", היא אומרת.

שרתון מתייחסת ברצינות לביקורה בישראל. בשלושת ימיה הראשונים בתל אביב ביקרה ב"ד"ר שקשוקה" ("מקום חביב"); "ראוף" ("פלאפל ומאזות נפלאים"); "אבו חסן" ("חומוס מצוין"); ו"אבולעפיה" ("נהניתי מאוד מהפיתה עם זעתר"). היא סיירה בשוק הכרמל ובשוק התבלינים ברחוב לוינסקי ואכלה פלאפל וחומוס בשכונת פלורנטין. באחד הערבים התלוויתי אליה ל"שיפודי התקוה" ("שיפודי הכבש היו מבושלים מדי אבל השיפודים של כבד אווז היו בסדר גמור") ואחר כך ל"חיים גלר" ("הצלובה היתה דלילה מדי ולא היה בה מספיק לימון אבל המנות המטוגן, הכרוב הכבוש והנקניק הרומני היו בסדר").

באותם שלושה ימים אכלה גם ב"קרן" וב"ברגנטאוס" ("אבל את דעתי על המקומות האלה אשמור לעצמי עד פרסום הכתבה"). בשעת הופעתן של שורות אלה מפלסת שרתון את דרכה באכילה אלמונית בירושלים, חיפה, רמלה, נתניה ועכו.

שרתון מתגוררת בגריניץ' וילג' ואומרת ש"עם כל אהבתי לנסיעות, לא הייתי חולמת לגור בשום מקום חוץ מניו יורק". היא אולי כבר לא מבקרת מסעדות רבת עוצמה, אבל קולה נשמע ועדיין מתייחסים אליה ברצינות רבה. נוסף על הטורים הקבועים שלה היא ממשיכה לכתוב ב"הרפרס באזר", "ווג", "גוד האוסקיפינג", "טאון אנד קאנטרי" וכמה עיתונים יפאניים. היא כתבה גם "11 או 12 ספרים, אני לא בטוחה, ארבעה מהם היו מדריכי מסעדות לניו יורק, ארבעה ספרי בישול וכמה ספרי מזון תיירותי". ספרה האחרון, על מרקי עוף מכל העולם, יראה אור בקרוב בארצות הברית, בהוצאת רנדום.

עיצוב / אריה ברקוביץ

סיבי קוקוס ובדים מצוירים

הריפוד הוא חלק חשוב בעיצוב הרהיט. מעבר לתפקידו הבסיסי, של מגע נעים ונוחות, הוא מקנה לרהיט את אופיו ומגדיר את מעמדו.

כמו אופנה וסגנונות עיצוב, גם הריפוד עבר שינויים. יש תקופות שבהן הבדים האופנתיים הם חלקים, בצבעי יסוד – כחול ארגמן צהוב. בתקופות שבהן שלטה אופנת הדקו מופיעים ריפודי פרווה ותחבורות גמר, ובתקופות אחרות מנסים חומרים חדשים ובלתי שגרתיים – קליעת רצועות עור, רשתות ברזל, קש וברזנט.

אחד המעצבים המעניינים המנסים צורות ריפוד חדשות הוא נסים פורת, ברח' עמק יזרעאל 4 בתל אביב. פורת החל לרפד ספות וכיסאות בשטיחים מסיבי קוקוס בעלי טקסטורה גסה, המשווים מראה מאסיבי למוצר. יש שהוא משלב בריפוד שטיח ובדים מצוירים ביד בצבעי מים, בצבעוניות עזה, שמצייר שי כהן במיוחד בשבילו. השילובים והניגודים במוצר עצמו יוצרים עניין ודינמיקה, ואפילו נוחות בישיבה.

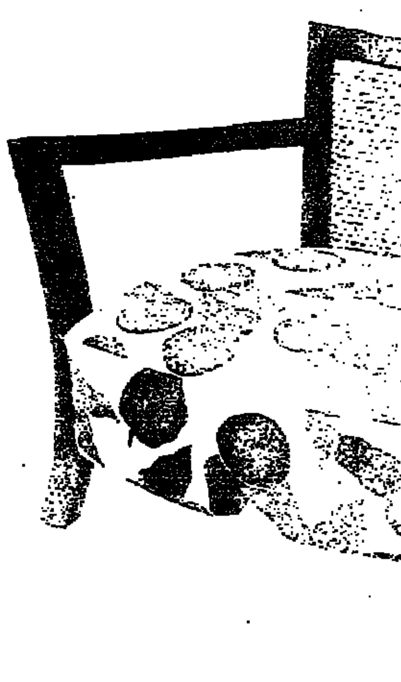

צילומים: אייל ברזין

עודפים

חותלות בגוון טבעי

את הגרביים שבתמונה, המיוצרים ביוזמת תעשיית טקסטיל – מפעל גלילי שנוסד לפני שבע שנים – רוכשים בשרבעות האפנה צרכנים רבים באירופה הקרה. גרבי ה"חותלות" של יודפת עשויים פשתן, כותנה ומעט חומר סינתטי, צבועים בגוון טבעי ומעוטרים בחלקם העליון בפסי רוחב בצבע בריק או בשחור.

החותלות נמכרות ב"גלרי לפאייט" בפאריס ב–100 פרנק צרפתי (כ–50 שקל) לחפיסה הכוללת שני זוגות. בישראל אפשר לרכוש אותן כעודפי יצוא ב–13 שקל לזוג במשביר לצרכן, בשקם ובביתן סנטר. ברשתות האלה גם אפשר להשיג גרבי נשים בהירים עם דוגמ פרחוני בגוני סגול בכ–7 שקלים (20 שקל בפאריס).

יעל אפרתי

רביעיית פילהרמוניה ברלין

דניאל סטבראווה ■ כריסטיאן שטאדלמן ■ נייטהארד רסה ■ יאן דיסלהורסט

"Four of the best", The Daily Telegraph

חגיגה לאוהבי רביעיות מיתרים" - גלוב אנד מייל

תוכנית א'

היידן - רביעיה אופ. 77 מס. 1 בסול מז'ור
שולהוף - רביעיה מס' 1
בטהובן - רביעיה אופ. 130 בסי-במול מז'ור

חיפה - בית ויצ"ו, מוצ"ש 26.11.94 ב-20.30

תוכנית ב'

היידן - רביעיה אופ.77 מס' 1 בסול מז'ור
ברהמס - רביעיה אופ.67 בסי במול מז'ור
מנדלסון - רביעיה אופ.13 בלה-מינור

קיבוץ גבת - מ.א. עמק יזרעאל, יום ו' 25.11.94 ב-21:30
כפר בלום - בית העם, יום א' 27.11.94 ב- 20:30
כפר סבא - אודיטוריום "ספיר", יום ה' 1.12.94 ב-20:30
תפן - המוזיאון הפתוח, יום ו' 2.12.94 ב-21:30
רחובות - אולם ויקס, מוצ"ש 3.12.94 ב-20:30

תוכנית ג'

היידן - רביעיה אופ.77 מס' 1 בסול מז'ור
ברהמס - רביעיה אופ.67 בסי במול מז'ור
בטהובן - רביעיה אופ.130 בסי במול מז'ור

תל-אביב - מוזיאון ת"א, יום ב' 28.11.94 ב-20:30
ירושלים - אולם הנרי קראון, יום ד' 30.11.94 ב-20:30

כרטיסים

תל-אביב
באשראי טל': 5279449 רב קוי
לקבוצות "הדרן-השרון" טל. 5279955
"רוקוקו" טל. 5248824
"הדרן" טל. 5279797
"השרון" טל. 5400551-2 וביתר המשרדים
ירושלים
"בימות" טל. 250905

הפקה: ארטיס בע"מ

תזמורת סימפונית חיפה

HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

העונה ה–45 תשנ"ה 1994–1995
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט למנויים מס' 3

מנצח: סטנלי ספרבר
סולנית: רבקה גולני – ויולה
בתוכנית:
וובר: "אוברון" פתיחה
עודד זהבי: קונצ'רטו לויולה – בכורה עולמית
פגניני: סונטה לויולה
דבוז'אק: סימפוניה מס' 8

שנת הקונצרטים ה-45 תשנ"ה 1994-1995

מוצ"ש	19.11.94	סדרה 3	תיאטרון הצפון, ק. חיים
יום א'	20.11.94	סדרה 1	אודיטוריום חיפה
יום ב'	21.11.94	סדרה 2	אודיטוריום חיפה
יום ד'	23.11.94	סדרה 4	אודיטוריום חיפה
יום ה'	24.11.94	סדרה 5	אודיטוריום חיפה

כל הקונצרטים מתחילים בשעה 20:30
משרדי התזמורת – רח' פבזנר 50, טל. 04-640004
ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30

תשובות
1. זה סרטו הראשון של [illegible] שודר קופולה.
2. הלורד מלבס.

בריא אחד וכולם אוכלים
כשר
אירועים משפחתיים, מסיבות, כנסים עסקיים
בגן אירועים פתוח ומקורה
הגיית חופשית
חבריט עשיר במגוון
NEXT
גן אירועים

גלריה

אין אלטרנטיווה

התרבותן של חברות התקליטים הקטנות בחו"ל פוגעת במאזין הישראלי. גם כשהלהקות המוחתמות בהן מטפסות במהירות במצעדי המכירות ומסוקרות באם-טי-וי ובמגזינים, אנחנו זוכים לייבוא חלקי ואקראי

מאת מיכל פלטי

לפני חודש יצא לעולם אלבומה השני של ליז פייר, "Whip Smart". גם אחרי שה"ניו יורק טיימס" הקדיש לה כתבה מפורטת במיוחד והיא הוזמנה להופיע בתוכנית "120 דקות" של אם-טי-וי, הנבחרה על ידי ה"ספין" וה"וילג' וויס" האמריקאיים לזמרת השנה, חברת התקליטים הישראלית הד ארצי, שאמורה לייצג אותה בישראל, עשתה זאת בצעדים מהוססים במיוחד. את האלבום הראשון של ליז פייר, "גלות בגאיוויל", לא מכירים בישראל בכלל; הוא לא יובא לכאן אפילו באיחור.

אל ליז פייר מצטרפות להקות רבות שזכו בשנה האחרונה לתשומת לב בעיתונות הרוק, ובישראל מתעלמים מהן, בעיקר בגלל חוסר מוטיווציה של החברות המייצגות אותן, או יכולות לייצג אותן, ולא עושות את זה מכל מיני סיבות.

אחת התופעות הבולטות ביותר ברוק העולמי השנה היא ריבוין של חברות תקליטים קטנות, המייצגות בלעדית כמה להקות, ושומרות בעקשנות על קו אמנותי מסוים. ההפרדה בין חברות התקליטים הגדולות השולטות בשוק שולחת אותן לחיפוש בלתי פוסק של כשרונות חדשים להחתמה, ולפיכך לחיזור אחרי החברות הקטנות. כשחברת תקליטים גדולה מעוניינת בלהקה מסוימת, מגיע תורו של המנהל הקטן להרוויח. הלהקה שמחליפה ידיים נקנית בסכום נאה. לפעמים, אם מנהל החברה הקטנה הוא איש עקרוני מעט, הוא ישמור כמה מאסטרים של הלהקה בצד, ויחכה לראות מה יקרה לה בעתיד. אם ההצלחה תגיע, הוא מחזיק אוצר קטן.

ממגמת התרבות של החברות הקטנות, המאזין הישראלי רק מפסיד. רוב הלהקות המוחתמות בהן נשמטות מידיהם של אנשי חברות התקליטים הישראליות, גם כשהן כבר מטפסות במהירות במצעדי המכירות, והופכות לתופעה מסוקרת באם-טי-וי ובעיתונות. הגורם לכך יכול להיות חוסר רצון או חוסר זמן, ובדרך כלל הוא שניהם. המאזין הישראלי זוכה לייבוא חלקי בלבד. מנהל השיווק בחברת התקליטים מתפקד לצורך העניין ברמה למפיל ספרות, המחליט מה לתרגם (כלומר, לייבא), כשהקריטריונים המנחים אותו הם בעיקר מכירים, ואף גם נובעים באמת מהערכה כלשהי.

דוגמאות ללהקות ולזמרים שאלבומיהם לא הגיעו לכאן לא חסרות: להקת "פייבמנט" מניו יורק שהוציאה עד כה שלושה אלבומים וקיימה סיבוב הופעות מצליח בארצות הברית; להקת "קאט" שה"וילג' וויס" קבע שקולה של הסולנית שלה, טליה צוק, הוא "המהדורה העכשווית של פטי סמית"; לולי וינר, אסיסטנטית של הסופר ויליאם בורוז שהוציאה בקרוב אלבום מעורר ציפיות; מישל נאונדאוצלו, ראפרית היפ-הופ שהוחתמה בחברת התקליטים של מדונה, מאווריק; ה"סנדאלס", הביעיית אסיד-ג'אז "דוגי", "מועמדת רצינית ללהקת הרוק הטובה בבריטניה" כפי שקבע ה"אן-אם-אי", ועוד רבים אחרים.

התירוץ שבו משתמשים לעתים אנשי חברות התקליטים, לפיו אלו להקות אלטרנטיוויות שלא ימכרו כאן מספיק עותקים ולכן לא כדאי להשקיע בייצוג ובקידום מכירות שלהן, לא עובר כבר כמה שנים. כבר הוכח שגם אם להקה או זמר מסוים אינם המצליחים ביותר בשוק התקליטים כרגע, אפשר להפוך אותם להצלחה מקומית שתצדיק את הזכויות ואת המאמץ השיווקי. הדוגמאות הבולטות של השנים האחרונות הן ניק קייב ו"אר-אי-אם".

קייב מיוצג בחברת "מיוט", שמיוצגת בישראל על ידי "אן-אם-סי". שיווק מאסיווי שלו והשמעות רבות בתחנות רדיו מסוימות (בעיקר גלי צה"ל) הובילו אותו לנתוני מכירות ולפופולריות שמפתיעים את אנשי "מיוט" עד היום. אלבומיו של קייב נמכרים בישראל יותר מאלבומים של הרולינג סטונס, ובאופן יחסי להצלחתו במדינות אחרות, הצלחתו כאן עצומה.

להקת "אר-אי-אם" היתה כמעט לא ידועה בישראל עד שקארין רוז, אשת שיווק של חברת הד ארצי, החליטה לשים לזה סוף, והפכה את האלבום "מחוץ לזמן" של הלהקה (הכולל את הלהיט "מאבד את דתי") לאהוב הקהל בארץ. היא שלחה לעיתונים ולרדיו חוברות מלאות מידע ביוגרפי ואחר על הלהקה וחבריה, הפיצה כרזות בחנויות ועודדה את סקרנות כותבי הרוק בעיתונים והעורכים המוסיקליים (וזכתה לשיתוף פעולה מאסיווי בגל"צ), הביאה את חברי הלהקה מיק מילס ופיטר באק למסיבת עיתונאים בישראל. אחרי ההצלחה, התעוררה התעניינות גם בתקליטיהם הקודמים, והד ארצי הוציאה אותם.

מדוע אם כן חברות התקליטים הישראליות מתעקשות להחמיץ הזדמנויות בשנה האחרונה? תשובה אחת אפשרית עונה רן עצמון, איש שיווק בהד ארצי. "יש לי כל כך הרבה פרויקטים על הפרק עכשיו, שאין לי זמן בכלל ל'פייבמנט'". לאותה התייחסות זוכים מן הסתם גם שאר האמנים.

תגובה מפוכחת יותר יש לאבי מאור, איש שיווק מחברת הליקון. "השנה קיבלנו את הקטלוג של חברת 'פוליגרם', ויחד עם הקטלוג של 'ורג'ין' זו תעסוקה לשנה שלמה. אנחנו קוטפים מהן פירות, אז אין סיבה שלא נשקיע רק בהן. אם הן מחתימות להקות מסוימות, אנחנו נשחק את זה בכל יכולתנו".

הדוגמה שנותן אבי מאור היא של חברת "זאן ליטל אינדיאן", שהליקון ניסו להחתימם במרץ רב, ואז "יום אחד קיבלנו הודעה שפוליגרם החתימה אותם, וחכינו בהם ממילא. קורים דברים לא צפויים בתחום". ובכל זאת, אם חברת פוליגרם מייצגת להקות כ"אינקסס" וזמרים כג'ימי פייג', לא נראה שהלהקות האחרות, הקטנות יותר, ישווקו בישראל באופן משביע רצון.

ליאור סולימן מאראבסי דווקא מציג תמונה שונה מעט. אראבסי מייצגת את חברת סוני, שנודעת בזיקתה לחברות תקליטים קטנות שמוציאות תקליטים תחת חסותה. כך הגיעו לישראל אלבומים של "טראגס גלובל אנדרגראונד", "הברידרד", "פראנק בלאק", "מניק סטריט פריצ'רז" ואחרות. "אין תקליט שאנחנו יכולים לשים עליו את היד ולא נביא אותו לישראל וניתן לו סיכוי", אומר סולימן. "יש לנו גבולות, כמובן – אם יש זמר קאנטרי, אפילו לא מנשוויל אלא מדטרויט, שלא שמעו עליו מחוץ לעיר מגוריו, לא נביא את התקליט שלו, מפני שאנחנו לא ממש מאמינים בזה. אבל אין ספק שהגבולות שלנו גמישים".

חמש חברות תקליטים עיקריות פועלות בישראל: פונוקול, הליקון, אראבסי והד ארצי, וכן גונג, שמשמשת גם כחברת הפצה ומייבאת גם תקליטים של חברות שאינן חתומות אצלה. רק חברה אחת, אראבסי, עושה במלוא הרצינות לקידומן בישראל של להקות החתומות בחברות קטנות. בקרוב היא תייבא שתי להקות בריטיות שבלטו בנוכחותן בשנה האחרונה: "ורוקה סולט" ו"לייקה".

ואילו גונג, מסביר רן שריג, מנהל שיווק, בעצם מנצלת פרצות שחברות התקליטים הגדולות מותירות לה. "אנחנו מייבאים כמה עשרות עותקים של אלבום מסוים, ואם יש כמה עיתונאים ידידים מספיק, ייווצר לו ביקוש". לשם תזכורת: בחנות התקליטים "דיסקוס" ברחוב אבן גבירול בתל אביב, שעובדת באופן כמעט בלעדי עם גונג, אפשר היה למצוא את "דביוט" של ביורק חודשיים לפני שחברת פונוקול הואילה לייבא אותו לישראל. כך היה גם עם האלבום של ה"שיימן", שלמרות הצלחתו בבריטניה ובארצות הברית יובא לארץ בתחילה על ידי גונג בלבד.

אפשר למצוא ב"דיסקוס" אלבומים של האמנים החתומים בחברות "סאב פופ", שייצגה בעבר את "נירוונה" ומייצגת עכשיו את "קאט"; "מטאדור", שמייצגת את "פייבמנט" וליז פייר; "זאן ליטל אינדיאן" שייצגה בעבר את "השוגר קיובז" ועכשיו את ביורק; "סארנס גלובל", שייצגה את לולי וינר; ואת "טו פיור" שעבדה עם פי-ג'יי הארווי. אבל גונג מייבאת (ומפיצה ב"דיסקוס") בכל מקרה כמה עשרות עותקים בלבד, ובדרך כלל, בגלל הביקוש, הכמות הזו אוזלת במהירות.

כך או כך, חלק גדול מצרכני המוסיקה בארץ לא קרא השנה בעיתונים ולא שמע ברדיו – וסביר שגם בשנה הבאה לא יזכה לכך – על לא מעט אלבומים של אמנים טובים, שעובדים בחו"ל עם חברות קטנות. גם מי שקורא מגזינים מחו"ל או צופה בתוכניות האלטרנטיוויות באם-טי-וי, לא בטוח שיספיק להגיע ל"דיסקוס" לפני שמה שהוא מחפש יאזל. ובקצב צמיחת החברות הקטנות בחו"ל, ההחמצות בישראל רק יתרבו.

האלבום של "ורוקה סולט" (בתמונה הגדולה) בכל זאת יגיע לכאן, כפי שקרה עם ניק קייב (מימין) ו"אר-אי-אם" (משמאל) בזמנם

רק באמריקה

חול אלקטרוני

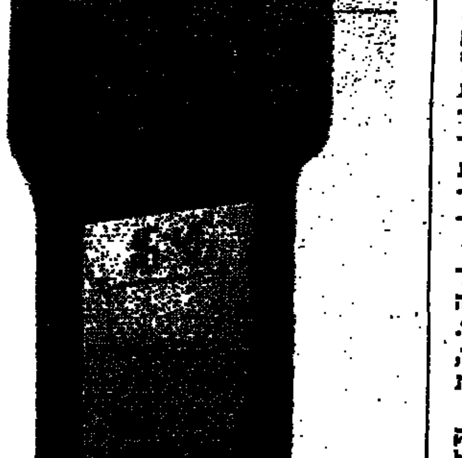

הנה שעון חול אלקטרוני, עם שישים גרגרי חול אלקטרוניים ואפילו עם אזעקה אלקטרונית. השעון יהפוך צריכת כלסטרול הרתחת ביצים לעסק פשוט להפליא, כי הוא קצת דומה לסטרים ובזה גברים מבינים בלי בעיות. המחיר: 29.95 דולר.

גיל חובב

סדרת הקונצ'רטו הכפול — קונצרט מס' 1

הקאמרטה הישראלית רחובות
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

מיני מרתון היידן

רודולף וורטן - מנצח (בלגיה)
נטשה טדסון - פסנתר
חזי ניר - קרן
סולני התזמורת

קונצירטו לקרן ברה מגיור
קונצירטו לפסנתר ברה מגיור
סימפוניה מס' 49 "ילה פסיון"
פתיחה "אסיד וגלתיאה"
טריו אופ' 100
טריו לונדון מס' 1

תיאטרון חולון יום ד' 23.11.94 בשעה 20.30
אולם ויקס; רחובות יום ה' 24.11.94 בשעה 20.30
מוזיאון ת"א לאמנות מוצ"ש 26.11.94 בשעה 20.30

כרטיסים ומנויים להשיג:
הקאמרטה הישראלית - רחובות
רח' לוין אפשטיין 18 רחובות טל. 4601324/6
לוטוס רח' בית הפועלים 4 רחובות טל. 08-461500
מוזיאון תל-אביב לאמנות טל. 6961297, 03-6957361
אולם ויקס מכון ויצמן טל. 08-343207
חולון, בקופת התיאטרון שד' קוגל 11, חולון טל' 03-5037781/2
"בידוראון", טל. 03-885885
עירית חולון, ועד עובדים, טל' 03-5027235

15% הנחה למחזיקי ויזה זהב באודיטוריום ויקס

מכירת מנויים לעונת 94/95 באולם ויקס ובמוזיאון ת"א נמשכת

תיאטרון החאן הירושלמי בשיתוף תיאטרון ירושלים מציגים:

מאת יהושע סובול ובבימויו

טוני היפה

"יצירה רבת עוצמה" הרלד טריביון

משתתפים:
יהודה אלמגור
ג'ולי גולדשטיין-אראל
סלעית אחי-מרים
גילת חדי
יורם יוספסברג
אבינעם מור-חיים
עליזה רוזן
ניר רון
יצחק מ.שילה
דליה שימקו
שלום שמואלוב
זאב שמשוני

מוסיקה ועריכה מוסיקלית: שפי ישי
עיצוב תפאורה: אדריאן וקס
עיצוב תלבושות: עדנה סובול
עיצוב תאורה: יחיאל אורגל
כוריאוגרפיה: דניאלה מיכאלי

ההצגות יועלו בתיאטרון ירושלים, אודיטוריום ע"ש רבקה קראון

יום ב' 14.11, בשעה 20:30 סדרות 2+12
יום ג' 15.11, בשעה 20:30 סדרות 3+13
יום ד' 16.11, בשעה 20:30 סדרות 4+14
יום א' 13.11, בשעה 17:00 סדרה 06

כרטיסים: בימות 02-250905, קלעים 02-256869, הצגה שניה 02-251999, קופת התיאטרון 02-718281

רדיו

קול המוסיקה

06.06 מנגינות בוקר, מיסלבצ'ק, במוהט, וכד', וייניאבסקי, אלבניס, ורדי ורבוזאק
07.07 קטעי הדרן מאת האנד, סומאן, מוצג, אנדרה, שוטן, פירוגה, מוצרט
08.05 בגוד הדרכים: שני שירי לסת, ליסט "חלום אהבה", ברהמס מחולות הונגריים מס' 3–6, יוהן שטראוס הבן הולס "סיפורים מיערות וינה", לומבה "איש החול"
09.00 ויוואלדי: קונצ'רטו לחליל, לכלי קשת ולקונטי, אופ. 5/10. הנדל: פתיחה ואריה מתוך האופרה "רינלדו". מהלך מתוך האופרה "אריודנטה". הייד: סונטה בסי-מינור לפסנתר (אלפרד ברנדל). מוצרט: סימפוניה קונצרטנטה לכינור, לוויולה ולתז. ק. 364
10.10 שוברט: שלישיית פסנתר, אופ. 100. שומאן: פנטזיה, אופ. 17. ברהמס: פתיחה טרגית, אופ. 81. ברהמס: "שירת הגורל"
11.55 פרוקופייב: סונטה לצ'לו ולפסנתר, אופ. 119. שנברג: רביעיית כלי קשת בוהמיה. סיבליוס: קונצ'רטו לכינור ולתז. אופ. 47. אלבניס: קטעים מתוך "איבריה" (עז. מארטי/ דניאל ברנבוים)
13.57 בינות שיר. יאיר הורביץ
14.06 מוסיקה לשעת צהריים. מקס ברוך: פנטסיה סקוטית לכינור ולתז. אופ. 46. צ'ייקובסקי: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתז. ותוך קטלוני: שירים מאנדלוסיה. הבה: הפתיחה לאבודה
16.00 מוסיקה ליום ראשון. תומס תאליס: המוטט "ספם אין אליום". וילהלם פרידמן באך: הקנטטה "קול קורא במדבר". מוצרט: מיסה סולמניס, ק. 337. סמר פרנק: פרלוד, פוגה ווריאציה. פוגה וקיאם
18.00 מאולפן ההקלטות. גיל שוהם – פסנתר. כמתוכנן: סונטה מס' 2, "אורידייה". גיל שוהם: שלושה ולסים. גיל שוהם: 3 אימפרוביזציות על ציורים מפורסמים. רוזמניגוב: חמישה פרלודים
19.05 צלילים בין ערביים. ראוול: מבוא ואלגרו לנבל, לחליל, לקלרינית ולכלי קשת. מוסורגסקי: מקהלת הכוהנות מתוך "סלמבו". שמשון: סונטה, אופ. 35. סאן-סאנס: וריאציות על נושא מתוך האופרה "דון ג'ובאני" של מוצרט. שוברט: "מוסיקת בינוניים", מתוך "רוזמונדה"
20.00 בימת שיר. יונה וולך בקולה
20.05 לקראת קונצרט
20.30 מאולפני הקונצרטים שלנו. שידור חי מהמוזיאון תל-אביב. התז. הקאמ. הישראלית. מנצח ומוליך: הינריך שיף. לוטוסלבסקי: מוסיקה אבלה. היידן: קונצ'רטו בדו-מז'ור לצ'לו ולתז. שוברט: סימפוניה מס' 4, "הטרגית". פרקי נגינה – מהקלטות. היינריך שיף, באך: סוויטה מס' 4 לצ'לו סולו. ברהמס: סונטה מס' 1 לצ'לו ולפסנתר, אופ. 38. במהלך: שירי עם מעובדים לקול, לכינור, לצ'לו ולפסנתר. מרטינו: וריאציות על נושא של רוסיני. רחמנינוף: הנדר לצ'לו ולפסנתר, אופ. 94 (עם אבודה פרבין)
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פתוח, חיסכון והשקעות
10.05 סלודיה. משה טימור
11.05 בריאות, רווחה וחברה
12.05 עיתונות בנושא
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 פנים אל פנים
15.05 בראש צעיר
16.05 מה קורה לי. סיפורים
17.05 קול האבטיות
18.05 הכל מדרשת
19.05 יומן מורשת
20.00 מבט לחדשות
21.00 אולפן לילה. מני פאר
22.05 עיתונות בנושא (ש.ח)
23.05 דיון באולפן בעקבות אולפן לילה

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים
12.05 בוקר היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
16.05 צבע הכסף. עמת רוידוב
17.05 היום אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.05 אחר על אחר. משפט
23.05 משוד הרשת: מוסיקה
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אקשן ג'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר
11.05 סיאם הזה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית
13.05 להגה. שוש עברי
14.05 ויש הוא המודש
15.05 תלוי הדיו. רידי תדהר
16.00 קשמת הלהיטים
17.05 מקום בצמרת
20.05 M.T.V בגימל
21.05 כותל הגמרה
22.05 שיר לאחותי. ר' שים
23.05 לילה כחול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אהיבורסיטה משודרת. הבעיה הפסיכוסופית – הבנה הכרה. מרצה פרופ' ישעיה ליבוביץ ז"ל
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נבין לעכשיו
12.50 בילוי היום
13.15 מסלול בספק. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 סוף היום
20.00 מבט לחדשות
20.30 פסק זמן מוסיקלי
22.05 ריטמוניס. מוסיקה
23.05 24 – היום שהיה
24.10 ציפורי לילה משודרת

גלגל"צ

07.05 מריצה בדרך
09.05 ההרפתקה. לילך ברגע
10.05 שמש. אלי ישראלי
12.05 מיונג אוחיד. אריה שמאי
13.05 ספשוק. סיוון דורון
14.05 משהו לדרך. אודלי יביב
15.05 יואב קוטנר
16.05 חכם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאה. לאה ערד
20.05 מנתות לתגודה
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון הסתווית – האשה שיוצריה שמה שומשום. 18.00, 20.00
הזוקן של בני מדרש. 22.00
גן הנויר – פריסילה – מלכת המדבר. 17.00, 19.30, 21.45
גת – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.50, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1 – מה עובר על גילברט. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2 – רומן על אמת. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 3 – שלושת הצבעים – כחול. 13.05, 19.40
שלושת הצבעים – אדום. 15.10, 21.50
שלושת הצבעים – לבן. 11.00, 17.15
דקל – זאב. 19.15, 21.35
הוד 1 – מרדפו באמצע. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2 – סכנה ברורה ומיידית. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3 – פריסילה – מלכת המדבר. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הוד 4 – הצל. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
חן 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – צרות בבתורות. 11.30, 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
חן 3 – שירות הסירנה. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – שלושה במיטה אחת. 19.30, 21.50
כלך האריות. 17.00
חן 5 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.30, 21.55
מיילח 1 – הצל. 17.00, 19.30, 22.00
מיילח 2 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
מיילח 3 – מסירה לאנשר. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – רוצחים מלידה. 12.00, 14.05, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2 – לייזי בירד. 12.15, 14.15, 17.00, 19.40, 22.00
לב 3 – מריון, מריה ומריה. 12.15, 17.00, 19.45, 22.00. עירום. 14.05
לב 4 – בשם של אבינים. 12.05, 14.10, 16.00, 20.10, 22.00. עירום. 17.50
מוזיאון – זורת המלאכים. 17.00, 19.30, 22.00
מקסים – מסיר. 19.15, 21.40
סינמטק – תמונות ושקלר. 17.00, 19.30, 21.45
צפון – שמש בהכרונה. 16.00, 19.00, 21.45
רב-אור 1 – אמא מרדנית. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 2 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 3 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 4 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
רב-אור 5 – הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
שחקף 1 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.15, 22.15
שחקף 2 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
תל"אביב 1 – המומחה. 17.00, 19.30, 22.00
תל"אביב 2 – הצל. 17.00, 19.30, 22.00
תל"אביב 3 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.15, 22.00

ירושלים

ג'ל 1 – מרדפו באמצע. 16.00, 19.00, 21.45
ג'ל 2 – הצל. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 5 – סכנה ברורה ומיידית. 16.00, 19.00, 22.00
ג'ל 6 – פריסילה – מלכת המדבר. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 7 – המומחה. 19.30, 22.00. שקרים אמיתיים. 16.30
ג'ל 8 – המומחה. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – צרות בבתורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – מה עובר על גילברט. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – אהבה של גבר לאשה. 19.25, 21.55
ישמשה בהיתוליס. 17.00
חן 6 – הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רון 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – שלושה במיטה אחת. 17.00, 19.15, 21.30

חיפה

אורלי – מה עובר על גילברט. 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה – פריסילה – מלכת המדבר. 19.30, 21.30
סינמה קפה עמקי – רומן על אמת. 21.15. מסיר. 19.15
מכבה בריורה ומיידית. 19.00, 21.15
מצמון 1 – המומחה. 16.30, 19.00, 21.20
מצמון 2 – מרדפו באמצע. 16.15, 18.45, 21.20
מצמון 3 – שקרים אמיתיים. 16.15, 18.45, 21.20
מצמון 4 – מסירה לאשתר. 16.30, 19.00, 21.20
מצמון 5 – הצל. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – רוצחים מלידה. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – שמש בהכרונה. 16.15, 18.45, 21.30
רב אור 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 2 – צרות בבתורות. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 3 – הסירנה. 16.30, 19.00, 21.20
רב גת 1 – צבע הלילה. 16.35, 19.00, 21.20
רב גת 2 – שירות הסירנה. 16.35, 19.00, 21.20
רב מור 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 2 – צרות בבתורות. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 3 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 4 – צבע הלילה. 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 5 – שירות הסירנה. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 6 – שלושה במיטה אחת. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 7 – הסירנה. 17.00, 19.00, 21.30

אור-יהודה

ג'ל 1 – מסירה לאשתר. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – שירות הסירנה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 3 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – הלקוח. 17.00, 19.15, 21.45

אשדוד

ג'ל 1 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 3 – שירות הסירנה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – צרות בבתורות. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 5 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45

אשקלון

ג'ל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 3 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – אוויה – אוטוביוגרפיה רוסית. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 5 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
חן 1 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – צרות בבתורות. 17.00, 19.25, 21.50
חן 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50

באר-שבע

ג'ל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 3 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
ג'ל 4 – מסירה לאשתר. 16.30, 19.15, 21.45
רב נגב 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
רב נגב 2 – צרות בבתורות. 17.00, 19.30, 21.55
רב נגב 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רב נגב 4 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן 1 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.10, 21.55
חן 2 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – צרות בבתורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – המומחה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 5 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 6 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.50
חן 7 – הצל. 17.00, 19.25, 21.50

הרצליה

אודיטוריום דניאל – צרות בבתורות. 19.30, 22.00
סמדרין 1 – הלקוח. 19.30, 22.00
סמדרין 2 – הדרקונים. 19.30, 22.00
סטאר 1 – המומחה. 19.30, 22.00
סטאר 2 – שירות הסירנה. 19.40, 21.50
סטאר 5 – מרדפו באמצע. 19.20, 22.00

חדרה

לב 1 – המומחה. 16.30, 19.45, 22.00
לב 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.30, 19.45, 22.00
לב 3 – צבע הלילה. 19.45, 22.00. שירות הסירנה. 16.30, 18.15
לב 4 – מרדפו באמצע. 18.00, 22.00. שירות הסירנה. 18.15, 20.30

חולון

גל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
גל 2 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.15, 21.45
גל 3 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
גל 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.15, 21.45
גל 5 – מסירה לאשתר. 21.45. שקרים אמיתיים. 16.30, 19.00

כפר-סבא

ג'ל 1 – המומחה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – הצל. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – שירות הסירנה. 19.30, 22.00
ישמשה בהיתוליס. 17.00. ג'ל 4 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.15, 22.00. ג'ל 5 – סכנה ברורה ומיידית. 16.30, 19.15, 22.00. ג'ל 6 – צרות בבתורות. 17.00, 19.30. ג'ל 7 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל

סינמה 1 – שירות הסירנה. 19.00, 21.30
סינמה 2 – צבע הלילה. 19.00, 21.30
סינמה 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.00, 21.30

נס-ציונה

ג'ל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – סכנה ברורה ומיידית. 16.30

(המשך)

19.00, 21.45
ג'ל 3 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
ג'ל 4 – הצל. 16.30, 19.15, 21.45

נצרת-עילית

ג'ל 1 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.00, 21.30
ג'ל 2 – שירות הסירנה. 16.45, 19.00, 21.30
ג'ל 3 – המומחה. 16.45, 19.00, 21.30
ג'ל 4 – צרות בבתורות. 16.45, 19.00, 21.30
ג'ל 5 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
ג'ל 6 – הצל. 16.45, 19.00, 21.30
ג'ל 7 – צבע הלילה. 16.45, 19.00, 21.30

נתניה

ג'ל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 2 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 3 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
ג'ל 5 – סכנה ברורה ומיידית. 16.30, 19.00, 21.45
חן 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – צרות בבתורות. 17.00, 19.25, 21.55

עכו

סטאר 1 – שלושה במיטה אחת. 19.15, 21.30. סינמה קפה מבוא שמיה. 17.00
סטאר 2 – מסיר. 16.30, 19.15, 21.45
סטאר 3 – המומחה. 16.40, 19.15. אהבה של גבר לאשה. 21.45

פתח-תקוה

היכל 1 – המומחה. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 2 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.10, 21.45
היכל 3 – הצל. 17.00, 19.15, 21.45
רון 1 – שירות הסירנה. 17.00, 19.15, 21.45
רון 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.15, 21.45
רון 3 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.45

קרית-מלאכי

הקריה – אמא מרדנית. 19.30, 21.30
היכל התרבות – המסיכה. 19.15, 21.30

קריות

קריון 1 – הלקוח. 19.00, 21.30. מסר השבון עם אבא. 16.45
קריון 2 – סכנה ברורה ומיידית. 19.00, 21.30. גבוהה על הקוף. 16.45
קריון 3 – מסיר. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – מסירה לאשתר. 19.00, 21.30
קריון 5 – הצל. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6 – חשמה בהיתוליס. 16.45
קריון 7 – המומחה. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8 – רוצחים מלידה. 19.00, 21.30
קריון 9 – מרדפו באמצע. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב 1 – צרות בבתורות. 17.00, 19.15, 21.45
הזהב 2 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.45
הזהב 3 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.00, 21.45
חן 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – צרות בבתורות. 17.00, 19.25, 21.55
סמאר 1 – צבע הלילה. 19.30, 22.00
סמאר 2 – פריסילה – מלכת המדבר. 22.00. שלושה במיטה אחת. 20.00
סמאר 3 – שירות הסירנה. 19.30, 22.00
סמאר 4 – מסיר. 19.30, 22.00

רחובות

חן 1 – צבע הלילה. 19.15, 21.50
חן 2 – הצל. 19.20, 21.45
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.25, 21.50
חן 4 – המומחה. 19.30, 21.55

רמת-השרון

כוכב – הלקוח. 19.10, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – צבע הלילה. 17.00, 19.25, 21.50
אואזיס 2 – צרות בבתורות. 16.30, 19.20, 21.50
אואזיס 3 – המומחה. 17.00, 19.30, 21.50
רב-חן 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.55, 19.20, 21.55
רב-חן 2 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
רב-חן 3 – הסירנה. 19.30, 21.50. חשמה בהיתוליס. 17.00
רב-חן 4 – מרדפו באמצע. 16.30, 19.10, 21.55

רעננה

סופיה – הזוקן של בני מדרש. 19.30, 21.50
פארק 1 – מרדפו באמצע. 19.15, 22.00. חשמה בהיתוליס. 17.00
פארק 2 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 3 – שירות הסירנה. 17.00, 19.30, 21.30
פארק 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 5 – המומחה. 17.00, 19.30, 22.00

מכתבים למערכת הארץ

שרידי אושוויץ ישקלו את השתתפותם

בתגובה על הידיעה "ועד שרידי מחנה אושוויץ ממליץ להזמין את ערפאת לטקס לציון 50 שנה לשחרור המחנה" מאת יהודית ויקלר ("הארץ", 9.11)

אני חבר בוועד הבינלאומי לעינייני אושוויץ. בי־שיבת הוועד שהתקיימה בוינה ביוני, שבה השת־תפתי, נמסר על ניסיונות להזמין מקבלי פרס נובל לשלום לאירועי ינואר 1995 והוזכרו שלושה שמות: הנשיא לך ולנסה, הנשיא נלסון מנדלה ואלי ויזל.

השבוע, עם פרסום הידיעה על הזמנתו של יאסר ערפאת, מסרתי הודעה לגלי צה"ל, המתנגדת להז־מנה זו. בשים לב לעובדה שבעבודנו, שרידי אוש־וויץ (הייתי 18 חודשים במחנה), ערפאת עדיין מזוהה עם רוצחי יהודים, אי ביטולה של האמנה הפלשתינית הוא הוכחה נוספת שהשמדת ישראל לא בוטלה כמטרה של אש"ף.

עמודתי פורסמה ביום ראשון שעבר בעיתוני בר־לין בזמן הדיון בוועד הבינלאומי לעינייני אושוויץ.

נשיא הוועד, מוריס גולדשטיין, התקשר אלי ביום ראשון שעבר מברלין וביקש לשמוע את עמד־תי. כמו כן ביקש לדעת מה האווירה בין הניצולים בישראל. הסברתי לו את התנגדותי והעברתי לו בפקס את עמדתי, וציינתי כי זו גם עמדתו של ידידי ק. צטניק, שהתקשר אתי בעניין זה. ציינתי כי חשוב שבאירוע זה יופיעו גם שרידי אושוויץ.

אם אמנם היתה הצבעה והתקבלה החלטה להמ־ליץ לפני הנשיא ולנסה על הזמנתו של ערפאת, יחייב הדבר התייחסות של שרידי אושוויץ בארץ להשתתפותנו בוועד בינלאומי זה.

אריה בן טוב (הנמבורג)
הרצליה

את עלבונה של הערבה אני תובע

את עלבונה של הערבה אני בא לתבוע היום מכל אלה שכל איטת שהם באים להפליג בשבחו של השלום הם נזקקים משום מה לגנות את ערכם של הערבה והמדבר.

טקס חתימת הסכם השלום עם ירדן נערך במרכז הערבה הדרומית – מישור גאה ובו צמחייה טבעית עשירה של שיטים, דקלים, שיחים ובני שיח למיני־הם; נוף מרשים, המעוטר כבמסגרת רבת הוד וצבע בהרי אדום הנישאים ממזרח, בהרי הנגב הדרומי ממערב, ומדרום סוגר את התמונה הכחול העז של מפרץ אילת. מי שיטיב להתבונן יוכל לראות כאן גם צבאים, יעלים וציפורים רבות – נציגים של עולם חי עשיר, המאכלס את האזור. גם מעשי ידי אדם משולבים כאן בנוף ובהם הערים אילת ועקבה ומטעי התמרים השורות של קיבוץ אילות.

והנה על הבמה הניצבת בנוף זה, שנראה שאין טבעי ויפה ממנו לעריכת הטקס ההיסטורי, ניצבים האישים רבי הזכויות ומפליגים בתיאורם של המד־בר והערבה כשממה נוראה ואיומה שאין בה חיים.

מה גורם להם להתעלמות כזאת מסביבתם? האם זהו הפחד הקמאי של האדם מהטבע הפראי, שאין לו שליטה מוחלטת עליו? ואולי זה החשש המאיים על הרצון האנושי לקבוע כל פרט, עד אשר תיכבש כל פיסת מדבר בבינוי ובפיתוח? ואולי אין כאן אלא רצון תמים לכבוש את ה"שממה" ו"להפריחה" כדי להביא רווחה לאזור ולתושביו?

יש ודאי מכל אלה, וקיים כנראה גם הרצון להד־גיש את השומעים בדימויים מרגשים כדי להגדיל את משמעותו של הרגע ההיסטורי. אך אין ספק כי מעל לכל יש כאן ביטוי לניתוק הקיים עדיין בין המנהיגים לסביבתם הטבעית.

זהו ניתוק מסוכן, שאם לא נשכיל להיגמל ממנו בתנופת הפיתוח שהשלום יביא אתו, הוא יגרום להרס ערכי הטבע והנוף, יעקור אותנו ממורשתנו וירחיק אותנו מהמסורה האמיתית של הפיתוח הש־גת רווחה חברתית וכלכלית לאזור ולתושביו. שכן מי ששמו עיניו מראות את ערכי הטבע, הנוף ומו־רשת העבר, מי שלבו גס בערכם – ודאי לא ישכיל לשמור עליהם. וכך יאבדו הערכים עצמם, ואתם גם הסיכוי לפיתוח הכלכלי הגלום בהם כמקור משיכה לתיירים.

יואב שגיא
יו"ר החברה להגנת הטבע

יש להתכונן כבר עכשיו לפשרה

אנשי הביטחון הישראלים ניסו להתפרץ כאור־חים בלתי קרואים אל ה"אוריינט האוס" במזרח ירושלים. ניסיון כושל ומגוחך זה הוא דוגמה למנט־ליות מצ'אויסטית, המנסה לפתור בעיות בשיטת "זבנג וגמרנו".

אם ברצוננו לחיות בשלום עם שכנינו, עלינו להיגמל מצורת ההתנהגות הזאת. הגיע הזמן להכיר

במציאות: שום מדינה בעולם לא הכירה, ולא תכיר, בשלטון ישראל על האזורים הערביים במזרח ירוש־לים. אפילו ביל קלינטון, הנשיא האמריקאי הידיד־תי ביותר לישראל זה עשרות שנים, הבהיר בעת ביקורו, כי גם הוא רואה במזרח ירושלים שטח כבוש.

כשם שאנו לא נסכים לשלטון ערבי על החלקים היהודיים בירושלים כך לא יסכימו הפלשתינאים לשלטון ישראלי על החלקים הערביים בעיר. על ראשי המדינה להתחיל כבר להתכונן למשא ומתן על עתיד ירושלים. עליהם להכין את עצמם, ואת העם כולו, לכך שהמו"מ הזה חייב להסתיים בפשרה, שתתקבל על דעתם של ישראלים ופלשתינאים כאחד.

אדם קלר
חולון

לא רק עיתון חסר לגמלאים אחרים

בתגובה על "עיתון לכל הדיינ" מאת צבי טהורה ("הארץ", כלכלה, 4.11)

ראשי עמותת חברי הכנסת לשעבר תובעים מהכ־נסת להקציב להם כ–50 אלף שקל לשנה ומימון מנוי לעיתון יומי לכל אחד מ–200 הח"כים לשעבר. ואני שואלת, מה ההצדקה לתביעה הזאת?

יש בארץ אלפי גמלאים שאינם יכולים להרשות לעצמם להיות מנויים על עיתון והם נאלצים להסת־פק בקניית עיתון ערב בסוף השבוע, וזאת מלבד ויתור על מצרכים חיוניים בגלל הגמלה העלובה שהם מקבלים. האם יש גוף בארץ שנענה לתחינתם?

מן הצדק הוא, שהכנסת תוכיח את רגישותה לנושא ולדרישה המוצפה של חברי הכנסת לשעבר ותציע להם לפעול לטובת הציבור בהתנדבות, וכלי תמיכה בכסף או בשווה כסף – כפי שעושים גמלאים רבים אחרים.

ברכה אברמוב
רחובות

אחריות בנק ישראל והאוצר כאחד

בתגובה על הידיעה "קליין: גילדמן ופרופר נושאים באחריות להאצת האינפלציה" מאת סופר "הארץ" ("הארץ", כלכלה, 28.10)

ד"ר דוד קליין, מנכ"ל בנק ישראל, מטיל את אחריות האצת האינפלציה על רני גילדמן ודן פרו־פר, ויש בכך הגזמה.

נכון הוא שבנק ישראל בסוף שנת '93 היה בעמ־דת יחיד מול ראשי האוצר וראשי התעשיינים בנוש־את להתאים את הריבית לקצב האינפלציה המסתמן. אמר וגם עשה, אך לא בזמן ולא בקצב הנכונים. ניצח בקרב, אך הפסיד בינתיים במלחמה.

זו אחריות של בנק ישראל לא פחות, ואולי יותר, משל האוצר. על גב האינפלציה למדנו כולנו שיעור במדיניות מוניטרית לא נכונה.

אלי צוזר
הרצליה

הכספים שוויתרו עליהם אינם שלהם

בתגובה על "קרנות הפנסיה מוותרות על החזר מאות מיליוני שקל שהשקיעו כוועדת העובדים" מאת חיים ביאור ("הארץ", כלכלה, 7.11)

בידיעה נאמר, שקרנות הפנסיה ההסתדרותיות מוותרות להסתדרות על מאות מיליוני שקלים שהן חבה להם. הנהלות הקרנות הוליכו כך למרות הע־רותיה של מבקרת המדינה בנדון ולמרות המלצות האוצר. זה לא כבר נכתב גם, שהוועד הפועל של ההסתדרות ישלם למפוטריו 250% פיצויים.

הצד השווה בשתי ההחלטות הוא: פקידות המת־עלמת מתפקידה האמיתי ונוטלת סמכויות לא לה – לרעת כל אלה שבשמם כביכול היא פועלת.

אם הוועד הפועל של ההסתדרות סבור שמגיעים לעובד מפוטר 250%, יציעו חבריה בכנסת חוק, שכל עובד מפוטר זכאי לשיעור כזה, ולא רק מפוטרים מיוחסים. שאם לא כן הם חייבים לקבל את הסכמתו של כל חבר הסתדרות בטרם יחלקו מתנות נדיבות במיליוני שקלים על חשבונו.

מי הסמיך את מנהלי קרנות הפנסיה לוותר על חוב עתק כזה? בחודשים האחרונים אנחנו שומעים הזהרות על מצבן הקשה של קרנות הפנסיה, ועל כך שכספם של המבוטחים בסכנה. והנה מנהלי הקרנות, האמורים לפעול בשמם, מתירים לעצמם לוותר על מאות מיליוני שקל מתוך שיקולים זרים, שאינם לטובת המבוטחים.

הכספים שהחליטו לוותר עליהם אינם שלהם, הם של כלל חברי הקופות.

דן טל
חולון

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 התשבצים מהמאורים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 הוי החמוה באוסטרליה
08.30 תבלה. סיפורים מהודים
08.55 הבנת הנקרא. כבוד העניינים 5
09.10 טבע. במצולות בעלי החיים. הגוש
09.25 הגיל הרך. פרפר נחמד. טוב לצחוק
09.50 בשום אופן לא. מחכים לסבתא
09.55 מבזק חדשות בנושא חינוך
10.00 קשר משפחתי. ביה"ס במשפחה
10.30 היסטוריה כללית. האימפריאליזם באמריקה
11.00 אנגלית
11.10 הנדסה. ראשונים ופריקה
11.35 מפגשי בראשית. פרשת וישלח
11.55 מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
12.00 מדעי החיים. תאים חיים
12.10 מוזיקה. הזית במישור
12.20 מדעים. בנק המידע. תחבורה אזרחית
12.35 ערבית
12.50 ביישום באולפי נאורת. זמרי הקונגס
13.15 הדינוזאורים
13.30 שעת כושר
13.55 מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
14.00 אופנוע. גיא פרוז (ש.ח)
14.30 בבמבלות הים עם דולפי. ים הולדת
15.00 זמביט
15.30 הרדודים. פרק 7
16.00 הדרך לאפלוגי. זמנים מודרניים
16.45 ההווה של אורסון. מרדה בהמפסה
17.00 ערב הרים. אבנון לוי
17.35 תלויים בשווי. עם צעירי ת"א. פרק 7
18.00 ילדודים. טיול לכניון
18.15 חדשות באנגלית
18.30 כמו שבאמד. פרדת משלים מהמתים
18.40 חדשים המשסאות. מבחירות
19.00 חדשות בערבית
19.30 קיקוייל. תוכנית למשפחה
20.00 מבט שבשבת
21.00 אולפן לילה. מגי פאר
22.00 כדורגל עולמי. שידורים ישירים, סקירים ועדכונים מהליגות הגדולות באירופה ובעולם
23.00 האנגליה שלפני היקקף. בריטניה. יחסים מורכבים בין כמורה בשכר לכין הכני חברה. עם מולי וינגולד ופיטר ולד. בנמאי קן ראסל. 25 ד'
23.30 מהים למחר. יומן חדשות עם דוד ויצמן ועמנואל הלפרין
24.00 פסוק של מקום

ערוץ 2 (22)

14.00 מלכמה. עידן אלתרמן הבני בייניק
14.05 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.00 אבות או חובה. תחת קורת גג אחת
15.30 שרקי וגוררב. מרדה מבוירית
16.00 הדים והאנרגיים
17.00 5 עם רשי רשף. תוכנית בענייני היום
17.30 ימים טובים. על חיי בני נוער מתבגרים ועל בעיותיהם. גמל מבכורים
18.00 חלום עליבבה. שחי היסטן
18.30 תוף פרדיים
19.00 סמרק. סעשועון. אקי אבני
19.30 פרה. פרדה חדשה על משמעות רוחקה במשרד עורכי־דין בסן־פרנסיסקו. עם גיגה ויידונה, אלפרי וודרוד, כרונסין מיבנאים ובל מאהר. פרק 1. דייויד ומר
20.00 החדשות
20.30 כספי. אושרת קוטלר
20.45 פספוסים. יגאל שילון
21.30 בשידור חי. דן שילון
23.00 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.45 מקום קטן
24.00 החדשות
24.05 מקום קטן. המשך
24.15 כאולם הקונצרטים. "כרמינה בורנה" בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית עם זובין מהטה והמקהלה הפילהרמונית של פראג
24.45 שיר בלילה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי/ הגבירה הצעירה
09.00 לחיות את החיים. פרק 104 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1180 (ש.ח)
10.30 ארוחים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 סלסטה. פרק 10 (ש.ח)
12.15 פרפי בראון
12.40 פלקון קרסט. פרק 131 (ש.ח)
13.30 הבאמן
14.15 שלושים ומשהו
15.00 סטה. פרק 121
15.45 נוסט לבייינג
16.35 שכנים, שכנים. פרק 657
17.00 סמינת האהבה
18.05 לחיות את החיים. פרק 105
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1181
19.30 שידור מקומי/ המטבח של מסטקאלי
20.00 סלסטה. פרק 11
20.50 פלקון קרסט. פרק 132
21.40 תמשי על הבד
22.10 אחיות
22.55 סיטבים
23.45 הבאמן
24.10 קנגי וליסי
01.00 מגרה

ספורט (05)

07.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.30 רגבי עולמי
17.00 כדורגל
18.00 כדורגל ישראלי. מבט חוזר
19.30 היומן הבינלאומי
20.00 בשידור
20.30 כדורסל
22.00 כדורגל מהליגה הארגנטינית
23.30 כדורגל מהליגה האנגלית

סרטים (04)

10.30 "אהבה בין נבונים". ארה"ב '87
12.05 "מועדון האושר השישי". ארה"ב '58
14.45 "תינוקות גונבים". ארה"ב '93
16.15 "צייד לבבות". ארה"ב '92
18.00 "הווידוי". ארה"ב '91. 91 ד'
19.35 "רוק והמאפיה". ארה"ב '91. ערוך לטובע המשרד של ניו־יורק מקים כוח משימה מיוחד לצוות לכידתו של איש העולם התחתון. עם טונדי דנבה, טד לוויין וסמואל ג'קסון. בנמאי פטר מרקל
21.05 "לא נהור אלא לבבות". איטליה '91. קטרינה על משרת ומורה הדודים ל–1492 ויוצאים למבצע מקולומבוס את בילוד אמריקה, כדי להציל את האינדיאנים. בדרך הם פוגשים את

ליאונרדו דה־וינצ'י ומציעים לו להמציא יחד את הרכבת. עם ווסמו בזיני והכואזיו מסינו. בנמאי רוברטו מסינו
23.00 "ההגדה של נרגזוף". סקוטלנד '81. נער ליטגי רדיס מתמצע כנערה היפה שוממה את מקומו בנבחרת הכדורגל של בית הספר. עם גורדון ג'ון סינקלייר וד'י המבונן; בנמאי ביל פורסיית. 87 ד'
24.30 "זהו עם". ארה"ב '77. חייל והאוהבת בני משפחתו נרצחים ויוצא לנקום. עם רייאנס דוויין
02.10 "השכבאה". אוסטרליה '90. 103 ד'

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מבוירים
09.00 המומן של כוילו (ש.ח)
09.35 חבורת פינג. פרק 11 (ש.ח)
10.00 איק התנול. פרק 4 (ש.ח)
10.35 היקן ושליטי היקום. פרק 21 (ש.ח)
11.05 אבא זורב – אבא חורבה. פרק 51
11.40 בתוילי הילס 90210. פרק 22 (ש.ח)
12.40 משפחה הרסה. פרק 3 (ש.ח)
13.00 המומן של כוילו
13.35 אי המטמון. פרק 5
14.00 חוות התלל. פרק 5
14.35 מטקודוניה. פרק 9
15.05 היקן ושליטי היקום. פרק 22
15.35 אחותי ממ. פרק 36
16.10 בתוילי הילס 90210. פרק 24
17.10 שאלה של טבע
17.30 ססאמיה

17.45 הזנו – משחק טלוויזיה
18.05 חבורת פינג. פרק 11 (ש.ח)
18.30 איק התנול. פרק 4 (ש.ח)
19.00 המומן של כוילו
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.20 הבהוד הוד לקמר
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 תוק ושדי

הבצת שניה (06)

22.00 "זיוה ומזמר". גרמניה '74. אוסף מיטאציות אבסורדיות לכאורה, שכולן מצביעות על חוסר היכולת האנושית להשתחרר מקונבנציות ולחיות חירות ומיניות. עם ז'אן קלוד בריאלי, מוניקה ויטי ומישל פיקולי. בנמאי לואי בנואל
23.45 "מכתב מאישה אלמונית". ארה"ב '48. סיפור אהבה נואשת של אישה שהיה למען גבר, ילדה את ילדו, ומנקשה להתוודות על אהבתה. עם ג'ואן פונטיין

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 תרבות הפנמנות
11.00 סיפורם של הכלבים (ש.ח)
12.00 אבטנו וחיות אחרות (ש.ח)
12.30 הפיראטים. שודדי ים (ש.ח)
13.00 בתיאבון הרמיטבל. העולם הקלאסי
13.30 המדריך אחר הסלונה. פרק 5 (ש.ח)
14.00 אלבוכיטיסמה פתוחה (ש.ח)
16.00 סיפורם של הכלבים (ש.ח)
17.00 אבטנו וחיות אחרות (ש.ח)
17.30 הפיראטים. שודדי ים (ש.ח)
18.00 מאוסמר של שני עולמות
19.00 מראות ססגוניים. יסודות הדרמה
19.30 האמנות בעידן תרבות ההמונים
20.00 בטרחמי הפסיפיק. להמר או לשמור
20.30 נתיב הנוקרים. אל המצולות
21.00 הפנישה. מתמשים את הבניין
22.00 דיסקברי. מעבר ל–2000. פרק 338
23.00 בתיאבון הרמיטבל. העולם הקלאסי
23.30 המדריך אחר הסלונה. פרק 5 (ש.ח)
24.00 אלבוכיטיסמה פתוחה (ש.ח)

הום סינמה (41)

שקים וארק. 09.30, 12.00, 14.30, 17.00, 19.50, 22.00, 24.30, 03.00

הום סינמה (42)

הדוקה. 08.30, 24.45
דייב. 10.30, 16.30, 22.45
לב באהבה. 12.30
מלך הצבעה. 14.30, 18.30
כחה של אור. 20.30, 02.45

הום סינמה (43)

רבכי ושנני אהבה. 09.00, 17.00
פליטת חוסמי הטפות נמשכת. 11.00, 23.00, 05.00
טליטר. 15.00, 21.00, 01.00
ברופי. 15.00, 19.00

הום סינמה (44)

ידושה במתלוקה. 08.00, 16.45
בושה. 10.00
הפירנצה. 12.00, 18.45, 21.30, 04.15
עוד צ'אנס לחיים. 14.45, 24.15
איש המסמר. 02.15

הארץ ממליץ

◆ המורתק. סרטו היפה של דן וול־מן הוא דרמה אנושית, מעודנת ומורכבת, שעוסקת בזיקנה, הבדידות וניכור, מעמתת בין בן שבא לבי־קור מארה"ב להוריו הקשישים, הודקה את גבולותיה המעורפלים של הכוונה הטובה. המשחק והצ־ביעות של הורים המכים לאיכות, הפתיחות הרגשית והרעיונית של מרגשות. רב אור, תל אביב

5084 הארץ צבע 15"/24

הבלט הישראלי
THE ISRAEL BALLET

סולנים אורחים מבלט קירוב
לריסה לינינה • אלכסנדר גולייאב

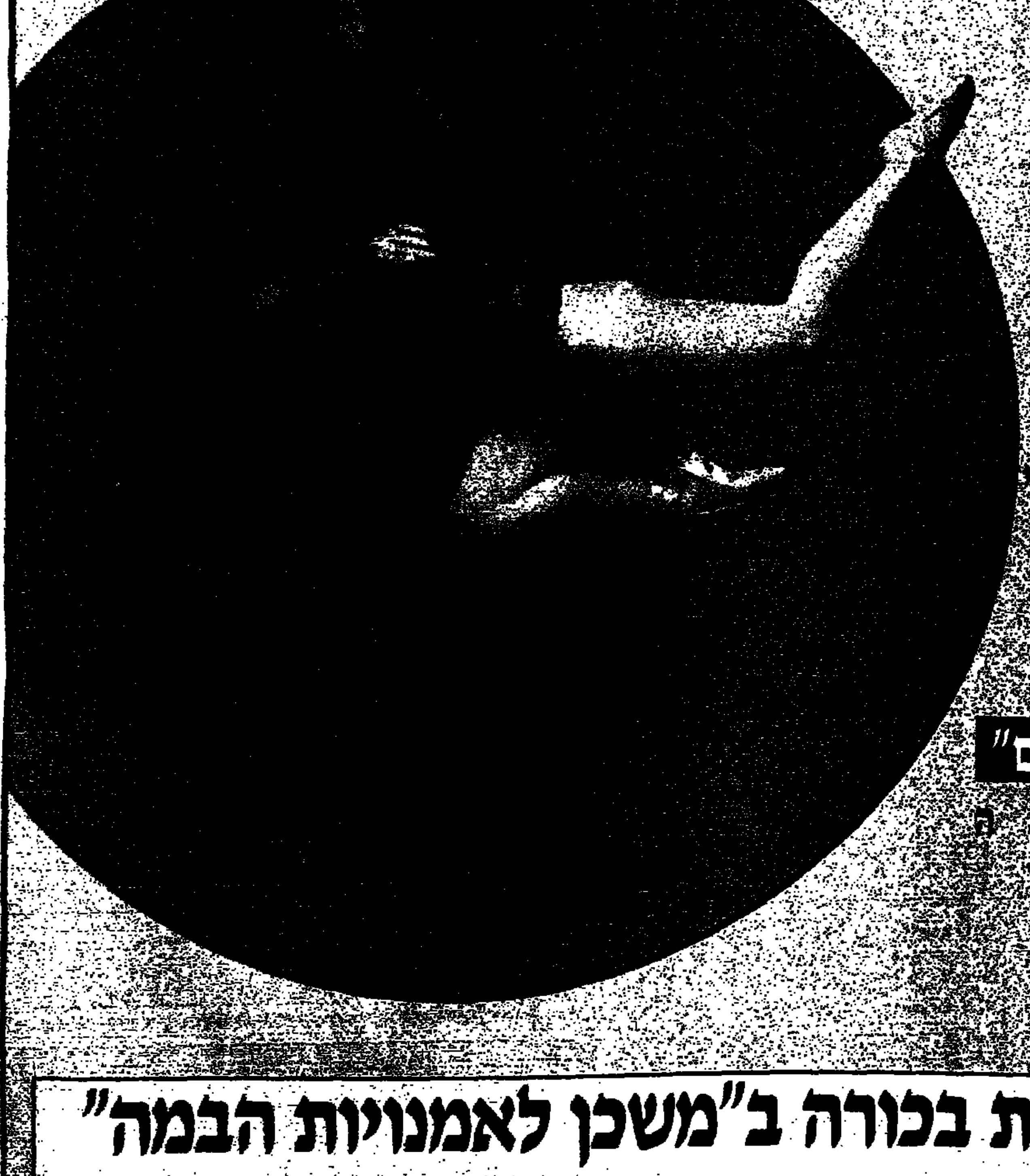

"אגם הברבורים"

מ ע ר כ ה ש נ י ה
כוריאוגרפיה – לב איבנוב
מוסיקה – פ.א. צ'יקובסקי
תאורה – זהר שפירא
תפאורה – אנה כרושצובה

"גורה לידר"

כוריאוגרפיה – ברטה ימפולסקי
מוסיקה – ארנולד שינברג
תאורה – זהר שפירא

"מערבולת הזרמים"

ב כ ו ר ה
כוריאוגרפיה – טד ברנדסון
מוסיקה – מיכאל נימן
תאורה – זהר שפירא
תלבושות – נואל שרפין

ת"א-הופעות בכורה ב"משכן לאמנויות הבמה"

יום ב' 21.11 ב- 20:30 • יום ג' 22.11 ב- 20:30 • יום ד' 23.11 ב- 20:30

ירושלים "תיאטרון שרובר" מוצ"ש 26.11 ב- 20:30

התוכנית תלווה בחלקה ע"י התזמורת הסימפונית של ת"א

כרטיסים: בת"א "קסטל" (גם באשראי) 03-6044725, 03-6047678 לקבוצות: 03-5464333 ובקופת המשכן בין השעות 10:00-19:00 טל. 03-6927777
בירושלים: "בימות" 02-240896 "קלעים" 02-256869 ובקופה 02-610011

מבצע בלעדי למשלמים בישראכרט 2 כרטיסים במחיר 1 תמורת 150 כוכבים
מתוכנית "יותר מתנות בישראכרט". * מלאי הכרטיסים מוגבל * כפוף לתוכנית המתנות

הכי טוב ישראכרט

לפרטים נוספים משרדי הבלט 6966610, 03-6968570 הנהלה אמנותית ברטה ימפולסקי והלל מרקמן

בתי חולים

תל אביב – דנה־איכילוב, טל' 6974504 (ילדים) איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, אורטופדית, נשים, א.א.ג.)
ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית) הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 ועד 03:00 סופרפארם, איינשטיין 40, רמת־אביב, 6413730 (עד 24:00) גב' הנדה, אחד העם 69, 5603862: קופ"ח הכללית, אבטבורום פ"ע, 5232383
ירושלים – שהראטם א', אבינועם 3, 706660
חיפה – בלפור, מגדה 1, 622289
באר שבע – כתר מאיר הקניון, קניון הנגב, 281373
רמת גן – רמת יצחק, דרך ירושלים 96, 6777506
חולון – אחרה, הנפירון 52, 889153
נתניה – כלל מאיר, שד' בנימין 60, 338091
פתח־תקוה – אדים, יהודה גורין 9, 9342466
כפר סבא – כלל מאיר קניה, כנגלסן, 977308

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפול בית ביה"ח איכילוב ת"א, טל' 6974627, 6974627
שח"ל – 03-5625555
מוקד לב בבי"א שירות לחולי לב 177-0226699

נ.ט.ל.י. שירות ניידות טיפול נמרץ לב 03-5757788, 177-022-4224

עזרה ראשונה

ערן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה). ירושלים 610303 תל אביב 5461111 ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 281128 כרמיאל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 333455
אזן קשבת לילדים ולבני נוער. טל' 03-621515
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש. טל' 03-5400672, 03-5494899, 04-326727 בימים א'-ה' מ-09.00 עד 13.00 וביום ג' מ-15.00 עד 18.00
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' מ-09.00 עד 14.00 וביום ו' מ-09.00 עד 11.00
"יד ביד" – אוזן קשבת לילד ולהורים תל־אביב לילה, 5226027
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות מכוויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 03-256099
הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה ללסביות והומוסקסואלים. א'-ה' 19.30-23.30, טל. 03-292797
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה). תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו-ה' בשעות 18.00-22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגדי 1991
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית. נפגעת תפקיה מבוכה לסיוע לנפגעים נגבה. טל' 07-74907. בימים א'-ה' מ-08.30 עד 12.00 בימים א'-ה' מ-16.00 עד 19.00
ויצו 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550506, 02-514111, 07-376310
קו חירום לנשים במצוקה 09-505720
ויצו סיוע משפטי ויעוץ בעניינ"י

משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
אוזן קשבת לגיל המבוגר ברשת השרון שירות טלפוני לבעיות רגשיות ומידע לקשישים ולבני משפחתו. בימים א'-ה, בשעות 16.00-20.00 5498244
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763 א'-ה' 08.00-22.00. פגיעות בדוהות ביום ו' 18.00-22.00
מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים" א' ו-ה' 11.00-13.00, ב' ו-ד' 16.00-18.00 טל' 03-5220031 רח' מאפו 13 תל אביב
דלת פתוחה 5101511/2 04-381520
מו"ס – משפחות נפגעי סמים. מתן סיוע ומידע. בימים א'-ה' 9.00-14.00 שד' ירושלים 11, יפו, טל' 03-5170789/0
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות 724128
אלכוהוליסטים אנונימים 02-630524
הוועד למלחמה באיידס. בימים ב' ו-ה' 19.30-22.30 טל' 5660380, 5604576, ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 5254162/3; ירושלים טל' 245984/5; חיפה טל' 348217; באר־שבע טל' 239094. בימים א'-ה' 09.00-14.00

שירים

מיסמות שיניים לעזרה ראשונה: תל אביב איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' 19.00-24.00. בימי שישי מ-15.00 עד 24.00, בשבת 08.00-24.00; ירושלים הדסה עין כרם 16.00-22.00
ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: 177-022-3773

24 שעות

חיוג תשמור ירושלים: 513188; תל אביב: 5633777; חיפה: 647647
המוסים מזינתה. טבריה: 03-9731111, אבגלית: 03-9731122